

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันศุกร์ที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๒
ณ ศาลฎีกา

เริ่มประชุมเวลา ๐๕.๔๕ นาฬิกา

จำนวนสมาชิก ที่มาประชุมทั้งหมด ๑๘๕ คน

(เนื่องจาก นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา ไปราชการต่างประเทศ
นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง จึงปฏิบัติหน้าที่แทนประธาน
วุฒิสภา)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ขณะนี้มีสมาชิก มาครบ
องค์ประชุมแล้วครับ ผมขอเปิดประชุมครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ด้วยประธานสภาผู้แทนราษฎรได้มีหนังสือแจ้งว่า ในคราวประชุม
สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ และ
ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมและลงมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไข
เพิ่มเติม รวม ๕ ฉบับ ดังนี้ คือ

๑. ร่างพระราชบัญญัติการเช่าอสังหาริมทรัพย์ที่กำหนดให้เป็น
ทรัพย์สิน พ.ศ.

๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๓. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ.

๔. ร่างพระราชบัญญัติศาลล้มละลายและองค์การบริหารส่วนตำบล
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. และ

๕. ร่างพระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จึงถือว่าร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๕ ฉบับดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบของ
รัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๕ (๓) เรียบร้อยแล้ว ~~บัดนี้~~ จึงขอแจ้งเพื่อทราบ
(ที่ประชุมรับทราบ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : คุณเกษมมีอะไรครับ

นายเกษม สรศักดิ์เกษม : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ~~ครับ~~ กระผม
เกษม สรศักดิ์เกษม ร่างพระราชบัญญัติฉบับแรก คือ ฉบับที่ ๑ ชื่อร่างจะคลาดเคลื่อน
หรือเปล่าครับ ท่านประธาน ~~ครับ~~

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เขาแจ้งมาอย่างนั้น แต่เขา
รับรองตามที่เราแก้ไขไป ~~นี่~~ อันนี้เป็นคำที่แจ้งมา

นายเกษม สรศักดิ์เกษม : แต่ชื่อร่างนี้ไม่ถูกต้อง ~~ท่านประธาน~~ ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ฉบับตั้งต้นก็ไม่มีอะไร
เขาแจ้งตามนี้ก็บอกตามนี้ เพราะเราแก้ไขไปว่า เป็นพระราชบัญญัติอย่างนั้น
เขาก็ตอบตามแล้ว ~~อันนี้~~ ก็แจ้งเพื่อทราบครับ ที่เป็นไปตามที่เราได้แก้ไข ~~ครับ~~
ก็ผ่านไป ~~แล้ว~~ ครับ

๑.๒ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือแจ้งว่า ในคราวประชุม
สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒
ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบ เรื่อง การแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการในคณะ
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอแล้ว จึงขอแจ้งที่ประชุมทราบ ~~บัดนี้~~

(ที่ประชุมรับทราบ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ๑.๓ ด้วยศาลรัฐธรรมนูญ
แจ้งว่า ตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งความเห็นของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ
และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๑๔ คน ซึ่งได้เสนอความเห็นเพื่อให้

LIRT

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้ง หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้รับเรื่องดังกล่าวไว้เพื่อดำเนินการต่อไปแล้ว จึงขอแจ้งที่ประชุมทราบ

น่ะครับ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ๑.๔ ในคราวประชุม

สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ซึ่งวุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติม และลงมติไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม และกำหนดจำนวนบุคคลที่จะประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันสภาละ ๑๐ คน อันนี้ขอแจ้งที่ประชุมทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกฯ ครับ เพื่อให้

เรื่องนี้ดำเนินการติดต่อกันไปเลย ผมจะขอหารือกับที่ประชุมว่า จะตั้งกรรมการร่วมกันนี้ให้เสร็จไป ก็จะขอนำเรื่องระเบียบวาระอื่น ๆ ครับ ลำดับที่ ๑.๒ เรื่อง การตั้งคณะกรรมการร่วมกันดังที่ได้แจ้งที่ประชุมทราบขึ้นมาพิจารณาก่อนจะได้ตั้งเสียให้เสร็จเลยดีกว่า จะมีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ก็ขอดำเนินการตามนั้นน่ะครับ การตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ตรงนี้ขอเชิญท่านสมาชิกฯ เสนอชื่อกรรมการร่วมกัน ฝ่ายวุฒิสภา จำนวน ๑๐ คนครับ ขอเชิญวุฒิสภาเสนอครับ เชิญ พลเรือเอก เกาะหลัก

พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญรุกข์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
 ผม พลเรือเอก เกาเหลัก ขออนุญาตเสนอรายชื่อคณะกรรมการร่วมกันของฝ่ายวุฒิสภา
 ที่จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ผมขออนุญาตเสนอพร้อมกันไปเลย ๑๐ คนนะครับ คือ

๑. พลเรือเอก ทวีศักดิ์ ศรีประจวบ

๒. นายพัน จันทราบาน

๓. นายพนัส ไทยล้วน

๔. นายพานิชย์ เจริญเผ่า

๕. นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล

๖. นายวิชัย โสสุวรรณจินดา

๗. นายวิชัย พรหมศิลป์

๘. นายวีระ ปิตรชาติ

๙. นายศิริ เกวลินสฤงค์ และ

๑๐. นายสมพร เทพสิทธิ์า

ผมขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกฯ ยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ผู้รับรองถูกต้องครับ มีใครเสนอ

ผู้อื่นอีกไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ เสนอ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ก็เป็นไปตามนั้นนะครับ

อีกเรื่องหนึ่งครับท่านสมาชิกฯ คือร่างวุฒิสภาของเราได้รับร่างพระราช

บัญญัติเพิ่มเติมหลังจากที่เราได้แจ้งวาระเพิ่มเติมให้แก่สมาชิกฯ แล้ว ๖ ฉบับนั้น เมื่อตอนคำ

วานนี้ก็ได้รับเพิ่มเติม ๑ ฉบับครับ คือร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็น

สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบล

หลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร

พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรฯ พิจารณาเสร็จเมื่อวันที่ ๘ ตอนเย็น แล้วก็ส่งมาให้เราตอนค่ำ

เพราะฉะนั้นเนื่องจากว่าเรามีความจำเป็น ร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับจะต้องพิจารณาผ่าน

ให้^{ได้}ออกวันนี้ แล้วเรื่องทั้งหมดที่เสนอวันนี้ก็อยากจะให้ช่วยกันพิจารณาให้หมด เพราะเราจะปิดสภาพรุ่งนี้แล้ว ^{แล้ว}ที่เนื่องจากที่ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นี้ เรามีข้อบังคับวุฒิสภา ข้อ ๑๑๘ กำหนดว่า ถ้าได้รับเรื่องเกี่ยวกับการเวนคืนเข้ามาแล้วให้ส่งให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณา ก่อน แล้วก็ให้คณะกรรมการวิสามัญนั้นพิจารณา แล้วเสนอความเห็นให้เราทราบ แล้ว^{แล้ว}ก็นำเสนอวุฒิสภาพิจารณาเป็น ๓ วาระ ^{ที่}นี้ปัญหาคือเพิ่งได้รับมา จะส่งให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาไม่ได้แล้ว ^{แล้ว}ฉะนั้นผมจึงขอหารือเพื่อขออนุมัติที่ประชุม ^{ขอ}ให้นำกฎหมายฉบับนี้เข้ามาพิจารณาได้เลย โดยไม่ต้องผ่านคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาตามข้อบังคับ ข้อ ๑๑๘ ^{นั้น} แล้วก็ให้ที่ประชุมพิจารณาดำเนินการเป็น ๓ วาระ ^{นี้}เพื่อให้เสร็จในวันนี้ด้วย โดยไม่ต้องผ่านคณะกรรมการก่อน ก็ขอยกวันใช้ข้อบังคับ ข้อ ๑๑๘ เป็นการชั่วคราว ขออนุญาตที่ประชุม ^{นะ}ครับ มีท่านผู้ใดขัดข้องไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้า^{ไม่}มีขัดข้อง เราก็จะได้พิจารณาไปตามนั้นนะครับ โดยจะขอพิจารณาเป็นระเบียบวาระที่ ๖.๑ ต่อจากระเบียบวาระที่ ๖.๖ ซึ่งมีระเบียบวาระกับท่านแล้ว ๖.๑ ยังไม่มี จะเป็น ๖.๑ พิจารณาตอนนั้น^{นะ}ครับ ขอบคุณครับ

ต่อไประเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

รับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)

วันศุกร์ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ มีท่านผู้ใดจะแก้ไขเพิ่มเติมอะไรไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ขอแก้ไข)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้า^{ไม่}มี ก็ถือว่ารับรอง^{ครับ}ระเบียบวาระที่ ๓ กระทั่งตาม ^{ไม่มี}นั้นครับ

ท่านสมาชิกฯ ครับอยากจะเรียนอย่างนี้ วันนี้เรามีกฎหมาย ๑ ฉบับเข้ามาใหม่ มีรายงานการศึกษาของเราอีก ๕ เรื่อง ซึ่งมีความจำเป็นต้องพิจารณาให้จบในวันนี้^{นี้}ครับ

และขอความกรุณาท่านอยู่ทั้งภาคเข้าภาคบ่าย ที่แรกผมจะขออนุญาตอยู่ประชุมกฎหมาย
เสียก่อนที่นี้เนื่องจากขณะนี้รัฐมนตรีที่จะมาชี้แจงก็ยังไม่มาครับ ก็ตามวาระพระบรมราช
โองการ เพราะฉะนั้นผมจะขอให้เราพิจารณาไปก่อน ถ้าไม่จำเป็นที่จะต้องอภิปรายกันยาวมาก
เราก็จะได้จบไปโดยเร็ว แล้วเที่ยงเราจะหยุดพักรับประทานอาหารพร้อมกัน แล้วขอประชุม
บ่ายต่อไปอีกจนจบ เพราะถ้าไม่จบตอนนี้รายงานการศึกษาของเราได้สมัยประชุมหน้า
ก็เสนอไม่ได้ เพราะสมัยประชุมหน้าเป็นสมัยสามัญนิติบัญญัติ พิจารณาเรื่องอื่นไม่ได้
เพราะฉะนั้นเราจำเป็นต้องอยู่ช่วยกันพิจารณาให้หมด ตอนนี้ผมว่าดำเนินไปตามนี้ก่อน
นะครับ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง มาตรการและแนวทางการฟื้นฟู
เสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ ฉบับที่ ๔ ซึ่งคณะกรรมการการคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงินพิจารณาเสร็จแล้ว

รายงานของคณะกรรมการ
การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
วุฒิสภา

พิจารณาศึกษาเรื่อง

**มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพ
ทางการเงินและการคลังของประเทศ
(ฉบับที่ 4)**

กองกรรมาธิการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

LIR

(สำเนา)

ที่ สว 0009/(ร39)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กท 10300

5 มีนาคม 2542

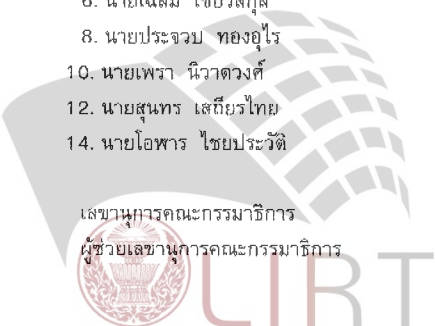
เรื่อง การพิจารณาศึกษาเรื่อง มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลัง
ของประเทศ (ฉบับที่ 4)

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน (ฉบับที่ 4)
จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (ศาสตราจารย์สุธี สิงห์เสนห์ เป็นผู้เสนอ) และได้ลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน พิจารณาศึกษาเรื่อง มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

1. ศาสตราจารย์สุธี สิงห์เสนห์	ประธานคณะกรรมการการคลัง
2. นายวีรพงษ์ รามางกูร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายบดี จุณณานนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
4. นายสม จาตุศรีพิทักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
	และโฆษกคณะกรรมการ
5. นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์	6. นายเฉลิม เชื้อวสุกุล
7. นายปกิต พัฒนกุล	8. นายประจวบ ทองอุไร
9. นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์	10. นายเพรา นีวาทวงศ์
11. นายสากล สกลไทย	12. นายสุนทร เสถียรไทย
13. นายอรรถ ธรรมโน	14. นายโอฬาร ไชยประวัติ
15. นายณรงค์ชัย อัครเศรณี	
16. นายจิตร สุพินิจ	เลขาธิการคณะกรรมการการคลัง
17. นางสาวสุคนธ์ ภาณุจนาสัย	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการคลัง

อนึ่ง คณะกรรมาธิการได้แต่งตั้งให้นายนัท ผาสขุ นิติกร 6 ฝ่ายประชุม 1 กองกรรมาธิการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 78 วรรคสาม

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาเรื่อง ตามญัตติดังกล่าว (ศึกษาเฉพาะกรณีในบางส่วน) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่วนการพิจารณาศึกษาในส่วนอื่น ๆ ซึ่งมีการแก้ปัญหาที่คณะกรรมการมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาศึกษาในรายละเอียดอีกหลายประการ ทั้งนี้ โดยได้พิจารณาถึงลำดับความสำคัญของกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนหลังเป็นหลัก ประกอบกับการที่เสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศที่ได้ผันแปรไปตามภาวะการเงินในแต่ละช่วงระยะแล้ว เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาในแต่ละเรื่องของการแก้ปัญหาดังกล่าวเสร็จแล้วจะได้จัดทำรายงานของคณะกรรมการ นำกราบเรียนประธานวุฒิสภา เพื่อพิจารณานำเสนอที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาเป็นระยะ ๆ ตามลำดับในโอกาสต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการ (ฉบับที่ 4) ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วีรพงษ์ รามางกูร

(นายวีรพงษ์ รามางกูร)

รองประธานคณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการการคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงิน

(นายจिरยุต วิจิตรชาติ)

หัวหน้าฝ่ายประชุม 1

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมาธิการ

โทร. 2441571, 2441735

โทรสาร 2441571-3

จุฬารัตน์ พิมป์

ศิริวรรณ นามกุล ทาน

LIRT

สารบัญ

หน้า

รายงานของคณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน	(1)
การดำเนินงานของคณะกรรมการ	(2)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(4) - (10)
มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ (ฉบับที่ 4)	1
ผลการพิจารณาศึกษาพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ภาวะเศรษฐกิจในปี 2541	1 2
สาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจหดตัวในอัตราสูงในปี 2541	2
● การส่งออก การนำเข้า และความเคลื่อนไหวของเงินทุนเอกชนต่างประเทศ	2
● การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์	3
● ภาวะการคลัง	4
● ผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจจริงในปี 2541	5
แนวโน้มเศรษฐกิจในปี 2542 - การคาดคะเนของรัฐบาลและความเป็นไปได้	5
● ภาวะเศรษฐกิจของโลกและภาวะการค้าสินค้าเกษตรเสื่อมลง	6
● เศรษฐกิจยังขาดปัจจัยกระตุ้นที่พอเพียง	7
ปัญหาการดำเนินนโยบายฟื้นฟูเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ	8
● มาตรการในช่วงปี 2541	10
● นโยบายอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนและอัตราเงินเฟ้อ	11
● ปัญหาสินเชื่อของระบบสถาบันการเงิน	13
● การดำเนินนโยบายการคลังเพิ่มเติม	16

สรุปข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	17
● การประเมินภาพเศรษฐกิจต้องสมจริง ● รัฐบาลจะต้องกำหนดแผนและทิศทางเศรษฐกิจของไทย ทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง ● รัฐบาลควรกำหนดกรอบของนโยบายเศรษฐกิจมหภาคใหม่ให้เหมาะสม ● รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจจริงมากขึ้น ● นโยบายสภาพัฒนาการเงินต้องผ่อนคลายลง ● ภาคการคลังควรมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย ● นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนต้องเกื้ออำนวยต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ อย่างแท้จริง ● นโยบายอัตราดอกเบี้ยปัจจุบันอาจไม่ช่วยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ	18 19 19 19 19 20 21 21
ตารางแสดงเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ (2542)	22
ตารางเปรียบเทียบประมาณการภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2541 และ 2542 พร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะด้านนโยบายตามที่ปรากฏในรายงาน ของคณะกรรมการมาธิการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา (ฉบับที่ 1 ถึง ฉบับที่ 3)	23

รายงานของคณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 14 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 20 มีนาคม 2541 ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (ศาสตราจารย์สุธี สิงห์แสนห์ เป็นผู้เสนอ) และได้ลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน พิจารณาศึกษาเรื่อง มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ ภายในกำหนดระยะเวลา 1 ปี 6 เดือน นับแต่วันที่วุฒิสภามอบหมาย

ในการพิจารณาศึกษาญัตติตามที่วุฒิสภามอบหมายดังกล่าว คณะกรรมการการคลัง ได้ทำการพิจารณาศึกษา โดยให้ความสำคัญถึงวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศที่เกิดขึ้น และที่ได้ผันแปรไปตามภาวะการณ์ในแต่ละช่วงระยะเวลาเป็นหลัก ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการพิจารณาศึกษาในเรื่อง “มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ” นี้ มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อวุฒิสภาในอันที่จะมีส่วนร่วมในการให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศที่เกิดขึ้นในปัจจุบันให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ โดยคณะกรรมการจะได้จัดทำรายงานของคณะกรรมการเสนอที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาเป็นระยะ ๆ ตามลำดับต่อไป

จากการพิจารณาศึกษาที่ผ่านมา คณะกรรมการได้เสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง “มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศต่อที่ประชุมวุฒิสภาไปแล้ว รวม 3 ฉบับ คือ

1) รายงานของคณะกรรมการฯ (ฉบับที่ 1) รายงานต่อวุฒิสภา เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2541 และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1 (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ 22 พฤษภาคม 2541 ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

2) รายงานของคณะกรรมการการฯ (ฉบับที่ 2) รายงานต่อวุฒิสภา เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2541 และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 27 พฤศจิกายน 2541 ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

3) รายงานของคณะกรรมการการฯ (ฉบับที่ 3) รายงานต่อวุฒิสภา เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2541 และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 27 พฤศจิกายน 2541 ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง "มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ (ฉบับที่ 4)" เสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการจึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับญัตติในเรื่องดังกล่าวเป็นการเพิ่มเติมต่อวุฒิสภา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86 ดังนี้

1. การดำเนินงานของคณะกรรมการการ

คณะกรรมการการได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 คณะกรรมการการได้มีมติแต่งตั้ง **นายทวี หนูนกัถิ** สมาชิกวุฒิสภา เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการการ เพื่อทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงินของประเทศ

1.2 ที่ประชุมคณะกรรมการการได้แต่งตั้ง **นายนิท ผาสข นิตกร** 6 ฝ่ายประชุม 1 กองกรรมการการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ /8 วรรคสาม

1.3 หน่วยงานที่คณะกรรมการการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและรายละเอียด เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการ ประกอบด้วย

- (1) ธนาคารแห่งประเทศไทย
- (2) กระทรวงการคลัง
- (3) องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.)

- (4) บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บปส.)
- (5) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (6) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- (7) กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

1.4 ในการดำเนินการพิจารณาศึกษาจากจะได้เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นแล้ว คณะกรรมาธิการยังได้ศึกษาจากเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

2. ผลการพิจารณาศึกษาพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ มีดังนี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงิน และการคลังของประเทศ (ฉบับที่ 4)

ผลการพิจารณาศึกษาพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการ

คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา ได้พิจารณา
ศึกษาภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2541 จนถึงปัจจุบัน และแนวโน้มในปี 2542
แล้วมีความเห็นว่า ถึงแม้รัฐบาลจะได้ดำเนินนโยบายฟื้นฟูเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของ
ประเทศมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่มีการลอยอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540
โดยยึดถือแนวทางที่กำหนดร่วมกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศในหนังสือแสดงเจตจำนง
รวม 6 ฉบับ แต่ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมยังทรุดตัวลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี
2541 และมีแนวโน้มว่าในปี 2542 การหดตัวของเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นต่อไป โดยยัง
มองไม่เห็นว่าจะถึงจุดต่ำสุดในปีนี้ และยังมองไม่เห็นทางออกจากวิกฤติการณ์ครั้งนี้
โดยเฉพาะเมื่อภาวะเศรษฐกิจของโลกมีแนวโน้มเลวลง สิ่งที่น่าวิตกที่สุดในขณะนี้
ก็คือ เศรษฐกิจไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่ภาวะเงินฝืดอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้การฟื้นฟู
เศรษฐกิจกระทำได้อย่างยากยิ่ง

คณะกรรมการมีความห่วงใยเป็นอย่างมากว่า การที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย
ในปี 2541 หดตัวอย่างรุนแรงที่สุดอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน และจะยังคงหดตัวต่อไป
ในปี 2542 นั้น จะเป็นภาวะที่ร้ายแรงและยาวนานเกินไป จนระบบสถาบันการเงินและภาค
ธุรกิจมีความเปราะบาง จนอาจมีปัญหาระเบิดความคล่องตัวเป็นส่วนใหญ่ ที่น่าเป็นห่วงที่สุดใน
ขณะนี้ก็คือ ปัญหาระเบิดความคล่องตัวของประชาชนและธุรกิจ ได้กระจายออกสู่ต่างจังหวัด
เนื่องจากการหดตัวที่รุนแรงและยาวนานของเศรษฐกิจ ในขณะที่ภาวะการขาดแคลนน้ำ และ
การตกต่ำของราคาพืชผลการเกษตรกำลังเริ่มส่งผลซ้ำเติมชีวิตและความเป็นอยู่ของ
ประชาชนในต่างจังหวัด ซึ่งเคยเป็นที่รองรับแรงงานที่ถูกเลิกจ้างในภาคอุตสาหกรรมและ
บริการในเมืองใหญ่ในขณะนี้ การที่ผู้ให้แรงงานจะย้อนกลับมาเลี้ยงชีพในเมืองใหญ่ก็จะมี
สามารถกระทำได้

LIRT

คณะกรรมการการจึงมีความวิตกเป็นอย่างยิ่งว่า วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่
ยืดเยื้อ และรุนแรงในครั้งนี้ จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง
สังคมและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศเป็นอย่างมาก

คณะกรรมการการมีความเห็นว่า นับตั้งแต่ต้นปี 2541 การดำเนินนโยบายฟื้นฟู
เศรษฐกิจของรัฐบาลยังไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะแนวนโยบายไม่สอดคล้องกับสภาพ
ปัญหาที่เกิดขึ้น มาตรการส่วนใหญ่ไม่ได้รับการปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าและไม่ค่อยมีผล ทั้ง
ยังมีลักษณะไล่ตามปัญหาตลอดเวลา

เหตุผลส่วนใหญ่เป็นเพราะรัฐบาลประเมินสภาพเศรษฐกิจไม่สมจริงมาโดยตลอด
และประเมินผลของมาตรการดีเกินไป ทำให้การกำหนดนโยบายไม่ถูกต้องและให้น้ำหนัก
มาตรการอ่อนเกินไปตลอดมา จนวิกฤติการณ์ที่ความรุนแรงยิ่งขึ้น การที่รัฐบาลไม่ได้ติด
ตามวิเคราะห์สถานการณ์อย่างใกล้ชิด ทำให้นโยบายที่นำมาปฏิบัติไม่มีการยืดหยุ่นในการ
ปรับตัว การปรับนโยบายจึงค่อนข้างล่าช้าไม่ทันการ

ปัญหาในการดำเนินนโยบายในระยะแรก คือการใช้นโยบายบีบรัดทางการเงิน
และการคลังอย่างรุนแรง การปิดบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 56 แห่ง ได้สร้างความเสียหายแก่
ภาคการเงิน ภาคธุรกิจและแก่ฐานะการเงินของรัฐบาลเป็นอย่างมาก ซึ่งรัฐบาลยอมรับความ
จริงในข้อนี้เพราะต่อมาก็ไม่ได้มีการปิดสถาบันการเงินอีกเลย แต่ให้อ่อนไปรวมกิจการกับ
สถาบันการเงินอื่น การเปลี่ยนกฎเกณฑ์เรื่องสินเชื่อด้วยคุณภาพ (NPL) ให้เท่ามาตรฐาน
สากลตามหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 3 ในเดือนมีนาคม 2541 ในขณะที่เศรษฐกิจกำลัง
หดตัวอย่างรุนแรง ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีฐานะอ่อนแอลงจนต้องขอการปล่อยสินเชื่อ
และในขณะเดียวกัน การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินนโยบายบีบรัดทางการเงิน โดย
การดูดเงินและใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยสูง รวมทั้งการตัดงบประมาณรายจ่ายร้อยละ 20 ทำให้
ธุรกิจทั้งประเทศเป็นอัมพาตเพราะขาดสภาพคล่อง การหดตัวของเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่าง
รวดเร็ว

ในช่วงต่อมาในเดือนสิงหาคม 2541 ได้มีการผ่อนคลายนโยบายการเงินและ
การคลัง แต่ก็ช้าไปกว่าครึ่งปี การไม่เร่งรัดติดตามการปฏิบัติอย่างจริงจังทำให้มาตรการ
ส่วนใหญ่ (โดยเฉพาะมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ 25 มาตรการ และวันที่ 14 สิงหาคม 2541)
ไม่มีผลในทางปฏิบัติ นอกจากนั้น การใช้นโยบายกระตุ้นด้วยการขาดดุลงบประมาณก็มีผล
ในทางปฏิบัติน้อยเช่นเดียวกัน

การใช้แผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน วันที่ 14 สิงหาคม 2541 เพื่อปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงินและสนับสนุนการเพิ่มทุนให้พอเพียง จนเกิดอำนาจต่อการปล่อยสินเชื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนั้น จนบัดนี้ยังไม่มีสัญญาณว่าจะประสบผลสำเร็จ ในทางตรงกันข้าม สถานการณ์กลับเลวร้ายลงไปอย่างน่าวิตกเพราะ NPL เพิ่มขึ้นมาอยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 46 ของสินเชื่อรวมเมื่อสิ้นปี 2541 (เทียบกับร้อยละ 20 เมื่อต้นปี 2541 และร้อยละ 7 ก่อนวิกฤติการณ์) สินเชื่อเมื่อสิ้นปี 2541 ลดลงร้อยละ 9.7 และลดลงร้อยละ 13.0 ในเดือนมกราคม 2542 ธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดต้องดัดแปลงขนาดของตนเพื่อป้องกันปัญหา NPL ในขณะเดียวกัน เมื่อธนาคารพาณิชย์ต้องเพิ่มทุนอีกประมาณ 1 ล้านล้านบาท ซึ่งเกินขีดความสามารถของปริมาณเงินออมของประเทศ ทำให้น่าเป็นห่วงว่า หากวิกฤติการณ์ยืดเยื้อต่อไป ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่อาจจะถูกยึดมาเป็นของรัฐภายในสิ้นปีนี้ ซึ่งจะสร้างภาระทางการเงินแก่รัฐบาลและประชาชนอย่างใหญ่หลวง และจะสร้างระบบสถาบันการเงินที่ด้อยประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก

การจะแก้ไขปัญหาระบบสถาบันการเงินจะสำเร็จได้ รัฐบาลต้องกระตุ้นภาคเศรษฐกิจจริงให้ฟื้นตัวขึ้นให้ได้ ซึ่งในขณะนี้ นโยบายการคลังซึ่งเป็นมาตรการหลักที่จะสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้ยังทำงานในเรื่องนี้ต่ำกว่าเป้าหมาย และการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการส่งออกก็ไม่สามารถกระทำได้เพราะอัตราแลกเปลี่ยนของเงินบาทแข็งเกินไป จนการส่งออกหดตัวลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน การขาดเงินทุนในภาคธุรกิจ โดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ ทำให้ไม่ได้รับสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ การฟื้นฟูภาคธุรกิจจึงยังเป็นปัญหาอยู่มาก

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมาธิการจึงเห็นว่าภาวะเศรษฐกิจในปี 2542 ยังอยู่ในขั้นวิกฤติและมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ดำเนินอยู่ยังไม่เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของวิกฤติการณ์ที่มีท่าทีรุนแรงและยืดเยื้อต่อไป จึงเห็นความจำเป็นที่รัฐบาลต้องติดตามให้มาตรการที่ดำเนินการอยู่มีผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง และต้องพิจารณาหามาตรการเพิ่มเติมที่จะมีผลในการช่วยกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยด่วนที่สุด

LIRT

คณะกรรมการธิการได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของ คณะกรรมการธิการตั้งแต่ต้นปี 2541 เป็นไปอย่างถูกต้องมาโดยตลอด ดังปรากฏในรายงาน ของคณะกรรมการธิการทั้ง 3 ฉบับ ดังนั้น ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ธิการทั้ง 3 ฉบับดังกล่าวส่วนใหญ่จึงยังถูกต้อง และเหมาะสมสำหรับสถานการณ์ ในขณะนี้ จึงได้นำมารวมในข้อเสนอในครั้งนี้ด้วย ดังนี้

1) การประเมินภาพเศรษฐกิจต้องสมจริง มิฉะนั้นแล้ว การกำหนดแนวนโยบาย ชนิดและน้ำหนักของมาตรการจะไม่สามารถกระทำได้อย่างสอดคล้องกับปัญหา และมักจะมีน้ำหนักอ่อนเกินไป หรือดำเนินการช้าเกินไป สำหรับในปี 2542 การประเมินภาพเศรษฐกิจยังกระทำได้ดีเกินไปไม่สมจริง ทำให้เกรงว่ามาตรการที่จะนำมาใช้เพิ่มเติมจะยังคงไม่เพียงพอที่จะแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจได้ในอนาคตอันใกล้

2) รัฐบาลจะต้องกำหนดแผนและทิศทางเศรษฐกิจของไทยทั้งระยะสั้น และระยะยาวอย่างต่อเนื่อง โดยในระยะสั้น มาตรการเหล่านี้ต้องครอบคลุมการเงิน การคลัง อัตราแลกเปลี่ยน และการค้า ส่วนในระยะยาว รัฐบาลต้องผลักดันการปรับโครงสร้างภาคการผลิตของไทยให้มีความแข็งแกร่ง สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างเท่าเทียมกัน

ในการนี้ รัฐบาลต้องมีแผนประจำปี และในแต่ละปีต่อ ๆ ไป ทั้งในมหภาค และจุลภาค เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระเบียบแบบแผนต่อเนื่องกันไป และมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด ในขณะที่ หน่วยงานสำคัญของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย ต่างก็กำหนดมาตรการออกมาฟื้นฟูเศรษฐกิจและภาคธุรกิจโดยไม่ประสานกัน โดยขณะนี้ยังไม่มีกลไกที่ได้ผลในการระดมความคิด ในการประสานงานกัน และผลักดันให้มาตรการต่าง ๆ เกิดผลในทางปฏิบัติภายในกรอบเวลาที่กำหนด

3) รัฐบาลควรกำหนดกรอบของนโยบายเศรษฐกิจมหภาคใหม่ให้เหมาะสม โดยกำหนดให้การขยายตัวของเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายหลัก และให้ปริมาณเงิน อัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเครื่องมือไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าว มิใช่กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเป้าหมายสุดท้ายของนโยบายดังเช่นในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึง

ผลกระทบต่อการใช้เงินของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ การที่ค่าเงินบาทอยู่ในระดับสูงเกินไปมีผลกระทบต่อ การส่งออก ราคาพืชผลการเกษตรและการใช้เงินของเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

4) **รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจจริงมากขึ้น** แทนการดำเนินการด้านการเงินและสถาบันการเงินเป็นหลักเช่นที่ผ่านมา เพราะหากภาคเศรษฐกิจจริงไม่ฟื้นตัว การแก้ปัญหา NPL ของธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถกระทำได้ ในเรื่องนี้ รัฐบาลต้องดูแลช่วยภาคเอกชนในการปรับโครงสร้างและในการเพิ่มทุน โดยการจัดตั้ง "กองทุนเพื่อการเพิ่มทุน" (National Equity Fund) เพราะธุรกิจต่าง ๆ จะต้องเพิ่มทุนไปพร้อมกับ การขอรับสินเชื่อ มิฉะนั้นการขยายสินเชื่อก็จะเป็นไปไม่ได้ เพราะการจะขอให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนซื้อกิจการไปคงจะหวังได้ยาก จนกระทั่งความเสียหายจะมากยิ่งกว่านี้ ขณะเดียวกันการขยายตัวทางเศรษฐกิจก็ต้องผลักดันให้เกิดขึ้นให้ได้จึงจะมีผล

5) **นโยบายสถาบันการเงินต้องผ่อนคลายลง** เพื่อให้การแก้ปัญหาสถาบันการเงินมีความคืบหน้า ทั้งนี้เพราะมาตรการฟื้นฟูสถาบันการเงินที่ผ่านมาทำให้สถาบันการเงินมีปัญหาการเพิ่มทุน และปัญหา NPL เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนน่าเป็นห่วงถึงความอยู่รอดของสถาบันการเงิน ด้วยเหตุนี้การปรับปรุงผ่อนคลายกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ NPL โดยเฉพาะ การกลับไปใช้หลักเกณฑ์ NPL 6 เดือน ดังเช่นที่ได้กระทำกันในมาเลเซียและสิงคโปร์ให้สอดคล้องกับความเป็นจริง และเอื้ออำนวยต่อการปล่อยสินเชื่อ มีความจำเป็นสูงสุด มิฉะนั้นแล้ว หากสถาบันการเงินมีปัญหา การฟื้นฟูเศรษฐกิจจะไม่สามารถกระทำได้และ ภาระในการช่วยเหลือสถาบันการเงินก็จะตกอยู่กับรัฐบาลและต่อประชาชนผู้เสียภาษีในที่สุด

6) **ภาคการคลังควรมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย** เพราะในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในขณะนี้มาตรการการคลังเป็นความหวังประการเดียวในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ แต่เนื่องจากการใช้มาตรการทางการคลังเพิ่งจะเริ่มต้นขึ้นในกลางปี 2541 และเท่าที่ผ่านมา มีผลในการปฏิบัติค่อนข้างน้อย เพราะมีการปรับเปลี่ยนนโยบายหลายครั้งในช่วงปีงบประมาณจนมีผลกระทบการปฏิบัติ เพราะตามปกติการเพิ่มสภาพคล่องและการใช้จ่ายโดยใช้มาตรการการคลัง ต้องใช้เวลานานกว่าจะได้ผลในทางปฏิบัติจริง โดยการวางแผน

มาตรการทางการเงินคลังจึงต้องดำเนินการแต่เนิ่น ๆ และที่จุดนี้ของวิกฤตการณ์ สถานะการเงินและการคลังของประเทศอยู่ในสภาพอ่อนแอมาก มีความขาดแคลนทรัพยากรเงินทุนในทุกด้านและมีปัญหาในทางปฏิบัติตลอดมา การวางแผนการคลังและแผนการใช้ทรัพยากรมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนอกจากจะช่วยให้การดำเนินมาตรการทางการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดแล้ว รัฐบาลยังสามารถจัดสรรทรัพยากรการเงินที่หายากตามลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายด้วย สำหรับมาตรการปรับลดภาษีอากรเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนั้น หากรัฐบาลเร่งรัดการใช้จ่ายตามมาตรการขาดดุลงบประมาณให้ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือติดตามการใช้จ่ายมาตรการอื่น ๆ ให้ได้ผล การใช้มาตรการปรับลดภาษีอากรอาจทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และหากรัฐบาลจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพิ่มเติม รัฐบาลควรหลีกเลี่ยงการกู้เงินจากต่างประเทศเพราะจะเป็นปัญหาต่อเสถียรภาพในอนาคตเมื่อภาระหนี้ต่างประเทศของรัฐบาลทับถมกันมากขึ้นจนกระทบความมั่นใจของนักลงทุนต่างประเทศ

7) นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนต้องเอื้ออำนวยต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

อย่างแท้จริง ในภาวะที่การค้าของโลกมีปัญหาชะงักงัน และมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง การมีอัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง จะทำให้การส่งออกของไทยมีปัญหา และโดยที่การส่งออกของไทยหดตัวลงมากกว่าที่คาดไว้ ในขณะที่ยังไม่มีนโยบายเร่งรัดการส่งออกที่ได้ผล รัฐบาลน่าจะทบทวนบทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนในการส่งเสริมการส่งออกและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างจริงจัง

8) นโยบายอัตราดอกเบี้ยปัจจุบันอาจไม่ช่วยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

สำหรับความพยายามกดดอกเบี้ยให้ลงต่ำจนเกินธรรมชาติของเศรษฐกิจไทย เพื่อส่งเสริมความต้องการสินเชื่อธนาคารพาณิชย์และส่งเสริมการใช้จ่ายนั้น นโยบายนี้อาจได้ผลตรงกันข้ามในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งมีกำลังการผลิตเหลือใช้สูงมาก เพราะเศรษฐกิจจะไม่มี ความจำเป็นต้องลงทุนเพิ่มกำลังการผลิต และในภาวะที่ NPL อยู่ในอัตราสูง ธนาคารพาณิชย์จะปล่อยสินเชื่ออย่างระมัดระวัง ทำให้ปริมาณสินเชื่อออกมาน้อย จึงไม่มีผลในการกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกัน อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำจะกระทบรายได้ของผู้ที่ออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน ทำให้การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนลดลงและเกิดผลตรงกันข้าม นอกจากนั้นเงินทุนอาจไหลออกจากระบบสถาบันการเงิน สู่การลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง

หรือออกไปลงทุนนอกกระบบหรือออกไปต่างประเทศ โดยสรุปแล้ว ในภาวะเงินฝืดการใช้
นโยบายอัตราดอกเบี้ยต่ำจะไม่มีผลในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ดังที่เป็นปัญหาในประเทศ
ญี่ปุ่นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เพราะเกิดปัญหา Liquidity Trap ที่ทำให้ไม่เกิดการลงทุนหรือ
การใช้จ่าย ต้องแก้ปัญหาด้วยมาตรการการคลังประการเดียวซึ่งก็จะใช้เวลานานในการ
ปฏิบัติ

มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงิน และการคลังของประเทศ (ฉบับที่ 4)

ผลการพิจารณาศึกษาพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการ

คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา ได้พิจารณา ศึกษาภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2541 จนถึงปัจจุบัน และแนวโน้มในปี 2542 แล้วมีความเห็นว่า ถึงแม้รัฐบาลจะได้ดำเนินนโยบายฟื้นฟูเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของ ประเทศมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่มีการลอยอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 โดยยึดถือแนวทางที่กำหนดควบคู่กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศในหนังสือแสดงเจตจำนง รวม 6 ฉบับ แต่ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมยังทรุดตัวลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2541 และมีแนวโน้มว่าในปี 2542 การหดตัวของเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นต่อไป โดยยัง มคงไม่เห็นว่าจะถึงจุดต่ำสุดในปีนี้ และยังคงไม่เห็นทางออกจากวิกฤติการณ์ครั้งนี้ โดยเฉพาะเมื่อภาวะเศรษฐกิจของโลกมีแนวโน้มเลวลง สิ่งที่น่าวิตกที่สุดในขณะนี้ ก็คือเศรษฐกิจไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่ภาวะเงินฝืดอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้การฟื้นฟู เศรษฐกิจกระทำได้อีกยิ่ง

คณะกรรมการมีความห่วงใยเป็นอย่างมากว่า การที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี 2541 หดตัวอย่างรุนแรงที่สุดอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน และจะยังคงหดตัวต่อไป ในปี 2542 นั้น จะเป็นภาวะที่ร้ายแรงและยาวนานเกินไป จนระบบสถาบันการเงินและภาค ธุรกิจมีความเปราะบาง จนอาจมีปัญหาระงืดความอยู่รอดเป็นส่วนใหญ่ ที่น่าเป็นห่วงที่สุด ในขณะนี้ก็คือ ปัญหาเรื่องความอยู่รอดของประชาชนและธุรกิจ ได้กระจายออกสู่ต่างจังหวัด เนื่องจากการหดตัวที่รุนแรงและยาวนานของเศรษฐกิจ ในขณะที่ภาวะการขาดแคลนน้ำ และการตกต่ำของราคาพืชผลการเกษตร กำลังเริ่มส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนในต่างจังหวัด ซึ่งเคยเป็นที่รองรับแรงงานที่ถูกเลิกจ้างในภาคอุตสาหกรรมและ บริการในเมืองใหญ่ในขณะนี้ การที่ผู้ให้แรงงานจะย้อนกลับมาเลี้ยงชีพในเมืองใหญ่ก็จะไม่ สามารถกระทำได้

LIRT

คณะกรรมการกิจการจึงมีความวิตกเป็นอย่างยิ่งว่า วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่ยืดเยื้อ และรุนแรงในครั้งนี้ จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะหากเศรษฐกิจยังไม่มีแนวโน้มที่จะฟื้นตัวอย่างชัดเจนภายในอนาคตอันใกล้ และได้ปรากฏว่ามาตรการที่ดำเนินการมาเป็นจำนวนมาก ไม่ได้ส่งผลในทางปฏิบัติ ทั้งยังได้มีการยอมรับโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลกแล้วว่า แนวนโยบายที่ดำเนินการมานั้นบางประการยังไม่ถูกต้องเหมาะสม ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการกิจการจึงเห็นความจำเป็นที่รัฐบาลต้องติดตามให้มาตรการที่ดำเนินการอยู่มีผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง และต้องพิจารณาหามาตรการเพิ่มเติมที่ตรงจุด และจะมีผลในการช่วยกระตุ้น และฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างแท้จริงโดยด่วนที่สุด

ภาวะเศรษฐกิจในปี 2541

ในปี 2541 ระบบเศรษฐกิจและการเงินของไทยได้เผชิญกับการปรับตัวที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ ส่งผลให้เศรษฐกิจหดตัวถึงร้อยละ 8 เป็นอย่างน้อย คิดเป็นเม็ดเงินรายได้ของประชาชนที่หดหายไปเป็นจำนวนกว่า 410,000 ล้านบาท นอกจากธุรกิจเอกชนจะล้มเลิกกิจการหลายหมื่นราย ที่ทำให้เกิดคนว่างงาน 2 ล้าน 2 แสนคนแล้ว สถาบันการเงินส่วนใหญ่คงยากที่จะอยู่รอดโดยการไม่ต้องเข้าไปช่วยเหลือ ความตกต่ำของเศรษฐกิจทำให้หนี้ด้อยคุณภาพของธนาคารพาณิชย์ (NPL) ทั้งระบบ เพิ่มขึ้นต่ำกว่าร้อยละ 20 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 46 เมื่อสิ้นปี 2541 (หรือร้อยละ 54 ตามข้อมูลล่าสุดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) คิดเป็นมูลค่าถึง 2.7 ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์ลดการปล่อยสินเชื่อ ซึ่งมีผลเป็นวงจรให้เศรษฐกิจหดตัวต่อไป และ NPL เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจหดตัวในอัตราสูงในปี 2541 เกิดจากปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจเกือบทั้งหมดหดตัว และที่ไม่นหดตัวก็ทำงานได้ไม่เต็มกำลัง ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่

1. การส่งออก การนำเข้า และความเคลื่อนไหวของเงินทุนเอกชนต่างประเทศ

การให้การส่งออก กระตุ้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นนโยบายสำคัญของ ทุกรัฐบาลตลอดมา ในช่วงต้นปี 2541 รัฐบาลคาดคะเนว่าการส่งออกจะเติบโตในอัตรา ร้อยละ 6.2 แต่ประมาณการล่าสุดของธนาคารแห่งประเทศไทยปรากฏว่า การส่งออก ลดลงถึงร้อยละ 6.6 เพราะราคาสินค้าขึ้นป้อนในตลาดโลกลดลง มีการแข่งขันกันมากขึ้น ในขณะที่ความต้องการในตลาดสำคัญลดลง นอกจากนั้นการขาดแคลนสินค้าภายใน ประเทศ และปัญหาอัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งเกินไป ทำให้การส่งออกของไทยมีความสามารถ ในการแข่งขันน้อยลง สินค้าหลักที่ถูกกระทบมากที่สุดได้แก่สินค้าที่ใช้แรงงานสูง และใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นหลัก ด้วยเหตุนี้ ปัญหาการส่งออก นอกจากจะมีผลต่อการหดตัวของ เศรษฐกิจแล้ว ยังมีผลให้การจ้างงานลดลงด้วย

สำหรับ การนำเข้า ลดลงถึงร้อยละ 32.3 จากที่เคยคาดการณ์ว่าจะลดลงเพียง ร้อยละ 7.7 ถึงแม้จะเป็นผลดีในการช่วยลดการนำเข้าซึ่งสินค้าฟุ่มเฟือย แต่ในขณะเดียวกัน ก็แสดงว่าการนำเข้าวัตถุดิบ และสินค้าทุนได้ลดลงอย่างมากด้วย ซึ่งเป็นปัญหาเมื่อ เศรษฐกิจฟื้นตัว เพราะจะมีการนำเข้าซึ่งสินค้าดังกล่าวในอัตราค่อนข้างสูง จนกระทบดุลการค้า

สำหรับความเคลื่อนไหวของเงินทุนเอกชนต่างประเทศ ซึ่งในอดีตได้เข้ามาเป็น จำนวนมากเพื่อช่วยการลงทุนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศนั้น ในปี 2541 ไหลออกเป็น จำนวน 14.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับที่ไหลออกเพียง 8.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี ก่อน ทำให้สูญเสียสภาพคล่องที่จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก และแสดงว่าความ มั่นใจของนักลงทุนต่างประเทศยังไม่กลับคืนมาตามที่รัฐบาลคาดหวังไว้

2. การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

ปี 2541 เป็นปีที่ธุรกิจประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง วิกฤติการณ์ ทางเศรษฐกิจทำให้สถาบันการเงินทั้งใน และต่างประเทศเรียกคืนสินเชื่อเป็นจำนวนมาก ใน ขณะเดียวกันกับที่สถาบันการเงินส่วนใหญ่ อยู่ในสภาวะอ่อนแอ จนถูกปิดกิจการเป็นจำนวน มาก นอกจากนี้ การกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสินเชื่อด้วยคุณภาพ (NPL) ที่เข้มงวดเท่า มาตรฐานสากล ในขณะที่ภาวะเศรษฐกิจหดตัว ทำให้อัตรา NPL เพิ่มขึ้นในอัตราสูงตลอด มา สถาบันการเงินจึงปล่อยสินเชื่อด้วยความระมัดระวังเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุนี้ สันเขื่อนอาคารพาณิชย์จึงลดลงถึงร้อยละ 2 ในปี 2541 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 ในปีก่อน เศรษฐกิจที่ขาดแคลนสินเชื่ออย่างรุนแรงจึงหดตัวตามไปด้วย

การที่ปัญหา NPL ทำให้ธนาคารพาณิชย์ลดการปล่อยสินเชื่อ ในขณะที่เงินฝากในปี 2541 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 เป็นเหตุให้ธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องตึงตัวอยู่ในมือมาก จึงปรับลดดอกเบี้ยเงินฝากลงอย่างรวดเร็ว จนเหลือเพียงร้อยละ 6 สำหรับเงินฝากประจำเมื่อสิ้นปี 2541 เทียบกับร้อยละ 10-11.5 เมื่อสิ้นปีก่อน รายได้ของผู้ออมเงินในสถาบันการเงินจึงลดลงมาก ปริมาณการบริโภคจึงตกลงตามอัตราดอกเบี้ย สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ จะมีการไหลออกของเงินเข้าสู่การลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง หรือเข้าสู่การลงทุนนอกกรอบ ซึ่งเป็นการพัฒนาในลักษณะถดถอยหลังเข้าคลอง

3. ภาวะการคลัง

รัฐบาลได้พยายามหันนโยบายการขาดดุลงบประมาณมาช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยปรับนโยบายการคลังเมื่อกลางปีงบประมาณ 2541 จากเกินดุลร้อยละ 1 ของรายได้ประชาชาติ มาเป็นขาดดุลร้อยละ 3 โดยคาดหวังว่าจะใช้เงินขาดดุลจำนวน 117 พันล้านบาท ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ

ถึงแม้ในทางปฏิบัติ รัฐบาลจะดำเนินการได้ใกล้เคียงกับเป้าหมาย กล่าวคือ ดุลเงินสดขาดดุลรวมกัน 115 พันล้านบาท หรือร้อยละ 2.4 ของรายได้ประชาชาติ แต่ในการเบิกจ่ายจริง มีการเบิกจ่ายอย่างล่าช้า และต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละไตรมาสมาโดยตลอด โดยใน 3 ไตรมาสแรกเบิกจ่ายขาดดุลต่ำกว่าเป้าหมายกว่า 90,000 ล้านบาท และเพิ่งจะเร่งใหม่เบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวในช่วงไตรมาสสุดท้าย ซึ่งเป็นการดำเนินการในทางบัญชี จึงยังไม่มีผลในการใช้จ่ายจริง ทำให้บทบาทของนโยบายการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจมีน้อยกว่าที่กำหนดไว้มาก

อย่างไรก็ตาม ผลของการดำเนินนโยบายดังกล่าว ในขณะที่การจัดเก็บภาษีอากรในช่วง 3 เดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ ต่ำกว่าเป้าหมายค่อนข้างมาก ทำให้ต้องใช้เงินคลังมาแทนเป็นจำนวนมาก ทำให้เงินคลังลดลงเหลือประมาณ 144,000 ล้านบาท และลดลงต่อไปเหลือเพียง 103,000 ล้านบาท ซึ่งเมื่อหักเงินนอกงบประมาณที่มีการนำมาฝากไว้ เงินคลังสุทธิจึงเหลือเพียงประมาณ 40,000 ล้านบาท ซึ่งมีระดับต่ำมากจนรัฐบาลควรต้องรีบออกพันธบัตรหาเงินมาเพิ่มเติม

4. ผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจจริงในปี 2541

ความตกต่ำทางเศรษฐกิจทำให้การใช้จ่ายในประเทศ ในปี 2541 ลดลงถึงร้อยละ 23.0 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 7.6 ในปีก่อน โดยการลงทุนรวม ลดลงร้อยละ 39.4 เทียบกับร้อยละ 16 ในปีก่อน ส่วน การอุปโภคบริโภค ลดลงร้อยละ 13.0 เทียบกับที่อยู่ที่ในปีก่อน ทั้งหมดนี้ถือว่าการปรับตัวลดลงรุนแรงมากที่สุดสำหรับรอบ 1 ปี เท่าที่ปรากฏในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย

เมื่อพิจารณาผลกระทบในภาคเอกชน การลงทุนภาคเอกชน ลดลงถึงร้อยละ 50.0 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 24.8 ในปีก่อน และ ดัชนีผลผลิตทางอุตสาหกรรมได้ลดลงต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 ซึ่งเป็นการลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา และเมื่อสิ้นปี 2541 ลดลงร้อยละ 1.8 การใช้กำลังการผลิตในภาคอุตสาหกรรมอยู่ในระดับเพียงร้อยละ 51.5 เมื่อสิ้นปี 2541 แสดงถึงการสูญเสียอย่างมหาศาลของการลงทุน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมประเภทยานยนต์ และขนส่ง และหมวดวัสดุก่อสร้าง

แนวโน้มเศรษฐกิจในปี 2542 – การคาดคะเนของรัฐบาลและความเป็นไปได้

ตามประมาณการล่าสุดของทางการ ซึ่งคาดว่าจะใช้เป็นฐานในการจัดทำหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 7 รัฐบาลเห็นว่า การแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ และการเงินของไทยมีความคืบหน้าเป็นลำดับ ซึ่งจะมีผลให้เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ในช่วงต้นปี และจะชัดเจนมากขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี รวมทั้งปีแล้ว คาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวในอัตราร้อยละ 1 โดยมีปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ เช่น (1) การขยายตัวของเศรษฐกิจ และการค้าของโลก (2) การขาดดุลงบประมาณร้อยละ 5 ในปีงบประมาณ 2542 (3) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 (4) การขยายสินเชื่อสถาบันการเงินในอัตราร้อยละ 6

รัฐบาลคาดว่าเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจะปรับตัวดีขึ้น โดยอัตราเงินเฟ้อในปี 2542 มีแนวโน้มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง และจะค่อย ๆ เติบโตขึ้นในช่วงหลังของปีตามราคาสินค้าเกษตร และการฟื้นตัวของเศรษฐกิจทั้งปีคาดว่า เงินเฟ้อ จะเฉลี่ยอยู่ประมาณร้อยละ 2.5-3.0

LIRT

ทางด้านต่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยน คาดว่ายังคงมีเสถียรภาพ ดุลบัญชีเดินสะพัด จะเกินดุลลดลงจากปีก่อนเล็กน้อยตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยเฉพาะเกินดุล 11.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เงินทุนไหลออก จะมีจำนวนลดลงเหลือเพียง 7.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนดุลการชำระเงินรวม คาดว่าจะเกินดุล 3.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากการกู้ยืมภาคทางการ ทำให้เงินสำรองของทางการ เพิ่มขึ้นประมาณ 32 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

สำหรับทางด้าน แนวนโยบาย นอกจากแนวทางที่ได้ดำเนินการมาแล้ว รัฐบาลมีแนวนโยบายเพิ่มเติมที่จะมุ่งกระตุ้นอุปสงค์ภายในประเทศ

ความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณาแนวโน้มล่าสุดของปัจจัยหลักที่จะมีผลในการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจในปี 2542 รวมทั้งปัจจัยทางด้านภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศ และความจำเป็นของนโยบายของรัฐบาลในวาระกว่า 1 ปีที่ผ่านมา แล้วจะเห็นว่า โอกาสที่เศรษฐกิจไทยจะหลุดพ้นจากภาวะที่วิกฤติ และถึงจุดต่ำสุดในปี 2542 คงเป็นไปได้ยากมาก ทั้งนี้เพราะ

1) ภาวะเศรษฐกิจของโลก และภาวะการค้าสินค้าเกษตรกรรมเสื่อมลง

ภาวะเศรษฐกิจของโลกในปี 2542 มีแนวโน้มชะลอจากปี 2541 จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการขยายการส่งออก นอกจากปัญหาในรัสเซีย และต่อมาในบราซิล ซึ่งแสดงถึงการแผ่ขยายของปัญหาเศรษฐกิจของโลกที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นแล้ว ผู้สังเกตการณ์จำนวนมากแสดงความเป็นห่วงว่าในที่สุดฮ่องกง และจีน อาจต้องลดค่าเงินตราของตน เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนในตลาดสินค้าออกของโลก ซึ่งจะให้ผู้ส่งออกรายอื่น ๆ รวมทั้งประเทศไทยประสบปัญหาเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ จากการประมาณการล่าสุดของกองทุนการเงินระหว่างประเทศเมื่อสิ้นปี 2541 การเติบโตของเศรษฐกิจโลกโดยรวมจะลดลงจากร้อยละ 2.5 ในปีก่อน เหลือเพียงร้อยละ 2.2 โดยประเทศอุตสาหกรรมสำคัญในกลุ่ม G7 เติบโตลดลงจากร้อยละ 2.1 เหลือ 1.5 (เฉพาะสหรัฐฯ จะลดลงจากร้อยละ 3.8 เหลือเพียง 1.8) ในขณะเดียวกัน การค้าสินค้าเกษตรกรรม โดยเฉพาะที่นำไปใช้เป็นอาหาร และวัตถุดิบ เช่น ยางพารา มีปัญหาวา卡在ในตลาดโลกตกต่ำโดยทั่วกัน

LIRT

2) เศรษฐกิจยังขาดปัจจัยกระตุ้นที่พอเพียง

ตามปกติ ปัจจัยกระตุ้น (Growth Factors) ของเศรษฐกิจไทยประกอบไปด้วย (1) การส่งออกและการไหลเข้าของเงินทุนต่างประเทศ (2) สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ และ (3) การใช้จ่ายของภาครัฐ ซึ่งในประมาณการของรัฐบาลที่ว่าเศรษฐกิจไทยจะเติบโตร้อยละ 1 ในปี 2541 นั้นได้ประมาณว่าปัจจัยทั้งสามดังกล่าวจะ **เติบโตในอัตราที่สูงเกินความเป็นจริง** ซึ่งความจริงแล้วแนวโน้มล่าสุดโดยเฉพาะการส่งออกและการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ยังแสดงการหดตัวที่รุนแรง

ทางด้านการส่งออกและเงินทุนต่างประเทศ เป็นไปได้ยากที่การส่งออกของไทย จะขยายตัวถึงร้อยละ 5.1 ในปี 2542 ตามที่รัฐบาลคาดคะเน ในขณะที่เศรษฐกิจของโลก จะชะงักงัน และราคาสินค้าเกษตรกรรมในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงมาก นอกจากนั้น ประเทศไทยยังมีความเสี่ยงขาดแคลนน้ำ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตเกษตรกรรมตกต่ำ และเมื่อพิจารณาการส่งออกในปี 2541 ซึ่งลดลงร้อยละ 6.6 และแนวโน้มของการส่งออกในช่วงท้ายของปี 2541 จะเห็นว่าการส่งออกยังมีแนวโน้มลดลงรุนแรงมาก โดยการส่งออกในเดือนกันยายน 2541 ลดลงถึงร้อยละ 8.5 และการส่งออกไปเดือนมกราคม 2542 มีอัตราการลดลงต่ำกว่าของเดือนธันวาคม ในอัตราสูงถึงร้อยละ 12.1 จึงเป็นไปได้ยากที่แนวโน้มการส่งออกจะปรับตัวดีขึ้นอย่างรวดเร็วภายในปี 2542

ทางด้านการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ การคาดการณ์ว่าสินเชื่อธนาคารพาณิชย์จะเติบโตถึงร้อยละ 6.0 ในปี 2542 เพื่อเป็นกำลังหลักเลี้ยงเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวขึ้นได้นั้น น่าจะเป็นการคาดหวังที่ไม่สมจริงเช่นเดียวกัน เพราะสินเชื่อในปี 2541 ลดลงร้อยละ 2 และในขณะนี้แนวโน้มของการหดตัวของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ยังมีความรุนแรงที่ทวีขึ้น โดยในเดือนธันวาคมลดลงร้อยละ 9.7 และลดลงต่อไปอีก 13.0 ในเดือนมกราคม 2542 แนวโน้มเช่นนี้น่าจะไม่เปลี่ยนแปลงโดยง่าย トラบดีที่ธนาคารพาณิชย์ยังมีปัญหาเรื่องเงินทุน และเกวปัญหาเรื่อง NPL ซึ่งยังคงเพิ่มในอัตราประมาณร้อยละ 2 ต่อเดือน จึงไม่เต็มใจที่จะขยายสินเชื่อเพิ่มขึ้น และคาดว่าปัญหานี้จะอยู่ต่อไปอีกนาน トラบดีที่นโยบายและกฎเกณฑ์เรื่องเงินทุน และ NPL ยังไม่เปลี่ยนแปลง

สำหรับทางด้านการใช้จ่ายของรัฐบาล ซึ่งในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ 2541 ได้มีการโอนเงินใช้จ่ายงบขาดดุลประมาณ 90,000 ล้านบาท จากจำนวนขาดดุลทั้งสิ้น 115,000 ล้านบาท ซึ่งทำให้ผลในการกระตุ้นเศรษฐกิจในปี 2541 มีน้อยเพราะเบิกจ่ายล่าช้า

มากตามที่กล่าวแล้ว สำหรับในปีงบประมาณ 2542 ปัญหานี้ยังคงต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เพราะขณะนี้เวลาล่วงเลยมาเกือบครึ่งปีงบประมาณแล้ว แต่ปรากฏว่าเม็ดเงินที่ไหลออกไป ที่มีผลต่อรายได้จ่ายจริงมีจำนวนค่อนข้างน้อย เพราะส่วนใหญ่เป็นการจ่ายชดเชยงบประมาณปีก่อน หรือจ่ายดอกเบี้ยกองทุนฟื้นฟู และดอกเบี้ยต่างประเทศ สำหรับในเดือนมกราคม 2542 การขาดดุลงบประมาณมีจำนวนเพียง 1.9 พันล้านบาท เทียบกับ 19.9 พันล้านบาทในเดือนก่อน นอกจากนี้ การเบิกจ่ายเงินกู้ต่างประเทศก็กระทำเพียงเล็กน้อย เพราะเงินกู้จากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ และองค์การรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งเบิกมาตั้งแต่ปี 2540 จำนวน 163,000 ล้านบาท เพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และการลงทุนเพื่อสังคม ได้มีการใช้ไปแล้วเพียงประมาณ 100 ล้านบาท และนำไปเสริมเงินสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทยอีก 8,000 ล้านบาท จึงเกิดความสูญเปล่าเรื่องภาระดอกเบี้ยจำนวนมาก สำหรับเงินกู้การลงทุนเพื่อสังคมซึ่งยังมีอยู่ 113 พันล้านบาทนั้น รัฐบาลมีมติเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2542 ว่าจะจัดการประชาพิจารณ์ทั่วประเทศ เพื่อกำหนดแนวทางการใช้จ่ายต่อไป จึงไม่แน่ใจว่า จะเริ่มให้จ่ายเงินตามโครงการได้จริงเมื่อใด เป็นที่น่าสังเกตว่า เงินกู้เงินกู้ต่างประเทศที่รัฐบาลไปรับมานั้น มักมีเงื่อนไขเข้มงวด ซึ่งแม้แต่ในยามปกติก็ปฏิบัติตามได้ยาก

ด้วยเหตุนี้ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแนวโน้มของปัจจัยกระตุ้นเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น ซึ่งปัจจัยหลัก เช่น การส่งออกและการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ยังมีอัตราการหดตัวในอัตราที่แรงขึ้นในขณะนี้ ในขณะที่การกระตุ้นทางการคลังมีพลังอ่อนแอกว่าเป้าหมายมาก คณะกรรมการจึงมีความเห็นว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2542 จะไม่เติบโตร้อยละ 1 ดังที่รัฐบาลคาดคะเนไว้ แต่น่าจะหดตัวต่อไป และยังไม่ถึงจุดต่ำสุดภายในปีนี้

ปัญหาการดำเนินนโยบายฟื้นฟูเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

คณะกรรมการ มีความรู้สึกว่า การที่รัฐบาลมีแนวโน้มที่จะประเมินภาพเศรษฐกิจดีเกินความเป็นจริง ซึ่งเกิดขึ้นในการทำหนังสือแสดงเจตจำนงทั้ง 4 ฉบับในปี 2541 เป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการบริหารนโยบายเศรษฐกิจที่ถูกต้อง เพราะทำให้การกำหนดมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจมีความอ่อนแอลงกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมา และ

เมื่อจำเป็นต้องมีมาตรการสำคัญเพิ่มเติม ก็มีออกมาแล้ว และไม่มีผลในทางปฏิบัติ ทำให้วิกฤติการณ์หรือหนี้รุนแรงขึ้นทุก ๆ ครั้งที่มีการประเมินภาพเศรษฐกิจ และเมื่อมีการดำเนินการเช่นนี้ต่อเนื่องกันมาตลอดทั้งปี 2541 วิกฤติการณ์เศรษฐกิจจึงลงลึกมากขึ้นจนน่าเป็นห่วง เพราะขณะนี้ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำได้กระจายคลงสู่ต่างจังหวัดอย่างทั่วถึง จนกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ และเมื่อรัฐบาลแสดงความคิดเห็นที่จะดำเนินนโยบายอย่างไม่ลืมหืมใจไปตามแนวทางเดิม ไม่มีการติดตามผลการปฏิบัติอย่างใกล้ชิดจริงจัง แต่จะเสริมด้วยมาตรการการกระตุ้นการบริโภคโดยใช้มาตรการภาษีอากร คณะกรรมาธิการจึงมีความเห็นว่า มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจยังไม่พอเพียง และสอดคล้องกับความรุนแรงของวิกฤติการณ์ที่มีทำให้รุนแรงและยืดเยื้อต่อไป และการประกาศใช้มาตรการเป็นจำนวนมากโดยขาดผลในทางปฏิบัติ อาจช่วยด้านจิตวิทยาในระดับหนึ่ง แต่จะไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง

คณะกรรมการธิการมองแนวโน้มของเศรษฐกิจ ปี 2542 แล้ว เห็นว่า หนทางข้างหน้าดูจะยังไม่ฟื้นตัว และทางออกค่อนข้างไม่ชัดเจน คณะกรรมาธิการเห็นว่ารัฐบาลจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวนโยบายมหภาคใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และระดมมาตรการหลักหลายประการพร้อม ๆ กันไป กล่าวคือ นอกจากจะต้องปรับปรุงนโยบายสถาบันการเงินให้เอื้ออำนวยให้มีความสามารถในการปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับการทำงานของภาคเศรษฐกิจจริง รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินมาตรการกระตุ้นภาคเศรษฐกิจจริงอย่างจริงจังพร้อมไปด้วย โดยใช้นโยบายการคลัง และนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนพร้อมกัน รวมทั้งต้องจัดวิธีการบริหารเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการระดมความคิดอย่างกว้างขวาง มีการประสานงาน และร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ได้เสนอแนวทางนี้มาโดยตลอดในปี 2541 ตั้งแต่ต้นปี 2541 วิกฤติเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น เพราะมีการใช้มาตรการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ซึ่งในที่สุดผู้บริหารสูงสุดของทั้งกองทุนระหว่างประเทศและธนาคารโลก ต่างก็ออกมายอมรับความจริงข้อนี้ เพราะมองเห็นสอดคล้องกันว่านโยบายที่ถูกต้อง น่าจะมุ่งไปที่การป้องกันและหลีกเลี่ยงปัญหาเงินฝืด (Deflation) มากกว่าที่จะมุ่งไปที่ปัญหาเงินเฟ้อ (Inflation) ดังที่ได้กระทำกันมาตั้งแต่ต้น

คณะกรรมการมีความเห็นเกี่ยวกับผลของการดำเนินการตามนโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย ดังนี้

1. มาตรการในช่วงปี 2541 รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการเป็นจำนวนมาก เพื่อฟื้นฟูเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหนังสือแสดงเจตจำนงของกองทุนการเงิน โดยส่วนใหญ่เป็นมาตรการเกี่ยวกับสภาพคล่องและสถาบันการเงิน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสภาพคล่องอย่างรุนแรง และปรับปรุงสถานการณ์การเงินให้ทำหน้าที่เป็นแกนนำในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และดึงดูดการไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศ ตามปรัชญาหลักของรัฐบาลที่จะมุ่งใช้เงินทุนต่างประเทศช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย สำหรับการแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินไทยนั้น แผนการที่กำหนดไว้กับกองทุนการเงินตั้งแต่ต้นคาดว่าจะใช้เวลาเพียง 1 ปี แต่ขณะนี้ระยะเวลาได้คลาดเคลื่อนไปมาก

มาตรการที่ทางการนำมาใช้แก้ไขปัญหาสภาพคล่อง และปัญหาในระบบการเงินมีมากมายหลายประการ ประกอบด้วย (1) มาตรการแก้ไขปัญหาสภาพคล่อง 15 ประการ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2541 (2) การออกพระราชกำหนดทางการเงิน 4 ฉบับเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2541 (3) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งป็นหลัง 25 มาตรการ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2541 (4) แผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินวันที่ 14 สิงหาคม 2541 (5) มาตรการประนีประนอมหนี้สถาบันการเงินตามสัถยาบันลงวันที่ 10 กันยายน 2541

รัฐบาลหวังว่ามาตรการต่าง ๆ ดังกล่าว โดยเฉพาะการจัดตั้งธนาคารรัตนสิน การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การประนีประนอมหนี้สถาบันการเงิน และแผนการปรับโครงสร้างและเพิ่มทุนสถาบันการเงินวันที่ 14 สิงหาคม 2541 จะช่วยกัน "พลิกฟื้น" สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่มาตรการมากมายต่าง ๆ ดังกล่าวยังไม่สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ ในทางตรงกันข้าม กลับทำให้วิกฤติเศรษฐกิจเลวร้ายลงไปอีก เพราะมีความล่าช้า และไม่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น และไม่มียุทธศาสตร์ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง และในขณะเดียวกันก็นำมาตรการใหม่มาใช้เพิ่มเติมอีกเป็นจำนวนมากต่อเนื่องกันมา โดยไม่มีโอกาสดูแล้วว่ามาตรการที่นำออกมาใช้ในระยะก่อน ๆ ได้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังหรือไม่ เมื่อพิจารณาารวมกันแล้วจึงมีผลในทางปฏิบัติค่อนข้างน้อย

ในการจัดทำหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 7 กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศในเดือนมีนาคม 2542 นี้รัฐบาลประกาศว่าจะนำมาตรการทางการเงินการคลังที่เกี่ยวกับการภาษีอากรออกให้เพิ่มเติม ซึ่งก็น่าจะเป็นที่หวังไว้อย่างมากในรูปเดิมซึ่งต้องใช้เวลานานกว่าจะมีผลต่อเศรษฐกิจ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า รัฐบาลยังไม่มีแนวนโยบายที่ชัดเจนว่าจะกระตุ้นและฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจจริงอย่างไร

2. นโยบายอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และอัตราเงินเฟ้อ

รัฐบาลได้ยืนยันตลอดมาว่า ได้ดำเนินมาตรการมาอย่างถูกต้องแล้ว และขณะนี้เศรษฐกิจของประเทศมีเสถียรภาพมากขึ้นแล้ว แล้วมีแนวโน้มว่าจะฟื้นตัวภายในปีนี้ การที่รัฐบาลพูดถึงเสถียรภาพ เป็นการพูดถึงเพียงส่วนย่อยของภาพพื้นฐานของภาวะเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลเห็นว่า การที่ค่าเงินบาทอยู่ในระดับที่แข็งมาก และอัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินเฟ้อลดลงมาก เป็นการชี้ให้เห็นว่าเศรษฐกิจมีเสถียรภาพค่อนข้างมาก และเป็นที่น่าพอใจ

อย่างไรก็ตาม การที่ในความเป็นจริง เศรษฐกิจยังหดตัวต่อไปอย่างรุนแรงมากขึ้นตลอดทั้งปี 2541 แสดงว่ามีการขาดเสถียรภาพอย่างรุนแรงของเศรษฐกิจ มิได้มีเสถียรภาพดีขึ้นแต่อย่างใด

และเมื่อมองในระบบสถาบันการเงิน ยิ่งมองเห็นว่ามีปัญหาการขาดเสถียรภาพและความมั่นคงมากที่สุดหลังจากที่ได้มีการปิดบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไปแล้ว 56 บริษัท ในช่วงต้นของรัฐบาล ธนาคารพาณิชย์อีก 5 แห่ง ถูกปิดหรือถูกยึดมาเป็นของรัฐ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ล้มอีก 12 บริษัท หนี้ต่อคุณภาพของธนาคารพาณิชย์ขณะนี้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 54 ของสินเชื่อ (เทียบกับร้อยละ 7 ก่อนวิกฤตการณ์) คิดเป็นเงินประมาณ 2.5 ล้านล้านบาท ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการเพิ่มทุน และต้องเพิ่มทุนรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากยิ่งในขณะนี้

ในภาคเศรษฐกิจจริง ก็ปรากฏว่าทั้งภาคธุรกิจ และภาคเกษตรก็มีปัญหาการขาดเสถียรภาพอย่างรุนแรงเช่นเดียวกัน เพราะธุรกิจจดทะเบียนนับหมื่นรายเลิกกิจการ ธุรกิจที่ไม่จดทะเบียนที่เลิกกิจการคงมีจำนวนมากกว่าหลายเท่าตัว การเลิกจ้างถัวสูงขึ้นเกิน 2 ล้านคน ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมกำลังเผชิญกับปัญหาขาดแคลนน้ำ และราคาพืชผลตกต่ำทั้งหมด จนน่าเป็นห่วงปัญหาความสงบเรียบร้อยในชนบท

สิ่งที่รัฐบาลเห็นว่าเป็นเครื่องชี้เสถียรภาพของเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดคือ อัตราแลกเปลี่ยน ที่แข็งขึ้นจาก 57 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อต้นปี 2541 มาเป็น 36-37 บาทในช่วงนี้

อย่างไรก็ตาม อัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งมีผลดีต่อเศรษฐกิจน้อยมาก อย่างมากก็ช่วยให้ตัวเลขหนี้ต่างประเทศของธุรกิจขนาดใหญ่ลดลง แต่อัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งเกินไปมีผลกระทบต่อเสถียรภาพของเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง และกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะเกษตรกร ทั้งนี้เพราะอัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งเกินไปมีผลบ่อนทำลายความสามารถในการส่งออก และทำให้พืชผลการเกษตรมีราคาตกต่ำ

ด้วยเหตุนี้ การส่งออกในปี 2541 จึงลดลงอย่างน้อยร้อยละ 6.6 เทียบกับที่คาดไว้ เมื่อต้นปีว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.2 และเมื่อมาพิจารณาแนวโน้มในช่วงล่าสุด ปรากฏว่าการส่งออกกลับหดตัวในอัตราที่สูงต่อไปอีก โดยในเดือนธันวาคม 2541 ลดลงร้อยละ 8.5 ในเดือนมกราคม 2542 ลดลงเมื่อเทียบกับเดือนก่อนร้อยละ 12.1 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2542 กระทรวงพาณิชย์ได้ประกาศนโยบายจัดตั้งศูนย์เร่งรัดการส่งออกแล้ว

สำหรับในเรื่องอัตราดอกเบี้ย ก็เช่นเดียวกัน การที่อัตราดอกเบี้ยลดลงอย่างรวดเร็วก็ถึงความผิดปกติในระบบการเงินของประเทศไทย เพราะในฐานะประเทศที่ขาดแคลนเงินออม อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของไทยไม่ควรที่จะเคลื่อนลงสู่ระดับที่ต่ำลงจะต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อ และระดับอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลก ในขณะที่ความเสี่ยงในการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น จึงไม่สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ลดลงต่ำอย่างรวดเร็ว สาเหตุที่อัตราดอกเบี้ยลดต่ำลงมาก สาเหตุสำคัญเกิดจากการที่ธนาคารพาณิชย์ไม่เต็มใจปล่อยสินเชื่อ เพราะเกรงปัญหาสินเชื่อด้วยคุณภาพ ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินฝากเหลือคงค้างอยู่มาก ไม่สามารถปล่อยออกเป็นเงินกู้ได้หมด ธนาคารพาณิชย์จึงต้องลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและในที่สุดต้องลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลงด้วย อย่างไรก็ตาม ถึงแม้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจะลดลงมาก แต่เมื่อธนาคารพาณิชย์ไม่ปล่อยสินเชื่อ ประชาชนจึงไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร รัฐบาลจึงน่าจะปรับปรุงกฎเกณฑ์เรื่องสินเชื่อด้วยคุณภาพ ให้เอื้ออำนวยต่อการปล่อยสินเชื่อ มากกว่าการที่จะเน้นเรื่องการลดอัตราดอกเบี้ยแต่เพียงอย่างเดียว เพราะมีผลน้อยต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นที่น่าสนใจว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เคยคาดการณ์ว่าหากอัตราดอกเบี้ยลดลงร้อยละ 1 NPL จะลดลงร้อยละ 2.8 แต่ตามความเป็นจริง อัตราดอกเบี้ยยิ่งลด NPL กลับยิ่งเพิ่ม

สำหรับเรื่องอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งลดลงต่ำกว่าเป้าหมายมาก และขณะนี้อยู่ในระดับประมาณร้อยละ 3 เทียบกับอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8 สำหรับปี 2541 แสดงถึงการหดตัวอย่างรุนแรงของเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนว่าการบริโภคของประชาชนมีน้อยลงมาก เพราะค่านาฬิขัตลดลงหรือมีการเพิ่มการออมเพื่อรอรับอนาคตที่ไม่แน่นอน นอกจากนี้การที่ระดับราคาลดต่ำลงอย่างรวดเร็วทำให้ธุรกิจประสบปัญหาขาดทุนมากขึ้น เพราะต้นทุนในอดีตจะสูงกว่าราคาขายที่ลดต่ำลงตลอดเวลา สำหรับในเดือนกุมภาพันธ์นี้เคยมีข่าวว่าอัตราเงินเฟ้อเริ่มติดลบ ทำให้มองเห็นว่าได้เกิดภาวะเงินฝืดขึ้นแล้ว ซึ่งจะทำให้การฟื้นฟูเศรษฐกิจจะทำได้ยากยิ่ง ดังที่

ได้เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เพราะมาตรการการเงินจะใช้ไม่ได้ผล และการกระตุ้นเศรษฐกิจจะกระทำได้โดยให้มาตรการการคลังประการเดียวเท่านั้น

3. ปัญหาสินเชื่อของระบบสถาบันการเงิน

เศรษฐกิจไทยจะฟื้นได้ยากหากระบบสถาบันการเงินยังไม่สามารถปล่อยสินเชื่อมารองรับธุรกิจ ในภาคเศรษฐกิจจริงมากพอ แต่เมื่อพิจารณาสถานการณ์ในสถาบันการเงินในขณะนี้ปรากฏว่า โอกาสที่สถาบันการเงินโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์จะกลับมามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคตอันใกล้ ยังมองไม่เห็นชัดเจนนัก เพราะธนาคารพาณิชย์เองก็ยังอยู่ในฐานะที่จะเอาตัวไม่รอด และมาตรการ 14 สิงหาคม 2541 ก็มิได้ช่วยแก้ไขสถานการณ์มากนัก แต่จะกลับทำให้สถานการณ์ยากลำบากมากขึ้น มีปัญหาความขัดแย้งกับทางการ ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการกลับคืนสู่ภาวะปกติ ในทางตรงกันข้าม การดำเนินการตามมาตรการ 14 สิงหาคม 2541 จะทำให้ระบบการธนาคารพาณิชย์ไทย มีปัญหาหนักขึ้น

ภาพรวมของระบบธนาคารพาณิชย์ในขณะนี้ค่อนข้างน่าเป็นห่วง ส่วนใหญ่เป็นเพราะการหดตัวอย่างรุนแรงของเศรษฐกิจ และถูกซ้ำเติมด้วยการใช้กฎเกณฑ์ NPL 3 เดือน เพื่ามาตรฐานสากล ในปี 2541 ธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบขาดทุน 330,000 ล้านบาท (เทียบกับที่ขาดทุนประมาณ 28,700 ล้านบาทในปีก่อน) มีสินเชื่อลดลง 336,300 ล้านบาท มีสินเชื่อด้วยคุณภาพร้อยละ 46 ของสินเชื่อ (หรือร้อยละ 54 ตามข้อมูลล่าสุดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) รวมคิดเป็นจำนวน 2.7 ล้านล้านบาท และจำเป็นต้องเพิ่มทุนโดยด่วนประมาณ 1 ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้ยากลำบากมากในช่วงนี้

ทางการพยายามฟื้นฟูระบบธนาคารพาณิชย์ด้วยการกำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์ NPL ในระดับสากลตามหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 3 เพื่อดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาซื้อกิจการธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งได้กำหนดมาตรการ 14 สิงหาคม 2541 เพื่อให้ทางการเข้ามามีส่วนในการเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ในกรณีที่เอกชนเองเพิ่มทุนด้วยตนเองไม่ได้ โดยหวังว่าเมื่อนักธนาคารพาณิชย์เพิ่มทุนสำเร็จ และมีเงินทุนพอเพียง จะมีการขายสินเชื่อเหลือเสียเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจหดตัวอย่างรวดเร็ว แต่มีการใช้กฎเกณฑ์ NPL เข้มงวดมากขึ้นเท่าตัว ธนาคารพาณิชย์จะล่อเรื่อลดการปล่อยสินเชื่อ เพื่อป้องกัน

มิให้ NPL เพิ่มขึ้น จนจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากทางการในการฟื้นฟู และต้องถูกทางการเข้ายึดกิจการ อย่างไรก็ตาม เมื่อธนาคารพาณิชย์ไม่ปล่อยสินเชื่อ ทางราชการก็หาวิธีโน้มน้าวให้เงินทุนให้ได้โดยให้ทุนของทางการ ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานอย่างราบรื่นของระบบธนาคารพาณิชย์ และไม่เอื้ออำนวยต่อการขยายสินเชื่อมาสนับสนุนเศรษฐกิจ

ด้วยเหตุนี้ มาตรา 14 สิงหาคม 2541 จึงยังไม่ประสบผลสำเร็จในการฟื้นฟูความสามารถของธนาคารพาณิชย์ในการปล่อยสินเชื่อ สินเชื่อจึงมีแนวโน้มลดลงในอัตราที่รุนแรงในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2541 โดยในเดือนธันวาคม 2541 ลดลงถึงร้อยละ 9.6 และลดลงต่อไปถึงร้อยละ 13 ในเดือนมกราคม 2542 ทำให้การคาดคะเนว่าสินเชื่อจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 6 ในปีนี้คงเป็นไปได้ยาก นอกจากนั้น การที่ทางการห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ของรัฐปล่อยสินเชื่อเพิ่มเติม เนื่องจากจะนำไปขายให้แก่นักลงทุนต่างประเทศ ยังทำให้การเพิ่มขึ้นของสินเชื่อในปี 2542 เป็นไปได้ยาก ในทางตรงกันข้าม โอกาสที่จะลดลงไปยังมีมาก

คณะกรรมการการมีความเป็นห่วงว่า ในภาวะที่เศรษฐกิจยังคงหดตัวต่อไปในอัตราสูง และกฎเกณฑ์ NPL ยังไม่มีการปรับปรุง ธนาคารพาณิชย์จะเผชิญกับปัญหา NPL และการเพิ่มทุนเพิ่มขึ้น จนรัฐบาลอาจต้องควบคุมธนาคารพาณิชย์เกือบทั้งหมด เท่ากับเป็นการแปลงธนาคารพาณิชย์เกือบทั้งระบบให้เป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย โดยเฉพาะในเรื่องการปล่อยสินเชื่อ และประนีประนอมหนี้ เนื่องจากรัฐวิสาหกิจไม่มีใครมีความยืดหยุ่นเพราะมีกฎเกณฑ์ควบคุมการปฏิบัติงานอยู่มาก จะยิ่งเป็นปัญหาในระยะยาวมากขึ้น

การเริ่มใช้ NPL ตามมาตรฐานสากล ในยามที่มีวิกฤตทางเศรษฐกิจถือเป็นความผิดพลาดทางนโยบายที่ร้ายแรง เพราะมีผลกระทบต่อความอยู่รอดของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบดังที่ปรากฏอยู่แล้วในขณะนี้ เพราะ NPL จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ทำให้มีความจำเป็นต้องดำรงเงินทุนจำนวนมหาศาลเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งเท่าที่ปรากฏนับว่าเป็นการเพิ่มทุนในจำนวนที่ไม่เคยมีใครคาดฝันมาก่อน เป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจสำหรับเงินทุนที่หายาก และเป็นการเพิ่มต้นทุนประกอบการของธนาคารพาณิชย์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเทศมาเลเซียในทางปฏิบัติได้กลับไปใช้ NPL 6 เดือนตามเดิมแล้ว นอกจากนี้ในส่วนของประเทศสิงคโปร์จากข้อมูลที่ได้รับทราบมาอย่างไม่เป็นทางการก็ได้มีการผ่อนปรนกฎเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่นขึ้น

ความจำเป็นที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเพิ่มทุนด้วยตนเองเป็นจำนวนมากเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกรัฐบาลเข้ายึดครอง ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องระดมเงินทุนด้วยการออกตราสารประเภทหุ้นกู้ด้อยสิทธิและหุ้นบริวารสิทธิเป็นจำนวนมากหลายแสนล้านบาท โดยไม่ต้องออกหนังสือชี้ชวนเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนและในบางกรณีไม่ต้องขออนุมัติจากผู้ถือหุ้น การที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากอยู่ในระดับต่ำมากช่วยทำให้เกิดความต้องการลงทุนในหุ้นกู้ประเภทนี้ จึงเท่ากับเป็นการแปลงเงินฝากเป็นทุน

หุ้นกู้เพื่อเพิ่มทุนธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้นนี้ อาจสร้างปัญหาต่อไปในอนาคต เพราะให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือในอัตราสูงมาก ธนาคารพาณิชย์จะต้องรับภาระมากขึ้นในอนาคต และในกรณีที่เศรษฐกิจเติบโตไม่รวดเร็วพอ ธนาคารอาจไม่มีเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ การขายหุ้นสามัญเป็นจำนวนมากจึงอาจเกิดขึ้นได้ และในกรณีที่ถึงกำหนดการไถ่ถอนคืน ธนาคารพาณิชย์อาจขาดเงินทุน จึงจำเป็นต้องออกหุ้นสามัญหรือหุ้นกู้เพิ่มขึ้นจำนวนหุ้นสามัญจึงเพิ่มขึ้นมาแทนที่เป็นจำนวนมาก

วัตถุประสงค์หนึ่งของการใช้ NPL ตามมาตรฐานสากลก็เพื่อสร้างความมั่นใจในฐานะของธนาคารพาณิชย์ไทย และส่งเสริมให้นักลงทุนต่างประเทศให้กู้ยืมและเข้าถือหุ้นเพิ่มทุนในธนาคารพาณิชย์ไทย แต่ในภาวะที่ยังมีวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ เงินทุนและเงินกู้ต่างประเทศยังไม่น่าจะไหลเข้ามายังธนาคารพาณิชย์ไทย ทำให้การใช้ NPL ตามกฎเกณฑ์ใหม่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย แต่ในปัจจุบัน กลับสร้างปัญหากระทบต่อความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทยดังกล่าวแล้ว แต่หากภาวะเศรษฐกิจคลี่คลายไปในอนาคต การที่นายทุนต่างประเทศมีช่องทางเข้ามาเป็นเจ้าของธนาคารพาณิชย์ไทย จะทำให้เกิดคำถามเรื่องผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติในระยะยาว

สำหรับการประเมินประโยชน์ที่คาดว่าจะช่วยแก้ปัญหา NPL และสร้างสภาพคล่องในระบบการเงินนั้น ทางกรมไม่ควรฝากความหวังไว้มากนัก เพราะตามปกติเป็นปฏิบัติการที่ยืดเยื้อและได้ผลช้า หลังจากดำเนินการมากกว่า 6 เดือน การร่างกติกาก็ยังไม่เสร็จสิ้น และมูลค่าหนี้ที่อยู่ภายใต้โครงการมีจำนวนเพียง 200 ราย มูลค่า 607,000 ล้านบาท และที่ได้รับการประเมินประโยชน์สำเร็จไปแล้วจริง ๆ มีรายงานว่า มีจำนวนประมาณ 37,000 ล้านบาท

LIRT

สำหรับในส่วนของกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจประเทศจำนวน 11 ฉบับ ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของรัฐสภาในขณะนี้ นั้น โดยเฉพาะเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยล้มละลายนั้น ไม่น่าจะช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ เพราะธนาคารพาณิชย์คงไม่ปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นในขนาดที่กล้าได้

การจะแก้ไข้ปัญหาของธนาคารพาณิชย์และปัญหา NPL ที่จะสำเร็จโดยเร็วและใช้ความพยายามน้อยกว่าการประนีประนอมหนี้มาก น่าจะเป็นการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคที่ถูกต้องที่จะช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจเติบโต ซึ่งจะคลี่คลายปัญหา NPL โดยอัตโนมัติ

4. การดำเนินนโยบายการคลังเพิ่มเติม

ความจำเป็นที่ต้องดำเนินนโยบายการคลังเพิ่มเติม ซึ่งคาดว่าจะรวมถึงการผ่อนคลายทางด้านภาษีอากรเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของประชาชน และจะบรรจุอยู่ในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 7 อาจมีความจำเป็นในขั้นนี้ เพื่อจะทดแทนมาตรการอื่น ๆ เป็นจำนวนมากในแผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจของรัฐบาล ที่ยังไม่มีผลในทางปฏิบัติจริงหรือมีการปฏิบัติที่ต่ำกว่าเป้าหมายมาก

ในกลุ่มของมาตรการทางการคลัง มาตรการเพิ่มเติมจะมีผลทดแทนการเบิกจ่ายงบประมาณซึ่งล่าช้าต่ำกว่าเป้าหมาย และทดแทนเงินกู้ต่างประเทศที่นำเข้ามาแล้วเป็นจำนวนมากแต่มีการเบิกจ่ายเพียงเล็กน้อยดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

โดยที่การปรับลดภาษีอากรจะต้องใช้เวลาอีกหลายเดือน จึงจะเริ่มมีผลในทางกระตุ้นเศรษฐกิจ ทางเลือกที่น่าจะได้ผลกว่าน่าจะได้แก่การรีบเร่งดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วทั้งหมดให้ได้ผลเต็มที่ ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม และมีการเกาะติดสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เพื่อจะได้ลดขนาดของมาตรการเพิ่มเติมที่จะนำมาใช้ และลดการสูญเสียรายได้จากภาษีอากร ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องวัดผลได้ถึงผลเสีย เพราะฐานการคลังและเงินคงคลังของรัฐบาลอยู่ในสภาพอ่อนแอมาก จนรัฐบาลน่าจะออกพันธบัตรกู้ยืมในประเทศมาเสริมเงินคงคลังให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น การกู้เงินต่างประเทศมาเพื่อการชดเชยเงินคงคลัง ไม่ใช่เพื่อการพัฒนา อาจเป็นปัญหาในเรื่องอำนาจในทางกฎหมาย

LIRT

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการเงินว่ามาตรการนี้ออกมาล่าช้า และอาจมีจำนวนน้อยจนจะไม่เกิดผลในทางกระตุ้นเศรษฐกิจมากนักในปีนี้

สำหรับในปีงบประมาณ 2543 ภายใน 2-3 เดือนข้างหน้าจะต้องมีการกำหนดกรอบของวงเงินการใช้จ่าย ซึ่งมีรายงานว่าได้มีการตั้งยอดรายจ่ายไว้ประมาณ 900,000 ล้านบาท เทียบกับ 825,000 ล้านบาทในปัจจุบัน การเพิ่มยอดรายจ่ายเพียงไม่ถึงร้อยละ 10 น่าจะเป็นจำนวนที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นไปในขณะนี้ เพราะคณะกรรมการมีความเชื่อว่าภาวะเศรษฐกิจยังหดตัวในอัตราสูง รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องขาดดุลงบประมาณอย่างน้อย 3-4 ปี เพื่อกระตุ้นให้เศรษฐกิจฟื้นตัวให้ได้ เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะร้ายแรงที่จะเกิดขึ้นกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ อันเนื่องมาจากวิกฤติการณ์เศรษฐกิจที่รุนแรงและยืดเยื้อครั้งนี้ ยิ่งเศรษฐกิจฟื้นตัวช้าเพียงใด ภาระทางด้านการคลังของรัฐบาลจะเพิ่มขึ้นในทุกด้าน ตั้งแต่การดูแลสถาบันการเงิน จนถึงการดูแลประชาชนทั่วประเทศที่ถูกกระทบ ภาระหนี้สินที่ก่อไว้จะเป็นปัญหานหนักมากสำหรับประชาชนในอนาคต

สรุปข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการการเงินเห็นว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2541 ได้หดตัวสูงที่สุดและประสบปัญหามากที่สุดในระยะนับแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 และจะยังหดตัวต่อไปอีกในปี 2542 โดยยังไม่มีเครื่องชี้ว่าจะถึงจุดต่ำสุดภายในปีนี้ ทั้งนี้เพราะปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศยังไม่เอื้ออำนวย และนโยบายและมาตรการที่นำมาใช้ยังไม่ส่งผลในทางปฏิบัติมากพอ ทำให้ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจยังคงลดลงในอัตราสูง อีกทั้งภาวะสภาพดินฟ้าอากาศของประเทศไม่เอื้ออำนวยและภาวะตลาดภายนอกคาดว่าจะปัญหามากกว่าในปีก่อน

การที่เศรษฐกิจไทยหดตัวในอัตราสูงในลักษณะเรื้อรังติดต่อกันมาเป็นเวลานาน จะมีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อฐานะการเงินและการคลังของประเทศ และต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ สถาบันหลักทางการเงินและธุรกิจเป็นส่วนใหญ่อาจมีปัญหาเรื่องความอยู่รอด ซึ่งจะมีผลกระทบต่อภาวะทางการเมือง ทางสังคม และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เมื่อถึงจุดนี้การฟื้นฟูประเทศจะยิ่งกระทำได้ยากยิ่งขึ้น และจะเป็นการเสียโอกาสและทรัพยากรที่ได้สร้างสมไว้ และที่สำคัญ

ก็คือ ประเทศไทยจะต้องฟื้นตัวอย่างพอเพียงที่จะเริ่มต้นชำระคืนเงินกู้กองทุนการเงินระหว่างประเทศในปีที่ 3 ซึ่งขณะนี้การแก้ไขปัญหาดำเนินการมาเกือบ 2 ปีแล้วแต่ยังไม่เห็นจุดต่ำสุดของวิกฤติการณ์ในครั้งนี้

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมาธิการเห็นว่า รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้ได้ผลอย่างรีบด่วนที่สุด ทั้งนี้ถึงแม้จะได้มีการดำเนินมาตรการมากมายหลายประการ แต่การหดตัวอย่างรุนแรงของเศรษฐกิจชี้ให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหายังไม่ได้ผลตามเป้าหมาย ส่วนใหญ่มาตรการหลักที่รัฐบาลคาดหมายไว้ มีความล่าช้า มีน้ำหนักน้อยเกินไป หรือไม่มีผลในทางปฏิบัติ คณะกรรมาธิการเห็นว่า ในขั้นที่วิกฤติการณ์มาถึงมากถึงระดับปัจจุบัน รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินมาตรการหลักหลายประการพร้อม ๆ กันไป และให้น้ำหนักและกระทันหันต่อมาตรการปลักยอมน้อยลง โดยเฉพาะมาตรการที่ต้องใช้เวลา นานกว่าจะบังเกิดผล

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาถึงข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ได้เคยเสนอไว้ในรายงานฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 3 แล้ว เห็นว่าข้อสังเกตและข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ยังเหมาะสมสำหรับการแก้ไขสถานการณ์ในขณะนี้ และได้นำมารวมในข้อเสนอดังนี้ด้วย ดังนี้

1) การประเมินภาพเศรษฐกิจต้องสมจริง มิฉะนั้นแล้ว การกำหนดแนวนโยบายและชนิด และน้ำหนักของมาตรการจะไม่สามารถกระทำได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา และมักจะมีน้ำหนักอ่อนเกินไป หรือดำเนินการช้าเกินไป สำหรับในปี 2542 การประเมินภาพเศรษฐกิจยังกระทำดีเกินไปไม่สมจริง เช่นเดียวกับที่กระทำมาโดยตลอดปี 2541 ซึ่งรัฐบาลมองโลกในแง่ดีเกินไป ทำให้การกำหนดมาตรการกระทำได้ไม่หนักแน่นและทันการ วิกฤติการณ์จึงยืดเยื้อและมีปัญหารุนแรงยิ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว และสิ่งที่ปรากฏตลอดปี 2541 ที่ผ่านมาก็คือ เมื่อการแก้ปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จและสถานการณ์ร้ายแรงยิ่งขึ้น ทางกรรมาธิการก็มักปรับเปลี่ยนมาตรการต่าง ๆ อย่างฮวบฮาบอย่างที่ไม่เคยกระทำกันมาในอดีต เช่น ปรับเพิ่มการขาดดุลงบประมาณจากเกินดุลร้อยละ 1 เป็นขาดดุลร้อยละ 3 เมื่อกลางปีงบประมาณ 2541 และปรับการขาดดุลงบประมาณเพิ่มจากขาดดุลร้อยละ 0.5 เป็นร้อยละ 5.0 เมื่อต้นปีงบประมาณ 2542 หรือปรับลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานของธนาคารแห่งประเทศไทยในอัตราถึงร้อยละ 5.5 จากร้อยละ 12.5 เมื่อต้นปี 2542 ทำให้มองเห็นว่ารัฐบาลมีปฏิกิริยาไปตามสถานการณ์โดยไม่มีแผนการที่วางไว้ชัดเจน

2) รัฐบาลจะต้องกำหนดแผนและทิศทางเศรษฐกิจของไทยทั้งระยะสั้น และระยะยาวอย่างต่อเนื่อง โดยในระยะสั้น มาตรการเหล่านี้ต้องครอบคลุมการเงิน การคลัง อัตราแลกเปลี่ยน และการค้า ส่วนในระยะยาว รัฐบาลต้องผลักดันการปรับโครงสร้างภาคการผลิตของไทยให้มีความแข็งแกร่ง สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างเท่าเทียมกัน

ในการนี้ รัฐบาลต้องมีแผนประจำปี และในแต่ละปีต่อไป ทั้งในมหภาค และจุลภาค เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระเบียบแบบแผนต่อเนื่องกันไป และมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด ในขณะนี้ หน่วยงานสำคัญของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย ต่างก็กำหนดมาตรการออกมาฟื้นฟูเศรษฐกิจ และภาคธุรกิจโดยไม่ประสานกัน โดยในขณะนี้ยังไม่มีการได้ผลในการระดมความคิดในการประสานงานกัน และผลักดันให้มาตรการต่าง ๆ เกิดผลในทางปฏิบัติภายในกรอบเวลาที่กำหนด

3) รัฐบาลควรกำหนดกรอบนโยบายเศรษฐกิจมหภาคใหม่ให้เหมาะสม โดยกำหนดให้การขยายตัวของเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายหลัก และให้ปริมาณเงิน อัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเครื่องมือไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าว มิใช่กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเป้าหมายสุดท้ายของนโยบายดังเช่นในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อการเติบโตของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการที่ค่าเงินบาทอยู่ในระดับสูงเกินไปมีผลกระทบต่อการส่งออก ราคาพืชผลการเกษตรและการเติบโตของเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

4) รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจจริงมากขึ้น แทนการดำเนินการทางด้านการเงินและสถาบันการเงินเป็นหลักเช่นที่ผ่านมา เพราะหากภาคเศรษฐกิจจริงไม่ฟื้นตัว การแก้ปัญหา NPL ของธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถกระทำได้ในเรื่องนี้ รัฐบาลต้องช่วยเหลือภาคเอกชนในการปรับโครงสร้างและในการเพิ่มทุน

5) นโยบายสถาบันการเงินต้องผ่อนคลายลง เพื่อให้การแก้ปัญหาสถาบันการเงินมีความคืบหน้า ทั้งนี้เพราะมาตรการฟื้นฟูสถาบันการเงินที่ผ่านมากลับทำให้สถาบันการเงินมีปัญหาการเพิ่มทุน และปัญหา NPL เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนนำไปถึงความอยู่รอดของสถาบันการเงิน ด้วยเหตุนี้การปรับปรุงผ่อนคลายกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ NPL โดยเฉพาะการ

กลับไปใช้หลักเกณฑ์ NPL 6 เดือน ดังเช่นที่ได้กระทำกันในประเทศมาเลเซีย ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือในกรณีของประเทศสิงคโปร์จากข้อมูลที่ได้รับทราบมาอย่างไม่เป็นทางการว่ามีการผ่อนคลายกฎเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่นขึ้น เป็นต้น และเพื่ออำนวยความสะดวกการปล่อยสินเชื่อ มีความจำเป็นสูงสุด มิฉะนั้นแล้ว หากสถาบันการเงินมีปัญหาด้านการฟื้นฟูเศรษฐกิจจะไม่สามารถกระทำได้และการะในการช่วยเหลือสถาบันการเงินก็จะตกอยู่กับรัฐบาลและต่อประชาชนผู้เสียภาษีในที่สุด

6) ภาคการคลังควรมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย เพราะในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในขณะนี้มาตรการการคลังเป็นความหวังประการเดียวในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ แต่เนื่องจากการใช้มาตรการทางการคลังเพิ่งจะเริ่มต้นขึ้นในกลางปี 2541 และหาที่ผ่านมามีผลในการปฏิบัติค่อนข้างน้อย เพราะมีการปรับเปลี่ยนนโยบายหลายครั้งในช่วงปีงบประมาณจนมีผลกระทบการปฏิบัติ เพราะตามปกติการเพิ่มสภาพคล่อง และการใช้จ่ายโดยใช้มาตรการการคลัง ต้องใช้เวลานานกว่าจะได้ผลในทางปฏิบัติจริง การวางแผนมาตรการทางการคลังจึงต้องดำเนินการแต่เนิ่น ๆ และที่จุดนี้ของวิกฤติการณ์ ฐานะการเงินและการคลังของประเทศอยู่ในสภาพอ่อนแอมาก มีความขาดแคลนทรัพยากรเงินทุนในทุกด้านและมีปัญหาในทางปฏิบัติตลอดมา การวางแผนการคลังและแผนการใช้ทรัพยากรมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนอกจากจะช่วยให้การดำเนินมาตรการการคลังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดแล้ว รัฐบาลยังสามารถจัดสรรทรัพยากรการเงินที่หายากตามลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายด้วยเพื่อให้สามารถ สำหรับมาตรการรับลดภาษีอากรเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนั้น หากรัฐบาลเร่งรัดการใช้จ่ายตามมาตรการขาดดุลงบประมาณให้ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือติดตามการใช้มาตรการอื่น ๆ ให้ได้ผล การใช้มาตรการปรับลดภาษีอากรอาจทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และหากจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพิ่มเติม รัฐบาลควรหลีกเลี่ยงการกู้ยืมจากต่างประเทศเพราะจะเป็นปัญหาต่อเสถียรภาพในอนาคตเมื่อภาระหนี้ต่างประเทศของรัฐบาลทับถมกันมากขึ้นจนกระทบความมั่นใจของนักลงทุนต่างประเทศ

LIRT

7) นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนต้องเอื้ออำนวยต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ในภาวะที่การค้าของโลกมีปัญหาชะลอตัวลง และมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง การมีอัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งเกินไปเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง จะทำให้การส่งออกของไทยมีปัญหา และโดยที่การส่งออกของไทยหดตัวลงมากกว่าที่คาดไว้ ในขณะที่ยังไม่มีนโยบายเร่งรัดการส่งออกที่ได้ผล รัฐบาลน่าจะทบทวนบทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนในการส่งเสริมการส่งออกและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างจริงจัง

8) นโยบายอัตราดอกเบี้ยปัจจุบันอาจไม่ช่วยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ สำหรับความพยายามกดดอกเบี้ยให้ลงต่ำจนเกินธรรมชาติของเศรษฐกิจไทย เพื่อส่งเสริมความต้องการสินเชื่อธนาคารพาณิชย์และส่งเสริมการใช้จ่ายนั้น นโยบายนี้อาจได้ผลตรงกันข้ามในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งมีกำลังการผลิตเหลือใช้สูงมาก เพราะเศรษฐกิจจะไม่มี ความจำเป็นต้องลงทุนเพิ่มกำลังการผลิต และในภาวะที่ NPL อยู่ในอัตราสูง ธนาคารพาณิชย์จะปล่อยสินเชื่ออย่างระมัดระวัง ทำให้ปริมาณสินเชื่อออกมาน้อย จึงไม่มีผลในการกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกันอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำจะกระทบรายได้ของผู้ที่ออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน ทำให้การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนลดลงและเกิดผลตรงกันข้าม นอกจากนั้นเงินทุนอาจไหลออกจากระบบสถาบันการเงิน สู่การลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง หรือออกไปลงทุนในระบบรวมทั้งออกไปลงทุนในต่างประเทศ

คณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน วุฒิสภา จึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ (ฉบับที่ 4) พร้อมทั้งข้อสังเกต ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดังกล่าว มาเพื่อวุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วยขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวัจจิตร สุทินิจ)

เลขาธิการคณะกรรมการการคลัง

เครื่องใช้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ (2542)
(% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน)

ภาคเศรษฐกิจจริง	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.
	2541	2541	2542
ดัชนีการผลิตทางอุตสาหกรรม	-5.3	-2.6	-1.0
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	-23.5	23.6	-
การขาดดุลเงินคลังของรัฐบาล (พันล้านบาท)	-2.0	-19.9	-1.9
ดัชนีราคาผู้บริโภค	4.7	4.3	3.5

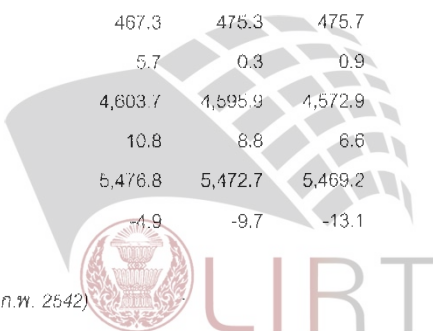
ภาคต่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

การส่งออก	4,379	4,543	3,990
(% เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน)	-8.5	-8.5	-4.8
การนำเข้า	3,341	3,313	3,174
(% เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน)	-15.2	-15.8	-4.4
ดุลการค้า	1,038	1,230	816
ดุลบัญชีเดินสะพัด	1,136	1,450	-
ดุลการชำระเงิน	831	193	-447
เงินสำรองระหว่างประเทศ	28.9	29.5	29.0

ภาคการเงิน (พันล้านบาท)

ฐานเงิน	467.3	475.3	475.7
(% เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน)	5.7	0.3	0.9
เงินฝากธนาคารพาณิชย์	4,603.7	4,595.9	4,572.9
(% เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน)	10.8	8.8	6.6
สินเชื่อธนาคารพาณิชย์	5,476.8	5,472.7	5,469.2
(% เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน)	-4.9	-9.7	-13.1

แหล่งข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย (26 ก.พ. 2542)

เปรียบเทียบประมาณการ
ภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2541 และ 2542
พร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะด้านนโยบายตามที่ปรากฏในรายงานของ
คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา
(ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 3)

รายงาน	ภาวะเศรษฐกิจ	ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ
รายงาน ฉบับที่ 1 (20 มีนาคม 41)	ประมาณการของทางการ (1) GNP ปี 2541 -3.0 ถึง -3.5 (2) คนว่างงาน 3 ล้านคน (3) การส่งออก +6.2% (4) การนำเข้า -7.7% (5) เงินทุนไหลออก \$ 8.4 พันล้าน (6) ดุลการชำระเงิน \$ -4.0 พันล้าน (7) เงินสำรอง \$ 23 พันล้าน ความเห็นของคณะกรรมการ การส่งออกอาจไม่เพิ่มเท่าประมาณการของทางการเพราะเวียดนามลดค่าเงิน (รัฐบาลประกาศลดประมาณการส่งออกจาก +6.2% เหลือ +1.4% เมื่อ พ.ศ.41)	(1) การไหลออกของเงินทุนต้องแก้ไขด้วยการกู้เงินจากกลุ่มธนาคารต่างประเทศมาเสริมสภาพคล่องและเพิ่มการใช้จ่ายตามงบประมาณแทนการเก็บภาษีเพิ่มหรือกู้เงินในประเทศ ซึ่งจะทำให้ดอกเบี้ยสูงขึ้น (รัฐบาลออก พ.ร.ก.การเงิน 4 ฉบับ เมื่อ 7 พ.ค. 41 เพื่อกู้เงินจากในและนอกประเทศ) 2) เมื่อรวมตลาดเงินบาทภายในและภายนอกประเทศแล้วต้องหามาตรการลดการผันผวนในตลาดเงินและตลาดหลักทรัพย์ 3) ควรรวมธนาคารพาณิชย์ของรัฐทั้ง 4 แห่งเข้าด้วยกัน และนำไปขายให้ผู้ถือหุ้นไทยต่อไปในภายหลัง เพื่อรักษาสถาบันการเงินไว้ไม่ให้ผู้ถือหุ้นไทย 4) การเริ่มใช้มาตรฐานสากลในการกำกับธนาคารพาณิชย์ โดยเฉพาะการใช้กฎเกณฑ์ NPL 3 เดือน จะทำให้การเพิ่มทุนและการแสวงหาผู้ถือหุ้นรายใหญ่เข้า การปรับปรุงกฎเกณฑ์ให้เป็นสากลควรกระทำเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัว (มาตรการปรับโครงสร้างสถาบันการเงิน 14 สิงหาคม 2541 จนบัดนี้ยังแก้ปัญหาการเพิ่มทุนและการนำผู้ถือหุ้นรายใหญ่เข้ามาไม่สำเร็จ)

รายงาน	ภาวะเศรษฐกิจ	ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิการฯ
รายงานฉบับที่ 2 (11 ส.ค. 41)	ประมาณการของทบวง (1) GNP -4 ถึง -5.5% (2) เงินเฟ้อ 10.5% (3) การส่งออก +1.4% (4) การนำเข้า -17.7% (5) ดุลบัญชีเดินสะพัด 7.0% (6) งบประมาณขาดดุล -3.0% GDP ความเห็นของคณะกรรมการปฏิการ (1) เศรษฐกิจจะหดตัวลงมากกว่า -4 ถึง -5.5% โดยน่าจะหดตัวเกิน -6 ถึง -7% (ต่อมาทางการปรับตัวเลขเป็น -6 ถึง -7% ตามหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5) และต่อมาปรับเป็น -7 ถึง -8% (2) การส่งออกจะหดตัวมากกว่าที่ทางการประมาณการไว้ว่าเท่ากับ +1.4% (ต่อมาทางการได้ตัวเลข -3.0%) (3) เงินทุนยังไหลออกอย่างต่อเนื่องถึง \$ 4.4 พันล้านใน 4 เดือนแรก ของปี 2541 (4) การใช้งบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายขาดดุล -3.0% มาก เพราะใน 4 เดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ 2541 รัฐบาลต้องใช้งบประมาณขาดดุลถึง 100,000 ล้านบาท จากวงเงินขาดดุลที่ตั้งไว้ 117,000 ล้านบาท แสดงว่าการใช้งบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจทำได้ต่ำกว่าเป้าหมายมาก	1) ภาวะเศรษฐกิจหดตัวอย่างรุนแรงและรวดเร็วจนคาดไม่ถึง จนอาจกระทบฐานะและความอยู่รอดของระบบการเงินและเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวนโยบายและวิธีการบริหารประเทศ (รัฐบาลประกาศมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ 25 ประการ วันที่ 4 สิงหาคม 2541) 2) รัฐบาลขาดมาตรการทางการคลังและภาษีอากรที่จะมาช่วยแก้ไขปัญหาสภาพคล่องและฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจจริง (รัฐบาลกำลังพิจารณามาตรการลดภาระภาษีเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายและจะเสนอ ครม. กลางเดือนมีนาคม 2542 เพื่อใช้ใน LOI.7) 3) รัฐบาลต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นอย่างเฉียบขาดและต้องใช้ระบบการบริหารแบบฉุกเฉิน 4) รัฐบาลต้องกำหนดกรอบนโยบายมหภาคใหม่ให้เหมาะสมโดยมุ่งกระตุ้นเศรษฐกิจ (หลักการของ LOI.7 ที่จะเสนอในเดือนมีนาคม 2542 คือการลดภาษีเพื่อกระตุ้นการบริโภค) 5) รัฐบาลต้องเน้นการฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจจริงมากขึ้น (กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอขอวงงบประมาณ 5,000 ล้านบาท เพื่อกระตุ้นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม)

รายงาน	ภาวะเศรษฐกิจ	ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการ
	(5) สินเชื่อธนาคารพาณิชย์เริ่มมีแนวโน้มหดตัว NPL อยู่ในระดับ 35% หรือ 1.7 ล้านล้านบาท	6) อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนน่าจะอ่อนตัวลง (อัตราดอกเบี้ยอ่อนตัวลงแล้ว แต่อ่อนตัวลงมากเกินไปจนไม่เอื้ออำนวยต่อการบริโภคเพราะรายได้ผู้ออมลดลง ในขณะที่เดียวกันอัตราแลกเปลี่ยนยังแข็งเกินไปจนกระทบการส่งออก) 7) รัฐบาลต้องตัดสินใจเรื่องโครงสร้างและการเพิ่มทุนอย่างรอบคอบที่สุด (รัฐบาลประกาศใช้มาตรการ 14 สิงหาคม 2541 แต่มีผลในทางปฏิบัติค่อนข้างน้อย) 8) รัฐบาลต้องปรับปรุงกฎหมายเรื่อง NPL ให้ผ่อนคลาย (มีข่าวอย่างไม่เป็นทางการว่าธนาคารแห่งประเทศไทย ได้เสนอให้ปรับปรุงเรื่องนี้เมื่อสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2542) 9) รัฐบาลไม่ควรหวังพึ่งต่างประเทศมาถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไทย แต่รัฐบาลควรเข้าไปช่วยเหลือ, แสวง และพยายามให้ธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในมือของผู้ถือหุ้นไทย (รัฐบาลประกาศใช้มาตรการ 14 สิงหาคม 2541 ตามแนวโน้ม แต่ยังมีผลปฏิบัติน้อย) 10) รัฐบาลต้องดำเนินมาตรการหลายด้านประกอบกัน ต้องมีแผนปฏิบัติงานที่ละเอียดชัดเจน ต้องมีการประสานงานกัน และต้องมีการบริหารแบบฉุกเฉิน

รายงาน	ภาวะเศรษฐกิจ	ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิการฯ
รายงานฉบับที่ 3 (19 ตุลาคม 41)	ประมาณการของทางการ (1) GDP เท่ากับ -6 ถึง -7% (2) เงินเฟ้อ 9.8% (3) งบประมาณ -3.0% (4) การส่งออก -3.0% (5) การนำเข้า -27% (6) ดุลบัญชีเดินสะพัด +10% ความเห็นของคณะกรรมการปฏิการ (1) GDP น่าจะลดลงมากกว่า -8 หรือ -9% เพราะปัจจัยกระตุ้นทุกตัวอ่อนลงมาก (ต่อมารัฐบาลประมาณว่าจะหดตัวเพียง -7 ถึง -8% แต่ยังไม่มีการประกาศตัวเลขล่าสุดของ GDP ปี 2541) (2) การส่งออกน่าจะหดตัวมากกว่า -3.0% (ต่อมาทางการปรับตัวเลขเป็น -6.6%) (3) การนำเข้าลดลงในอัตราสูง (ต่อมาทางการปรับตัวเลขเป็น -32.3% เทียบกับตัวเลขเดิม -27.4%) (4) สินเชื่อธนาคารพาณิชย์จะลดลงในอัตราสูงมากกว่าที่คาด (รัฐบาลคาดว่าสินเชื่อจะเพิ่มขึ้น 3 ถึง 4% แต่ปรากฏว่าลดลง -9.7% เมื่อเดือนธันวาคม 2541) (5) รัฐบาลตั้งเป้าขาดดุลงบประมาณไว้ -3% GDP หรือ 117,000 ล้านบาท (แต่การขาดดุลจริง 115,000 ล้านบาท เกิดจากการใหม่เบิกจ่ายเงินขาดดุลถึง 90,000 ล้านบาท ในช่วงไตรมาสสุดท้าย จึงมีผลปฏิบัติน้อย เพราะเป็นการดำเนินการทางบัญชี)	1) ยังไม่มีสัญญาณว่าเศรษฐกิจไทยจะฟื้นตัว มีปัจจัยเกี่ยวกับความอ่อนแอของสถาบันการเงินและภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบดาวน์ การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินจะมีอุปสรรคมากขึ้นและถึงทางตัน (ข้อมูลปัจจุบันแสดงว่าการหดตัวของเศรษฐกิจไม่ถึงจุดต่ำสุดในปี 2542 และมาตรการ 14 สิงหาคม 2541 เกี่ยวกับสถาบันการเงินยังไม่เสร็จเรียบร้อย) 2) การประเมินภาพเศรษฐกิจต้องจริงจัง เพื่อให้กำหนดมาตรการได้ถูกต้อง (รัฐบาลยังคาดว่าเศรษฐกิจปี 2542 จะเติบโต +1.0% แต่ตามแนวโน้มปัจจุบันน่าจะหดตัวในปี 2542 เพราะอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทแข็งเกินไปตลาดโลกซบเซา และสินค้าเกษตรราคาตกต่ำและขาดแคลน) 3) รัฐบาลน่าจะปรับปรุงกฎเกณฑ์เรื่อง NPL เพื่อเอื้ออำนวยการปล่อยสินเชื่อ (มีตัวอย่างไม่เป็นทางการว่าธนาคารแห่งประเทศไทยได้เสนอแล้วเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2542) 4) รัฐบาลควรช่วยเพิ่มสภาพคล่องแก่ภาคเศรษฐกิจจริง โดยใช้นโยบายการคลังและควรวางแผนการคลังล่วงหน้า (รัฐบาลได้รับการขาดดุลงบประมาณเพิ่มจาก -0.5% เป็น -5.0% เมื่อกฎหมายงบประมาณอยู่ในรัฐสภาแล้ว)

รายงาน	ภาวะเศรษฐกิจ	ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ
		5) นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยต้องเอื้ออำนวยต่อการสร้างเสถียรภาพและการฟื้นตัวอย่างแท้จริงของเศรษฐกิจ (ขณะนี้อัตราดอกเบี้ยลดต่ำลงมากแต่จะไม่ส่งเสริมการส่งออกเพราะกำลังผลิตส่วนเกินมีสูงมาก และเมื่อผู้ออมได้ดอกเบี้ยน้อยลงมาก จึงขาดกำลังซื้อ ส่วนการที่อัตราแลกเปลี่ยนแข็งเกินไปทำให้การส่งออกของปี 2541 ลดต่ำลงถึง -8.5% ในเดือนธันวาคม 2541 เทียบกับที่เดิมกำหนดไว้ -3.0%) 6) การปรับโครงสร้างและการเพิ่มทุนสถาบันการเงินตามมาตรการ 14 สิงหาคม 2541 ยังไม่ประสบผลสำเร็จ แต่มีความขัดแย้งกับสถาบันการเงินมากขึ้น สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ลดลงต่อไปในอัตราสูง โดยในเดือนพฤศจิกายน 2541 ลดลง -4.9% เดือนธันวาคม 2541 -9.7% และเดือนมกราคม 2542 -13.0%

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ขอเชิญคณะกรรมการเข้า
ประจำที่ครับ คุณปลัด มีอะไรครับเชิญครับ

นายปลัด พัฒนกุล (กรรมการ) : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
กระผมคิดว่าเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา กระผมจะขอรายงานตรงนี้เลยนะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ครับ เชิญครับ

นายปลัด พัฒนกุล (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา
ที่เคารพ กระผม นายปลัด พัฒนกุล กรรมการ ได้รับมอบหมายจากนายวิรัช
รามางกูร รองประธานคณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน ปฏิบัติ
หน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ ให้กราบเรียนเสนอรายงานของคณะกรรมการ
การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน ซึ่งได้พิจารณาศึกษาเรื่องมาตรการและแนว
ทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศ ตามที่วุฒิสภามอบหมาย
ให้เสนอรายงานการศึกษาฉบับที่ ๔ ต่อท่านประธานฯ และท่านกรรมการวุฒิสภา
พร้อมด้วยข้อสังเกตของคณะกรรมการ และข้อเสนอแนะรวมทั้งตารางเปรียบเทียบ
ประมาณการภาวะเศรษฐกิจไทย ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในช่วงที่คณะ
กรรมการได้เสนอรายงานการพิจารณาศึกษามาตรการในการฟื้นฟูเสถียรภาพการเงิน
และการคลังของประเทศ ฉบับที่ ๑ ถึงฉบับที่ ๓ ความละเอียดปรากฏตามรายงานการ
ศึกษาซึ่งได้ทำเป็นรูปเล่มเสนอต่อท่านประธานฯ และต่อท่านสมาชิกฯ นั้นแล้ว ขอท่าน
ประธานฯ และท่านสมาชิกฯ ได้โปรดพิจารณาตามข้อบังคับเพื่อเสนอรัฐบาลต่อไป
ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญท่านสมาชิกฯ มีผู้ใดจะ
อภิปรายให้ความเห็นอะไรหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ อภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มีท่านสมาชิกฯ อภิปราย
อะไรเพิ่มเติมตรงนี้นะครับ เนื่องจากคณะกรรมการได้ให้เสนอข้อศึกษา แล้วมีข้อ
สังเกตด้วย เป็นข้อเสนอแนะตามข้อสังเกต ก็จะขอมติที่ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับ

ว. ๑๙ (ส. ทัวไป)

ร. จ. ๓/๒

ข้อสังเกตดังกล่าวหรือไม่ ข้อสังเกตนี้ก็จะไม่มีใครขัดข้องอะไร ผมถามเลยว่า มีท่านผู้ใดไม่เห็นชอบไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีนะครับ ก็เห็นชอบเป็นเอกฉันท์นะครับ ก็จะได้นำเสนอไปทางรัฐบาลต่อไป ขอบขอบคุณครับ

ต่อไป ๔.๒ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา : การติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ ๑๓ ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งคณะกรรมการการการท่องเที่ยวและการกีฬาพิจารณาเสร็จแล้ว

- ๔/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ขอเชิญกรรมการช่วยชี้แจง
ท่านจะชี้แจงข้างล่างเลยก็ได้ เชิญครับ

พลเรือเอก เกาเหล่หลัก เจริญรุขซ์ (รองประธานคณะกรรมการ) :
กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ขออนุญาตชี้แจงตรงนี้เพื่อให้เสียเวลา~~น้อย~~
~~การเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่ควร~~ กระผม พลเรือเอก เกาเหล่หลัก เจริญรุขซ์
รองประธานคณะกรรมการ ขออนุญาตทำหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ
เพราะว่า ท่านประธานคณะกรรมการของกระผมท่านตั้งท่ามา ๒ ครั้งแล้ว ~~แต่~~ก็
เลื่อนวันของท่านไป ๒ ครั้ง พอถึงครั้งนี้เลื่อนไม่ไหว ท่านก็ให้มาขอภัยท่านประธาน
ด้วยครับ

สำหรับเรื่อง~~ของ~~รายงานที่กษมาคิดตามการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์
ครั้งที่ ๑๓ เพื่อประกอบว่ามีส่วนที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวได้อย่างไร ~~ตรง~~นี้ยากจะ
กราบเรียนว่า คล้าย ๆ กับลักษณะเป็นภาคผนวกของที่ได้รายงานไปแล้ว เพราะที่ได้
รายงานไปแล้ว นั่นเป็นเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา~~แล้ว~~ แล้วก็
ยกเอากรณีของเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๑๓ ~~นั่น~~เป็นกรณีศึกษา ~~แล้ว~~ก็ได้ดำเนินการมา
จึงนำมารายงานเป็นภาคผนวกประกอบกันเข้าไป สำหรับสิ่งที่พบเห็นจากการแข่งขัน
เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๑๓ ~~นั่น~~ โดยภาพทั่ว ๆ ไป ~~ไป~~ที่จะสังเกตเห็นว่า ได้รับความสำเร็จ
เป็นอย่างดี ~~แต่นั้น~~เป็นเรื่องของภาพทั่ว ๆ ไป แต่ในเนื้อหาสาระแท้จริงแล้ว กระผม
คิดว่าโชคมีส่วนช่วยเป็นอย่างมาก เพราะ~~ที่~~ จนกระทั่งถึงวาระสุดท้ายก่อนที่จะมีการ
แข่งขัน บางสิ่งบางอย่างก็ยังไม่เสร็จ ยังไม่บริบูรณ์ ก็จำเป็นต้องมีการปะหน้ากัน
อย่างเร่งด่วน ~~ใน~~ ในบางกรณี แต่ก็เป็นที่น่ายินดีที่ฝักขี้ที่โรยไว้นั้นไม่เหี่ยวไปก่อน ~~แล้ว~~ก็
~~ผ่าน~~การแข่งขันไปได้อย่างที่ทราบ~~นั้น~~ ได้รับคำชมเชยจากนานาชาติ ~~แต่~~ตรงนี้
~~ทาง~~คณะเราได้ให้นานี้ก็ได้มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะมา ~~ตรง~~นี้เองไม่มีข้อสรุปและ
ข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคล้าย ๆ กับข้อสังเกต เพื่อไปประกอบกับข้อสังเกตที่ได้
เสนอไปแล้วว่า ถึงแม้ว่าผลออกมาจะเป็นที่พอใจจริงอยู่ แต่ในสาระแท้ ๆ แล้ว
ยังมีสิ่งที่จะต้องแก้ไข และยังมีสิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป ไม่ใช่หยุดแต่เพียงแค่นี้
โดยที่นึกว่าสำเร็จแล้ว มิฉะนั้น~~แล้ว~~การท่องเที่ยวของเราที่จะได้อาศัยการกีฬาที่จะ

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง

**การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา :
การติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา
เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**

ของ

คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง

**การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา :
การติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา
เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**

ของ

คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา

กองกรรมาธิการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

ที่ สว 0009/ร 43)

วุฒิสภา

ถนนผู้ทองใน กท 10300

8 มีนาคม 2542

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา : การติดตามผล
การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

กรมเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการฯ จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 7 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 30 มกราคม 2541 ได้ลงมติมอบหมาย
ให้คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬาพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา
จึงกรณการพิจารณาประกอบด้วย

1. นายประชา เสดระกุล	ประธานคณะกรรมการ
2. พลเรือเอก เกษะศักดิ์ เจริญรุขซ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายวิจิตร ณ ระนอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
4. พลอากาศเอก ภริยังไกร สันขวานนท์	กรรมาธิการ
5. พลอากาศเอก เกษม ทวีวัฒน์	กรรมาธิการ
6. นายธรรมบุญ หวังหนี	กรรมาธิการ
7. พลอากาศเอก ชำรง เจริญรัชต์	กรรมาธิการ
8. พลเรือเอก ชำรง วิบูลเสณิธร	กรรมาธิการ
9. พลเอก บุลฤทธิ์ ทรรทรานนท์	กรรมาธิการ
10. พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก	กรรมาธิการ
11. นายวิจารณ์ ฤกษ์พิบูลย์	กรรมาธิการ
12. พลเอก วินิจ กระจำจาสานย์	กรรมาธิการ
13. นายศักดิ์ชัย ธนบุญชัย	กรรมาธิการ
14. ร้อยตรี สมนึก เกิดเกษ	กรรมาธิการ
15. นายสุรารัฐ วัชรพล	กรรมาธิการ
16. พลตรี จารึก อารีราชการัณย์	เลขานุการคณะกรรมการ
17. นายวิเชียร เศรษฐไพฑูริย์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

Legislative Institutional Repository of Thailand

บัดนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา เสร็จแล้ว โดยคณะกรรมาธิการฯ ได้แยกการพิจารณาออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ว่าด้วยการใช้กีฬาส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาศึกษาและจัดทำรายงานเสนอต่อวุฒิสภา โดยที่ประชุมวุฒิสภาได้รับทราบ และได้มีมติเห็นชอบให้เสนอข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการฯ ไปยังรัฐบาลแล้ว สำหรับรายงานการพิจารณาฉบับนี้เป็นส่วนของการพิจารณาต่อเนื่องจากฉบับที่แล้ว กล่าวคือ ส่วนที่ว่าด้วยการติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยที่คณะกรรมาธิการฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการกีฬาซึ่งนอกจากจะส่งเสริมในด้านสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์แข็งแรงและความเป็นเลิศทางการกีฬาแล้ว การกีฬายังเป็นอีกกลยุทธิ์หนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศได้ โดยเฉพาะการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพระหว่างวันที่ 6-20 ธันวาคม 2541 ที่ผ่านมา พบว่า การกีฬามีผลสนับสนุนให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวทั้งในกลุ่มคนไทยและชาวต่างชาติ ไม่ว่าการเดินทางท่องเที่ยววันนั้นจะเป็นไปเพื่อชมกีฬาเป็นวัตถุประสงค์หลักหรือวัตถุประสงค์รอง คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการยืนยันกรณีที่กีฬามีส่วนในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงได้ทำรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเสนอที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณา โดยมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารรายงานที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำรายงานการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา : การติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการฯ เสนอที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อทราบและหาทางวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะของรายงานดังกล่าวแล้ว ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อการกีฬาและการท่องเที่ยวของประเทศสืบไป

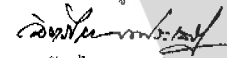
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ประชา เศตระกุล

(นายประชา เศตระกุล)

ประธานคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายถนัดไชย รอดประเสริฐ)

หัวหน้าฝ่ายประชุม 3

กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมาธิการ

โทร 2441671, 2441573 โทรสาร 2441573

Legislative Institutional Repository of Thailand

จุฬารัตน์ พิมพ์

กิตติ/เกษม ทาน

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา : การติดตามผลการเป็นเจ้าภาพ
จัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 18 ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
ของคณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 7 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 30 มกราคม 2541 ได้ลงมติ
มอบหมายให้คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา พิจารณาศึกษาข้อดีเรื่อง การส่งเสริม
การท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา นั้น คณะกรรมาธิการฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดแข่งขันกีฬา
เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จึงได้พิจารณาศึกษาเรื่องตามญัตติตามที่วุฒิสภา
มอบหมาย โดยได้แยกการพิจารณาออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดย
ใช้การกีฬา : กรณีศึกษาการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นเบื้องต้น ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ
ได้พิจารณาศึกษาเสร็จแล้ว และได้จัดทำเป็นรายงานการพิจารณาศึกษา พร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมาธิการฯ เสนอต่อวุฒิสภา และที่ประชุมวุฒิสภาได้รับทราบรายงานการพิจารณาศึกษา
ดังกล่าวแล้วนั้น สำหรับรายงานการพิจารณาศึกษานี้เป็นส่วนของการพิจารณาต่อเนื่องจากฉบับ
ที่แล้ว คือ ส่วนที่เกี่ยวกับการติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการ
ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ระหว่างวันที่ 6-20 ธันวาคม 2541 ที่ผ่านมา
พบว่า ในระยะเวลาดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวทั้งในกลุ่มคนไทยและชาวต่างชาติ
ไม่ว่าการเดินทางท่องเที่ยวที่นั่นจะเป็นไปเพื่อชมกีฬาเป็นวัตถุประสงค์หลักหรือวัตถุประสงค์รอง ส่วนเป็น
ผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศเป็นอย่างไร

บัดนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาศึกษาข้อดีเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา
ในส่วนของการติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการส่งเสริม
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมาธิการฯ เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86

ในการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้แต่งตั้งที่ปรึกษาและนักวิชาการ
ประจำคณะกรรมาธิการฯ เพื่อให้คำแนะนำ ปรีกษา แสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลอื่น ๆ ประกอบการ
พิจารณาดำเนินการของคณะกรรมาธิการฯ ตามประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษา
ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา ดังนี้

1. นายเสรี วงศ์ไพจิตร

ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ

2. นายศักดิ์ชาย ทิพสุวรรณ	ผู้ว่าการการศึกษาแห่งประเทศไทย
	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
3. นายสันติภาพ เตชะวณิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการโอลิมปิก
	แห่งประเทศไทย
	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
4. นายสันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์	ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	เป็นนักวิชาการประจำคณะกรรมการ

นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ ยังได้แต่งตั้ง นายจักร์ไชย รอดประเสริฐ หัวหน้าฝ่ายประชุม 3 กองกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 78 บรรทัดสาม

สำหรับรายละเอียดวิธีการพิจารณาศึกษา ผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการฯ นั้น ปรากฏตามรายงานท้ายนี้

1. วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 พิจารณาศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดการแข่งขันกีฬา แอโรบิกเกมส์ ครั้งที่ 13

1.2 พิจารณาศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริง โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น คือ

(1) นายเสรี วงศ์ไพจิตร	ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(2) นายศักดิ์ชาย ทิพสุวรรณ	ผู้ว่าการการศึกษาแห่งประเทศไทย
(3) พลตำรวจโท ชิตชัย วรรณสถิตย์	ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
(4) พลตำรวจตรี เอกชัย วาญประภา	ผู้ช่วยผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
(5) พลตำรวจตรี อยุทธ เตียวตระกูล	ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง 2
(6) พลตำรวจตรี ขรรค์ชัย อนันตสมบัติ	ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง 3
(7) นายสันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์	ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(8) นายมนตรี ใยพันธุ	ผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมกีฬา
	การศึกษาแห่งประเทศไทย

(9) นายศักดิ์ชัย พิทักษ์วงศ์	หัวหน้าฝ่ายแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ การกีฬาแห่งประเทศไทย
(10) นางสาววิญฉนวน ทองรงค์	หัวหน้างานแผนงานเฉพาะกิจ กองแผนงาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(11) นางสาวลิ่งสนา ดันดิเวชกุล	นักวิชาการ 5 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(12) นายพันธุ์ปรี คานะเงิน	เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย

1.3 พิจารณาศึกษาข้อมูลจากการเข้าร่วมสังเกตการณ์การแข่งขันกีฬาสีเยาวชนเกมส์ ครั้งที่ 13 ระหว่างวันที่ 6-20 ธันวาคม 2541 ณ ศูนย์กีฬาเมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี ศูนย์กีฬามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต จังหวัดปทุมธานี ศูนย์กีฬาหัวหมาก และสนามอื่น ๆ

2. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา : การติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาสีเยาวชนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยแบ่งการพิจารณาศึกษาเป็นดังนี้

- บทที่ 1** บทนำ ซึ่งจะกล่าวถึงความเป็นมาของการพิจารณาศึกษาที่จะกำหนดให้การกีฬาเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย
- บทที่ 2** ผลจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาสีเยาวชนเกมส์ ครั้งที่ 13 ที่มีต่อการกีฬา การท่องเที่ยว และด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งในมุมมองของการบริหารและการจัดการ และการแข่งขันระหว่างประเทศ
- บทที่ 3** บทวิเคราะห์ถึงการดำเนินงาน ในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาสีเยาวชนเกมส์ ครั้งที่ 13
- บทที่ 4** ศึกษาภาพด้านการกีฬาของประเทศไทยที่จะเป็นจุดขายเพื่อการท่องเที่ยวและศึกษาภาพการท่องเที่ยวที่เสริมต่อการจัดการแข่งขันกีฬา
- บทที่ 5** บทสรุปและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ
- ภาคผนวก

LIRT

คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา : เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา : การติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเพื่อเสนอให้ที่ประชุมวุฒิสภาได้รับทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไปตามแต่จะเห็นสมควร

พลตรี

(จเร็ก อาริราชารักษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการ

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ	หน้า
บทที่ 2	ผลจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13	1
	2.1 ผลด้านการกีฬา	3
	2.2 ผลด้านการท่องเที่ยว	7
	2.3 ผลด้านเศรษฐกิจ	10
	2.4 มุมมองของการบริหารและการจัดการ	13
	2.5 มุมมองของการแข่งขันระหว่างประเทศ	16
	2.6 ข้อขัดข้องและปัญหาอุปสรรค	16
บทที่ 3	วิเคราะห์การดำเนินงานในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13	20
บทที่ 4	ศักยภาพด้านการกีฬาของประเทศไทย	21
	4.1 สถานที่แข่งขันเป็นศูนย์การฝึกซ้อม	21
	4.2 การจัดองค์กรบริหารศูนย์การฝึกซ้อม	22
	4.3 ศักยภาพของกีฬาที่น่าจะเป็นจุดขายเพื่อการท่องเที่ยว	22
	4.4 ศักยภาพด้านการจัดการแข่งขัน	23
	4.5 ศักยภาพการท่องเที่ยวที่เสริมต่อการจัดการแข่งขันกีฬา	23
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	25
	- สรุป	
	- ข้อเสนอแนะ	
ภาคผนวก		
ภาคผนวก 1	รายละเอียดรายชื่อจากสิทธิประโยชน์การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13	
ภาคผนวก 2	จดหมายสมยอมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 จากองค์กรต่าง ๆ	
ภาคผนวก 3	สรุปปัญหาและอุปสรรคในแต่ละฝ่าย	
ภาคผนวก 4	รายงานผลการปฏิบัติงานในการรักษาความปลอดภัยและการจราจร	

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทที่ 1

บทนำ

การแข่งขันกีฬาแต่ละครั้งไม่จำเป็นที่จะเป็นการแข่งขันในระดับท้องถิ่นหรือระดับนานาชาติ นอกจากจะส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในด้านการส่งเสริมสุขภาพและให้ประชาชนสนใจมาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพและเพื่อความเป็นเลิศมากขึ้นแล้ว สิ่งที่จะตามมาอีกหลาย ๆ อย่างไม่ว่าจะเป็นด้านการสร้างรายได้ การกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวตามมาด้วยไม่จำเป็นที่จะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวในระหว่างภูมิภาคของคนไทยเอง และการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพื่อให้การกีฬาเป็นสื่อกิจกรรมหนึ่งในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ รายงานการศึกษาเรื่อง "การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา : กรณีศึกษาการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13" จึงได้ถูกเสนอขึ้นเป็นรายงานฉบับแรกโดยแยกการพิจารณาศึกษา ดังนี้

บทที่ 1 ความสำคัญของการกีฬาจะกล่าวถึงความสำคัญของการกีฬาที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในด้านการนำเข้าเงินตราต่างประเทศ การกระจายรายได้และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค และการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

บทที่ 2 กล่าวถึงสภาพของการกีฬาที่เอื้อต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งในด้านการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาสากล และการจัดการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านหรือการเล่นต่าง ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศที่เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันในส่วนต่าง ๆ

บทที่ 3 กล่าวถึงปัญหาอุปสรรคและข้อได้เปรียบของการกีฬาในการส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยเน้นถึงปัญหาด้านนโยบายการส่งเสริมการกีฬา การจัดการและการเตรียมการสนับสนุนอื่น ๆ รวมทั้งข้อได้เปรียบของประเทศไทยในการใช้การกีฬาส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ

บทที่ 4 กล่าวถึงแนวทางการนำการกีฬามาส่งเสริมการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 โดยเน้นถึงภาพรวมของการจัดการแข่งขันฯ การเตรียมการจัดการแข่งขันฯ แผนงานด้านการเตรียมการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การเตรียมการด้านการจัดการรายการท่องเที่ยว และการเตรียมการในด้านอื่น ๆ รวมถึงผลที่คาดว่าจะได้รับจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

บทที่ 5 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิชาการ ในการเตรียมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันฯ นโยบายในการนำการกีฬามาส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ และบทบาทของรัฐบาลที่ควรจะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน

บทที่ 6 ภาคผนวก

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

การศึกษาบันทึกนี้เป็นการศึกษาและให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไว้ให้คณะกรรมการ
เตรียมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 รับไปพิจารณาก่อนการแข่งขันกีฬาจริง ดังนั้น
เมื่อการจัดการแข่งขันแล้วเสร็จ การศึกษาเรื่อง "การติดตามผลการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา
เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการส่งเสริมคุณธรรมท่วงท่า" จึงเป็นการศึกษาต่อเนื่องจากเรื่อง การ
ส่งเสริมการท่วงท่าโดยใช้การกีฬา : กรณีศึกษาการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ซึ่งเป็น
เรื่องแรก ดังรายละเอียดของผลการศึกษาปรากฏในรายงานตั้งแต่บทที่ 1 – บทที่ 5 ที่จะกล่าวถึงต่อไป

บทที่ 2

ผลจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

2.1 ผลด้านการกีฬา

การกีฬาแห่งประเทศไทย ได้สนับสนุนการจัดเตรียมนักกีฬาเพื่อการแข่งขันกีฬาทะเลเซียนเกมส์ ครั้งที่ 13 มาโดยตลอดและได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลเมื่อ พ.ศ. 2539 โดยคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดเตรียมนักกีฬาเพื่อการแข่งขันกีฬาทะเซียนเกมส์ ครั้งที่ 19 และกีฬาทะเลเซียนเกมส์ ครั้งที่ 13 มีผู้ว่ากรม กกท. เป็นประธานกรรมการ เพื่อจัดเตรียมนักกีฬาทีมชาติไทยร่วมกับสมาคมกีฬาและคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย

1) ปูหมลัฒและวิธีการดำเนินงานจัดเตรียมนักกีฬาทีมชาติไทยโดยสรุป

ในปี 2541 ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาทะเซียนเกมส์ ครั้งที่ 19 ณ ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อเดือนตุลาคม 2540 เสร็จสิ้นลง ซึ่งผลการแข่งขันกีฬาทะเซียนเกมส์ครั้งนี้ ประเทศไทยได้เหรียญทอง 83 เหรียญ เหรียญเงิน 97 เหรียญ และเหรียญทองแดง 76 เหรียญ เป็นอันดับ 2 ของประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขัน คณะกรรมการจัดเตรียมนักกีฬา และคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย จึงได้ประชุมร่วมกันเพื่อสรุปปัญหาอุปสรรคและกำหนดแนวทางการให้การสนับสนุนสมาคมกีฬา โดยมีเป้าหมายร่วมกันว่า ในฐานะประเทศเจ้าภาพ ประเทศไทยจะต้องได้เหรียญทองในการแข่งขันกีฬาทะเซียนเกมส์ ครั้งที่ 13 อย่างน้อย 10 เหรียญทอง ซึ่งได้มีการวางแนวทางการให้การสนับสนุนโดยคณะกรรมการจัดเตรียมนักกีฬา ได้แบ่งนักกีฬาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

นักกีฬากลุ่มความหวังเหรียญทอง หมายถึง นักกีฬาที่คณะกรรมการ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีโอกาสที่จะได้รับเหรียญทองในการแข่งขัน จะให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เป็นกรณีพิเศษ เช่น ค่าตอบแทนพิเศษ เดือนละ 20,000 บาท/คน ฯลฯ ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2541 รวม 10 เดือน ปรากฏว่ามีนักกีฬาในกลุ่มนี้ รวม 66 คน จาก 12 สมาคมกีฬา

นักกีฬากลุ่มศักยภาพสูง หมายถึง นักกีฬาที่มีผลงานดี คือ ได้เหรียญทองในการแข่งขันกีฬาทะเซียนเกมส์ ครั้งที่ 19 หรือได้อันดับ 1-8 ในการแข่งขันระดับชิงแชมป์เอเชีย ซึ่งแชมป์โลกเอเชียนเกมส์ครั้งหลังสุด หรือได้อันดับ 1-4 ในการแข่งขันระดับนานาชาติที่มีประเทศเข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 10 ประเทศ ในรุ่นนั้น ๆ นักกีฬากลุ่มนี้จะได้รับการสนับสนุนการเก็บตัวฝึกซ้อม ตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2540 รวม 1 ปี ปรากฏว่ามีนักกีฬากลุ่มนี้ รวม 328 คน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

นักกีฬากลุ่มทั่วไป หมายถึง นักกีฬานอกเหนือจากกลุ่มที่ 1-2 และคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งสมควรที่จะส่งเข้าร่วมการแข่งขันในฐานะประเทศเจ้าภาพ จะได้รับการสนับสนุนเก็บตัวฝึกซ้อม ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2541 รวม 6 เดือน ปรากฏว่ามีนักกีฬาในกลุ่มนี้รวม 499 คน

ในขณะนี้ ปรากฏว่ามีสมาคมต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุน รวมทั้งสิ้น 37 สมาคมกีฬา คือ สมาคมกีฬาเทควันโด กีฬา แบดมินตัน เบสบอล บาสเกตบอล สุนัขเกอร์ โยวลิ้ง มวยสากล จักรยาน จีน่า ฟันดาบ ฟุตบอล วอลเลย์บอล ฮอนด้าบอล ออกกอล์ฟ โยโด กาบัตตี คาราเต้-โด เรือพาย รักบี้ฟุตบอล ตะกร้อ กอล์ฟ ยิงปืน ยิงเป้าบิน เซฟต์บอล เซฟต์เทนนิส สควอช ยาน้ำ เทเบิลเทนนิส เทควันโด เทนนิส เทนเลกบอล ยกน้ำหนัก มวยปล้ำ วูซู วามะชิริฟ เร็กโบ

นักกีฬาและผู้ฝึกสอน รวมทั้งสิ้น 1,029 คน (นักกีฬา 893 คน ผู้ฝึกสอน 136 คน) สำหรับงบประมาณที่นำมาใช้ในการจัดเตรียมนักกีฬาในปี 2541 ประกอบด้วย

- เงินอุดหนุนโครงการเตรียมนักกีฬา ปี 2541	เป็นเงิน	229,620,000 บาท
- เงินอุดหนุนโครงการจ้างผู้ฝึกสอนต่างประเทศ	เป็นเงิน	14,200,000 บาท
- เงินอุดหนุนโครงการจ้างผู้ฝึกสอนชาวไทย	เป็นเงิน	4,800,000 บาท
เงินอุดหนุนส่งนักกีฬา เข้าร่วมการแข่งขัน กีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13	เป็นเงิน	25,250,000 บาท
เงินอุดหนุนโครงการเตรียมนักกีฬา คงเหลือจ่ายจากปี 2539-2540		
- เงินที่ได้รับการสนับสนุนจาก บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (50 ล้านบาท)	เป็นเงิน	34,600,366 บาท
คงเหลือจ่ายจากปี 2539-2540		
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		334,070,366 บาท

การให้การสนับสนุน ประกอบด้วย

- ค่าเบี้ยเลี้ยงที่พัก ในภาวะเก็บตัวฝึกซ้อม คนละ 450 บาท/วัน และเพิ่มเติมให้เป็นกรณีพิเศษ ในระยะ 90 วัน สุดท้ายก่อนการแข่งขันอีกคนละ 200 บาท/วัน เป็นเงิน 132.9 ล้านบาท
- ค่าตอบแทนพิเศษนักกีฬาความหวังเหรียญทอง คนละ 20,000 บาท/เดือน เป็นเงิน 19 ล้านบาท
- สนับสนุนผู้ฝึกสอนชาวไทย รวม 136 คน ให้กับ 37 สมาคมกีฬา เป็นเงิน 13.2 ล้านบาท

4. สนับสนุนผู้ฝึกสอนต่างประเทศ รวม 26 คน ให้กับ 14 สมาคมกีฬา เป็นเงิน 13.5 ล้านบาท
 5. สนับสนุนผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ รวม 39 คน ให้กับ 25 สมาคมกีฬา เป็นเงิน 28.4 ล้านบาท
 6. สนับสนุนเจ้าหน้าที่ นักวิทยาศาสตร์การกีฬา คู่มือ ฯลฯ รวม 140 คน ให้กับ 17 สมาคมกีฬา เป็นเงิน 8.6 ล้านบาท
 7. สนับสนุนอุปกรณ์การฝึกซ้อมให้กับ 37 สมาคมกีฬา เป็นเงิน 40 ล้านบาท
 8. สนับสนุนส่งนักกีฬาไปแข่งขันฝึกซ้อมต่างประเทศ รวม 47 รายการ ให้กับ 20 สมาคมกีฬา เป็นเงิน 28 ล้านบาท
 9. สนับสนุนด้านสวัสดิการการดำเนินการอื่น ๆ เช่น โครงการเกี่ยวกับการเรียน การศึกษาของนักกีฬา โครงการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา การประกันสุขภาพ ฯลฯ เป็นเงิน 34.6 ล้านบาท
 10. สนับสนุนงบประมาณส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นเงิน 25.25 ล้านบาท
- (ยังไม่รวมงบประมาณค่าที่พัก อาหาร เป็นเงิน 40 ล้านบาท)
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 372.85 ล้านบาท**

2) ผลการแข่งขันของนักกีฬาทีมชาติไทยในกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

มีดังนี้

ที่	สมาคมกีฬา	เหรียญรางวัล			รวมนักกีฬา
		ทอง	เงิน	ทองแดง	
1	กรีฑา	-	2	3	14
2	แบดมินตัน	-	1	1	3
3	สนุกเกอร์	-	3	2	8
4	โบว์ลิง	1	4	-	7
5	มวยสากล	5	-	3	8
6	เรือพาย	-	-	1	1
7	จักรยาน	2	1	1	4
8	ซูโม่	1	1	2	9
9	ยิมนาสติก	1	-	-	1
10	ยูโด	-	-	2	2

11	คาราเต้-โด	-	1	2	3
12	วู้ดบู้ฟุตบอล	-	-	1	12
13	ตะกร้อ	5	-	1	36
14	ยิงปืน	3	3	4	12
15	ยิงเป้าบิน	-	-	1	1
16	วอลเลย์	1	3	3	3
17	เทควันโด	-	3	5	8
18	ลวดลายนิส	1	1	-	3
19	วอลเลย์บอล	1	-	-	2
20	ชกน้ำหนัก	-	-	1	1
21	จู่	-	2	3	5
22	เทวโย	1	1	3	7
23	วินด์เซิร์ฟ	2	-	1	3
รวม		24	26	40	153

สรุปได้ว่า จากการให้คะแนนสนับสนุนสมาคมกีฬาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2539-2541 ทำให้นักกีฬาของไทยมีความพัฒนาศักยภาพการเล่นอย่างต่อเนื่อง และประสบผลสำเร็จสูงสุดในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 โดยประเทศไทยสามารถได้รับรางวัล เหรียญทอง 24 เหรียญ เหรียญเงิน 26 เหรียญ และเหรียญทองแดง 40 เหรียญ มีนักกีฬาได้รับรางวัล 153 คน จาก 23 สมาคมกีฬา ซึ่งได้มากกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ก่อนการแข่งขัน (10 เหรียญทอง) และถือเป็นการคว้าความสำเร็จสูงสุดตั้งแต่ประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ทุกครั้งที่ผ่านมา ผลงานของนักกีฬาทีมชาติไทยเป็นที่ยอมรับของประชาชนคนไทยและนานาชาติ

3) ผลที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

ด้านความสนใจในกิจกรรมกีฬาของเยาวชนและประชาชน เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ในช่วงระหว่างการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เยาวชนและประชาชนชาวไทยให้ความสนใจที่จะเข้าชมการแข่งขันเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยเป็นคู่แข่งขัน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนว่า มีผู้ชมชาวไทยเข้าแถวคอยซื้อบัตรเข้าชมการแข่งขันตั้งแต่เวลา 23 นาฬิกา ก่อนวันแข่งขัน บัตรเข้าชมการแข่งขันไม่เพียงพอที่จะจำหน่ายให้กับผู้ชม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนให้ความสนใจในกิจกรรมกีฬาเพิ่มมากขึ้นในช่วงหลังการแข่งขัน

ด้านนักกีฬา จากผลการแข่งขันของนักกีฬาทีมชาติไทยที่ชนะเลิศเหรียญรางวัลมากที่สุดตั้งแต่ส่งเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ และจากการให้เงินรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศเหรียญทอง เงิน ทองแดง จากรัฐบาล เป็นการสร้างแรงจูงใจของนักกีฬาทีมชาติไทย และนักกีฬาที่ยังไม่เป็นนักกีฬาทีมชาติไทยได้อย่างดียิ่ง ชื่อเสียง เงินรางวัล และเกียรติที่ได้รับ เป็นความหวังสูงสุดที่นักกีฬาทุกคนพึงประสงค์

- ด้านสมาคมกีฬา / องค์การบริหารกีฬา ได้รับประสบการณ์ตรงทั้งด้านการเตรียมนักกีฬาเพื่อการแข่งขันและด้านการจัดการแข่งขันฯ และนอกจากนี้ สถาบันกีฬา อุปลักษณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นประโยชน์โดยตรงต่อสมาคมกีฬาและองค์การบริหารกีฬาต่อไป

- ด้านเยาวชน ทห้พยากรณ์ที่มีคุณค่ามากที่สุดของประเทศชาติในอนาคต การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นคุณประโยชน์ที่ไม่สามารถจะประเมินค่าเป็นตัวเลขได้โดยตรงต่อเยาวชนไทย การสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนสนใจและเล่นกีฬา สถานที่และอุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เยาวชนของชาติได้ใช้ประโยชน์ต่อไปนั้น ส่วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการจัดการแข่งขันในครั้งนี้ ตัวอย่างที่ดีของการแข่งขันกีฬา การได้รับการยอมรับและยกย่องเชิดชูจากบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ชื่อเสียงและหน้าที่การงาน รวมไปถึงเงินรางวัลที่นักกีฬาทีมชาติไทยได้รับส่วนเป็นตัวอย่างหรือรูปแบบที่ดีของเยาวชนไทยทั้งสิ้น

2.2 ผลด้านการท่องเที่ยว

จากการที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ส่งผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวในเชิงบวกทั้งในระยะยาวและระยะสั้น ดังนี้

1) ผลทางด้านอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยว

การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ระหว่างวันที่ 6-20 ธันวาคม 2541 ได้ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 36,676 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยเพื่อเข้าร่วมงานแข่งขัน โดยส่วนหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยวผู้เกี่ยวข้องกับการแข่งขันโดยตรง ได้แก่ นักกีฬา จำนวน 6,043 คน เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการ จำนวน 2,551 คน และผู้สื่อข่าว จำนวน 2,364 คน อีกส่วนหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้าร่วมชมการแข่งขันจำนวนทั้งสิ้น 24,718 คน ส่วนมากเดินทางมาจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย จำนวน 23,377 คน และจากประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ จำนวน 1,341 คน สำหรับคนไทยในประเทศมีผู้เยี่ยมชมคนไทยที่เข้าชมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้ จำนวน 107,509 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 ของจำนวนผู้ที่เข้าชมการแข่งขันทั้งหมด จำแนกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 61,513 คน และนักท่องเที่ยวจาก

ชาวไทย จำนวน 45,996 คน ถือได้ว่า การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 นี้ เป็นปัจจัยหนึ่งในการสนับสนุนให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวของประเทศไทยมากขึ้น และส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้บรรลุความเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ว่า ในปี 2541 จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางมาประเทศไทย ไม่น่ากว่า 7.72 ล้านคน ซึ่งปรากฏว่า เมื่อสิ้นปี 2541 มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางมาประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 7,764,930 คน (ตัวเลขเบื้องต้น) คิดเป็นอัตราการเพิ่มจากปี 2540 ร้อยละ 7.63 ซึ่งถือเป็นความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่งที่ประเทศไทย เป็นเพียง 1 ใน 2 ประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย คือ เกาหลี ที่สามารถรักษาสถิติการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว ได้ได้อย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของภูมิภาคที่ตกต่ำ ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกันมีอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวที่ลดลงในอัตราที่สูงมาก ไม่ว่าจะเป็นฮ่องกง มาเลเซีย สิงคโปร์ และออสเตรเลีย เป็นต้น ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวนี้การเป็นเจ้าภาพการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ได้มีบทบาทสำคัญต่อปรากฏการณ์ด้วย

2) ผลต่อการท่องเที่ยวระยะยาว

จากผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมงานแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันโดยตรง ได้แก่ นักกีฬา เจ้าหน้าที่คณะกรรมการ และผู้สื่อข่าวที่มีต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้ โดยสรุปภาพรวมมีความพอใจในส่วนมาก แสดงถึงความสำคัญของการจัดการแข่งขันในครั้งนี้ ได้ประสบความสำเร็จ และได้เห็นว่า การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้ ส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศในภาพรวมที่สำคัญ คือ การเผยแพร่ชื่อเสียงและข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ของประเทศไทย ให้เป็นที่ทราบกันแพร่หลายในต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระยะยาว และจากความสำเร็จของการจัดการแข่งขันหลาย ๆ ด้านได้ช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้ชาวต่างประเทศได้รู้จักและเกิดแรงจูงใจในการเดินทางมาเยือน รวมทั้งการสร้างโอกาสต่อการขยายฐานตลาดท่องเที่ยวไปสู่กลุ่มนักกีฬา ผู้เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน และนักท่องเที่ยวผู้ติดตามชมการแข่งขัน ซึ่งมีความพอใจกับการเดินทางเข้าร่วมงานในครั้งนี้ และประสงค์จะเดินทางกลับมาเยือนประเทศไทย อีกในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ ยังทำให้มีกระแสสนใจและการเข้ามามหาชนแข่งขันกีฬาในหมู่คนไทยส่งผลให้มีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้น

3) ผลด้านการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้ ส่วนมากมาจากประเทศที่ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้สูง มีความสามารถในการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ รวมทั้งเป็นประเทศที่มีศักยภาพความสามารถด้านการกีฬา ซึ่งเป็นแรงจูงใจ

ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาชมและให้กำลังใจนักกีฬาชาติของตน ซึ่งเห็นควรให้ความสำคัญลดน้ำหนักท่องเที่ยวเหล่านี้ และส่งเสริมให้เดินทางลักษณะเป็นหมู่คณะ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการชมการแข่งขันกีฬา และจากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวเหล่านี้มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งหากมีการกลับมาท่องเที่ยวประเทศไทยอีกจะนำเงินตราเข้ามาใช้จ่ายในประเทศไทยสูงมากด้วย

4) ผลในด้านการเจาะกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด

ผู้ที่มีการร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้ ได้แก่ นักกีฬา เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ และผู้สื่อข่าว เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่จะสามารถส่งเสริมให้เดินทางท่องเที่ยวมายังประเทศไทยในโอกาสต่อไปได้ เพราะมีความพอใจในปัจจัยต่าง ๆ สำหรับการจัดการแข่งขันครั้งนี้ รวมทั้งพอใจในศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้สามารถให้การกีฬาเป็นจุดขายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวกับตลาดกลุ่มนี้ได้

5) ผลในด้านการประชาสัมพันธ์ประเทศ

พิธีเปิด-ปิด การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจอย่างสูงและเผยแพร่ไปทั่วโลก ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับต้นของภูมิภาคเอเชีย ซึ่งจะส่งผลดีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

6) ผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มประชุมสัมมนา และการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล

จากการที่บริษัทผู้ผลิตสินค้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเป็นทางการในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เช่น บริษัท ACER ซัมซุง ฟูจิ คาร์ลเบิร์ก คาร์ลเท็ก ได้เชิญตัวแทนจำหน่ายและลูกค้าของผลิตภัณฑ์ จำนวนทั้งสิ้น 2,777 คน เข้ามาประชุม มาร่วมชมการแข่งขันกีฬา รวมจนถึงการมาติดตามดูประสิทธิภาพของสินค้าที่มีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันครั้งนี้ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมีส่วนสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวกลุ่มประชุม สัมมนา และการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (MICE* Market) เดินทางมาประเทศไทยและใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่ประชุมสัมมนามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวกลุ่มประชุมสัมมนาเดินทางมาประเทศไทย และนำรายได้เข้าประเทศตามมาด้วย เพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันสูง และมีวันพักนานกว่า

* MICE = Meeting Incentive Convention and Exhibition

นักท่องเที่ยวก่อกลุ่มขึ้น ๆ ในขณะเดียวกันที่ประเทศไทยเน้นการรณรงค์ให้ประเทศไทยเป็นสถานที่สำหรับการจัดประชุมต้นตัมมานานาชาติ จึงถือเป็นความสำเ็จในการตอบสนองนโยบายดังกล่าวด้วย

2.3 ผลด้านเศรษฐกิจ

จากตาราง ผลการดำเนินงานเพื่อประเมินผลด้านการท่องเที่ยวจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาคเเรียนเกมส์ ครั้งที่ 12 โดยกาท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาคเเรียนเกมส์ครั้งนี้ ได้ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน 1,255.94 ล้านบาท เป็นเงินตราต่างประเทศจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่นำมาใช้จ่ายระหว่างที่พำนักเพื่อร่วมงานแข่งขันและท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งใช้ระยะเวลาได้ที่ได้รับไว้ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ได้คาดการณ์ไว้ในรายงานการวิเคราะห์แยก โดยค่าคาดการณ์ไว้ว่าผลจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาคเเรียนเกมส์ ครั้งที่ 13 นี้ จะสร้างรายได้เข้าประเทศ จำนวน 1,295 ล้านบาท ซึ่งใกล้เคียงกับรายได้ที่เกิดขึ้นจริง นอกจากนี้แล้ว ยังมีเงินตราหมุนเวียนภายในประเทศจากการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมชมคนไทยระหว่างเดินทางเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาคเเรียนเกมส์ครั้งนี้อีกเป็นจำนวน 210.37 ล้านบาท ผลได้ทางเศรษฐกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การกระจายรายได้โดยเฉพาะรายได้จากการท่องเที่ยวไปยังจังหวัดต่าง ๆ ที่เป็นสถานที่แข่งขันในส่วนภูมิภาคอีก 12 จังหวัด รวมทั้งส่งผลด้านการสร้างงานอาชีพในสาขาบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งได้กระจายค่าใช้จ่ายในหมวดหลัก คือ ค่าซื้อสินค้าที่จะลิกค่าอาหาร / เครื่องดื่ม และค่าที่พัก ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าครึ่งของค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยสามารถพิจารณาแยกรายละเอียดเป็นชาวต่างประเทศและชาวไทย ดังนี้

ชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาคเเรียนเกมส์ครั้งนี้ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน จำนวน 3,070.10 บาท โดยกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับกาแข่งขันโดยตรง ได้แก่ นักกีฬา เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ และผู้สื่อข่าว จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน จำนวน 3,311.66 บาท และพักอยู่ในประเทศไทยเฉลี่ย 13.51 วัน ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ร่วมชมการแข่งขัน จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน จำนวน 2,931.05 บาท พักอยู่ในประเทศไทยเฉลี่ย 10.57 วัน เมื่อพิจารณาการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตามวัตถุประสงค์หลักของการเดินทาง พบว่ากลุ่มที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อร่วมชมการแข่งขันกีฬาคเเรียนเกมส์โดยตรง มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน จำนวน 3,678.59 บาท ส่วนกลุ่มที่ร่วมชมกีฬาคเเรียนเกมส์เป็นวัตถุประสงค์รอง มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน เพียง 2,594.94 บาท แต่มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 13.06 วัน พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเป็นค่าซื้อสินค้าที่จะลิกเฉลี่ย จำนวน 1,101.34 บาท/คน/วัน ซึ่งปริมาณนี้เป็นค่าซื้อสินค้าที่จะลิกของการแข่งขันกีฬาคเเรียนเกมส์ จำนวน 242.09 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายด้านที่พักลงมา ได้แก่ ค่าที่พัก

เฉลี่ย 819.82 บาท ค่าอาหารและเครื่องดื่มเฉลี่ย 611.77 บาท และค่าบริการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ 233.08 บาท/คน/วัน ตามลำดับ

ชาวไทย ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่มาร่วมงาน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 688.93 บาท/คน/วัน โดยผู้ที่เข้าทำงานส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยว จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 550.84 บาท/คน/วัน ในขณะที่นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยมากกว่า คือ 826.83 บาท/คน/วัน เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทการใช้จ่าย พบว่า ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะมีสัดส่วนการใช้จ่ายในหมวดค่าบันเทิงสูงที่สุด ประมาณร้อยละ 30 สำหรับการใช้จ่ายในหมวดของลงมา คือ ค่าซื้อสินค้าที่ระลึก และค่าอาหาร/เครื่องดื่ม มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 28.42 และ 26.89 ตามลำดับ อนึ่ง แม้ว่าผู้ร่วมงานชาวไทยส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาต่างเดียวกับพื้นที่การจัดการแข่งขัน การพักค้างคืนส่วนใหญ่จะค้างคืนที่บ้านญาติ/เพื่อน จึงมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่พักค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตาม ผู้ร่วมงานชาวไทยจะใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์ เฉลี่ย 107.67 บาท/คน/วัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.10 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

แสดงสัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ย

จำแนกตามประเภทการใช้จ่ายของผู้ร่วมงานการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

ประเภทค่าใช้จ่าย	ชาวต่างประเทศ		ชาวไทย	
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
รวม	3,068.73	100.00	668.93	100.00
ค่าที่พัก	819.82	26.72	16.98	2.54
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	611.77	19.94	179.88	26.89
ค่าบริการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่	233.08	7.59	45.00	6.73
ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (สินค้าที่ระลึกเอเชียนเกมส์)	1,101.34 (242.09)	35.89 (7.89)	190.13 (107.67)	28.42 (16.10)
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	229.05	7.46	203.60	30.44
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	73.68	2.40	33.34	4.98

Legislative Institutional Repository of Thailand

นอกจากรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ และนักท่องเที่ยงแล้ว ยังมีรายได้ที่เกิดจากการให้การสนับสนุนอย่างเป็นทางการของบริษัทผู้ผลิตสินค้า ทั้งในรูปแบบของเงินตราและผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นโยบายต่อไปในระยะยาว ดังนี้

- ผู้ให้การสนับสนุนอย่างเป็นทางการ 11 ราย (Partner) ให้การสนับสนุนเป็นเงินสดและสินค้าบริการ มีมูลค่าทั้งสิ้น 68.430 ล้านบาทหรือสหรัฐ คิดเป็นเงินไทย 2,463.48 ล้านบาท (คิดอัตราแลกเปลี่ยนที่ 36.00 บาท)
- ผู้ให้การสนับสนุนระดับ Sponsor / Supporter สนับสนุนสินค้าและบริการมูลค่า 74.930 ล้านบาทหรือสหรัฐ คิดเป็นเงินไทย 2,697.48 ล้านบาท (อัตราแลกเปลี่ยนที่ 36.00 บาท)
- รายได้จากคำสิทธิการถ่ายทอดและค่าเวลา คิดเป็นมูลค่า 77.668 ล้านบาท
- รายได้จากสิทธิประโยชน์อื่น ๆ 23.800 ล้านบาท
- รายได้จากคำบัตรเข้าชมพิธีเปิด-ปิด และบัตรชมการแข่งขัน 186.730 ล้านบาท
- รายได้จากค่าที่พัก 144.850 ล้านบาท

รายได้เหล่านี้จะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดสภาพคล่องทางเศรษฐกิจในประเทศมากขึ้น ทั้งในช่วงการแข่งขันกีฬาและหลังการแข่งขันกีฬา ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศตามมาด้วย (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก 1)

2.4 มุมมองของการบริหารและจัดการ

การบริหารและจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ได้กำหนดโครงสร้างแผนภูมิองค์การบริหารกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ดังนี้

ในการเตรียมการของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ได้กำหนดโครงสร้างการบริหาร ซึ่งแต่ละฝ่าย / สาขา ได้จัดทำแผนงานและงบประมาณ โดยมีสำนักเลขาธิการฯ เป็นผู้ประสานแผน ซึ่งการเตรียมการของฝ่าย / สาขาต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการวางแผน การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ทุกฝ่าย / สาขา ได้จัดทำแผนงาน และงบประมาณ รวมทั้งแผนปฏิบัติการในการดำเนินงาน ซึ่งในช่วงแรกมีปัญหาด้านการตั้งงบประมาณ แต่ได้ใช้วิธีการบริหารจัดการงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างได้ผล จึงทำให้สามารถดำเนินงานได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

2) ด้านงบประมาณ เป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากประเทศไทยอยู่ในช่วงประสบภาวะทางเศรษฐกิจ รายได้จากสิทธิประโยชน์ไม่ได้ตามเป้าหมาย ทำให้หลายฝ่ายประสบปัญหาขาดงบประมาณ และได้รับงบประมาณล่าช้า แต่ฝ่ายการเงินและสิทธิประโยชน์ได้ใช้กระบวนการบริหารและจัดการจนสามารถดำเนินงานได้เรียบร้อย

3) ด้านสถานที่แข่งขัน มีปัญหาการเตรียมการระยะแรกเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของสนามแข่งขัน การก่อสร้างอาจจะเสร็จไม่ทัน แต่ได้รับความเข้าใจจากฝ่ายและสาขาที่เกี่ยวข้องในการเข้าไปกำกับดูแลและแก้ปัญหา จนกระทั่งสนามแข่งขันทุกแห่งเสร็จทันตามกำหนดก่อนการแข่งขัน

4) ด้านบุคลากร การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นด้านที่มีความพร้อมมากที่สุด ผลสำเร็จในการจัดการแข่งขันทั้งหมด กล่าวได้ว่า จากความรู้ ความสามารถ และความร่วมมือของบุคลากรมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยในความร่วมมือจากทุกฝ่าย / สาขา ได้พยายามร่วมมือกันในการแก้ปัญหาอุปสรรคระหว่างการปฏิบัติงาน รวมทั้งการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ช่วยเหลือสนับสนุนการจัดการแข่งขันจนประสบความสำเร็จ

5) การประสานงาน กำกับ ติดตาม และประเมินผล การบริหารการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 นอกจากคณะกรรมการ 9 ฝ่ายแล้ว จะมีสำนักเลขาธิการฯ ทำหน้าที่ในการประสานงาน กำกับ และติดตามงาน เพื่อให้ทราบปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ซึ่งได้จัดให้มีการประชุมโดยให้ทุกฝ่าย / สาขา รายงานผลการดำเนินงานและผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ประสบความสำเร็จได้ในมุมมองด้านการบริหารและจัดการ คือ มีการจัดตั้งองค์การบริหารงานที่ชัดเจน มีการบริหารแผนงาน และแผนงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีสถานที่แข่งขัน วัสดุอุปกรณ์ที่พร้อม มีการประสานงาน กำกับ และติดตามงานที่เป็นระบบสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงานอย่างดี จึงประสบความสำเร็จในการเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

2.5 มุมมองของการแข่งขันระหว่างประเทศ

ความสำเร็จของการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในครั้งนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของบุคลากร ความพร้อมของสถานที่แข่งขัน และความร่วมมือร่วมใจของประชาชนชาวไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันฯ ทั้งที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจแต่ก็สามารถทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับและความเชื่อถือในศักยภาพจากองค์กรกีฬาระหว่างประเทศ ได้แก่

1) คณะกรรมการโอลิมปิกสากล (IOC : International Olympic Committee) โดยประธานคณะกรรมการฯ ได้มีหนังสือแสดงความยินดีและชมเชยการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ว่ามีความพร้อมและประสบความสำเร็จในการจัดการแข่งขันฯ

2) สภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย (OCA : Olympic Council of Asia) ให้การรับรองและชมเชยในการจัดการแข่งขันได้เปรียบยอสมความภาคภูมิใจในการเป็นเจ้าภาพ และแสดงถึงความสามารรถที่จะจัดกีฬาที่ยิ่งใหญ่กว่ากีฬาเอเชียนเกมส์ได้

3) สหพันธ์กีฬานานาชาติ (ASF : Asian Sports Federation) และสหพันธ์กีฬานานานาชาติ (ISF : International Sports Federation) ได้ให้การยอมรับและให้การสนับสนุนอย่างเป็นทางการ รวมทั้งในการแข่งขันทำให้มีการพัฒนามาตรฐานกีฬาในระดับภูมิภาค โดยมีการทำหลายสถิติในกีฬาหลายรายการ

4) คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งชาติ ของประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขัน (NOC : National Olympic Committee) ได้มีหนังสือชมเชยในการเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

จากการยอมรับศักยภาพในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยมีความเชื่อมั่นและเชื่อว่ามีความสามารถที่จะเสนอตัวขอเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในโอกาสต่อไปได้ ทั้งนี้ เนื่องจากได้รับการยอมรับจากองค์กรกีฬาระหว่างประเทศ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก 2)

2.6 ข้อขัดข้องและปัญหาอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในแต่ละฝ่าย / สาขา ดังนี้

ฝ่ายพิธีการและการแสดง

1) ขาดการประสานงานที่ดี

2) ขาดความชัดเจนในข้อมูลพื้นฐาน เช่น งบประมาณประจำปี ค่าใช้จ่าย และการจัด

- 3) งบประมาณเบิกจ่ายล่าช้า
- 4) บุคลากรขาดความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

- 1) งบประมาณไม่เพียงพอ
- 2) ผู้ได้รับสื่อบางสื่อนำไปเก็บ ไม่นำออกเผยแพร่
- 3) กิจกรรมเสริมมีราคาสูง ใช้เวลาผลิตนาน
- 4) สิทธิประโยชน์
- 5) ได้รับข้อมูลล่าช้า

ฝ่ายเทคนิคกีฬา

สาขาจัดการแข่งขัน

- 1) Entry Form
 - ล่าช้ากว่ากำหนด
 - ไม่สมบูรณ์
- 2) การเปลี่ยนตัวนักกีฬาก่อนการแข่งขัน ออกบัตรประจำตัวไม่ได้
- 3) การจับสลากแบ่งสาย มีการเพิ่มและถอนทีม
- 4) การเปลี่ยนโปรแกรมการแข่งขันของสมาคม
- 5) การประท้วง
- 6) ความไม่เข้าใจ และถือปฏิบัติตามธรรมนูญ OCA

สาขาสนามแข่งขัน สนามฝึกซ้อม และอุปกรณ์กีฬา

- 1) บุคลากร
 - ความร่วมมือของบุคลากรมีน้อย
 - บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ
 - ความซ้ำซ้อนในการแต่งตั้ง
- 2) งบประมาณ
 - การพิจารณาและโอนงบประมาณล่าช้า
 - การโอนงบประมาณขาดรายละเอียดชี้แจง
- 3) สนามแข่งขันและฝึกซ้อม
 - การหาข้อยุติในการคัดเลือกสนามแข่งขันและฝึกซ้อม
 - การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด
 - การก่อสร้างไม่เป็นไปตามกฎ กติกา ของสหพันธ์กีฬาฯ

- งบประมาณไม่เพียงพอ
 - ขาดการประสานงานของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 4) อุปกรณ์
- จัดซื้อจัดจ้างล่าช้า
 - มีการเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์
 - ขาดสถานที่จัดเก็บ
 - ขาดยานพาหนะขนส่งอุปกรณ์
 - ไม่ได้วางแผนขนส่งอุปกรณ์ไว้แต่แรก
- 5) การตกแต่งสนามแข่งขัน สถานที่มอบเหรียญ และการจัดทำแท่นรับเหรียญรางวัล
- งบประมาณน้อย
 - ได้รับความร่วมมือจากสมาคม และสนามแข่งขันน้อย มีปัญหาการติดตั้ง
- 6) สกอร์บอร์ด และนาฬิกาจับเวลา
- การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน บางสนามไม่มีสกอร์บอร์ด และนาฬิกาจับเวลา
 - ต้องการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสมาคม และ Sponsor
 - ปัญหาการต่อเชื่อมระหว่างสกอร์บอร์ดกับระบบการรายงานผล

ฝ่ายเทคโนโลยี

สาขาการสื่อสารโทรคมนาคม

- 1) การก่อสร้างงานเสิร์จล่าช้า
- 2) พาหนะขนส่งอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

สาขาศูนย์ข้อมูล

- 1) สถานที่ขาดเครื่องอำนวยความสะดวก
- 2) บัตรรหัสเปิด-ปิด ของศูนย์ข้อมูลมีจำนวนน้อย
- 3) บัตรติดรรมมีจำนวนน้อย
- 4) ของที่ระลึกมีจำนวนน้อย
- 5) การรายงานผลล่าช้า
- 6) งบประมาณมีจำกัด

สาขาศูนย์ถ่ายทอดโทรทัศน์

- 1) ความล่าช้าของการก่อสร้างสนามแข่งขันกีฬา
- 2) แสงสว่างไม่เพียงพอ

สาขาที่พักและบริการสื่อมวลชน

- 1) มีผู้รับผิดชอบในการให้บริการที่พักหลายฝ่ายทำให้สับสน

ฝ่ายสถานที่แข่งขันและที่พัก

สาขากีฬาเมืองทองธานี

- 1) บุคลากรมีจำนวนมากเกินความจำเป็น
- 2) การบริหารกำหนดการแข่งขัน
- 3) ปัญหาด้านการแพทย์และอนามัย
- 4) ปัญหาประสานงานในแต่ละฝ่าย / สาขา

สาขาการแพทย์และอนามัย

- 1) ขาดข้อมูลที่แน่นอนของสถานที่แข่งขัน โปรแกรมการแข่งขัน เพื่อจัดทำโปรแกรมการปฏิบัติการ
- 2) ขาดข้อมูลที่แน่นอนสำหรับนักกีฬาหญิงที่เข้าพัก ทำให้การตรวจเพศไม่สะดวก
- 3) การประสานงานเรื่องความต้องการตรวจนักกีฬาแต่ละประเภท กำหนดเวลาตรวจกับการจัดการแข่งขันยังไม่ได้ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก 3)

จากสภาพปัญหาและข้อขัดข้องของแต่ละฝ่าย / สาขา นั้น สรุปปัญหาสำคัญโดยรวมในด้านการจัดการและเตรียมการเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 มีดังนี้

- 1) ปัญหาด้านการประสานงาน สืบเนื่องจากในการเตรียมงานได้มีการแบ่งการดำเนินงานแผนกต่าง ๆ ไว้ 9 ฝ่าย ในการทำงานแต่ละฝ่ายก็จะรับผิดชอบทำในส่วนของตนเองขาดการส่งต่อข้อมูล การประสานงานกันในแต่ละฝ่ายยังไม่ราบรื่นเท่าที่ควร จึงก่อให้เกิดปัญหาในการให้ข้อมูลข่าวสารไม่เป็นแบบเบ็ดเสร็จ หรือไม่ครบวงจร แต่ละฝ่ายจะรู้เฉพาะเรื่อง
- 2) ปัญหาด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว เนื่องจากคณะกรรมการการจัดการแข่งขันได้มอบหมายให้ฝ่ายกิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบจัดบริการนำเที่ยวให้กับผู้มาชมการแข่งขันกีฬา โดยมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) รับผิดชอบ แต่ได้มีหน่วยงานอื่นมาจัดรายการนำเที่ยวบริการผู้เข้าชมการแข่งขันกีฬาด้วย จึงก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้เข้าชมการแข่งขันกีฬา และเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่ามีการทำงานซ้ำซ้อนกัน
- 3) ปัญหาการเตรียมการด้านเทคนิคเฉพาะอย่างที่ยังขาดความชำนาญเฉพาะ เช่น ด้านเทคนิคและสนามแข่งขัน ด้านพิธีการ
- 4) ปัญหาด้านการจัดการที่ไม่มีมาตรฐาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาและข้อขัดข้องอื่น ๆ ตามมา

LIRT

บทที่ 3

วิเคราะห์การดำเนินงานในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

สืบเนื่องจากกรณีศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การกีฬา : กรณีศึกษา การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ได้วิเคราะห์การเตรียมงานและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการเตรียมการในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

- การอำนวยความสะดวกด้านที่พัก
- การอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่ง
 - การรักษาความปลอดภัยและระบบการจราจร
- การประชาสัมพันธ์
- การเตรียมการด้านงบประมาณ
- ความร่วมมือของภาคราชการและภาคเอกชน

ซึ่งเมื่อการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ผ่านไปแล้ว พบว่า การเตรียมการหลายด้านเป็นไปตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ แต่ขณะเดียวกันก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นอีก ซึ่งทั้งนี้เกิดมาจากปัญหาและข้อสังเกตที่ยังไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ เช่น

- 1) ความไม่เป็นเอกภาพและความไม่ต่อเนื่องของรัฐบาลในการเสนอตัวเข้ารับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน
- 2) การเตรียมการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในหลายด้านยังไม่พร้อมจวบจนถึงวันแข่งขันได้เริ่มขึ้นแล้ว เช่น ปัญหาเกี่ยวกับบริการน้ำประปา และไฟฟ้า ในบริเวณบ้านพักนักกีฬา
- 3) ด้านการเตรียมบุคลากรปฏิบัติงานก็ยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ประจำสนามแข่งขันไม่มีความเชี่ยวชาญในกีฬาเอเชียนเกมส์ อย่างเพียงพอ (บุคลากรประจำสนามกีฬาบางแห่งยังไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ)
- 4) ด้านการประชาสัมพันธ์การจัดการแข่งขัน แม้ว่าจะมีการปรับปรุงรูปแบบและเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบแล้ว ปรากฏว่า ผลจากการประชาสัมพันธ์ก็ยังไม่ส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้มากเท่าที่คาดหวังไว้

5) การจัดการรายการท่องเที่ยวให้เปล่าแก่สื่อมวลชน และรายการนำเที่ยวราคาพิเศษสำหรับผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เนื่องจากปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ปัญหาความซ้ำซ้อนเนื่องจากมีหลายหน่วยงานที่จัดการเที่ยวทางด้านนี้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาด้านการจัดการและการไม่ประสานงานกันจึงเกิดการทำงานซ้ำซ้อน

บทที่ 4

ศักยภาพด้านการกีฬาของประเทศไทย

4.1 สถานที่แข่งขันเป็นศูนย์การฝึกซ้อม

4.1.1 ศูนย์กีฬาการกีฬาแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

- สนามราชมิ่งมงคลกีฬาสถาน เป็นสนามฟุตบอล พร้อมลู่วิ่ง - ลาน กรีฑา
- สนามจักรยาน 1 สนาม
- สนามยิงปืน 1 สนาม
- สนามยิงเป้าบิน 1 สนาม
- โรงยิมเนเซียมปรับอากาศ (อินดอร์สเตเดียม) 1 หลัง
- สระว่ายน้ำ 50 เมตร จำนวน 2 สระ
- หอพักนักกีฬา 300 เตียง 1 หลัง และ 200 เตียง อีก 1 หลัง

4.1.2 ศูนย์กีฬาเมืองทองธานี ในส่วนที่ให้ กกท. เป็นผู้ใช้และดูแล มีดังนี้

- สระว่ายน้ำ 1 สระ
- โรงยิมเนเซียมปรับอากาศ 1 หลัง
- สนามรักบี้ฟุตบอล 1 สนาม
- ห้องพักนักกีฬา 26 ห้อง

4.1.3 ศูนย์กีฬามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกอบด้วย

- สนามฟุตบอล พร้อมลู่วิ่ง - ลาน กรีฑา 1 สนาม
- สระว่ายน้ำ จำนวน 2 สระ
- โรงยิมเนเซียมปรับอากาศ 7 หลัง
- ห้องพักนักกีฬา 500 หน่วย (1,000 เตียง)

4.1.4 ศูนย์กีฬาอื่นๆ นอกเหนือ 3 ศูนย์ข้างต้น มีสนามกีฬาที่สามารถใช้ฝึกซ้อม

และแข่งขัน ดังนี้

- สนามกีฬาแห่งชาติ ประกอบด้วย สนามฟุตบอล 2 สนาม โรงยิมเนเซียม 2 หลัง สระว่ายน้ำ 1 สระ
- สนามกีฬากองทัพอากาศ (สนามฟุตบอล พร้อมลู่วิ่ง - ลาน กรีฑา)
- สนามกีฬากองทัพบก (สนามฟุตบอล พร้อมลู่วิ่ง - ลาน กรีฑา)
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย สนามออกกำลังกาย 1 สนาม สระว่ายน้ำ 1 สระ

- ศูนย์กีฬาสมัครเล่น มศว. กรุงเทพฯ ประกอบด้วย สนามซอฟต์บอล / เทเบิลเทนนิส 1 สนาม สนามฟุตบอล พร้อมลู่วิ่ง ลาน กรีฑา 1 สนาม โรงยิมเนเซียม สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติฯ คลอง 6 ประกอบด้วย สนามเทเบิลเทนนิส 1 สนาม
- สนามกีฬาเมืองเชียงใหม่ 700 ปี ประกอบด้วย สนามฟุตบอล พร้อมลู่วิ่ง ลาน กรีฑา สระว่ายน้ำ 1 สระ สนามจักรยาน 1 สนาม สนามยิงปืน 1 สนาม และโรงยิมเนเซียม จำนวน 2 หลัง
- ศูนย์สมุทรกีฬา ผักช่อง แข่งขันเรือใบ มาบประชัน ผักช่อง แข่งขันเรือแคนู เรือกรรเชียง และหาดจอมเทียน พัทยา ผักช่อง แข่งขันวินด์เซิร์ฟ

4.2 การจัดองค์การบริหารศูนย์การฝึกซ้อม

เนื่องจากศูนย์กีฬาต่าง ๆ ตามข้อ 4.1.1 - 4.1.4 เป็นสถานที่ของแต่ละหน่วยงาน ดูแลไม่มืองค์กรกลางดูแลโดยตรง การจัดองค์การบริหารศูนย์กีฬาหรือองค์การบริหารศูนย์การฝึกซ้อม และแข่งขันจึงขึ้นอยู่กับแบบของหน่วยงานนั้น ๆ

สำหรับศูนย์กีฬามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาการจัดองค์การบริหารศูนย์การฝึกซ้อมและแข่งขัน

4.3 ศักยภาพของกีฬาที่จะเป็นจุดขายเพื่อการท่องเที่ยว

จากการศึกษาของ ททท. เกี่ยวกับความสนใจชมกีฬาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มาชมการแข่งขันกีฬากีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 พบว่ากีฬาที่ได้รับความนิยมสูง คือ ฟุตบอล กรีฑา บาสเกตบอล และว่ายน้ำ ตามลำดับ ดังนั้น กีฬาที่ใช้เป็นจุดขายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวควรจะมีการแข่งขันกีฬาเหล่านี้ในระดับนานาชาติขึ้นในประเทศไทยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้แลังกีฬาที่ได้รับความนิยมสูง และประเทศไทยโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกับสมาคมกีฬาและภาคเอกชนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี คือ กอล์ฟ แข่งขันเรือยาวนานาชาติ ว่านนานาชาติ มารathon ไตรกีฬา แคนนู วอลเลย์บอล และเรือใบก็ีกติศา ก็ยังเป็นกีฬาที่ใช้เป็นจุดขายเพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างดี โดยการจัดแต่ละครั้งจะมีนักกีฬาและผู้สนใจเข้าร่วมมากในระดับที่น่าพอใจ และบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่มีอำนาจในการใช้จ่ายสูง การจัดแข่งขันกีฬาเหล่านี้บ่อย ๆ ก็จะช่วยให้เกิดการนำเงินตราเข้าประเทศมากตามลำดับ

LIRT

สำหรับกีฬาที่มีศักยภาพชัดเจน เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ มวยสากล ฯลฯ กีฬาเหล่านี้ประเทศไทยมีศักยภาพสูงในความเป็นเลิศ จึงเหมาะที่จะสนับสนุนให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาประเภทเหล่านี้ในระดับนานาชาติในประเทศไทยให้มากขึ้นในแต่ละปี

กีฬาที่มีศักยภาพระดับปานกลาง เช่น เทนนิส วอลเลย์บอล ยกน้ำหนัก บาสเกตบอล แต่ถึงแม้จะมีศักยภาพระดับปานกลาง แต่ประเทศไทยก็สามารถเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันได้ดีเพราะมีการจัดระดับนานาชาติในประเทศไทยเป็นประจำทุกปี เช่น Tennis Volvo Open วอลเลย์บอลชิงแชมป์นานาชาติ ยกน้ำหนัก ฯลฯ

4.4 ศักยภาพด้านการจัดการแข่งขัน

เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติตามข้อเท็จจริงแล้วจะพบว่า ประเทศไทยยังมีศักยภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาได้ไม่ด้อย ทั้งนี้เห็นได้จากการเตรียมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ซึ่งพบว่า มีปัญหาและข้อบกพร่องในการจัดการหลายประการ จวบจนถึงวันแข่งขันจริงก็มีปัญหาและข้อบกพร่องอยู่ตลอดเวลา แต่ทั้งนี้ผลที่ปรากฏออกมาในภาพรวมที่แสดงว่าประสบความสำเร็จอย่างสูงยิ่ง เนื่องมาจากการพยายามแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นกรณี ๆ ไปให้สำเร็จลุล่วงไปได้จนจบการแข่งขันสิ้นสุด

ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังขาดความพร้อมในการจัดการที่ได้มาตรฐาน ซึ่งหากประเทศไทยจะเสนอตัวขอเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติในโอกาสต่อไป จะต้องมีการแก้ไขและพัฒนาแนวทางการจัดการให้มีมาตรฐานสากลมากกว่านี้

4.5 ศักยภาพการท่องเที่ยวที่เสริมต่อการจัดการแข่งขันกีฬา

1) **ด้านที่พัก** มีจำนวนห้องพักรวมทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศจำนวนมากเพียงพอสำหรับนักกีฬา กรรมการ เจ้าหน้าที่ และผู้เข้าชม โดยมีลักษณะที่พักทุกประเภท ตั้งแต่โรงแรมระดับราคามาตรฐานสากล (5 ดาว) จนถึงเกสต์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท โดยในปี 2540 มีจำนวนห้องพักรวมทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 272,993 ห้อง แยกเป็น กรุงเทพมหานคร 48,150 ห้อง เชียงใหม่ 14,340 ห้อง กาญจนบุรี 6,347 ห้อง พัทยา 23,427 ห้องภูเก็ต 18,959 ห้อง หาดใหญ่ 8,709 ห้อง สุโขทัย 2,050 ห้อง และนครราชสีมา 3,011 ห้อง

2) **บริษัทนำเที่ยว** ด้านการจัดรายการนำเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่สนใจจะเดินทางท่องเที่ยวในโอกาสที่เดินทางมาร่วมการแข่งขันกีฬานั้น ณ ปัจจุบันมีบริษัทนำเที่ยวที่มาก

จดทะเบียนกับ ททท. จำนวนทั้งสิ้น 2,578 ราย (31 ธันวาคม 2541) แยกเป็น กรุงเทพมหานคร 1,373 ราย ภาคเหนือ 366 ราย ภาคใต้ (เขต 1) 113 ราย ภาคใต้ (เขต 2) 672 ราย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 54 ราย

3) **มัคคุเทศก์** มีมัคคุเทศก์ภาษาต่าง ๆ ให้บริการและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว จำนวนทั้งสิ้น 21,098 ราย (ที่ได้รับใบอนุญาตจาก ททท. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541) แยกเป็น มัคคุเทศก์ทั่วไป 18,679 คน มัคคุเทศก์เฉพาะ 2,419 คน

4) **ศักยภาพด้านที่ตั้งและภูมิอากาศ** เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ในสภาพภูมิอากาศที่ไม่วุ่นวายหรือไม่ร้อนจนเกินไป เหมาะต่อการแข่งขันกีฬาได้ตลอดทั้งปี จึงมีความได้เปรียบที่จะสามารถขอรับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬานานาชาติได้ทุกช่วงเวลา

5) **ศักยภาพด้านสังคมและวัฒนธรรม** ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีความเป็นหนึ่งเดียว ไม่มีความขัดแย้งทางสังคมและเชื้อชาติ ตลอดจนถึงวัฒนธรรมของชาติแสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติรักสงบ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจต่อผู้มาเยือน สร้างความประทับใจแก่ผู้มาร่วมแข่งขันกีฬา ซึ่งถือเป็นปัจจัยทางสังคมที่สนับสนุนการจัดแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติได้อย่างดียิ่ง

6) **ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก** ด้านการจราจรไม่ว่าจะเป็นการขนส่งทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ มีความพร้อมครบครัน โดยเฉพาะหลังปี 2543 เป็นต้นไป การคมนาคมทางบก ในกรุงเทพมหานคร และบริเวณพลจะมีความสะดวกมากขึ้น เพราะรถไฟใต้ดิน รถไฟลอยฟ้า และโครงการอีกหลาย ๆ โครงการ สามารถให้บริการได้ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในด้านปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานคร และบริเวณพล ได้อย่างดี การเดินทางทางอากาศมีสายการบินจากทั่วทุกมุมโลกทำการบินตรงมาประเทศไทย และการเดินทางภายในประเทศก็มีสายการบินให้บริการเพิ่มมากกว่าหนึ่งสายการบิน นอกจากนี้แล้วบริการพื้นฐานอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านโทรคมนาคม ดาวเทียม รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ ขณะนี้มีความก้าวหน้าและทันสมัยทัดเทียมกับอารยประเทศ และสามารถรองรับการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) **ศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยว** ประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามทั้งประเภทธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ชายหาดจำนวนทั้งสิ้น 2,000 กว่าแห่งทั่วประเทศ ที่สามารถดึงดูดให้นักกีฬาและผู้มีส่วนในการตัดสินใจเลือกสถานที่จัดการแข่งขันกีฬาให้เลือกประเทศไทยเป็นสถานที่แข่งขันกีฬาระดับนานาชาติได้ เพราะความสวยงามของสถานที่แข่งขันกีฬาย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้นักกีฬามีสภาพร่างกายที่พร้อมสมบูรณ์ และมีสุขภาพจิตที่ดีที่จะช่วยให้แข่งขันชนะได้ง่ายขึ้น

LIRT

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากกรณีศึกษาเรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้กีฬา กรณีศึกษาการจัดการแข่งขัน กีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 และรายงานการศึกษาเพื่อติดตามผลด้านการท่องเที่ยวจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ของประเทศไทย ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่า สามารถใช้การกีฬาเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศได้เป็นอย่างดี โดยมีปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

1. ประเทศไทยมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬาไม่ว่าจะเป็น สนามแข่งขันกีฬาที่มีมาตรฐานสากล ทั้งสนามแข่งขันประเภทลู่วิ่ง สนาม โรงยิมเนเซียม สระว่ายน้ำ และบ้านพักนักกีฬา สนามแข่งขันกีฬาเหล่านี้ได้รับการยอมรับจากสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย โดยเฉพาะ พหุภพ ชีค อัลหมัด อัลฟายัด อัลซาบahi ประธานสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย ได้กล่าวว่า "ประเทศไทยสมควรได้รับการยกย่องว่าเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้ได้ดีเยี่ยม แม้ว่าจะต้องฝ่าฟันกับสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยก็ตาม แต่รัฐบาลไทยก็สามารถทำให้การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีทุกประการ"

2. ผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ติดตามรวมถึงสื่อมวลชนประทับใจกับการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ของประเทศไทยในครั้งนี้ และกว่า 80 % มีความตั้งใจที่จะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวประเทศไทยอีก ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่เห็นได้ชัดเจนว่า การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 นี้ เป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้เป็นอย่างดี

3. ประเทศไทยมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวพร้อมที่จะให้บริการไม่ว่าจะเป็นที่พัก บริการนำเที่ยว ระเบียบพิธีการเข้าเมือง

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าในภาพรวมแล้ว การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้จะประสบความสำเร็จอย่างสูง ซึ่งถือเป็นความโชคดีที่สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไปได้ด้วยดีแล้ว แต่เพื่อให้การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอกาสต่อไปมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงควรคำนึงถึงการเตรียมการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สำหรับการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว

1) การจัดรายการนำเที่ยวสำหรับผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬา ไม่ควรกำหนดให้เป็นกิจกรรมหลักในการสนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬา เนื่องจากไม่ได้รับความสนใจ หากจะจัดกิจกรรม

จัดเตรียมไว้เป็นกิจกรรมขนาดเล็กใช้งบประมาณและบุคลากรเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และควรเปลี่ยนรูปแบบการจัดการด้านบริการน้ำเสียใหม่ โดยอาจจัดระดับจ้างไม่ประจำทางไว้บริการแทนการจัดบริการน้ำเสีย

2) ควรจัดการด้านข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวบริการผู้เข้าร่วมแข่งขันในหลาย ๆ ภาษา ไม่ใช่เฉพาะภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว เพราะนักกีฬาส่งส่วนใหญ่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษ

3) ควรจัดระบบการจำหน่ายบัตรชมการแข่งขันกีฬาท้องถิ่นให้กระจายได้ทั่วถึงและสะดวกต่อผู้ต้องการเข้าชมกีฬา เช่น การจำหน่ายบัตรชมการแข่งขันกีฬาส่งหน้า กำหนดโควตาจำหน่ายให้กับบริษัทน้ำเสียในต่างประเทศ เพื่อจะนำไปจัดทำรายการข่าวน้ำเสียผนวกกับการชมกีฬาได้ เป็นต้น

4) ควรปรับปรุงรายการน้ำเสียให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มาร่วมการแข่งขัน

5) ในการเตรียมสนามแข่งขันและจัดสถานที่รองรับผู้ชมกีฬา ควรคำนึงถึงความสะดวกและปัญหาในกรณีที่มีผู้เข้าชมกีฬามากกว่าปกติ โดยเฉพาะการจัดการแข่งขันกีฬาในจังหวัดที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูง

6) การใช้นโยบายให้จังหวัดใดจังหวัดหนึ่งเป็นสนามแข่งขันหลักเพียงแห่งเดียว และมีหลายประเภทกีฬา จะประสบความสำเร็จด้านการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ มากกว่าการกระจายตัวของสนามแข่งขัน

7) รัฐบาลควรให้การสนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬานานาชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยอาจจัดสนับสนุนการแข่งขันกีฬาก็ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วย หรือสนับสนุนรายการแข่งขันกีฬาที่ภาคเอกชนหรือหน่วยงานรัฐบางหน่วยงานจัดอยู่แล้วให้ขยายผลในวงกว้างมากขึ้น

2. เกี่ยวกับนโยบายด้านการกีฬาของประเทศเห็นสมควรให้บรรจุในภายหลังเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬา เพื่อการท่องเที่ยวและการพักผ่อนหย่อนใจไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาของชาติไว้ด้วย

3. การชมกีฬาที่ได้รับความนิยมและทันสมัย กีฬาที่จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนานและทันสมัย ดังเช่น ลีลาศ วาฬนานาชาติ ระเบิดน้ำ ฯลฯ กีฬาประเภทนี้ในประเทศไทยยังได้รับความนิยมเฉพาะกลุ่มยังไม่กว้างขวางเท่าที่ควร โดยเฉพาะลีลาศรัฐบาลจึงควรให้การสนับสนุนการเล่นกีฬาประเภทนี้ให้มากขึ้นเทียบเท่ากับกีฬาประเภทอื่น ๆ เพราะเป็นกีฬาที่มีศักยภาพสูงอีกประเภทหนึ่งของไทย ดังจะเห็นว่าในการแข่งขันกีฬาเคเบิลเกมส์ ครั้งที่ 13 ที่ผ่านมา ทีมลีลาศจากประเทศไทยได้รับเหรียญทองหนึ่งเหรียญ จึงเห็นสมควรสนับสนุนให้มีศักยภาพในระดับนานาชาติมากขึ้น นอกจากจะส่งเสริมความเป็นเลิศแล้วยังให้ความสนุกสนานและบันเทิงใจแก่ประชาชนในชาติด้วย และเพื่อเป็นการเตรียมการส่งเสริมการแข่งขันกีฬาเพื่อความสนุกสนานและความทันสมัย ควรเตรียมการด้านบริการและอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะด้านสถานที่นั่งชมควรเน้นความสะดวกสบายให้มากกว่าการเข้าชมกีฬาทั่วไป และเน้นการประชาสัมพันธ์มากกว่ากีฬาปกติ ควรมีการ

ให้ข้อมูลและอธิบายกฎกติกาให้ผู้ชมเข้าใจอย่างทั่วถึงจะช่วยให้ชมกีฬาด้วยความสนุกสนานตามเป้าหมายของกีฬานั้น ๆ ด้วย

4. นโยบายความเป็นเอกภาพ เป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญในด้านการกีฬา แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลอยู่เสมอก็ตาม

5. ความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนอย่างดียิ่งยังเป็นสิ่งจำเป็นอย่างสูงที่จะช่วยให้การเตรียมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันบรรลุไปได้ด้วยดี จึงเห็นสมควรให้กำหนดแนวทางและวิธีการประสานงานให้ชัดเจนกว่าที่ผ่านมา

6. เพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬานานาชาติ เพื่อการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพสูง จึงควรพิจารณาแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้าอุปกรณ์กีฬา ให้มีความคล่องตัวในการนำเข้าอุปกรณ์กีฬาที่จะใช้เพื่อแข่งขันในราชอาณาจักรได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้แล้วยังต้องเสียภาษีนำเข้าอุปกรณ์กีฬาสูงด้วย พระราชบัญญัติการขนส่งทางบกควบคุมการบรรทุกอุปกรณ์ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการบรรทุกจักรยานที่จะต้องวางไว้หลังคารถจะสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จึงไม่สะดวกในการขนย้ายจักรยานไปแข่งขันที่ต่าง ๆ ในราชอาณาจักร

7. จะต้องมีการวางแผนการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น บ้านพักนักกีฬา สนามแข่งขันกีฬา ที่เกิดขึ้นหลังจากการแข่งขันกีฬาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. รัฐบาลควรมีการวางแผนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการจะขอเสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกซึ่งเป็นเกมกีฬาสูงสุดระดับโลกในโอกาสต่อไป

9. จากผลของการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 นี้ แม้ว่าพรมจะประสบความสำเร็จอย่างดียิ่ง แต่ยังคงมีประเด็นปัญหาอีกหลายอย่างที่ยังคงต้องการแก้ไขในระดับนโยบายที่ชัดเจน การจัดตั้งกระทรวงกีฬา หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลัก จึงเห็นประเด็นหนึ่งที่รัฐบาลควรให้ความสนใจมากขึ้น

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1
รายละเอียดรายรับจากสิทธิประโยชน์การแข่งขันกีฬา
เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

13th ASIAN GAMES ORGANIZING COMMITTEE

ก. ฬ มาตรา เลห์ บีที สปอร์ต คอมเพล็กซ์ 2357 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
 Unit Four F.B.I. Sport Complex, 2357 Ramkhamhueng, Huamark, Bangkok, Bangkok 10240 Thailand
 Tel : (66-2) 716-4789-98, 7164700-44 Fax : (66-2) 319-7333-67

1-1

ที่ กอ. 57 /2542

24 กุมภาพันธ์ 2542

เรียน ข้าราชการประจำและสมาชิกธุรกิจและสิทธิประโยชน์การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
 เวียดนาม พนมเปญ ญิก อารีราชากรวัฒน์ เลขานุการคณะกรรมการจัดการแข่งขันฯ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายรับจากธุรกิจและสิทธิประโยชน์

จำนวน 1 ชุด

2. ประมาณการรายรับ

จำนวน 1 ชุด

ด้วยที่ประชุมคณะกรรมการจัดการธุรกิจและสิทธิประโยชน์ การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2542 ได้เห็นชอบกับประมาณการรายรับจากธุรกิจและสิทธิประโยชน์การแข่งขัน
 กีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ซึ่งได้รวบรวมตัวเลขรายรับที่มีผลถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงจนถึงปัจจุบัน
 ของรูปได้ดังนี้

ก. รายได้จากธุรกิจและสิทธิประโยชน์ หลังหักค่าธรรมเนียม (ตามเอกสารแนบ 1)

เงินสด 1,413,433.- ล้านบาท

สินค้าและบริการ 1,122,080.- ล้านบาท

รวม 2,535,513.- ล้านบาท

ข. รายได้ทั้งหมดจากคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 (ตามเอกสารแนบ 2)

เงินสด 2,828,013.- ล้านบาท

สินค้าและบริการ 1,122,080.- ล้านบาท

รวม 3,950,093.- ล้านบาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติภาพ เกษราภรณ์)

ประธานคณะกรรมการจัดการธุรกิจและสิทธิประโยชน์

คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

Official Partner

Legislative Institutional Repository of Thailand

ประมาณการรายวัน
การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่13
ณ วันจันทร์ที่ 23 กุมภาพันธ์ 2542

ผู้ให้การสนับสนุน

ระดับ PARTNER

	เงินสด (ล้านบาท)	สินค้า/บริการ (ล้านบาท)	รวม
1. ชัมซู	9.000	0.000	9.000
2. โกลด์รี	4.900	0.280	5.180
3. คาร์ตเบิร์ก	10.000	1.000 *	11.000
4. โตโยต้า		*(ยกเว้นค่าธรรมเนียม)	
5. การบินไทย	4.000	2.000	6.000
6. สยามรถ	2.500	2.500	5.000
7. คาลเท็กซ์	4.750	2.000	6.750
8. เฮลซอร์	5.000	-	5.000
9. ฟุจิวิคกซ์	-	10.000	10.000
10. ธนาคารแห่งประเทศไทย	-	5.000	5.000
11. เอฟ.บี.ที.	3.500	1.000	4.500
รวม	1.000	-	1.000
	44.650	23.780	68.430

ระดับ SPONSOR / SUPPORTER

1. บริษัท โทมัสค็อกเคอเรียดส์	(ยกเว้นค่าธรรมเนียม)	2.000	2.000
2. บริษัท กันตนา กรุ๊ป	(ยกเว้นค่าธรรมเนียม)	2.000	2.000
3. บริษัท SMH (SWISS TIMING)	-	2.500	2.500
รวม		6.500	6.500
รวมทั้งสิ้น	44.650	30.280	74.930
หัก ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ	17.173	-	17.173
ISL 15%, OCA 5% และค่าของจ่าย NOC 4 ล้านเหรียญ			
คงเหลือ	27.477	30.280	57.757

ได้รับชำระแล้ว

คงค้าง

อัตราแลกเปลี่ยน 1 เหรียญสหรัฐ = 36 บาท

งบค่าที่พักและค่าเดินทาง 20,000 บาท / คน

รวมทั้งสิ้น

21.870		
5.607		
201,852 ล้านบาท	1,090,080 ล้านบาท	
817,076 ล้านบาท		
1,018,922 ล้านบาท	1,080,080 ล้านบาท	2,109,002 ล้านบาท

งบรายวัน

- งบกลาง	284.000 ล้านบาท	
- กองสลาก	300.000 ล้านบาท	
- กักตุน	500.00 ล้านบาท	1,084.000 ล้านบาท

รวมได้งบประมาณจัดสรรเพิ่มขึ้น

- ค่าใช้จ่ายเพื่อเปิด-ปิด และบริหารจัดการแข่งขัน	185.730 ล้านบาท	
- ค่าที่พัก	144.850 ล้านบาท	330.580 ล้านบาท

รวมได้งบช่วยเหลือผู้พิการด้วยเทคโนโลยีและวัสดุ

- ค่าลิขสิทธิ์การถ่ายทอดต่างประเทศ	9.740 ล้านเหรียญสหรัฐ	
มูลค่า ค่าธรรมเนียม 19.25%	1.875 ล้านเหรียญสหรัฐ	
คงเหลือ	7.865 ล้านเหรียญสหรัฐ	

- งบดำเนินงาน 1 เหรียญสหรัฐ = 36 บาท	283.142 ล้านบาท	
- ค่าขายเวลาออกอากาศในประเทศ	91.375 ล้านบาท	
หัก ค่าธรรมเนียม 15%	13.706 ล้านบาท	
คงเหลือ	77.669 ล้านบาท	360.811 ล้านบาท

รวมได้สิทธิประโยชน์อื่นๆ

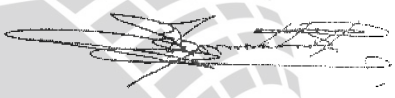
- รายได้จากบริษัท สวิสลิค จำกัด	2.000 ล้านบาท	
- รายได้จากบริษัท แดวี่นซันโทรี่ จำกัด	0.200 ล้านบาท	
- รายได้จากผู้ประกอบการรายค้า	21.600 ล้านบาท	23.800 ล้านบาท

รวมเป็นรายได้ทั้งสิ้น

2,818.113 ล้านบาท	1,090.080 ล้านบาท	3,908.193 ล้านบาท
3,908.193 ล้านบาท		

(สามพันเก้าร้อยแปดพันหนึ่งแสนเก้าหมื่นสามพันบาทถ้วน)

รับรองสำเนาถูกต้อง

(นายสันติภาพ เทชะวันชัย)

ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศและพิธีการ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภาคผนวก 2
จดหมายชมเชยการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
จากองค์กรต่าง ๆ

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

INTERNATIONAL OLYMPIC COMMITTEE
NOC RELATIONS

CHATEAU DE Vidy, 1007 LAUSANNE, SWITZERLAND - TEL (41-21) 6216111
FACSIMILE NUMBER (41-21) 6216216

FACSIMILE COMMUNICATION FORM

TO:	<u>BAGOC</u>	FAX N°:	<u>662.319 73 37</u>
ATTN:	<u>Mr Santparb TEJAVANHA,</u> <u>Chairman Administration Headquarters</u>	LOCATION:	<u>Bangkok</u>
FROM:	<u>Pere MIRO, Director of NOC Relations</u>	REF. N°:	<u>98/rmpe</u>
PAGES (including cover page):	<u>1</u>	DATE:	<u>18th December 1998</u>

Re: Asian Games

Dear Mr Tejavanhaj, *Friend*

Thank you for your warm welcome and hospitality during my visit to Bangkok. I would like to take this opportunity to congratulate you on the excellent organisation and development of the Asian Games.

The Opening Ceremony was magnificent.

Yours sincerely,

[Signature]
Pere MIRO
Director of NOC Relations

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

CITIUS - ALTIUS - FORTIUS

INTERNATIONAL OLYMPIC COMMITTEE

2-2

ESHOENI

Major General Charouck
ARIRACHAKARAN
Secretary General
Olympic Committee of Thailand
226, Banampawan Sriyudhaya Road
DUSIT
Bangkok 10300
Thailand

Lausanne, 11th December, 1998
Ref.No -/- JAS/98/slo

Dear Major Arirachakaran,

On return from my recent visit to Bangkok, I would like to take this opportunity to express my sincere gratitude for the very kind assistance you have given throughout my stay.

Your attention was greatly appreciated.

Yours sincerely,

Juan Antonio SAMARANCH
Marquès de Samaranch

LIRIT

11th Dec 1998

COPIE

Olympic Action Protocol

INTERNATIONAL OLYMPIC COMMITTEE

2-1

THE PRESIDENT

Mr Bhichai RATTAKUL
Chairman
XIII Asian Games Organizing Committee
9th Floor F.B.T. Sport Complex
2357 Ramkhamhaeng
Huamark
Bangkok
BANGKOK
10240 Thailand

Lausanne, 9th December, 1998

Ref.No

IAS/98/sio

Dear Chairman and Friend,

I acknowledge, with thanks, receipt of your letter dated 8th December and your invitation to attend the Closing Ceremony of the XIII Asian Games.

Unfortunately, I will not be able to join you for this Ceremony as it is impossible for me to travel back to Thailand, owing to previously arranged official engagements in Europe. The International Olympic Committee will, however, be represented by Dr. U. Yong Kim, IOC Member in Korea and Member of the IOC Executive Board.

Once again, I would like to express my warmest congratulations for the very successful, colorful and artistic Opening Ceremony. As I publicly stated, it was one of the best I have seen over the years.

I should also like to congratulate you on the perfect organization of the Athletes Village, Transportation, Information Technology and all of the Sports Competitions which were presided by Fair-play.

I would be very grateful if you could transmit to the rest of your team, the sincere congratulations from both the IOC and its President, and would be delighted to receive you at the IOC Headquarters in Lausanne on a date that is convenient for you.

Yours sincerely,

Legislative Institutional Repository of Thailand

Juan Antonio SAMARANCH

Marqués de Samaranch

The Olympic Council of Asia

Founded 1982

OCA/78

December 23, 1998.

Maj. Genl. Charouck Aririachakran,
Secretary General, NOC of Thailand &
Secretary General, BAGOC.

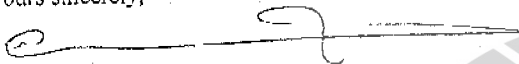
Dear Maj. Genl. Charouck,

On behalf of the Olympic Council of Asia (OCA), please accept my heartiest congratulations on the grand success of the recently concluded 13th Asian Games held in Bangkok.

The joint efforts of the O.C.A., the NOC of Thailand and the Organising Committee has seen one of the most successful Asian Games in the history. This success has been possible only due to your untiring efforts.

Let me also take this opportunity to wish you a "Very Happy & Prosperous New Year" and best greetings of the Season.

With my best regards,
Yours sincerely,

SUEIKH AHMAD AL-FAHAD AL-SABAH
PRESIDENT. OCA.

Legislative Institutional Repository of Thailand

The Olympic Council of Asia

Founded 1962

OCA/78

December 23, 1998.

Genl. Chatta Thanajaro
President,
NOC of Thailand.

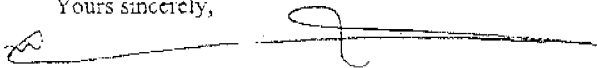
Dear Genl. Chetta,

On behalf of the Olympic Council of Asia (OCA), please accept my heartiest congratulations on the grand success of the recently concluded 13th Asian Games held in Bangkok.

The joint efforts of the O.C.A., the NOC of Thailand and the Organising Committee has seen one of the most successful Asian Games in the history. This success has been possible only due to your untiring efforts.

Let me also take this opportunity to wish you a "Very Happy & Prosperous New Year" and best greetings of the Season.

With my best regards,
Yours sincerely,

SHEIKH AHMAD AL-FAHAD AL-SABAH
PRESIDENT, OCA.

Legislative Institutional Repository of Thailand

KUWAIT OLYMPIC COMMITTEE

Tel.: 2637904 - 2414444 Fax: 2411754

Telex: 23192 Cable: Committee P.O.Box: 795 Safat 13008 Kuwait

สำนักงานเลขาธิการ 2-8
 คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งชาติกาตาร์ ครั้งที่ 13
 เลขที่ 92 / 2542 วันที่ 12 ธ.ค. 254
 ผู้รับ จีสิทธิ์ เวลา 17.45 น.

11 January, 1999.

Date: _____

Ref.: 878

Fax No. (66-2) 280 3758

Major General Charouck Arirachakaran
 Secretary General,
 Olympic Committee of Thailand,
 Thailand.

Dear Sir,

Kuwait Olympic Committee presents to you its warm compliments
 and avails the advent of the New Year 1999 to wish you all the best of
 luck and success.

We are very much interested in obtaining the whole copies of the
 sports leaflet which used to be issued daily during the holding of the
 Games and which covered all the activities and the news of the 13th
 Asian Games. We are interested as well in having the complete results
 of the Games.

Kindly be good enough to supply us with the above-mentioned items if
 possible.

With kind regards and best wishes.

Yours sincerely,

Obaid Z. Al-Anzi,
 Secretary General

**KUWAIT
 NOC
 BOARD**

Chairman
Abdullah Fahad Al-Ahmed Al-Sabah
 President
Obaid Zayid Al-Anzi
 Secretary General
Nasser Mohammed Al-Ayyar
 Treasurer
Dr. Foad A.S. Al-Falah
 Member
Dr. Saad M. Al-Karman
 Member

Chairman
Jabbar Sabah Al-Sayid Al-Sabah
 Vice President
Jasida Tahar Fahad Al-Ahmed Al-Sabah
 Member
Ali Youssef Al-Sabah
 Treasurer
Dawood Khalid Al-Jarrah
 Assistant Treasurer
Jamshed M. Al-Tharab
 Assistant Secretary General

Chairman
Khalid Sabah Al-Jaber Al-Sabah
 Member
Abdullah Sabah Al-Sabah
 Member
Jassem Sabah Al-Sabah
 Member
Dr. Shaima T. Al-Ras
 Member

Chairman
Fahad Jaber Al-Jaber Al-Sabah
 Member
Dr. Adnan Al-Sabah
 Member
Dr. Jaber Al-Sabah
 Member
Said Al-Sabah
 Member
EM Jaber Al-Sabah
 Member
Mohammed Al-Sabah
 Member

OLYMPIC COUNCIL OF MALAYSIA

2-7

Merzanne Floor, Wisma OCM, Hang Jebat Road, 50150 Kuala Lumpur
Tel: 03-2387648 & 03-2307448 Fax: 03-2304692
E-mail: nocmas@tm.net.my Internet Website: <http://www.olympic.org.my>

Hon. Life President: Tan Sri Hanizah Abu Samah
President: Tuanku Tan Sri Imran bin Tuanku Ja'afar Deputy President: Tan Sri Khir Johari
Vice Presidents: Dato' Alexander Lee Yu'lung, Hon'ble Dato' Khalid Yusoff, Dato' Dr. P.S. Nathan, Hon'ble Dato' Dr. Abdullah Fadil Che Wan
Hon. Secretary: Siah Kok Chai Hon. Asst. Secretary: Mohd Fadil عثمان Hon. Treasurer: Dato' Kee Yong Woe Hon. Asst. Treasurer: S. Jeyendran
Ref: OCM - AG98

31 December 1998

Major General Charouck Arirachakaran
Secretary General
Bangkok Asian Games Organizing Committee and
Olympic Committee of Thailand
226, Bunampawan Sriyudhaya Road
Dusit
Bangkok 10300
Thailand

Dear Major General Charouck,

Re: 13th Asian Games, Bangkok, 6 to 20 December 1998

On behalf of the Olympic Council of Malaysia and myself, I wish to congratulate you, the Olympic Committee of Thailand and the Bangkok Asian Games Organizing Committee for the excellent and world class organisation of the best ever Asian Games in Bangkok from 6 to 20 December 1998, and the outstanding performance of the Thai athletes in winning 24 gold medals, 26 silver medals and 40 bronze medals and finishing fourth in the overall medal tally.

I must also thank you and the Bangkok Asian Games Organizing Committee for the very warm and generous hospitality extended to the delegates of the Olympic Council of Malaysia, our athletes and officials who attended the 13th Asian Games.

All our athletes and officials enjoyed themselves very much at the Games and to all of us it was a wonderful experience, in the true tradition and spirit of the Asian Olympic Movement.

Once again I wish to thank you and your colleagues in the Olympic Committee of Thailand and BAGOC for their hard and dedicated contributions in making the 13th Asian Games a great success. Our best wishes to you and the members of the Olympic Committee of Thailand for a happy and prosperous New Year.

With our warm regards,

SIAH KOK CHAI -
SECRETARY GENERAL
M.O.C. MALAYSIA

สำนักเลขาธิการ	
คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาสีเกมส์ ครั้งที่ 13	
เลขที่..... 27 / 5549	วันที่..... 15 ธ.ค. 98
ผู้รับ..... ศาสตราจารย์	เวลา..... 11.20 น.

SINGAPORE NATIONAL OLYMPIC COUNCIL

at National Stadium, 15 Stadium Road, Singapore 397719. Tel: (65) 345 9273 Fax: (65) 345 9274

2-10

Patron-in-Chief:
Mr Ong Teng Cheong
The President
Republic of Singapore

Patron:
Dr. Wee Kim Wee
Mr. J. A. Barker
Dr. Yee Keng Hong

President:
Anand, Sri Chandra Babu
President of the Association and
Second Member for Defence

Vice Presidents:
Mr. Ng Ser Meng
Mr. Chai Hong Hong
Dr. Yee Keng Hong
Dr. Chong Joo Ewe

Hon. Treasurer:
Mr. Chai Hong Hong

Secretary General:
Mr. Lau Teng Chuan

Hon. Asst. Sec. Gen:
Mr. Chong Peng Lek

4 January, 1999

Maj. General Charouck Arirachakaran
Secretary General of BAGOC
9th Floor, FBT Sport Complex
2357 Ramkarnhoeng, Huamark
Bangkapi, Bangkok 10840
Thailand
Fax, (66-2) 319 7337

Dear Maj. General Charouck

Ref: Your letter Ref. BAGOC 1982/1998 dated 31 December 1998

On behalf of our President, RAdm Chee Hean, IEO and The Singapore Contingent to The 13th Asian Games, I write to congratulate BAGOC for an excellent 13th Asian Games. We have seen the successful completion of The Games, all due to the fine organisation of BAGOC. We have enjoyed Thai hospitality at its best. We share in your joys and satisfaction for a task well accomplished.

Once again our Congratulations and Thank you, BAGOC.

With Best Regards.

Yours sincerely

Lau Teng Chuan
Secretary General

Legislative Institutional Repository of Thailand

澳門

COMITÉ OLÍMPICO DE MACAU
澳門奧林匹克委員會

คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
เลขที่ 11/22 วันที่ 10/1/99
ผู้รับ 140506 เวลา 10.50

2-9

Ref. No.004/COM/99

Macau, January 07, 1999

H. E. Mr. Bhichai Rattakul
Deputy Prime Minister
Chairman
Bangkok Asian Games Organizing Committee

Re: 13th Asian Games, Bangkok - Friendship beyond Frontiers

Your Excellency,

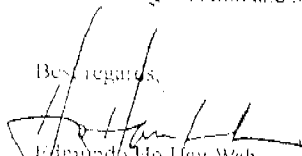
Certainly the year of 1998 was the most successful year for BAGOC and for the Olympic Movement in Asia, we wish you the same success in the year 1999!

Congratulations for the organization of such a triumphant and certainly splendid 13th Asian Games.

We thank you for your assistance during our stay in Bangkok, as we have deeply appreciated the generous hospitality of the people of Thailand.

This memorable occasion will always remain in our hearts, both for its excellent organization and spectacular ceremonies.

Best regards,

Edmondo Ho Hau Wah
President
Macau Olympic Committee

Legislative Institutional Repository of Thailand

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Pakistan Olympic Association

Ref. No. POA-820/XIII A.Gs/98

Dated 1 December 28, 1998

Syed Wajid Ali

☎ Otl: 5811547 - 6665921 - 23
Rex: 5759866 - 5759873

SECRETARY GEN

Muhammad Latif Butt

☎ 6306141 - 6370589

TREASURER

Sarfraz Ahmad

☎ 7359365 - 5864835

2-12

Major General Charouck Arirachakaran,
Secretary General,
Olympic Committee of Thailand,
Bangkok, Thailand.

Fax No: 66.2 - 280 3758 OR 66.2 - 281 5797

Dear Sir,

I take this opportunity to extend our heartiest felicitations on behalf of the entire Olympic Family headed by Syed Wajid Ali, President on the successful holding of the XIIIth Asian Games at Bangkok from 6th to 20th December, 1998. Needless to mention that it would be difficult for others to follow the nice manner the Games and the allied matter were managed under your leadership. You have done a great service to your country and the nation by organizing the Games in a befitting manner. The Sports Contingents of Asian countries, who participated in the said Games, were provided the required facilities and all the delegates were looked after very well.

We also congratulate you on your election as Vice President of the General Assembly of Asian Sports Federation held in conjunction with XIIIth Asian Games at Bangkok, which you richly deserved in view of your laudable services rendered for the cause of sports in Asia.

With kind regards.

With regards.

Yours faithfully,

Muhammad Latif Butt
(MUHAMMAD LATIF BUTT)
Secretary General

Legislative Institutional Repository of Thailand

NATIONAL OLYMPIC COMMITTEE
OF THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

No:

Date:

Date : 27 DEC. 1998

Ref : F/11/5222/SA/B

Major General Charouk ARIRACHAKARAN
Secretary General
Olympic Committee of Thailand

Dear Sir,

I am writing to hereby express my utmost appreciation and gratitude for your indefatigable efforts made towards successful organization of the 13th Asian Games recently held in Thailand.

Such an important enterprise could not have been accomplished, had it not been for your excellent and smooth running of the affairs.

Wishing you never - ending progress and success in the days to come.

Sincerely yours,

Seyed Amir HOSSEINI

Secretary General

Legislative Institutional Repository of Thailand

44, 12th Street, Gandhi Avenue, Tehran 15178

Tel: (98 21) 8779136-8

Fax: (98 21) 8777082, Tlx: 212691 NOC IR

E-mail: NOCIRI@NOCIRAN.COM

ภาคผนวก 3
สรุปปัญหาและอุปสรรคในแต่ละฝ่าย

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
	8. การสวัสดิการคนเดิมและไทย 7. โครงการรณรงค์ "ท่องเที่ยวได้คืน"		
3. พืชป่า - ปัตถะรังชัน			
4. ไผ่พระยารู			
5. ค่ายเยาอชน			

สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การแข่งขันกีฬาเอเชียในเกมส์ครั้งที่ 13

ฝ่าย ทริคและการแสดง ประกอบด้วย 4 สาขา ดังนี้

1. หัตถศิลป์ - ปิ๊ด การแข่งขัน 2. ไทพระฤๅษี 3. วิถีธรรม และการแสดง 4. ค่ายเยาวชน 5. ศิลปกรรมและการออกแบบ

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
1. ศิลปกรรมและการออกแบบ	1. ออกแบบชิ้นงานให้ฝ่ายสาขา ต่างๆ	1. แต่ละหน่วยงานขาดการเตรียมการเพื่อ การออกแบบชิ้นงาน เช่น จำนวนชิ้นงาน	1. จัดทำชิ้นงานเป็นแบบลงสำเนา เพื่อให้ สามารถนำไปใช้ประกอบการแสดง
	2. ออกแบบและตกแต่งบูธนิทรรศการ 3 ศูนย์	2. ขาดการประสานงานที่ดี	2. ประสานงานเป็นทางการภายใน
		1. ขาดความชัดเจนในข้อมูลพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำ, ไฟ, จอวงจร	1. ประสานงานอย่างใกล้ชิด
2. วิถีธรรม และการแสดง	3. การใช้วิถีธรรมสู่ผู้เข้าร่วมออกแบบ	2. ขาดข้อมูลการได้พื้นที่ของฝ่าย / สาขา ต่างๆ ทำให้ไม่สามารถระดมออกแบบตกแต่งได้	1. ประสานงานอย่างใกล้ชิด
	1. จัดตั้งศูนย์ นักกีฬา	1. บุคลากรไม่เพียงพอ	นำใช้เทคโนโลยีมาช่วย
	2. จัดการแสดงในโอกาสหรือการต่างๆ	2. การประชาสัมพันธ์	1. ประชุมออนไลน์
3. จัดการแข่งขันกีฬาร่วมชมรม ณ บ้านพัก นักกีฬา	3. จัดการแข่งขันกีฬาร่วมชมรม ณ บ้านพัก นักกีฬา	3. ขาดการประชาสัมพันธ์	2. กระจายอำนาจการตัดสินใจ
	4. จัดนิทรรศการศิลปะ	3. ขาดการประชาสัมพันธ์	3. ขยายวงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	5. จัดนิทรรศการศิลปะ		กำหนด

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 2 สาขา

1. การโฆษณาเผยแพร่ 2. การแสดงข่าว

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
1. การโฆษณาและแพร่	1. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ เช่น นิทรรศการ, นิทรรศน์	1. ขาดงบประมาณเพียงพอ	1. เสิร์ชมงบประมาณ
2. การแสดงข่าว	2. ขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ 3. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ 4. ผลิตรายการพิเศษจากใช้สถานศึกษา และ สถานวิทยุต่าง ๆ 5. พิมพ์คู่มือผู้ชม 6. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ต่าง ประเภทโดยให้สื่อต่าง ๆ 7. แลกเปลี่ยนความรู้พร้อมของสมาคมกีฬา และศาสนาเป็นหน้าที่ของฝ่าย / สาขา ต่าง ๆ 8. จัดทำเอกสารรายงานความคืบหน้า ของฝ่าย 9. ไม่สามารถแจ้งข่าวยังมีประชาชน สัมพันธ์อย่างกว้างถึงคนส่วนใหญ่ที่ทำงาน	2. ผู้ที่รับผิดชอบยังไม่มีความรู้ เผยแพร่ 3. กิจกรรมเสริมบางชนิดขาดความเหมาะสม และขาดความรู้ในความรู้ 4. สื่อมวลชนไม่สนใจ 5. ไม่ได้รับความสนใจ 1. เสิร์ชมงบประมาณ 2. ประสานงานระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ มากขึ้น	

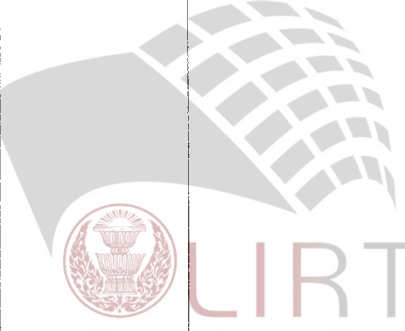
Legislative Institutional Repository

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
		4. อุปสรรค - จัดซื้อจัดจ้างล่าช้า - มีภาวะเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ - ขาดสถานที่จัดเก็บ - ขาดงบประมาณสนับสนุน - อุปกรณ์ - ไม่ได้วางแผนขอส่งอุปกรณ์ - ไม้ได้และ 5. การดำเนินงานในช่วงปีงบประมาณ 2565 มอบหมาย และการจัดทำหน่วยรับทรัพยากรวิจัย - งบประมาณน้อย - ได้รับความร่วมมือจากสมาคม และสถานศึกษา 6. ผลลัพธ์ที่ดี และความสำเร็จ - การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณไม่เพียงพอ	 Legislative Institutional Repository of Thailand

ฝ่าย กิจกรรม ประกอบด้วย 6 สาขา ดังนี้

1. การส่งเสริมงานสนามแข่งขัน และฝึกอบรม 2. การพัฒนาเมือง 3. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม 4. ยานพาหนะ และระบบการขนส่ง 5. การท่องเที่ยว
6. การวิจัยและนวัตกรรมส์

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
1. พัฒนาศูนย์เมือง	1. ปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมของ กทม. 1.1 การรักษาความสะอาด 1.2 การปรับระดับถนนตั้งแต่ต้นน้ำ 1.3 การติดตั้งตู้ขยะอัตโนมัติ 1.4 การบริหารจัดการขยะทั่วประเทศ สมัชชาฯ 1.5 การติดตั้งป้ายเตือนรับ 1.6 การติดตั้งแบบญี่ปุ่น 1.7 การติดตั้งประติมากรรม 1.8 การติดตั้งถังขยะ 1.9 การลดเสียงระดับต้นน้ำคลองฟ้า 1.10 การติดตั้งถังขยะ 2. สนับสนุนการแข่งขันกีฬาระหว่างเมือง ครั้งที่ 13 2.1 จัดกิจกรรมเทศกาล Bangkok Games Fever Festival 2.2 จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระหว่างเมือง		

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
		ต้องทำประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสมาคมฯ และ Sponsori ปัญหาความร่วมมือระหว่างสหพันธ์โอลิมปิกกับระบบการรายงานผล	 LIPT Legislative Institutional Repository of Thailand
3. การมอบเหรียญรางวัล	- ดำเนินการเกี่ยวกับการมอบเหรียญรางวัล	1. บุคลากรปฏิบัติงานเรียบร้อย มีสติ และปฏิบัติตามคำสั่งความรับผิดชอบ 2. การประสานงานกับคณะกรรมการสมาคมฯ 3. ความปลอดภัยของบุคลากร	การบันทึกรายละเอียด และจัดทำแบบฟอร์มของทางไทยธนะบุรี - ทำหนังสือขอรับแจ้งจากสมาคมฯ - การแจ้งข้อมูลให้ทราบ และจัดทำหนังสือของ - มีการเชื่อมโยงข้อมูลข้อมูล - มีการรับหรือส่งมอบข้อมูล
4. จัดให้พระพุทธรูป	- ดำเนินการเกี่ยวกับทางให้พระพุทธรูป	1. การสำรวจเส้นทางวิ่ง 2. การส่งเจ้าหน้าที่ไปมอบเหรียญรางวัล 3. การจัดทำข้อมูลวิ่ง 4. การประสานงานจาก 5. การมอบรางวัลเหรียญ	การบันทึกรายละเอียด และจัดทำแบบฟอร์มของทางไทยธนะบุรี - ทำหนังสือขอรับแจ้งจากสมาคมฯ - การแจ้งข้อมูลให้ทราบ และจัดทำหนังสือของ - มีการเชื่อมโยงข้อมูลข้อมูล - มีการรับหรือส่งมอบข้อมูล

ฝ่ายเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 สาขา ดังนี้

1. การสื่อสารและโทรคมนาคม 2. ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ 3. ศูนย์ถ่ายทอดโทรทัศน์ 4. ที่ทำการบริการข้อมูลสารสนเทศ

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
1. การสื่อสารโทรคมนาคม	จัดดำเนินการด้านสื่อสารและโทรคมนาคม ขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในเรื่องเครื่องมือสื่อสาร และโทรศัพท์มือถือ วงจรโทรทัศน์ วงจรสื่อสารข้อมูล หมายเลขโทรศัพท์ ให้บริการประชาชนโทรเลข และสร้างประโยชน์แก่ผู้ใช้	1. ภาวการณ์ว่างงานที่เสร็จล่าช้า 2. การจัดทำและกาผลิตคู่มือกับบัตร AD CARD ล่าช้า 3. พหุระชนอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	1. การขอซื้อวัสดุอุปกรณ์จากผู้ขาย 2. ควรจัดให้มีผู้ประสานงานด้านข้อมูลของคณะผู้บริหาร 3. ควรจัดให้มีการประสานงานและเผยแพร่ข่าวสาร 4. ให้ผู้รับผิดชอบงานนี้ที่และอาสาสมัครให้เพียงพอ
2. ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ	- จัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ และศูนย์เผยแพร่จัดอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม อุปกรณ์สำนักงาน อุปกรณ์สำนักงานรับรายงานผล การแข่งขัน อุปกรณ์นำทางอิเล็กทรอนิกส์ อำนวยความสะดวกแก่ผู้ชมแข่งขัน	1. สถานะที่ขาดเครื่องอำนวยความสะดวก 2. บัตรพื้เปิดปิด ของสื่อมวลชนมีจำนวนน้อย 3. บัตรติดตัวมีจำนวนน้อย 4. ของที่จะส่งมีจำนวนน้อย 5. การรายงานผลช้า 6. แบบประเมินมีจำกัด	1. เตรียมสถานที่ให้เพียงพอการเปิดศูนย์ฯ 2. จัดสรรบัตรพื้เปิดปิดให้เพียงพอจนให้มากขึ้น 3. จัดสรรบัตรติดตัวให้เพียงพอ 4. จัดทำของที่จะส่งให้มากขึ้น 5. IT แก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว 6. จัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
2. การซ่อมบำรุงถนนแข่งขันและสนามกีฬา	2.4 จัดกิจกรรม City Tour 2.5 จัดกิจกรรมระบายสีป้ายข้ามบนคอนกรีตทางยกระดับ 2.6 สัมผัสสนามการจุดพลุออกไม้พลิง 2.7 จัดเลี้ยงจี้จ้านักกีฬา 3. ประดับไฟตกแต่งเมือง 4. ปรับปรุงบริเวณจากวิถีปั่นถนน		
3. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม			
4. ยานพาหนะและระบบขนส่ง			
5. การท่องเที่ยว			
6. การวิ่งชองเอเชียนเกมส์			

ฝ่าย สภากาชาดแห่งประเทศไทย 7 สาขา คือ : ศูนย์กีฬามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2 ศูนย์กีฬาเมือง
4. สาขาแพทย์และอนามัย 5. ศูนย์ครัวสภากาชาดทั้งหมด 6. สาขาหมู่บ้านกีฬา 7. สาขาการบริการอาาหา

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
1. ศูนย์พัฒนาท้องถิ่น	จัดการแข่งขันกีฬา ไม่เป็นไป ตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของสหพันธ์กีฬานานาชาติ จำนวน 7 ชนิดกีฬา	- การประสานงานกับเครือข่าย/สาขา - สวัสดิการของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ที่ได้รับจาก BAOCC น้อย - บุคลากรมีจำนวนมากเกินความจำเป็น - การประชาสัมพันธ์ - การบริหารกำหนดการแข่งขัน - ด้านกายภาพและอนามัย	- เพิ่มความรู้ของสนามแข่งขันในชนิดกีฬาให้มีความนิยม - ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้เด็กชั้น - ปรับเปลี่ยนโปรแกรมการแข่งขันให้เหมาะสม - การคัดเลือกบุคลากรควรมีผู้เชี่ยวชาญคัดเลือก
2. ศูนย์การศึกษาแห่งประเทศไทย	- จัดแข่งขันสมัครเล่น บ้างมีกฎมา คบแข่งสถานที่แข่งขัน - กำหนดการใช้สถานที่ - ดูแลรักษาความสะอาด ระหว่างการแข่งขัน - จัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ระหว่างการแข่งขัน		
3. การแพทย์และอนามัย	- ตรวจสภาพห้องฟาร์ม 7/14 คน - ตรวจพบ 1,792 คน - ตรวจพบ 1,888 คน	ขาดข้อมูลพื้นฐานของสถานที่แข่งขัน ไม่สามารถรายงาน เพื่อจัดทำโปรแกรมการปฏิบัติการ	ควรมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด ไม่มีการแจ้งข้อมูลกับทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
3. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี	- ดำเนินการกำกับดูแลและถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13	1. ความล่าช้าของกาทำก่อสร้างสนามแข่ง ขุนันท 2. แหล่งส้วาง	1. ใช้เงินสำรองทำก่อสร้างสนามแข่งต่าง ๆ 2. ติดตั้งไฟเพื่อเพิ่มแสงสว่างและปรับสภาพการแข่งขึ้นให้เหมาะสม 3. ประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น
4. ทัพักและบริเวณที่มรถชน	- จัดเตรียมทัพักล้อมรถชนและให้บริการต่อมรถชน	1. ผู้ใช้ผลิตขอในการให้บริการทัพักหลายฝ่าย	1. จัดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบในการบริหารจัดการไม่ส่งการล่าช้าขอทัพักคณะเดียว 2. กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละภารกิจให้ชัดเจนและทั่มบุคลากรให้มากขึ้น

ฝ่าย อำนวยการ ประกอบด้วย 8 สาขา ดังนี้

1. สาขาทะเบียน และบัตรประจำตัว 2. สาขาการซื้อ-รับ และพิธีการชุด 3. สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ 4. สาขาวิชาการ 5. สาขาการระดมเงินอุดหนุน
 6. ฝ่ายอำนวยการ 6. สาขาบุคลากรอาสาสมัคร 7. สาขาที่พักเจ้าหน้าที่งานอาสาสมัคร และ VIP 8. สาขาการจัดทำรายงานการปฏิบัติงาน

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
1. ทะเบียน และบัตรประจำตัว			
2. การซื้อ-รับ และพิธีการชุด			
3. เทคโนโลยีสารสนเทศ			
4. วิชาการ			
5. การระดมเงินอุดหนุนภาคเอกชน			
6. บุคลากรอาสาสมัคร			
7. ที่พักเจ้าหน้าที่งานอาสาสมัคร และ VIP			
8. การจัดทำรายงานการปฏิบัติงาน			

สาขา	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
4. ศูนย์กีฬาชุมชนวิทยาลัยบรมศาสตร์			
5. ศูนย์อรรถศารต์ตั้งห้าม			
6. หมู่บ้านนักกีฬา			
7. การบริการอาหาร			

2. ขาดข้อมูลพื้นที่แบ่งโอน จำนวนนักกีฬาหญิงที่เข้าฝึก ทำให้ง่ายต่อการจะดูค่าไม่สะดวก

3. การประสานงานเรื่องความต้องการครูจมนักกีฬาแต่ละประเภท กำหนดเวลาตรงกับการจัดการแข่งขันยังไม่ดี

2. สาขาการแพทย์ และอนามัยควรแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและที่ปรึกษา

3. การเบิกจ่ายงบประมาณที่ล่าช้า

4. การพิจารณางบประมาณไม่เกี่ยวข้อง

5. การได้รับสวัสดิการ และการสนับสนุนจากสหพันธ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ รับส่งตัวอย่างไม่รอบคอบเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด

ภาคผนวก 4
รายงานผลการปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและการจราจร

(ชาย 2,490 คน หญิง 280 คน) มีการแข่งขันกีฬา 36 ชนิด กีฬาเอธิต 2 ชนิด 377 ประเภท กีฬา
สนามแข่งขัน 63 สนาม แยกเป็นสนามในร่ม 25 สนาม สนามกลางแจ้ง 38 สนาม สำหรับสนาม
ฝึกซ้อมกำหนดไว้ 97 สนาม เป็นสนามในร่ม 40 สนาม สนามกลางแจ้ง 57 สนาม

เพื่อให้การปฏิบัติการกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในด้านการรักษาความปลอดภัย ซึ่ง
ครอบคลุมถึงถึงการ รักษาความปลอดภัย บุคคล, สถานที่ สนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุ และการ
อำนวยความสะดวกด้านการจราจร ซึ่งครอบคลุมถึงการ จัดการจราจรสนามแข่งขัน สนามฝึก
ซ้อม สถานที่แข่งขัน เส้นทางจราจร การนำขบวน ทั้งตัวขบวนบุคคลสำคัญ แขกรับเชิญ นักกีฬา กับ
การจัดหาที่จอดรถให้ประชาชน และจัดหาระบบ Park & Ride สามารถดำเนินการไปได้อย่างมี
ประสิทธิภาพสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงกำหนดให้ข้าราชการตำรวจทุกหน่วย ระดมสรรพ
กำลัง และยุทธโศปกรณ์ในทุกๆ ด้าน เข้าร่วมปฏิบัติการกิจนี้ ทั้งนี้ให้ถือเป็นการกิจสำคัญที่จะต้อง
ปฏิบัติและจัดเป็นกองกำลังเฉพาะกิจโดยขาดจากการปฏิบัติหน้าที่ประจำ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ให้เกิดกระทบ
กระเทือนต่อการกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยใช้ข้าราชการตำรวจ จำนวน 16,584 คน
ข้าราชการทหารและอาสาสมัคร รวม 696 คน รวมกำลังพลทั้งสิ้น 17,280 คน และวัสดุอุปกรณ์อีก
จำนวนหนึ่ง รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ 1

การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร เฉพาะการกิจการนำขบวนคณะบุคคลสำคัญ และ
คณะนักกีฬา ได้ใช้รถยนต์ จำนวน 221 คัน รถจักรยานยนต์ จำนวน 2,583 คันในการปฏิบัติการกิจ
รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ 2

นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังกำหนดให้หน่วยต่างๆ ที่รับผิดชอบพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง
กับการแข่งขัน เพิ่มมาตรการสืบสวนหาข่าวที่อาจมีผลกระทบต่อการจัดการแข่งขัน ดังจุดตรวจ
จุดสกัดและจัดกำลังสายตรวจ ตรวจตราบริเวณสถานที่พักของนักกีฬา และเจ้าหน้าที่ สถานที่จัดการ
แข่งขัน แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ และทำการระดมป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขต
พื้นที่รับผิดชอบในห้วงเวลาที่เหมาะสม ทั้งก่อนแข่งขัน ขณะทำการแข่งขันและหลังการแข่งขัน
เพื่อให้การแข่งขันดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และสามารถทำการจับกุมผู้กระทำความผิดประเภท
ต่าง ๆ ได้เป็นจำนวนมาก รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ 3

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พลตำรวจเอก

ขอแสดงความนับถือ

(ประชา พรหมนอก)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ที่ ดช 0001 (ป)/ 278

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330

26 กุมภาพันธ์ 2542

- เรื่อง รายงานผลการปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและการจราจร
เรียน ประธานคณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา
สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สรุปยอดการใช้กำลังในการกึ่งการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
จำนวน 2 แผ่น
2. วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการกึ่งการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
จำนวน 1 แผ่น
3. การกึ่งนำขบวนคณะบุคคลสำคัญ และคณะนักกีฬา ในการแข่งขันกีฬา
เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 จำนวน 1 แผ่น
4. สถิติคดีอาญา จำนวน 1 แผ่น

ตามที่ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ระหว่างวันที่ 6 - 20 ธันวาคม 2542 ซึ่งรัฐบาลโดย คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมการจัดการแข่งขัน ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะคณะกรรมการฝ่ายรักษาความปลอดภัย และระบบการจราจร มีภารกิจรับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัย อำนาจควบคุมและควบคุมด้านการจราจร และสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อให้การแข่งขันดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย ประกอบด้วยคณะกรรมการ สาขา 2 สาขา คือ คณะกรรมการสาขาการรักษาความปลอดภัย และคณะกรรมการสาขาระบบการจราจร โดยมีอนุกรรมการช่วยเหลือ 5 คณะ คือ คณะอนุกรรมการประสานงานด้านรักษาความปลอดภัย คณะอนุกรรมการประสานงานด้านระบบการจราจร, คณะอนุกรรมการด้านงบประมาณและการเงิน, คณะอนุกรรมการด้านการส่งกำลังบำรุง และอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์

การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 นี้ ประเทศลาวได้สมาชิกสภาโอลิมปิกแห่งเอเชียจำนวน 41 ประเทศ ส่งนักกีฬาเข้าร่วมทำการแข่งขัน จำนวน 6,872 คน (ชาย 4,690 คน หญิง 2,182 คน) ผู้เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สื่อมวลชน และบุคคลสำคัญ จำนวน 2,770 คน

ลำดับ	หน่วยงาน	จำนวนการ ประจำ สป.ก.	สาขา		รวม
			อป.ก.	จร.	
20.	หน่วยอื่นๆ				
	- อป.				
	กองทัพนาวีวิศวกรรม	20	20		20
	กรมขนส่งทางบกที่ 11	121	121		121
	ป.พัน 5	60	60		60
	ศูนย์ทหารจากกรมการสัตว์	30	30		30
	จทบ.สง.	136	136		136
	- ทร.				-
	จาก จว.สงขลา	50	50		50
	จาก จว.ชลบุรี	134	134		134
	อาสาสมัครโครงการ			145	145
	รวม	1,958	11,534	3,788	17,280

สรุปยอดการใช้กำลังในการกิจ การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

ลำดับ	หน่วยงาน	จำนวนการ ประจำ สปภ.	สาขา		รวม
			รปภ.	จร.	
1.	ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	193	-	-	193
2.	กองบัญชาการตำรวจนครบาล	-	3,214	1,384	4,598
3.	กองบังคับการตำรวจดับเพลิง	-	138	-	138
4.	ตำรวจภูธรภาค 1	95	2,387	1,160	3,642
5.	ตำรวจภูธรภาค 2	62	261	83	406
6.	ตำรวจภูธรภาค 3	254	591	230	1,075
7.	ตำรวจภูธรภาค 5	8	272	75	355
8.	ตำรวจภูธรภาค 6	120	482	68	670
9.	ตำรวจภูธรภาค 7	79	438	72	589
10.	ตำรวจภูธรภาค 8	150	565	102	817
11.	ตำรวจภูธรภาค 9	109	835	254	1,198
12.	สำนักงานตำรวจสันติบาล	92	395	-	487
13.	กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง	146	-	-	146
	กองตำรวจรถไฟ	53	-	-	53
	กองปราบปราม	4	47	-	51
	- กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว	4	26	59	89
	กองตำรวจน้ำ	40	40	-	80
	- กองตำรวจทางหลวง	32	-	156	188
14.	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	28	1,028	-	1,056
15.	สำนักงานส่งเสริมสังคม	146	201	-	347
16.	สำนักงานแรงงาน แรงงานประมง	96	-	-	96
17.	สำนักงานแพทยโยธา	170	-	-	170
18.	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	21	63	-	84
19.	กองการต่างประเทศ	56	-	-	56

ภารกิจนำขบวนคณะบุคคลสำคัญ และคณะนักกีฬา
ในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 (ระหว่างวันที่ 2-22 ธันวาคม 2541)

วัน เดือน ปี จัดงาน	เวลา	นำขบวน บุคคลสำคัญ (จำนวนขบวน)	นำขบวนคณะ นักกีฬา (จำนวนขบวน)	นำขบวน เจ้าหน้าที่และ คณะกรรมการ (จำนวนขบวน)	นำขบวนอื่นๆ (จำนวนขบวน)	รวมใช้รถม้า ทั้งสิ้น (จำนวนขบวน)	ใช้รถยนต์นำ (จำนวนคัน)	รถจักรยาน (จำนวนคัน)
2-3	08.00-08.00 น.	4	14	3	-	21	-	28
3-4	08.00-08.00 น.	3	47	-	-	50	8	2
4-5	08.00-08.00 น.	13	81	7	16	97	1	128
5-6	08.00-08.00 น.	18	27	3	1	49	-	60
6-7	08.00-08.00 น.	29	22	16	34	101	2	154
7-8	08.00-08.00 น.	23	68	2	-	93	-	121
8-9	08.00-08.00 น.	44	67	10	4	125	1	164
9-10	08.00-08.00 น.	31	94	5	1	131	-	202
10-11	08.00-08.00 น.	23	74	3	-	100	2	142
11-12	08.00-08.00 น.	19	71	-	-	90	6	149
12-13	08.00-08.00 น.	22	93	9	-	124	41	181
13-14	08.00-08.00 น.	18	91	6	-	114	24	187
14-15	08.00-08.00 น.	25	94	1	-	120	32	170
15-16	08.00-08.00 น.	28	78	8	26	140	17	196
16-17	08.00-08.00 น.	26	57	5	1	88	43	129
17-18	08.00-08.00 น.	17	26	5	17	64	10	125
18-19	08.00-08.00 น.	12	26	7	4	49	17	80
19-20	08.00-08.00 น.	19	11	3	1	34	4	60
20-21	08.00-08.00 น.	26	15	6	42	89	13	205
รวมทั้งสิ้น		399	1,035	98	147	1,679	221	2,583

ตรวจแล้วถูกต้อง

พ.ต.อ.

(พงศ์วุฒิ กิตติขจร)

หน.ฝ.ข.สปก.ตร.

๑๖ ก.พ.๒๕๔๒

Legislative Institutional Repository of Thailand

วัสดุและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการกิจการของชั้นกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หมายเหตุ
1.	รถยนต์	266 คัน	
2.	รถขนดินน้ำขบวน	129 คัน	
3.	รถจักรยายนต์	393 คัน	
4.	รถจักรยานยนต์น้ำขบวน	550 คัน	
5.	รถบรรทุกขนส่ง	36 คัน	
6.	รถตู้	5 คัน	
7.	รถยกพร้อมอุปกรณ์	23 คัน	
8.	รถพยาบาล	21 คัน	
9.	รถสันติบาล	10 คัน	
10.	เรือตรวจการณ์	5 ลำ	
11.	เรือยาง	3 ลำ	
12.	กล่องส่งทางไกล	400 เครื่อง	
13.	เครื่องแปลงเสียง	500 เครื่อง	
14.	เครื่องมือปราบจลาจล	488 ชุด	
15.	เครื่องตรวจค้นวัตถุระเบิด	246 เครื่อง	
16.	เครื่องยิงทำลาย	4 เครื่อง	
17.	เครื่องตรวจอาวุธ	18 เครื่อง	
18.	สุนัขตรวจค้นระเบิด	46 ตัว	

ตรวจแล้วถูกต้อง

พ.ต.อ.

(พงศ์วัฒน์ กิตติพงษ์)

หน.ฝ.ชว.ศปภ.ตร.

23 ก.พ. 2542

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม

ประเภทคดี	ก่อนแข่งขัน (20 - 24 พ.ย.2541)			ระหว่างแข่งขัน (1 - 15 ธ.ค.2541)			หลังแข่งขัน (16 - 31 ธ.ค.2541)		
	เกิด	จับ	ผู้ต้องหา	เกิด	จับ	ผู้ต้องหา	เกิด	จับ	ผู้ต้องหา
1. คดีอุกฉกรรจ์และละเมิดชีวิต	93	73	85	304	169	185	235	160	197
2. คดีประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย	396	337	388	1,075	790	923	1,056	814	941
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	657	485	577	1,943	1,189	1,433	1,935	1,206	1,439
4. คดีที่นำสนใจ	353	157	184	998	393	450	1,081	364	422
5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	-	5,745	8,430	-	11,404	17,302	-	11,672	17,691

ตรวจแล้วถูกต้อง

พ.ต.อ.

(พงศ์วุฒิ กิตติขจร)

หน.ร.ชว.สปก.ตร.

๑๓ ก.พ.2542

Legislative Institutional Repository of Thailand

จะต้องหยุดชะงัก รายละเอียดต่าง ๆ ได้กราบเรียนไว้ในรายงานนี้ครบถ้วน ถ้าผู้จะมี
ท่านผู้ใดสงสัยประการใดก็ขอได้กรุณาซักถาม ถ้าหากว่าไม่มีข้อสงสัย ก็ขอได้รับทราบ
รายงานนี้ และขอได้เสนอข้อสรุปข้อเสนอแนะในลักษณะที่เป็นข้อสังเกตประกอบกับ
ฉบับที่แล้วไปยังรัฐบาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการต่อไปด้วย ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิชัย

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
ผม วิชัย โสสุวรรณจินดา สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตกราบเรียนถามท่านรองประธาน
คณะกรรมการการทอ่งเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา เรื่องเดียวครับ ในหน้า ๒๖ (๒)
ที่เขียนนอกว่า “ควรจัดการด้านข้อมูลข่าวสารทางการทอ่งเที่ยวบริการผู้เข้าร่วมแข่งขัน
ในหลาย ๆ ภาษา ไม่ใช่เฉพาะภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว เพราะนักกีฬาส่วนใหญ่
“ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษ” อันนี้ผมเข้าใจว่า คงจะหมายถึงการแข่งขันกีฬานานาชาติ
ที่ผ่านมา เท่าที่ดูนักกีฬาจากเอเชียที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬานานาชาติ นอกจากภาษาที่เป็น
ภาษาแม่ของเขาแล้วนี้ ก็คงใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง เพราะฉะนั้นถ้าจะจัดภาษาอื่น
เข้ามา ไม่ทราบว่าทางคณะกรรมการได้เสนอภาษาอะไรบ้างที่คิดว่า น่าจะจัดเพิ่มขึ้น
นี้กระนั้นไว้ในรายงานนี้ด้วยครับ ขอบคุณ

พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญรุข (รองประธานคณะกรรมการ) :

กระผม พลเรือเอก เกาเหลัก รองประธานคณะกรรมการ ขออนุญาตเรียนว่า ในเรื่อง
ของที่น่าขื่อนี้มา เนื่องจากเป็นสถิติที่เราทำการสอบถามจากนักทอ่งเที่ยวหลาย ๆ ท่าน
ด้วยกันเป็นพัน โดยการทอ่งเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้ทำ ภาษาที่ได้เข้ามานั้น โดยมาก
ก็จะเป็นภาษาในเอเชีย แต่ถ้าจะเจาะจงลงไปว่า ภาษาใดทั้งนั้นตรงนี้ยังไม่ได้วิเคราะห์ว่า
สุดท้ายแล้วน่าจะเป็นภาษาใดที่มาก่อนมาหลัง เพราะว่า ความต้องการนั้นมีความต้องการ
พอ ๆ กัน เมื่อเป็นเช่นนี้ทางการทอ่งเที่ยวก็รับว่า กำลังจะพิจารณาอยู่ว่า ในการที่จะ
ดำเนินการต่อไป ไม่ว่าที่จะให้ประเทศไทยเป็นแหล่งที่จะซ้อมโอลิมปิกที่จะไป
ออสเตรเลีย หรือด้วยเหตุอื่นที่จะต้องมาพิจารณาว่า น่าจะใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่ ๒
ทั้งนี้ เพราะนักกีฬาที่มานั้น ไม่เหมือนกัน มาจากเอเชียกับมาจากยุโรปไม่เหมือนกันแล้ว
ตรงนี้ก็เป็นกรณี ๆ ไป อันนี้ผมอยากจะกราบเรียนอย่างนี้ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้าท่านสมาชิกฯ ไม่มี
ผู้ใดจะซักถามอะไร ผมก็จะขอมติจากที่ประชุมว่า จะเห็นด้วยกับข้อสรุปข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมการการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นข้อสังเกต มีท่านผู้ใดไม่เห็นชอบไหมครับ
(ไม่มีสมาชิกฯ ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เป็นอันว่า เห็นชอบ
จะได้เสนอไปทางคณะรัฐมนตรีต่อไปนะครับ ท่านสมาชิกฯ ครับผมรู้สึกว่ สมาชิกฯ
จะอภิปรายกันพอประมาณไม่มาก พิจารณารายงานต่อไปเลยก็คงได้ ~~อันนั้นขอให้~~
~~ทางรัฐบาลคอยหารือต่อไปนิดหนึ่ง~~

ต่อไป ๔.๓ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ความเป็นไปได้ในการให้
สถาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการ
การแรงงานและสวัสดิการสังคมพิจารณาเสร็จแล้ว

ใบแก้รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การ
แรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม
ของคณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา

ตามที่คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา ได้เสนอรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม ต่อสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านไปแล้ว และประธานวุฒิสภาได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาในวันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ นั้น ในการนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาเห็นควรปรับปรุงแก้ไข รายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. หน้า ๖ บรรทัดที่ ๑๔- บรรทัดที่ ๒๑ ความว่า

“..... ว่ามีการปฏิบัติตามครบถ้วนตามอนุสัญญาหรือไม่และคณะกรรมการบริหารขององค์การฯ อาจยกอนุสัญญานับได้ให้ประเทศสมาชิกที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันในภายหลังก็ได้ และประเทศสมาชิกต้องชี้แจงว่าไม่อาจให้สัตยาบันเพราะเหตุใด”

คณะกรรมการการฯ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

“..... ว่ามีการปฏิบัติตามครบถ้วนตามอนุสัญญาหรือไม่และคณะกรรมการบริหารขององค์การฯ อาจยกอนุสัญญานับได้ให้ประเทศสมาชิกที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันชี้แจงว่าไม่อาจให้สัตยาบันเพราะเหตุใด”

๒. หน้า ๑๔ บรรทัดสุดท้ายของหน้า ๑๔ ความว่า

“๓. งานหรือบริการใด ๆ ที่เกณฑ์จากบุคคลที่ถูกดัดสินลงโทษให้ศาลยุติธรรม”

คณะกรรมการการฯ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

“๓. งานหรือบริการใด ๆ ที่เกณฑ์จากบุคคลที่ถูกดัดสินลงโทษในศาลยุติธรรม”

๓. หน้า ๕๒ ย่อหน้าสุดท้าย ความว่า

“อย่างไรก็ดีไม่ว่าประเทศไทยจะให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับใดหรือไม่ก็ตาม องค์การแรงงานระหว่างประเทศก็ยังสามารถบังคับให้เราปฏิบัติตามอนุสัญญานั้น ๆ ได้ ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะไม่ให้สัตยาบันก็ตาม”

คณะกรรมการฯ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

“แม้ว่าประเทศไทยจะยังมีได้ให้สัตยาบันแก่อนุสัญญาดังกล่าว ประเทศไทยก็ได้รับเอาข้อกำหนดบางส่วนของอนุสัญญาเหล่านั้นมาปฏิบัติในรูปของการยกกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ประเทศไทยพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมกับกระบวนการแรงงานในประเทศไทย”

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
วุฒิสภา
พิจารณาศึกษาเรื่อง

ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การ
แรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม

กองการมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
วุฒิสภา

พิจารณาศึกษาเรื่อง

ความเป็นไปได้ในการให้สถาบันอนุสัญญา
องค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม

(สำเนา)

ที่ สว ๐๐๐๘/ (ว ๔๕)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การพิจารณาศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงาน
ระหว่างประเทศเพิ่มเติม

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การ
แรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะ
กรรมาธิการการแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษา
เรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา และได้ลงมติมอบหมายให้คณะกรรมาธิการ
การแรงงานและสวัสดิการสังคมพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ
เพิ่มเติม

๒. แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรม
ในยุคโลกาภิวัตน์

๓. วิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านการแรงงานและสวัสดิการสังคม
และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายวีระ ปิตรชาติ
๒. นายพันธ์ จันทรปาน
๓. นายวิชัย โสสุวรรณจินดา
๔. นายพนัส ไทยล้วน
๕. นายเกษม ณรงค์เดช
๖. นายณรงค์ ปฏิบัติสกรกิจ
๗. นายประเสริฐ สมะลาภา
๘. นายพนัส รุ่งเรือง
๙. นายวีระ ลิ้มปะพันธุ์

ประธานคณะกรรมาธิการ

รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง

รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

โฆษกคณะกรรมาธิการ

๖. คุณหญิงชนัดดี ปิยะอุย

๗. พลเรือเอก ทวีศักดิ์ ศรีประยูร

๑๐. นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล

๑๒. นายวิชัย พรหมศิลป์

๑๔. นายทวี เกวลินเสถียร

๑๔. นายสมพร เทพสิทธา

๑๖. คุณหญิงสมศรี กันทะมาลา

๑๗. นายพานิชย์ เจริญเผ่า

เลขานุการคณะกรรมการวิชาการ

บัดนี้ คณะกรรมการวิชาการได้พิจารณาศึกษาเรื่อง ความจำเป็นไม่ให้เกิดการให้
สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม แห่งเวียนร้อยแล้ว โดยได้จัดทำ
เป็นรายงานการพิจารณาให้ความพร้อมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการ รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร
รายงานที่ส่งมาพร้อมนี้ สำหรับการพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับ
ความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ และเรื่องวิเคราะห์กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ
ด้านการแรงงานและสวัสดิการสังคม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการการกำลังอยู่ระหว่าง
การพิจารณาศึกษาข้อมูลและจะได้นำเสนอในโอกาสต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการวิชาการการแรงงาน
และสวัสดิการสังคมต่อที่ประชุมวุฒิสมาเพื่อพิจารณาต่อไป

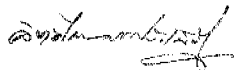
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วีระ ปัตราชาติ

(นายวีระ ปัตราชาติ)

ประธานคณะกรรมการวิชาการการแรงงานและสวัสดิการสังคม

สำเนาถูกต้อง

(นายฉัตรไชย รอดประเสริฐ)

หัวหน้าฝ่ายประชุม ๓

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสมา

กองกรรมาธิการ

โทร. ๒๕๕๑๕๗๓, ๒๕๕๑๖๗๓

โทรสาร ๒๕๕๑๕๗๓

ศิริพร พิมพ์

พรทิพพวงแหวนทิพย์ ทาน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
วุฒิสภา

เรื่อง ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้ คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษา เรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายวีระ ปิตรชาติ เป็นผู้เสนอ) และได้ลงมติ มอบหมายให้คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม พิจารณาศึกษาเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม

๒. แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรม ในยุคโลกาภิวัตน์

๓. วิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านการแรงงานและสวัสดิการสังคม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยกำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษาไว้ภายใน ๑ ปี ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้ขอขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีก ๒ ครั้ง ซึ่งประธานวุฒิสภาได้พิจารณาเห็นสมควรอนุญาตให้ ขยายเวลาการพิจารณาศึกษาได้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๘๗ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบัน อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งรายงานต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๘๙ และข้อบังคับการประชุม วุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๘๖

ในการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้ คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา ประจำคณะกรรมการฯ เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลอื่น ๆ ประกอบการ พิจารณาดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ตามประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ดังนี้

๑. พันเอก (พิเศษ) อุตม ทวีวัฒน์	อดีตสมาชิกวุฒิสภา เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ อดีตอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
๒. นางจันทรา ปิตรชาติ	เป็นผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๓. ศ.ดร.วีระ ศรีธรรมรักษ์	ศาสตราจารย์ระดับ ๑๐ ประจำคณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นนักวิชาการประจำคณะกรรมการ

๔. นางซูมาพันธ์ วิเชียรก่อ

กรรมการบริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล
จำกัด (มหาชน)

เป็นเลขานุการประจำคณะกรรมการ

นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ ยังได้แต่งตั้ง นายฉัตรไชย รอดประเสริฐ
หัวหน้าฝ่ายประชุม ๓ กองกรรมการฯ เพื่อทำหน้าที่ผู้แทนเลขานุการประจำคณะกรรมการ
ตามข้อบังคับการประชุม พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๗๗ วารสาร

สำหรับรายละเอียดวิธีการพิจารณาศึกษา ผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งข้อสังเกต
ของคณะกรรมการฯ นั้น ปรากฏตามรายงานท้ายนี้

๑. วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. โดยการรับฟังการแถลงข้อเท็จจริงและชี้แจงแสดงความคิดเห็น
จากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ คณะกรรมการฯ จึงได้เชิญ
บุคคลที่เกี่ยวข้องมาเปิดเผยข้อเท็จจริงและชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

๑. นายเกรียง วัฒนพันธ์	รองเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม
๒. นายอัมพร นิละโยธิน	รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน
๓. นายฐาปณันท์ ชนเศรษฐี	รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน
๔. นางสุภัทรา พงศ์มณี	ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์
๕. นายกำจร นามชื่น	ผู้อำนวยการกองแรงงานระหว่างประเทศ

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

๑. ร้อยเอก สอาด ตบสตาเรอ	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายพัฒนาบุคลากร การบิน
๒. นายวราเทพ จิตเสขวงษ์	ผู้อำนวยการประจำผู้อำนวยการใหญ่ อาวุโสฝ่ายปฏิบัติการและบริหาร
๓. นายนิติพันธ์ ชัยยะ	ผู้จัดการกองพนักงานสัมพันธ์

LIRT

๒. พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่คณะกรรมการวิชาการ
ได้รับทราบจากการเชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง

๓. พิจารณาศึกษาจากเอกสารประกอบการพิจารณาของผู้มาชี้แจง
ที่ได้มอบให้แก่คณะกรรมการบริหาร

๔. พิจารณาศึกษาข้อมูลจากการเดินทางไปศึกษาดูงาน

ภายในประเทศ ได้แก่

- จังหวัดลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๘
กันยายน ๒๕๓๙
- ทักษสถานวิทยุหม่มกลางและทัศนสถานหญิงกลาง วันที่ ๒๘
ตุลาคม ๒๕๓๙
- เรือนจำกลางบางขวางและเรือนจำกลางคลองเปรม วันที่ ๗
พฤศจิกายน ๒๕๓๙
- จังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ ธันวาคม
๒๕๓๙
- สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ วันที่ ๒๔
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐
- จังหวัดขอนแก่น อุตรธานี สกลนคร และนครพนม ระหว่างวันที่
๓-๗ มีนาคม ๒๕๔๐
- จังหวัดนครราชสีมาและสระบุรี วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๑
- จังหวัดบุรีรัมย์และนครราชสีมา ระหว่างวันที่ ๑-๒ มิถุนายน ๒๕๔๑
- จังหวัดระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช นัตตานี และสงขลา
ระหว่างวันที่ ๓-๖ สิงหาคม ๒๕๔๑
- จังหวัดอุบลราชธานี ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และขอนแก่น ระหว่างวันที่
๕-๗ ตุลาคม ๒๕๔๑

ต่างประเทศ ได้แก่

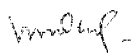
- ประเทศมาเลเซียและสาธารณรัฐสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ ๒๖-๓๐
สิงหาคม ๒๕๓๙
- สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันและสหพันธ์รัฐสเชีบ ระหว่างวันที่ ๗-๑๖
กรกฎาคม ๒๕๔๐

LIRT

๒. ผลการพิจารณาถึงผล

คณะกรรมการวิชาการ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การนางงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม โดยเสนอรายงาน พร้อมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการ ตามรายงานข้างต้นข้างนี้เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาข้างนี้ รวมถึงข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการ ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประเทศไทยต่อไป

(นายพนัสย์ เจริญเผ่า)

เลขาธิการคณะกรรมการวิชาการ

สารบัญ

บทนำ		หน้า
บทที่ ๑	ความเป็นมาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ	๑
	มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ	๕
	๑.๑ มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศคืออะไร	๕
	๑.๒ ข้อแตกต่างของอนุสัญญาและข้อแนะ	๗
	๑.๓ ภาพรวมของอนุสัญญาหรือมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ	๗
	๑.๔ ผลของการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ	๘
บทที่ ๒	การให้สัตยาบันก่อนอนุสัญญา	๑๑
	๒.๑ วิธีการให้สัตยาบัน	๑๑
	๒.๒ ประโยชน์ของการให้สัตยาบัน	๑๑
	๒.๓ วัตถุประสงค์หลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ	๑๑
	๒.๔ การบอกเลิกการให้สัตยาบันอนุสัญญา	๑๒
	๒.๕ อนุสัญญาและข้อแนะที่ประเทศไทยให้สัตยาบันและรับเอาไว้แล้ว	๑๒
บทที่ ๓	ปัญหาในการให้สัตยาบันก่อนอนุสัญญา	๒๒
	๓.๑ ปัญหาในทางปฏิบัติของอนุสัญญา ๑๑ ฉบับที่ประเทศไทย ได้ให้สัตยาบัน	๒๒
	๓.๒ สาเหตุที่ประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนเลือกรับอนุสัญญา	๒๓
	๓.๓ พันธกิจของประเทศไทยต่อองค์การแรงงานระหว่างประเทศ	๔๐
บทที่ ๔	อนุสัญญาที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศขอให้ประเทศไทยพิจารณา เพื่อให้สัตยาบัน	๔๒
บทที่ ๕	วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO เพิ่มเติม	๔๘
	ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO เพิ่มเติม	๔๘
บทที่ ๖	บทสรุป	๕๒
บรรณานุกรม		๕๓

การพิจารณาให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) เพิ่มเติม โดยคณะกรรมการสิทธิการแรงงานและสวัสดิการสังคม (วุฒิสภา)

คณะกรรมการสิทธิการแรงงานและสวัสดิการสังคม ขอเสนอรายงานผลการพิจารณา
ศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติมจากที่
ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันแล้วรวม ๑๑ ฉบับ โดยแบ่งการพิจารณาศึกษา ดังนี้

บทนำ

ความเป็นมาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO)
ได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๖๒ (ค.ศ. ๑๙๑๙) พร้อมกับสันนิบาตชาติภายใต้สนธิสัญญาแวร์ซายส์
ซึ่งเป็นสัญญาสงบศึกหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ โดยต้องการให้รัฐบาล นายจ้าง และสหภาพแรงงาน
ร่วมกันสร้างคามยุติธรรมในสังคม และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้เกิดขึ้นในโลก ประเทศผู้ก่อตั้งองค์
การนี้มี ๔๕ ประเทศซึ่งประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งร่วมก่อตั้งด้วยในฐานะประเทศที่ร่วมอยู่ใน
ฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๑ นั้น ต่อมาเมื่อมีการยกเลิกสันนิบาตชาติแล้วและมีการก่อตั้ง
องค์การแรกของสหประชาชาติในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ (ค.ศ. ๑๙๔๖) และในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งเป็นปีที่
องค์การนี้มีวาระครบรอบ ๗๕ ปี ได้มีประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นสมาชิกแล้วรวม ๑๗๓ ประเทศ

วัตถุประสงค์หลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ตามที่ระบุไว้ในบทนำของ
ธรรมนูญองค์การ คือ การส่งเสริมความยุติธรรมในสังคม การรับรองและเคารพในสิทธิมนุษยชน การ
สนับสนุนให้เกิดความเป็นธรรมในการใช้แรงงาน การยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีแก่ลูกจ้าง
และการให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้องค์การฯ
ยังได้ยึดคำประกาศแห่งฟิลาเดลเฟีย (The Declaration of PHILADELPHIA) ซึ่งที่ประชุมใหญ่องค์
การแรงงานระหว่างประเทศที่ได้จัดขึ้น ณ นครฟิลาเดลเฟีย ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีมติรับรองในปี
พ.ศ. ๒๔๘๗ (ค.ศ. ๑๙๔๔) ในโอกาสที่องค์การฯ มีการดำเนินการมาครบรอบ ๒๕ ปี เป็นส่วน
หนึ่งของวัตถุประสงค์องค์การ โดยคำประกาศดังกล่าวมีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. แรงงานมีใช้สินค้า

๒. เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการตั้งสมาคมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความ
ก้าวหน้าที่ยั่งยืน

๓. ความยากจน ณ ที่หนึ่งที่โดยอมเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญรุ่งเรืองในทุกหนทุกแห่ง

๔. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหาทั้งสวัสดิภาพทางด้านวัตถุ และพัฒนาทางด้านจิต

โงกายได้เงื่อนไขของเสรีภาพและความภาคภูมิ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และโอกาสอันทัดเทียมกัน
โดยมิได้คำนึงถึงเชื้อชาติ ความเชื่อถือหรือเพศใด

ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้มีการดำเนินกิจกรรม ทั้งการวางนโยบายและโครงการระหว่างประเทศเพื่อปรับปรุงสภาวะความเป็นอยู่และการทำงาน เพิ่มพูนโอกาสการมีงานทำและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดฝึกอบรมศึกษาวิจัยและเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล แต่เครื่องมือที่สำคัญที่สุดคือการทำหนดมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ เพื่อให้ประเทศสมาชิกให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

โครงสร้างขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประกอบด้วย องค์การไตรภาคี (รัฐบาล นายจ้าง ลูกจ้าง) ๓ องค์การ คือ

๑. การประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Conference) จัดขึ้นปีละครั้งในเดือนมิถุนายน ณ นครเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ โดยประเทศสมาชิกส่งผู้แทนได้แก่ฝ่ายรัฐบาล ๒ นายจ้าง ๑ ลูกจ้าง ๑ โดยแต่ละฝ่ายจะมีที่ปรึกษาด้วย และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านแรงงานเป็นผู้แทนฝ่ายรัฐบาลที่กล่าวคำปราศรัยต่อที่ประชุม

ที่ประชุมใหญ่มีบทบาทสำคัญในการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ในด้านแรงงานและสังคม รวมทั้งปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์การ ได้แก่ การกำหนดและรับรองมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศในรูปของอนุสัญญาและข้อแนะ (Convention and Recommendation) การรับรองงบประมาณ แผนงาน และการเลือกคณะประศาสน์การ (Governing Body)

๒. คณะประศาสน์การ (Governing Body) คือคณะกรรมการบริหารขององค์การมีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารและควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การ และกำหนดโครงการงบประมาณเพื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศรับรอง ตลอดจนเลือกตั้งผู้อำนวยการใหญ่ (Director - General) ซึ่งทำหน้าที่หัวหน้าสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ คณะประศาสน์การมีการประชุมปีละ ๒ ครั้ง

คณะประศาสน์การ มีประธานคณะประศาสน์การ (Chairman of the Governing Body) เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด กรรมการประกอบด้วย ผู้แทนรัฐบาล ๒๘ ประเทศ โดย ๑๐ ประเทศมาจากประเทศอุตสาหกรรมสำคัญ ฝ่ายนายจ้าง ๑๔ ฝ่ายลูกจ้าง ๑๔ กรรมการคณะประศาสน์การอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๓ ปี โดยเวียนกันไปตามภูมิภาค ส่วนประธานคณะประศาสน์การมีการเลือกตั้งหมุนเวียนกันดำรงตำแหน่งคราวละ ๑ ปี

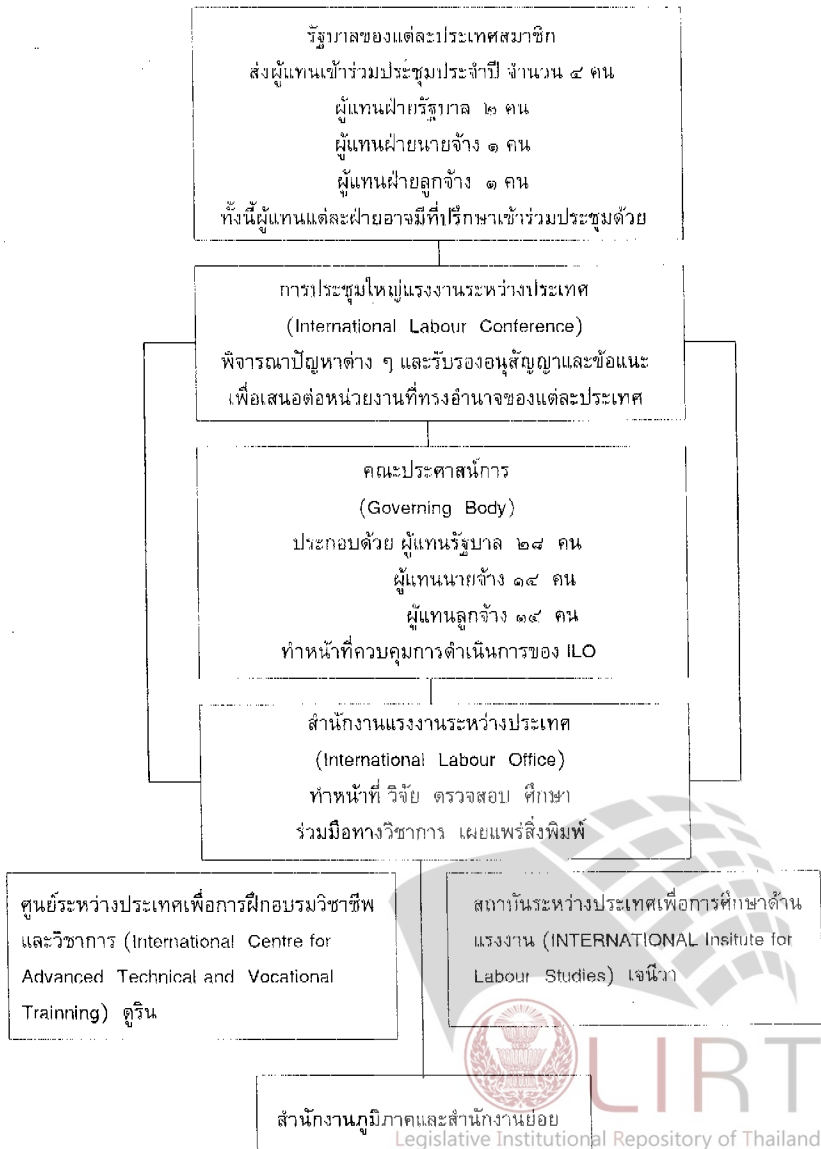
๓. สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Office) คือสำนักงานที่ทำหน้าที่บริหารงานต่าง ๆ ขององค์การให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด โดยคณะประศาสน์การ และมีมติของที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

LIRT

สำนักงาน มีผู้อำนวยการใหญ่ (Director - General) เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด ซึ่งจะอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๕ ปี องค์การฯ มีสำนักงานใหญ่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ มีเจ้าหน้าที่ประจำประมาณ ๑,๕๐๐ คน จาก ๑๑๐ ประเทศ และมีผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ประมาณ ๖๐๐ คน นอกจากสำนักงานใหญ่แล้วองค์การฯ ยังมีสำนักงานภูมิภาคอีก ๔ แห่ง ได้แก่ สำนักงานภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานภูมิภาคลาตินอเมริกา ที่กรุงลิมา ประเทศเปรู สำนักงานภูมิภาคตะวันออกกลางและยุโรป ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ และสำนักงานย่อยกระจายกันอยู่ทั่วโลกประมาณ ๔๐ แห่ง นอกจากนี้ยังมีศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อการอบรมวิชาชีพและวิชาการ (International Centre for Advanced Technical and Vocational Training) ที่เมืองตูริน ประเทศอิตาลี และสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาต้านแรงงาน (International Institute for Labour Studies) ที่นครเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ เพื่อให้ในการฝึกอบรมผู้แทนลูกจ้าง นายจ้าง และรัฐบาลของประเทศสมาชิกในสาขาวิชาการด้านต่าง ๆ ด้วย

โครงสร้างขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

บทที่ ๑

มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ

๑.๑ มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศคืออะไร

มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ ถือว่าเป็นมาตรฐานสากลที่ประเทศสมาชิกต่าง ๆ ต้องให้การยอมรับและยึดถือปฏิบัติ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าข้อตกลงระหว่างประเทศนั่นเอง เพราะในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องมีการติดต่อพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดข้อตกลงไว้เป็นมาตรฐานสากลโดยให้แต่ละประเทศพิจารณา และเลือกถือปฏิบัติตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละประเทศ โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้

๑.๑.๑ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนถือเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งตราขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๔๔ (๑๙๔๘) โดยที่ประชุมใหญ่ขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่และยังไม่ได้ให้การรับรองหรือให้สัตยาบันต่อปฏิญญาสากลดังกล่าว แต่ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การเศรษฐกิจและสังคมขององค์การสหประชาชาติอยู่ขณะนี้ ดังนั้น ประเทศไทยอาจถูกพิจารณาได้ว่าฝ่าฝืน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้ตามกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งในทางปฏิบัติรัฐบาลไทยจะต้องรายงานวิวัฒนาการกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนต่อองค์การสหประชาชาติทุกปีด้วย

สาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน คือมีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิบุคคลในการที่จะได้รับการประกันทางสังคม สิทธิในการทำงาน สิทธิในการเลือกอาชีพ และสภาพการทำงานที่เหมาะสม สิทธิในได้รับค่าจ้างโดยสมควร การได้รับการประพฤติปฏิบัติโดยเสมอภาค สิทธิในการจัดตั้งและรวมกันเป็นสมาคม การคุ้มครองการจ้างงาน การคุ้มครองสิทธิในการหยุดพักผ่อน และการทำงานที่ไม่นานเกินไปและการได้รับอนุญาตให้หยุดพักผ่อนประจำปีในระยะเวลาพอสมควรและได้รับเงินเดือน

๑.๑.๒ อนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (Convention)

อนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศเป็นรูปแบบหนึ่งของข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้กำหนดมาตรฐานด้านแรงงานไว้ ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวมีลักษณะในเชิงวิชาการ และมาตรการทางกฎหมาย

LIRT

อนุสัญญา ถูกกำหนดขึ้นโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศซึ่งถือกำเนิดมาจากสนธิสัญญาแวร์ซายส์และประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งด้วย ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๒ ทั้งองค์การแรงงานระหว่างประเทศได้เรียกประชุมที่มีเพียง ๔๙ ประเทศสมาชิกเท่านั้น เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๒ ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา และได้มีการประชุมทุกปียกเว้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งในปัจจุบันองค์การแรงงานระหว่างประเทศมีสมาชิกทั้งสิ้น ๑๗๐ ประเทศ

ในการกำหนดมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศในรูปแบบของอนุสัญญานั้น ต้องผ่านการพิจารณาของที่ประชุมองค์การแรงงานระหว่างประเทศก่อนโดยต้องได้รับความเห็นชอบไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของผู้แทนจากประเทศสมาชิกที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุม

เมื่ออนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับใดได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมองค์การแรงงานระหว่างประเทศแล้ว เลขาธิการองค์การแรงงานระหว่างประเทศจะแจ้งเวียนให้แก่บรรดาสมาชิกเพื่อให้ความเห็นชอบให้สัตยาบัน โดยประเทศที่เป็นสมาชิกประเทศต้องนำอนุสัญญาดังกล่าวให้องค์กรนิติบัญญัติในประเทศของตนพิจารณารับรองภายใน ๑๒ เดือน หรืออย่างช้าไม่เกิน ๑๘ เดือน และประเทศที่เป็นสมาชิกต้องแจ้งให้เลขาธิการฯ ทราบว่าประเทศของตนให้การรับรองอนุสัญญาดังฉบับนั้นหรือไม่ หากประเทศใดให้การรับรองอนุสัญญาดังฉบับนั้น ประเทศนั้นจะต้องผูกพันที่จะปฏิบัติตามอนุสัญญานั้นโดยต้องจัดให้มีกฎหมาย หรือต้องแก้ไขที่มีอยู่ให้เป็นไปตามหลักการของอนุสัญญาที่ให้การรับรอง ทั้งองค์การแรงงานระหว่างประเทศจะมีคณะกรรมการคอยติดตามตรวจสอบ และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารขององค์การฯ ว่ามีการปฏิบัติตามครบถ้วนตามอนุสัญญาหรือไม่ และคณะกรรมการบริหารขององค์การฯ อาจกอนุสัญญาดังฉบับใดให้ประเทศสมาชิกที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันในภายหลังก็ได้ และประเทศสมาชิกต้องชี้แจงว่าไม่อาจให้สัตยาบันเพราะเหตุใด หรือต้องการให้องค์การฯ ช่วยเหลืออะไรไว้

๑.๑.๓ ข้อแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (Recommendation)

ข้อแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของข้อตกลงระหว่างประเทศที่กำหนดมาตรฐานด้านแรงงานไว้ทำนองเดียวกันกับอนุสัญญาแต่ไม่มีลักษณะบังคับเหมือนอนุสัญญา เพียงแต่สมาชิกต้องรายงานให้เลขาธิการองค์การฯ ทราบถึงข้อกฎหมายภายในและแนวปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับข้อแนะดังกล่าว

มาตรฐานแรงงานที่กำหนดข้อแนะมักเป็นเรื่องที่มีความสำคัญน้อยกว่าอนุสัญญา หรือเป็นเรื่องที่ที่ประชุมองค์การแรงงานระหว่างประเทศเห็นว่ายังไม่ถึงเวลาที่จะให้ประเทศสมาชิกให้สัตยาบัน ในรูปแบบของสัญญาแต่เพื่อเป็นการวางมาตรฐานไว้ในแนวเดียวกัน และเพื่อเป็นแนวในการวางนโยบายด้านแรงงานของประเทศสมาชิกด้วย

ลักษณะและการกำหนดข้อแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศเป็นอย่างเดียวกันกับอนุสัญญา กล่าวคือ ต้องผ่านการพิจารณาของที่ประชุมองค์การแรงงานระหว่างประเทศก่อน โดยต้องได้รับความเห็นชอบไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของผู้แทนประเทศสมาชิกที่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุม เมื่อข้อแนะฉบับใดได้รับความเห็นชอบในที่ประชุมแล้ว เลขาธิการฯ จะแจ้งเวียนไปยังประเทศสมาชิกเพื่อให้การรับรอง หรือให้สัตยาบันต่อไป

ข้อแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ประเทศไทยให้สัตยาบันแล้วมีจำนวน ๑๐ ฉบับ

๑.๒. ข้อแตกต่างของอนุสัญญาและข้อแนะ

อนุสัญญาและข้อแนะมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้	
อนุสัญญา (CONVENTION)	ข้อแนะ (RECOMMENDATION)
๑. วางหลักใหญ่ ๆ ในแต่ละเรื่องส่วนรายละเอียดมอบให้แต่ละประเทศไปดำเนินการกำหนดเอาเอง	๑. วางรายละเอียดมากสำหรับให้แต่ละประเทศนำไปเป็นแนวปฏิบัติ
๒. การเข้าเป็นภาคีกระทำได้โดยการให้สัตยาบัน (RATIFICATION)	๒. ในการให้ความเห็นชอบจะใช้วิธีรับเอา (ADOPTION)
๓. เป็นข้อผูกพันที่ต้องปฏิบัติตาม หากไม่มีการปฏิบัติ ประเทศสมาชิกอื่นหรือองค์กรนายจ้างและลูกจ้างสามารถยื่นประท้วงต่อองค์การแรงงานระหว่างประเทศได้	๓. ไม่ถือเป็นข้อผูกพันตามกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ข้อแนะอาจถูกยกกว้างขึ้นใหม่เป็นอนุสัญญาได้หากประเทศสมาชิกเห็นว่ามีความจำเป็น

๑.๓ ภาพรวมของอนุสัญญาหรือมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ

มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศหรืออนุสัญญาและข้อแนะตราขึ้นโดยที่ประชุมใหญ่ของ ILO มีอนุสัญญาที่ตราขึ้นแล้วจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๐) รวม ๑๘๑ ฉบับ ข้อแนะ ๑๘๒ ฉบับ ซึ่งสามารถจัดแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ได้ ๑๔ หมวด ดังนี้

๑. หมวดว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. หมวดว่าด้วยการมีงานทำ
๓. หมวดว่าด้วยนโยบายสังคม
๔. หมวดว่าด้วยการบริหารงาน
๕. หมวดว่าด้วยการแรงงานสัมพันธ์
๖. หมวดว่าด้วยการเกณฑ์แรงงาน
๗. หมวดว่าด้วยการประกันสังคม
๘. หมวดว่าด้วยการทำงานของสตรี
๙. หมวดว่าด้วยการทำงานของเด็กและเยาวชน

- ๑๐. หมวดว่าด้วยคนงานสูงอายุ
- ๑๑. หมวดว่าด้วยคนงานอพยพ
- ๑๒. หมวดว่าด้วยชนพื้นเมืองและเผ่าชน
- ๑๓. หมวดว่าด้วยคนงานในดินแดนอาณานิคม
- ๑๔. หมวดว่าด้วยอาชีพเฉพาะ

๑.๔ ผลของการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ

องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้สร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศขึ้น โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ดูแล ตรวจสอบ ควบคุมการปฏิบัติตามอนุสัญญาที่รัฐสมาชิกได้ให้สัตยาบันไว้ กลไกติดตามตรวจสอบดังกล่าวมี ๒ ลักษณะที่สำคัญคือ

- ตรวจสอบโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ (Committee of Experts) และ
- ตรวจสอบโดยคณะกรรมการว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม (Committee on Freedom of Association)

Freedom of Association)

คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เป็นคณะกรรมการที่จะพิจารณาตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งรัฐสมาชิกได้ให้สัตยาบันไว้ คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ๒๐ คน โดยคณะประศาสน์การจะเป็นผู้คัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมด้านแรงงานและการบริหารแรงงานจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยมีผู้อำนวยการองค์การแรงงานระหว่างประเทศเป็นผู้เสนอต่อคณะประศาสน์การเพื่อแต่งตั้ง นอกจากนี้คณะกรรมการชุดนี้ยังมีคุณสมบัติในด้านที่ต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นกลางปลอดจากการคุกคามทางการเมือง และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงกฎเกณฑ์และประโยชน์ของสมาชิกทั้งหมด มีวาระ ๓ ปี แต่สามารถที่จะได้รับการแต่งตั้งต่ออีก ๓ ปีได้

หน้าที่ ของคณะกรรมการชุดนี้มีดังนี้

๑. ตรวจสอบรายงานประจำปีของรัฐบาลที่เสนอต่อการแรงงานระหว่างประเทศ ตามมาตรา ๒๒ แห่งธรรมนูญขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการดำเนินการกำหนดมาตราต่าง ๆ ให้เป็นไปตามอนุสัญญาที่ได้ให้สัตยาบันไว้

๒. ตรวจสอบข้อมูลและรายงานที่เสนอโดยรัฐบาลของรัฐสมาชิกที่เกี่ยวกับอนุสัญญา และข้อแนะนำใหม่ที่น่าเสนอต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจตามมาตรา ๑๙ แห่งธรรมนูญขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

๓. ตรวจสอบข้อมูลและรายงานของรัฐบาลแต่ละประเทศที่เสนอเกี่ยวกับสถานการณ์ทางด้านกฎหมายและแนวปฏิบัติด้านเกี่ยวกับอนุสัญญาหรือข้อแนะ ที่รัฐสมาชิกนั้นมิได้ให้สัตยาบันหรือรับเอาตามมาตรา ๓๕ แห่งธรรมนูญขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

ในส่วนของการตรวจสอบข้อมูลและรายงานที่เกี่ยวกับอนุสัญญาที่ได้ให้สัตยาบันไปแล้วแต่มิได้มีการปฏิบัติตามนั้น คณะกรรมการชุดนี้มีได้พิจารณาเฉพาะข้อมูลที่เสนอโดยรัฐบาลของรัฐสมาชิกเท่านั้น แต่จะพิจารณาเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยไม่ว่าข้อกฎหมาย ข้อตกลงร่วมเจรจาต่อรอง คำพิพากษาของศาลหรือรายงานของคณะกรรมการชุดพิเศษต่าง ๆ ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศก็ตาม หากพบว่ามีได้มีการปฏิบัติตามอนุสัญญาที่ได้ให้สัตยาบันไว้ คณะกรรมการก็จะทำรายงานไปยังรัฐบาลรัฐสมาชิก ซึ่งให้เห็นถึงข้อบกพร่องและคำขอให้รัฐบาลปฏิบัติโดยระบุขั้นตอนในการจัดปัญหานั้นไว้

คณะกรรมการว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม เป็นคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นโดยคณะประสานการเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการรวมตัวกัน การจัดตั้งและดำเนินงานขององค์การด้านแรงงาน ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะประกอบด้วยผู้แทนจากฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายนายจ้าง และฝ่ายลูกจ้างฝ่ายละ ๓ คน ทำหน้าที่พิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

๑. คำร้องทุกข์ (Complaints) ต่าง ๆ ที่เป็นข้อเรียกร้อง ข้อคิดเห็น ข้อวิจารณ์ขององค์การนายจ้างหรือองค์การลูกจ้างที่เสนอไปยังองค์การแรงงานระหว่างประเทศ

๒. พิจารณาเรื่องเสรีภาพในการสมาคมโดยทั่ว ๆ ไป แม้ว่าประเทศที่มีปัญหาในเรื่องเสรีภาพในการสมาคมนั้นมิได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาด้านนี้ไว้ก็ตาม ก็ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหลักการนี้ได้เพราะเป็นหลักการสำคัญข้อหนึ่งในปฏิญญาแห่งฟิลาเดลเฟีย ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของการก่อตั้งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งรัฐสมาชิกจะต้องเคารพ

ส่วนใหญ่ข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่เสนอมายังคณะกรรมการนั้นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ

๑. เสรีภาพและความมั่นคงของสหภาพแรงงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

๒. การกระทำอันไม่เป็นธรรม

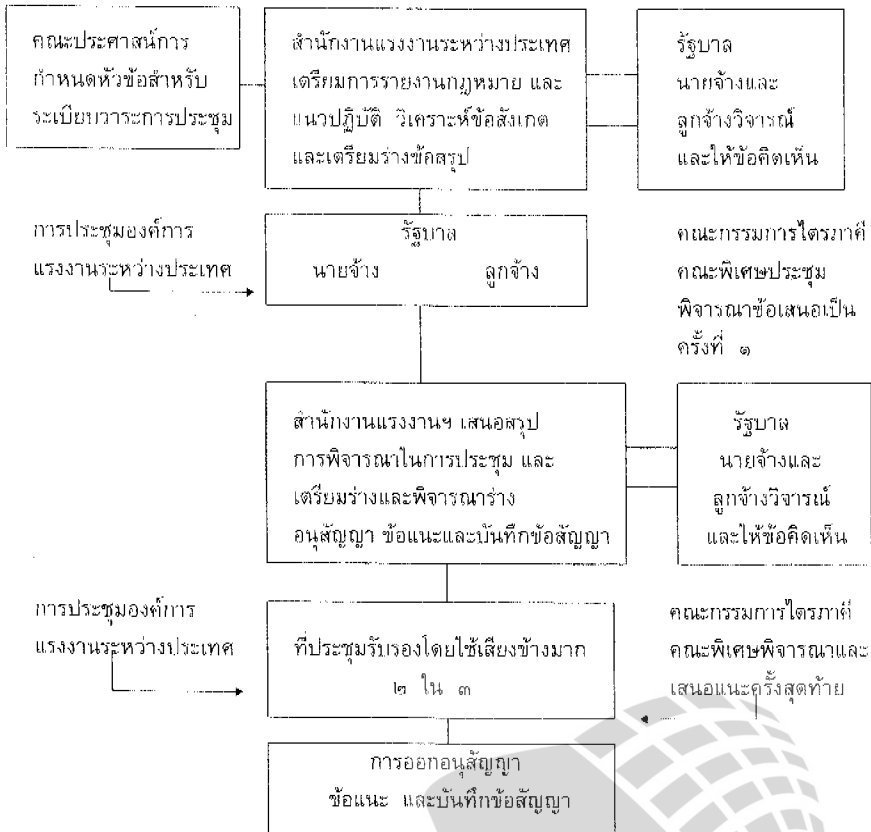
๓. การแทรกแซงสหภาพแรงงาน

๔. ข้อกฎหมาย แนวปฏิบัติต่อสหภาพแรงงานที่ขัดกับอนุสัญญา

ข้อร้องเรียนในเรื่องเสรีภาพในการสมาคมนี้ ร้อยละ ๕๐ มาจากประเทศทางลาตินอเมริกา ร้อยละ ๒๕ มาจากประเทศทางยุโรป และอีกร้อยละ ๒๕ มาจากประเทศทางเอเชียและแอฟริกาโดยข้อร้องเรียนส่วนใหญ่เกี่ยวกับเสรีภาพและความมั่นคงของสหภาพแรงงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การกระทำอันไม่เป็นธรรม (Unfair Labour Practice) การเข้าแทรกแซงสหภาพแรงงาน และปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของสหภาพแรงงาน

นอกจากการตรวจสอบดังกล่าวแล้ว องค์การแรงงานระหว่างประเทศยังมีอำนาจตามมาตรา ๒๒ ของธรรมนูญ กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องจัดทำรายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญาที่ให้สัตยาบันแล้วในระยะเวลาที่กำหนดอีกด้วย โดยถ้าเป็นอนุสัญญาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนต้องทำรายงานทุก ๒ ปี และถ้าเป็นอนุสัญญาอื่น ๆ ต้องเสนอรายงานทุก ๔ ปี

แผนภูมิ
การกำหนดมาตรฐานแรงงานของ ILO

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทที่ ๒

การให้สัตยาบันก่อนอนุญาต

๒.๑ วิธีการให้สัตยาบัน

ในเบื้องต้นเข้าใจว่าอนุญาตขององค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ได้รับรองในที่ประชุมใหญ่แล้วไม่ได้มีผลบังคับใช้ในทันที แต่เมื่อมีรัฐสมาชิกประเทศใดให้สัตยาบันแล้ว จึงจะเริ่มมีผลบังคับใช้หลังจากจดทะเบียนการให้สัตยาบันแล้ว ๑๒ เดือน

โดยปกติในแต่ละปีจะมีการรับรองอนุญาตและข้อแนะนำในที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ หลังจากนั้นรัฐสมาชิกมีหน้าที่จะต้องเสนออนุญาตและข้อแนะนำฉบับนั้น ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจ (Competent Authority) สำหรับประเทศไทยได้แก่รัฐบาล เพื่อทราบการตราอนุญาตและข้อแนะนำเช่นนั้นภายในหนึ่งปีนับแต่ที่มีการรับรองอนุญาตและข้อแนะนำนั้น

ในกรณีที่มีการพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้สัตยาบันอนุญาต เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจให้ความเห็นชอบแล้ว รัฐสมาชิกนั้นจะต้องแจ้งต่อองค์การแรงงานระหว่างประเทศอย่างเป็นทางการ โดยแจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่ (Director General) ของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ และเมื่อได้รับจดทะเบียนแล้ว อนุญาตฉบับนั้นก็จะเริ่มผลใช้บังคับกับรัฐสมาชิกหลังจากจดทะเบียนแล้ว ๑๒ เดือนซึ่งรัฐสมาชิกนั้นก็มิชอบผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามอนุญาตฉบับดังกล่าวโดยดำเนินการออกกฎหมายหรือกำหนดมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอนุญาตที่ได้ให้สัตยาบันไว้

การให้สัตยาบันอนุญาตจะเลือกปฏิบัติเฉพาะบางข้อหรือบางส่วนของอนุญาตไม่ได้ ดังนั้นแต่ละประเทศจึงไม่สามารถที่จะเลือกหรือรับรองบางส่วนของอนุญาตได้ แต่ก็มีอนุญาตบางฉบับได้กำหนดข้อยกเว้นและทางเลือกเอาไว้ให้เพื่อความยืดหยุ่น ซึ่งต้องระบุไว้แจ้งชัดว่ารัฐสมาชิกอาจกำหนดข้อยกเว้นบางประการได้ แต่จะต้องแจ้งให้ทราบว่าประเทศจะกำหนดข้อยกเว้นนั้นในคราวที่แจ้งการให้สัตยาบันด้วย

เมื่อผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศได้จดทะเบียนการให้สัตยาบันอนุญาตแล้ว ก็จะแจ้งไปยังรัฐสมาชิกขององค์การฯ ทั้งหมด รวมทั้งแจ้งการให้สัตยาบันอนุญาตนี้ไปยังเลขาธิการองค์การสหประชาชาติด้วย

๒.๒ ประโยชน์ของการให้สัตยาบัน

เพื่อส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม รับรองและเคารพสิทธิมนุษยชน สนับสนุนให้เกิดความเป็นธรรมในการใช้แรงงาน ยกกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีแก่ลูกจ้างและให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งด้านประกันสังคมและสหกรณ์

๒.๓ วัตถุประสงค์หลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

๑. วางนโยบายและโครงการระหว่างประเทศ เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่และการทำงาน เพิ่มพูนโอกาสมีงานทำ และส่งเสริมสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

๒. กำหนดมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๓. จัดให้มีการฝึกอบรม ศึกษา วิจัย และการจัดทำเอกสารเผยแพร่

๒.๔ การยกเลิกการให้สัตยาบันอนุสัญญา

รัฐสมาชิกซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญามับใดแล้ว อาจจะประกาศบอกเลิกได้เมื่อครบสิบปีนับจากวันที่ได้ให้สัตยาบันแก่อนุสัญญามับนั้นเป็นต้นไปและจะสามารถบอกเลิกการให้สัตยาบันอนุสัญญามับใดให้รัฐสมาชิกนั้นต้องแจ้งการขอยกเลิกต่อผู้อำนวยการสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศเพื่อจดทะเบียนยกเลิกอนุสัญญามับนั้นและจะมีผลเป็นการยกเลิกเมื่อพ้นระยะเวลา ๑ ปี ที่ได้จดทะเบียนยกเลิกไว้

ถ้ารัฐสมาชิกได้ให้สัตยาบันอนุสัญญามับใด และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาสิบปีตามที่กล่าวมาแล้ว ไม่ได้ใช้สิทธิในการบอกเลิกการให้สัตยาบันอนุสัญญามับนั้น ก็จะต้องผูกพันต่อไปอีกเป็นเวลาสิบปี

จะเห็นว่าเงื่อนไขดังกล่าวก็จะเป็นการเปิดช่องให้มีการบอกเลิกการให้สัตยาบันได้แต่ก็ต้องใช้ระยะเวลานาน ดังนั้นในระยะหลัง ๆ รัฐสมาชิกส่วนใหญ่มักจะใช้ความระมัดระวังในการพิจารณาให้สัตยาบันอนุสัญญามากยิ่งขึ้น เพราะหากให้สัตยาบันไปแล้วแต่ปฏิบัติไม่ได้ก็จะมีผลกระทบต่อการบริหารงานภายในประเทศ ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาตินั้นอย่างมาก

ข้อสังเกต จนถึงขณะนี้มีประเทศในทวีปเอเชียให้สัตยาบันอนุสัญญาแล้วบอกเลิกรวม ๓ ประเทศ ดังนี้

๑. ศรีลังกา บอกเลิกอนุสัญญามับที่ ๘๘ ว่าด้วยงานกลางคืน (ผู้หญิง) (แก้ไข) ก.ศ. ๑๙๔๘

๒. มาเลเซีย บอกเลิกอนุสัญญามับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๕๗

๓. สิงคโปร์ บอกเลิกอนุสัญญามับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๕๗

หมายเหตุ การบอกเลิกอนุสัญญานี้ถือว่าเป็นการบอกเลิกโดยตรงไม่รวมถึงการบอกเลิกโดยปริยาย อันเป็นผลจากการให้สัตยาบันอนุสัญญามับใหม่ที่แก้ไขฉบับนั้น

(ข้อมูลกองอิทสัมพันธ์ กระทรวงแรงงาน เมื่อ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๐)

๒.๕ อนุสัญญาและข้อแนะที่ประเทศไทยให้สัตยาบันและรับเอาไว้แล้ว

ประเทศไทยเป็นสมาชิกก่อตั้งขององค์การแรงงานระหว่างประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๒ และนับจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศได้เข้ามาตั้งสำนักงานภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาแล้วจำนวน ๑๑ ฉบับและได้รับเอาข้อแนะจำนวน ๑๐ ฉบับต่อไปนี้

ก. อนุสัญญา

อนุสัญญาฉบับที่ ๑๔ ว่าด้วยการหยุดพักผ่อนปรนประจำสัปดาห์ในงานอุตสาหกรรม

ค.ศ. ๑๙๒๑

อนุสัญญาฉบับที่ ๑๕ ว่าด้วยการปฏิบัติโดยเท่าเทียมกันในเรื่องค่าทดแทนสำหรับ
คนงานชาติในบังคับและคนต่างชาติ ค.ศ. ๑๙๒๕

อนุสัญญา ฉบับที่ ๒๕ ว่าด้วยการเกณฑ์แรงงาน หรือแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๓๐

อนุสัญญา ฉบับที่ ๘๐ ว่าด้วยการแก้ไขบางส่วนของอนุสัญญา ค.ศ. ๑๙๔๖

อนุสัญญา ฉบับที่ ๘๘ ว่าด้วยการจัดตั้งบริหารจัดการงาน ค.ศ. ๑๙๔๘

อนุสัญญา ฉบับที่ ๑๐๔ ว่าด้วยการเลิกบังคับทางอาญาแก่กรรมกรพื้นเมือง
ที่จะมีสัญญาจ้าง ค.ศ. ๑๙๕๕

อนุสัญญา ฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๕๗

อนุสัญญา ฉบับที่ ๑๑๖ ว่าด้วยการแก้ไขบางส่วนของอนุสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๑

อนุสัญญา ฉบับที่ ๑๒๒ ว่าด้วยนโยบายการทำงาน ค.ศ. ๑๙๖๔

อนุสัญญา ฉบับที่ ๑๒๓ ว่าด้วยอายุขั้นต่ำที่อนุญาตให้ทำงานในเหมือง

ไต้หวัน ค.ศ. ๑๙๖๕ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

อนุสัญญา ฉบับที่ ๑๒๗ ว่าด้วยน้ำหนักสูงสุดที่อนุญาตให้คนงานคนหนึ่งแบกหาม
ได้ ค.ศ. ๑๙๖๗

ข. ข้อนั้น

ข้อแนะฉบับที่ ๑๘ ว่าด้วยการหยุดพักผ่อนปรนประจำสัปดาห์ในงานพาณิชยกรรม

ค.ศ. ๑๙๒๑

ข้อแนะฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยสิ่งประกอบในตู้ยาประจำเรือ ค.ศ. ๑๙๕๘

ข้อแนะฉบับที่ ๑๐๗ ว่าด้วยการจ้างชาวเรือให้ทำงานในเรือที่จดทะเบียนใน
ต่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๕๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑)

ข้อแนะฉบับที่ ๑๐๘ ว่าด้วยสภาพทางสังคมและความปลอดภัยของชาวเรือในเรื่อง
การจดทะเบียนเรือ ค.ศ. ๑๙๕๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑)

ข้อแนะฉบับที่ ๑๑๗ ว่าด้วยการฝึกอาชีพ ค.ศ. ๑๙๖๒ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ยกเว้น
ข้อ ๗ (๑)

ข้อแนะฉบับที่ ๑๒๒ ว่าด้วยนโยบายการทำงาน ค.ศ. ๑๙๖๕ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

ข้อแนะฉบับที่ ๑๒๖ ว่าด้วยการฝึกอาชีพให้แก่ชาวประมง ค.ศ. ๑๙๖๑
(พ.ศ. ๒๕๐๔)

ข้อแนะฉบับที่ ๑๒๘ ว่าด้วยน้ำหนักสูงสุดที่อนุญาตให้คนงานคนหนึ่งแบกหาม
ได้ ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐)

ข้อและฉบับที่ ๑๒๙ ว่าด้วยการติดต่อสื่อสารระหว่างฝ่ายจัดการ และคนงานในสถานประกอบการ ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐)

ข้อและฉบับที่ ๑๓๐ ว่าด้วยการพิจารณาและยุติข้อร้องทุกข์ภายในสถานประกอบการ ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐)

ก. อนุสัญญา

(๑) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๕ ว่าด้วยการหยุดพักผ่อนปรนประจำสัปดาห์ในงานอุตสาหกรรม ค.ศ. ๑๙๓๑ (พ.ศ. ๒๔๖๔)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๑๑

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดให้คนงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมของรัฐหรือเอกชนจะต้องได้รับการหยุดพักผ่อนอย่างน้อย ๒๔ ชั่วโมงติดต่อกันในทุก ๆ ระยะเวลา ๗ วัน ทั้งนี้ไม่ใช้บังคับกับบุคคลที่รับจ้างทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งมีสมาชิกของครอบครัวเพียงครอบครัวเดียวรับจ้างทำงาน สำหรับการหยุดพักผ่อนประจำสัปดาห์นี้ อนุสัญญากำหนดว่าหากเป็นไปได้ควรกำหนดระยะเวลาหยุดพักผ่อนสำหรับเจ้าหน้าที่ทั้งหมดในแต่ละสถานประกอบการให้ตรงกัน

(๒) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๙ ว่าด้วยการปฏิบัติโดยเท่าเทียมกันในเรื่องค่าตอบแทนสำหรับคนงานชาติในบังคับและคนต่างชาติ ค.ศ. ๑๙๒๕ (พ.ศ. ๒๔๖๘)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๑๑

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องดำเนินการให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับจ่ายค่าตอบแทนให้แก่คนงานต่างชาติหรือทายาทของเขาในกรณีที่คนงานต่างชาตินั้นประสบอันตรายจากการทำงานเช่นเดียวกับการจ่ายค่าตอบแทนสำหรับคนงานที่ประสบอันตรายจากการทำงานไว้ด้วย

(๓) อนุสัญญาฉบับที่ ๒๙ ว่าด้วยการเกณฑ์แรงงานหรือแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๓๐ พ.ศ. (๒๔๗๓)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๑๒

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดให้ประเทศสมาชิกซึ่งให้สัตยาบันจะต้องดำเนินการยกเลิกการเกณฑ์แรงงานบังคับทุกรูปแบบ

“การเกณฑ์แรงงานบังคับ” หมายถึงงานหรือบริการทุกชนิดซึ่งเอาจากบุคคลใด ๆ โดยการขู่เข็ญ ลงโทษ และบุคคลดังกล่าวนั้นมิได้สมัครใจ ยกเว้น

๑. งานหรือบริการใด ๆ ซึ่งเกณฑ์โดยกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

๒. งานหรือบริการใด ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่พลเมือง

๓. งานหรือบริการใด ๆ ที่เกณฑ์จากบุคคลที่บุกรุกที่ดินลงโทษให้ศาลยุติธรรม

๔. งานหรือบริการใด ๆ ที่เรียกเกณฑ์ในการณินฉุกเฉิน อันหมายถึงกรณีเกิดสงครามหรือภัยพิบัติ

๕. การบริการต่าง ๆ ของชุมชนขนาดเล็ก ซึ่งดำเนินการโดยสมาชิกของชุมชนนั้นเพื่อประโยชน์ของชุมชนนั่นเอง

ในกรณีที่มีการเกณฑ์แรงงานบังคับตามข้อ ๑ - ๕ นั้น จะต้องนำข้อจำกัดต่อไปนี้มาใช้พิจารณาด้วย

ก. เป็นผู้ใหญ่ชายที่มีร่างกายสมบูรณ์ อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี และไม่เกิน ๔๕ ปี และต้องได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์ว่ามีได้เป็นโรคติดต่อร้ายแรง เป็นบุคคลที่มีร่างกายเหมาะสมที่จะทำงานที่กำหนดไว้ได้

ข. ให้อยกเว้นครูและนักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ด้านการบริหารทั่ว ๆ ไป

ค. ต้องให้มีผู้ใหญ่ชายที่มีร่างกายสมบูรณ์ไว้ในชุมชนนั้น ๆ ด้วย โดยปกติไม่ว่ากรณีใด ๆ จะเกณฑ์ไปได้ ๒๕ %

ง. ต้องเคารพต่อความสัมพันธ์ของคู่สมรสและครอบครัว

ในการเกณฑ์แรงงานนั้นจะกระทำได้ไม่เกิน ๖๐ วันในรอบ ๑๒ เดือน โดยให้นับรวมเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปและกลับจากที่ที่จะต้องทำงานด้วย นอกจากนี้จะต้องกำหนดชั่วโมงทำงานเป็นเช่นเดียวกับชั่วโมงทำงานปกติ โดยให้ได้รับค่าตอบแทนไม่น้อยกว่างานประเภทเดียวกัน และหากมีการทำงานเกินชั่วโมงปกติจะต้องได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่เป็นอยู่ทั่ว ๆ ไป รวมทั้งต้องให้บุคคลที่ถูกเกณฑ์แรงงานมีวันหยุดพักผ่อนประจำปีสัปดาห์ด้วย

(๔) อนุสัญญาฉบับที่ ๔๐ ว่าด้วยการแก้ไขบางส่วนของสัญญา ค.ศ. ๑๙๔๖
(พ.ศ. ๒๔๘๙)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๐

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดให้มีการแก้ไขบางส่วนของอนุสัญญาต่าง ๆ ซึ่งตราขึ้นในสมัยที่ ๒๕ ปีแรกนับแต่มีการตั้งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ เช่น กำหนดให้แก้ไข คำว่า "เลขาธิการของสันนิบาตชาติ" เป็น "ผู้อำนวยการสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ" คำว่า "เลขาธิการ" เป็น "ผู้อำนวยการ" คำว่า "คณะเลขาธิการ" เป็น "สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ" เป็นต้น

(๕) อนุสัญญาฉบับที่ ๘๘ ว่าด้วยการจัดตั้งบริการจัดหางาน ค.ศ. ๑๙๔๘
(พ.ศ. ๒๔๙๑)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๒

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องจัดให้มีการบริหารจัดการงานโดยให้เปล่าแก่ประชาชน ในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะต้องผ่านคณะกรรมการที่ปรึกษาในระดับชาติ และหากจำเป็นอาจมีคณะกรรมการในระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่นก็ได้ โดยให้มีผู้

แทนฝ่ายนายจ้างและคนงานเข้าร่วมเป็นกรรมการในจำนวนเท่า ๆ กัน ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อการพัฒนานโยบายจัดการงาน

การบริหารจัดการงานจะต้องดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ

๑. ช่วยเหลือคนงานให้ได้งานที่เหมาะสม และช่วยเหลือนายจ้างให้ได้คนงานที่เหมาะสม

๒. ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้มีการปรับปรุงงานแรงงานให้สอดคล้องกับงานที่มีอยู่ในสาขาอาชีพต่าง ๆ

๓. เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับตลาดแรงงาน ตลอดจนวิเคราะห์สถานการณ์ของการจ้างงานและการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีขึ้น

๔. ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือแก่องค์กรต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อการส่งเสริมคนว่างงาน และเพื่อการวางแผนพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม

(๖) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๐๔ ว่าด้วยการเลิกบังคับทางอาญาแก่กรรมกรพื้นเมืองที่ละเมิดสัญญาจ้าง ค.ศ. ๑๙๕๕ (พ.ศ. ๒๔๙๘)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะยกเลิกการปฏิบัติอันไม่เท่าเทียมกันระหว่างคนงานซึ่งเป็นชนชาวพื้นเมือง และคนงานที่ได้เป็นชาวพื้นเมือง โดยให้มีการเลิกบังคับทางอาญาแก่คนงานทั้ง ๒ ประเภทที่จะละเมิดสัญญาจ้าง และประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้จะต้องยกเลิกการบังคับทางอาญาแก่คนงานที่จะละเมิดสัญญาจ้างโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ต้องไม่ช้ากว่า ๑ ปี นับจากวันที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้

(๗) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๔๗

(พ.ศ. ๒๕๐๐)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๐

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้สืบเนื่องมาจากอนุสัญญาฉบับก่อนๆ ขององค์การฯ คือ

๑. อนุสัญญาว่าด้วยการใช้แรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๓๐ (พ.ศ. ๒๔๗๓)

๒. อนุสัญญาว่าด้วยทาส ค.ศ. ๑๙๒๖ (พ.ศ. ๒๔๖๙) ซึ่งกำหนดให้มีการป้องกันมิให้มีการเกณฑ์แรงงานโดยบังคับ อันเป็นทางที่จะนำไปสู่สภาพที่คล้ายทาส

๓. อนุสัญญาเพิ่มเติมว่าด้วยการเลิกทาส การค้าทาส และการปฏิบัติค้าทาส ค.ศ. ๑๙๐๖ (พ.ศ. ๒๔๔๙) ซึ่งได้กำหนดให้เลิกทาสโดยสิ้นเชิง

๔. อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองค่าจ้าง ค.ศ. ๑๙๔๙ (พ.ศ. ๒๔๙๒) ซึ่งกำหนดให้มีการจ่ายค่าจ้างโดยสม่ำเสมอ ห้ามการหักค่าจ้างโดยปราศจากเหตุผลสมควร

ทั้งนี้ ทางองค์การฯ เห็นว่ายังไม่เป็นการเพียงพอ จึงตราอนุสัญญาฉบับนี้ขึ้นมาอีกฉบับหนึ่งมีสาระสำคัญว่า รัฐสมาชิกที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้จะต้องไม่ใช้วิธีการเกณฑ์แรงงานบังคับ

ในการนี้ดังต่อไปนี้ คือเพื่อประโยชน์ในการเมือง เพื่อใช้คนงานทางพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อลดโทษคนงานทางวินัย เพื่อลดโทษคนงานที่นัดหยุดงาน อันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สังคม สัญชาติ หรือศาสนา

(๘) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๑๖ ว่าด้วยการแก้ไขอนุสัญญาบางส่วน ซึ่งที่ประชุมองค์การแรงงานระหว่างประเทศรับรองครั้งก่อนในสมัยประชุมทั้ง ๓๒ สมัย เพื่อกำหนดบทบัญญัติกรณีที่เกิดขึ้นระหว่างการขอองค์การแรงงานระหว่างประเทศจะต้องเตรียมรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องอนุสัญญา

ให้สัตยาบันเมื่อ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๕

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้กล่าวถึงการแก้ไขข้อผูกพันของคณะประศาสน์การในการเสนอรายงานว่าด้วยการดำเนินงานในเรื่องอนุสัญญาต่อที่ประชุมใหญ่ ซึ่งในมาตราสุดท้ายของอนุสัญญาทุกฉบับ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ตั้งแต่สมัยแรกถึงสมัยที่ ๓๒ มีมติรับรองแล้วนั้น คณะประศาสน์การมีข้อผูกพันจะต้องเสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมใหญ่ “ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานั้น ๑” (๕ ปี หรือ ๑๐ ปี) อันเป็นการผูกมัดเกินไป เพื่อผ่อนคลายข้อผูกพันเช่นว่าที่ประชุมใหญ่สมัยที่ ๙๕ จึงได้มีมติรับรองอนุสัญญาแก้ไขข้อผูกพันของคณะประศาสน์การ โดยการยกเลิกมาตราสุดท้ายในอนุสัญญาฉบับก่อน ๆ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ทั้ง ๓๒ สมัย มีมติรับรองแล้วและให้ชักบัญชีใหม่ผ่อนผันให้เสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ “ในระยะเวลาที่คณะประศาสน์การเห็นเป็นการสมควร” แทน

(๙) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๒๒ ว่าด้วยนโยบายการทำงาน จ.ศ. ๑๙๖๔

(พ.ศ. ๒๕๐๗)

ให้สัตยาบัน เมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๒

สาระสำคัญ นโยบายการทำงานตามอนุสัญญาฉบับนี้เพื่อเร่งรัดให้มีการขยายและพัฒนาการทางเศรษฐกิจ ยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น มีกำลังคนเพียงพอกับความต้องการ ขจัดปัญหาการว่างงานและการทำงานไม่เต็มที่ ประเทศสมาชิกจะประกาศและดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตอย่างเต็มที่และมีเสรีภาพในการเลือกทำงานที่ตนพอใจ

นโยบายดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อให้ทุกคนได้มีงานทำตามความเหมาะสมเท่าที่สามารถจะจัดหาให้ได้ มีเสรีภาพในการเลือกทำงานโดยให้โอกาสแก่คนงานที่ได้ใช้ฝีมือในานที่เขาได้รับมอบหมายให้ทำโดยไม่จำกัดในเรื่องเชื้อชาติ ศิพ เพศ ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สัญชาติ และพื้นฐานทางสังคม ทั้งนี้โดยคำนึงถึงมาตรฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างจุดมุ่งหมายของการจ้างงาน และจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจและสังคมอื่น ๆ ซึ่งจะได้ดำเนินการตามวิธีที่เหมาะสมแก่สภาพและหลักปฏิบัติของประเทศนั้น ๆ ในการดำเนินการตามทีกล่าวจะต้องมีการร่วมปรึกษาหารือระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนี้ โดยเฉพาะผู้แทนของนายจ้าง และผู้แทนคนงานเพื่อให้ใช้ประสิทธิภาพ และความชำนาญ และแนวความคิดจากบุคคลเหล่านี้มาดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้

(๑๐) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๒๓ ว่าด้วยอายุขั้นต่ำที่อนุญาตให้ทำงานในเหมืองใต้ดิน ค.ศ. ๑๙๖๕ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๑

สาระสำคัญ อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดให้รัฐบาลของประเทศสมาชิกกำหนดอายุขั้นต่ำในการจ้างบุคคลทำงานในเหมืองใต้ดิน โดยให้มีการปรึกษากับองค์กรตัวแทนของนายจ้างและของชนงานที่เกี่ยวข้องก่อน และอายุขั้นต่ำจะต้องไม่น้อยกว่า ๑๖ ปี โดยขอให้ประเทศสมาชิกซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้แล้วจัดให้มีการตรวจตราแรงงานอย่างเพียงพอ เพื่อควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาและเพื่อให้เป็นที่พอใจว่าบริการตรวจตราที่มีอยู่นั้นเป็นการเพียงพอแล้ว

(๑๑) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๒๗ ว่าด้วยน้ำหนักสูงสุดที่อนุญาตให้คนงานคนหนึ่งแบกหามได้ ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐)

ให้สัตยาบันเมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๑

สาระสำคัญ ประเทศสมาชิกที่รับหลักการและให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ จะต้องห้ามมิให้คนงานแบกหามหรือขนถ่ายโดยใช้แรงงานกับของที่มีน้ำหนักอันก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพและความปลอดภัยของคนงานนั้น จะต้องมีการตรวจสภาพการทำงานเช่นว่านี้ และจะต้องให้คนงานเหล่านั้นได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับคำแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับวิธีทำงานที่เหมาะสมเพื่อรักษาไว้ซึ่งสุขภาพ อนามัยผู้ปฏิบัติงาน และเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้วย นอกจากนี้ยังได้ระบุถึงการใช้แรงงานหญิงและเด็กให้ทำงานแบกหามหรือขนถ่ายว่าจะต้องมีข้อจำกัดเป็นพิเศษ และทุกกรณีน้ำหนักที่ใช้ให้หญิงและเด็กแบกหามจะต้องน้อยกว่าน้ำหนักที่กำหนดไว้สำหรับคนงานชายเสมอ

ข) ข้อแนะ

(๑) ข้อแนะนำฉบับที่ ๑๕ ว่าด้วยการหยุดพักผ่อนประจําสัปดาห์ในงานพาณิชย์กรรม ค.ศ. ๑๙๒๑ (พ.ศ. ๒๔๖๔)

สาระสำคัญ ข้อแนะนำฉบับนี้กำหนดให้คนงานที่ทำงานในงานพาณิชย์กรรม ไม่ว่าของรัฐหรือเอกชนจะต้องได้รับการหยุดพักผ่อนเป็นเวลา ๒๕ ชั่วโมงติดต่อกันในสัปดาห์และควรจะกำหนดวันหยุดพักผ่อนประจําสัปดาห์นี้ให้ตรงกันทั้งหมด โดยอาจจะให้หยุดตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือประเทศนั้นก็ได้ นอกจากนี้ประเทศสมาชิกอาจแนบไม่เข้าข้อแนะนี้มาใช้กับกิจการบางประเภทก็ได้ แต่จะต้องกำหนดรายละเอียดของกิจการที่ยกเว้นให้เห็นชัดเจน

(๒) ข้อแนะนำฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยสิ่งประจําคนในตู้ยาประจําเรือ ค.ศ. ๑๙๔๘ (พ.ศ. ๒๔๙๑)

LIRT

สาระสำคัญ ข้อเสนอแนะนี้เสนอให้เรือทุกลำที่ประกอบกิจการในสายการเดินเรือทะเลมีผู้ยาประจำเรือพร้อมทั้งคำแนะนำในการใช้ยาโดยพิจารณาถึงจำนวนคนในเรือ เส้นทางและระยะเวลาการเดินทาง

(๓) ข้อเสนอแนะที่ ๑๐๗ ว่าด้วยการจ้างชาวเรือให้ทำงานในเรือที่จดทะเบียนในต่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๕๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑)

สาระสำคัญ ข้อเสนอแนะนี้เสนอให้ประเทศสมาชิกดำเนินการทุกอย่าง เพื่อเห็นด้วยกับชาวเรืออาณาเขตของตนไม่ให้ไปช่วยหรือตกลงที่จะร่วมกับเรือที่จดทะเบียนในต่างประเทศ นอกจากสภาพการณ์ที่ชาวเรือจะไปรับจ้างนั้นเหมือนกับสภาพที่เป็นอยู่ตามสัญญาจ้างและมาตรฐานทางสังคมซึ่งองค์การของเจ้าของเรือและชาวเรือของประเทศที่เดินเรือยอมรับรองและปฏิบัติตามสัญญาและมาตรฐานดังกล่าวโดยยึดถือเป็นประเพณีเช่นเดียวกับของประเทศตน

(๔) ข้อเสนอแนะที่ ๑๐๘ ว่าด้วยสภาพทางสังคมและความปลอดภัยของชาวเรือในเรื่องการจดทะเบียนเรือ ค.ศ. ๑๙๕๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑)

สาระสำคัญ วัตถุประสงค์ของข้อเสนอแนะนี้ ก็เพื่อแนะนำให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยระหว่างประเทศ โดยจัดให้มีบริการเพื่อความปลอดภัยและสวัสดิการของชาวเรือที่รับจ้างอยู่ในเรือเดินทะเลค้าขายที่จดทะเบียนแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้มีการปฏิบัติในประเทศต่าง ๆ สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวงซึ่งเป็นที่ตกลงกันในที่ประชุมของสหประชาชาติเกี่ยวกับกฎหมายทะเล

(๕) ข้อเสนอแนะที่ ๑๑๗ ว่าด้วยการฝึกอาชีพ ค.ศ. ๑๙๖๒ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ยกเว้นข้อ ๗(๑)

สาระสำคัญ ข้อเสนอแนะนี้ได้เสนอแนะให้ประเทศสมาชิกจัดบริการฝึกอาชีพที่ติดต่อประสานกัน และควรปรับจำนวนที่ตั้งและหลักสูตรให้เข้ากับความต้องการทางเศรษฐกิจ สถาบันการฝึกของรัฐบาลควรให้บริการการฝึกโดยไม่คิดมูลค่า ควรอำนวยความสะดวกในการเข้ารับการฝึกในสถาบันเอกชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันที่รับรองแล้ว การฝึกอาชีพในสาขาที่ได้กำหนดมาตรฐานแห่งชาติไว้แล้วควรให้มีการทดสอบที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและมีมาตรฐานรับรองว่าดำเนินการทดสอบตามมาตรฐานดังกล่าวด้วย

สำหรับที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอาชีพ และโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะกรรมการการศึกษา และองค์การนายจ้าง และองค์การคนงาน ควรร่วมมือช่วยเหลือและปรึกษาหารือในการวางแผนปรับปรุง ขยาย และดำเนินโครงการฝึก นอกจากนั้นควรให้มีข่าวสารเกี่ยวกับโอกาสในการฝึกสำหรับอาชีพทุกประเภทอยู่เสมอ

(๖) ข้อเสนอแนะที่ ๑๒๒ ว่าด้วยนโยบายการทำงาน ค.ศ. ๑๙๖๕ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

สาระสำคัญ ข้อเสนอแนะนี้มีสาระสำคัญคือ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการส่งเสริมการทำงานเต็มที่ ควรจะดำเนินการตามหลักการต่อไปนี้

๑. ปรีกษารหัส และร่วมมือกับผู้แทนของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดนโยบาย ใช้และพัฒนากำลังคน ถ้าหากเป็นไปได้ควรกำหนดจุดหมายและเป้าหมายในเรื่องการทำงาน การขยายตัวทางเศรษฐกิจและวิธีจะให้บรรลุเป้าหมายเหล่านั้นไว้ให้แน่นอนชัดเจนมากที่สุดที่จะทำได้

๒. ทำการศึกษาค้นคว้าอันจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อส่งเสริมการทำงานโดยเต็มที่

๓. จัดให้บริการในด้านการศึกษา ด้านการฝึกอบรมและด้านสาธารณสุข ตลอดจนเกษตรกรรมเพื่อพัฒนากำลังคนให้ใช้เป็นประโยชน์ได้ตามความสามารถ

๔. ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ทำงานที่ประสบปัญหาเพื่อให้อำนาจปรับตัวเข้ากับสภาพทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้

๕. ให้นโยบายการทำงานดำเนินไปโดยสอดคล้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมอื่น ๆ ของประเทศ นโยบายเหล่านี้ควรจะส่งเสริมซึ่งกันและกัน เป็นต้นว่า การลงทุน การผลิต การแบ่งปันรายได้ มาตรการประกันสังคม นโยบายทางการคลังและการเงิน และอื่น ๆ

(๗) ข้อแนะนำที่ ๑๒๖ ว่าด้วยการฝึกอบรมให้แก่วชาวประมง ค.ศ. ๑๙๖๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙)

สาระสำคัญ ข้อแนะนำนี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทางราชการควรจะดำเนินการฝึกอบรมให้แก่วชาวประมงโดยประสานงานกับแผนพัฒนาแห่งชาติ และแผนงานอื่น ๆ ไม่ว่าของรัฐบาลหรือเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการประมง และถ้าจำเป็นรัฐบาลจะต้องให้ความช่วยเหลือในด้านการเงินแก่การฝึกดังกล่าวนี้ด้วย นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ทางราชการจะต้องร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เป็นต้นว่า องค์กรของเจ้าของเรือประมงและชาวประมง สถาบันการศึกษา และการวิจัยปลา และหน่วยงานหรือบุคคลที่มีความรู้เป็นอย่างดีในเรื่องการฝึกอบรมชาวประมง เพื่อกำหนดมาตรฐานและโครงการการฝึกให้มีมาตรฐานอันเดียวกัน และให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และควรจัดให้มีการฝึกเช่นนี้แก่ชาวประมงทั้งก่อนเข้าทำงานและที่ทำงานอยู่แล้ว เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้สูงขึ้น ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนควรจะได้ดำเนินการร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในด้านการให้ความสนับสนุนการฝึกอบรมให้แก่วชาวประมง

(๘) ข้อแนะนำที่ ๑๒๘ ว่าด้วยน้ำหนักสูงสุดที่อนุญาตให้คนงานคนหนึ่งแบกหามได้ ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐)

สาระสำคัญ ข้อแนะนำนี้กล่าวถึงวิธีใช้แรงงานเพื่อทำงานแบกหามหรือขนถ่ายด้วยแรงกายโดยแนะนำว่าการฝึกอบรมและการให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันอันตรายและสุขภาพอนามัยของผู้ทำงานเช่นนี้ และได้เสนอด้วยว่าควรมีการตรวจร่างกายก่อนให้ทำงาน และเป็นครั้งคราว ทั้งให้ออกหนังสือสำคัญเพื่อยืนยันว่าลูกจ้างผู้รับการตรวจสุขภาพจะสามารถทำงานได้และแนะนำให้กำหนดน้ำหนักสูงสุดไว้ด้วย นอกจากนี้ได้แนะนำว่าควรมีการใช้เครื่องมือทำงานนี้ สำหรับเด็กก็ควรจำกัดอายุที่จะให้ทำงานนี้ได้ด้วย

(๙) ข้อแนะนำฉบับที่ ๑๒๙ ว่าด้วยการติดต่อสื่อสารระหว่างฝ่ายจัดการ และคนงาน ในสถานประกอบการ ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐)

สาระสำคัญ ข้อแนะนำนี้กล่าวถึงหลักและวิธีปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างฝ่ายจัดการกับฝ่ายคนงาน สื่อกลางที่ใช้ในการสื่อสารข้อความ ตลอดจนประเภทข่าวสารที่ฝ่ายจัดการควรจะต้องสื่อสารให้ฝ่ายคนงานได้ทราบด้วย เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง และเพื่อช่วยลดความขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

(๑๐) ข้อแนะนำฉบับที่ ๑๓๑ ว่าด้วยการพิจารณาและยุติข้อร้องทุกข์ภายในสถานประกอบการ ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐)

สาระสำคัญ ข้อแนะนำนี้กล่าวถึงลักษณะและขอบเขตข้อร้องทุกข์ วิธีการยื่น และพิจารณาข้อร้องทุกข์ วิธีปฏิบัติต่อผู้ยื่นข้อร้องทุกข์ และการให้สิทธิพิเศษเพื่อคุ้มครองผู้ร้องทุกข์ ตลอดจนวิธีการอื่นที่จะพึงปฏิบัติ หากไม่สามารถจะยุติข้อร้องทุกข์ได้ภายในสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงาน

หมายเหตุ สำหรับข้อแนะนำ (RECOMMENDATION) นั้น เป็นเพียงแนวปฏิบัติที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศขอให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติ โดยใช้วิธีการรับเอา (ADOPTION) ไม่ถือเป็นข้อผูกพันตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงขึ้นอยู่กับประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะพิจารณาปฏิบัติตามหรือไม่ จึงไม่จำเป็นต้องให้สัตยาบันแต่อย่างใด จะรับเอาหรือไม่ก็ทำได้เลย ถือเป็นเรื่องภายในของตน

บทที่ ๓

ปัญหาในการให้สัตยาบันก่อนสัญญา

๓.๑) ปัญหาในทางปฏิบัติของอนุสัญญา ๑๑ ฉบับที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน

สำหรับอนุสัญญาที่ประเทศไทยให้สัตยาบันไปแล้วทั้ง ๑๑ ฉบับนั้น ก็พบว่า มีปัญหาในทางปฏิบัติหลายด้าน เช่น

(๑) ในการรายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญาให้สัตยาบัน (ข้อผูกพันตามมาตรา ๒๒ ของธรรมนูญองค์การ) ไม่สามารถกระทำได้ตามสมควรและชัดเจน เนื่องจาก ILO มักจะเรียกร้องให้แจ้งสถิติหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ยากต่อการรวบรวม เช่น สถิติโสเภณีเด็ก สถิติการค้าเนรเทศเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก โดยจำแนกประเภทของงาน เพศ ฯลฯ นอกจากนี้ในบางครั้งตัวเลขต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างสถิติที่รัฐจัดเก็บ และที่เอกชนเก็บ เป็นต้น

(๒) สำหรับอนุสัญญางานบางฉบับ เช่น อนุสัญญาฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับหรือการเกณฑ์แรงงาน ซึ่งไทยได้ให้สัตยาบันเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ นั้น ILO ได้ขอให้มีการแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิก พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ มาตรา ๔,๕,๖ และ ๘ เพราะถือว่าขัดต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ซึ่งการแก้ไขกฎหมายหรือการยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศเป็นเรื่องยากที่จะกระทำให้เป็นไปตามความต้องการขององค์การระหว่างประเทศหรือหน่วยงานใด ๆ ได้โดยง่ายได้

(๓) การโจมตีเรื่องการใช้แรงงานเด็กของไทย โดยกล่าวหาว่า การใช้แรงงานเด็กเป็นไปในลักษณะทาส หรือถูกบังคับ ซึ่งขัดต่ออนุสัญญาฉบับที่ ๒๙ ว่าด้วยการเกณฑ์แรงงาน ซึ่งปัจจุบันการชี้แจงเรื่องดังกล่าวก็ยังเป็นปัญหาอยู่

(๔) การให้สัตยาบันอนุสัญญาทั้ง ๑๑ ฉบับของไทยนั้น ได้ดำเนินการมาไม่ต่ำกว่า ๑๔ ปีแล้ว แต่ความคืบหน้าในการปฏิบัติให้เป็นไปตามพันธะที่กำหนดตามมาตรฐานแรงงานยังดำเนินไปได้น้อย ทั้งที่มีการพยายามปรับปรุงกฎหมายแรงงานให้สอดคล้องกับอนุสัญญา แต่ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายใช้เวลานาน

(๕) การให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับใด มิใช่แต่กฎหมายแรงงานเท่านั้นที่จะต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติในอนุสัญญานั้น ๆ ทั้งนี้เพราะ ILO สามารถตรวจสอบกฎหมายทุกฉบับที่ใช้อยู่ในประเทศ และตีความว่าเป็นการขัดแย้งต่ออนุสัญญาให้สัตยาบันได้ โดยจะพยายามผลักดันให้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายนั้น ๆ เช่น พ.ร.บ.ปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๙ มีบทบัญญัติให้กำนันสามารถเกณฑ์ลูกบ้านให้ทำหน้าที่คนนำทาง หรือขนของได้ เป็นต้น ILO เห็นว่าลักษณะนี้ขัดต่ออนุสัญญาฉบับที่ ๒๙ ว่าด้วยแรงงานบังคับ และขอให้ไทยยกเลิกมาตรานี้

(๖) การเรียกร้องให้ประเทศที่ให้สัตยาบันปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญานั้น ILO อาจขอให้ชี้แจงหรือจัดทำรายงาน หากยังเห็นว่าคำชี้แจงไม่เป็นที่พอใจ ก็อาจถูกประณามในที่ประชุมหรือรายงานไว้ในเอกสารขององค์การว่าเป็นประเทศที่ไม่อาจปฏิบัติตามพันธะในอนุสัญญาได้ครบถ้วน เป็นต้น

(๗) การดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการของ ILO จะต้องกระทำในลักษณะใดระภาคี เช่น การตอบข้อถาม การจัดทำรายงานการปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ แห่งธรรมนูญองค์การ เป็นต้น ซึ่งการปรึกษาหารือเช่นนี้ในกรณีของประเทศไทยแล้ว ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะไม่ได้รับความเห็นในการให้ข้อมูลหรือคำตอบ หรือให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเพียงบางเรื่อง เป็นเหตุให้เกิดสภาพไม่พร้อมในการหารือแบบใดระภาคีดังที่พึงเป็น ตามที่ ILO คาดหมายไว้

(๘) อนุสัญญาถือเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ หากให้สัตยาบันแล้วต้องมีการปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับอนุสัญญา การให้สัตยาบันอนุสัญญานับได้ หากขัดต่อสภาพวัฒนธรรม ประเพณีปฏิบัติ หรือสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ก็ยังยกเลิกไม่ได้จนกว่าจะครบ ๑๐ ปี นับแต่วันที่อนุสัญญานับนั้นจะมีผลบังคับเป็นครั้งแรก และหากครบกำหนดเวลาแล้วยังไม่ยกเลิก จะมีสิทธิยกเลิกได้ต้องรอให้ครบเวลา ๑๐ ปีถัดไป แต่ในทางปฏิบัติมีประเทศที่ขอยกเลิกน้อยมาก โดยเฉพาะอนุสัญญาในหมวดที่ถือว่าเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งการขอยกเลิกอาจต้องเผชิญกับแรงกดดันทั้งจากภายในและภายนอกประเทศด้วย

๓.๒ สาเหตุที่ประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนเลือกรับอนุสัญญา

สาเหตุที่ประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยเลือกรับอนุสัญญาหรือมาตรฐานแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ เพราะมาตรฐานแรงงานของ ILO ตั้งแต่ช่วงระยะเวลาที่เริ่มก่อตั้งจนถึงในปัจจุบันนั้นอิงอยู่กับมาตรฐานแรงงานของกลุ่มประเทศยุโรปเป็นหลัก เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันว่ากลุ่มประเทศตะวันตกนั้นให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการให้ความคุ้มครองสิทธิของแรงงานเมื่อเทียบกับประเทศในเอเชีย แอฟริกา หรืออื่น ๆ แต่สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งไม่มีใครถูกกล่าวถึงแต่ทว่าเป็นที่เข้าใจกันเองในประเทศต่าง ๆ ก็คืออิทธิพลของประเทศในยุโรปและอเมริกาซึ่งได้ครอบงำไปทั่วโลกนับตั้งแต่สมัยที่เริ่มก่อตั้ง สาเหตุสำคัญที่สุดข้อหนึ่งที่ทำให้ประเทศจากกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาสมัครเข้าเป็นสมาชิกของ ILO ก็เพราะได้รับการสนับสนุนหรือกระตุ้นไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมจากกลุ่มประเทศตะวันตก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนก็คือในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก ILO ของกลุ่มประเทศ ASEAN (Indonesia ปี ๑๙๕๐ Malaysia ปี ๑๙๕๗ Philippines ปี ๑๙๕๘ Singapore ปี ๑๙๕๕) ซึ่งนอกจากประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่เป็นสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้ง ILO ในปี ๑๙๑๙ แล้วนั้น ประเทศอื่น ๆ ที่เหลือล้วนแต่เข้าเป็นสมาชิกในช่วงระยะเวลาที่ตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศตะวันตกทั้งสิ้น จึงยากที่จะกล่าวได้ว่าการเข้าเป็นสมาชิกล้วนแต่ได้กระทำไปโดยสมัครใจ ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใดที่จะเกิดปัญหาในเรื่องการยอมรับปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานาภายหลัง เมื่อบางประเทศได้เริ่มเห็นว่าเงื่อนไขตามอนุสัญญางานฉบับนั้นไม่เหมาะสมที่จะนำไปปรับใช้ภายในประเทศ แต่ถ้าหากจะฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็เท่ากับเป็นการละเมิดข้อตกลงแห่งอนุสัญญาที่ตนได้ให้สัตยาบันไป ภาวะหนักจึงทำให้ประเทศเหล่านั้นในอันที่จะพยายามแสวงหาทางออกในการแก้ไขปัญหานี้ ซึ่งความพยายามดังกล่าวนี้ในบางครั้งก็อาจส่งผลให้เป็นการขัดกับอนุสัญญาไม่ว่าจะกระทำไปโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม

เมื่อเกิดกรณีที่ประเทศสมาชิกฝ่าฝืนบทบัญญัติของ ILO ขึ้น คำตามข้อหนึ่งซึ่งมักถูกหยิบยกขึ้นมาคือ ถ้าหากว่าประเทศที่ฝ่าฝืนนั้นรู้ตัวว่าตนไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในอนุสัญญาได้ตั้งแต่เริ่มแรกแล้วทำไมจึงได้ยินยอมให้สัตยาบัน เพราะในธรรมนูญ ILO นั้นก็ได้มีข้อบังคับว่าประเทศ

สมาชิกจะต้องให้สัตยาบันก่อนสัญญา สภาวะบังคับจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อทันทีที่ได้ให้สัตยาบันแล้วเท่านั้น ซึ่งคำตอบก็ต้อนอกเหนือจากเรื่องการถูกกระตุ้นโดยทางอ้อมจากกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมแล้ว สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือในเรื่องการตีความบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา เพราะ ILO จะมีคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ (The Committee of Experts) ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและตีความบทบัญญัติของ ILO ซึ่งในบางครั้งอาจแตกต่างไปจากความเข้าใจของประเทศไทยก็ได้ ตัวอย่างเช่นในกรณีของอนุสัญญาระดับที่ ๒๙ ว่าด้วยการเกณฑ์แรงงานและอนุสัญญาระดับที่ ๑๐๔ ว่าด้วยการยกเลิกการเกณฑ์แรงงาน ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ซึ่งสาระสำคัญของอนุสัญญาดังกล่าวก็ถือห้ามไม่ให้มีการบังคับใช้หรือเกณฑ์แรงงานจากคนงานซึ่งในเวลาให้สัตยาบันนั้น รัฐบาลไทยในเวลานั้นเข้าใจว่าหมายถึงเฉพาะการห้ามไม่ให้มีการบังคับคนงานทั่วไปให้ทำงานโดยไม่สมัครใจ แต่ในเวลาต่อมาคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าการเกณฑ์แรงงานนั้นให้หมายความรวมถึงกรณีที่รัฐบาลมีกฎหมายห้ามคนงานนัดหยุดงาน โดยมีบทบังคับเป็นการลงโทษทางอาญา (จำคุก) ด้วย ดังนั้น พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ห้ามการนัดหยุดงานภายใต้เงื่อนไขบางประการ และ พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามพนักงานรัฐวิสาหกิจนัดหยุดงานจึงเป็นการละเมิดต่ออนุสัญญาที่ได้ให้สัตยาบันไปดังกล่าว

ตารางเปรียบเทียบ ๑
ตารางเปรียบเทียบข้อบัญญัติบางฉบับที่
ประเทศในกลุ่มอาเซียนให้สัตยาบัน
และ
ตารางเปรียบเทียบมาตรฐานแรงงานของ
ประเทศต่าง ๆ ๑๕ ประเทศ

อนุสัญญาฉบับที่ ๔๗ เสรีภาพในการสมาคมและการระงับข้อพิพาทในการรวมตัวกัน

สาระสำคัญของอนุสัญญา	ความเห็น	ประเทศที่ให้สัตยาบัน	คำอธิบาย
๑. นายจ้างและลูกจ้างสามารถรวมตัวกันเป็นสมาคมนายจ้างและลูกจ้างได้โดย ๑.๑ มีสิทธิกำหนดข้อบังคับและระเบียบในองค์กรของตนเอง ๑.๒ มีเสรีภาพในการเลือกผู้แทนในการบริหารและจัดกิจกรรม ๒. ปราศจากการแทรกแซงของรัฐ ๓. องค์การนายจ้างและลูกจ้างมีสิทธิรวมตัวเป็นสหพันธ์หรือสมาพันธ์ ๔. ตลอดจนเข้าร่วมเป็นสมาชิก องค์กรระหว่างประเทศได้ ๕. กฎหมายหรือบทบัญญัติใด ๆ ก็ไม่เป็นเหตุฉวยโอกาสให้ใช้วิธีบังคับ	ไม่ควรมีให้สัตยาบันอนุสัญญานี้เพราะ ๑. สาระสำคัญของอนุสัญญาขัดต่อกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ภายในประเทศ คือ พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ และ พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ๒. การจะให้สัตยาบันจะต้องมีการแก้ไขกฎหมาย ตลอดจนระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ขัดต่ออนุสัญญาให้สอดคล้องกับอนุสัญญาเสียก่อน ๓. ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้เสรีภาพในการสมาคม และคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกันอยู่แล้วทั้งในกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศ พ.ร.บ. ธรรมนูญของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๔ และ พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่ยังคงอยู่ภายใต้ พ.ศ. ๒๕๓๔	๑. ประเทศที่ให้สัตยาบันมีทั้งสิ้น ๙๙ ประเทศ ๒. <u>ประเทศในกลุ่มอาเซียน</u> ที่ให้สัตยาบันคือ <u>ฟิลิปปินส์</u> ๓. ประเทศ ๑๐ ประเทศ ซึ่ง ILO ถือว่าเป็นประเทศอุตสาหกรรมสำคัญ ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ คือ รัสเซีย อังกฤษ แต่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมัน อินเดีย แคนาดา อิตาลี จีน และฝรั่งเศส <u>ไม่ได้ให้สัตยาบัน</u>	อนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ ประกอบด้วยการสหภาพการค้าที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑. การรวมตัวกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติโดย ๕ หมายถึงการรวมตัวกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติในอาชีพ ผิด เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ หรือลัทธิความเชื่อทางการเมือง ซึ่งตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ การกำหนดให้ผู้จัดตั้งสมาคมหรือสหภาพแรงงานหรืออยู่เป็นสมาชิกสมาคมหรือสหภาพแรงงานต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย เท่าเทียมกับการเลือกปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการเสรีภาพในการสมาคมของ ILO

สาระสำคัญของอนุสัญญา	ความเห็น	ประเทศที่ให้สัตยาบัน	คำอธิบาย
	การควบคุม ดูแล ของรัฐ เนื่องจากสภาพแรงงานไทยยังอยู่ในขั้นตอนการพัฒนาตนเอง ซึ่งลักษณะการควบคุมดูแลของรัฐนี้ขัดต่ออนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งถือว่าเป็นการเข้าไปแทรกแซงของรัฐ		๒. การร่วมมือกันโดยประเทศจากการแทรกแซงหรือการรับรองของรัฐหมายความว่า กฎหมายภายในประเทศจะต้องให้อิสรเสรีแก่สมาคมหรือสหภาพแรงงานในการบริหารงานของคนปลดจากการตรวจ สอบการบริหารกิจการภายในโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในเรื่องนี้ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจ ๑. อนุมัติให้จัดตั้งสมาคมหรือสหภาพแรงงาน ๒. ควบคุมการดำเนินการของสมาคมหรือสหภาพแรงงานให้อยู่ภายในวิถิตุประสงค์ ๓. มีอำนาจในการสั่งเลิกสมาคมหรือสหภาพแรงงานได้

สาระสำคัญของเนื้อหา	ความเห็น	ประเทศที่ให้สัตยาบัน	คำอธิบาย
			๓. สิทธิและเสรีภาพในการเลือกผู้แทนของตนหรือองค์กรที่ตนพอใจได้หมายถึง การมีสิทธิและเสรีภาพในการคัดเลือกหรือเลือกตั้งผู้แทนของตนได้โดยอิสระและสามารถจัดตั้งหรือเข้าร่วมในองค์กรที่ตนพอใจได้โดยเสรีในเรื่องนี้ พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ เปิดโอกาสให้นายจ้างหรือลูกจ้างสามารถทำการได้โดยเสรี ช่น ในสถานประกอบการหลายแห่งมีการจัดตั้งสหภาพแรงงานมากกว่า ๑ แห่ง สำหรับ พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งมีสมาคมเพียงหนึ่ง ซึ่งขัดต่อหลักการ ในข้อนี้

อนุสัญญาฉบับที่ ๘๔ การปฏิบัติตามหลักการเกี่ยวกับสิทธิในการรวมตัวกันและการเจรจาต่อรองกัน

สาระสำคัญของอนุสัญญา	ความเห็น	ประเทศที่ให้สัตยาบัน	คำอธิบาย
๑. คณะกรรมการจะต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติ หรือถูกไล่ออกจากงานอันเนื่องมาจาก เป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือ ไม่สละการเข้าร่วมเป็นสมาชิก สหภาพแรงงาน หรือเข้าร่วมใน กิจกรรมของสหภาพแรงงานนอก หรือในเวลาทำงาน ๒. กำหนดการคุ้มครองมิให้ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งแทรกแซงอีกฝ่ายหนึ่ง ต้องมีการวางมาตรการส่งเสริม การพัฒนาประชาธิปไตยร่วมกัน โดยสมัครใจ ระหว่างองค์กร นายจ้างและองค์กรลูกจ้างในเรื่อง สหภาพการจ้างโดยวิธีการตกลง ร่วมกัน ๓. สิทธิดังกล่าวข้างต้นครอบคลุมถึง ลูกจ้างของรัฐด้วย	ไม่ควรมีให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ เพราะ ๑. สาระสำคัญของอนุสัญญาขัดต่อ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ภายใน ประเทศ คือ พ.ร.บ.พนักงาน รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ๒. การจะให้สัตยาบันจะต้องมีการ แก้ไขกฎหมาย ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ขัดต่ออนุสัญญา ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาเสียก่อน ๓. ไม่สามารถให้สิทธิดังกล่าวแก่ ลูกจ้างของรัฐได้	๑. ประเทศที่ให้สัตยาบันมีทั้งสิ้น ๑๑๔ ประเทศ ๒. ประเทศในกลุ่มเอเชียใต้ให้ สัตยาบัน คือ อินเดีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ๓. ประเทศ ๑๐ ประเทศ ซึ่งถือว่าเป็น ประเทศอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่ สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้คือ เยอรมัน อิตาลี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น รัสเซีย อังกฤษ โดยประเทศสหรัฐ อเมริกา แคนาดา อินเดีย จีน ไม่ ได้ให้สัตยาบัน	๑. อนุสัญญาฉบับที่ ๘๔ ประกอบด้วย หลักการ ๒ ประการ คือ ๑.๑ การกระทำอันไม่เป็นธรรม หมายถึง ลูกจ้างจะต้องได้รับความคุ้มครองมิให้ถูกเลือกปฏิบัติสิ่งเนื่องมาจากกรเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือเข้าร่วมในกิจกรรมของสหภาพ แรงงาน ในส่วนของ พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างในเรื่องนี้อยู่แล้ว สำหรับ พ.ร.บ.พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้การ ดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของสมาคม พนักงานรัฐวิสาหกิจจะต้องกระทำ เฉพาะในวันหยุดราชการหรือวันหยุด ตามประเพณีเท่านั้น

สาระสำคัญของอนุสัญญา	ความเห็น	ประเทศที่ให้สัตยาบัน	คำอธิบาย
 Legislative Institutional Repository of Thailand			๑.๒ การเจรจาต่อรองร่วมมือโดยสมัครใจ หมายถึงการส่งเสริมการเจรจาต่อรองร่วมกันโดยสมัครใจในระหว่างองค์กรนายจ้างและองค์กรลูกจ้างในเรื่องเกี่ยวกับสภาพการทำงาน ตาม พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้นายจ้างหรือลูกจ้างสามารถเรียกร้องให้มีการกำหนดหรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับข้อเรียกร้องแล้วให้เริ่มเจรจากันภายใน ๓ วัน สำหรับ พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้คณะกรรมการการกิจการสัมพันธ์อันประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายบริหารและผู้แทนสมาคมฯ จำนวนเท่ากัน โดยเป็นกรรมการของรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นประธาน ทำหน้าที่ปรึกษาหารือเพื่อเสนอให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์จัดให้มีการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับในการทำงาน อันเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารและพนักงาน การกำหนดใน

สาระสำคัญของปัญหา	ความเห็น	ประเทศที่ได้รับดราม่า	คำอธิบาย
 Legislative Institutional Repository of Thailand			ลักษณะเช่นนี้ทำให้คณะกรรมการ กิจการสัมพันธ์ไม่อาจดำเนินการ เจรจาต่อรองโดยสมคณาใจ ๒. พิธีปฐมนิเทศประเทศหนึ่งให้ สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ แต่ประสบ ปัญหาอุปสรรคจาก ILO เกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามอนุสัญญาไม่ครบถ้วน ดังนั้น ๒.๑ ขีดต่อมาตรา ๒ และ ๕ ของอนุสัญญา การจดทะเบียนเป็นสหภาพ แรงงาน กฎหมายกำหนดให้ต้องมีข้อ สมมติอย่างน้อย ๒๐ % จากจำนวน คนงาน และกำหนดให้สหภาพแรงงาน จำนวนหนึ่งจะสามารถจัดตั้ง เป็นสหพันธ์หรือองค์กรกลางได้ รวม ทั้งห้ามคนต่างชาติดำเนินการ ของสหภาพแรงงาน

สาระสำคัญของอนุสัญญา	ความเห็น	ประเทศที่ให้สัตยาบัน	คำอธิบาย
			๕.๒ ขีดต่อมาตรา ๗ ของอนุสัญญา การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบกิจการการเงินของสหภาพแรงงานได้ รวมทั้งจะต้องมีเสียงข้างมากของสมาชิกสหภาพแรงงานจึงจะสามารถถอนตำแหน่งได้ นอกจากนี้หากรัฐบาลมีความเห็นว่าการนัดหยุดงานมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ รัฐบาลสามารถใช้อำนาจตัดสินใจตามกฎหมายบังคับได้ การใช้อำนาจดังกล่าวนี้ส่งผลเป็นการจำกัดสิทธิในการนัดหยุดงานในกิจการที่ไม่ถือว่าเป็นบริการที่จำเป็นด้วย (non-essential service)

อนุสัญญาฉบับที่ ๑๓๔ การคุ้มครองและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้แทนของลูกจ้างในสถานประกอบการ

สาระสำคัญของอนุสัญญา	ความเห็น	ประเทศที่สัตยาบัน	คำอธิบาย
๑. กำหนดว่าผู้แทนลูกจ้างจะได้รับ การคุ้มครอง ไม่ถูกเลือกปฏิบัติอัน รวมถึงการปลดออกหรือไล่ออก เนื่องจากการดำเนินการดำเนินกิจกรรมใน ฐานะผู้แทนลูกจ้าง หรือเป็น สมาชิกสหภาพแรงงานหรือมีส่วน ร่วมในสหภาพแรงงาน ซึ่งการ กระทำนั้นตามปฏิติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อตกลงที่มีอยู่ ๒. ต้องจัดให้ความสะดวกในการ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทน ๓. ผู้แทนตามกฎหมายนี้ คือบุคคล ซึ่งได้รับการรับรองโดยกฎหมาย หรือหน่วยปฏิบัติ ทั้งนี้ไม่ว่าจะ เป็นผู้แทนสหภาพแรงงานหรือผู้ แทนที่ได้รับเลือกจากลูกจ้างก็ตาม	ไม่ควรรหัสัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ เพราะ ๑. สาระสำคัญของอนุสัญญาขัดต่อ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ภายใน ประเทศ คือ พ.ร.บ.พนักงานรัฐ วิชากิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ เนื่อง จาก พ.ร.บ.ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติใน เรื่องนี้ ๒. การจะให้สัตยาบันจะต้องมีการ แก้ไขกฎหมาย ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีขัดต่ออนุสัญญา ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาเสียก่อน ๓. แม้ประเทศไทยจะไม่ได้ให้สัตยาบัน อนุสัญญาฉบับนี้ แต่ก็ได้นำหลัก การมาใช้ปฏิบัติ ดังใน พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ ให้สิทธิผู้แทนลูกจ้างในการลาเพื่อ เข้าร่วมประชุมตามที่ทางราชการ กำหนดและได้รับการคุ้มครองโดย ห้ามนายจ้างลงโทษ เพราะทำ กิจกรรมสหภาพแรงงาน.	๑. ประเทศที่ให้สัตยาบันมีทั้งสิ้น ๔๕ ประเทศ ๒. ในกลุ่มประเทศเอเชียไม่มี ประเทศใดให้สัตยาบัน ๓. ประเทศ ๑๐ ประเทศซึ่ง ILO ถือว่า เป็นประเทศอุตสาหกรรม สำคัญได้ให้สัตยาบันอนุสัญญา ฉบับนี้คือ เยอรมัน อิตาลี อังกฤษ โดยมีสหรัฐอเมริกาคือ ญี่ปุ่น อินเดีย รัสเซีย แคนาดา ฝรั่งเศส จีน ไม่ได้ให้สัตยาบัน	อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดให้ความคุ้มครองแก่ผู้แทนลูกจ้างในการท างาน โดยจะได้รับความคุ้มครองไม่ให้ ถูกเลือกปฏิบัติอันรวมถึงการปลด ออก ไล่ออกด้วย พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติให้ความสะดวก และให้ความคุ้มครองต่อผู้แทนลูกจ้าง อยู่แล้ว ในบทที่ว่าด้วยการกระทำอัน ไม่เป็นธรรม พ.ร.บ.พนักงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่มีบท บัญญัติกำหนดในเรื่องนี้ แต่อาจ แก้ไขเพิ่มเติมให้ได้รับความคุ้มครอง ได้ หากปรากฏว่าพนักงานรัฐ วิชากิจไม่ได้รับความเป็นธรรมใน เรื่องนี้

การเปรียบเทียบมาตรฐานแรงงานของประเทศต่าง ๆ ๑๕ ประเทศ

[illegible]

มาตรฐานแรงงาน	เม็กซิโก	สหรัฐ	แคนาดา
๑. สิทธิในการตั้งสหภาพและต่อรองร่วม	- แรงงานมีสิทธิที่จะจัดตั้งสหภาพแรงงานเพื่อการเจรจาต่อรองกับนายจ้าง โดยไม่ต้องขออนุญาตล่วงหน้า โดยจะต้องเป็นเอกฉันท์ ๖๐ คน ของลงทะเบียน	- แรงงานมีเสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งสหภาพแรงงานเพื่อการเจรจาต่อรองกับนายจ้างในเรื่องสหประชาชาติของแรงงาน (the National Labour Relations Act) และมีสิทธิเลือกผู้นำได้	- แรงงานมีสิทธิในการจัดตั้งสหภาพแรงงานเพื่อรวมตัวกันต่อรองกับนายจ้างในเรื่องสหประชาชาติของแรงงาน (the Labour Relations Act) และมีสิทธิเลือกผู้นำได้
๒. ค่าจ้างของแรงงาน	- ๑๔ ปี	- ๑๖ ปี	- ๑๔-๑๕ ปี แล้วแต่องค์กรของสหภาพ
๓. ข้อห้ามในการขับไล่แรงงาน	- ห้ามมิให้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี (แรงงานอายุ ๑๔-๑๖ ปี ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง)	- ห้ามมิให้แรงงานเด็กต่ำกว่า ๑๖ ปี (แรงงานอายุ ๑๔-๑๕ ปี ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง) และงานที่ ๒, ๓ และ ๔	- ห้ามมิให้แรงงานเด็กที่ต่ำกว่า ๑๖ ปี (แรงงานอายุ ๑๔-๑๕ ปี ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง) และงานที่ ๒, ๓ และ ๔
๔. เงื่อนไขไม่ทำงาน	- ๑๕ ชั่วโมง	- ๔๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์	- ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ ๔๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
๕. สภาพและความปลอดภัยในการทำงาน	- แรงงานมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือด้านสุขภาพ การรักษาพยาบาล อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุระหว่างการทำงาน	- กฎหมาย Occupational Safety and Health Act of ๑๙๗๐ กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยในอุตสาหกรรม ๔ สาขา คือ อุตสาหกรรมที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ ซึ่งครอบคลุมการก่อสร้างและการเกษตร	- กฎหมาย the Occupational Health and Safety Act กำหนดให้หน่วยงานความปลอดภัย (Joint Health and Safety Committee) ร่วมมือกับรัฐบาลในการพัฒนาระบบความปลอดภัยที่จะปฏิบัติงานที่ปลอดภัย
๖. การไม่เลือกปฏิบัติระหว่างแรงงาน	- ไม่เลือกปฏิบัติในเรื่องชาติ ศาสนา เพศ ลัทธิ การเมือง สถานะครอบครัว	- ไม่เลือกปฏิบัติในเรื่องเชื้อชาติ สัญชาติ สีผิว ศาสนา เพศ คนพิการ และสถานะทางสังคม	- ไม่เลือกปฏิบัติในเรื่องเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา สีผิว เพศ (the Human Rights Code)
๗. การตรวจสอบแรงงาน	- กรมแรงงานมีหน้าที่ตรวจสอบ สถานะของการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานทั้งกลางและท้องถิ่น ผู้ละเมิดมีโทษสูงสุดคือปรับหรือการลงโทษจำคุก	- หน่วยงาน Occupational Safety and Health (OSHA) มีหน้าที่ตรวจสอบสถานประกอบการที่มีการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานและให้คำแนะนำแก่ผู้ถูกกล่าวหา	- หน่วยงานตรวจสอบแรงงานของกระทรวงแรงงานมีหน้าที่ตรวจสอบ สถานประกอบการที่มีการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานและมีอำนาจที่จะสั่งปิดกิจการได้

ตารางเปรียบเทียบ ๒

การให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ
ของประเทศในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก จำนวน ๒๕ ประเทศ

ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๑๙๙๘

โดยเฉพาะอนุสัญญานับที่ ๒๙,๓๑,๔๓,๔๘,๑๐๑,๑๑๑ และ ๑๓๘ (รวม ๗ ฉบับ)

RATIFICATIONS OF FUNDAMENTAL ILO CONVENTIONS

as on ၈၈ August ၁၉၉၄

by countries in the Asia-Pacific region

- No. ၂၉ - Forced Labour Convention, ၁၉၄၈
 No. ၁၀၂ - Abolition of Forced Labour Convention, ၁၉၆၅
 No. ၁၀၄ - Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, ၁၉၄၈
 No. ၁၀၅ - Right to Organise and Collective Bargaining Convention, ၁၉၄၉
 No. ၁၀၉ - Equal Remuneration Convention, ၁၉၅၁
 No. ၁၁၁ - Discrimination (Employment and Occupation) Convention, ၁၉၅၈
 No. ၁၁၃ - Minimum Age Convention, ၁၉၄၆

Convention No.	၂၉	၁၀၂	၁၀၄	၁၀၅	၁၀၉	၁၁၁	၁၁၃
Alghanistan		X			X	X	
Australia	X	X	X	X	X	X	
Bangladesh	X	X	X	X	X	X	
Cambodia	X						
China					X		?
Fiji	X	X		X			
India	X				X	X	
Indonesia	X	?	X	X	X	?	?
Iran	X	X			X	X	
Japan	X		X		X		
Korea, Republic of					X		
Lao PDR	X						
Malaysia	X	*		X	X		X
Mongolia			X	X	X	X	
Myanmar	X		X				
Nepal				X	X	X	X
New Zealand	X	X			X	X	
Pakistan	X	X	X	X		X	
Papua New Guinea	X	X		X			
Philippines		X	X	X	X	X	X
Singapore	X	*		X			
Solomon Islands	X						
Sri Lanka	X		X	X	X		
Thailand	X	X					
Viet Nam					X	X	

၁၂ ၁၃ ၁၄ ၁၅ ၁၆ ၁၇ ၁၈ ၁၉

* Has denounced this Convention

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ข้อสังเกต

จากการวางดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยให้สัตยาบัน เพียง ๒ อนุสัญญาเท่านั้น คืออนุสัญญาฉบับที่ ๒๙ ว่าด้วยแรงงานบังคับ และอนุสัญญาฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ

ส่วนอนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ และ ๘๘ หรือฉบับที่ ๘๗ หรือ ๘๘ มีประเทศในกลุ่มภาคพื้นแปซิฟิกให้สัตยาบันถึง ๑๖ ประเทศ

และอีก ๑๐ ประเทศยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาดังกล่าวขณะนี้ คือ ไทย เวียดนาม,ลาว,นิวซีแลนด์,เกาหลีใต้,อิหร่าน,อินเดีย,จีน,กัมพูชาและอัฟกานิสถาน

อันเป็นที่น่าสังเกตว่า อนุสัญญาฉบับที่ ๑๐๐ ว่าด้วยค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกันของคนงานชายและหญิงสำหรับงานที่มีค่าเท่าเทียมกันซึ่งมีประเทศในภาคพื้นนี้ให้สัตยาบันมากที่สุดถึง ๑๖ ประเทศ แต่ประเทศไทยยังมิได้ให้สัตยาบัน

๓.๓ พันธกิจของประเทศไทยต่อการแรงงานระหว่างประเทศ

ในฐานะรัฐสมาชิกของ ILO เป็นผลให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามธรรมเนียม ILO โดยเฉพาะการปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ และ ๒๒

มาตรา ๑๙ กำหนดว่ารัฐสมาชิกจะต้องนำอนุสัญญาและข้อแนะที่ ILO ตราขึ้นในแต่ละสมัยการประชุมเสนอต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจของประเทศ ภายใน ๑ ปี หรือ ๑๘ เดือนเป็นอย่างช้า ทั้งนี้ "เจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจ" หมายถึง รัฐสภา

ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แห่งธรรมนูญ ILO มีลักษณะ ๒ ประการ คือ ก. การเสนอเพื่อทราบ - เป็นการเสนออนุสัญญาและข้อแนะในแต่ละสมัยต่อรัฐสภา เพื่อรับทราบสาระสำคัญของอนุสัญญาและข้อแนะ

ข. การเสนอเพื่อพิจารณาให้สัตยาบัน (Ratification) อนุสัญญา หรือรับเอา (Adoption) ข้อแนะ

นอกจากนี้ ที่ประชุมคณะประศาสน์การขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ สมัยที่ ๒๖๔ (เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๕) มีมติว่าตามมาตรา ๑๙ ของธรรมนูญ ILO บรรค ๕ (เอ) ว่า ให้อยากกรอบการพิจารณากรณีพิเศษที่เกี่ยวกับการติดตามการจัดทำรายงานพิเศษของอนุสัญญาฉบับที่ ๑๑๑ว่าด้วยโอกาสอันทัดเทียมกันในการจ้างงานและอาชีพนั้นมาใช้บังคับกับอนุสัญญาที่ว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานอีก ๖ ฉบับด้วย (อนุสัญญาฉบับที่ ๒๙ และ ๑๐๕ ว่าด้วยแรงงานบังคับ ฉบับที่ ๘๗ และ ๘๘ ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม ฉบับที่ ๑๐๐ ว่าด้วยค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกันของคนงานชายหญิง และฉบับที่ ๑๓๘ ว่าด้วยอายุขั้นต่ำที่ยอมรับได้จางาน) เพื่อให้มีการสำรวจทำไปเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการให้สัตยาบันอนุสัญญาดังกล่าว

ต่อมาที่ประชุมคณะประศาสน์การเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ได้รับรองกระบวนการที่ กำหนดให้ประเทศสมาชิกที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาที่ว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐาน ต้อง ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ ววรรค ๕ (อี) ของธรรมนูญ ILO คือ ให้รายงานอุปสรรคในการให้ สัตยาบันอนุสัญญาเหล่านี้ทุกระยะ ๔ ปี

มาตรา ๑๙ ววรรค ๕ (อี) ของธรรมนูญ ILO บัญญัติว่า คณะประศาสน์การอาจร้อง ขอให้รัฐสมาชิกจัดทำรายงานเกี่ยวกับกฎหมายและแนวปฏิบัติ และกรอบของการใช้บังคับ ที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาและข้อแนะ ในกรณีอนุสัญญา รัฐสมาชิกต้องแสดงถึงอุปสรรค ต่อการให้หรือชะลอการให้สัตยาบันอนุสัญญาซึ่งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญการปฏิบัติตาม อนุสัญญาและข้อแนะเป็นผู้ตรวจสอบรายงานนี้

คณะประศาสน์การได้กำหนดให้จัดทำรายงานพิเศษต่ออนุสัญญาที่ว่าด้วยสิทธิพื้นฐาน ตามรอบการรายงานในช่วง ๔ ปี ไว้ดังนี้

- ก. ปี ๒๕๔๑ - อนุสัญญานับที่ ๘๗ และ ๘๘
- ข. ปี ๒๕๔๒ - อนุสัญญานับที่ ๑๐๐ และ ๑๑๑
- ค. ปี ๒๕๔๓- อนุสัญญานับที่ ๑๓๘
- ง. ปี ๒๕๔๔ - อนุสัญญานับที่ ๒๙ และ ๑๐๕

โดยในปี ๒๕๔๕ จะต้องจัดทำรายงานพิเศษของอนุสัญญานับที่ ๘๗ และ ๘๘ อีกครั้ง หนึ่ง

มาตรา ๒๒ กำหนดว่ารัฐสมาชิกจะต้องจัดทำรายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญาที่ ประเทศตนได้ให้สัตยาบันเสนอต่อ ILO เป็นประจำตามกำหนด

มาตรา ๒๓ ทั้งนี้รัฐสมาชิกต้องส่งรายงานตามมาตรา ๑๙ และ ๒๒ ดังกล่าวให้ องค์การนายจ้างและลูกจ้างทราบด้วย

บทที่ ๔

**อนุสัญญาที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศขอให้ประเทศไทยพิจารณา
เพื่อให้สัตยาบัน**

องค์การแรงงานระหว่างประเทศขอให้ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มเติม ๘ ฉบับ ดังนี้

๔.๑ อนุสัญญานับที่ ๑ การจำกัดชั่วโมงทำงานในสถานประกอบการ
อุตสาหกรรม ๘ ชั่วโมงต่อวันและ ๔๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

สาระสำคัญ

๑. สถานประกอบการอุตสาหกรรม หมายถึง

ก. เมืองแร่ใต้ดิน เมืองแร่บนดิน และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการสกัด
แร่ธาตุออกจากพื้นดิน

ข. สถานประกอบการซึ่งผลิตหัตถกรรม ดัดแปลง ทำความสะอาด
ซ่อม ตกแต่ง ขัดเกลา ทาสี ดัดแปลง เพื่อขายลดราคา ทำลายหรือกำจัด หรือทำการ
เปลี่ยนรูปรวมทั้งสถานประกอบการที่รับจ้างสร้างเรือ หรือรับจ้างทำเครื่องกำเนิดไฟฟ้า
หม้อแปลงไฟฟ้า หรือเครื่องกำเนิดพลังต่าง ๆ

ค. งานก่อสร้าง งานวิศวกรรมโยธา งานซ่อมบำรุง และเปลี่ยนหรือ
กำจัดสิ่งก่อสร้าง เช่น ดิ็ก ทางรถไฟ ทางระบาย น้ำเรือ ตู้เรือ สะพานเรือ คลอง ทางน้ำ
ในประเทศ ถนน อุโมงค์ สะพาน สะพานยาว ท่อน้ำ การจัดตั้งโทรคมนาคม สถาน
ประกอบการไฟฟ้า งานก๊าซ งานเกี่ยวกับน้ำ หรืองานก่อสร้างอื่น ๆ ตลอดจนงานตระ
เตรียมการก่อสร้างต่างๆ

ง. การขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้าโดยทางถนน รถไฟ ทะเล หรือ ทาง
น้ำในประเทศรวมทั้งการขนถ่ายสินค้าในบริเวณท่าเรือ สะพานหินสำหรับเทียบเรือ ท่าเรือ
ใหญ่หรือโกดัง โดยยกเว้นการส่งด้วยมือ

๒. บุคคลที่รับจ้างทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมข้างต้นไม่ว่าจะ
เป็นของรัฐหรือเอกชนก็ตาม จะต้องทำงานไม่เกิน ๘ ชั่วโมง/วัน และ ๔๘ ชั่วโมง/สัปดาห์
ทั้งนี้ยกเว้นเป็นการประกอบการภายในครอบครัวซึ่งสมาชิกในครอบครัวเท่านั้นที่ดำเนินการ
นอกจากนี้ยังยกเว้น

ก. ไม่ใช้บังคับกับบุคคลที่ใช้หน้าที่เป็นผู้จัดการหรือผู้ตรวจตราดูแล

ข. ในกรณีที่ทำงานเป็นกะ อนุญาตให้สถานประกอบการจ้างคนงาน
เพื่อทำงานไม่เกิน ๘ ชั่วโมงต่อวันและ ๔๘ ชั่วโมง/สัปดาห์ ได้เกินเฉลี่ยแล้วจำนวนชั่วโมง
ในระยะ ๓ สัปดาห์หรือน้อยกว่า ๓ สัปดาห์ไม่เกิน ๘ ชั่วโมง/วัน และ ๔๘ ชั่วโมง/สัปดาห์

๔.๒ อนุสัญญาฉบับที่ ๔๗ ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน ที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งจัดให้มีการประชุมกันขึ้น ณ นครซานฟรานซิสโก โดยคณะประศาสน์การของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ เป็นการประชุมสมัยที่ ๓๑ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๔๘ ที่ประชุมได้ตกลงที่จะรับข้อเสนอในรูปของอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน ซึ่งบรรจุในวาระที่ ๗ ของระเบียบวาระการประชุมที่ประชุมได้พิจารณาถึงอารัมภบทในธรรมนูญขององค์การแรงงานระหว่างประเทศซึ่งกล่าวถึง "การยอมรับในหลักการของเสรีภาพในการสมาคม" ให้เข้ามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงสภาพการทางด้านแรงงานและการเสริมสร้างสันติภาพ ที่ประชุมได้พิจารณาถึงประกาศฟีลาเดลเฟียซึ่งได้ยืนยันถึง "เสรีภาพในการแสดงออก และเสรีภาพในการสมาคม เป็นสิ่งจำเป็นต่อความก้าวหน้าอันยั่งยืน" ที่ประชุมพิจารณาว่าการประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ สมัยที่ ๓๐ นี้ได้มีมติเป็นเอกฉันท์รับหลักการ ซึ่งควรจะเป็นการวางพื้นฐานสำหรับข้อบังคับระหว่างประเทศได้ พิจารณาเห็นว่าที่ประชุมใหญ่ของสหประชาชาติในคราวประชุมสมัยที่ ๒ ได้ให้ความเห็นชอบกับหลักการเหล่านี้ และได้ร้องขอต่อองค์การแรงงานระหว่างประเทศให้พยายามทุกวิถีทางในการกำหนดอนุสัญญาระหว่างประเทศขึ้น ได้มีมติเห็นชอบกับอนุสัญญาดังต่อไปนี้เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๔๘ ซึ่งอาจจะเรียกว่าอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน ค.ศ. ๑๙๔๘

๔.๓ อนุสัญญาฉบับที่ ๙๘ ว่าด้วยการนำเอาสิทธิในการรวมตัวเป็นองค์กรและสิทธิในการเจรจาต่อรองไปปฏิบัติ

ที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศได้ทำการประชุมที่เจนีวาโดยคณะประศาสน์การของสำนักงานแรงงานระหว่างชาติ ซึ่งนับเป็นการประชุมครั้งที่ ๓๒ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๖

ที่ประชุมได้ตัดสินใจยอมรับข้อเสนอที่เกี่ยวกับการนำเอาหลักการของสิทธิในการรวมตัวเป็นองค์กรและสิทธิในการเจรจาต่อรองร่วมไปปฏิบัติ ซึ่งอยู่ในข้อที่ ๔ ของระเบียบวาระการประชุม และที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันว่าข้อเสนอนี้ควรที่จะออกมาในรูปของอนุสัญญาระหว่างประเทศ อนุสัญญาฉบับนี้จึงได้รับการยอมรับในวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ถือว่าเป็นอนุสัญญาเกี่ยวกับสิทธิในการรวมตัวเป็นองค์กร และสิทธิในการเจรจาต่อรองร่วม พ.ศ. ๒๔๙๖

๔.๔ อนุสัญญาฉบับที่ ๑๐๒ เรื่อง มাত্রฐานขั้นต่ำของการประกันสังคมขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

๑. ประโยชน์ทดแทน

ประเทศสมาชิกซึ่งได้ให้สัตยาบันต่อกฎสัญญานี้จะต้องให้ความคุ้มครองอย่างน้อย ๓ ประเภท โดยเลือกจากบทรวักษาพยาบาล เงินทดแทนกรณีเจ็บป่วย ประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ชราภาพ ประสพอันตรายจากการทำงาน สงเคราะห์ครอบครัว คลอดบุตร ทูพพลภาพ และสงเคราะห์ผู้อยู่ในอุปการะ และจะต้องให้ความคุ้มครองอย่างน้อย ๑ ประเภท โดยเลือกจากประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ชราภาพ ประสพอันตรายจากการทำงาน ทูพพลภาพ และสงเคราะห์ผู้อยู่ในอุปการะ

๒. ข้าวยกอบคลุม

บุคคลที่ได้รับการคุ้มครองจากการประกันสังคมประกอบด้วย

๑. ประเภทของลูกจ้างตามที่ระบุ โดยจะต้องครอบคลุมอย่างน้อย ๕๐ % ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมดรวมทั้งภรรยาและบุตร หรือ
๒. ประเภทของประชาชนที่มีรายได้ตามที่ระบุ โดยจะต้องครอบคลุมอย่างน้อย ๒๐ % ของจำนวนประชาชนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในประเทศ รวมทั้งภรรยาและบุตร หรือ
๓. ประเภทของประชาชนในประเทศตามที่ระบุ โดยจะต้องครอบคลุมอย่างน้อย ๕๐ % ของจำนวนประชาชนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในประเทศ หรือ
๔. ประชาชนในประเทศทุกคนที่มีรายได้ระหว่างเกิดสิทธิไม่เกี่ยงระดับที่ระบุซึ่งเป็นระดับที่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์การจ่ายเงินทดแทนเป็นรายงวด หรือ
๕. ในกรณีที่ประเทศสมาชิกได้รับการยกเว้นชั่วคราวเนื่องจากความไม่พร้อมทางด้านเศรษฐกิจและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ บุคคลที่ได้รับการคุ้มครองจากการประกันสังคมคือ ประเภทของลูกจ้างตามที่ระบุ โดยจะต้องครอบคลุมอย่างน้อย ๕๐ % ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมดในสถานประกอบการ ซึ่งมีลูกจ้างตั้งแต่ ๒๐ คน ขึ้นไป รวมทั้งภรรยาและบุตร

๕.๕ อนุสัญญาฉบับที่ ๑๓๓ อนุสัญญาเกี่ยวกับการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะ

การประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศได้จัดให้มีการประชุมขึ้น ณ นครเจนีวา โดยคณะประศาสน์การของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ และได้ประชุมกันในการประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศสมัยที่ห้าสิบสี่ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๗๐ และรับรองข้อกำหนดของอนุสัญญาว่าด้วยกลไกในการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ ค.ศ. ๑๙๗๘ และอนุสัญญาว่าด้วยค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกัน ค.ศ. ๑๙๕๑ ซึ่งได้รับการให้สัตยาบันอย่างกว้างขวางรวมทั้งข้อกำหนดในอนุสัญญาว่าด้วยกลไกในการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ (เกษตรกรรม) ค.ศ. ๑๙๕๑ และ พิจารณาเห็นว่าอนุสัญญาเหล่านี้ได้

มีบทบาทที่เป็นประโยชน์ในการคุ้มครองบรรดากลุ่มผู้มีรายได้น้อยจากค่าจ้างที่เสียเปรียบ และพิจารณาเห็นว่าถึงเวลาที่จะรับตราสารเพิ่มเติมอีกฉบับหนึ่งเพื่อประกอบอนุสัญญาเหล่านี้ให้สมบูรณ์ และให้การคุ้มครองผู้มีรายได้น้อยจากค่าจ้างไม่ให้ได้รับค่าจ้างที่ต่ำเกินควร ในระหว่างที่มีการใช้ทั่วไป โดยคำนึงถึงความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาเป็นพิเศษ และได้ตกลงกันเรื่องการกำหนดข้อเสนอบางประการเกี่ยวกับกลไกในการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะซึ่งเป็นหัวข้อที่หาในระเบียบวาระการประชุมของสมัชชาการประชุมนี้ และได้กำหนดว่าข้อเสนอเหล่านี้จะต้องมีรูปแบบตามอนุสัญญาระหว่างประเทศกำหนดอนุสัญญาต่อไปซึ่งอาจเรียกว่าอนุสัญญาว่าด้วยการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ ค.ศ. ๑๙๗๐

๔.๖ อนุสัญญาฉบับที่ ๑๓๒ ว่าด้วยวันหยุดพักผ่อนประจำปีโดยได้รับค่าจ้าง (ฉบับแก้ไข) ค.ศ. ๑๙๗๐

สาระสำคัญ

๑. รัฐสมาชิกที่ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ จะต้องกำหนดให้มีกฎหมายหรือกฎข้อบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ ในเรื่องวันหยุดพักผ่อนประจำปี โดยได้รับค่าจ้าง ถ้าหากบทบัญญัติในเรื่องนี้ไม่ได้ให้ผลบังคับใช้โดยทางสัญญาข้อตกลงร่วมระหว่างนายจ้างและลูกจ้างคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการ คำพิพากษาของศาล กลไกกำหนดค่าจ้างตามกำหนดค่าจ้างตามกฎหมาย หรือวิธีการอื่นซึ่งสอดคล้องกับระเบียบวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ของประเทศ

๒. เจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจจะต้องปรึกษาหารือกับองค์กรของนายจ้างและลูกจ้างที่เกี่ยวข้องถึงการยกเว้นการบังคับใช้แก่ผู้รับจ้างทำงานบางกลุ่มที่มีปัญหาการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ หรือปัญหากฎหมายและรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม อนุสัญญานี้ต้องไม่ใช้บังคับกับคนประจำเรือ

๓. ต้องกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำไว้ว่า ไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม จำนวนวันหยุดพักผ่อนประจำปีโดยได้รับค่าจ้างสำหรับการทำงานของลูกจ้างต่อนั้นจะต้องไม่น้อยกว่า ๓ สัปดาห์ทำงาน (๑๕ วัน เมื่อรวมวันหยุดเสาร์อาทิตย์) (มาตรา ๓)

๔. วันหยุดตามประเพณีหรือวันหยุดสาธารณะอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาวันหยุดประจำปี หรือวันลาป่วยย่อมไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของวันหยุดประจำปีขั้นต่ำที่กำหนดไว้ข้างต้น

๕. ระยะเวลาการทำงานที่จะกำหนดให้ลูกจ้างนั้นมีสิทธิได้รับวันหยุดพักผ่อนประจำปี โดยได้รับค่าจ้าง ต้องไม่เกิน ๖ เดือน (มาตรา ๕)

๖. การจ่ายค่าจ้างสำหรับวันหยุดนี้ จะต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างล่วงหน้าก่อนวันหยุดนอกจากได้มีการตกลงกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้างเป็นอย่างอื่น

๗. ผู้ทรงอำนาจอาจจัดแปลงวันหยุดพักผ่อนประจำปีโดยได้รับค่าจ้างเป็นช่วง ๆ ได้โดยต้องกำหนดให้ช่วงหนึ่งต้องเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์การทำงาน (เท่ากับ ๑๒ วัน เมื่อรวมวันหยุดเสาร์อาทิตย์) และต้องจัดให้วันหยุดพักผ่อนที่เหลือสะสมไปหยุดภายในปีถัดไป หรือภายใน ๑๘ เดือนเมื่อปีนั้นล่วงแล้ว

๘. นายจ้างภายหลังการปรึกษาหารือกับลูกจ้างที่เกี่ยวข้องหรือผู้แทน เป็นผู้กำหนดการลาพักผ่อนประจำปีโดยได้รับค่าจ้าง และกำหนดให้ลาหยุดพักผ่อนประจำปีเมื่อใดนั้นต้องคำนึงถึงความจำเป็นของงาน และโอกาสในการพักผ่อนและการผ่อนคลายความตึงเครียดของลูกจ้าง

อันที่อนุญาตฉบับนี้ได้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบและนำเสนอเข้าที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งได้จัดประชุมขึ้น ณ นครเจนีวา โดยคณะประสานการของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ เป็นการประชุมสมัยที่ ๕๕ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๗๐ และ

ได้ให้ความเห็นชอบในการรับข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการหยุดพักผ่อน โดยได้รับค่าจ้าง ซึ่งบรรจุอยู่ในวาระที่ ๔ ของระเบียบวาระการประชุม และ

ได้กำหนดว่าข้อเสนอเหล่านี้ควรอยู่ในรูปของอนุสัญญาะหว่างประเทศ จึงมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๗๐ รับอนุสัญญาต่อไปนี้ ซึ่งอาจเรียกว่าอนุสัญญาว่าด้วยการหยุดพักผ่อนโดยได้รับค่าจ้าง (ฉบับแก้ไข) ค.ศ. ๑๙๗๐

๔.๗ อนุสัญญาฉบับที่ ๑๓๔ ว่าด้วยการกำหนดอายุขั้นต่ำของลูกจ้างในการทำงาน อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดอายุขั้นต่ำของลูกจ้างที่จะเริ่มทำงานได้คือ ๑๕ ปี ซึ่งกฎหมายของประเทศไทย อาทิเช่น คู่มือครองแรงงานและประกันสังคมได้แก้ไขให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าวอยู่แล้ว

๔.๘ อนุสัญญาฉบับที่ ๑๕๔ ว่าด้วยการเลิกจ้างงานโดยนายจ้างเป็นฝ่ายริเริ่มที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศได้จัดให้มีการประชุมขึ้น ณ นครเจนีวา โดยคณะประสานการของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ เป็นการประชุมสมัยที่ ๖๘ เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๘๒

ที่ประชุมได้เห็นชอบมาตรฐานระหว่างประเทศที่เสนอไว้ในข้อเสนอแนะว่าด้วยการเลิกจ้าง ค.ศ. ๑๙๖๓ และนับแต่ได้มีการรับเอาข้อแนะว่าด้วยการเลิกจ้าง ค.ศ. ๑๙๖๓ ประเทศสมาชิกหลายประเทศได้นำไปพัฒนาทางด้านกฎหมาย และแนวปฏิบัติตามเรื่องที่ปรากฏอยู่ในข้อเสนอดังกล่าวและได้พิจารณาว่าการพัฒนาดังกล่าวนี้อาจให้เกิดความเหมาะสมที่จะรับเอามาตรฐานระหว่างประเทศในเรื่องนี้ โดยเฉพาะในเรื่องการเลิกจ้างอันเป็นผลมาจากปัญหาอุปสรรคทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีซึ่งเกิดขึ้นในหลายประเทศเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ที่ประชุมจึงมีมติรับข้อเสนอเกี่ยวกับการเลิกจ้าง

โดยนายจ้างเป็นฝ่ายริเริ่ม ซึ่งอยู่ในระเบียบวาระการประชุมที่ ๕ และได้พิจารณาเห็นว่า
ควรกำหนดเป็นรูปของอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ประชุมได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน
ค.ศ.๑๙๘๒ รับเอาอนุสัญญาซึ่งต่อไปนี้ อาจเรียกว่า “อนุสัญญาว่าด้วยการเลิกจ้าง ค.ศ.
๑๙๘๒”

บทที่ ๕

วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO เพิ่มเติม

ความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาเพิ่มเติม

อนุสัญญาอีก ๘ ฉบับที่ ILO ขอร้องให้ประเทศไทยปฏิบัตินั้นอาจแยกวิเคราะห์ได้ดังนี้

๑. อนุสัญญานับที่ ๑ เรื่องชั่วโมงทำงานในสถานประกอบการ

อนุสัญญานับที่ ๑ กำหนดไว้ ๘ ชั่วโมงต่อ ๑ วันและ ๔๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ขณะนี้กฎหมายคุ้มครองแรงงานของไทยฉบับใหม่ ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ใน มาตรา ๒๓ ให้สิทธิแก่นายจ้างและลูกจ้างในอันที่จะตกลงกันกำหนดชั่วโมงในการทำงานแต่ละวันซึ่งรวมทั้งงานอุตสาหกรรมด้วย แต่สัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง โดยพิจารณาจากลักษณะหรือสภาพของงาน ดังนั้นทั้ง ๒ ฝ่ายจึงอาจตกลงกันให้มีชั่วโมงทำงานไม่เกินวันละ ๘ ชั่วโมงก็ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามาตรฐานการให้ความคุ้มครองคนงานตามกฎหมายไทยนั้นก็ได้ต่อไปกว่ามาตรฐานของ ILO แต่อย่างใด ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะให้การรับรองอนุสัญญานับนี้ แต่จะต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะรับ เพราะเมื่อให้การรับรองไปแล้วจะต้องปฏิบัติตาม อนุสัญญานับนี้ทุกประการ ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะทำได้ครบทั้งหมด

๒. อนุสัญญานับที่ ๔๗ ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม และการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว แยกพิจารณาได้ ๓ ส่วนใหญ่ ๆ คือ

(๑) การรวมตัวกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ในอาชีพ ผิด เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ หรือลัทธิความเชื่อทางการเมือง

(๒) การรวมตัวกันโดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐ กล่าวคือ กฎหมายในประเทศจะต้องให้อิสระต่อสมาคม หรือสภาพแรงงานโดยปราศจากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๓) สิทธิเสรีภาพในการเลือกผู้แทนของตนหรือองค์กรที่ตนพอใจได้ หมายถึงการมีสิทธิและเสรีภาพในการคัดเลือกหรือเลือกตั้งผู้แทนของตนได้โดยอิสระและสามารถจัดตั้งหรือเข้าร่วมในองค์กรที่ตนพอใจได้โดยเสรี

ส่วนกฎหมายของประเทศไทยนั้น มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่ ๒ ฉบับ คือ

(๑) พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) พระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

ตามพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับพิจารณาเนื้อหาเกี่ยวข้องได้ดังนี้

(๑) มีข้อกำหนดให้ผู้จัดตั้งสมาคมหรือสหภาพแรงงาน หรือผู้เข้าเป็นสมาชิกสมาคมหรือสหภาพแรงงานต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น ซึ่งขัดกับหลักการในข้อ ๑ ของอนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ ข้างต้น

(๒) เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจอนุมัติให้จัดตั้งสมาคมหรือสหภาพแรงงาน รวมทั้งสามารถเข้าไปควบคุมการดำเนินงานของสมาคมหรือสหภาพแรงงานนั้นให้อยู่ในขอบเขตวัตถุประสงค์ตลอดจนมีอำนาจในการก่อตั้งสมาคมหรือสหภาพแรงงานได้โดยใช้หลักการจดทะเบียนซึ่งถือได้ว่าเป็นการเข้าไปแทรกแซงของภาครัฐผ่านการกำหนดเงื่อนไขในการจดทะเบียน

(๓) พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ เปิดโอกาสให้ลูกจ้างหรือนายจ้างเลือกผู้แทนของตนหรือองค์กรใดโดยเสรี เช่น ในสถานประกอบการหลายแห่งมีการจัดตั้งสหภาพแรงงานมากกว่า ๑ สหภาพได้

ส่วนพ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์กำหนดให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งมีสมาคมรัฐวิสาหกิจได้สมาคมเดียว ซึ่งขัดต่อหลักการข้อที่ ๓ ของอนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ ข้างต้น

จะเห็นได้ว่าส่วนที่เป็นสาระสำคัญของอนุสัญญาฉบับนี้ทั้ง ๓ ข้อขัดต่อกฎหมายแรงงานสัมพันธ์และพ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ในหลายประการตามเหตุผลข้างต้น ดังนั้นหากจะให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ ควรแก้ไขกฎหมายไทยให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งหมดเสียก่อน ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากขณะนี้ จึงเห็นว่ายังไม่ควรให้การรับรองในขณะนี้

๓. อนุสัญญาฉบับที่ ๘๘ เรื่องสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง
อนุสัญญาฉบับที่ ๘๘ ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๒ ประการ คือ

๑. การกระทำอันไม่เป็นธรรม หมายถึงลูกจ้างจะต้องได้รับความคุ้มครองมิให้ถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุจากการเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือเข้าร่วมในกิจกรรมของสหภาพแรงงาน

๒. การเจรจาต่อรองร่วมกันโดยสมัครใจ หมายถึงการส่งเสริมการเจรจาต่อรองร่วมกันโดยสมัครใจระหว่างองค์การนายจ้างและองค์การลูกจ้างในเรื่องเกี่ยวกับสภาพการจ้าง

สำหรับกฎหมายของไทยได้กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ และ พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องดังนี้

๑. พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ได้มีบทบัญญัติให้ความคุ้มครองลูกจ้างในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรมอยู่แล้วในมาตรา ๑๒๑-๑๒๗ ส่วน พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์กำหนดให้การดำเนินการกิจการใดๆ ของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจจะต้องกระทำ

ในวันหยุดราชการหรือวันหยุดตามประเพณีเท่านั้น ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิในการรวมตัวของลูกจ้าง

๒. พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์กำหนดให้นายจ้างหรือลูกจ้างสามารถเรียกร้องให้มีการกำหนดหรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับข้อเรียกร้องแล้วให้เริ่มเจรจาภายใน ๓ วัน ตามมาตรา ๑๓-๑๖

ส่วนพ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์กำหนดให้คณะกรรมการการกิจการสัมพันธ์ทำหน้าที่ปรึกษาหารือเพื่อเสนอให้คณะกรรมการการรัฐวิสาหกิจจัดให้มีหรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับในการทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารและพนักงาน ซึ่งการกำหนดในลักษณะเช่นนี้ ทำให้คณะกรรมการการกิจการสัมพันธ์ไม่มีอำนาจในการเจรจาต่อรองโดยสมัครใจและเป็นอิสระ

แม้ว่าตาม พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ จะมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับนี้ แต่ พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ยังมีข้อความขัดแย้งกับสาระสำคัญของอนุสัญญาทั้ง ๒ ส่วนอยู่ควรแก้ไข พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ให้สอดคล้องเสียก่อนซึ่งเป็นเรื่องยาก จึงเป็นร่างยังไม่ควรให้การรับรองในขณะนี้

๔. อนุสัญญานับที่ ๑๐๐ ว่าด้วยการค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกัน

อนุสัญญานับนี้กำหนดให้ประเทศที่ให้สัตยาบันจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ลูกจ้างชายและหญิงเท่าเทียมกันได้ ไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศ

กฎหมายคุ้มครองแรงงานของไทยได้กำหนดในเรื่องนี้ไว้แล้วในมาตรา ๕๓ จึงดีกว่าอนุสัญญานับนี้อีกเช่นกัน จะให้การรับรองก็ได้แต่ต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะรับ

๕. อนุสัญญานับที่ ๑๑๑ เรื่องการเลือกปฏิบัติ

อนุสัญญานับนี้กำหนดห้ามมิให้เลือกปฏิบัติในการจ้างงานหรือการประกอบอาชีพ เพราะสาเหตุความแตกต่างเรื่องผิว เพศ ศาสนา หรือความเห็นทางการเมืองอันจะนำมาใช้เป็นเหตุให้ปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันในเรื่องโอกาส จ้างงาน และอาชีพ

กรณีนี้ต้องพิจารณาให้รอบคอบเพราะมีแรงงานต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาแก่รัฐบาลไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม อาชญากรรม ด้านแรงงานและค่าจ้างได้ในอนาคต และรัฐบาลไทยกำลังผลักดันแรงงานต่างชาติเหล่านี้ออกนอกประเทศ ซึ่งรัฐบาลควรเร่งแก้ไขปัญหานี้เสียก่อนให้เสร็จสิ้นเสียก่อน ดังนั้น จึงยังไม่ควรรับรองขณะนี้

๖. อนุสัญญานับที่ ๑๓๒ ว่าด้วยการให้ลูกจ้างมีวันหยุดพักผ่อนประจำปีโดยได้รับค่าจ้าง

ตามอนุสัญญฉบับที่ ๑๓๒ กำหนดไว้มีสาระสำคัญ คือ

๑. ลูกจ้างทุกคนมีสิทธิลาหยุดพักผ่อนประจำปีได้โดยได้รับค่าจ้างภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓ วันต่อปี

๒. ถ้าหากวันหยุดพักผ่อนประจำปีตรงกับวันหยุดตามประเพณี ห้ามมิให้นับรวมวันหยุดพักผ่อนนั้นเป็นวันหยุดประจำปีโดยไม่ได้รับค่าจ้างตามความหมายในอนุสัญญานี้ ในเรื่องนี้กฎหมายคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ได้กำหนดไว้แล้วในมาตรา ๒๘ โดยให้ลูกจ้างมีสิทธิหยุดพักผ่อนประจำปีโดยได้รับค่าจ้างไม่น้อยกว่า ๖ วันต่อปี ซึ่งดีกว่าที่อนุสัญญากำหนดอยู่แล้ว หากจะให้การรับรองก็ทำได้แต่ต้องพิจารณาให้รอบคอบทุกด้านเสียก่อน

๗. อนุสัญญฉบับที่ ๑๓๘ ว่าด้วยการเรื่องการกำหนดอายุขั้นต่ำ

อนุสัญญฉบับนี้กำหนดอายุขั้นต่ำที่อนุญาตให้เด็กทำงานไม่ว่าต่ำกว่า ๑๕ ปี ในเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ในกฎหมายคุ้มครองแรงงานใหม่ มาตรา ๘๒ แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญานี้ทุกประการ มิได้ด้อยไปกว่ามาตรฐาน ของอนุสัญญฉบับนี้เลยซึ่งจะรับรองก็ได้แต่ต้องพิจารณาให้รอบคอบตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

๘. อนุสัญญฉบับที่ ๑๔๔ ว่าด้วยเรื่องการเลิกจ้าง

อนุสัญญฉบับนี้กำหนดว่า ห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรเกี่ยวกับความสามารถหรือความประพฤติของคนงานหรืออันเนื่องมาจากข้อกำหนดในการทำงานของกิจการ สถานประกอบการหรือสถานบริการนั้น

ในเรื่องนี้มีกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ในมาตรา ๑๑๖ (๓)-(๕) จ่ายค่าชดเชยเพิ่มเติมในอัตราสูงและรวมถึงลูกจ้างที่ศาลมีคำพิพากษาว่าเลิกจ้างด้วยสาเหตุที่ไม่เป็นธรรม และทำงานติดต่อกันครบ ๑๐ ปี ขึ้นไปด้วย นอกจากนี้ในมาตรา ๑๑๕ ยังกำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษให้ลูกจ้าง หากนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างเพราะนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทนลูกจ้างอีกด้วย

กฎหมายคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ของไทยกำหนดให้ความคุ้มครองลูกจ้างที่ถูกนายจ้างให้ออกจากงานโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องให้สัตยาบันอนุสัญญฉบับนี้เพราะเรื่องการเลิกจ้างเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและมีขั้นตอนมาก หากเราปฏิบัติถูกต้องและสอดคล้องกับอนุสัญญาแล้วก็ไม่น่าเสียหายอะไร แต่หากให้สัตยาบันเมื่อไรจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของอนุสัญญาทุกประการ ซึ่งอาจเป็นปัญหาได้ในอนาคต จึงเห็นควรที่จะชะลอการให้สัตยาบันในเรื่องนี้ไว้ก่อน

LIRT

บทที่ ๖บทสรุป

จากการศึกษาถึงการให้สัตยาบันหรือการรับรองอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้น ยาจสรุปได้ว่าอนุสัญญาที่ประเทศไทยอาจให้สัตยาบันหรืออาจให้การรับรองเพิ่มเติม มีรวม ๕ ฉบับ ได้แก่

- (๑) อนุสัญญาฉบับที่ ๑ ว่าด้วยเรื่อง ชั่วโมงทำงานในสถานประกอบการ
 - (๒) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๐๐ ว่าด้วยเรื่อง ค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกัน
 - (๓) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๓๒ ว่าด้วยเรื่อง การให้ลูกจ้างมีวันหยุดพักผ่อนประจำปี โดยได้รับค่าจ้าง
 - (๔) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๓๘ ว่าด้วยเรื่อง การกำหนดอายุขั้นต่ำ
 - (๕) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๔๘ ว่าด้วยเรื่อง การเลิกจ้าง
- ส่วนอนุสัญญาที่ประเทศไทยยังไม่ควรให้สัตยาบันเพิ่มเติมมีรวม ๓ ฉบับ ได้แก่
- (๑) อนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ ว่าด้วยเรื่อง เสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว
 - (๒) อนุสัญญาฉบับที่ ๘๘ ว่าด้วยเรื่อง สิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง
 - (๓) อนุสัญญาฉบับที่ ๑๑๑ ว่าด้วยเรื่อง การเลือกปฏิบัติ

ข้อสังเกต

ในการที่รัฐบาลจะพิจารณาให้สัตยาบันแก่อนุสัญญาเพิ่มเติมหรือไม่นั้น ควรพิจารณาถึงสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย ในขณะนี้อยู่ในภาวะที่จะให้การรับรองได้หรือไม่ เพราะหากรัฐบาลด่วนตัดสินใจให้สัตยาบันแก่อนุสัญญาฉบับใดแล้ว ประเทศไทยจะต้องผูกพันในอันที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของอนุสัญญานั้นทั้งหมดอย่างเคร่งครัด

ดังนั้นรัฐบาลควรพิจารณาให้รอบคอบในทุกด้าน ก่อนที่จะตัดสินใจรับรองอนุสัญญาฉบับใดเพิ่มเติมว่ามีความพร้อมที่จะรับรองได้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาขัดแย้งในการปฏิบัติตามอนุสัญญาให้การรับรองเพิ่มเติมไปนั้นในภายหลัง

อย่างไรก็ดี ไม่ว่าประเทศไทยจะให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับใดหรือไม่ก็ตามองค์การแรงงานระหว่างประเทศก็ยังสามารถบังคับให้เราปฏิบัติตามอนุสัญญานั้นๆ ได้ ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะยังไม่ให้สัตยาบันก็ตาม

LIRT

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิง

๑. วารสารแรงงานสัมพันธ์ : ฉบับที่ ๖ พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๕๑
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม : หน้า ๓ - ๕ และ ๑๓ - ๑๔
จากบทความเรื่อง มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ โดย วรพล
๒. เอกสารเกี่ยวกับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศและมาตรฐานแรงงาน
ระหว่างประเทศ : กองวิเทศสัมพันธ์ : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน : กระทรวง
แรงงานและสวัสดิการสังคม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ขอเชิญประธานคณะกรรมการ
ครับ

นายวีระ ปิตฺรชาติ (ประธานคณะกรรมการ) : การเรียนท่านประธาน
วุฒิสภาที่เคารพ และท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้มีเกียรติ กระผม นายวีระ ปิตฺรชาติ ประธาน
คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา คณะกรรมการได้รับมอบ
จากวุฒิสภาให้ทำการศึกษา เรื่อง ความเป็นไปได้อันการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การ
แรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม คณะกรรมการได้พิจารณาเริ่มต้นตั้งแต่โครงสร้าง
ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ แล้วก็อนุสัญญาที่ประเทศไทยได้รับรองไปแล้ว
และตลอดจนอนุสัญญาที่ประเทศไทยยังไม่ได้รับรอง แต่ได้รับการผลักดันจากทาง
องค์การแรงงานระหว่างประเทศรวม ๘ ฉบับ ก็ปรากฏผลว่า มีอนุสัญญางฉบับซึ่งเรา
พร้อมที่จะให้สัตยาบันได้ และบางฉบับก็ยังไม่พร้อม มีอยู่ ๕ ฉบับที่เราเห็นผลที่จะให้
สัตยาบันได้ อีก ๓ ฉบับยังไม่สมควร อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการก็ได้มีข้อสังเกตว่า
การที่จะให้สัตยาบันนั้น ควรจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ความยากง่ายของการที่จะ
ยกเลิกการให้สัตยาบัน เพราะว่า กระบวนการของการยกเลิกการให้สัตยาบันนั้น หลังจาก
ที่ให้สัตยาบันไปแล้ว เป็นกระบวนการที่ยุ่งยากมาก และอีกประการหนึ่งก็น่าจะคำนึงถึง
ภาวะ โดยเฉพาะภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยว่า การให้สัตยาบันนั้นเราจะได้
ผลอะไรเป็นการตอบแทน เพราะว่าในบางครั้ง ขณะนี้ต่างประเทศโดยเฉพาะทาง
ซีกโลกตะวันตกได้พยายามที่จะชักชวนให้มีการให้สัตยาบันเพิ่มเติม โดยที่พยายาม
จะเอาสิ่งที่เขาเรียกว่า เทรดดิซช (Trade issue) เข้ามาประกอบโดยล่อว่า ถ้าหากว่า
ประเทศใดได้ให้สัตยาบันตามที่เขาต้องการแล้วนี้ ก็จะมีสิทธิที่จะขอภาษีพิเศษจาก
ประเทศอียู (EU) ที่นี้เราต้องพิจารณาดูให้ดีว่า เขาบอกแต่เพียงว่า ถ้าให้สัตยาบันแล้ว
เขาจะให้สิทธิที่จะขอ แต่เขาไม่ได้บอกว่าเขาจะให้ เพียงแต่มีสิทธิที่จะขอเท่านั้น
เพราะฉะนั้นอันนี้ก็เป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการว่า ในการที่จะให้สัตยาบันนั้น
ก็ควรที่จะพิจารณาภาวะแวดล้อม โดยเฉพาะภาวะทางเศรษฐกิจอยู่ด้วย ส่วนรายละเอียด
นั้นก็อยู่ในรายงานการศึกษาที่ได้แจกไปแล้ว แล้วอีกประการหนึ่ง กระผมใคร่ขอทราบเรียน

เรื่องการแก้คำผิด มีใบแจ้งรายงานการพิจารณาซึ่งแนบมาด้วย ก็ขอความกรุณาท่านสมาชิกฯ
ได้โปรดแก้ตามใบแก้คำผิด ซึ่งได้นำมาด้วย ขอบพระคุณครับ

- ๖/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกฯ ไม่อภิปราย
ซักถามอะไรเพิ่มเติม ผมจะขอมติที่ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะหรือ
ข้อสังเกตที่คณะกรรมการได้เสนอมาในที่นี้ด้วยหรือไม่ มีท่านผู้ใดไม่เห็นชอบด้วย
มีไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เห็นชอบเป็นเอกฉันท์
จะได้เสนอไปทางรัฐบาลต่อไป เหลืออีก ๒ เรื่องนะครับ อีกเรื่องหนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ
แรงงานเหมือนกัน คณะกรรมการชุดเดียวกัน คือเรื่อง ๔.๕ ไหน ๆ เป็นเรื่อง
แรงงานก็ให้ติดต่อกันไปเลย ผมจะขออนุญาตหารือที่ประชุมว่า นำ ๔.๕ ขึ้นมา
พิจารณาต่อเนื่องไปก่อน ๔.๔ เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความ
เจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ มีท่านผู้ใดจะจัดข้อใหม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ จัดข้อ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี

ใบแก้รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญ
เติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์
ของคณะกรรมการบริหารการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา

ตามที่คณะกรรมการบริหารการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา ได้เสนอ
รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโต
ทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ต่อสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านไปแล้ว และประธานวุฒิสภา
ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาในวันศุกร์ที่ 9 เมษายน 2542 นั้น ในการนี้
คณะกรรมการบริหารฯ ได้พิจารณาเห็นควรปรับปรุงแก้ไขรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว
โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หน้า 2 - 5 บรรทัดแรกของย่อหน้าที่สอง ความว่า

“แต่ปัญหาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้คือจำนวนเกือบ 5
ล้านคน”

คณะกรรมการบริหารฯ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

“แต่ปัญหาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้คือ แรงงานจำนวน
เกือบ 5 ล้านคน”

2. หน้า 2 - 9 บรรทัดสุดท้ายของย่อหน้าที่หนึ่ง ความว่า

“...ว่าเป็น “คนรุ่นใหม่ไฟแรง” ที่เงินกำลังในการพัฒนาประเทศต่างไป”

คณะกรรมการบริหารฯ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

“...ว่าเป็น “คนรุ่นใหม่ไฟแรง” ที่เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศต่อไป”

3. หน้า 2 - 10 ความในย่อหน้าที่สอง ความว่า

“โดยแรงงานที่มีความต้องการทำงานจะอยู่ในระดับการศึกษาชั้นประถม-
ศึกษาและต่ำกว่ามากที่สุด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา หรืออาชีวศึกษา และระดับ
มหาวิทยาลัย ตามลำดับ แม้เมื่อมาถึงปี 2541 ความต้องการแรงงานที่สามารถทำงานได้โดย
รวมลดลงปี 2541 ยิ่งลดลงทำให้มีบุคคลที่ตกงานไม่สามารถหางานทำได้เพิ่มขึ้นซึ่งถ้าสมภาวะ
วิกฤตของประเทศไม่ดีขึ้นแล้วนั้น จำนวนผู้ที่ตกงานก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นด้วยเป็นลำดับ”

คณะกรรมการข้าราชการ ขอนกัไขเป็นดังนี้

“โดยแรงงานที่มีความต้องการทำงานจะอยู่ในระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาศึกษาและต่ำกว่ามากที่สุด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา หรืออาชีวศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย ตามลำดับ แต่เมื่อมาถึงปี 2541 ความต้องการของแรงงานที่สามารถทำงานได้โดยรวมถึงคนที่ไม่มีวุฒิที่ศึกษาไม่สามารถทำงานได้เพิ่มขึ้นซึ่งลักษณะวิกฤตของประเทศไม่ดีขึ้นแล้วใน จำนวนผู้ที่หางานได้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นด้วยเป็นลำดับ”

4. หน้า 2 - 13 บรรทัดที่สามของย่อหน้าที่สอง ความว่า

“...การฝึกอบรมออกมาได้เป็นจำนวนมากซึ่งแตกต่างจากหน่วยงานที่เกิดใหม่ ๆ”

คณะกรรมการข้าราชการ ขอนกัไขเป็นดังนี้

“...การฝึกอบรมออกมาได้เป็นจำนวนมากซึ่งแตกต่างจากหน่วยงานที่เกิดใหม่ ๆ”

5. หน้า 3 - 11 ความในหน้า 3 - 11 คณะกรรมการข้าราชการ ขอนกัไขเป็นดังนี้

ตาราง จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปี 2540 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนคน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	47,567	7.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	73,304	11.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย		
- สายสามัญ	83,656	13.6
- สายอาชีพ	63,541	10.4
อุดมศึกษา		
- สายอาชีวศึกษาชั้นสูง และอนุปริญญา	206,767	33.7
- ปริญญาตรีและสูงกว่า	139,480	22.7

สำหรับปีสุดท้ายของแผน 9 คือ ปี พ.ศ. 2549 คาดว่าจะมีผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 858,237 คน โดยแบ่งตามระดับการศึกษาหลัก ๆ ได้ดังนี้

ตาราง จำนวนผู้ที่คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานในปี 2549 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	8,472	0.99
มัธยมศึกษาตอนต้น	25,385	2.96
มัธยมศึกษาตอนปลาย		
- สายสามัญ	142,039	16.55
- สายอาชีพ	95,978	11.18
อุดมศึกษา		
- สายยาวชีวศึกษาชั้นสูง และอนุปริญญา	339,885	39.6
- ปริญญาตรีและสูงกว่า	246,478	28.7

6. หน้า 3- 13 ความในตารางจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและคาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานในช่วงแผน 8- 9 จำแนกตามสาขาวิชา อันดับที่ 6 ความว่า

“ช่างเขียนโลหะ”

คณะกรรมการฯ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

“ช่างเชื่อมโลหะ”

7. หน้า 3- 14

7.1 ความในย่อหน้าที่สี่ ความว่า

“จำนวนสาขาช่างและวิศวกรรมในกลุ่มนี้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงานมีประมาณ 39 สาขา โดยมีสาขาหลัก ๆ 7 สาขาในช่วงแผน 8 คือ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (35,653 ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างเทคนิคการผลิต ช่างเทคนิคโลหะ และช่างเทคนิคอุตสาหกรรม”

คณะกรรมการฯ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

“จำนวนสาขาช่างและวิศวกรรมในกลุ่มนี้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงานมีประมาณ 39 สาขา โดยมีสาขาหลัก ๆ 7 สาขาในช่วงแผน 8 คือ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างเทคนิคการผลิต ช่างเทคนิคโลหะ และช่างเทคนิคอุตสาหกรรม”

7.2 ความในบรรทัดที่ 15 ความว่า

"ตาราง จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในช่วงแผนฯ 8-9 จำนวนตามสาขาวิชา"

คณะกรรมการธิการ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

"ตาราง จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในช่วงแผนฯ 8-9 จำนวนตามสาขาวิชา"

8. หน้า 5 - 9 ความในข้อ 5

" 5. กำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้แต่ละสถาบันการศึกษามีการตรวจสอบเป็นจากทั้งหน่วยงานภายใน และภายนอกเพื่อให้งานจัดการศึกษามีมาตรฐานตามที่กำหนด"

คณะกรรมการธิการ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

" 6. กำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้แต่ละสถาบันการศึกษามีการตรวจสอบเป็นจากทั้งหน่วยงานภายใน และภายนอกเพื่อให้งานจัดการศึกษามีมาตรฐานตามที่กำหนด"

คณะกรรมการธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงาน
ของ
คณะกรรมการธิการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
วุฒิสภา
พิจารณาศึกษาเรื่อง

แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญ
เติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
วุฒิสภา

พิจารณาศึกษาเรื่อง

แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญ
เติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์

(สำเนา)

ที่ สว 0009/ (ร 59)

วุฒิสภา

ถนนอุทัยอยู่ใน กท 10300

26 มีนาคม 2542

เรื่อง การพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา และได้ลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคมพิจารณาศึกษาเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความเป็นไปได้ในการให้สถาบันอาชีวศึกษาของคณาธิการแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม
2. แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์
3. วิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านการแรงงานและสวัสดิการสังคม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

1. นายวีระ ปิตรชาติ
2. นายผั่น จันทราปาน
3. นายวิชัย โสสุวรรณจินดา
4. นายพนัส ไทยล้วน
5. นายเกษม ณรงค์เดช
7. นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ
9. นายประเสริฐ สมะลาภา
11. นายมนัส วังเรือง
13. นายวีระ ลิ้มปะพันธุ์

- ประธานคณะกรรมการ
- รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
- รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
- โฆษกคณะกรรมการ
- คุณหญิงชงัดดี ปิยะอุย
- พลเรือเอก ทวีศักดิ์ ศรีประยูร
- นายไพฑูริย์ พิพัฒกุล
- นายวิชัย พรหมศิลป์
- นายทวี เกวอินสฤต

15. นายสมพร เทพสิทธา

16. คุณหญิงสมศรี กันขมาลา

17. นายพานิชย์ เจริญเฝ้า

เลขาธิการคณะกรรมการการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาเรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยได้จัดทำเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารรายงานที่ส่งมาพร้อมนี้ สำหรับการพิจารณาศึกษาเรื่อง วิเคราะห์กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับด้านการแรงงานและสวัสดิการสังคม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาข้อมูลและจะได้นำเสนอในโอกาสต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการการแรงงาน และสวัสดิการสังคมต่อไปประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

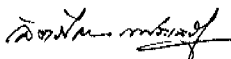
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วีระ ปิตรชาติ

(นายวีระ ปิตรชาติ)

ประธานคณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม

สำเนาถูกต้อง

(นายจักรไชย รอดประเสริฐ)

หัวหน้าฝ่ายประชุม 3

กองกรรมการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมการ

โทร. 2441573, 2441671

โทรสาร 2441573

ศิริพร พิมพ์

พรทิพา/มณฑาทิพย์ ทาน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
วุฒิสภา
เรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรม
ในยุคโลกาภิวัตน์

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้ คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษา เรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายวิระ ปิตรชาติ เป็นผู้เสนอ) และได้ลงมติ มอบหมายให้คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม พิจารณาศึกษาเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความเป็นไปได้ในการให้สถาบันอุดมศึกษานอกระบบการงานระหว่างประเทศ
เพิ่มเติม

2. แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรม
ในยุคโลกาภิวัตน์

3. วิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านการแรงงานและสวัสดิการสังคม
และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยกำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษาไว้ภายใน 1 ปี ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้ขอขยาย
เวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีก 2 ครั้ง ซึ่งประธานวุฒิสภาได้พิจารณาเห็นสมควรอนุญาตให้
ขยายเวลาการพิจารณาศึกษาได้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 87 นั้น
บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อ
รองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งรายงานต่อ
วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับ
การประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86

ในการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้ คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา
ประจำคณะกรรมการฯ เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลอื่น ๆ ประกอบการ
พิจารณาดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ตามประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษา
ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ดังนี้

1. พันเอก (พิเศษ) อุดม ทวีวัฒน์	อดีตสมาชิกวุฒิสภา
2. นางจันทรา ปิตรชาติ	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ อดีตอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ

3. ศ.ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์ ศาสตราจารย์ระดับ 10 ประจำคณะ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นนักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
กรรมการบริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล
จำกัด (มหาชน)
เป็นเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
4. นางชุมพวัน วิเชียรก่อ กรรมการบริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล
จำกัด (มหาชน)
เป็นเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

นอกจากนั้น คณะกรรมาธิการฯ ยังได้แต่งตั้ง นายฉัตรไชย รอดประเสริฐ
หัวหน้าฝ่ายประชุม 3 กองกรรมาธิการ เพื่อทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 78 วรรคสาม

สำหรับรายละเอียดวิธีการพิจารณาศึกษา ผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมาธิการฯ นั้น ปรากฏตามรายงานท้ายนี้

1. วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการฯ ได้ดำเนินการ ดังนี้

(1) พิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการด้านแนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงาน
เพื่อยอมรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์และที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
โดยมีวายนาม ดังนี้

1. คุณหญิงชนัดดี ปิยะอุย กรรมการ เป็นประธาน
คณะอนุกรรมาธิการ
2. นายพลเส ไทยล้วน โฆษกคณะกรรมาธิการ เป็น
อนุกรรมาธิการ
3. นายเกษม ธารรงค์เดช กรรมการ เป็นอนุกรรมาธิการ
4. นายมนัส รุ่งเรือง กรรมการ เป็นอนุกรรมาธิการ
5. นายวิชัย พรหมศิลป์ กรรมการ เป็นอนุกรรมาธิการ
6. นายวีระ ลิ้มปะพันธุ์ กรรมการ เป็นอนุกรรมาธิการ
7. นางจันทรา ปิตร์ชาติ ผู้อำนวยการประจำคณะ
กรรมาธิการ เป็นที่ปรึกษาคณะ
อนุกรรมาธิการ
8. ดร.ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
9. นายจำเนียร จวงตระกูล เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
10. นายสายัณห์ จันทวิลาสวงศ์ เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

11. นายวรพงษ์ วรวิรุ เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
12. นายชวลิต อาคมธน เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
13. นายธีระวัฒน์ วิทูรปกรณ เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
14. นายเนาวรุจน์ ปานเมทนี เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
15. นายประจวบ ตยาธิพิสุทธิ เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
16. นายสุชาย วัฒนตฤณกุล เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
17. นายสุรเดช มุณยวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

(2) คณะกรรมาธิการ ได้พิจารณาแต่งตั้งผู้ประสานการจัดทำรายงาน คือ

1. นายอนุวัตร คมกริชวรากล
2. นางสาวสุจิตรา ศิริพันธ์
3. นางสาวกนกพร สุ่มตยกุล

(3) โดยการรับฟังการแถลงข้อเท็จจริงและชี้แจงแสดงความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ คณะกรรมาธิการ จึงได้เชิญบุคคลดังมีรายนามต่อไปนี้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

1. นายวิบูลย์ รัตนเวสต์ รองอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
2. นายสุรินทร์ จิรวิศิษฎ์ รองอธิบดีกรมการจัดหางาน
3. นายไพศาล พฤติพร ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน

กระทรวงพาณิชย์

- นายเกริกไกร จีระแพทย์ อธิบดีกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

กระทรวงอุตสาหกรรม

1. ดร. อรรถกฯ ปริเมเบิล ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
การลงทุน
หัวหน้างานวิจัยกระบวนการผลิต
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
2. นายพลุ โสหารชน

กระทรวงศึกษาธิการ

1. นายวิชัย แซ่ขัน	เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ
2. ผศ.ดวงสุดา เตโชติธรัส	ผู้ช่วยอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
3. นายบุญชู มูลพินิจ	ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา

บุคคลอื่น

1. นายโพธิพงษ์ ลำคำ	ประธานหอการค้าแห่งประเทศไทย
2. นายสมพงษ์ นครศรี	ประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย
3. นายประพัฒน์ โพธิ์วิรุณ	รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(4) พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่คณะกรรมการฯ ได้รับทราบจากการเชิญเจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง

(5) พิจารณาศึกษาจากเอกสารประกอบการพิจารณาของผู้มาชี้แจงที่ได้มอบให้แก่คณะกรรมการฯ และจากเอกสารที่คณะกรรมการฯ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งให้แก่คณะกรรมการฯ

(6) พิจารณาศึกษาข้อมูลจากการจัดสัมมนา เรื่อง การพัฒนาแรงงานในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

(7) พิจารณาศึกษาข้อมูลจากการเดินทางไปศึกษาดูงาน

ภายในประเทศ ได้แก่

- จังหวัดลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 15-18 กันยายน 2539
- ทัดษสถานวัยหนุ่มกลางและทัตษสถานหญิงกลาง วันที่ 28 ตุลาคม 2539
- เรือนจำกลางบางขวางและเรือนจำกลางคลองเปรม วันที่ 7 พฤศจิกายน 2539
- จังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 23-24 ธันวาคม 2539

LIRIT

- สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540
- จังหวัดขอนแก่น อุดรธานี สกลนคร และนครพนม ระหว่างวันที่ 3-7 มีนาคม 2540
- จังหวัดนครราชสีมาและสระบุรี วันที่ 22 มกราคม 2541
- จังหวัดบุรีรัมย์และนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 1-2 มิถุนายน 2541
- จังหวัดระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ปัตตานี และสงขลา ระหว่างวันที่ 3-6 สิงหาคม 2541
- จังหวัดอุบลราชธานี ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และขอนแก่น ระหว่างวันที่ 5-7 ตุลาคม 2541

ต่างประเทศ ได้แก่

- ประเทศมาเลเซียและสาธารณรัฐสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 26-30 สิงหาคม 2539
- สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันและสหพันธรัฐรัสเซีย ระหว่างวันที่ 7-16 กรกฎาคม 2540

2. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเสนอรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ตามรายงานข้างท้ยนี้เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติสืบไป

สารบัญ

	หน้า
1. บทนำ	1-1
1.1 เหตุผลและเป้าหมายของการศึกษา	1-1
1.2 ขอบเขตการศึกษา	1-2
1.3 นิยามศัพท์ในการศึกษา	1-3
2. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสภาพปัญหาการพัฒนาฝีมือแรงงานไทย	2-1
2.1 สถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าโลกแบบเสรี	2-1
2.2 ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงกระแสการค้าโลกกับแรงงานไทย	2-4
2.3 ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการจ้างงานและการพัฒนาทักษะแรงงาน	2-5
2.4 ความต้องการแรงงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 8	2-7
2.5 โครงสร้างประชากรและกำลังแรงงานของประเทศไทย	2-8
3. การพัฒนาการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ	3-1
3.1 โครงสร้างทางการศึกษา	3-1
3.2 ความสามารถและทิศทางการผลิตกำลังแรงงาน	3-4
3.3 จำนวนผู้ที่สำเร็จการศึกษาในช่วงปี 2540-2549	3-8
3.4 จำนวนผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานในช่วงปี 2540-2549	3-9
3.5 ปัญหาและข้อสังเกตบางประการในการจัดการศึกษา	3-15
4. การเพิ่มประสิทธิภาพกำลังคนจากการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน	4-1
4.1 หน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน	4-1
4.2 ผลงานของหน่วยงานฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน	4-2
4.3 ปัญหาและข้อสังเกตบางประการในการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	4-3
5. แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงาน	5-1
5.1 วิสัยทัศน์การพัฒนากำลังแรงงานและการศึกษา	5-1
5.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานและการศึกษา	5-2
5.3 แนวทางการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน	5-8
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	6-1
7. ภาคผนวก	7-1
7.1 เอกสารอ้างอิง	7-1
7.2 ตารางกำลังแรงงานในตลาดแรงงานจำแนกตามสาขาเศรษฐกิจปี 2539	7-2
7.3 ตารางแสดงโครงสร้างประชากรและกำลังแรงงานของประเทศไทยปี 2540	7-3
7.4 ตารางแสดงกำลังแรงงานและการมีงานทำปี 2540	7-4
7.5 ตารางแสดงกำลังแรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่ปี 2540	7-5

7.6	ตารางแสดงประมาณการกำลังแรงงานและการมีงานทำปี 2541	7 -6
7.7	ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนากระแสหลักในเศรษฐกิจไทยระยะที่มีแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-8	7 -7
7.8	ตารางแสดงประมาณการจำนวนประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่ทำงานเชิงเศรษฐกิจ (Stock) จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด (รวมผู้กำลังเรียนและทำงานเชิงเศรษฐกิจด้วย)	7-8
7.9	ตารางแสดงการคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษาที่คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาปี 2540-2549	7 -9
7.10	ตารางแสดงการคาดประมาณความต้องการแรงงานทั่วประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษาระหว่างปี 2540-2549	7 -10
7.11	ตารางแสดงสัดส่วนผู้สำเร็จการศึกษาที่คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาปี 2540-2549	7 -11

1.1 เหตุผลและเป้าหมายของการศึกษา

จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ส่ออาการถดถอยนับตั้งแต่ต้นปี 2539 ได้ส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องไปยังการดำเนินงานในสาขาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาอุตสาหกรรมการผลิต และการส่งออกของประเทศจนเกิดสถานการณ์ชะงักงันอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้เกิดภาวะการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ และดุลการชำระเงินที่เพิ่มขึ้น อันเป็นผลกระทบโดยตรงที่มีอาชงหลักเสี่ยงได้เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าสู่ระบบการค้าเสรีในยุคโลกาภิวัตน์ในขณะที่ยังขาดความเข้มแข็งและความพร้อมในการแข่งขัน กอปรกับวิกฤตการณ์สถาบันการเงินภายในประเทศเกิดปัญหาขึ้นตามมามา จำต้องใช้นโยบายเงินบาทลอยตัวตั้งแต่ต้นเดือนกรกฎาคม 2540 และต้องเข้าโครงการฟื้นฟูของ IMF ครอบคลุมทั่วทุกวันนี้เศรษฐกิจไทยยังอยู่ในภาวะตกต่ำอย่างหนักซึ่งเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนได้ตระหนักกันโดยถ้วนหน้า และพยายามที่จะกระตุ่นให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหา ป้องกัน และคลลดความรุนแรงของผลกระทบทั้งในระยะสั้นและยาวจากความตกต่ำทางเศรษฐกิจดังกล่าว

แม้ว่าโครงสร้างของการบริหารประเทศในปัจจุบัน ได้มีหน่วยงานในภาคต่างๆ มากมายที่มีบทบาททั้งทางตรงและทางอ้อมเข้ามารองรับและจัดการ ตลอดจนการแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำนักรงานส่งเสริมการลงทุน สภาอุตสาหกรรม เป็นต้น แต่ก็เป็นเพียงการดำเนินการจัดการ และวางแผนนโยบายหลักทางด้านการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าการแก้ปัญหาทางสังคม ซึ่งหากพิจารณาในด้านการเตรียมความพร้อมของความพร้อมในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมผลิต และการส่งออกที่สำคัญยังต้องการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศแล้ว จะพบว่าได้ว่าปัญหาแรงงานที่ขาดคุณภาพมักจะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานฝีมือ และทั้งฝีมือที่ผู้ประกอบการได้พบว่ามี การขาดแคลนอย่างมากในช่วงก่อนวิกฤตและได้เปลี่ยนเป็นภาวะแรงงานล้นตลาดในช่วงหลังวิกฤต ขณะเดียวกันปัญหาแรงงานทุกระดับฝีมือกำลังอยู่ในภาวะถูกเลิกจ้างมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจของประเทศ วิกฤตการณ์ทางการเงินและอสังหาริมทรัพย์ แต่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ภาคการผลิตต่างๆ จะต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของลูกค้ำทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็ว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันความต้องการแรงงานย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกันไปจากเดิมเกือบจะโดยสิ้นเชิง ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าแรงงานฝีมือจำเป็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษและจะทำให้ภาคการผลิตต่างๆ มีขีดความสามารถในการแข่งขันให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ได้ในอนาคต และทำให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างยั่งยืน

จากความจำเป็น และปัญหาต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นของการพัฒนานักักรแรงงาน ให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ด้านต่างๆ คณะกรรมาธิการการแรงงานและวัตรการสังคม สัดสภา จึงได้ตั้งทีม

ความสำคัญของปัญหา และความสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า
ระบบเศรษฐกิจเสรี ที่จะต้องต่อสู้กับประเทศผู้ผลิตทวีใหม่ ๆ ที่ก้าวขึ้นมาจากประเทศโลกที่สาม และ
จากการที่ประเทศไทยได้ก้าวขึ้นสู่สภาวะระดับประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมที่สูง
ขึ้น อีกทั้งการที่นานาชาติในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่อผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก
ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและคุณภาพ เพื่อที่จะสามารถผ่านกฎเกณฑ์ใหม่
ต่างๆ ที่ได้ถูกบัญญัติขึ้น ทำให้ประเทศผู้ค้าที่เป็นตลาดหลักของไทยได้สร้างมาตรฐาน กำหนดกฎ
ระเบียบที่เข้มงวดมากขึ้น ความต้องการของประเทศผู้ค้ามีความต้องการสินค้าที่รวดเร็วขึ้น ตลอดจนการ
ที่ประเทศผู้ค้าต้องการเงื่อนไขในรูปภาษีอากร และอื่นๆ ที่เคยมีให้กับอุตสาหกรรมส่งออกของไทยดง
ไปนั้น ทางคณะกรรมการการแรงงาน และสวัสดิการสังคม วุฒิสภา จึงได้มีมติแต่งตั้ง คณะอนุกรรมา
ธิการด้านการศึกษานโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมใน
ยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้ศึกษาและจัดทำรายงานสรุปปัญหาแนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงาน ตามคำสั่ง
คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา ที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2539 ซึ่งทาง
คณะอนุกรรมาธิการ ได้ดำเนินการศึกษาและสรุปรายงานที่นำเสนอในรายงานฉบับนี้

1.2 ขอบเขตการศึกษา

เนื่องจากการพัฒนากำลังแรงงาน และการพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญของ
ประเทศในการก้าวเข้าสู่ระบบการแข่งขันกับตลาดโลกเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร และโลกไร้พรมแดน
ซึ่งกลุ่มของกำลังแรงงานที่จะต้องได้รับการพัฒนานี้ก็เป็นที่รวมทั้งในด้านการศึกษา และการฝึกอบรม โดยใน
จุดประสงค์หลักเพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังแรงงานให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติ
ควบคู่กันไป และส่งผลถึงการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชาติให้เข้มแข็ง โดยในรายงานฉบับนี้เน้นที่
สาขาอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมบริการเป็นหลัก ตามมติของที่ประชุม คณะอนุกรรมาธิการ และได้
ยกเว้นสาขาเกษตรกรรม และสาขาบริการโดยตรง ซึ่งที่คณะกรรมการกลุ่มอื่นๆ จะเป็นผู้ดำเนินการ
ศึกษาในเรื่องนี้โดยตรง และสอดคล้องกับระยะเวลาที่ศึกษาอันจำกัด

ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของกำลังแรงงานที่ต้องการการพัฒนาประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) กำลังแรง
งานก่อนเข้าทำงาน หรือเตรียมเข้าทำงาน โดยเป็นกลุ่มของกำลังแรงงานที่ผ่านการศึกษาในระดับมัธ
ยศึกษาตอนต้น และตอนปลายขึ้นไป นั่นคือกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาในระบบ และนอกระบบเรียบร้อยแล้ว
อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกำลังแรงงานที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้วยสาเหตุความยากจน ด้วย
โอกาส หรือสาเหตุใดๆ ทำให้ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานเร็วกว่ากำหนด 2) กำลังแรงงานที่อยู่ในตลาดแรง
งานอยู่แล้ว เพื่อเป็นการยกระดับ และพัฒนาความสามารถของแรงงาน และรวมไปถึงการศึกษาและฝึก
อบรมเพื่อเปลี่ยนงานหรืออาชีพใหม่ของแรงงานเหล่านี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

— 1.3 นิยามศัพท์ในการศึกษา

การพัฒนาฝีมือแรงงาน หมายถึง การให้ การศึกษา และการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ ที่กำลังแรงงานมีอยู่เดิมให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

อุตสาหกรรม หมายถึง สาขาหลักหนึ่งใน 3 สาขาของระบบเศรษฐกิจ คือ เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ที่นำพาประเทศไปสู่ความเจริญ และการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย เนื่องมาจากการผลิตสิ่งของ แปรรูปวัตถุดิบเพื่อให้เกิดประโยชน์ และเป็นผลกำไรสูงสุด โดยเป็นการประกอบธุรกิจตั้งแต่ขนาดเล็ก (SMEs) ไปจนถึงขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เครื่องมือ และเครื่องจักรที่ทันสมัย ต้องใช้กำลังแรงงาน และทุนเป็นจำนวนมาก

โลกาภิวัตน์ หมายถึง ความเจริญก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลง และการใช้พรหมแดนของข้อมูล ข่าวสารจากที่หนึ่ง ไปสู่อีกที่หนึ่งอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นอิทธิพลจากระบบตะวันตกที่แพร่เข้ามาสู่เอเชีย และประเทศไทยในอันที่จะมีการติดต่อสื่อสารกันด้วยความรวดเร็ว และทันเหตุการณ์พร้อมกันทั้งโลก เป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ ระบบคอมพิวเตอร์ และโทรคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ มีความเป็นหนึ่งเดียวกันทั่วโลก

ซึ่งในรายงานฉบับนี้ได้มีการศึกษา และรวบรวมในเรื่องสถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาฝีมือแรงงานไทย ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อแรงงานไทยในปัจจุบันต่างๆ ข้างต้น อีกทั้งยังกล่าวถึงสภาวะของตลาดแรงงานทั้งก่อนและหลังวิกฤต ให้เห็นภาพถึงการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมโลกาภิวัตน์ที่เข้ามาในประเทศไทยอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวทางการพัฒนากำลังแรงงานไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการศึกษาทั้งใน และนอกกระบวน การฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในการที่จะผลิตแรงงานที่มีคุณภาพออกมารองรับได้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากที่สุด และได้มีการเสนอแนะมาตรการ แก่สถาบันการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยในประเด็นต่างๆ เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประเทศในที่สุด

2. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และสภาพปัญหาการพัฒนาฝีมือแรงงานไทย

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงภาวะทางเศรษฐกิจของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางด้านแรงงานไทย กับความต้องการแรงงานของตลาดแรงงานไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยสังเขป เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ไปในอน เสดถึงทิศทางการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 ที่ได้เน้นทิศทางการเชื่อมโยงไปสู่อนาคตในการเป็นโลกไร้พรมแดน และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ โดยโดยเฉพาะการค้าโลกที่มีผลกระทบต่อการค้าขึ้น อันส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและภาคบริการของไทย รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงต่อตลาดแรงงานไทยในที่สุด

2.1 สถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าโลกแบบเสรี

จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศเป็นไปอย่างคล่องตัว และรวดเร็ว จึงเกิดมีองค์การการค้าระหว่างประเทศขึ้นในหลายๆ รูปแบบ เพื่อกำหนดมาตรฐาน ข้อตกลงในการซื้อขายสินค้า หรือการติดต่อค้าขายกันระหว่างประเทศเพื่อเป็นการป้องกันปัญหา และหามาตรการกลางในการค้าขายร่วมกันในภูมิภาค หรือในโลกลอยเป็นธรรมชาติที่สุด เราอาจสรุปผลกระทบของสถานการณ์เศรษฐกิจ และการค้าโลกต่อประเทศไทย ได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีระหว่างพหุภาคี (โดยยังมีได้คำนึงถึงภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ) ซึ่งได้แก่ การลดอัตราภาษีศุลกากร การขยายตัวการค้าโลกเนื่องจากการเปิดตลาดซึ่งกันและกัน ตลอดจนการลดการอุดหนุนสินค้าเกษตรจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ข้อตกลงดังกล่าวมีผลโดยถึงแก่

ก. ผลจากการลดภาษีนำเข้า ทำให้ราคาสินค้านำเข้าลดลง ปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้น แม้จะเป็นผลให้เศรษฐกิจชะลอตัวลงในระยะสั้น แต่ระยะยาวโดยภาพรวมของโลกแล้วจะมีการขยายตัวทางการค้าเพิ่มขึ้น ผลผลิตของโลกเพิ่ม รายได้ประชากรโลกเพิ่ม ก็จะทำให้สินค้าไทยขายในตลาดโลกได้มากขึ้น

ข. ผลการเปิดเสรีทางการค้า จะทำให้การค้าของโลกขยายตัวร้อยละ 1 และในตนเองเดียวกันทำให้การค้าของไทยขยายตัวร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับกรณีไม่มีข้อตกลง จะทำให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 เงินเฟ้อลดลงร้อยละ 1.42 คุณภาพการค้าลดลงร้อยละ 3.3 ขณะเดียวกันการบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.42 การลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4

ค. เมื่อพิจารณาผลกระทบของข้อตกลงการค้า 9 หมวด พบว่า ไทยจะได้ประโยชน์สูงสุดจากสินค้าประเภทอาหาร (28.5%) และอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ที่ี ผลิตภัณฑ์วัตถุดิบมีได้แปรรูป เครื่องดื่มและยาสูบ เครื่องจักร เติมภัณฑ์ และสินค้า อุตสาหกรรม

กรรมที่คิดผลิตเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.2 ส่วนการนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราลดลง

- ตลาดโลกที่มีโอกาสขยายตัวจากวงกว้างไปน้อย ได้แก่ ตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป
 - สินค้าที่มีโอกาสขยายตัวในญี่ปุ่น ได้แก่ อะไหล่และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ เครื่องรับโทรทัศน์สี กลั่นดูกับใน อาหารกระป๋อง อาหารทะเล ชิ้นส่วนอุปกรณ์ก่อสร้างรูป แก้วไม้เกาะ เ็บที่ทำจากผ้าฝ้าย
 - สินค้าที่มีโอกาสขยายตัวในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ อะไหล่และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ หน่วยความจำ เครื่องรับโทรทัศน์และอุปกรณ์ เครื่องรับโทรทัศน์ดูมียอด เพอร์มัลเลอร์ไม์ ใบสี รองเท้ากีฬาและอัญมณี
 - สินค้าที่มีโอกาสในสหภาพยุโรป คือ อะไหล่และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ หน่วยความจำ ไอซี ชุดสายไฟในรถยนต์
 - ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอในระยะสั้นของแกลด์ จะยังไม่มีความรุนแรงมากนัก แต่ในระยะยาวคือ ปี 2547 จะเป็นช่วงการค้าเสรีในด้านสิ่งทอและสิ่งย้าเครื่องนุ่งห่มอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อความอยู่รอด ประเทศไทยต้องเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ได้ด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตของอุตสาหกรรมด้านน้ำถึงปลายน้ำไปพร้อมๆ กัน
 - ข้อตกลงแกลด์ กำหนดให้ยกเลิกเงื่อนไขการลงทุนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ หรือเลือกปฏิบัติทางการค้า นั้นหมายถึงว่า ประเทศสมาชิกต้องยกเลิกข้อกำหนดในการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ ซึ่งคาดว่าจะกระทบอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์และเครื่องยนต์ของไทยในกลุ่มที่ติดอาศัยการหล่อโลหะ
- ง. ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนยังไม่ปรากฏผลต่อประเทศไทยอย่างชัดเจน เห็นได้ในส่วนของการขึ้นกีดกันการนำเข้า สินค้าอุตสาหกรรมที่มีวัตถุดิบราคาต่ำ และการท่องเที่ยวจะเพิ่มมากขึ้น ทำให้การดึงดูดสรรพากรในประเทศกลุ่มอาเซียนไม่ละสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามความได้เปรียบของแต่ละประเทศ และทำให้อาณาเขตทางเศรษฐกิจโดยรวมเพิ่มขึ้น
- จ. การขยายความร่วมมือของประเทศในอนุภูมิภาคในแม่น้ำโขง ทำให้ไทยสามารถศึกษาการผลิตในอุตสาหกรรมที่ไทยเริ่มเสื่อมประสิทธิภาพขึ้นระหว่างประเทศ ไทยได้เปรียบประเทศกลุ่มนี้จากการขยายสินค้าที่มีต้นทุนต่ำกว่า ขณะเดียวกัน ก็สามารถพึ่งพาเงินกู้จากธนาคารเพื่อการลงทุนในภูมิภาคนี้ได้

ตั้งพิจารณาถึง แรงงานจะมีการเคลื่อนย้ายเสรีมากขึ้น ซึ่งแรงงานเหล่านี้ถ้าจะนาทดแทนหรือแข่งขันกับแรงงานไทยที่ไร้ทักษะ ได้มากเนื่องจากมีค่าแรงต่ำกว่าไทยเกือบ 3 เท่า

- ฉ. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ประชาคมโลกเชื่อมโยงกันได้อย่างใกล้ชิด ทำให้เกิดกระแสโลกาภิวัตน์อย่างต่อเนื่อง บริษัทข้ามชาติจะมีเครือข่ายการผลิตทั่วโลก สามารถหาแหล่งผลิตที่มีต้นทุนถูกที่สุด ประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนานะเปิดประเทศให้มีการลงทุนระหว่างกันและกันมากขึ้น ความได้เปรียบของไทยในเรื่องทรัพยากรและค่าจ้างต่ำจะหมดไป ไทยจะต้องพัฒนาการส่งออกในด้านที่มีการใช้เทคโนโลยีทันสมัยและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว
- ช. จากการที่ประเทศไทยปรับตัวการแลกเปลี่ยนลอยตัว อันเนื่องมาจากภาวะวิกฤต ทำให้เงินบาทมีค่าลดลงอย่างมาก ส่งผลให้การส่งออกมีราคาถูกลงในรูปของเงินตราต่างประเทศ อีกทั้งมีการลดการนำเข้า มีการกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการลงทุน ส่งผลให้เกิดมาตรการเศรษฐกิจที่รัดตัว โดยมีอัตราดอกเบี้ยที่สูง มีการลดค่าใช้จ่ายของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนลง แต่ในที่สุดรัฐบาลไทยก็ได้ผ่อนปรนนโยบายทางการเงิน การคลังมากขึ้น โดยลดอัตราดอกเบี้ยให้ต่ำลง คุมเงินเพื่อและเพิ่มค่าใช้จ่ายของภาครัฐ โดยใช้นโยบายขาดดุลทางการคลังเพื่อกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ แต่เศรษฐกิจไทยครบจนถึงต้นปี 2542ก็ยังคงอยู่ในภาวะตกต่ำเป็นอย่างมาก ถึงแม้เราจะมิเงินเพื่อที่ต่ำไม่ถึงร้อยละ 8 คูลดค่าและดุลชำระเงินที่เกินดุล แต่เราไม่มีเงินลงทุนใหม่ๆ การส่งออกก็ยังไม่มีความที่จะดีขึ้น ภาวะวิกฤตนี้เองทำให้ประเทศไทยขาดศักยภาพไปชั่วขณะในอันที่จะชิงความได้เปรียบในการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกาภิวัตน์ การล้มละลายของสาขาการผลิตที่แท้จริง การขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรงเนื่องจากภาคการเงินและธนาคารยังไม่ฟื้นตัวทำให้ขาดเม็ดเงินในการลงทุนใหม่ๆ ไปหลังเสียงภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง การหดตัวของอำนาจซื้ออย่างเฉียบพลันเช่นนี้ทำให้เศรษฐกิจยังชดด้วยต่อไป และจะฟื้นตัวอย่างช้าๆ แรงงานที่มีการศึกษาน้อยและมีอายุมาก จึงเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ขณะที่แรงงานใหม่ๆ ที่เพิ่งจบการศึกษาที่เผชิญปัญหาตกงานเช่นกัน แต่ถ้าได้รับการเตรียมพร้อมที่เหมาะสมก็จะเป็กำลังที่สำคัญในการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในอนาคต

จะเห็นได้ว่าประเด็นต่างๆ จากสถานะเศรษฐกิจการค้าโลก ที่กล่าวมาแล้วนั้นมีผลกระทบโดยตรงต่อประเทศไทยมากมายในอันที่จะผลักดันให้ประเทศก้าวไปสู่ระบบการค้าที่ไร้ขอบเขต เป็นยุคของการค้าเสรีมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อแรงงานไทย ที่จะต้องก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงนี้ แต่ก็นับว่าเป็นโชคไม่ผิดของประเทศไทยที่ต้องมาเผชิญกับปัญหาวิกฤตนี้เสียก่อน

2.2 ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงกระแสการค้าโลกกับแรงงานไทย

จากการเปลี่ยนแปลงของกระแสการค้าโลกส่งผลให้แรงงานไทยต้องมีการปรับตัวมากขึ้นโดยพบว่าในช่วงแผนฯ 8 การเปลี่ยนแปลงการค้าโลกที่มีขีดเสรีมากขึ้น และถ้าประเทศไทยต้องการให้ได้ประโยชน์จากเทวาระดังกล่าว ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวในด้านกำลังแรงงาน กล่าวคือ¹

(1) การค้าเสรีทำให้มีความต้องการแรงงานไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 7 ต่อปี ซึ่งเกินอัตราการที่เพิ่มเร็วกว่าความต้องการแรงงานไทยโดยรวม ซึ่งเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2 ต่อปีเท่านั้น และจะต้องมีการโยกย้ายแรงงานจากภาคเกษตรและบริการเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตามภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตั้งแต่กลางปี 2540 ทำให้ปัญหาการจ้างแรงงานดังกล่าวนี้ก็จะชะงักไป

(2) ต้องมีการปรับตัวที่จะนำเอาเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมในอัตราสูงขึ้นกว่าแต่ก่อน

(3) ต้องมีการปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยให้แรงงานน้อยลง และ

(4) ถ้าไทยไม่สามารถปรับตัวตามกระแสการค้าโลกได้ ความต้องการแรงงานในกลุ่มการศึกษาต่ำก็จะลดลงในขณะที่แรงงานกลุ่มการศึกษาระดับกลางและสูงจะไม่ถูกกระทบ ผลการขยายตัวของความต้องการแรงงานดังกล่าว จะทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มเฉลี่ย 493,000 คนต่อปี แบ่งตามระดับการศึกษาได้ดังนี้

ตาราง การคาดประมาณความต้องการแรงงานทั้งประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษาสูง
ชุด

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)
ประถมศึกษา	118,000
มัธยมศึกษา	120,000
มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา	146,000
อุดมศึกษา	109,000
รวม	493,000

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าผลจากสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยได้ลดลงต่อเนื่องกันถึง 2 ปี (2540-41) จะทำให้มีสต็อกของกำลังคนที่มีจำนวนมากพอที่จะตอบสนองความต้องการแรงงานได้เพียงพอ และจะต้องมีการวางแผนพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการให้ทันกับ

¹ ข้อสังเกตที่เกิดขึ้นก่อนการลงมติทำนโยบาย และการลงมติของสภาผู้แทนราษฎร
Legislative Institutional Repository of Thailand

โดยสรุปแล้วผลของการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมของโลก อันสืบเนื่องมาจากการล่มสลายของกลุ่มประเทศสังคมนิยม การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกา ยุโรป และเอเชีย ซ้ำคลั่งทั้งไปว่าด้วยพหุภาคีและภาวะการล้อมรอบอุ้งกัย การใช้ระบบการเงินสกุลเดียวกันในกลุ่มประเทศแปซิฟิกให้ทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทยต้องจัดระเบียบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตนเองเสียใหม่ เพื่อเตรียมรับภาวะการเคลื่อนย้ายของทุนและแรงงานระหว่างประเทศได้อย่างเสรี ก่อปรกัการเปิดประเทศกลุ่มเสรีนิยน์ที่มีการขยายตัวของตลาดแรงงานใหม่ ราคาถูก ก่อให้เกิดการไหลเวียนของเงินทุนไปสู่แหล่งการผลิตที่มีค่าจ้างต่ำ ขณะเดียวกัน ก็มีการไหลของแรงงานจากที่มีค่าจ้างต่ำกว่าไปสู่ประเทศที่มีค่าจ้างสูงกว่าทั้งในรูปที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ท้ายสุดได้ส่งผลกระทบต่อภาวะการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการค้าของไทยอย่างรุนแรง เพื่อให้สามารถยืนหยัดในเวทีการค้าโลกได้ ประเทศไทยต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในการผลิตทุกประเภทโดยการนำเอาเทคโนโลยีผนวกกับแรงงานฝีมือเป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาอุตสาหกรรม

แต่ปัญหาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้คือจำนวนเกือบ 5 ล้านคนอยู่ในภาคอุตสาหกรรมและไม่มีท่าทีว่าจะหมดไปได้โดยง่ายอีก เรามีแรงงานด้อยฝีมือ (การศึกษาต่ำ) มากกว่า 20 ล้านคน ขณะเดียวกันความต้องการแรงงานกลับเน้นหนักไปสู่ผู้จบการศึกษาสูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมทำให้ประเทศไทยต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาแรงงาน โดยการเร่งรัดพัฒนาระดับฝีมือแรงงานด้อยฝีมือ (และแรงงานมีฝีมือในบางสาขา) ไปพร้อมๆ กัน

2.3 ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการจ้างงานและการพัฒนาทักษะแรงงาน

นอกจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงการค้าโลกที่มีต่อแรงงานไทยแล้วนั้น ยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้เกิดสภาวะของโลกไร้พรมแดน และยุคแห่งข่าวสารข้อมูลมากขึ้น นั่นคือการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน และการพัฒนาทักษะของแรงงานไทยเป็นอย่างมาก

จากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและกิจกรรมการผลิตในประเทศ โดยมีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นแบบโรงงานอัตโนมัติ และการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทางการผลิต และการค้าผ่านเครือข่ายโทรคมนาคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบเป็นอย่างมากต่อขีดความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมไร้แรงงาน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานไทยกับประเทศอื่นๆ เช่น จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย พบว่าค่าแรงของไทยได้เพิ่มขึ้นสูงขึ้นเป็นอย่างมาก ทำให้สูญเสียความได้เปรียบในการส่งออก การถูกบีบคั้นจากประเทศอื่นๆ ที่มีค่าแรงถูกกว่ามากกว่าไทย ทำให้ไทยไม่มีทางเลือกเลยในการรับและปรับใช้ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่เพื่อลดต้นทุนในการจ้างแรงงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อการแข่งขันในการแข่งขันของตลาดโลกได้ในอนาคต ซึ่งแน่นอนการกระทำดังกล่าวจะกระทบกับแรงงานข้าง และจำกัดจำนวนและคุณภาพของแรงงานดังผลการศึกษาที่กล่าวไว้ว่า

(1) การใช้ระบบการผลิตที่ทันสมัยและอัตโนมัติมากขึ้น และก่อให้เกิดการพัฒนาแรงงานบ้าง โดยแรงงานที่ถูกกระทบจะย้ายไปทำงานอื่นแทน โดยทำให้แนวโน้มความต้องการแรงงานด้านเทคนิคจะมีสูงขึ้น ขณะเดียวกันแรงงานด้อยทักษะจะลดลง อุตสาหกรรมที่ปรับตัวได้จะมีอัตราการเติบโตของผลผลิตสูงกว่าอุตสาหกรรมโดยทั่วไป เทคโนโลยีก่อให้เกิดการจ้างงานใหม่ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจ้างงาน

(2) การนำเครื่องจักรและระบบอัตโนมัติมาใช้ จะก่อให้เกิดผลการปรับย้ายงานและการจ้างงานที่ลดลงบ้าง แต่ผลดังกล่าวจะถูกทดแทนโดยการขยายตัวของการผลิต ซึ่งผลสุดท้ายจะไม่ก่อให้เกิดการลดลงของการจ้างงาน หรือก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจและยังสามารถเติบโตต่อไปได้

(3) อุตสาหกรรมเล็กมีผู้ประกอบการที่ มีกรมนายเครื่องจักรอัตโนมัติมาใช้เฉพาะด้าน โดยเฉพาะในการตัดเย็บ ซึ่งต้องการแรงงานทักษะเฉพาะจุด อุตสาหกรรมขนาดเล็กแรงงานได้ อย่างไรก็ตามการนำเครื่องจักรมาใช้ในระยะต่อไปคงไม่ใช้เหตุผลของการขาดแคลนแรงงานแต่จะเป็นเรื่องของ การรักษาคุณภาพให้สม่ำเสมอมากกว่า

(4) อุตสาหกรรมประกอบผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ มีการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติมากขึ้น ยกเว้นในส่วนของการเทคโนโลยีประกอบชิ้นปลายและทดสอบขั้นสุดท้าย ซึ่งยังไม่มีความยืดหยุ่นและไม่คุ้มทุน

(5) อุตสาหกรรมยานยนต์ มีการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติในการประกอบรถยนต์ที่การนำเข้ามาอยู่ในขั้นที่สามารถปรับเปลี่ยนได้บ้าง หรือ อัตโนมัติเต็มรูปแบบได้ ปัจจุบันยังต้องพึ่งพาแรงงานจำนวนมากตามสายการผลิตอยู่ ในส่วนที่ประเทศไทยมีแรงงานส่วนเกิน (หลังสภาวะวิกฤต) อยู่มาก รูปแบบปัจจุบันน่าจะเหมาะสม เพื่อให้ยังคงรักษาการจ้างงานจำนวนมากเอาไว้

(6) การใช้เครื่องจักรอัตโนมัติในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารนั้นมีการใช้กว้างขวางมาก ยกเว้นในส่วนของการเตรียมวัตถุดิบที่ยังใช้เครื่องจักรอัตโนมัติได้ไม่มากนัก อุตสาหกรรมของไทยยังมีการใช้การควบคุมการผลิตอัตโนมัติที่แตกต่างกันมาก

(7) ปัจจุบันไทยมีแรงงานส่วนเกินในการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอีกมากคน ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงทักษะให้เหมาะสม

(8) ทักษะแรงงานจะต้องมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการใช้เครื่องจักรและระบบการผลิตที่ทันสมัยอัตโนมัติมากขึ้น และต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ในแต่ละระดับของแรงงานมากขึ้น

(9) วิธีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะของหน่วยงานต่างๆ จะเป็นเพียงการฝึกอบรมเพื่อให้พนักงานรู้วิธีใช้เครื่องจักรในระบบการผลิตและตามรายด้านนั้นๆเท่านั้น แต่ยังมีประเด็นที่ควรคำนึงถึง

๓๔ เท่านั้น การฝึกอบรมนี้ได้ครอบคลุมถึงกระบวนการที่ได้มาซึ่งเทคโนโลยีที่เป็นพื้นฐาน หรือแกนหลักที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท หรือต่อทั้งอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในขนาดแตกต่างกัน

(10) การที่บริษัทจะลงทุนในการเปลี่ยนเทคโนโลยี กลไกทางการตลาดโดยดำรงอาจไม่เพียงพอในการชักนำให้บริษัทลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ ทั้งนี้เพราะบริษัทไม่ได้ลงทุนแต่เฉพาะในส่วนเครื่องจักรและระบบการผลิตใหม่เท่านั้น แต่จะต้องลงทุนในด้านการจัดการผลิตและการปรับองค์กร รวมทั้งการลงทุนในการเรียนรู้ทางเทคนิคเพื่อยกระดับทักษะ และขีดความสามารถทางเทคโนโลยีไปพร้อมๆ กันด้วย ดังนั้น จึงมีเพียงบริษัทใหญ่ๆ เท่านั้นที่มีแนวโน้มในการปรับปรุงเทคโนโลยี แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีความไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งทางการค้าทั้งหลาย

(11) รัฐจะต้องมีบทบาทเข้ามามีส่วนช่วยเหลือในการสร้างความสนใจและความเข้าใจให้กับธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม (SMEs) มีมาตรการในการให้การสนับสนุนในการให้คำปรึกษาทางเทคโนโลยี มีมาตรการในการสนับสนุนการลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ เช่น เงินอุดหนุนดอกเบี้ยต่ำ หรือมาตรการด้านภาษี มีมาตรการในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล หรือสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยี และการจัดการร่วมมือกับเอกชนผลิตภัณฑ์กลุ่มคนในสาขาขาดแคลน พัฒนาระบบการศึกษาให้ผลิตบุคลากรสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สนับสนุนภาคธุรกิจฝึกอบรมโดยครอบคลุมตั้งแต่ผู้บริหาร วิศวกร นักเทคโนโลยี ช่างอุตสาหกรรมและระดับคนงาน หรืออาจมีการสนับสนุนการประสานความร่วมมือระหว่างรัฐ และเอกชนในการร่วมทุนในด้านทรัพยากรร่วมกัน เช่น ในเรื่องของการใช้สถานที่ หรือครุภัณฑ์ของรัฐในการฝึกทักษะฝีมือ โดยเอกชนให้การสนับสนุนในเรื่องเงินทุน งบประมาณ หรืออุปกรณ์ที่ทันสมัย

ทั้งหมดนี้เป็นการประมวลผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อแรงงานไทย ที่สามารถรวบรวมเป็นประเด็นสำคัญต่างๆ เพื่อที่จะให้ตระหนักถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในขุคโลกที่พัฒนาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงสมควรที่จะมีการหาความต้องการของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเป็นสำคัญ

2.4 ความต้องการแรงงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 8

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้มีการศึกษาถึงความต้องการกำลังแรงงาน ว่าจะมีความต้องการในภาคอุตสาหกรรมอะไรใดเด่นที่สุด และทักษะใดบ้างที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น ดังต่อไปนี้

(1) จากการประมาณการจ้างงานในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ก่อนเกิดภาวะวิกฤตทางการเงินพบว่ามีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นปีละ 363,400 คน โดยขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.06 ต่อปี ขณะที่กำลังแรงงานของไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเพียงปีละ 0.07 เท่านั้น จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่าในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ทางการเงินปี 2540 (ช่วงที่ทำการประมาณการ) การขาดแคลนแรงงานปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีตำแหน่งงานทั่วประเทศไทยของสถานประกอบการที่มีคนงาน 10 คนขึ้นไป (ไม่รวม

กรุงเทพฯ) อยู่ถึง 2.2 แสนล้านบาท ซึ่งสามารถเป็นพลังผลักดันการขาดแคลนแรงงานข้างต้นได้เป็นอย่างดี

(2) การเผยแพร่ข่าวได้สมบูรณ์แบบตลอดตัว ส่งผลให้การประมาณการเดิมที่นำมาใช้คำนวณหาอุปสงค์ของแรงงานรวมทั้งประเทศและแรงงานฝีมือมีแนวโน้มต่ำกว่าที่เคยประมาณการเอาไว้ในช่วงแผนฯ 8 โดยผลการพยากรณ์ในสาขาอุตสาหกรรมหลักๆ ในช่วงแผนฯ 8 และปลายแผนฯ 8 จะเห็นว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยธรรมชาติในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ผลลัพธ์เพียงไม่กี่ร้อยละ 2 ซึ่งลดลงเป็นอย่างมากอันเป็นผลสืบเนื่องจากการชะลอตัวในเศรษฐกิจนอกสาขาการผลิตทุกสาขาไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรม การก่อสร้าง ค้าส่งค้าปลีก กิจกรรมด้านการบริการและประกันภัย ตลอดจนภาคบริการ โดยทั่วไป ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อกิจการจ้างงานในแต่ละสาขาซึ่งแตกต่างกันไปตามการกระจุกตัวของแรงงานในแต่ละสาขา และที่สำคัญที่สุด จะส่งผลให้มีการปรับตัวในตลาดแรงงานไปในทิศทางที่ลดลง หรือชะลออัตราการขาดแคลนแรงงานในทุกระดับที่มีอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานไปทั้งหมดไป เกิดโอกาสให้ผู้ประกอบการและบุคลากรได้ใช้ประโยชน์ช่วงเศรษฐกิจและการผลิตชะลอตัวลงนี้ เพื่อยกระดับทักษะฝีมือของแรงงานให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางความต้องการแรงงานฝีมือในอนาคต

2.5 โครงสร้างประชากร และกำลังแรงงานของประเทศไทย

จากการเจริญเติบโตของจำนวนประชากรที่เพิ่มจำนวนขึ้นในทุกปีๆ ถึงแม้จะประสบความสำเร็จในเรื่องการคุมกำเนิดแล้วก็ตาม จำนวนประชากรของไทยในวัยแรงงานที่สามารถทำงานได้ก็ยังมีจำนวนมากอยู่ ซึ่งสอดคล้องกันความต้องการของตลาดแรงงานหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับสภาวะทางเศรษฐกิจ การเมืองในยุคนั้นๆ และประชากรเหล่านี้ไม่เพียงส่วนหนึ่งที่ได้รับการฝึกอบรมพัฒนาในเรื่องอาชีพจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนาตนเองให้สามารถประกอบอาชีพได้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละยุคแต่ละสมัย

2.5.1 โครงสร้างประชากร

จากจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 60,341,332 คน ในปี 2540 สามารถแยกได้ออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตาราง โครงสร้างประชากรในปี 2540 จำแนกตามกลุ่มอายุประชากร

กลุ่มอายุประชากร (ปี)	จำนวน (คน)	สัดส่วนของประชากรทั้งหมด
1-14	15,312,677	25.38
15-45	32,115,216	53.22
46-60	8,115,216	13.45
60 ปีขึ้นไป	4,797,880	7.95
รวม	60,341,332	100

จากตารางจะพบว่า ประชากรกลุ่มอายุ 15-45 ปี เป็นช่วงอายุที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด และเป็นช่วงอายุของวัยแรงงานที่มีประสิทธิภาพสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายที่มีความแข็งแรงงาน และด้านสติปัญญาที่เพิ่งได้รับการสะสมความรู้จากกระบวนการโรงเรียนเข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่ๆ ดังนั้นจะเรียกได้ว่าเป็น “คนรุ่นใหม่ไฟแรง” ที่เ็นกำลังในการพัฒนาประเทศต่อไป

กลุ่มอายุที่มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับที่ 2 ได้แก่ ช่วงอายุ 1-14 ปี เรียกได้ว่ามีเพียงประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มแรกเท่านั้น โดยที่กลุ่มนี้เป็นกลุ่ม “เยาวชนของชาติ” ที่กำลังเจริญเติบโตต้องได้รับการดูแลและพัฒนาทั้งทางด้าน อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในการที่จะโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพได้ในอนาคต

กลุ่มอายุในลำดับต่อมาคือ ช่วงอายุ 46-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งในสองกลุ่มนี้เป็นกลุ่มประชากร “วัยผู้ใหญ่” และ “วัยชรา” ที่มีชีวิตและการทำงานที่ค่อนข้างมันคงแล้ว จะมีการเปลี่ยนงานค่อนข้างน้อย เนื่องจากปัจจัยทางด้านร่างกายและสังคม ที่ไม่เอื้ออำนวยในการต่อสู้ดิ้นรนแล้ว คือ ร่างกายเริ่มเสื่อมรรถภาพ ความจำลดถอย มีสังคมและครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้นกลุ่มอายุนี้นี้จึงมีลักษณะการทำงานที่มั่นคง

จะเห็นได้ว่าจากโครงสร้างประชากรของประเทศไทยในปี 2540 ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะมีลักษณะของการกระจุกตัวเป็นรูปปิระมิดที่มีจำนวนประชากรที่ตรงกลาง เป็น 2 เท่า ของฐาน และมียอดที่เรียวขึ้นไปในวัยผู้ใหญ่ จนถึงวัยชรา 60 ปี ขึ้นไปที่มีจำนวนน้อยกว่าวัยผู้ใหญ่ครึ่งหนึ่ง

2.5.2 โครงสร้างกำลังแรงงานตามอายุ และระดับการศึกษา

เมื่อพูดถึงกำลังแรงงานที่สามารถทำงานได้ในประเทศไทยแล้วเรามักจะกล่าวถึงประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15-60 ปีขึ้นไป โดยสามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ช่วงอายุด้วยกัน คือ 15-45 ปี 16-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

ในช่วงอายุแรก คือ 15-45 ปีนี้ เป็นช่วงอายุที่ของวัยแรงงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากเป็นช่วงหนุ่มสาวมีกำลังในการทำงานมากและเป็นกลุ่มที่มีจำนวนรวมทั้งประเทศมากกว่ากลุ่มช่วงอายุอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากรายละเอียด ดังนี้

ตาราง โครงสร้างกำลังแรงงานในช่วงอายุ 15-45 ปี

ช่วงอายุ (ปี)	กำลังแรงงานและการจ้างงาน	2540 (ล้านคน)	2541 (ล้านคน)
15-45	1. ประชากร	31.875	32.115
	2. ผู้มีความต้องการทำงาน	25.281	25.045
	2.1 ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า	17.770	16.316
	2.2 ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	5.159	6.021
	2.3 ระดับมหาวิทยาลัย	2.351	2.707
	3. ผู้มีงานทำ	24.934	23.969
	4. ผู้ว่างงาน	0.060	0.189

โดยแรงงานที่มีความต้องการทำงานจะอยู่ในระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาและต่ำกว่ามากที่สุด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา หรืออาชีวศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย ตามลำดับ แม้เมื่อมาถึงปี 2541 ความต้องการแรงงานที่สามารททำงานได้โดยรวมนับปี 2541 ยังคงคงทำให้มีบุคคลที่ตกงานไม่สามารถหางานทำได้เพิ่มขึ้นซึ่งถ้าสมมติว่าเศรษฐกิจของประเทศไม่ดีขึ้นแล้วนั้น จำนวนผู้ที่ตกงานก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นด้วยเป็นลำดับ

ประชากรในกลุ่มอายุ 46-60 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากเป็นอันดับ 2 รองจากกลุ่มอายุ 15-45 ปี โดยอาจจำแนกประเภทของกำลังแรงงานและการมีงานทำได้ ดังนี้

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตาราง โครงสร้างกำลังแรงงานในช่วงอายุ 46-60 ปี

ช่วงอายุ (ปี)	กำลังแรงงานและการมีงานทำ	2540 (ล้านคน)	2541 (ล้านคน)
46-60	1. ประชากร	7.978	8.115
	2. ผู้มีความต้องการทำงาน	6.554	6.658
	2.1 ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า	5.740	5.720
	2.2 ระดับมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา	0.442	0.510
	2.3 ระดับมหาวิทยาลัย	0.371	0.426
	3. ผู้มีงานทำ	6.509	6.547
	4. ผู้ว่างงาน	0.045	0.111

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลในปี 2540 พบว่าความสามารถของตลาดแรงงาน ในการรับแรงงานเข้ามาทำงานกับความต้องการทำงานของแรงงานแล้วก็อยู่ในระดับที่สมดุลกัน จะมีแรงงานเพียง 0.045 ล้านคนเท่านั้นที่ไม่มีงานทำ แต่ในปี 2541 จากสภาวะวิกฤต ทำให้จำนวนแรงงานที่ไม่มีงานทำกลับเพิ่มขึ้น

กลุ่มสุดท้ายเป็นประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีเพียงระดับประถมศึกษาเท่านั้นที่ความต้องการของแรงงานกับความต้องการจ้างงานของตลาดแรงงานไม่ตรงกัน ทำให้มีผู้ไม่ได้ทำงานจำนวน 0.005 ล้านคน แต่ในอีก 2 ระดับการศึกษาที่มีความต้องการของแรงงานและตลาดสอดคล้องกัน พอมาในปี 2541 ผลกระทบจากการเลิกจ้างและลดคนงานลง แรงงานกลุ่มนี้ก็ได้รับผลกระทบไปด้วย นั่นคือจะมีผู้ไม่ได้รับการจ้างงานสูงขึ้นซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในระดับการศึกษาขั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 18,700 คน และ 200 คน ตามลำดับตามรายละเอียดที่แสดงดังต่อไปนี้

ตาราง โครงสร้างกำลังแรงงาน ในช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป

ช่วงอายุ (ปี)	กำลังแรงงานและการมีงานทำ	2540 (ล้านคน)	2541 (ล้านคน)
61 ปีขึ้นไป	1. ประชากร	4.728	4.797
	2. ผู้มีความต้องการทำงาน	1.503	1.437
	2.1 ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า	1.463	-
	2.2 ระดับมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา	0.025	-
	2.3 ระดับมหาวิทยาลัย	0.014	-
	3. ผู้มีงานทำ	1.490	1.418
	4. ผู้ว่างงาน	0.005	0.018

โดยสรุปแล้วจากจำนวนประชากรทั้งประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่มีจำนวนถึง 44,582 ล้านคนในปี 2540 และเพิ่มขึ้นในปี 2541 นั้น จากสภาวะของตลาดแรงงานในปัจจุบันมีแนวโน้มที่มีการจ้างงานในระดับประถมศึกษาจนน้อยลง โดยต้องการแรงงานที่มีการศึกษาที่สูงขึ้น คือในระดับมัธยมศึกษา หรืออาชีวศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งจะแสดงตามรายละเอียดดังนี้

ตาราง โครงสร้างกำลังแรงงานในช่วงอายุ 15 ปีขึ้นไป

ช่วงอายุ (ปี)	กำลังแรงงานและการมีงานทำ	2540 (ล้านคน)	2541 (ล้านคน)
15 ปีขึ้นไป	1. ประชากร	44.582	45.028
	2. ผู้มีความต้องการทำงาน	33.338	33.140
	2.1 ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า	24.730	22.752
	2.2 ระดับมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา	5.535	6.227
	2.3 ระดับมหาวิทยาลัย	2.676	2.955
	3. ผู้มีงานทำ	32.942	31.935
	4. ผู้ว่างงาน	0.396	1.205

แต่ในภาพรวมแล้วความสามารถการจ้างงานในปี 2541 นี้มีจำนวนลดลงไม่สอดคล้องกับความต้องการของแรงงานที่จะทำงานได้ จะเห็นได้ว่ามีจำนวนของผู้ที่ไม่มีงานทำถึง 1.205 ล้านคน แยกต่างจากปี 2540 ที่มีผู้ไม่มีงานทำเพียง 0.396 ล้านคน ซึ่งถ้าปัญหาทางเศรษฐกิจยังเป็นอย่างเช่นนี้ แนวโน้มของผู้ที่ตกงานก็จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเช่นกัน

จากสภาวะการณ์ของจำนวนประชากร ความต้องการของแรงงานและความต้องการของตลาดแรงงานที่ไม่สอดคล้องกันนั้นทำให้ทราบปัญหาของโครงสร้างกำลังแรงงานในปัจจุบันได้ว่า

1. ระบบการศึกษาของไทยยังขาดทิศทางการเน้นหนักในการผลิตกำลังแรงงานในสาขาที่ตรงกับความต้องการของตลาด
2. กำลังแรงงานยังขาดทักษะวิชาชีพขั้นสูง หรือที่เรียกว่าเป็นแรงงานระดับฝีมือที่ตรงกับความต้องการของตลาด ในอันที่จะก้าวสู่ระบบการแข่งขันสากล
3. นโยบายด้านการส่งเสริมประชากร ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องขยายโอกาสทางการศึกษา หรือเงินกู้ยืมทางการศึกษาให้ประชากรมีการศึกษาที่สูงขึ้นนั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร
4. การที่รัฐบาลขาดความจริงจังปล่อยให้แรงงานต่างชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศจีน ดอนใต้ และประเทศเอเชียใต้บางประเทศเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเกือบ 1 ล้านคน ส่งผลให้แรงงานไทยเกิดการบิดเบือนในตลาดแรงงานอย่างรุนแรง และก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย

2.5.3 โครงสร้างประชากรที่ได้รับการฝึกอบรม

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรมของหน่วยงานฝึกอบรมต่างๆ ภายในประเทศทั้งของภาครัฐ และเอกชน อันได้แก่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมประชาสัมพันธ์ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมอาชีวศึกษา กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ศูนย์ฝึกอบรมช่างเทคนิค อุตสาหกรรม ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีชุมชน สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น สถาบันไทย-เยอรมัน ศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีไทย-ฝรั่งเศส รวมทั้งสิ้น 11 แห่งระหว่างปี 2539-2541 พบว่ามีจำนวนผู้ผ่านการฝึกถึง 3,030 ล้านคน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ

หน่วยงาน	จำนวน (ล้านคน)
หน่วยงานรัฐ	
กรมส่งเสริมการเกษตร	1.451
กรมการศึกษานอกโรงเรียน	1.072
กรมอาชีวศึกษา	0.243
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	0.202
หน่วยงานเอกชน	
สถาบันไทยเยอรมัน	291 คน
ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีชุมชน	29 คน

พบว่าผู้ผ่านการฝึกส่วนใหญ่จบออกมาจาก โดยส่วนใหญ่จบออกมาจากการฝึกของหน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตรและ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ยังพบอีกว่าหน่วยงานของรัฐจะให้การฝึกอบรมออกมาได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างจากหน่วยงานที่เกิดใหม่ๆ เช่น ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีชุมชน และ สถาบันไทย-เยอรมัน

หากพิจารณาเป็นรายสาขาที่ให้การฝึกอบรมที่แบ่งได้เป็น 11 สาขา ได้แก่ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ศิลปหัตถกรรม เกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์ พาณิชยกรรม ภาษาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีการบริหารและจัดการ และสาขาอื่นๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสาขาที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์ มีจำนวนผู้ฝึกอบรมจบการฝึกอบรมมากที่สุดถึง 1,644 ล้านคน รองลงมาคือ คหกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม ที่มีจำนวน 0.675 ล้านคน 0.370 ล้านคน

และ 0.101 ล้านคน ตามลำดับ ส่วนสาขาที่ให้การฝึกอบรมและมีผู้จบออกมาน้อยที่สุดคือ ภาษาศาสตร์
จำนวน 7,402 คน และ ศิลปหัตถกรรม ที่มีจำนวน 12,846 คน ส่วนสาขาอื่นๆ ที่ไม่สามารถระบุได้ลึก
0.155 ล้านคน

หน่วยงานที่ให้การฝึกอบรมในสาขาต่างๆ สูงที่สุด แบ่งได้ดังนี้

ตาราง แสดงหน่วยงานที่ให้การฝึกอบรมในสาขาต่างๆ

หน่วยงานที่ให้การฝึกอบรม	สาขา	จำนวนผู้ที่ผ่านการฝึก
กรมส่งเสริมการเกษตร	เกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์	1,442
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	อุตสาหกรรม	0.196
กรมการศึกษานอกโรงเรียน	เกษตรกรรม	0.595
	พาณิชยกรรม	0.080
	อื่นๆ	0.154
กรมอาชีวศึกษา	ศิลปหัตถกรรม	0.007
	เกษตรพิทยาคม	0.019
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี	ภาษาศาสตร์	5,848 คน
ไทย-ญี่ปุ่น	เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อม	844 คน
	เทคโนโลยีการบริหารและจัดการ	17,635 คน

จากโครงสร้างของประชากรที่ได้รับการฝึกอบรมที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นพบว่าไม่ตรงกับแนวโน้มของความต้องการของตลาดแรงงาน เช่นในสาขาการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ที่มีจำนวนผู้ที่จบออกมา
มากที่สุดแต่ตลาดกลับมีความต้องการลดลงถึงกว่า 0.222 ล้านคน ซึ่งถ้าจะพูดถึงสาขาที่มีความต้องการ
เพิ่มขึ้นและควรที่จะได้รับการตอบสนองนั้น ได้แก่ สาขาที่เกี่ยวกับเสื้อผ้า ถัก ย้อมที่มีความต้องการสูง
สุด สาขาคัดเลี้ยงผ้าสัตว์ สาขาอาหารและเครื่องดื่ม สาขาบริหาร สาขาเครื่องหนัง สาขากระบวนการเคมี
สาขาเครื่องมือหัตถและเพชรพลอยสาขางานพิมพ์ และสาขาเกี่ยวกับไอที ส่วนในสาขาที่มีความ
ต้องการลดลง และควรปรับทิศทางในการฝึกอบรมใหม่ นอกจากสาขาเกษตรแล้วก็ได้แก่ สาขาอิเล็กทรอนิกส์
กระเบื้อง สาขางานไม้ สาขาพาณิชยกรรม สาขาเครื่องจักรกล สาขานาฏกรรมขนส่ง สาขางานก่อสร้าง
ซ่อมแซม ทาสี สาขาบริการและสาขานันทนาการทำแก้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตาราง แสดงความต้องการกำลังแรงงานของตลาดแรงงาน จำแนกตามสาขาวิชา

สาขา	จำนวน (คน)
สาขาที่มีความต้องการเพิ่มขึ้น	
เสื้อผ้า ถักย้อม	62,751
ตัดเสื้อผ้าวัสดุ	32,528
อาหารและเครื่องดื่ม	19,907
บริหาร	18,181
เครื่องหนัง	16,856
กระบวนการเคมี	15,433
เครื่องมือวัดและเพชรพลอย	13,583
งานพิมพ์	10,112
ไบยาซูบ	9,667
สาขาที่มีความต้องการลดลง	
อิฐ และกระเบื้อง	- 283,750
งานไม้	- 164,842
พาณิชยกรรม	- 128,139
เครื่องจักรกล	- 93,878
คมนาคมขนส่ง	- 90,215
งานก่อสร้าง ซ่อมแซม ทาสี	- 59,436
บริการ	- 31,839
ปั้นการทำแก้ว	- 31,809

อย่างไรก็ตาม จากที่คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจของไทยจะชะลอตัวไปอีก 1-2 ปีข้างหน้า ตลาดแรงงานของอุตสาหกรรมกลุ่มนี้จึงน่าจะมีการปรับตัวของอุปสงค์ที่เชื่อกันว่าอุปทานอยู่มาจกเข้ามาในอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามก็เป็นเรื่องยากที่จะสามารถกำหนดทิศทางของความต้องการแรงงานในอนาคตได้อย่างแน่นอน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่นั้นมีการปรับตัว

Legislative Institutional Repository of Thailand

ขึ้น ลง อย่างรวดเร็ว ทำให้สภาวะการลงทุน และการจ้างงาน ไม่สามารถดำเนินไปได้ อย่างแน่นอน อีกทั้ง
รัฐ ยัง ไม่สามารถกำหนดทิศทางออกมาได้อย่างเด่นชัดว่าภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ จะเป็น
สาขา นำ ดังนั้นสถาบันการศึกษาต่างๆ จึงไม่สามารถผลิตกำลังแรงงานออกมาได้ตรงกับความต้องการ
ของตลาดเท่าที่ควร ส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตที่ออกมาเกินความจำเป็นในบางสาขา ทำให้เกิดสภาวะ
คนเกินงานเหมือนในปัจจุบัน ขณะที่บางสาขาที่ตลาดมีความต้องการสูงมาก กลับไม่สามารถหาคนที่จ
ตรงตามสาขาที่ต้องการได้ เราจึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ทั้งในและนอกระบบ
เพื่อเป็นการรองรับกับกลุ่มคนต่างๆ ให้เขาสามารถพัฒนาตนเองได้ตรงกับความต้องการของตลาด หรือ
ตามความสามารถ และความสนใจของตนเองเป็นสำคัญ ดังนั้นในเรื่องของพัฒนาการทางการศึกษาทั้ง
สายสามัญ และสายอาชีพ อีกทั้งการฝึกอบรมของแรงงานไทยในอดีตก็เป็นเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจที่จะต้อง
ศึกษา และมีการสร้างเครือข่ายกับผู้มีความต้องการใช้แรงงานฝีมืออย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถพัฒนา
แรงงานฝีมือได้สอดคล้องกับความต้องการได้อย่างแท้จริง

Legislative Institutional Repository of Thailand

1) การพัฒนาการศึกษาสายสามัญ และสายอาชีพ

กำลังแรงงานของไทยในอดีตที่ผลิตออกมาจากสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้นจะมีจำนวนที่แตกต่างกันออกไป ตามสภาพของตลาดแรงงานในแต่ละยุคแต่ละสมัย โดยความต้องการแรงงานส่วนหนึ่งจะเป็นแรงงานที่มีอยู่แล้วในระบบเศรษฐกิจและพร้อมที่จะทำงาน อีกส่วนหนึ่งเป็นแรงงานใหม่ที่เพิ่งจบจากสถานศึกษาต่างๆ และพร้อมที่จะทำงานเช่นเดียวกัน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในขณะนั้นๆ ในระดับค่าจ้างที่แตกต่างกันออกไป

3.1 โครงสร้างทางการศึกษา

ในอดีตที่ผ่านมาโครงสร้างของการศึกษาไทยได้มีการปรับเปลี่ยนมาอยู่โดยตลอดเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ และตามสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มุ่งเน้นในเรื่องใดเป็นสำคัญ แต่โครงสร้างหลักก็สามารถที่จะแบ่งได้เป็น 3 ระบบใหญ่ คือ 1) การศึกษาในระบบโรงเรียน 2) การศึกษานอกระบบโรงเรียน และ 3) การศึกษา (ฝึกอบรม) นอกกระบบ

3.1.1 การศึกษาในระบบโรงเรียน (formal education)

เป็นการศึกษาภาคบังคับในปัจจุบัน คือ การศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาคุณภาพของเยาวชน ให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ให้สามารถที่จะเกิดการพัฒนา ความรู้ ทักษะ และมีความคิดรวบยอดในระดับที่สูงขึ้นได้ ซึ่งในอดีตเน้นการศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาที่สามารถผลิตบุคลากรของชาติให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานต่างๆ และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในระดับหนึ่ง แต่ในปัจจุบันนั้นความเจริญก้าวหน้าต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ซึ่งส่งผลให้ตลาดแรงงานในประเทศต้องการบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่สูงขึ้นเพื่อสามารถทำงานกับเทคโนโลยีที่ซับซ้อนและทันสมัยมากขึ้นได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มีนโยบายให้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และ 12 ปี (ตามรัฐธรรมนูญใหม่ ฉบับปี พ.ศ. 2540) ขณะเดียวกันก็ได้ให้ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของไทยโดยเร่งพิจารณาออก พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

ระบบการศึกษาของไทยนั้นได้มีการกำหนดหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนไว้มากมายหลายประเภท โดยมีรายละเอียดของการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้ โดยการแบ่งสายการศึกษามีออกเป็น 2 สาย คือ

1. การศึกษาสายสามัญ เป็นการศึกษาที่เป็นความรู้พื้นฐานต่อไปในการศึกษาระดับที่สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา ฯลฯ ซึ่งการศึกษาในสายนี้ต้องใช้เวลาค่อนข้างหลายปีในการศึกษาให้จบในแต่ละระดับการศึกษา โดยนักเรียนส่วนนี้มุ่งที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ไปจน

ถึงระดับอุดมศึกษา ถ้ามีทุนทรัพย์ที่เพียงพอหรือได้รับการอุดหนุนด้านการศึกษา ปัจจุบันพบว่าการศึกษาในระดับนี้ยังขาดคุณภาพที่เท่าเทียมกัน ไม่มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของภูมิภาค ท้องถิ่น และสาขาการผลิตต่างๆ ของประเทศ

2. การศึกษาสาขอาชีพ เป็นการศึกษาที่เน้นทางด้านอาชีพและเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม เกษตรกรรม และศิลปหัตถกรรม ซึ่งเน้นทางด้านปฏิบัติมากกว่าด้านทฤษฎี เป็นการให้ผู้ที่จบการศึกษาไปแล้ว (คาดว่า) สามารถออกไปประกอบอาชีพได้เลย โดยการเรียนสายนี้จะใช้ระยะเวลาที่สั้นกว่าสายสามัญ และเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่จบการศึกษามัธยมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 6) แล้วสามารถที่จะเลือกเรียนตามสายที่ตนเองถนัดได้ ทั้งนี้รวมทั้งผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ มัธยมศึกษาปีที่ 6 อีกด้วย โดยนักเรียนสามารถที่จะออกมาประกอบอาชีพได้ทันทีในแต่ละระดับของการศึกษา หรืออาจจะเลือกเรียนต่อขึ้นไปจนถึงระดับอุดมศึกษาเมื่อมีความพร้อมในภายหลัง แต่ตามสภาพเป็นจริงมิได้เป็นเช่นนั้น เนื่องจากคุณภาพของผู้จบทางด้านอาชีวศึกษาบางส่วนยังไม่สามารถทำงานได้ทันที ขาดองค์ความรู้ในการทำงานไม่มีระเบียบวินัย ขาดความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ทักษะที่ได้ก็ยังไม่ค่อยทันสมัย เนื่องจากยังมีปัญหาที่ครูฝึก และห้องทดลองที่ด้อยคุณภาพ ขาดการเชื่อมโยงกับผู้ที่ต้องการใช้แรงงานอย่างจริงจัง นอกจากนี้ผู้ที่เรียนสายนี้ยังมีความนิยมในการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ เช่นเดียวกับสายสามัญ โดยไม่ออกมาทำงานตามที่คาดหวังไว้

3.1.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน (non-formal education)

เป็นการศึกษาที่จัดให้กับผู้ที่อาชีวพื้นเกณฑ์การศึกษาในระบบโรงเรียนไปแล้ว¹ คือจบการศึกษามัธยมศึกษาและต้องกรจะมีควมรู้ในระดับที่สูงขึ้น โดยทางกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดการศึกษาให้กับคนกลุ่มนี้และแบ่งการสอนออกเป็น 2 สายเหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน คือ

1. การศึกษาสายสามัญ เป็นการศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานต่างๆ โดยเป็นการเรียนตั้งแต่ระดับ ป.1 ถึง ม.6 มีการสอนเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนผู้ใหญ่สาขสามัญ และโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก (สอนเทียบ)

2. การศึกษาสาขอาชีพ เป็นการเรียนที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่างๆ ที่เน้นในการนำไปประกอบอาชีพได้เลย

¹ อย่างไรก็ตามระบบการศึกษานอกโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้เรียนอยู่ในระบบการศึกษาสามารถขอเทียบเรียนชั้นเรียนได้ตามความจำเป็น

1) ในปัจจุบันมีเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบนอกระบบโรงเรียนนี้ โดยมีตั้งแต่ระดับสูง หรือเทียบเป็นสาขาวิชาจากต่างประเทศโดยตรง ซึ่งได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการจากกระทรวงศึกษาธิการ เรียบร้อยแล้ว

การศึกษาของโรงเรียนได้ช่วยเหลือนักเรียนด้วยโอกาสในอดีตนับเป็นจำนวนมากทำให้ไม่มีโอกาสสอบเทียบ และได้รับการศึกษาสูงขึ้นไปเรื่อยๆ ซึ่งก็ควรจะได้เน้นในเรื่องของคุณภาพให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะยกเลิกการสอบเทียบสำหรับผู้ที่สามารถเรียนในสายสามัญได้ตามปกติ เพื่อให้ผู้ศึกษานั้นได้เรียนครบถ้วนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้จริงๆ

3.1.3 การศึกษา(ฝึกอบรม)นอกระบบ (informal education)

การจัดการศึกษาแบบนอกระบบนี้เป็นการจัดการศึกษาที่มีความซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากความแตกต่างกันของพื้นฐานความรู้ที่จะเข้ามศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือปริญญา แต่มีความต้องการที่เหมือนกันในการที่ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในบางเรื่องเพื่อจะนำไปประกอบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาต่างๆ เหล่านี้ยังไม่ได้มีการบรรจุไว้ในวิชาบังคับที่นักเรียนได้เคยศึกษามาก่อน ทำให้การศึกษากาออกนอกมาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการระดับอาชีวศึกษาตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) เป็นต้นมา โดยมีกรมประสานความร่วมมือกับ กรมอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยการจัดเก็บโครงการต่างๆ

จะเห็นได้ว่าโครงสร้างของระบบการศึกษา และฝึกอบรมของไทย ที่ทำหน้าที่ในการผลิตกำลังแรงงานที่มีระดับการศึกษาและคุณภาพในระดับต่างๆ เข้าสู่ตลาดแรงงานนั้น สถาบันการศึกษาในระดับประถมศึกษาก็ยังถือเป็นระดับที่ผลิตกำลังคนในระดับนี้เข้าสู่ตลาดแรงงานมากที่สุด ทำให้เป็นผลสะท้อนถึงงบประมาณของหน่วยงานของรัฐในการจัดการลงทุนด้านการศึกษาที่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับระดับการศึกษาที่สูงกว่านี้มากนัก และการที่จะพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ได้นั้นจำเป็นต้องสร้างและพัฒนากำลังแรงงานรวมทั้งปัจจัยสำคัญต่างๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากต่างประเทศมากนัก ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถที่ประเทศไทยจะพึงสามารถทำได้ด้วย ดังนั้นระบบการศึกษาและฝึกอบรมของไทยควรจะได้รับการปฏิวัติกันอย่างจริงจัง โดยเร็วที่สุด เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปดำรงชีพ และมีการพัฒนาตนเองและครอบครัวอย่างยั่งยืน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

3.2 ความสามารถและทิศทางการผลิตกำลังแรงงาน

การผลิตกำลังแรงงานในอดีตที่ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 และ ฉบับที่ 7 นั้นเริ่มให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการศึกษามากขึ้น มีการขยายการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.7 ระดับประถมศึกษามีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาให้เรียนต่อ ม.1 ในระบบโรงเรียนสูงถึง ร้อยละ 83 และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 88 ในปี 2534 และเกินร้อยละ 91 ในปี 2536 แต่ในส่วนของการเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีวศึกษานั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยอัตราการเรียนรู้ต่อของสายสามัญมีแนวโน้มลดลง คือในปี 2530 มีอัตราการเรียนรู้ต่อร้อยละ 46 และลดลงเหลือร้อยละ 42 ในปี 2536 ส่วนสายอาชีวศึกษามีอัตราส่วนที่สูงขึ้นจากร้อยละ 29 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 49 ในปี 2536 ซึ่งพบว่าการศึกษาซึ่งไม่สามารถขยายการรับได้เพียงพอกับความต้องการของผู้เข้าเรียน ดังจะเห็นได้จากปี 2536 กรมอาชีวศึกษาสามารถรับนักเรียนเข้าศึกษาในระดับ ปวช. ได้เพียง ร้อยละ 43 ของผู้มาสมัคร และร้อยละ 80-90 ของผู้สมัครจะเลือกเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ซึ่งสาขาเหล่านี้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในขณะนั้นเป็นอย่างมาก ต่อมาในปี 2537 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลสามารถรับระดับ ปวช. เข้าเรียนได้เพียงร้อยละ 29 และระดับ ปวส. ร้อยละ 33

3.2.1 การผลิตกำลังแรงงานสายสามัญ

ระดับประถมศึกษา จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในอดีต จากปี พ.ศ. 2530 ถึงปี พ.ศ. 2539 พบว่ามีผู้จบการศึกษาน้อยลงเรื่อยๆ เนื่องจากมีประชากรในวัยเรียนที่เข้าศึกษาในระดับนี้ลดลงจาก ๑.๑๑ ล้านคนในปี 2530 หรือ 0.956 ล้านคนในปี 2539 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57 และร้อยละ 39 ตามลำดับ อัตราการขยายตัวของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับนี้มีสัดส่วนขึ้นลงแตกต่างกันไปในแต่ละปี สาเหตุอาจจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากมีนักเรียนที่ต้องออกจากการเรียนกลางคันเป็นจำนวนมากแตกต่างกันไปแต่ละปี ในช่วงแผนฯ 6 (2530-34) ยังมีอัตราเจริญเติบโตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 แต่ในช่วงแผนฯ 7 (2535-2539) จะมีผู้สำเร็จการศึกษาลดลงร้อยละ 1.06 โดยจะเห็นว่ามีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาลดลงเรื่อยๆ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาระดับนี้อยู่ในกรอบที่รัฐบาลส่งเสริมให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ทำให้จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มมากขึ้นกว่า 2 เท่าตัวเมื่อเปรียบเทียบกับผู้จบการศึกษาในระดับนี้ในปี 2530 ถ้าปี 2539 ทำให้สัดส่วนของผู้จบการศึกษามีจากร้อยละ 19.5 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 31.6 ในปี 2539 และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนสะสมในช่วงแผนฯ 6 กับช่วงแผนฯ 7 พบว่าจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มจาก 1.84 ล้านคนเป็น 2.96 ล้านคน หรือเพิ่มจากสัดส่วนร้อยละ 20.3 เป็นร้อยละ 27.8 โดยมีอัตราเจริญเติบโตเพิ่มจากร้อยละ 4.05 เป็นร้อยละ 14.28 ตามลำดับ จากตัวเลขผู้จบการศึกษาที่เพิ่มขึ้นมานักนับว่าเป็นความสำเร็จของประเทศไทยระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามในด้านจำนวนใน

ใช้ความพยายามที่จะให้เยาวชนของชาติมีพื้นฐานการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดโอกาสให้ผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้เลือกเรียนต่อในระดับ ม.๔ หรือ ปวช. เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ๗ ในปี 2539 มีผู้เรียนต่อเพียงร้อยละ 41.2 เท่านั้น แต่เมื่อเริ่มปีแรกของแผนฯ 8 คือปี 2540 ตัวเลขเรียนต่อได้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากถึงร้อยละ 87.87 อันเป็นผลจากการเร่งขยายการศึกษาของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ผู้จบการศึกษาในระดับนี้ ในช่วงแผนฯ 6 และแผนฯ 7 ถึงแม้ว่าแต่ละปีมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในระยะยาว โดยจะเห็นได้จากสัดส่วนของผู้จบการศึกษาระดับนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.5 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 15.3 ในปี 2539 โดยมีจำนวนสะสมในช่วงแผนฯ 6 1.19 ล้านคน และ 1.43 ล้านคนในช่วงแผนฯ 7 และมีอัตราการขยายตัวลดลงในแผนฯ 6 ร้อยละ 2.04 แต่กลับเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในช่วงแผนฯ 7 ร้อยละ 12.6 ซึ่งเป็นผลจากความพยายามของรัฐบาลในการสนับสนุนการศึกษา

เมื่อพิจารณารายละเอียดของผู้ที่เลือกเรียนในสายอาชีพ และสายสามัญจะพบว่า ผู้จบการศึกษาในช่วงแผนฯ 6 เปรียบเทียบกับกันได้โคอีตรา 0.6 ต่อ 1 กล่าวคือ ความนิยมเรียนในสายสามัญยังมีผู้ค่อนข้างสูง ต่อมาในช่วงแผนฯ 7 นั้นภาพนี้ได้เปลี่ยนไปมากพอควร เหลือเพียง 0.78 ต่อ 1 ซึ่งแสดงว่า มีผู้เลือกเรียนในสายอาชีพมากขึ้น โดยเฉพาะในสาขาช่างและพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจอันเป็นผลจากตลาดแรงงานที่ต้องการผู้จบการศึกษาในระดับนี้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากสอดคล้องกับกรขยายตัวของภาพรวมทางด้านเศรษฐกิจของประเทศในขณะนั้น

ระดับอุดมศึกษา ในระดับนี้เรียกได้ว่าเป็นการผลิตกำลังแรงงานที่ออกมาเป็นบัณฑิต ซึ่งในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 และ ฉบับที่ 5 สามารถผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกรวมทุกสาขาวิชาได้เพียง 40 คนต่อปี ส่วนในระดับปริญญาโทผลิตได้ 3,000 กว่าคน หลักสูตรพิเศษ 300 กว่าคน (ในส่วนของมหาวิทยาลัยจำกัดจำนวน) และมหาวิทยาลัยไม่จำกัดจำนวนนั้นมีแนวโน้มการผลิตได้เพิ่มขึ้น โดยแต่เดิมผลิตได้เพียง 5 คนต่อปี (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2538) และในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา มีผู้จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมากจาก 174,251 คนในปี 2530 เป็น 337,954 คนในปี 2539 คิดเป็นสัดส่วนเพิ่มจากร้อยละ 9.8 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 13.8 ในปี 2539 โดยมีแนวโน้มของอัตราเจริญเติบโต หลังปี 2531 ขยายตัวอย่างต่อเนื่องระหว่างร้อยละ 5 ถึงร้อยละ 14 เมื่อคิดยอดสะสมของผู้ที่จบการศึกษาในระดับนี้ในช่วงแผนฯ 6 มีจำนวน 0.904 ล้านคน และเพิ่มเป็น 1.396 ล้านคนในช่วงแผนฯ 7 คิดเป็นอัตราเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 4.19 ในช่วงแผนฯ 6 และร้อยละ 10.46 ในช่วงแผนฯ 7

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

3.2.2 การผลิตกำลังแรงงานสายอาชีพศึกษา ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การผลิตกำลังแรงงานสายอาชีพศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 เป็นต้นมาได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนากำลังแรงงานในระดับกลาง และระดับสูงมากขึ้น จะเห็นได้ว่าในอดีตมีผู้สำเร็จการศึกษาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือ ผู้สำเร็จการศึกษากฎหมาย เศรษฐศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ ตามลำดับ โดยผู้ที่สำเร็จการศึกษานี้จะอยู่ในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มากที่สุด รองลงมาเป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และ ระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท ประกาศนียบัตร และปริญญาเอก ตามลำดับ ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับประเทศกลุ่มเอเชียด้วยกันแล้วจะพบว่าประเทศไทยยังผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้น้อยกว่าประเทศอื่นๆ ที่กำลังพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ด้วยกันทั้งสิ้น

นับจากปี 2529 เป็นต้นมา เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาทุกสังกัดพบว่าปริมาณนักศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ประมาณร้อยละ 2 และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2532 ถึงปี 2533 ประมาณร้อยละ 1-8 สำหรับสาขากฎศาสตร์ โดยเมื่อพิจารณาอัตราเฉลี่ยของอัตราการเปลี่ยนแปลงแล้ว พบว่าสาขาวิชาอื่นๆ มีการเปลี่ยนแปลงลดลงในปริมาณที่ไม่มากนัก เฉลี่ยแล้วลดลงประมาณ ร้อยละ 1-6 ยกเว้นสาขากฎศาสตร์ อัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงเฉลี่ยในปริมาณค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 40.67 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของสาขาวิศวกรรมศาสตร์กับสาขากฎศาสตร์ พบว่านักศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ มีปริมาณมากกว่าสาขากฎศาสตร์ ประมาณ 14 เท่า สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะตลาดแรงงานที่ต้องการผู้จบการศึกษาด้านกฎศาสตร์ลดลงเป็นอย่างมาก และสาขาดังกล่าวนี้น่าจะเป็นที่นิยมของนักศึกษาอีกต่อไป ส่วนสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสาขาอื่นๆ มีปริมาณการผลิตที่เท่าๆ กัน คือ ในสัดส่วน 1:1

องค์ประกอบที่สำคัญของผู้จบการศึกษาระดับนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ ระดับปวส.และอนุปริญญา และระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ซึ่งแสดงไว้ในตารางดังนี้

ตาราง จำนวนผู้จบการศึกษาสะสมในช่วงแผนฯ 6-7 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนผู้จบการศึกษาระดับ (ล้านคน) แผนฯ 6	จำนวนผู้จบการศึกษาระดับ (ล้านคน) แผนฯ 7
ปวส. และอนุปริญญา	0.536	0.810
ปริญญาตรีและสูงกว่า	0.360	0.580

เห็นว่าการขยายตัวในส่วนแรกคือ ปวส. และอนุปริญญาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีการขยายสถานที่ศึกษาและรับจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในช่วงเวลาดังกล่าว สาขาที่มีผู้นิยมเรียนอาจจะดูได้จากอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นในกลุ่ม ปวส./อนุปริญญาก็คือ สาขาช่างอุตสาหกรรมและวิศวกรรม สาขาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ และสาขาฝึกหัดครู

โดยสรุปแล้ว ผู้ที่จบการศึกษาในระดับการศึกษาต่างๆ ส่วนหนึ่งได้หันเข้าสู่ตลาดแรงงานในช่วงของแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 พบว่า เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับหรือในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว มีผู้ที่ไม่ศึกษาต่อในปี 2537 เป็นจำนวน 147,598 คน คิดเป็นร้อยละ 15.45 ของผู้จบการศึกษาในระดับนี้ทั้งหมด ซึ่งการออกจากระบบโรงเรียนนี้มิใช่ทิศทางที่ลดลงเรื่อยๆ โดย

ในปี 2537 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 15.45

ในปี 2538 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 12.53

ในปี 2539 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 9.84

ในปี 2540 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 4.92

ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ดีที่เด็กไทยมีแนวโน้มที่จะมีการศึกษาที่สูงขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับประถมศึกษาให้สูงขึ้นด้วย ในขณะที่เมืองมัยรมศึกษาตอนต้นแล้วมีผู้ไม่ศึกษาต่อ ตามรายละเอียดดังนี้

ในปี 2537 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 4.28

ในปี 2538 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 6.45

ในปี 2539 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 8.98

ในปี 2540 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 12.13

จะเห็นได้ว่าจำนวนของผู้ไม่ศึกษาต่อในระดับนี้มีจำนวนสูงขึ้นเรื่อยๆ เป็นลำดับซึ่งแตกต่างกับในระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนลดลง สาเหตุที่เด็กนักเรียนไม่ศึกษาต่อมีสาเหตุหลายประการแต่ประการที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ มีแรงจูงใจจากตลาดแรงงานเนื่องจากมีความต้องการกำลังแรงงานในระดับนี้มากขึ้นเพื่อสนองตอบต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สมัยใหม่มากขึ้น ก่อนปี 2539 ตลาดแรงงานมีความต้องการผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมากขึ้น แต่กำลังคนที่มี การศึกษาระดับนี้ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องอาศัยผู้จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าเข้ามาทดแทน

ในระดับสุดท้ายคือในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือที่
เท่า จำนวนของผู้ที่จบการศึกษาแล้วแต่ ไม่ศึกษาต่อนั้นมีจำนวนเกือบจะไม่เปลี่ยนแปลงยกเว้นปี 2540

โดย ในปี 2537 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 8.54
ในปี 2538 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 8.51
ในปี 2539 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 7.55
ในปี 2540 มีผู้ที่ออกจากระบบโรงเรียนหลังจบมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 12.93

สรุปแล้วในแต่ละปีจะมีผู้อยู่ในวัยเรียนเฉลี่ยร้อยละ 10 ของผู้ที่จบการศึกษาและไม่ได้ศึกษาต่อ
ในทุกๆ ระดับ

3.3 จำนวนผู้ที่สำเร็จการศึกษาในช่วงปี 2540-2549

จากการคาดประมาณจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และ ฉบับที่ 9 ตาม
ระดับการศึกษา สามารถแสดงให้เห็นได้ดังต่อไปนี้

3.3.1 การศึกษาสายสามัญ

ระดับประถมศึกษา จะมีผู้จบการศึกษาในอัตราคงที่ต่อเนื่อง สาเหตุเนื่องมาจากมีประชากรเข้า
เรียนในระดับนี้ลดลงอันเป็นผลจากการลดอัตรา การเกิดของประชากรไทยอย่างได้ผล ทำให้สัดส่วน
ของผู้จบการศึกษาในระดับนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้จบการศึกษาทั้งหมดทุกระดับลดลงจากร้อยละ 35.3
ในช่วงแผนฯ 8 เหลือร้อยละ 22.7 ในช่วงแผนฯ 9 หรือคิดเป็นอัตราขยายตัวที่ลดลงจากร้อยละ 0.91
เป็นร้อยละ 1.57 ตามลำดับ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะมีผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่า การศึกษาระดับอื่น
อันเป็นผลจากการส่งเสริมการศึกษามาบังคับเป็น 9 ปี ทำให้ผู้จบการศึกษาระดับนี้เพิ่มจาก 4.7 ล้าน
คนในช่วงแผนฯ 8 เพิ่มขึ้นเป็น 9.5 ล้านคนในช่วงแผนฯ 9 หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.77 และร้อยละ
49.85 ตามลำดับโดยการศึกษาในระดับนี้ มีอัตราการขยายตัวในช่วง 10 ปีข้างหน้าสูงที่สุด

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คาดว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ใน 10 ปีข้างหน้า โดยยังเป็น
สาขาที่ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจลงทุนเรียนมากกว่าสาขาอาชีพ โดยอัตราการขยายตัว
ของผู้จบการศึกษาในระดับนี้ อาจจะลดลงลงเล็กน้อย เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤตทาง
เศรษฐกิจแต่ก็เป็นจำนวนที่ไม่มากนัก

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ระดับปริญญาตรีและสูงกว่า มีจำนวนรวมกันในช่วงแผนฯ 8 0.745 ล้านคน และช่วงแผนฯ 9 1.057 ล้านคน ซึ่งก็นับว่าเป็นกำลังสำคัญของชาติในอันที่จะมีส่วนในการผลักดันให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าไปได้ด้วยฐานของกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ สาขาที่นิยมมากที่สุดและมีการขยายตัวอยู่ในระดับที่สูงคือ สาขาสังคมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ และฝึกหัดครู วิศวกรรมศาสตร์และแพทยศาสตร์ ซึ่งจากโครงสร้างผู้จบการศึกษาดังกล่าว น่าจะยังไม่สอดคล้องกับทิศทางการต้องการของตลาดแรงงานมากนักโดยเฉพาะสาขาที่มีผู้จบการศึกษาค่อนข้างมากคือ ด้านศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู และสังคมศาสตร์บางส่วน

3.3.2 การศึกษาสายอาชีวศึกษา

ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น (ปวช.) จะมีผู้ศึกษาใน 2 สาขาที่คาดว่าจะขยายตัวเป็นอย่างมากตามภาวะการขยายตัวของเศรษฐกิจคือ สาขาช่างอุตสาหกรรมและวิศวกรรมและสาขาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ ส่วนสาขาอื่นๆ นั้นมีผู้นิยมเรียนไม่มากนัก

ระดับอาชีวศึกษาขั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญาที่มีจำนวนผู้จบการศึกษามากที่สุดคือ ฝึกหัดครู รองลงมาคือ พาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ ตามด้วย ช่างอุตสาหกรรมและวิศวกรรม ซึ่งเป็นสาขาที่มีอัตราการขยายตัวทั้งในอดีตและอนาคตค่อนข้างสม่ำเสมอ โดยในแผนฯ 8 จะมีผู้จบสาขาต่างๆ ในกลุ่มนี้รวมกันถึง 1.09 ล้านคนโดยประมาณร้อยละ 71 จบใน 3 สาขาหลักข้างต้น ในช่วงแผนฯ 9 จำนวนผู้จบการศึกษาในระดับนี้เพิ่มขึ้นเป็น 1.49 ล้านคน โดยมีผู้จบในสาขาที่นิยมมากที่สุด 3 สาขา คิดเป็นร้อยละ 96 ของผู้จบการศึกษาในระดับนี้ทั้งหมด

3.4 จำนวนผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานในช่วงปี 2540-2549

การคาดประมาณผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานในช่วงแผนฯ 8 และแผนฯ 9 โดยสมมติว่าทุกคนที่ออกจากระบบการศึกษแล้วจะเข้าสู่ตลาดแรงงานทุกคน จะพบว่า

1. ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ต่อปี และถึงจุดสูงสุดที่ร้อยละ 99
2. ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้เริ่มเพิ่มขึ้นจากอัตราเดิมร้อยละ 1 ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นไป โดยช่วงแผนฯ 9 นั้น ให้อัตราการเรียนต่อยังคงอยู่ในระดับร้อยละ 53 ตลอดแผนฯ 9
3. สำหรับผู้ที่ตัดสินใจเลือกเรียนในสายอาชีพในระดับ ปวช. นั้นให้เริ่มต้นยึดสัดส่วนของปีฐานคือ ปี พ.ศ. 2539 เป็นเกณฑ์ และเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ต่อปีไปจนถึงสุดแผนฯ 8 และขึ้นในระดับเดิมไปจนถึงสุดแผนฯ 9

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(หมายเหตุ โดยสัดส่วนของผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะเลือกเรียนต่อสายสามัญ หรือสายอาชีพ รวมกัน ไม่เกินร้อยละ 99)

4. สำหรับอัตราเรียนต่อในระดับสูงคือ ปวช. ต่อ ปวส. หรือ ม.6 ต่ออุดมศึกษา เนื่องจากช่วงแผนฯ๑๖ นั้น เป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจของไทยอยู่ในระดับเจริญเติบโตที่สูง จึงทำให้เชื่อได้ว่าอัตราการเรียนต่อใน 2 ระดับดังกล่าวในอัตราคงจะเป็นเกณฑ์ที่เพียงพอที่จะนำมาใช้เป็นบรรทัดฐานในการเรียนต่อในอนาคต จึงสมมติให้อัตราการเรียนต่อใน 2 ระดับดังกล่าวอยู่ในระดับเดิมตลอดช่วงแผนฯ 8 และแผนฯ 9

จะเห็นได้ว่า ถ้ามีผู้ที่เข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ภาคบังคับ 9 ปี) แต่ต้องออกจากระบบการศึกษากลางคัน จะมีอายุไม่เกิน 15 ปี ซึ่งตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานยังถือว่าเป็นแรงงานเด็ก แรงงานเด็กส่วนนี้ส่วนมากจะทำงานในสาขาการผลิตที่ไม่เกินทางการ หรือช่วยงานในครอบครัว บางส่วนอาจจะทำงานเล็กๆ น้อยๆ ไปพร้อมกับเร่ร่อน หรือการเข้าฝึกอบรมระยะยาวในโครงการ ปวช. พิเศษ ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ไปจนอายุเกินกว่า 18 ปีแล้ว จึงเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างจริงจัง

ในส่วนของผู้ที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสายอาชีพก็เช่นเดียวกัน ถ้าจำเป็นต้องออกจากการศึกษากลางคันอายุก็จะยังน้อยกว่าเกณฑ์ที่จะเข้าทำงานได้เช่นกัน ผู้ที่มีพื้นฐานการศึกษาระดับนี้เมื่อลาถุยังน้อยจึงยังคงช่วยงานครอบครัว หรือเข้าร่วมการฝึกอบรมที่เหมาะสม หรือทำงานในสาขาที่ไม่เป็นทางการก่อนแล้วจึงเข้าสู่ตลาดแรงงานที่เป็นทางการอย่างจริงจังในภายหลัง

ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่ยังไม่พร้อมที่จะทำงานเหล่านี้ ทางราชการมีทางเลือกหลายทางคือ ประการแรก ปล่อยให้พวกเขาช่วยทำงานในครอบครัว (ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี) ไปพลางก่อนโดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว ซึ่งแน่นอนคงมีความเสี่ยงอยู่บ้างที่เด็กส่วนหนึ่งจะอยู่ในข่ายที่เข้าไปทำงานในสาขาการผลิตและบริการซึ่งเข้าข่ายจ้างแรงงานเด็ก ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายที่จะเข้าไปดูแล ส่วนนี้ ประการต่อไปที่ทำได้คือ ให้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอาชีพฝีมือแรงงานเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยฝึกอบรมให้กับประชากรกลุ่มนี้ เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างเต็มที่ได้ไป และประการสุดท้ายคือ กระตุ้นให้ กศน. หรือหน่วยงานอื่นๆ เข้าไปเตรียมการศึกษาและอาชีพให้กับประชากรกลุ่มนี้ เพื่อเตรียมพร้อมให้เขาเหล่านั้นได้เข้าสู่ตลาดแรงงานต่อไป

จากข้อสมมติต่างๆ ข้างต้น จะมีผู้ที่คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน (available for work) ประมาณ 614,305 คน แบ่งตามระดับการศึกษาหลักๆ ได้ดังนี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตาราง จำนวนผู้ที่คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานในปี 2540 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	47,567	1.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	73,304	2.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย		
■ สายสามัญ	83,656	3.3
■ สายอาชีพ	63,541	2.6
อุดมศึกษา		
■ สายวิชาชีพชั้นสูง และอนุปริญญา	206,767	8.2
■ ปริญญาตรีและสูงกว่า	139,480	5.59

สำหรับปีสุดท้ายของแผนฯ 9 คือ ปี พ.ศ. 2539 คาดว่าจะมีผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 858,237 คน โดยแบ่งตามระดับการศึกษาหลักๆ ได้ดังนี้

ตาราง จำนวนผู้ที่คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานในปี 2549 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	8,472	0.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	25,385	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย		
■ สายสามัญ	142,039	3.0
■ สายอาชีพ	95,978	2.0
อุดมศึกษา		
■ สายวิชาชีพชั้นสูง และอนุปริญญา	339,885	7.4
■ ปริญญาตรีและสูงกว่า	246,478	5.3

3.4.1 สายสามัญ

ระดับประถมศึกษา มีผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงมาจาก 141,616 คนในช่วงแผนฯ 8 เหลือเพียง 43,706 คนในช่วงแผนฯ 9 ซึ่งอาจจะมีผลทำให้แรงงานใหม่ในระดับล่างนี้ หันตัวและไม่สอดคล้องกับอุปสงค์ของแรงงาน ที่เป็นได้อันสมบูรณ์ก็มีการหันตัวโดยเร็ว ดังจะได้กล่าวต่อไป

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถ้าเป็นไปตามข้อสมมติที่กำหนดไว้แต่ต้น จะมีผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงทุกปี โดยคาดประมาณไว้ว่า

ช่วงแผนฯ 8 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 256,825 คน หรือเฉลี่ย 51,365 คน ต่อปี

ช่วงแผนฯ 9 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 191,723 คน หรือเฉลี่ย 38,345 คน ต่อปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มมากขึ้นเป็นไปตามทิศทางของแผนการศึกษาของชาติ กล่าวคือ

ช่วงแผนฯ 8 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 446,601 คน โดยมีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 4

ช่วงแผนฯ 9 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 619,595 คน โดยมีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 7

ระดับอุดมศึกษา จำนวนแรงงานใหม่สะสมในช่วงแผนฯ 8 และแผนฯ 9 จะเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากเฉลี่ยร้อยละ 4.1 และร้อยละ 7.6 ตามลำดับ ส่งผลให้

ช่วงแผนฯ 8 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 1.8 ล้านคน

ช่วงแผนฯ 9 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 2.5 ล้านคน

โดยมากกว่าครึ่งจะเป็นผู้ที่จบระดับอาชีวศึกษาชั้นสูงและอนุปริญญา สาขาที่มีผู้ให้ความสนใจเป็นพิเศษในกลุ่มนี้คือ สาขาช่างและวิศวกรรมในระดับอนุปริญญา ซึ่งจะมีจำนวนที่เข้าสู่ตลาดแรงงานในช่วงแผนฯ 8 และแผนฯ 9 เฉลี่ยปีละ 50,000 คนเศษ ขณะที่ผู้ที่จบปริญญาตรีและสูงกว่าในสาขาวิศวกรรมศาสตร์คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานเฉลี่ยปีละ 11,000 กว่าคน ซึ่งจะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือไม่เพื่อใดจะได้วิเคราะห์ในตอนต่อไป

3.4.2 สายอาชีวศึกษา

สำหรับสายอาชีวศึกษา นั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน โดย

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ช่วงแผนฯ8 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน 334,116 คน เป็นอัตราเติบโต 3%

ช่วงแผนฯ9 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน 430,876 คน เป็นอัตราเติบโต 5%

ดังนั้นผู้ที่คาดว่าจะเข้าสู่อุตสาหกรรมใหม่ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับการศึกษานี้รวมกับจำนวนสะสมในช่วงแผนฯ 8 ประมาณ 780,717 คน และในช่วงแผนฯ 9 ประมาณ 1,050,467 คน

ระดับ ปวช. ในรายสาขาย่อยจากสาขาช่างอุตสาหกรรมและวิศวกรรมคาดว่า สาขาที่มีผู้ที่จะจบการศึกษามากที่สุด 5 ลำดับแรก จาก 19 สาขาที่ยังจะเปิดสอนอยู่ในช่วงแผนฯ8 และ 9 คือ ช่างไฟฟ้ากำลัง สาขาอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง และช่างกลโรงงาน โดยจะมีผู้จบการศึกษารวมกันดังนี้

ช่วงแผนฯ 8 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน 69,874 คน

ช่วงแผนฯ 9 จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน 101,620 คน

หรือคิดเป็นอัตราย่อยตัวของผู้จบการศึกษาระดับนี้ร้อยละ 4.16 ต่อปี หากสมมติให้อัตราเรียนต่อของผู้ศึกษาในทุกสาขาย่อยไม่แตกต่างจากเกณฑ์ในการศึกษาต่อรวมของทั้งกลุ่มคือร้อยละ 59 ก็สามารถที่จะประมาณการผู้ที่จะออกสู่ตลาดแรงงานได้อย่างคร่าวๆ ได้ว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 27,530 คนในปี 2540 เป็น 40,038 คนในปี 2549

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น ในสาขาช่างและวิศวกรรมศาสตร์ 19 สาขานั้น คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานในช่วงแผนฯ 8 ในสาขาช่างไฟฟ้ากำลังมากที่สุด รองลงมาจะเป็นช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างกลโรงงาน และช่างเชื่อมโลหะ ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่คาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานตลอดช่วงแผนฯ 9 จะพบว่าทั้ง 6 สาขาช่างข้างต้นมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยช่างไฟฟ้ากำลังยังคงมีจำนวนมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและคาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงานในช่วงแผนฯ8-9 จำแนกตามสาขาวิชา

อันดับ	สาขาวิชา	แผนฯ 8 (คน)	แผนฯ 9 (คน)
1	ช่างไฟฟ้ากำลัง	27,678	34,870
2	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	26,398	33,257
3	ช่างยนต์	24,776	31,215
4	ช่างก่อสร้าง	21,665	27,295
5	ช่างกลโรงงาน	20,158	25,396
6	ช่างเชื่อมโลหะ	15,875	20,001

ระดับ ปวส./อนุปริญญา จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวส. และอนุปริญญาที่ประมาณไว้ในช่วงแผนฯ 8 และแผนฯ 9 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 39,208 คน ในปี 2540 เพิ่มขึ้นเป็น 67,253 คนในปี 2549 จำนวนผู้ที่จบการศึกษาระดับสาขาย่อยเมื่อใช้เทคนิคการประมาณการเช่นเดียวกับการจบในระดับอื่นๆ กล่าวคือ สมมติให้โครงสร้างการจัดหาระบบบริการการศึกษาใน 10 ปีข้างหน้าของสถาบันต่างๆ ไม่แตกต่างจากโครงสร้างในอดีตเมื่อปี 2538 พบว่าจำนวนผู้ที่จบการศึกษาระดับสาขาย่อย มีจำนวน ดังนี้

ช่วงแผนฯ 8 (ในปี 2540) จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน 39,208 คน

ช่วงแผนฯ 9 (ในปี 2549) จะมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน 67,253 คน

จำนวนสาขาช่างและวิศวกรรมในกลุ่มนี้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงานมีประมาณ 39 สาขา โดยมีสาขาหลักๆ 7 สาขาในช่วงแผนฯ 8 คือ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (๓๕,๖๕๐ ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างเทคนิคการผลิต ช่างเทคนิคโลหะ และช่างเทคนิคอุตสาหกรรม

ต่อมาในช่วงแผนฯ 9 จำนวนช่างที่เข้าสู่ตลาดแรงงานในสาขาหลักๆ ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยลำดับจากแผนฯ 8 เฉลี่ยแล้วขาดตัวในอัตราร้อยละ 8.34 จากแผนฯ 8 ดังนั้นรายละเอียดตามตารางข้างล่างนี้

ตาราง จำนวนผู้สำเร็จการศกษาและคาดว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในช่วงแผนฯ 8-9 จำแนกตามสาขาวิชา

อันดับ	สาขาวิชา	แผนฯ 8 (คน)	แผนฯ 9 (คน)
1	ช่างไฟฟ้ากำลัง	41,877	58,469
2	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	35,653	49,779
3	ช่างยนต์	31,653	44,194
4	ช่างก่อสร้าง	23,607	32,960
5	ช่างเทคนิคการผลิต	22,045	30,779
6	ช่างเทคนิคโลหะ	16,673	23,278
7	ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม	10,792	15,067

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่ายังมีสาขาช่างอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีจำนวนเข้าสู่ตลาดแรงงานเกินกว่า 500 คนตั้งแต่ปี 2540 ได้แก่ สาขาการจัดการและการควบคุมในอุตสาหกรรมและเทคนิควิศวกรรมไฟฟ้า เป็นต้น

ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าโดยตั้งข้อสมมติให้ทุกคนเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมด จากจำนวนที่ผลิตได้ในระดับ 1.1 หมื่นคนในปี 2540 เป็น 3.4 หมื่นคนในปี 2549 โดยมีอัตราการขยายตัวในช่วงแผนฯ 8 ร้อยละ 9.51 และช่วงแผนฯ 9 ร้อยละ 16.53 จะเห็นได้ว่าจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากเป็นสาขาที่รัฐบาลให้การส่งเสริมอย่างจริงจังจึงมีความต้องการอยู่ในระดับสูงมาโดยตลอด

สาขาวิศวกรรมที่มีจำนวนผลิตเมื่อเริ่มต้นของแผนฯ 8 ปี 2540 เกินกว่า 500 คน ในแต่ละปี ได้แก่ (1) สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า (2) สาขาวิศวกรรมเครื่องกล (3) สาขาวิศวกรรมโยธา (4) สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ (5) สาขาอิเล็กทรอนิกส์ (6) สาขาวิศวกรรมเคมี ซึ่งล้วนแต่เป็นสาขาที่มีความต้องการสูงในตลาดแรงงานแทบทั้งสิ้น

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ มีไม่น้อยกว่า 41 สาขา สาขาที่นิยมมากที่สุด (ในปี 2549) 5 สาขา คือ วิศวกรรมไฟฟ้า (9,684 คน) วิศวกรรมเครื่องกล (5,724 คน) วิศวกรรมโยธา (4,300 คน) วิศวกรรมอุตสาหการ (3,822 คน) วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (2,161 คน)

จากสถานการณ์ตลาดแรงงานไทย และกำลังแรงงานตามระดับการศึกษาไทยในอดีต และอนาคต ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นถึงสภาวะปัญหา แนวโน้มในถึงคาดว่าจะเห็น ในเรื่องของการผลิตกำลังแรงงาน และความต้องการของตลาดในอนาคต ถ้าหากจะมีเหตุการณ์ใดๆ ที่ทำให้เศรษฐกิจของไทยจะต้องมีอันจะต้องประสบภาวะวิกฤติไปมากกว่านี้ แรงงานที่มีอยู่ในสาขาต่างๆ ก็จะประสบปัญหาว่างงานอย่างรุนแรงต่อไป

3.5 ปัญหาและข้อสังเกตบางประการในการจัดการศึกษา

จากการวิเคราะห์ถึงปัญหาในการจัดการระบบการศึกษาไทยที่ได้กล่าวมาแล้วในบทอื่นๆ ได้พบข้อสังเกตบางประการในการจัดการศึกษาที่เห็นว่ามีปัญหาอยู่มาก โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ ตามการแบ่งของระบบการศึกษาไทยได้ดังต่อไปนี้

3.5.1 การศึกษาสายสามัญ

ตามกรอบของรัฐธรรมนูญใหม่ที่กำหนดหน้าที่ให้รัฐบาลจะต้องจัดการศึกษาภาคบังคับของประเทศโดยกำหนดให้เด็กไทยต้องได้รับการศึกษาถึง 12 ปี ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหารการศึกษาของไทยอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากในอดีตยังมีปัญหาหลายประการที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ก็คือ

1. ยังมีความไม่เท่าเทียมกันของโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ทำให้ยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าประเทศไทยสามารถให้การศึกษาในระดับประถมศึกษาได้ทุก

คน (Universal Primary Education) ดังนั้นจึงมีแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้น มีการร่าง พ.ร.บ. การศึกษาฉบับใหม่ เพื่อให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพมากกว่าทุกวันนี้ แต่ก็คงอีกหลายปีกว่าที่จะนำมาใช้กันอย่างจริงจัง

2. คุณภาพของผู้ได้รับการศึกษาในระดับต่างๆ นั้น ยังไม่ดี มีทักษะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการดำรงชีพในลักษณะที่ยั่งยืน เช่น ภาษาอังกฤษ การคำนวณ ความเป็นไทย และจริยธรรม เป็นต้น

3. อัตราการเรียนต่อจากระดับประถมศึกษาไปยังระดับมัธยมศึกษา ยังไม่สูงเมื่อเทียบกับประเทศที่ระดับการพัฒนาเช่นเดียวกับประเทศไทย นอกจากนั้น ยังไม่มีความเท่าเทียมกันระหว่างโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนในเมือง (ใหญ่) และในชนบทที่ห่างไกล ซึ่งสาเหตุที่สำคัญมาจาก

(ก) แหล่งศึกษาอยู่ห่างไกลจากชุมชน ทำให้ผู้ปกครองไม่มั่นใจที่จะให้บุตรหลานต้องเดินทางไปเรียนหรือต้องหาที่พักในท้องที่ห่างไกลจากบ้าน นอกเหนือจากนี้ ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

(ข) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวในชนบท ส่วนมากยังไม่ดีพอที่จะทำให้ผู้ปกครองมั่นใจว่า จะสามารถสนับสนุนให้บุตรหลานสามารถเรียนต่อได้จนจบหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อนักเรียนได้เด็กเรียนสายสามัญในระดับที่สูงขึ้น ตลาดแรงงานในระดับมัธยมปลายไม่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ในระดับนี้จึงต้องขวนขวายเรียนต่อจนถึงระดับอุดมศึกษา

(ค) โรงเรียนห่างไกล ยังขาดแคลนทั้งครู อุปกรณ์การเรียน การศึกษาที่มีคุณภาพ เช่นเดียวกับครูในเมือง ถึงแม้จะมีระบบการศึกษาทางไกลเข้ามาช่วยแต่ก็ยังไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายทุกคน

4. ต้นทุนในการศึกษาสายอาชีพต่ำกว่าสายสามัญมาก จึงทำให้มีผู้นิยมศึกษาในสายอาชีวศึกษามากขึ้น โดยมีตลาดแรงงานรองรับค่อนข้างดี แต่ก็มีปัญหาที่แหล่งศึกษามีไม่เพียงพอ จะเอื้อต่อการแข่งขันของนักเรียนอาชีวศึกษาอย่างรวดเร็วจากความคิดเห็นของผู้ประกอบการให้ความเห็นว่า ทำให้คุณภาพการศึกษาลดลงเป็นอย่างมาก

5. ผลจากการที่คุณภาพการศึกษาในระดับล่างตกต่ำลงทุกที ทำให้ส่งผลไปยังคุณภาพของผู้ศึกษาระดับที่สูงขึ้นไป เช่น ในระดับอุดมศึกษาพลอยตกต่ำตามไปด้วย

6. ปัญหาการขาดแคลนครูในพื้นที่ห่างไกลยังปรากฏให้เห็น นอกจากนั้น ในสภาพทั่วไป คุณภาพของครูตกต่ำ ส่วนหนึ่งขาดคุณธรรมและจริยธรรมของความเป็นครูที่ดี สภาพเป็นเบ้งคิบบองสังคมที่ฝากความหวังไว้กับครู เนื่องจากสภาพแตกสลายของครอบครัว ทำให้การะเบิดที่มีครูมากขึ้น

● ที่ครูเองก็ต้องคืนเงินเพื่อรักษาฐานะในสังคม จนบางครั้งถึงเหล่านี้อาจบ่อนทำลายความตั้งใจที่จะเป็นครูที่ดี ดังนั้นจึงควรให้มีการปฏิรูปครูให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง

3.5.2 การศึกษาสายอาชีพ

การศึกษาสายอาชีพเท่าที่ผ่านมา ได้รับความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีปัญหาปรากฏให้เห็นอยู่ในหลายประการกล่าวคือ

1. ยังไม่มีหน่วยงานระดับชาติที่ประสานความร่วมมือในการให้การศึกษาในสายอาชีพและเทคนิค ความร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษาที่ให้การสอนในสายอาชีพกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด ยิ่งสภาวะตลาดแรงงานผันผวนตลอดเวลาเช่นนี้ถ้าขาดความร่วมมือระหว่างทั้งสองฝ่ายปัญหาการผลิตที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดก็จะรุนแรงมากยิ่งขึ้น

2. กรอบของการให้การศึกษาในสายอาชีพ บางครั้งจำกัดกับการให้การศึกษาเมื่อตลาดแรงงานมากเกิน ไป เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัว โดยเฉพาะภายใต้สภาวะตลาดแรงงานหดตัวเช่นในปัจจุบัน

3. ในหลักสูตรการศึกษายังไม่ได้เน้นส่วนของการฝึกงานในสถานที่จริงอย่างทั่วถึง หลักสูตรในการศึกษายังเน้นบุคลิกของผู้จบการศึกษาที่สถานประกอบการต้องการยังไม่เพียงพอ เช่น ความรับผิดชอบในการทำงาน ความซื่อสัตย์ มนุษยสัมพันธ์ และนิสัยอุตสาหกรรม เป็นต้น

4. ยังขาดข่าวสารข้อมูลตลาดแรงงานและการแนะแนวอาชีพในระดับสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานผลิตบุคลากรในกระทรวงเดียวกันระหว่างกระทรวงและเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานระดับชาติ

5. ปริมาณและคุณภาพของครูสายอาชีพยังมีปัญหา ขาดครูที่มีความรู้ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนของเทคโนโลยีในการผลิตของสถานประกอบการ นอกจากนี้ ยังมีปริมาณที่ไม่เพียงพอเนื่องจากผู้จบการศึกษาในสายเทคนิคไม่นิยมเป็นครู (เนื่องจากมีความต้องการในภาคอุตสาหกรรมสูง) รายได้ไม่เป็นที่น่าพอใจ

6. ขาดการสนับสนุนในเรื่องการจัดการศึกษาออกโรงเรียนที่เน้นในการให้การศึกษาอบรมระยะสั้นอย่างทั่วถึง ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่ฝึกอบรมและหน่วยงานฝึกอบรมภายใต้การศึกษานอกโรงเรียน ยังไม่ดีพอ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

7. การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมโดยการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ และเครื่องมืออุปกรณ์ใหม่ๆ เข้ามาอยู่เสมอ ขณะที่สถานศึกษาในสายอาชีพศึกษาและเทคนิคไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเนื่องจากขีดความสามารถของบุคลากรจำกัด และงบประมาณไม่เพียงพอ ตามข้อกำหนดของทางราชการ

8. การเปลี่ยนแปลง ทางด้านอุตสาหกรรมและบริการอย่างรวดเร็ว ก่อนปี 2540 นั้น เกิดภาวะการขาดแคลนแรงงานในหลายสาขา เช่น ช่างกล ช่างโลหะ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ฝึกอบรมสมัยใหม่ ผู้จัดการ เป็นต้น ทำให้ผ่านมา สถาบันผลิตบุคลากรด้านนี้ไม่สามารถตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของปริมาณและคุณภาพและเมื่อเข้าสู่สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำภาวะการจ้างงานในบางสาขาข้างต้นอาจจะเกิดขึ้น ความต้องการในตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงไปสู่สถานศึกษาเหล่านี้จะต้องปรับเปลี่ยนการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับตลาดมากขึ้น (เนื่องจากตลาดแรงงานจะลดลง)

9. ทำให้ผ่านมาความต้องการด้านการวิจัย และพัฒนาเชิงนโยบาย เพื่อหนุนแนวทางการบริหารการศึกษาสายอาชีพในแนวทางที่สร้างสรรค์ การวิจัยเพื่อการสอน และเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

10. ปัจจุบัน คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ มีบทบาทมากในการนำมาเป็นส่วนประกอบในอุตสาหกรรม ซึ่งจำเป็นที่ผู้จบการศึกษาในสายอาชีพทุกสาขาควรจะต้องมีความรู้พื้นฐานในด้านนี้ แต่ทำให้ผ่านมาสถาบันการศึกษาสายอาชีพยังขาดบุคลากรที่มีความรอบรู้เพียงพอในสายนี้ นอกเหนือจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ไม่เพียงพอ

จากทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นเพียงข้อสังเกตโดยสังเขป ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถและสภาพปัญหาของการผลิตกำลังแรงงานทั้งในสายสามัญและสายอาชีพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วนต่อไป

1) การเพิ่มประสิทธิภาพกำลังคนจากการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน

4.1 หน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน

ปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นจำนวนมากที่ให้บริการฝึกอบรมแก่ประชาชนที่สนใจโดยทั่วไป อาทิ ในการฝึกหลักสูตรช่างอุตสาหกรรม ที่มีหน่วยงานให้บริการไม่น้อยกว่า 15 แห่ง หลักสูตรด้านพาณิชยกรรมและบริการไม่น้อยกว่า 12 แห่ง หลักสูตรด้านเกษตรกรรมไม่น้อยกว่า 18 แห่ง ด้านศิลปหัตถกรรมไม่น้อยกว่า 14 แห่ง และด้านเกษตรกรรมไม่น้อยกว่า 12 แห่ง เป็นต้น โดยเป็นหน่วยงานที่ให้บริการฝึกอบรมของภาครัฐ หรืออยู่ในความดูแลของรัฐจำนวน 5 แห่งด้วยกัน

(1) มีหน่วยงานของรัฐบาลหรือสังกัดรัฐบาลไม่น้อยกว่า 5 กระทรวง คือ กระทรวงอุตสาหกรรม (กอ.) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (กรส.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศษ.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) และ กระทรวงกลาโหม (กท.) เป็นต้น โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเหล่านี้อีกไม่ต่ำกว่า 14 หน่วยงาน ที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน

(2) หน่วยงานที่จัดกิจกรรมในการฝึกอบรม และพัฒนาฝีมือแรงงาน 6 หน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย ได้รับงบประมาณเพื่อทำการฝึกอบรมอาชีพสายต่าง และฝึกอบรมอื่นๆ มากที่สุดในหมู่กระทรวงหลักๆ ที่ทำหน้าที่นี้ เช่น ในปี 2540 ได้รับงบประมาณ 609 ล้านบาท ฝึกอบรมจำนวน 0.23 ล้านคน จุดเน้นในการให้บริการฝึกงานของ มท. เน้นหนักในการฝึกอบรมหน่วยงานของรัฐเอง คือ กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท และกรมราชทัณฑ์ โดยให้บริการได้มากกว่าร้อยละ 84 ของผู้เข้าฝึกอบรมทั้งหมด

(3) กระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยจัดเป็นหน่วยงานที่ให้บริการได้มากที่สุดผ่านกรมการศึกษานอกโรงเรียน และกรมอาชีวศึกษา โดยใช้งบประมาณน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอีก 4 หน่วยงานหลักที่ให้บริการ ซึ่งมีลักษณะการฝึกอบรมวิชาชีพสายช่างที่คล้ายคลึงกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานอยู่บ้างทั้งในเรื่องของระยะเวลาฝึกอบรมและหลักสูตร

(4) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม อ้างว่าในด้านงบประมาณแล้วจะเป็นรองจากกระทรวงมหาดไทย แต่ในแง่ของจำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมอยู่ในลำดับที่สาม โดยมากกว่าร้อยละ 88 ทำการฝึกอบรมให้โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (กพร.) ซึ่งมีหลักสูตรเพิ่มขึ้นกว่าหน่วยงานอื่นๆ ในเรื่องการศึกษาฝีมือแรงงาน

(5) กระทรวงอุตสาหกรรม เกี่ยวข้องกับหน่วยงานฝึก 4 แห่งคือ สถาบันไทย-เยอรมัน สถาบันอุตสาหกรรม สถาบันการค้าไทย ซึ่งลักษณะการฝึกอบรมเน้นเน้นหลักสูตรด้านบริหารและจัดการเป็นส่วนใหญ่ โดยมีเพียงกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ให้บริการฝึกอบรมอย่างกว้างขวาง ทั้งสายอาชีพ สายช่าง และการบริหารจัดการ จุดเน้นของหน่วยงานฝึกอบรมกลุ่มนี้จึงแตกต่างไปจากกลุ่มอื่นๆ ใดๆ ไรก็ตาม ก็ยังมีกิจกรรมที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ ในเรื่องการฝึกอบรมสายช่างและอาชีพต่างๆ ไป

(6) กระทรวงกลาโหม ซึ่งมีทหารเกณฑ์หมู่ปีประมาณ 80,000 คน ได้จัดให้มีการฝึกตามความต้องการของทหารเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีการเชื่อมโยงประสานกับหน่วยงานอื่นๆ อยู่บ้างในการฝึกอบรม เช่น กพร. เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีหน่วยงานของรัฐอีกจำนวนหนึ่งที่ทำการศึกษาฝึกอบรมเป็นประจำ แต่ส่วนมากจะเป็นการฝึกอบรมเพื่อยกระดับคุณภาพของแรงงานหรือเจ้าหน้าที่ หรือเป็นการฝึกเพื่อยกระดับฝีมือช่างเสียมากกว่า นอกจากนั้นแม้ยังมีสถาบันฝึกอบรมเอกชนอยู่เป็นจำนวนมากที่จัดให้บริการฝึกอบรมทั้งคนงานและพนักงาน อีกทั้งสถานประกอบการเองก็ได้จัดฝึกอบรมให้กับพนักงานอย่างต่อเนื่องด้วยตนเองอีกเป็นจำนวนมาก

(7) สำหรับหน่วยงานที่ทำหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน การส่งเสริมมาตรฐานฝีมือแรงงาน การพัฒนาบุคลากร การฝึกและการส่งเสริมมาตรฐานฝีมือแรงงานให้กับภาคเอกชน โดยมีการให้บริการฝึกอาชีพตามแผนงานปกติและการฝึกอาชีพตามโครงการพิเศษ ก็คือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเอง ซึ่งก็มีผลการดำเนินงานที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปีนับตั้งแต่ตั้งเป็นกระทรวงฯ มา

4.2 ผลงานของหน่วยงานฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน

ผลการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ของหน่วยงานต่างๆ ก็ได้ผลิตจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาออกมาไม่เท่ากัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมจากหน่วยงานฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน ในช่วงปี 2536-2540

ปี พ.ศ.	หน่วยงานฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน			
	กรมอาชีวศึกษา	กรมการศึกษานอกโรงเรียน	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	กรมประมงทางทะเล
2536	271,639	372,982	-	6,277
2537	269,015	548,990	-	9,140
2538	232,075	1,005,061	159,424	15,471
2539	-	1,072,937	211,452	-
2540	243,936	-	202,692	15,575

พบว่ากรมอาชีวศึกษา มีอัตราการผ่านของผู้รับการฝึกที่ตกต่ำเรื่อยๆ จากปี 2536 แรกสลับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2540 ซึ่งแตกต่างกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีผู้ผ่านการฝึกอบรมในแต่ละปีเพิ่มจึ้นแบบมากขึ้นเรื่อยๆ ในส่วนของกรมพัฒนา ฝีมือแรงงานนั้น มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.2 ในปี

2539 และลดลงเหลือ ในปี 2540 กรมประมง ส่งเคราะห์เป็นหน่วยงานที่รับผู้รับการฝึกอบรมในแต่ละปี จำนวนน้อยที่สุดแต่ก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ส่วนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาชุมชน และ กรุงเทพมหานครนั้น มีอัตราการเพิ่มในแต่ละปีซึ่งไม่มากนัก และ อีก 2 หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการฝึกอบรมให้กับประชาชนนั้น คือ กรมการส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานแรงงานชนบท

ถ้าจะพูดถึงการดำเนินงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมแล้วนั้นที่ทำการฝึกฝีมือแรงงานในลักษณะต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาฝีมือแรงงานของชาติทั้งในส่วนของการฝึกอาชีพและแผนงานเร่งรัดตามโครงการพิเศษ โดยในแผนงานกิจกรรมหลักๆ คือ ฝึกเตรียมเข้าทำงาน ฝึกอาชีพชนบท ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และส่งเสริมการฝึกกิจการพิเศษและการพัฒนาบุคลากรฝึก ซึ่งในระยะ 3-4 ปีที่ผ่านมาหลังจากที่ กพร. นั้น ได้ขยายงานอย่างเต็มที่หลังจากสังกัดในกระทรวงใหม่ และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกรม สามารถให้บริการฝึกอบรม (เชิงประมาณ) ได้เพิ่มมากขึ้นทุกกลุ่ม ยกเว้นในส่วนการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานซึ่งเกือบไม่ได้ขยายตัว นอกจากนั้นผลงานในด้านการทดสอบฝีมือแรงงานก็ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากแรงงานเองยังไม่เห็นประโยชน์จากการมีมาตรฐานฝีมือแรงงาน ซึ่งทาง กพร. เองก็ได้เร่งส่งเสริมด้านนี้อย่างจริงจังขึ้นมาบ้างแล้วหลังจากที่ได้รับ โครงการเงินกู้จาก ADB เป็นเงินประมาณ 70 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ.

4.3 ปัญหาและข้อสังเกตบางประการในการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

จะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานยังขาดเอกภาพ ไม่มีระบบ หรือรูปแบบที่แน่นอน อีกทั้งยังมีหน่วยงานหลายแห่งร่วมกันรับผิดชอบ ดังนั้น จึงประสบกับปัญหาและข้อจำกัดมาับประการมากมายจากทั้งในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถรวบรวมเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร เช่น (ก) บุคลากรบางส่วนไม่ชอบพัฒนาตนเองในการรับและศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ (ข) สถานฝึกอบรมส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบเดิมๆ ไม่ค่อยพัฒนาตนเองในการสอน (ค) ขาดแคลนวิทยากรและครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง (ง) คุณภาพจิตสำนึกในความรักพัฒนาตนเองและสถาบัน

2. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร มีหลายประการเช่น (ก) หลักสูตรยังไม่ค่อยสอดคล้องกับคุณสมบัติของช่วงที่ตลาดแรงงาน เนื่องจากขาดความรู้ด้านความต้องการของตลาดมาปรับปรุงหลักสูตร (ข) บางหลักสูตรใช้เวลานานในการฝึกนานเกินไป จนบางครั้งไม่ทันความต้องการของสถานประกอบการ (ค) เครื่องมืออุปกรณ์ประกอบการฝึกทันสมัยไม่สอดคล้องกับหลักสูตรที่สอน

3. เครื่องมืออุปกรณ์ มีปัญหาหลายประการ เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ไม่ค่อยทันสมัย หรือบางครั้งทันสมัยเกินไปจนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องมืออุปกรณ์บางประเภทได้ เนื่องจากผู้ประกอบการยังคงใช้เทคโนโลยีเดิม ขาดการแบ่งสรรการใช้อุปกรณ์การฝึกอย่างเต็มประสิทธิภาพจากเครื่องมือ

อุปกรณ์ที่มีอยู่ในต่างประเทศ แล้วอาคารโรงฝึกบางครั้งก็ออกแบบไม่สอดคล้องกับเครื่องจักร เครื่อง
อุปกรณ์ที่นำมาใช้ติดตั้ง เป็นต้น ทำให้ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

4. ปัญหาความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่พัฒนาฝีมือแรงงาน
หลายหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานดำเนินการฝึกอบรมตามแนวทางของตน โดยจะมีการประสานงาน
กันบ้างแต่น้อยมาก จึงเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนทั้งกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ ทำให้เกิดการสูญเปล่าทาง
ด้านทรัพยากรของชาติไปบางส่วน

5. สถานที่ให้การฝึกอบรมมีหลากหลายและไม่กระจาย ตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์หรือสถาบัน
บางแห่งตั้งห่างไกลชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่ฝึกอบรมของกระทรวง
งานและสวัสดิการสังคมที่เปิดดำเนินการอยู่ 44 แห่ง เป็นสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 12 แห่ง และศูนย์
พัฒนาฝีมือแรงงาน 32 แห่ง (ณ เดือนพฤศจิกายน 2541) และส่วนมากกระจุกตัวอยู่ในบริเวณตัวจังหวัด

6. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ยังไม่กว้างขวางเท่าที่ควร ทำให้ผู้ต้องการใช้บริการไม่ทราบ
ว่ามีการให้บริการฝึกอบรมอยู่ในพื้นที่ของเขา และให้บริการด้านใดบ้าง เมื่อฝึกอบรมไปแล้วจะได้
ประโยชน์อะไร

7. ปริมาณผู้ผ่านการฝึกอบรมเพื่อการมีงานทำตามความต้องการของตลาดแรงงานที่กรม
พัฒนาฝีมือแรงงานดำเนินการได้ มีจำนวนน้อยมากเพียงปีละประมาณ 30,000 คน หรือร้อยละ 0.09 ของ
กำลังแรงงานทั้งประเทศ และเนื่องจากไม่มีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง จึงยังไม่ทราบว่าผู้ได้รับ
การฝึกอบรมไปแล้ว ได้ทำงานตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมหรือไม่อย่างไร

8. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชน สถานประกอบ
การ องค์กรประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชนในระดับท้องถิ่นมีน้อยมาก อีกทั้งรูปแบบการฝึกอบรม
ของบางหน่วยงานมิได้ปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ จึงไม่ค่อยมีผู้นิยมมาฝึก

9. ยังไม่มีรูปแบบการประสานงานและการสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมลงทุนในการ
พัฒนาฝีมือแรงงาน จริงอยู่ทางจะมีการแต่งตั้ง กพร.ปช. จากการศึกษาของ กรส. แต่หน่วยงานที่ตั้ง
ขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา จึงการเปลี่ยนผู้นำบ่อย ทำให้ต้องแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ๆที่
เปลี่ยนรัฐบาล การปฏิบัติงานจึงขาดความต่อเนื่องและขาดประสิทธิภาพ

10. การให้ความสำคัญเกี่ยวกับมาตรฐานฝีมือแรงงานยังไม่เพียงพอและแพร่หลาย ถึงแม้ว่า
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะเน้นการพัฒนา “คน” เป็นสำคัญ แต่การถ่ายทอดแนวความคิด
ดังกล่าวมาสู่แผนปฏิบัติการจริง ๆ ของแต่ละหน่วยงาน ก็เกือบจะไม่ได้ปรับทิศทางให้สอดคล้อง
กับแนวทางของแผนพัฒนาฯ ดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการระดับชาติ กพร.ปช. ไม่สามารถทำหน้าที่ได้
อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากมีการประชุมประมาณ 3 เดือนครั้งหรือบ่อยกว่านั้น และการปฏิบัติหน้าที่
ต้องสะสมเหตุผลแก่ผู้สนใจการเปลี่ยนแปลง

11. ขาดการผลักดันให้ พรบ. ส่งเสริมการศึกษาศึกษา พ.ศ. 2537 ให้มีผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งนี้ถ้าได้สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ตามแนวทางของ พรบ. ฉบับนี้แล้วก็จะช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งในการสนับสนุนให้เอกชนเป็นหน่วยงานศึกษาศึกษาเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล อีกทั้งยังมีการร่วมมือกันระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในการรับนักศึกษาเข้าทำงาน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาพัฒนาฝีมือไม่ตรงกับความต้องการได้อีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตามถาวรจะ ได้ประเมินผลการนำเอา พ.ร.บ. ฉบับนี้มาใช้ว่าทำไมจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

Legislative Institutional Repository of Thailand

5. แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงาน

การพัฒนาฝีมือแรงงาน และการพัฒนาการศึกษาควรที่จะให้ความสำคัญในการผลิตและพัฒนา กำลังแรงงานในทุกระดับ ทั้งที่เป็นแรงงานทั่วไปจนถึงแรงงานที่วิชาชีพขั้นสูง เพื่อสร้างคุณภาพในการทำงาน การจัดระบบการพัฒนางานให้สอดคล้องและทันต่อการขยายตัว หรือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้มีการรับผิดชอบร่วมกันทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาฝีมือแรงงาน อีกทั้งจัดให้มีการส่งเสริมและกระตุ้นให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน ตามความต้องการ จัดให้แรงงานได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมกับระดับฝีมือแรงงานและจัดการเอาเปรียบทางแรงงาน จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาสติปัญญาเพื่อการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานและข้อกำหนดใหม่ๆ จากองค์กรต่างประเทศต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและแรงงานโลก เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดเป้าหมายหลักในการดำเนินการต่อไป และที่สำคัญคือไม่ควรมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรทางด้านเทคนิคและวิชาการแต่เพียงประการเดียว แต่ควรวางรากฐานคุณธรรมทางจิตใจ จริยธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพเข้าไปควบคู่กันด้วย เพื่อเป็นการผลิตแรงงานที่มีทั้งคุณภาพฝีมือ และสภาวะจิตใจที่ดีงาม ให้สมกับความเป็นคนไทยที่เป็นที่ยอมรับกันมาแต่ครั้งอดีตกาลในสังคมโลก

5.1 วิสัยทัศน์การพัฒนากำลังแรงงานและการศึกษา

จากแผนแม่บทการพัฒนากำลังคนเพื่ออุตสาหกรรมการผลิตและบริการของประเทศไทย พ.ศ. 2541-2549 ที่ได้มีมติจากที่ประชุม กพร.ปช. แล้วนั้นได้ข้อสรุปเป็นวิสัยทัศน์ของการผลิตกำลังคน หรือกำลังแรงงานในระยะยาว เพื่อให้เป็นทิศทางในการยึดถือปฏิบัติต่อไปไว้ว่า

“ต้องการกำลังคนที่มีความรู้ทางเทคโนโลยี มีทักษะ ทักษะคิด และ มีวินัยในการทำงานที่ดี มีขีดความสามารถที่จะรับถ่ายทอด/เรียนรู้ เทคโนโลยีจากต่างประเทศ มีขีดความสามารถด้านภาษา (Language Skills), ด้านเทคนิค (Technical Skills), ด้านอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing Skills), ด้านการจัดการและการตลาด (Management and Marketing Skills), ด้านการเป็นผู้ประกอบการที่ดี (Technical Entrepreneur) ในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและการอุตสาหกรรมให้ทันสมัย ยั่งยืน และแข่งขันในตลาดโลกได้”

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ในส่วนของวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษามา ตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... ที่
ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี คำนึงการจัดทำคู่มือนี้ ได้มีการ
กำหนดไว้ว่า

"การจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาสำหรับคนทั้งมวลตลอดชีวิต ให้
สังคมทั้งมวลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้มีการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ให้มีการจัดระบบ
โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความ
สมบูรณ์ทางสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม สุขภาพกาย สุขภาพจิต มี
วิสัยทัศน์ ในการที่ งาน การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นตามวิถีทาง
ประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมี
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมไทยและสังคมโลก หรือสังคม
การเรียนรู้ อยู่พอดี-เกินพอดี มีความสามารถที่จะร่วมมือกันทั้งใน
ระบบเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจโลก มีความเจริญที่สมดุล
ระหว่างวัตถุและจิตใจ รวมทั้งมีจิตสำนึกในหารอนุรักษ์และการ
พัฒนาสิ่งแวดล้อม"

จะเห็นได้ว่าจากวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษาข้างบน และวิสัยทัศน์การศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วข้าง
ต้น นำไปสู่การวางยุทธศาสตร์และกลยุทธในการพัฒนาว่าดังรายงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

5.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังแรงงานและการศึกษา

ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน เงื่อนไขของการพัฒนาประเทศกำลังเผชิญอยู่กับข้อจำกัดของปัจจัย
ในการผลิตต่างๆ ทรัพยากรธรรมชาติ และบุคคลที่มีผลอย่างเห็นได้ชัด ได้เริ่มขาดแคลนมากยิ่งขึ้น
ประเทอบกับปัญหาในการพัฒนาในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้าน
เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในหลายๆ ด้าน ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการ
พัฒนาด้านต่างๆ ของประเทศให้มีแนวโน้มที่ลดต่ำลงตามลำดับ จึงเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ต้องเน้น
และให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของกำลังแรงงานของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพในการ
ผลิตที่สูงขึ้น โลกต้องระดมทั้งทรัพยากรบุคคลและงบประมาณที่มีอยู่ ไปใช้ในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพ
ของกำลังแรงงาน ในการเตรียมความพร้อมการยกระดับและพัฒนาฝีมือแรงงานของกำลังแรงงาน ให้
สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การขยายตัวของหน่วยงานธุรกิจและมหาวิทยาลัยมีความ
เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพและมีกระบวนการต่อเนื่อง

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดประเด็นปัญหาด้านการพัฒนากำลังแรงงานทางการศึกษา และการพัฒนาฝีมือแรงงานของประเทศ ดังต่อไปนี้

ด้านการศึกษา

1) กำลังแรงงานของไทยประมาณร้อยละ 80.0 มีการศึกษาระดับต่ำ คือเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของกำลังแรงงาน จำนวน 25.8 ล้านคน หรือร้อยละ 80.0 ในปี 2537 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และต่ำกว่า เป็นแรงงานที่ได้รับค่าจ้างต่ำและเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการปรับปรุงคุณภาพ ทักษะและฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการผลิตสาขาต่างๆ

2) ในการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแรงงานทางการศึกษา โดยการขยายโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ต้องใช้เวลานานมาก คือสามารถขยายอัตราการเรียนต่อ ม. 1 ได้ประมาณร้อยละ 87.0 ของการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน และเพื่อยกระดับความรู้ขั้นพื้นฐานของกำลังแรงงานทั้งประเทศ หากรัฐบาลสามารถเพิ่มอัตราการเรียนต่อได้ร้อยละ 10 ต่อปี โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นไปจนถึงปี 2543 กำลังแรงงานส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 จะยังคงมีการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าอยู่ ซึ่งจะเป็อุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพกำลังแรงงานในระยะยาวต่อไป

ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาฝีมือแรงงาน

1) การให้บริการด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานยังทำได้ในขอบเขตจำกัด ในภาพรวมของการจัดฝึกอบรมระยะสั้นที่ดำเนินการโดยภาครัฐบาล สามารถจัดฝึกอบรมได้ ประมาณปีละ 630,000 คน และมีเพียงร้อยละ 21.0 เท่านั้นที่เกี่ยวข้องกับช่างอุตสาหกรรมภายใต้การบริหารงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมอาชีวศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับการขยายตัวอย่างรวดเร็วของตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการต่างๆ นานักก ประกอบกับในบางสาขาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการสูง เช่น ในปี 2537 สาขาการท่องเที่ยว การค้าปลีก-ค้าส่ง ภัตตาคาร และโรงแรมยังมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมาณ 100,000 คน ปัญหาขาดแคลนแรงงานจำนวนมากเช่นนี้คาดว่าจะเกือบจะหมดไป เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจจนทำให้คนตกงานมากกว่า 1 ล้านคน แต่สาขาบริการโดยเฉพาะโรงแรม และภัตตาคารก็ยังคมีตำแหน่งงานบางส่วนที่รองรับคนตกงานได้บ้าง นอกจากนี้การฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานของผู้มีงานทำในสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมและบริการต่างๆ มีเพียงร้อยละ 5.0 ของผู้มีงานทำจำนวน 12.7 ล้านคน ในปี 2535 ที่ได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานโดยเฉลี่ย 13 วันต่อคนต่อปีเท่านั้น

2) ระบบข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานขาดความสมบูรณ์ และขาดความเชื่อมโยงระหว่างกัน ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน ยังไม่สามารถชี้นำตลาดแรงงาน

เพื่อการวิเคราะห์ความต้องการแรงงานของภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม และบริการต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคได้อย่างดี ขณะเดียวกัน ระบบข้อมูลสารสนเทศด้านแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้เป็นระบบที่สามารถเชื่อมโยงและรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากระบบแรงงานเพื่อชี้ชัดทางการพัฒนาที่มีแรงงาน การตัดสินใจในการประกอบอาชีพ และการให้บริการด้านการจัดหางานระหว่างหน่วยงานและภูมิภาคต่างๆ ที่จะมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพตลาดแรงงานได้เป็นอย่างดี

3) การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้มีความจำเป็นต้องใช้คนในภาคผลิต อันเป็นผลมาจากกรณีที่สถานการณ์การแข่งขันในการผลิตเพื่อการส่งออกมีแนวโน้มขยับขยายรุนแรงมากขึ้น ทำให้สถานประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจภาคเอกชนต่างๆ มีการใช้เครื่องจักรกลอัตโนมัติและบุคลากรให้มีความรู้สูงขึ้น เป็นผลทำให้มีความจำเป็นต้องเพิ่มการลงทุนในการผลิตมากขึ้น หรือมีการย้ายฐานการผลิตไปยังต่างประเทศเพื่อลดต้นทุนในการผลิต โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานแบบเข้มข้น ทำให้มีคนงานที่อยู่ในระบบการจ้างงานบางส่วนถูกเลิกจ้างและไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการผลิตสมัยใหม่ได้ ต้องเผชิญกับปัญหาการถูกปลดออก หรือเลิกจ้าง รวมทั้งยังมีความขาดแคลนทุนทรัพย์และโอกาสในการฝึกอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนทักษะในการกลับเข้าสู่ระบบการจ้างงานใหม่อีกทั้งหนึ่ง ปัญหานี้มีอัตรากำลังขึ้นเมื่อเศรษฐกิจของไทยต้องเผชิญกับภาวะถดถอยอย่างรุนแรงในปัจจุบัน

4) การทดสอบมาตรฐานฝีมือช่าง ดังได้ใบขอจดทะเบียนจะมีปัญหาด้านคุณภาพในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สามารถทำการทดสอบมาตรฐานฝีมือช่างได้ประมาณ 20,000 คน ใน 32 สาขาอาชีพ ประกอบกับขีดความสามารถในการให้บริการด้านการทดสอบฝีมือช่างยังอยู่ในขอบเขตจำกัด โดยมีจำนวนผู้ผ่านการทดสอบเพิ่มขึ้นจาก 1,634 คนในปี 2535 เป็น 1,880 คนในปี 2537 หรือมีจำนวนผู้ผ่านการทดสอบโดยเฉลี่ยต่อประมาณร้อยละ 53.6 ของผู้เข้ารับการทดสอบในช่วงปี 2535-2537 เท่านั้น ขณะเดียวกันในด้านคุณภาพยังขาดการยอมรับจากสถานประกอบการภาคเอกชน ทำให้การขยายงานและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนยังอยู่ในขอบเขตจำกัด รวมทั้งยังเกิดปัญหาจากขาดแคลนเครื่องจักรเครื่องมือที่ทันสมัยงบประมาณที่เพียงพอและครูช่างที่มีมาตรฐานและความสามารถตลอดทั้งผู้ประกอบการส่วนใหญ่

5) การจัดฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานยังถูกกำหนดจากส่วนกลาง และขาดการประสานงานที่ตรงไปตรงมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเอกชน หรือถูกรับผิดชอบของศูนย์และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานที่ถูกกำหนดจากส่วนกลาง การปรับปรุงหลักสูตร เช่น การดูแลและเลิกหรือจัดทำโครงการฝึกอบรมใหม่ๆ ทำให้ใบขอจดทะเบียนขาดประสิทธิภาพคล่องตัว การจัดฝึกอบรมยังไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น การสร้างเครื่องมือและยกระดับการดำเนินการฝึกอบรมยังไม่เป็นระบบ

กสิกรรมมูลศรัทธา เนื่องจากการตัดสินใจยังขึ้นอยู่กับส่วนกลาง ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติงานในระดับจังหวัดและระดับชาติ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและไม่ประหยัดงบประมาณ เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานแล้ว ภาครัฐบาลจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดระบบให้บริการด้านการจัดหางาน การติดตามประเมินผลการคุ้มครองแรงงาน การแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคมและสวัสดิการแรงงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งคาดว่าจะปัญหานี้จะได้รับการแก้ไขไปบางส่วนจากโครงการเงินกู้ของ กพร. จาก ADB เพื่อนำมาซื้อเครื่องมืออุปกรณ์และปรับปรุงวิธีการฝึกอบรมตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่

6) ต้นทุนด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานยังไม่ได้สะท้อนค่าใช้จ่ายที่แท้จริง การให้บริการด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานของภาครัฐบาลส่วนใหญ่เป็นบริการแบบให้เปล่า หรือภาครัฐเข้าไปรับภาระด้านค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมสูงมาก ซึ่งเป็นการดำเนินงานของหน่วยงานราชการต่างๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ฯลฯ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเข้าทำงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้เพิ่มขึ้นจาก 3,500 บาท/คน/หลักสูตร ในปี 2538 เป็น 7,200 บาท/คน/หลักสูตร ในปี 2539 ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้ ภาครัฐบาลได้รับภาระค่าใช้จ่ายแต่เพียงฝ่ายเดียว หรือในบางหลักสูตรของการฝึกอบรมที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมอาชีวศึกษา คิดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงชั่วโมงละ 1 บาทเท่านั้น จึงเป็นผลทำให้ขีดความสามารถในการขยายบริการของภาครัฐบาลในด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานยังไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับการขยายบริการและความต้องการของภาคเอกชนได้อย่างรวดเร็ว

7) ความร่วมมือของภาคเอกชน องค์กรลูกจ้าง-นายจ้าง และองค์กรพัฒนาเอกชนอยู่ในขอบเขต และการให้สิ่งจูงใจยังไม่ชัดเจนการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสถาบันภาคเอกชนขององค์กรลูกจ้าง-นายจ้าง และองค์กรพัฒนาเอกชนด้านการฝึกอาชีพยังมีข้อจำกัดในด้านการเพิ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอบเขตความร่วมมือขององค์กรต่างๆ ในการจัดหลักสูตร การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน การประกันคุณภาพ ด้านการฝึกอบรม การจัดการฝึกอบรมและการเข้าร่วมในกิจกรรมของกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานและการฝึกอบรมตาม พรบ. ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537 ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด สิ่งจูงใจของภาคเอกชนที่สำคัญ ได้แก่ การขาดสิ่งจูงใจในด้านภาษีที่จะต้องเร่งรัดออกกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สามารถมีค่าใช้จ่ายไปหักภาษีได้มากกว่า 1 เท่า

8) การขาดแคลนครูช่างและสิ่งจูงใจ ทำให้การขยายงานชะงักงันหลังช่วงปี 2535 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการแรงงานฝีมือเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบกับกระบวนการผลิตในสาขาต่างๆ ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตเพิ่มมากขึ้น เป็นผลทำให้มีการไหลเวียนของกำลังคน บุคลากรทางด้านช่างและฝึกอบรมของภาครัฐลดลง

ตัวไปทำงานในภาคเอกชนที่มีรายได้สูง มีผลงานเด่นและสวัสดิการที่ดีกว่าในภาครัฐบาล ซึ่งส่งผล
การดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนครูช่างและทนายสมัครกันในการขยายบริการด้านการฝึก
อบรม และพัฒนาฝีมือแรงงานในสถาบันการอาชีวศึกษาและพัฒนาฝีมือของภาครัฐเป็นจำนวนมาก
ประกอบกับบุคลากรเดิมที่มีอยู่ในภาครัฐขาดแคลนโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ และทักษะ
ใหม่ๆ ในการปรับปรุงคุณภาพของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการผลิต เป็นผล
ทำให้เกิดข้อจำกัดในการขยายบริการด้านการพัฒนาฝีมือของกำลังแรงงานในประเทศให้สอดคล้องกับ
ความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

9) ชุมชนและสังคมยังไม่เอื้อต่อการระดมทุนการพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างเต็มที่ การพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบให้ความเข้มแข็งของครอบครัว และชุม
ชนอ่อนแอลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทของครัวเรือนที่อยู่ในฐานะผู้ให้บริการในด้านต่างๆ ทาง
สังคม ยังมีได้สนับสนุนบทบาทของครอบครัว ชุมชน และสังคมในการส่งเสริมโอกาสให้มีการพัฒนา
อย่างต่อเนื่อง โดยใช้โอกาสรู้ของท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างครอบครัว
และชุมชนในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นต่างๆ ไม่มีความเข้มแข็งและสามารถช่วยเหลือในด้านการ
พัฒนาศักยภาพของตน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในปัญหาของตนเองหรือปัญหาที่ได้รับผล
กระทบจากภายนอก รวมทั้งเสริมสร้างบทบาทของชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม
อันจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป

ดังนั้นจึงได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการพัฒนากำลังแรงงานในแผนระยะยาว
ตามกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ 4 กลุ่ม หัวข้อคือ อุตสาหกรรมทั่วไป อุตสาหกรรม
หลายสาขา ที่รัฐกำลังปรับโครงสร้าง อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ และอุตสาหกรรมที่เป็น Knowledge
Based

(1) กลุ่มอุตสาหกรรมทั่วไป

การพัฒนากำลังคนเตรียมเข้าสู่ฐาน ในระยะแรกศึกษา โดยเฉพาะสาขาอาชีพที่ใช้เทคโนโลยีที่
ทันสมัย หรือเป็นอุตสาหกรรมที่ในเคยมีมาก่อนในประเทศ ก็จะจำเป็นต้องศึกษาผลกระทบนี้ในระยะ
สั้น เพื่อเข้าสู่ฐานโดยตรง ซึ่งจะต้องปรับปรุงจุดอ่อนในพื้นที่ฐานวิชาชีพให้ดีขึ้นก่อน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่อง
การเพิ่มทักษะในการทำงาน ความรู้ทางภาษา การใช้-ถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ตามคุณ
เกณฑ์การให้คะแนนปีเตอร์ที่ใช้ในระบบประเมินคุณภาพของการผลิตต่างๆ ให้ รวมทั้งการพัฒนาเจตคติ
และวินัยในการทำงาน

ส่วนระบบการศึกษา ควรให้ความรู้และศักยภาพที่จำเป็นสำหรับทั่วไปในลักษณะสหวิทยา
ผู้ที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษา กำลังแรงงานเหล่านี้เมื่อได้เข้าสู่ระบบในระยะหนึ่ง จะมีพัฒนาทักษะของตัว
เองได้ในงานที่ต้องทำซ้ำๆ กันทุกวัน (Routine) ได้ และเป็นกำลังผลิตที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะ

ในส่วนที่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น และงานบางส่วนของอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนหรือเครื่องจักรเข้มข้นนั่นเอง

การพัฒนากำลังคนระหว่างทำงาน อุตสาหกรรมกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นการพึ่งพาการนำเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์ จากต่างประเทศ ดังนั้น จึงมักไม่มีความจำเป็นต้องพัฒนาเทคโนโลยีให้กับกำลังคนในระหว่างทำงาน เช่น ในบางอุตสาหกรรมมีการส่งพนักงานไปเรียนปริญญาในระดับสูงขึ้น แต่การศึกษาเหล่านั้น มักไม่เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในกระบวนการผลิต นั่นคือ การพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมกลุ่มนี้มีอยู่ในวงที่จำกัดมาก เพราะความต้องการมีน้อย

(2) **กลุ่มอุตสาหกรรมหลายสาขาและการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และขนาดกลาง (SMEs) ตามโครงการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของรัฐบาล**

ระบบฝึกอบรม การวิเคราะห์โครงการที่ได้เป็นสนอคณะรัฐมนตรี มีได้ชี้ชัดเจนว่าโครงสร้างอุตสาหกรรม มีปัญหาทางเทคโนโลยีในระดับใด หรือต้องยกระดับเทคโนโลยีอะไรในระดับใด และการส่งเสริม SMEs ก็เช่นกัน แต่ยังคงต้องการ แรงจูงจากราคาถูก มีฝีมือเป็นเงื่อนไขในการสร้างขีดความสามารถของการแข่งขัน

(3) **กลุ่มอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์**

การพัฒนากำลังคนเตรียมเข้าทำงาน ระบบการศึกษา ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนากำลังคนก่อนเข้าสู่งานในอุตสาหกรรมกลุ่มนี้ แต่การจัดการศึกษาบางส่วน อาจจะต้องทบทวนแนวความคิด คือ จะต้องปรับแนวความคิดของหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรเฉพาะทาง (Specialized Education and Training Program) มากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตให้ได้มาตรฐาน และคุณภาพต่อไป

ระบบการฝึกอบรม เป็นทางเลือกที่สำคัญในการพัฒนากำลังคนที่มีประสิทธิภาพต่ออุตสาหกรรมส่วนนี้ และมีความจำเป็นที่ภาคอุตสาหกรรมจะต้องมีบทบาทร่วมกันในการพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับกลางด้วย เช่น การฝึกอบรมแบบทวิภาคี (Dual System)

ระบบการฝึกอบรมในระหว่างทำงาน ในฐานะที่เป็นอุตสาหกรรมวิศวกรรมและอุตสาหกรรมสนับสนุน ซึ่งต้องตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของแต่ละอุตสาหกรรมไปอย่างทั่วถึงในและนอกประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาวิศวกร และช่างเทคนิคในระหว่าง อาจมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมร่วมกันโดยร่วมมือกับภาครัฐบาลดังเช่น สถาบันไทย-เยอรมัน เพื่อเป็นการประหยัดในการลงทุน และได้ผลต่อการพัฒนา ที่คุ้มค่า เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมโดยตรง

(4) **กลุ่มอุตสาหกรรมที่เป็น Knowledge-Based**

อุตสาหกรรมในกลุ่มนี้ ประเทศไทยยังเริ่มพัฒนา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ โดยเน้นเรื่องจักรกลและกระบวนการผลิตเข้ามาจากต่างประเทศทั้งหมด อุตสาหกรรมเช่นนี้ จึง

Legislative Institutional Repository of Thailand

กาชัวยิหการและช่างเทคนิค เพื่อควบคุมการผลิและใช้แรงงานที่มือ แต่เขาถูกเป็นบุคลากรหลัก เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมทั่วไป ดังนั้นจึงมักจะเป็นการตั้งศูนย์ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะคนสำหรับอุตสาหกรรมขั้นนี้ขึ้นเป็นการเฉพาะ

(5) การพัฒนาผู้ประกอบการทางเทคนิค (Technical Entrepreneur)

การพัฒนาผู้ประกอบการ (Remaining) ให้กับผู้ประกอบการระดับสูง โดยจัดการฝึกทั้งด้านเทคนิค และด้านธุรกิจ การเงิน การตลาด การจัดการ และการประกอบธุรกิจขนาดเล็ก (SMEs) เมื่อพิจารณาเห็นว่า โครงการที่จะดำเนินการนั้นมีตามเก็บไปใช้ทางธุรกิจสูง รัฐจะต้องหาทางสนับสนุนทางด้าน การลงทุน ซึ่งจะต้องไม่มากจนเกินไป

5.3 แนวทางการพัฒนาการศึกษา และทรัพยากรมนุษย์มีแผนงาน

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาคลังแรงงาน ที่มุ่งพัฒนาเชิงคุณภาพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเป็นเป้าหมาย โดยให้ การฝึกอบรม เข้าสู่งานเป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาคลังคนทุกระดับตามเข้าสู่ระบบ การศึกษา ที่ถือเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคลังแรงงานมานานและยังคงเป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้อยู่โดยเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมทั่วๆ ไป ทั้ง การผลิตและบริการ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานจึงมุ่งเน้น ไปที่การพิจารณาเพื่อภาพรองข้างต้น และจะเน้นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของกำลังแรงงานเป็นเป้าหมายหลัก

5.3.1 แนวทางการพัฒนาการศึกษา

1) แนวทางในการพัฒนาการศึกษาสายสามัญ

เพื่อให้ระบบการศึกษาสายสามัญมีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแนว พ.ร.บ การศึกษาของชาติ ที่ให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการเรียนรู้ "ตลอดชีวิต" และสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ให้ทุกภาคีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน โดย

1. ให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับพื้นฐานเล็ก ก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษาต่อไปถึงระดับสูงต่อไป

การจะทำได้เช่นนี้จำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการเรียนรู้อยู่ใหม่ในทุกระดับการศึกษา ให้มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญาไปพร้อมๆ กัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนการคิดทั้งเชิงวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ไปในแนวความคิดร่วมกันในกระบวนการเรียน การสอน นำจุดคิด การระดมสมองที่นักเรียนอย่างสร้างสรรค์ จะต้องพัฒนาตัวนักเรียนให้มากพอที่จะเป็นแหล่งความรู้ของสังคมและครู ตามกรอบของ พ.ร.บ. การศึกษา

2. แปลงรูปการศึกษาให้เป็นระบบการศึกษาตลอดชีวิต เช่นทุกสถานการศึกษา จัดระบบการสอบพื้นฐานเพื่อเตรียมนักเรียนออกสู่สังคมและชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยุในการให้ความรู้เพิ่มเติม ในลักษณะของหลักสูตรระยะสั้น เพื่อตอบสนองความต้องการสำหรับผู้ต้องการเรียนรู้ในสังคม จัดเครือข่ายการศึกษาทางไกล (ทางสื่อ) ใ้กว้างขวาง จัดเครือข่ายการเรียนรู้ในทุกระดับตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชน

จัดให้มีการประเมินความรู้ เพื่อประโยชน์ของการคิด เปรียบเทียบ และการโอนหน่วยกิต โดยกำหนดเป็นมาตรฐานแห่งท้องถิ่นหรือระดับชาติ เพื่อเสริมให้ระบบการศึกษานอกระบบได้เข้ามาช่วยยกระดับความรู้ของประชาชน เช่น ประสบการณ์ทำงาน เป็นต้น

3. ยกระดับคุณภาพของครู ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ได้มีคณะกรรมการระดับชาติเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะได้คนมีความรู้มาเป็นครู มีระบบแรงจูงใจในการทำงานที่เหมาะสม มีความก้าวหน้าในอาชีพครูโดยไม่ย้ายงาน จัดให้มีการฝึกอบรมครูอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถปรับการสอนได้กับสถานะเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งเสริมบุคลิกภาพและเจตคติที่ดีต่ออาชีพนี้ ให้สหกรณ์วิชาชีพครูได้มีโอกาสส่งเสริมให้มีการจัดชั้นมาตรฐาน ของวิชาชีพครู เป็นต้น

4. ปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพด้วยการ กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น เป็นผู้บริหารการศึกษามากขึ้น คัดสายบังคับบัญชาในแนวตั้งให้น้อยลง

- การศึกษาระดับประถม-มัธยมศึกษา นั้นควรกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดูแล โดยใช้วิธีการถ่ายโอนออกไปตามความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่น

- สำหรับการบริหารจัดการทั่วไปนั้น อำนาจการวางแผนนโยบายและแผนงานเป็นเรื่องของส่วนกลาง นอกจากนั้น จะทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานของชาติ และสร้างกลไกกำกับดูแลเป็นสำคัญ

- กระจายความรับผิดชอบสถาบันการศึกษา (อุดมศึกษา) ดูแลตัวเองมากขึ้น โดยให้จังหวัดและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้น

- มีการจัดตั้งหลักสูตรเนื้อหาสาระเป็นแกนกลาง และให้แต่ละท้องถิ่นปรับไปใช้ตามสภาพของตน โดยในหลักสูตรจะต้องมีความหลากหลาย มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมตามวัย เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ที่สมดุลกันทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดี

5. กำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้แต่ละสถาบันการศึกษามีการตรวจประเมินจากทั้งหน่วยงานภายใน และภายนอก เพื่อให้การจัดการศึกษาไม่มาตรฐานตามที่กำหนด

6. งบประมาณที่จัดไว้ให้สถานบันระดับต่าง ควรให้มีลักษณะที่คล่องตัวเปิดโอกาสให้มีการระดมรายได้จากท้องถิ่นมากขึ้น การศึกษาระดับสูง จะต้องไม่พึ่งพิงหลายหลาย เพื่อความอิสระและ

คลังความรู้ และสามารถหารายได้ด้วยตนเอง เพื่อเอาไว้ใช้จ่ายตนเองหนีจากงบประมาณ เช่น การออกนอกระบบราชการ เป็นต้น

7. ส่งเสริมในเรื่องภาษาต่างประเทศให้มีการเรียนภาษาแต่ระดับหทยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ประถมจนถึงมหาวิทยาลัย อาจกำหนดให้เป็นภาษาที่ 2 ที่จำเป็นจะต้องเรียนควบคู่ไปกับภาษาหลักของประเทศคือ ภาษาไทย

8. ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยที่อยู่อุตสาหกรรม โดยแพร่ความรู้ทั่วไปให้นักเรียนมัธยมศึกษาได้เข้าใจ กระบวนการอุตสาหกรรมด้านต่างๆ โดยทั่วๆ ไป เพื่อสร้างเจตคติและความรู้ความเข้าใจที่ดี ต่ออุตสาหกรรมประเภทต่างๆ เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ก็สามารถเลือกได้ว่าจะทำงานในโรงงานหรือศึกษาต่อๆ ไป

9. ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการศึกษาให้แก่ ชุมชน และสังคม หรือบุคคลที่อยู่ห่างไกล ไม่ว่าจะเป็นทางวิทยุ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ หรือการตั้งเป็นองค์กรทุนชุมชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ และให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเครือข่ายต่างๆ เป็นต้น อาจจะกำหนดให้มีการให้สัมปทาน เป็นต้น

2) แนวทางในการเสริมสร้างการศึกษา มีพร้อมปณณและวิศวกรรมศาสตร์เพื่อรองรับเทคโนโลยีทันสมัย

1) จัดให้มีการสอนมัธยมศึกษาแผนกเกษตรในท้องถิ่นอีก 1 สาย เพื่อให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มุ่งเน้นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือวิชาชีพชั้นสูงที่ถึงภาคในสมัย นอกจกจะจะได้มีโอกาสได้เรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน เช่นเดียวกับเกษตรสามัญด้านวิทยาศาสตร์แล้ว ยังได้เรียนวิชาพื้นฐานและปฏิบัติในวิชาเทคโนโลยี นี้จึงมีคำว่าวิชาชีพผ่าน วิศวกรรมศาสตร์ ที่จะต้องสนองความต้องการของอุตสาหกรรมในระยะต่อไป

2) การปรับหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา ให้มีบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรมมากขึ้น จึงเห็นสมควรสนับสนุนให้มีการขยายสาขาของเทคโนโลยีในวงหลักสูตรที่กว้าง (Broad Based หรือ Science Based) เข้มกับเป็นอยู่ได้แก่ผู้ วิศวกรรมศาสตร์เฉพาะทาง (Specialized Program หรือ Technology Based) เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นเป้าหมาย

3) แนวทางในการพัฒนาการศึกษาสายอาชีพ (กำลังคนระดับกลาง) ให้เข้มแข็ง

เพื่อให้ระบบการศึกษาสายอาชีพมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น และเป็นอีกทางเลือกแก่เจ้าของกิจการ ที่มีความต้องการคนทำงาน ในลักษณะที่มีความถนัดสายอาชีพได้มีโอกาสศึกษา โดย

1. กำหนดเป็นหลักสูตรเชิงกว้าง (Broad Based Program) เพื่อรองรับเยาวชนจำนวนมากที่ต้องการเรียนวิชาชีพช่วงอุตสาหกรรมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ด้วยเทคโนโลยีพื้นฐานขั้นต้น และเจตคติในการทำงานที่ดีก่อนเข้าสู่งาน โดยเน้นโอกาสการจ้างงาน (Employability) หรือความสามารถรับการพัฒนามาในการทำงานในวิชาชีพ (trainability) โดยการปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. โดยเน้นความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานอาชีพ เป็นเป้าหมายหลัก การควบคุมมาตรฐานของหลักสูตรจากส่วนกลาง ในระดับ ปวช. ควรเน้นการให้ความรู้และฝึกอบบรมเทคโนโลยีพื้นฐานตามมาตรฐานการผลิต (Production Norm) เช่น Deutsche Industrial Norm (DIN) หรือ Japanese Industrial Standard (JIS) ทั้งการอ่านแบบเขียนแบบและการฝึกปฏิบัติงานในสายอาชีพนั้นๆ รวมทั้งความรู้สมัยใหม่ที่เกี่ยวข้อง ระดับ ปวส. เน้นการพัฒนากำลังคนเข้าสู่อาชีพที่แท้จริง ในหลักสูตรเชิงกว้างไม่จำเป็นต้องแบ่งอาชีพทางด้านการผลิตและบริการ ให้ชัดเจน ควรสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาหลักสูตรและมีส่วนร่วมในการสอนทางด้านการผลิตหรือบริการ

ควรเน้นการพัฒนาอาชีพ เป็นเป้าหมายหลักทั้งด้านความรู้และทักษะทางวิชาการ พัฒนาชุดมือ การสอน (Learning Package) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาบท เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผล ที่เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับ อีกทั้งระดับ ปวส. ให้เน้นการฝึกงานในงานจริงให้มากที่สุด โดยความร่วมมือของภาคอุตสาหกรรม

2. กำหนดเป็นหลักสูตรเฉพาะทาง (Specialized Training Program) เพื่อตอบสนองของอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมาย ในระดับเทคโนโลยีขั้นต้นสมัย โดยอาศัยพื้นฐานทางเทคโนโลยีเดิมที่มี โดยพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยความร่วมมือของภาคเอกชน ซึ่งรัฐจะต้องกำหนดมาตรการจูงใจ ทั้งด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเฉพาะทางโดยเฉพาะของอาชีวศึกษา เพื่อฝึกอบรมครู อาจารย์ อย่างต่อเนื่อง และขอความร่วมมือทางวิชาการจากรัฐบาลต่างประเทศ และจัดตั้งศูนย์ฝึกที่จังหวัดใหญ่ที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมในกลุ่มเป้าหมายอย่างเห็นได้ชัด หรือมีแนวโน้มการลงทุนที่สูง

3. ทุกสาขาการผลิตจำเป็นต้องจ้างบุคลากรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี หรือสามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ตามการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกาภิวัตน์

4. ขบวนการปรับตัวทางเศรษฐกิจและการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อนภายใต้กรอบการค้าเสรี

5. ประชาชนทั่วไป จะมีความต้องการความรู้เกี่ยวข้องกับสาขาต่างๆ มากขึ้น การให้อุปกรณ์ เครื่องใช้ถักนิต และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ติดตั้งเทคโนโลยี จะเพิ่มมากขึ้นในชีวิตประจำวัน

6. มีทิศทางของการกระจายอำนาจในทางระดมทุน ให้สถาบันในท้องถิ่นสาม

กำหนดแผนงาน งบประมาณ และแผนเงินให้ยืมหลังยังมีการจัดสรรให้ตรงกับความต้องการในพื้นที่ได้อย่างคล่องตัว

7. ความร่วมมือและการแข่งขันในเวทีการค้าโลกจะรุนแรงมากขึ้นแข่งขันกันอย่างเข้มข้นทำให้ความต้องการผู้ให้บริการจากสถาบันการเงินเพื่อตอบสนองความต้องการมีความหลากหลาย และถึงคุณภาพมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การปรับตัวของหลักสูตร ผู้สอน และเครื่องมืออุปกรณ์จึงต้องการความยืดหยุ่นค่อนข้างสูงคงหลีกเลี่ยงความร่วมมือกับภาคเอกชนไม่ได้

8. การขาดแคลนแรงงาน และการว่างงาน จะเกิดขึ้นพร้อมๆ กันไปในอนาคต ถ้าไม่สามารถเพิ่มพูนทักษะให้กับแรงงานของแรงงานระดับล่างที่มีคุณลักษณะที่มากับมากให้สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ บทบาทของคณะโศกนาฏกรรม โศกนาฏกรรม โศกนาฏกรรม

9. โครงสร้างของภาคบริการจะขยายตัวไปจนกระทั่งการพัฒนาประเทศ ความต้องการแรงงานในส่วนนี้ย่อมขยายตัวตามไปด้วย การเตรียมพร้อมบุคลากรด้านนี้โดยยึดความโดดเด่นของความเป็นไทย และศิลปวัฒนธรรมไทยเข้าไปแทรกทำให้อุตสาหกรรมด้านนี้ถึงกับหยุดยั้งไม่ได้

10. ปัญหาความห่วงใยด้านกระแสสังคมจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ขณะเดียวกันภาวะวิกฤต ทำให้มีการพิจารณาของหน่วยงานระดับกลางขึ้น ซึ่งในหน้าที่ของรัฐจะต้องเข้ามาบริหารจัดการกำกับ ความคุม ดูแลให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

11. ปรับเพิ่มประสิทธิภาพของภาคการศึกษา โครงสร้างจะเป็นการร่วมทุนกับการศึกษาจากต่างประเทศ ทั้งในเรื่องการนำเข้าสู่ที่มหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่จบจากต่างประเทศที่ถึงขั้นทำอย่างอื่น

12. การผลิตบุคลากรสาขาอาชีพจะได้รับการยอมรับมากขึ้น ไปตามท้องถิ่นต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชน (ผู้ประกอบเอกชน) โดยผู้จัดการศึกษาจากรัฐบาลจะลดบทบาทการควบคุมให้น้อยลงโดยเร็ว

13. การจัดการผลิตบุคลากรสาขาอาชีพต้องยืดหยุ่นมากกว่าในอดีต เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน และผู้ประกอบการเอกชน

14. เพื่อตอบสนองความต้องการใน (ก) ขักตุนที่จัดให้คนจะมีความรู้คนรุ่นมากพอที่จะตอบสนองต่อความหลากหลายของความต้องการในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับชุมชน และระดับครัวเรือน ทำให้มีความมั่นคงความต้องการดูแลชีวิตของคนที่ถึงขั้นมีความรู้ที่มากพอที่จะดูแล

15. เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยที่ใช้ในการผลิตงาน หรือใช้ต่างๆ นั้นจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีเครื่องมือที่จำเป็นของเอกชนมากขึ้น

16. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของตลาดแรงงานสายอาชีพในทุกระดับ ควรจะเชื่อมโยงทั่วถึง และสม่ำเสมอ ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง สถาบันผู้ผลิตกับภาคผู้ใช้แรงงาน จะต้องมีความต่อเนื่อง เพื่อให้อาชีพ mismatch ลดน้อยลง

17. ภาครัฐและสถาบันให้ภาคเอกชนเข้ามา มีบทบาทในการจัดการศึกษา และฝึกอบรมมากขึ้น โดยการอำนวยความสะดวกให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา การจัดหลักสูตรสายอาชีพอย่างทั่วถึงเพื่อให้แน่ใจว่าสถานศึกษาต่างๆ ผลิตบุคลากรได้ตรงตามคุณภาพที่ตลาดต้องการ

18. ต้องสร้างบรรยากาศความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างสถาบันการศึกษากับภาคอุตสาหกรรมและบริการ เพื่อวางระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดให้มากขึ้นเพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและหวนกลับมาทางเทคโนโลยี

19. ขยายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับโรงงานเพื่อกระตุ้นให้โรงงานต่างๆ ได้มีโอกาสได้ใช้บริการ ฝึกงาน จดนักเรียนอาชีวศึกษาหรือเทคนิค เพื่อเป็นช่องทางให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทางปฏิบัติกับโรงงาน ซึ่งจะ เป็นการเพิ่มโอกาสในการทำงาน โรงงานให้กับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

20. ควรปรับเปลี่ยนเครื่องมืออุปกรณ์ให้ทันสมัยในสถานฝึกงานของสถานศึกษาต่างๆ นั้นควรได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการขนาดใหญ่ของภาคเอกชน เพื่อลดภาระด้านงบประมาณของรัฐ โดยสถานศึกษาต่างๆ นั้น อาจพิจารณาเช่าเครื่องจักรอุปกรณ์มาใช้ในการฝึกทดแทนการซื้อเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย

21. หลักสูตรการสอนในสายอาชีพนั้น ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นด้วย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้จบการศึกษาได้ใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว โดยหลักสูตรจะต้องเน้นในเรื่องคุณภาพของความเป็นมนุษย์ที่ดีให้มากกว่าวลี ต้องมีการสอดแทรกการมีคุณธรรม และจริยธรรมควบคู่กันไป

5.3.2 แนวทางการพัฒนาระบบฝึกอบรม และพัฒนาฝีมือแรงงาน

1) **แนวทางในการใช้ระบบฝึกอบรมเพื่อเร่งรัดพัฒนากำลังคนทางเทคโนโลยีทุกระดับ และพัฒนาฝีมือแรงงาน**

1. แนวทางในการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อปรับระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการพัฒนาอาชีพเตรียมเข้าทำงาน เพื่อฝึกอบรมอาชีพใหม่ (Re-training) และยกระดับฝีมือแรงงาน (Up-grading training) ตามแนวโน้มของความต้องการของตลาดแรงงานภายในและภายนอกประเทศ โดยทำการสำรวจและหาข้อมูลตลาดแรงงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ และปรับเปลี่ยน

ทิศทางการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับกระแสนิยมของตลาดแรงงาน และให้สถาบันและศูนย์ฝึกอบรมทุกแห่งของกระทรวงแรงงาน ประสานงานกับสถานประกอบการของภาคเอกชน และภาคธุรกิจ ทั้งในการหาตลาดแรงงาน และในการพัฒนาแรงงานร่วมกัน อีกทั้งประสานการฝึกอบรม โดยเฉพาะ โมดูลพื้นฐานให้มีมาตรฐานเดียวกัน และจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงฝีมือที่เป็นพหุทักษะ (Multi-Skill) การฝึกอบรมช่างชั้นสูงและเฉพาะทาง และให้ครูผู้ฝึกสอนและวิทยากรได้ไปสาธิตงาน มี Career Path ที่แตกต่างจากข้าราชการทั่วไป

ดำเนินการโดยสำรวจข้อมูลตลาดแรงงานและรวบรวมข้อมูลทิศทางการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่และของต่างประเทศที่เข้ามาয় ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยให้หน่วยงานภูมิภาคเป็นพี่เลี้ยงการฝึกอบรมให้ตรงตามความต้องการของพื้นที่ ประสานการฝึกอบรมโดยเฉพาะ โมดูลพื้นฐานกับหน่วยงานเจ้าของผลิตภัณฑ์และยี่ห้อให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรมในระดับภาคจังหวัดและพหุทักษะ ประสานการฝึกอบรมชั้นสูงและเฉพาะทาง

2. แนวทางในการฝึกอบรมช่างเทคนิคและวิสกรระหว่างทำงานพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของวิสกรและช่างเทคนิค เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม 13 สาขาโดยในระยะสั้นให้รัฐจัดศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในสาขาที่จำเป็น และจำเป็นมาร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ หรือบริษัทข้ามชาติ ตั้งศูนย์ฝึกอบรมในสาขาเทคโนโลยีที่สำคัญ โดยจัดให้มีมาตรการจูงใจให้ภาคอุตสาหกรรมที่ทันสมัยต่างๆ ได้จัดการฝึกอบรมวิสกรและช่างเทคนิคในสาขาที่ต้องการ นับเป็นต้องจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพิ่มเติม จะต้องร่วมมือ ทั้งกับภาคอุตสาหกรรมกับบริษัทข้ามชาติ และความร่วมมือหน่วยงานวิชาการจากต่างประเทศ

ถ้ากล่าวโดยสรุปในด้านกระทรวงสำคัญในการเร่งรัดและพัฒนาศูนย์ผลิตทักษะและฝีมือแรงงาน สถานองสรุปได้ดังต่อไปนี้

- ก. ให้ผ่านข้อต่อตรรกะที่ถูกต้องเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ยกระดับฝีมือแรงงาน และสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในการขยายขอบเขตและการให้บริการของกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น พร้อมให้มีการให้ทุนอุดหนุนแก่ผู้เข้าสู่ฝึกอบรมในการเข้าฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน
- ข. สนับสนุนและจัดการฝึกอบรมพิเศษแก่ กรม พัฒนาฝีมือแรงงานให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน องค์การยูเนสโก-นาตอ และองค์กรพัฒนาเอกชน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

- ค. ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และรัฐร่วมกับเอกชนให้ขยายการผลิตกำลังคนในสาขาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการสูงเพิ่มมากขึ้น และลดสาขาไม่ต้องการลง
- ง. เร่งรัดการผลิตช่างฝีมือแรงงานในสาขาต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความชำนาญเฉพาะทางให้สอดคล้องกับการขยายตัวของความต้องการแรงงานและแนวทางในการพัฒนาเขตพื้นที่ที่เฉพาะพิเศษ ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก โครงการพัฒนาเศรษฐกิจระดับอนุภูมิภาคสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย และหกประเทศลุ่มแม่น้ำโขง
- จ. ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระและการรับเหมาช่วงแก่กลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในและนอกระบบ การจ้างงานเพื่อให้มีโอกาสในการพัฒนาความรู้ การจัดการ การตลาด และสร้างโอกาสให้มีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ประกอบการต่อไป
- ฉ. ยกกระดับความรู้พื้นฐานของผู้มีงานทำในสถานประกอบการหรือโรงงานทุกแห่ง ให้มีความรู้ขั้นอย่างน้อยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยให้ภาคีรัฐบาลร่วมมือกับสถานประกอบการภาคเอกชน ในการนำระบบการเรียนรู้นอกระบบการศึกษา โดยความร่วมมือของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและฝึกอบรมไปสู่สถานประกอบการหรือโรงงาน และใช้สื่อทางไกลผ่านระบบดาวเทียม พร้อมทั้งให้สิทธิประโยชน์แก่สถานประกอบการหรือโรงงานให้นำค่าใช้จ่ายไปหักภาษีได้รายได้นิติบุคคลมากกว่า 1.5 เท่าขึ้นไป

2) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

เพื่อที่จะเพิ่มขีดความสามารถให้ กพร. หน่วยงานพัฒนากำลังคนอื่นๆ เช่น กสท. ได้เข้าถึงกลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาสทางด้านศึกษา มีจำนวนมากถึงประมาณ 13 ล้านคน มาที่สุด ดังนั้น กพร. จะต้องกำหนดการฝึกอบรม เพื่อเตรียมเข้าทำงาน และ/หรือ ยกระดับเพื่อทำงาน ทั้งในประเทศและนอกประเทศ ทั้งด้านการผลิตและบริการ ที่มีงานรองรับ และอาศัยการร่วมมือกับ กสท., กรมอาชีวศึกษา หรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ฝึกอบรมอยู่แล้วให้เข้าถึงการฝึกอบรมในระดับจังหวัดและตามหน่วยปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาอาชีพ ถ้าในระยะยาว กพร. ควรทำหน้าที่เพียงการกำหนดคนเป้าหมาย มาตรฐาน และสร้างฐานข้อมูลต่างๆ ทั้งด้านความต้องการกำลังคนของภาคการผลิตและบริการ และข้อมูลการกระจายกำลังคนที่ต้องการการฝึกอบรมเป็นหลัก ส่วนการดำเนินการฝึกอบรมนั้น ควรเน้นให้เน้นบทบาทของภาคเอกชนเป็นสำคัญ

ขยายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาในทุกระดับ และขยายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง นำเอาระบบชุดฝึกอบรมด้วยคอมพิวเตอร์ เช่น CD-ROM มาใช้ประกอบการฝึก

อบรม เช่นบัณฑิตในด้านการปรับปรุงคุณลักษณะเชิงสังคม และคำข้อตกลงกับ ก.พ. เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของครูสายต่าง (Career Path) ปรับปรุงสถาบันฯ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานให้มีความเชี่ยวชาญตามความต้องการของพื้นที่ ปรับปรุง กพร.ปจ. ให้เป็นองค์ประกอบการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับของทุกหน่วยงาน ปรับปรุงองค์การประสานการศึกษาฝีมือในระดับท้องถิ่น (กพร.-ปจ.) ให้สามารถพัฒนาที่ประสานการศึกษาอบรมในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ศึกษาที่ประสานการศึกษาเรื่องข้อมูลความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในพื้นที่เป็นระยะๆ ทุกๆ 3 เดือน หรือ 6 เดือน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาและฝึกอบรม

อีกทั้งจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้กับศูนย์ข้อมูลย่อยต่างๆ ได้นำไปใช้ในการปรับปรุงองค์การปรับปรุงระบบการบริหารงานและภายใต้บริการด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน และเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน ขยายศูนย์ฝึกอบรมตามความต้องการของพื้นที่ โดยเฉพาะจังหวัดที่มีขนาดกลางและเล็กฝึกอบรมโดยทั่วถึงศึกษาวิเคราะห์ความต้องการและแนวโน้มไปใช้ในการจัดตั้งศูนย์ฝึกฝีมือแรงงานก่อน ซึ่งสามารถแยกเป็นแนวทางต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. แนวทางในการปรับทิศทางการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- ก. ในทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กรมส่งเสริมการพัฒน ฝีมือแรงงาน รับผิดชอบในการจัดทำคำขอประมาณรายจ่ายประจำปีของตนเอง ภายใต้กรอบของแผนยุทธศาสตร์ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ รวมทั้งการขอตั้งงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของกรมผู้เกี่ยวข้องข้างบนและองค์กรพัฒนาเอกชนด้วย
- ข. ปรับลดเป้าหมายและให้มีความเชื่อมโยงปริมาณของโครงการฝึกอบรม และพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในสาขาเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขในสาขาค้นคว้าสหกรณ์และกิจการต่างๆ และทันต่อกระแสเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม
- ค. ขยายการผลิต ข่างสาขาเชิงอุตสาหกรรมต่างๆ และสาขาอื่นที่ใช้ว่างพัฒนาแรงงานมีความต้องการสูง เช่น สาขาการท่องเที่ยว การค้าปลีก หจก สัตตาคารและโรงแรม ฯลฯ เพิ่มขึ้น
- ง. สร้างระบบติดตามและประเมินผลตามประสานงานในกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนา ฝีมือแรงงาน เพื่อพัฒนากระบวนการฝึกและพัฒนาฝีมือแรงงาน ตามรูปไปกับการปรับปรุงระบบการบริหารและการจัดการให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของระบบเศรษฐกิจ

- จ. ใช้กลไกของรวบรวมกำหนดต้นทุนในการฝึกอบรมบางสาขาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการสูง เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐบาลในการขยายงานออกไปได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพตามแนวทางที่กำลังจัดทำในโครงการเงินกู้ ADB
- ฉ. กระจายอำนาจในการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคมีบทบาทมากขึ้น ในด้านการกำหนดทิศทาง นโยบาย แนวทางและมาตรการในการพัฒนาฝีมือแรงงาน พร้อมทั้งให้หน่วยงานในระดับจังหวัด มีอิสระในการจัดการฝึกอบรมในสาขาที่ตลาดแรงงานในท้องถิ่นมีความต้องการสูง และมีอำนาจในการตัดสินใจบริหารงบประมาณในการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานได้อย่างมีความคล่องตัวมากขึ้น
- ช. พัฒนาระบบการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกลุ่มเป้าหมาย สำหรับกลุ่มที่มีความประสงค์จะประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะตามแนวพระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่" และกลุ่มที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการต่างๆ

2. แนวทางในการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะหญิงให้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่สูงขึ้น

- ก. ให้ส่งหญิงเกี่ยวกับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น ในด้านการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน นอกเวลาราชการ และในวันหยุด
- ข. สนับสนุนงบประมาณเพื่อการซื้อเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานเพิ่มมากขึ้น
- ค. สนับสนุนและให้ทุนการศึกษา ทุนงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาการ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้นแก่ครูช่างในสาขาต่างๆ อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งส่งเสริมให้ภาครัฐบาลสนับสนุนให้บุคลากรด้านการฝึกอบรม มีโอกาสในการได้รับความรู้เพิ่มเติมแลกเปลี่ยนความรู้ และไปฝึกงานในสถานประกอบการ หรือโรงงานอุตสาหกรรมได้ (โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติงานราชการตามปกติ)

3. แนวทางในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

- ก. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน การให้บริการด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน การจัดงาน การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคมและสวัสดิการแรงงานอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ โดยเฉพาะภายใต้ภาวะวิกฤตเช่นนี้ จะต้องเร่งจัดทำเพิ่มขึ้น

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

- ข. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การให้บริการของภาครัฐบาล และเอกชน รวมทั้งผลการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวาง โดยผ่านศูนย์ชุมชนกลุ่มต่างๆ ทั้งในชนบทและเมือง
- ค. เร่งรัดและประชาสัมพันธ์พันธกิจงานของกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน และการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ แก่กลุ่มเป้าหมายสถานประกอบการ และโรงงานอุตสาหกรรมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างกว้างขวาง

4. แนวทางในการเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน

- ก. ทำการศึกษาเพื่อวางระบบการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อเป็นการเตรียมกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการผลิตในทุกสาขาการผลิต เพื่อเตรียมคนให้พร้อมเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัว
- ข. สอดแทรกความรู้ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การสร้างระเบียบวินัยในการทำงานและความซื่อสัตย์ การมีจรรยาบรรณของนายจ้างไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อเป็นการลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง รวมทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ และความจริงใจต่อกันในการปฏิบัติงาน ในแต่ละองค์กร

5. แนวทางในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน

- ก. สนับสนุนการรวมกลุ่มการจัดตั้งองค์การหรือการสร้างเครือข่ายการประสานงานในระดับหมู่บ้านเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และพัฒนาฝีมือแรงงานระหว่างกัน ให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยใช้องค์ความรู้ของทั้งกลไกและชุมชนเข้ามาเป็นสื่อกลางในการพัฒนา
- ข. กำหนดบทบาทของชุมชนและผู้นำท้องถิ่นในการเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดการพัฒนาฝีมือแรงงานตามความต้องการของชุมชน รวมทั้งสร้างทัศนคติของชนในท้องถิ่นให้สะท้อนถึงความต้องการในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับกระแสพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพทักษะและฝีมือแรงงาน
- ค. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาระบบข้อมูลของชนชุมชนและสังคม ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน โดยผ่านการสร้างระบบเครือข่ายการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและอนุรักษ์ภูมิปัญญาของท้องถิ่นเพื่อการแก้ไขปัญหาค้นคว้าให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

6. แนวทางในการส่งเสริม หรือจัดตั้งกองทุนแลกรงงานที่มีอายุ 40-45 ปีขึ้นไปสมัครศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา

- ก. ให้การฝึกอาชีพ และส่งเสริมการจ้างงานไปที่ที่บ้าน (home worker) ให้ครอบครัวอบอุ่นกว้างขวางในทุกชุมชน เพื่อให้เขาจะได้มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวต่อไป
- ข. กำหนด หรือตั้งหน่วยงานใหม่ให้เป็นผู้ดูแลกลุ่มคนเหล่านี้ อาจจะมีการตั้งขึ้นเป็น กองผู้ที่ต้องออกจากระบบการจ้างงาน เพื่อให้จะให้การดูแลฝึกอาชีพ และส่งเสริมการหารายได้ และจากการที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีการดูแลฝึกอาชีพให้กับแรงงาน ผู้หญิง และเด็ก อยู่แล้ว จึงอาจจะเพิ่มขอบเขตการดูแลผู้ออกจากระบบการจ้างงาน รวมถึงผู้สูงอายุด้วย เหล่านี้เข้าไปด้วยก็ได้ หรืออาจจะเป็นการตั้งกองใหม่อย่างทั่วๆ

3) แนวทางในการประกันคุณภาพ (Accreditation)

ให้หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการศึกษาและฝึกอบรม ด้านวิชาชีพ ได้มาตรฐานและสอดคล้องสัมพันธ์ (Rlevance) กับความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ โดยการจัดดำเนินการประเมินคุณภาพเป็นการภายในด้วยหน่วยงานในสังกัดของตัวเอง จัดระบบข้อมูลภายในหน่วยงานที่จะได้รับการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ ตั้งหน่วยงานกลางในระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่ดูแลกับการประเมินคุณภาพ และควรจ้างองค์กรภายนอกประเมินประสิทธิภาพภายนอก (ประสิทธิภาพ) ตามเป้าหมายที่หน่วยงานได้กำหนดเป็นระยะๆ รวมทั้งเผยแพร่ผลการประเมินให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

ให้มีการประเมินคุณภาพอย่างกว้างขวาง โดยหน่วยงานในสังกัดของตัวเอง และคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เข้าศึกษา หรือฝึกอบรมเป็นสำคัญ และควรเริ่มจัดระบบประกัน/ประเมินคุณภาพ โดยตั้งเป้าหมายที่จะให้ผลการประเมินคุณภาพออกมากุ 3 ถึง 5 ปี เพื่อให้สถาบันต่างๆ ได้ปรับตัวให้ได้มาตรฐานหรือรักษามาตรฐานให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งให้มีหน่วยงานกลางระดับชาติทั้งที่เป็นหน่วยงานกลางของรัฐและเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นมาดูแลการประกันคุณภาพการศึกษาและฝึกอบรม พร้อมทั้งสนับสนุนข้อเสนอของ ILO ให้จัดตั้ง (คณะกรรมการ) ระดับชาติในด้านประกันคุณภาพสถานศึกษา และฝึกอบรมด้านด้วย

4) แนวทางในการกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน (Qualification & Certification)

ให้มีระบบทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานที่ทันสมัย ครบถ้วนอาชีพช่างกลุ่มเป้าหมายโดย เป็นที่ยอมรับร่วมกันระหว่าง หน่วยงานของรัฐและเอกชน ยกระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานเป็นหน่วยงานกลางระดับชาติ และสร้างความเป็นหนึ่งให้กับสมาคมวิชาชีพต่างๆ

เพื่อร่วมมือกับหน่วยงานกลางของราชการในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ และหรือ วิชาชีพต่างๆ
กัน รวมทั้งเชื่อมโยงระบบมาตรฐานวิชาชีพกับท่าตอบแทนเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วม
ในการรักษาระบบมาตรฐาน

เพิ่มขีดความสามารถให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (กพร.) สามารถทดสอบฝีมือแรงงานได้กว้าง
ขวางยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย โดยอาศัยทรัพยากรจากโครงการเงินกู้ ADB และประสาน
ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการด้วยกันที่ทำหน้าที่ฝึกฝีมือแรงงานเพื่อกำหนดมาตรฐานและ
ประกาศนียบัตร ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ขยายความร่วมมือกับภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ
พัฒนาระบบมาตรฐานฝีมือแรงงานในทุกขั้นตอนมากยิ่งขึ้น และในการพัฒนาและวัดมาตรฐานฝีมือแรง
งาน มีค่าใช้จ่ายสูง รัฐอาจจะให้ส่วนลดค่าธรรมเนียม หรือภาษีเงินได้ภาคเอกชนที่ทำการฝึกอาชีพที่ได้
มาตรฐาน

กำหนดให้มีหน่วยงานกลางของประเทศ (อาจจะใช้ กพร.-ฯ) ทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม
ประสานให้มีความรู้ของฝีมือแรงงานแห่งชาติอย่างกว้างขวาง โดยอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือจาก
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และประสานกับประเทศในกลุ่มเอเชียด้วยกันเพื่อให้เกิดการยอมรับในมาตรฐานฝีมือ
แรงงานและใบประกาศนียบัตรร่วมกันในบางกลุ่มวิชาชีพ อีกทั้งพัฒนาโครงสร้างข้อมูลด้านแรงงานใน
กลุ่มประเทศเอเชียด้วยกัน

5) แนวทางในการสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน

ให้เอกชนเข้ามามีบทบาทอย่างแท้จริงในการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน
โดยการสร้างระบบความร่วมมือกับภาคเอกชน ภาครัฐฯ เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม โดยเปิดแนวทาง
ของประโยชน์ที่พึงได้รับร่วมกัน โดยอาศัยแนวทางความร่วมมือในรูปของโครงการ โดยฝ่ายรัฐมุ่งเน้น
ในเรื่องของการวางกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อภาคเอกชนที่จะเข้าช่วยเหลือสนับสนุนภาครัฐในการทำ
หน้าที่ในการฝึกอบรม โดยภาครัฐจะต้องจัดสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรอบรมให้
ในกรณีที่เอกชนต้องการให้แรงจูงใจอย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ก็นำข้อมูลความต้องการแรงงานฝีมือ
ประเภทต่างๆ ที่ได้จากสถานประกอบการเพื่อส่งต่อไปยังหน่วยผลิตต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงาน
มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษา และหน่วยงานภายในกระทรวงต่างๆ ที่ทำหน้าที่
ในการให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาและพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยยึดหลักเกณฑ์บางประการเช่น (1) รัฐควรยก
บาทการพัฒนาฝีมือแรงงานมาโดยปล่อยให้เอกชนเป็นผู้ปฏิบัติในระบอบ (2) มุ่งเน้นในการลดความ
ซ้ำซ้อนของโครงสร้างพื้นฐานในการฝึกอบรม โดยพิจารณาใช้ตัวอำนวยความสะดวกทุกด้านร่วมกัน (3)
พิจารณาจุดอ่อนจุดแข็งของแต่ละหน่วยงานที่ให้บริการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านใดก็ให้เป็นผู้ทำหน้าที่ฝึกอบรม และ/หรือพัฒนาฝีมือแรงงานในหลักสูตรนั้นๆ

จัดให้มีระบบการเก็บภาษีการศึกษา หรือเพื่อเข้ากองทุนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จากยอดค่าแรง และเงินเดือน ในกรณีที่มีรัฐเป็นผู้จัดระบบการฝึกอบรมให้ แต่ถ้าสถานประกอบการของเอกชนได้ช่วยฝึกอบรมแบบรัฐ จะได้รับภาษีเงินบางส่วน อาจให้ภาคเอกชนร่วมมือกับรัฐจัดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการฝึกอาชีพด้วย และปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือของภาคเอกชนของธุรกิจ ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้ทันต่อไปโดยเร็ว และในกรณีขาดเงินทุนของภาคเอกชน องค์การลูกจ้าง-นายจ้าง และองค์กรพัฒนาเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพทักษะและฝีมือแรงงานอย่างกว้างขวางในทุกระดับ

6) แนวทางการปรับปรุงองค์กรประสานการฝึกฝีมือแรงงานแห่งชาติและการอาชีวศึกษา

โดยการปรับปรุงองค์กรระดับชาติทั้งสายอาชีพ (TVC) และสายทักษะอาชีพ (TVT) ให้มีความเป็นเอกภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพของ กพร.-ปช. และ กรอ.พอ. ให้ปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น และประสานองค์กรให้มีความเป็นเอกภาพในระยะยาว ให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและคล่องตัวโดยหารูปแบบการบริหารจัดการที่ลดปัญหาผลกระทบจากความไม่โปร่งใสทางการเมือง ซึ่งขณะนั้นทราบว่าได้ปรับปรุงเสนอแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาของ กพร. ปช.

ปรับปรุง พ.ร.บ. ส่งเสริมอาชีพ พ.ศ. 2537 ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมอาชีพต่อบุคคลในวัยทำงาน และฝึกยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการฝึกอาชีพ เพื่อปรับปรุงกฎหมายลูกของ พ.ร.บ. ฉบับนี้ให้เอื้ออำนวยต่อการฝึกอบรมของภาคเอกชนให้มากที่สุด

7) แนวทางการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ (Job Counseling and Career Guidance)

เป็นการช่วยให้กำลังแรงงานในทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้ารับการศึกษาและฝึกอบรมได้ตามความถนัด และมีความสอดคล้องกับความต้องการ โดยหน่วยงานด้านการศึกษา จะต้องปรับแนวทางการให้คำปรึกษาจากที่เน้นในเรื่องว่าจะเรียนอะไรไปสู่การเรียนเพื่อการจ้างงาน พร้อมกันนี้หน่วยงานด้านการฝึกอบรมของหน่วยราชการที่เน้นการจ้างงานให้หันมาเน้นที่ประเด็นว่าจะฝึกอบรมอะไรมากขึ้น ตามกรอบของการแนะอาชีพ และมีการประสานงานทั้งในระดับนโยบายและแผนงานในระดับประเทศ และระดับหน่วยงานปฏิบัติในระดับภูมิภาค รวมทั้งให้คำแนะนำทั้งการศึกษาและฝึกอบรมเพื่ออาชีพแก่ทั้งเยาวชน กลุ่มกำลังคนก่อนเข้าทำงาน และเพิ่มบุคลากรด้านแนะแนวอาชีพให้เพียงพอและมีความรู้ความถนัดหลากหลายในสาขาอาชีพต่างๆ อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

จัดโปรแกรมการแนะแนวอาชีพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่แก่ ทุกสาขาอาชีพและทุก เพศและวัย ประการสำคัญจัดให้มีการวิจัยเกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ เพื่อให้มีข้อมูลเพียงพอที่จะลดความเสี่ยง

ต่อการบริหารจัดการการศึกษาระบบแบบแนว อาทิ การพยากรณ์ความต้องการในระยะยาวในสาขาวิชา และตามกิจกรรมในสาขาการผลิตต่างๆ เป็นต้น และควรให้ความสำคัญกับกลุ่มคนงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในอุตสาหกรรมการผลิตและบริการอย่างเท่าเทียมกัน จัดฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ที่เน้นแนวอยู่เสมอ มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ กันแก่สาธารณ และได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ข้อมูลตลาดแรงงานในระดับชาติที่มีความเชื่อมโยงกับตลาดแรงงานในภูมิภาค และระดับพื้น

กำหนดเป้าหมายและแผนงานร่วมกันระหว่างสถานประกอบการต่างๆ แต่ กลุ่มเป้าหมายของทุกฝ่ายหรือทั้งหมด ร่วมมือประสานงานกับสมาคมด้านอุตสาหกรรมและวิชาชีพต่างๆ เพื่อให้ทิศทางที่ถูกต้องในการแนะแนวอาชีพ รวมทั้งสนับสนุนงานวิจัยที่เสริมสร้างศักยภาพด้านตลาดแรงงานให้สมบูรณ์

8) แนวทางในการใช้กรอบการจัดสรรงบประมาณเป็นเครื่องปรับทิศทาง การพัฒนากำลังแรงงาน

เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นเครื่องชี้วัดและสนับสนุนการพัฒนากำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาและฝึกอบรมโดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดสรรงบประมาณไปในลักษณะที่อิงเกณฑ์คุณภาพของทั้งสถาบัน เป็นเครื่องมือสนับสนุนทิศทางของการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตและบริการที่ใช้เทคโนโลยีที่มีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นสูง และเป็นเครื่องสนับสนุนการพัฒนากำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน โดยเฉพาะสาขา S&T

จัดสรรงบประมาณ กระจายถึงเกณฑ์คุณภาพในทุกระดับการศึกษา ทั้งในระดับต่างระดับกลาง และระดับบน โดยอาศัยผลการประเมินจากหน่วยงานกลาง (อิสระ) ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน (Accreditation) สนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรม ชะระดับ ครู/ครูช่าง อย่างสม่ำเสมอ แม้ในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ

9) แนวทางเกี่ยวกับข้อมูลพัฒนากำลังคน

จัดตั้งศูนย์ข้อมูลกำลังคนระดับชาติที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลกลางในการชี้ทิศทางของตลาดแรงงาน โดยการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและฝึกอบรมของแต่ละหน่วยงานให้ทันสมัย และให้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางที่ดูแลศูนย์ข้อมูลกำลังคน รวมทั้งเชื่อมโยงศูนย์ข้อมูลกลางกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างหัวเปรชีนำด้านตลาดแรงงาน

ให้แต่ละหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมสถิติเกี่ยวกับแรงงาน ได้ปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน (อุปสงค์ อุปทาน ค่าจ้าง) ให้เป็นเอกภาพ และจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีผู้แทนจากฝ่ายผู้ผลิตและผู้ใช้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อนำหน้าที่ในการศึกษา

ข้อมูลย่อยของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งพัฒนากระดานข้อมูลย่อยต่างๆ ให้สามารถบริการผู้ใช้โดยทั่วไป โดยใช้สื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ และ/หรือ คอมพิวเตอร์

ในระยะยาวอาจพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานอิสระ ในการกำกับดูแลของหน่วยงานที่เป็นกลาง เพื่อประมวลผลจัดทำข้อมูลกลาง (เท่าที่จำเป็น) ด้านกำลังคนทั้งด้านอุปสงค์ อุปทาน และค่าจ้างแรงงาน ทั้งในรูปของแนวโน้มในอดีตและประมาณการ (Forecast) ไปในอนาคตเพื่อประโยชน์ในการเป็นฐานข้อมูลให้ผู้บริหารระดับสูงของทั้งฝ่ายรัฐบาล และเอกชน นำไปใช้ในการวางแผนในการผลิตและใช้กำลังได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เร่งรัดการสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศด้านแรงงาน เพื่อสร้างระบบความร่วมมือและการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานการให้บริการด้านการจัดหางานการคุ้มครองแรงงาน การแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคมและสวัสดิการแรงงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย ทิศทางการดำเนินงานและเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดแรงงานให้เอื้อiores โชนแก่ผู้ผลิตและผู้ใช้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนากำลังแรงงาน และการพัฒนาฝีมือแรงงานของประเทศไทยในอนาคต ตามวิสัยทัศน์การพัฒนากำลังแรงงานในระยะยาวของแผนแม่บทแห่งชาติ เพื่อที่จะก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาวัตน์ ให้แรงงานไทยสามารถแข่งขันกับแรงงานต่างประเทศได้ และสามารถพัฒนาทักษะของแรงงานภายในประเทศให้มีคุณภาพเป็นทักษะที่สูงขึ้น เพื่รองรับและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีจากต่างประเทศได้

Legislative Institutional Repository of Thailand

1) บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากบทต่างๆที่คณะอนุกรรมการฯ และคณะทำงานได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำเป็นเอกสารนั้น จะเห็นได้ว่า การดำเนินการในการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์นั้น มีปัจจัยสำคัญ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและโอกาส ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อการดำเนินการเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเกิดการการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งเป็นผลกระทบทั้งจากภายในประเทศและภายนอกประเทศดังที่กล่าวมาแล้ว อย่างไรก็ตาม การเตรียมพร้อม และการพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่องมีความจำเป็นยิ่งต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ การที่คณะกรรมาธิการการแรงงานและสวัสดิการสังคม (วุฒิสภา) ได้ให้ความสนใจและหยิบยกประเด็นเรื่องการพัฒนาฝีมือแรงงานในที่นี้เป็นสาระ ในขณะที่สถานการณ์ในปัจจุบัน อาจทำให้หลายฝ่ายมิได้ให้ความสำคัญ และสภาพการดำเนินงานกำลังเป็นปัญหาใหญ่ ซึ่งส่งผลให้มีแรงงานบางประเภทมากขึ้นความต้องการนั้น อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีความต้องการแรงงานหลายประเภทที่เป็นที่ต้องการในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออก เพื่อการทดแทนการนำเข้า เพื่อภาคการเกษตร และเกษตรแปรรูปอย่างต่อเนื่อง

การหาการพัฒนาสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้านั้น คงมิใช่ประเด็นหลักในการพิจารณาการดำเนินนโยบายการจัดการแรงงานในประเทศ เพราะประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ การเตรียมพร้อมเพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน ในวัฏจักรเศรษฐกิจในช่วงต่าง ๆ ในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากผลกระทบของประเทศที่ผ่านมามัน จะเห็นได้ว่า อุปสงค์และอุปทานด้านแรงงานนั้น มีได้อยู่ในดุลยภาพที่จะจัดการได้อย่างเหมาะสม ดังเช่นที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ซึ่งปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ ได้เกิดขึ้นเพราะการขาดแคลนข้อมูลต่างๆที่สำคัญ ที่จะสะท้อนความต้องการแรงงาน และฝีมือแรงงานในภาคการผลิตต่างๆตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องสถานะหรือเป็นการจับกระแสและติดตามการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงานในระยะหนึ่งระยะใด เพื่อให้กระทรวงแรงงาน และกระทรวง ทบวง กรม อื่นๆที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณา ปรับปรุง และแก้ไขนโยบายและแผนงาน ได้อย่างทันช่วงที่ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงต่างๆในภาคเอกชนในยุคโลกาภิวัตน์นั้น รวดเร็วกว่า เช่น การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสาร อันเกิดจากการสื่อสารที่รวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงด้านธุรกิจ การตลาด ความต้องการผู้บริโภค และการเปลี่ยนมือการครอบครองกิจการ อันเป็นผลจากการขยายกิจการ การเพิ่มฟังก์ชัน และการดำเนินการดำเนินนโยบายเปิดเสรีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในระยะต่อไป เป็นต้น

นอกจากประเด็นข้อชี้แนะที่ได้เสนอไว้ในบทต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นเอกสารนี้ ทางคณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้เล็งเห็นความสำคัญของคำประกอบที่เกี่ยวข้องกับ

การพัฒนาฝีมือแรงงานของไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ควรให้การสนับสนุนอย่างยิ่งในการยกระดับการพัฒนาฝีมือแรงงานขึ้นสู่ระดับสากลให้ทัดเทียมอารยประเทศ และคงไว้ซึ่งจุดเด่นของเอกลักษณ์สังคมไทย กล่าวคือ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านจิตสำนึกทางด้านคุณภาพการทำงาน และการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในสาระและลำดับค่าสูงสุดของการเสริมสร้างระเบียบวินัย จริยธรรม และจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ อันจะส่งผลต่อความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ปฏิบัติให้คู่တွ่งไปของแรงงาน ซึ่งสิ่งนี้ กลายเป็นสิ่งที่ถูกละเลยมากตลอดเวลาที่ผ่านมา ซึ่งกลายเป็นปัญหาและอุปสรรคประการหนึ่งในการยกระดับฝีมือแรงงานในบ้านเรา

อีกประเด็นที่สำคัญที่ไม่อาจจะมองข้าม ในการเตรียมพร้อมสำหรับการรองรับการตื่นตัวทางเศรษฐกิจในระดับอันใกล้ ก็คือการพัฒนากิจกรรมแข่งขันของการผลิตสินค้าในประเทศไทยต่อการค้าเสรีในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการดึงดูดความสนใจในการลงทุนจากทั้งภายในและจากต่างประเทศ ในการผลิตสินค้าเพื่อป้อนตลาดส่งออก ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา นักลงทุนอาจเล็งเห็นแต่ประเด็นหลักด้านต้นทุนต่ำ ด้านแหล่งวัตถุดิบ ตลอดจนความพร้อมของโครงสร้างและอุตสาหกรรมสนับสนุนในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศเพื่อนบ้านของไทย ซึ่งอีกนัยหนึ่ง ก็เปรียบเสมือนคู่แข่งในสนามการค้า ก็ได้พัฒนาและปรับปรุงข้อดีด้วยประการต่างๆ ซึ่งในสภาวะวิกฤติทางการเงินในภูมิภาคในปัจจุบัน ได้เร่งให้เกิดย้อนถิ่นเงินทุนที่ให้การลงทุนจากต่างประเทศชะลอตัวลง มีการย้ายฐานการผลิตออกไปประเทศอื่น ตลอดจนการลดการสั่งสินค้าบางประเภทที่ผลิตในบ้านเราลงไปมาก นั่นคือ การที่อุปทานด้านแรงงานไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ทั้งทางด้านคุณภาพ และรูปลักษณ์ (การออกแบบ) ซึ่งต้องอาศัยความรู้และความเชี่ยวชาญอย่างลึกซึ้งในสาขาต่างๆ (หรือ การพัฒนา technological know-how ของอุตสาหกรรมนั้นๆ นั่นเอง) นอกจากนั้น การส่งเสริมและพัฒนาให้ช่างฝีมือของไทยให้มีโอกาสไปทำงานในต่างประเทศ ในสาขาต่างๆ นั้น จะสามารถส่งผลต่อเศรษฐกิจโดยตรงในด้านการนำเงินตราต่างประเทศกลับสู่บ้านเกิด และยังสามารถช่วยอีกด้วย กล่าวคือ เป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรม ความพอใจ และรูปแบบของสินค้าและบริการที่ชาตินั้นๆ ซึ่งสามารถเสริมความรู้และความเข้าใจในการผลิตสินค้าป้อนตลาดนั้นๆ ได้ดีขึ้นในอนาคต

การพัฒนากิจกรรมในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมแขนงต่างๆ ทั้งภาคการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค ที่เป็นฐานสินค้าสำคัญต่อการนำรายได้สู่ประเทศในปัจจุบันและอนาคตนั้น เป็นสิ่งที่หังจะต้องเร่งดำเนินการศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนมาตรการในการปฏิบัติแก่หน่วยงานในสังกัดต่างๆ ภายใต้แผนแม่บท ที่มีความคล่องตัวและเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยี และการกำกับดูแลการไหลออกของเทคโนโลยีที่คิดค้นในประเทศ (ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย) ดังที่ได้เสนอมาในบทก่อนหน้า

ข้อเสนอแนะ

ตามที่สรุปข้อคิดเห็นและข้อสังเกตที่กล่าวมาโดยสังเขปแล้วจะไม่จำเป็นต้องเป็นในเรื่องของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การศึกษา การพัฒนาการด้านต่างๆ ทำให้เราทราบถึงผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์และภาวะวิกฤต ซึ่งส่งผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ดังนั้นก่อให้เกิดการกำหนดแนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลง และแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้คล่องตัวได้ ซึ่งจะได้มีการกล่าวถึงข้อเสนอแนะบางส่วนที่เห็นว่าสำคัญ และควรที่จะเร่งรัดจัดทำให้เกิดเป็นแผนงานที่เป็นรูปธรรมโดย เพื่อให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเกิดความเข้าใจในบทบาทและสร้างความร่วมมือ อันจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังต่อไปนี้

บทบาทของภาครัฐ

1. การกำหนดนโยบายการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ

1.1. จัดตั้ง **ศูนย์วิเคราะห์ทรัพยากรแรงงาน** ขึ้นในกระทรวงแรงงาน โดยกำหนดภารกิจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และในการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องับแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาฯ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงแรงงานเอง เพื่อวิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลเป็นข่าวสารให้ถึงประโยชน์ต่อการนำมาใช้กำหนดทิศทางการวางแผนการบริหารและจัดการทรัพยากรแรงงานต่อทางราชการและเอกชน โดยมีบทบาทที่สำคัญดังต่อไปนี้

ก. การติดตามความต้องการและการเคลื่อนไหวของแรงงาน (จับชีพจรตลาดแรงงาน) โดยการวิเคราะห์ สํารวจข้อมูลและดัชนีที่บ่งชี้ทิศทางและความต้องการในตลาดแรงงานทั้งในด้านจำนวนและสาขาวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในช่วงเวลาหนึ่ง

ข. การแสดงข้อมูลให้เห็นถึงปริมาณและสาขาของแรงงานที่ผลิตได้ **รวมถึง** ปริมาณ แรงงานที่ขาดแคลน หรือสั้นตลาดอยู่ในขณะทำการวิเคราะห์นั้น

ค. เป็นแหล่งข้อมูลที่จะสามารถใช้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่แรงงานไทย ไปประกอบอาชีพในต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้ให้แรงงานไทยมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือมากขึ้น

ง. เป็นเครื่องช่วยชี้แนะสถาบันการศึกษาทั้งในและนอกระบบ ให้วางแผนการขอตัวหรือเร่งการผลิตแรงงานในสาขาที่เกินหรือขาดแคลนได้อย่างเหมาะสม

จ. องค์การกลางในภาคเอกชน เช่น สมาอุตสาหกรรม, สมาหอการค้า ควรมีหน่วยรวบรวมข้อมูลการใช้แรงงาน โดยอาจขอตั้งงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

1.2. กำหนดบทบาทของรัฐบาลให้มุ่งเน้นการส่งเสริม และการพัฒนา มิใช่การผลิตแรงงาน กล่าวคือ รัฐบาลมีบทบาทในการปลูกสร้างความรู้และการศึกษาในขั้นพื้นฐาน และจะต้องให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนภาคเอกชนที่มีความพร้อมให้มีความสามารถในการ “ต่อยอด” ความรู้ของแรงงานจากพื้นฐานความรู้และการศึกษาที่รัฐมอบให้ให้มีทักษะและความสามารถสูงขึ้น เชี่ยวชาญขึ้น ซึ่งรัฐบาลกำหนดมาตรการการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมให้มากขึ้นกว่าที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537 เช่น มาตรการด้านการลดหย่อนภาษีอากรเครื่องจักรอุปกรณ์ ซึ่งถ้าสถานประกอบการจัดซื้อเครื่องจักรใหม่ 10 เครื่อง รัฐบาลยกเว้นภาษีมูลค่าการค้าให้ 1 เครื่อง เพื่อใช้ในการฝึกอบรมแรงงานสำหรับเทคโนโลยีใหม่ เป็นต้น

1.3. เพิ่มมาตรการให้มีการวัดและการประเมินผลสำเร็จของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และศูนย์การฝึกอบรมต่างๆ (Accreditation) ทั้งการเรียนการสอน หลักสูตร การวัดผล ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศ กล่าวคือ มาตรฐาน ISO 9000 ตลอดจนส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะให้ได้มาตรฐานในสาขาอุตสาหกรรมนั้นๆ เช่น มาตรฐาน QS 9000 ในอุตสาหกรรมยานยนต์ เป็นต้น

1.4. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ควรปรับปรุงสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานที่เป็นหน่วยฝึกอบรมขนาดใหญ่ ให้มีลักษณะเป็น “วิทยาลัยชุมชน” นอกเหนือจากการฝึกอบรมในหลักสูตรปกติ เช่น เปิดให้บริการในภาคค่ำ เพื่อลูกจ้างที่ทำงานในภาคกลางวันได้มีโอกาสพัฒนาทักษะฝีมือในรูปแบบใหม่ มีวามไม่มุ่น จัดให้มีการเรียนการสอนในวิชาสามัญขั้นพื้นฐาน ในรายวิชาที่เป็นโคระบบโทรทัศนวงจรปิด ให้บริการแนะแนววิชาชีพโดยอิงกลยุทธ์ที่สนับสนุนแบบบริการอินเตอร์เนท เป็นต้น

1.5. การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ควรได้รับการพิจารณา ประสานประโยชน์กับหน่วยฝึกอบรม ในการจัดทำหลักสูตรพัฒนาฝีมือแรงงาน ระดับ ช่างฝีมือ ช่างฝีมือ และ ช่างเทคนิค

- 1.6. ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (Small & Medium Enterprises) เพื่อให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างกิจการขนาดใหญ่ และ SMEs เพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม และการพัฒนาทักษะ ตลอดจนการเพิ่มมาตรการในการประเมินผลมาตรการช่วยเหลือ ส่งเสริม พื้นฟู และพัฒนากระดับอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้สนองตอบความต้องการการผลิต และอุตสาหกรรมสนับสนุนของประเทศอย่างยั่งยืน
- 1.7. ให้กำหนดนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ทางกระทรวงอุตสาหกรรม ได้วางแผนนโยบายส่งเสริมหลักไว้ให้สอดคล้องกัน ตลอดจนการกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับแรงงานที่มีฝีมือให้เป็นแรงงานฝีมือในที่สุด ซึ่งมีแนวทางดังนี้
- ก. ให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานเข้ามาเป็นกลไกเสริมให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 - ข. ให้พิจารณาการพัฒนาการศึกษาในระบบในลักษณะวิทยาลัยชุมชน (เป็นสถาบันที่ให้บุคคลที่สนใจการพัฒนาฯ ไปฝึกปฏิบัติงานฝึกเลี้ยง หรือวิดิทัศน์ได้ด้วยตนเองในภาคค้า)
 - ค. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานกลางและสถาบันฯ ภาคของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ควรเน้นการฝึกยกระดับฝีมือให้แก่ผู้จ้างในสถานประกอบการต่างๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดให้มีบริการเสริมอื่นๆ เช่น ห้องสมุดชุมชนด้านข้อมูลแรงงาน สถานประกอบการ แหล่งฝึกฝีมือแรงงาน
 - ง. ให้วางแผนมาตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะในการทำงานเพื่อความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Competency Based Training) เพื่อให้เกิดการส่งเสริมให้แรงงานมีความรู้ความสามารถ และพัฒนา Know-how ให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป
- 1.8. เพื่อประโยชน์ของการพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่ทันต่อเหตุการณ์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและกระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จะต้องกำหนดเงื่อนไขการขอจัดตั้งสถานประกอบการให้มีการแสดงข้อดีตำแหน่ง และจำนวนแรงงานที่จะต้องจ้าง เพื่อกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจะได้จัดทำโครงสร้างการใช้แรงงานตามสาขาอุตสาหกรรม ตามขนาดของการลงทุน และระดับของการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลให้การวิเคราะห์ความต้องการแรงงานเป็นไปได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์
- 1.9. กระทรวงอุตสาหกรรมต้องเร่งรัดการดำเนินงานของสถาบันอิสระที่จะผลิตบุคลากรเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเฉพาะด้านโดยเร็ว ซึ่งตามมติ ค.ร.ม. ปี 2539 และ 2540 ได้แบ่ง

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, สถาบันอาหาร, สถาบันยานยนต์, สถาบันไฟฟ้า
และอิเล็กทรอนิกส์

- 1.10. ให้คณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานการฝึกอาชีพแห่งชาติ ทั้งในด้านกลาง (กพร.ปช.) และในส่วนจังหวัด (หพร.ปจ.) ติดตามและส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้ประกาศปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม 13 สาขา รวมทั้งการส่งเสริมการประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลาง (SME)
 - 1.11. ให้ส่งเสริมให้ดำเนินการปลูกจิตสำนึกต่อสภาพแวดล้อมแก่แรงงานในทุกระดับ และสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้าร่วมการดำเนินการตามมาตรฐาน ISO 14000 เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง และการเข้มงวดต่อผลิตภัณฑ์ที่จะส่งออกไปต่างประเทศในอนาคตอันใกล้
 - 1.12. กำหนดหลักการให้มีข้อตกลงแลกเปลี่ยนบุคลากรระยะสั้นระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และสถานประกอบการ เพื่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรฝึกในการพัฒนาฝีมือแรงงาน
2. การกำหนดนโยบายมุ่งเน้นการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจต่อภาคเอกชนในการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน
- 2.1. ให้สิทธิพิเศษทางภาษีแก่โรงงาน สถานประกอบการและธุรกิจภาคเอกชนที่ส่งพนักงาน หรือคนงานเข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมทั้งสนับสนุนให้สถานประกอบการ หรือโรงงานต่างๆ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป จัดตั้งหน่วยฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานของตนเอง โดยสามารถนำค่าใช้จ่ายไปหักภาษีได้มากกว่า 1.5 เท่า
 - 2.2. ส่งเสริมให้สถาบันการฝึกอบรมทั้งของภาครัฐ เอกชน ร่วมกันจัดการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มทักษะในด้านการบริหารและการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคลากร การเงิน การบัญชี การตลาด และการจัดองค์การธุรกิจให้แก่ ผู้ประกอบการ ลูกจ้าง และหัวหน้างานในระดับต้น และระดับกลางอย่างกว้างขวาง
 - 2.3. สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน องค์การลูกจ้าง องค์กรนายจ้าง องค์กรพัฒนาเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการร่างหลักสูตรการจัดการฝึกอบรม การกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน การกำหนดนโยบายและบทบาทของภาครัฐในด้านการขยายบริการร่วมกัน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

- 2.4. ปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกในการขออนุญาตนำเข้าวิทยากรทางด้านการฝึกอบรมที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในสาขาเฉพาะด้านต่างๆ ที่ขาดแคลนมาใช้ในการขยายงานด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน
 - 2.5. ให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากรแก่สถานประกอบการหรือโรงงานที่บริจาคเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการเรียนการสอนแก่ศูนย์ หรือสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สามารถนำไปคำนวณเป็นต้นทุนในการหักภาษีรายได้มากกว่า 1 เท่า
 - 2.6. ให้ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจเพื่อให้มีการพัฒนาเพิ่มปริมาณและยกระดับความรู้ให้ครู ครูช่าง หรือวิทยากรพิเศษ ได้รับการพิจารณาผลตอบแทนและความก้าวหน้าในสายอาชีพตามขีดความสามารถและทักษะในสาย โดยประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน
 - 2.7. ในกรณีที่รัฐมีนโยบายที่จะจัดตั้งกองทุนประกันการว่างงานขึ้นตาม พรบ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 ให้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข รั้อยละ 10 ของกองทุนประกันการว่างงานที่สถานประกอบการและผู้ประกันตนสามารถขอรับเบิกค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานได้
 - 2.8. ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้จัดตั้งมูลนิธิหรือสมาคมเพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยเฉพาะการพัฒนาฝีมือแรงงานชั้นสูง ซึ่งรัฐอาจจัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความเหมาะสม เช่น การรับแรงงานที่มีรายได้ต่ำเข้ารับการฝึกอบรม
 - 2.9. ให้มีหน่วยงานภายนอกทำการประเมินผลสำเร็จของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และศูนย์การฝึกอบรมต่างๆ (Accreditation) ทั้งการเรียนการสอน หลักสูตร การวัดผล ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐานเดียวกัน
3. **เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการเตรียมพร้อมสู่ตลาดแรงงาน**
- 3.1. ให้รัฐส่งเสริมความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาพื้นฐาน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสให้ทัดเทียมกันอย่างจริงจัง และแก้ไขปัญหาคาราคาเขินครูสอน โดยระบบการศึกษาทางไกลที่มีอยู่
 - 3.2. ระบบการศึกษาไทยควรกลับมาสู่การเน้นในเรื่องวินัยในการทำงานในทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อให้กำลังแรงงานที่ผลิตออกมาได้มีวินัย และคุณธรรมในการทำงาน โดยอย่างน้อยบรรจุหลักสูตรในเรื่อง 5ธ. (1. สะอาด - ทำให้เป็นระเบียบ 2.

สะดวก - วางของในที่ๆ ควรอยู่ 3.สะอาด - ทำความสะอาด 4.สุจริต - รักษา
ความสะอาด 5.สร้างนิสัย - ฝึกให้เป็นนิสัย) ลงไปในการเรียนการสอนสายสามัญ
เพื่อเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีแก่ประชาชนของชาติทุกคนตั้งแต่เยาว์วัย และ
เป็นนิสัยที่ติดตัวไปโดยตลอด ซึ่งหลักสูตร 5.ศ. นี้ เป็นวิธีการฝึกอบรมที่มีประสิทธิ
ภาพมากในด้านการสร้างระเบียบวินัยในการทำงาน ซึ่งสถานประกอบการชั้นนำ
ขนาดใหญ่ได้มีการจัดฝึกอบรมเป็นพื้นฐานของการทำงานให้แก่พนักงานในทุกระดับ

- 3.3. จัดตั้ง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือจาก
สถานการศึกษา เช่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ซึ่งได้ดำเนิน
การให้การศึกษาด้านนี้มาแล้วกว่า 10 ปี เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความสนใจในสาย
เทคโนโลยีมีพื้นฐานที่แน่น และสามารถศึกษาต่อในระดับวิชาชีพชั้นสูงที่อิง
เทคโนโลยีได้ โดยในระยะแรกอาจมีการเปรียบเทียบกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายสายปกติ เพื่อศึกษาแนวทางและการขยายผลต่อไป
- 3.4. ให้การศึกษานอกโรงเรียนมีการสอบเทียบเป็นรายวิชาที่จำเป็นแก่การพัฒนาฝีมือแรง
งานในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
โดยเปิดโอกาสให้ผู้อยู่นอกระบบการศึกษาที่ต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานให้สูงขึ้น
สามารถมาทดสอบกับข้อสอบมาตรฐานได้
- 3.5. กระตุ้นให้สถาบันการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ดำเนินโครงการเพิ่มประสบการณ์ด้าน
สหกรณ์ให้แก่ครูผู้สอน ขณะเดียวกันก็ขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อ
ขยายโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกงาน (ปฎิบัติงาน) ในโรงงานมากยิ่งขึ้น (ระบบโรงงาน-
โรงเรียน) ตลอดจนกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู และการสอบไปประกอบวิชาชีพ เช่น
เดียวกันอาชีพอื่นๆ เช่น แพทย์ วิศวกร หรือนักกร
- 3.6. เพื่อเร่งรัดการพัฒนาฝีมือแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการ กระทรวงศึกษา
ธิการควรพิจารณาจัดการทดสอบความรู้สามัญขั้นพื้นฐานเป็นรายวิชาให้แก่แรงงาน
ประเภทกึ่งฝีมือ โดยออกประกาศนียบัตรรับรองความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ
ตอนปลายใน 4 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ, คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
จากทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วเป็นประมวลข้อเสนอแนะต่อบทบาทที่รัฐพึงจะมีในอนาคตที่จะให้
การพัฒนาฝีมือแรงงาน และการพัฒนาทางการศึกษาดำเนินไปได้อย่างถูกต้อง ตรงกับความต้องการ
และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของตลาดแรงงานต่อไป โดยจะต้องคำนึงถึงการกระทำให้เป็น
เกิดผลเป็นรูปธรรมมากที่สุด ข้อเสนอแนะเหล่านี้จึงจะมีประโยชน์ต่อประเทศชาติในการพัฒนา
กำลังแรงงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. _____. เป้าหมายการรับนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ ในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8.
2. _____. รายชื่อโครงการภายใต้แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม แผนงานที่ 3 กระตุ้นขีดความสามารถ และปรับกระบวนการผลิต ให้มีต้นทุนและการส่งมอบสินค้าที่แข่งขันได้.
3. _____. รายชื่อโครงการภายใต้แผนงานปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม แผนงานที่ 4 บ่มเพาะและเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมสนับสนุนขนาดกลางและขนาดย่อม.
4. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาฝีมือแรงงาน. 2540 .
5. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. นามสงเคราะห์ หน่วยงานฝึกอบรม. 2537.
6. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. แนะนำมาตรฐานฝีมือแรงงาน. 2540.
7. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.สรุปภารกิจของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงและสวัสดิการสังคม ปีงบประมาณ 2542, 2541.
8. กระทรวงพาณิชย์.ผลกระทบของข้อตกลง GATT และ AFTA ที่มีต่อธุรกิจและอุตสาหกรรมไทย. ข้อมูลประกอบการประชุมอนุกรมวิชาการแรงงานและสวัสดิการสังคม.
9. กองวิชาการและแผนงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. การพัฒนาฝีมือแรงงาน 2539, 2540.
10. กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วัตถุประสงค์ นโยบายมาตรการในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
11. กองวิชาการและแผนงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. สถิติจัดหางาน 2540, 2541.
12. กองวิชาการและแผนงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.สถิติพัฒนาฝีมือแรงงาน ปีงบประมาณ 2540.
13. คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา, สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. การพัฒนาแรงงานในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ. รายงานการสัมมนา. 2541.
14. คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ.บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2541 - 2545). 2541.
15. คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม.แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ เพื่อการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม.แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2541 - 2545). 2541.
- 16.ฝ่ายการวิจัยทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาสังคม มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (IDRI). แผนกลยุทธ์การพัฒนากำลังคน เพื่ออุตสาหกรรมการผลิตและบริการของประเทศไทย พ.ศ. 2541-2549. รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนต่อกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.2541
17. มีทนา พานิชานันท์, นิวัติ อิงพรประสิทธิ์. การฉายภาพอุทยานแรงงาน จำแนกตามระดับและสาขาการศึกษา. โครงการแม่บทการพัฒนากำลังคนของประเทศไทยในช่วงปี 2540 - 2542. มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.2541.

ตาราง ค่าดัชนีราคา (ราคาของแรงงาน)ตามสถานศึกษา ปี 2539

2539	Less than Elementary	Elementary	Lower Secondary	Higher Secondary	Lower Voc.	High Tech. Voc.	Academic and Voc Univ.	Teacher Training	Short Voc.	Total
Agriculture	1,482,219	13,386,163	917,332	203,108	58	66,616	59,512	20,658	1,557	16,126,228
Mining	1,987	34,446	4,893	472	-	1,435	3,768	-	-	47,992
Manufacturing	189,510	2,731,040	705,152	238,953	-	200,720	255,143	12,053	913	4,333,484
Construction	153,111	1,721,582	169,689	32,077	-	30,712	61,989	1,890	-	2,171,950
Utility	3,476	53,678	21,013	6,065	-	16,815	40,347	1,497	-	142,891
Commerce	247,995	2,412,725	642,685	220,686	326	262,563	810,617	42,165	37	4,342,799
Transportation	19,077	594,245	161,367	43,307	-	50,097	77,236	9,352	-	654,691
Services	129,938	1,608,012	607,390	258,427	185	237,137	747,834	500,957	5,293	4,095,173
Others	332	1,139	1,660	716	-	5,612	10,016	-	-	19,435
Total	2,227,645	22,543,035	3,231,181	1,003,810	569	874,707	1,757,462	588,572	7,800	32,234,783

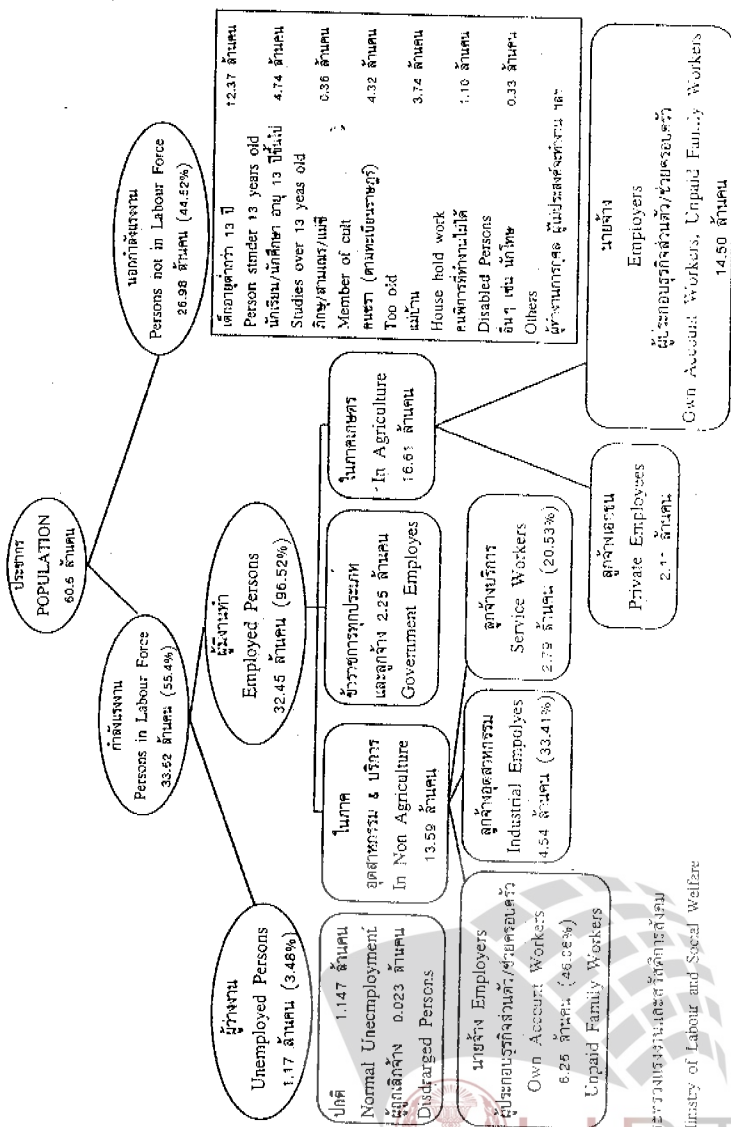
Source: NSO

ฐานราคา ปี 1,900 (TDR)

Year 1931-2539 adjusted by new weighted by TDR on Dec. 1997

Year 2539-2532 use old weighted by I.F.S.

ตารางแสดงโครงสร้างประชากรและกำลังแรงงานของประเทศไทย ปี 2549
(STRUCTURE OF POPULATION AND LABOUR FORCE IN THAILAND, 1997)

ที่มา: กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
Source: Ministry of Labour and Social Welfare

ตารางแสดงกำลังแรงงานและการมีงานทำ ปี 2540

LABOUR FORCE AND EMPLOYMENT, 1997

กำลังแรงงานและการมีงานทำ	จำนวน (ล้านคน)		Labour Force and Employment
	Number (Person) (Million)	ร้อยละ Percent	
ประชากร	66.63	100.00	Population
1. กำลังแรงงาน	33.62	55.48	1. Persons in Labour Force
1.1 ผู้มีงานทำ	32.45	(96.52)	1.1 Employed Persons
1.2 ผู้ว่างงาน	1.17	(3.48)	1.2 Unemployed Persons
1.2.1 ปกติ	1.147		1.2.1 Normal Unemployment
1.2.2 ผู้ถูกไล่อจ้าง	0.023		1.2.2 Discharged Persons
2. นอกกำลังแรงงาน	26.98	44.52 (100.00)	2. Persons Not in Labour Force
2.1 ผู้มีอายุต่ำกว่า 13 ปี	12.37	(45.85)	2.1 Persons under 13 years old
2.2 ผู้มีอายุ 13 ปีขึ้นไป	14.61	(54.15)	2.2 Persons over 13 years old
2.2.1 นักเรียน, นักศึกษา	4.74		2.2.1 Studies
2.2.2 ภิกษุ, สามเณร, แม่ชี	0.38		2.2.2 Member of a cult
2.2.3 คนชรา	4.32		2.2.3 Too old
2.2.4 แม่บ้าน	3.74		2.2.4 Household Work
2.2.5 คนพิการที่ทำงานไม่ได้	1.10		2.2.5 Disabled Person
2.2.6 อื่นๆ	0.33		2.2.6 Others

ที่มา : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

Source : Ministry of Labour and Social Welfare

ตารางแสดงกำลังแรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่ ปี 2540
(LABOUR FORCE ENTERING IN A NEW LABOUR MARKET, 1997)

ระดับการศึกษา	ผู้สำเร็จ การศึกษา Academic	ผู้ศึกษาต่อ Continue Studying	ผู้เข้าสู่ตลาด แรงงาน Entering Labour Market	Level of Educational
ปี 2537	1,846,791	1,549,343	297,448	1994
ปี 2538	1,940,341	1,649,349	290,992	1995
ปี 2539	2,041,964	1,750,039	291,925	1996
รวม ปี 2540	2,252,012	1,827,356	424,656	Total 1997.
ประถมศึกษา (ป.6)	953,997	906,298	47,699	Elementary Level
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	770,591	670,414	100,179	Secondary Level
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6, อาชีวศึกษา, อนุปริญญา)	436,853	250,644	186,209	High School level
อุดมศึกษา	90,571	-	90,571	University Level

ที่มา : กองบริหารตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน

Source : Labour Market Administration Division, Department of Employment

ตารางแสดงประมาณการกำลังแรงงานและอัตราว่างงาน ปี 2541 (หน่วย : พันคน)

(Estimated Labour and Employment 1998 (Unit Thousand))

รายการ	2541 ¹ 1998 ²	Item
1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (%)	- 5.1	1 Economic Growth Rate
2. ประชากรรวม	61,201	2. Population
3. ประชากรอายุ 19 ปีขึ้นไป	47,240	3. Persons Over 19 years old
4. กำลังแรงงานรวม	33,130	4. Labour Force
5. ผู้มีงานทำ	30,973	5. Employed Persons
- ภาคเกษตร	14,599	- In Agriculture
- นอกภาคเกษตร	16,414	- In Non Agriculture
6. ผู้ว่างงาน	1,456	6. Unemployed Persons
- หางานทำ (ว่างงานอย่างเปิดเผย)	539	- Looking for work
- ไม่หางานทำแต่พร้อมจะทำงาน	917	- Notlooking but available for work
7. ผู้ที่งานต่ำกว่าระดับที่เพิ่มซึ่งมาจากการวิกฤติและพร้อมจะทำงาน (ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)	1,000	7. Underemployed Persons
8. กำลังแรงงานที่รอฤดูกาลเกษตร (ค่าเฉลี่ย)	701	8. Seasonally Inactive Labour Force
- นอกฤดูกาลเกษตร (ก.พ.)	1,251	
- ในฤดูกาลเกษตร (ส.ค.)	150	
9. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	28,071	9. Persons Not in Labour Force
- ผู้มีอายุต่ำกว่า 13 ปี	13,961	- Persons under 13 years old
- ผู้มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป	14,110	- Persons over 13 years old
10. ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่เข้าสู่ตลาดแรงงาน	637	10. Labour Force Entering in a new Labour Market
11. อัตราการว่างงานรวม	4.40	11. Unemployment Rate (Percent)
- อัตราการว่างงานของผู้หางานทำ	1.63	- Looking for work (Percent)
- อัตราการว่างงานของผู้ไม่หางานทำแต่พร้อมจะทำงาน	2.77	- Not looking but available for work (Percent)
12. อัตราการว่างงานที่รอฤดูกาลเกษตร	2.12	12. Seasonally Inactive Labour Force Rate (Percent)
13. อัตราการเข้าสู่กำลังแรงงาน	70.13	13. Entering Labour Force Rate (Percent)

ที่มา : คณะกรรมการจัดทำบัญชีแรงงาน การมีงานทำและอัตราการว่างงาน ประกอบด้วยศูนย์ทะเบียนทะเบียนแรงงานและสถิติการจ้างงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนากระแสหลักในเศรษฐกิจไทยระยะที่สามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-8

แผนพัฒนาฯ	แนวคิด	ยุทธศาสตร์	ข้อจำกัด
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-2 (พ.ศ. 2504-2514)	* ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth Theory)	- การลงทุนต่างชาติ - การสะสมทุน - โครงสร้างพื้นฐาน	- การขยายตัวในประเทศ และ ปัจจัยด้านทุน - เทคโนโลยี การศึกษาและ แรงงานฝีมือ - ความล้มเหลวด้านบริหารจัดการ
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3-4 (พ.ศ. 2515-2524)	* การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ (Structural Adjustment)	- การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การโยกย้ายรายได้ และ ทรัพยากร - การเร่งรัดงาน - การรักษาความมั่นคง	- วิกฤติการณ์น้ำมัน 1 - ปัญหาหนี้สินเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจ - ปัญหาความเอื้อเฟื้อ - ปัญหาความยากจนและ ช่องว่างทางรายได้
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-6 (พ.ศ. 2525-2534)	* ความเจริญเติบโตและการกระจายรายได้ (Redistribution with Growth)	- การพัฒนาชนบทและ ปัจจัยพื้นฐาน - NICS - การเติบโตโดยการค้าส่งออก (Export-Led Growth)	- วิกฤติการณ์น้ำมัน 2 - วิกฤติการณ์หนี้สินต่างประเทศ - ปัญหาหนี้สินเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจ - ความเหลื่อมล้ำการกระจาย รายได้ ปัญหาคุณภาพชีวิตและ วิกฤติการณ์สิ่งแวดล้อม
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7-8 (พ.ศ. 2535-2544)	* ตลาดเสรี (Free Market)	- เปิดเสรีการค้าและการ เงิน (โลกไร้พรมแดน) - สถาบันการเงิน - มุ่งความเป็นหุ้นส่วนทาง การเงิน - ร่วมทางเศรษฐกิจกับ ประเทศเพื่อนบ้าน - การกระจายความเจริญสู่ ต่างจังหวัด - การลงทุนด้านบริการ มนุษย์ ให้ "คน" เป็นศูนย์กลาง การพัฒนา - การบริการทางสังคม	- วิกฤติการณ์พฤษภาคม 35 - ปัญหาการกีดกันทางการเงิน - ปัญหาการจราจรในกรุงเทพฯ - ความไม่สมดุลทาง การพัฒนา - สถานการณ์ - สถานการณ์เศรษฐกิจ เงินบาทลอย ตัว (2 กรกฎาคม 2540) - วิกฤติการณ์ทางการเงินของภูมิภาค เอเชีย และของโลก - การปิดกิจการของธุรกิจ สถาบันการเงิน - สถานการณ์แรงงาน - วิกฤติการณ์ค่าเงิน ประเทศ เช่น IMF, APB

ที่มา : ดัดแปลงจาก วิวัฒน์ชัย อัตถากร, สถานะแวดล้อมของการพัฒนาประเทศไทย, 2538

ตารางแสดงประมาณการจำนวนประชาชนอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีงานเชิงเศรษฐกิจ (Stock) จำนวนตามระดับการศึกษาสูงสุด (รวมกำลังเรียนและทำงานเชิงเศรษฐกิจด้วย)

	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ประชากร	35,358.8	21,960.0	24,824.7	24,264.7	23,854.7	23,428.5	23,007.0	22,582.3	22,191.6	21,782.9
มีงาน	3,359.3	3,543.5	3,747.7	3,360.2	4,180.5	4,393.2	4,589.2	4,776.9	4,954.4	5,119.7
เรียน	2,074.9	2,006.1	2,343.2	2,485.5	2,636.1	2,794.9	2,959.8	3,133.2	3,310.3	3,490.7
ทำงาน	2,530.2	2,772.0	3,014.3	3,256.3	3,503.7	3,757.2	4,016.2	4,288.9	4,569.6	4,860.4
รวม	35,223.3	33,481.6	33,730.0	33,366.9	34,174.9	34,373.8	34,572.2	34,791.3	35,032.9	35,353.7

(หน่วย: พันคน)

ที่มา : ประมวลจาก NESDB จัดส่วนระดับการศึกษาและกิจกรรมหลักกำหนดของข้อมูลการสำรวจแรงงานรอบที่ 3 ปี พ.ศ. 2540 สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กองการประชากรชุดที่ 6

ตารางแสดงสัดส่วนจำนวนตามระดับการศึกษาสูงสุด (ร้อยละ)

	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ประชากร	0.760	0.745	0.730	0.714	0.698	0.682	0.665	0.649	0.634	0.618
มีงาน	0.101	0.106	0.111	0.117	0.122	0.128	0.133	0.137	0.141	0.145
เรียน	0.062	0.066	0.069	0.073	0.077	0.081	0.086	0.090	0.095	0.099
ทำงาน	0.075	0.083	0.089	0.096	0.103	0.109	0.116	0.123	0.130	0.138
รวม	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

ที่มา : ประมวลจาก NESDB จัดส่วนระดับการศึกษาและกิจกรรมหลักกำหนดของข้อมูลการสำรวจแรงงานรอบที่ 3 ปี พ.ศ. 2540 สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กองการประชากรชุดที่ 6

ตารางแสดงราคาประเมินค่าทรัพย์สินตามบัญชีประเภท อสังหาริมทรัพย์ที่ซื้อขาย ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2549

(หน่วย: ล้านบาท)

	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ประเภทอสังหาริมทรัพย์	24,086.7	28,277.5	33,287.3	21,933.9	21,607.4	21,131.6	23,668.1	50,297.7	37,738.4	13,871.3
อสังหาริมทรัพย์ในเขตเมือง	5,371.2	3,955.4	5,435.8	3,330.4	3,768.1	5,327.6	4,381.1	4,240.8	4,393.1	4,615.0
อสังหาริมทรัพย์นอกเขตเมือง	1,261.3	1,111.6	1,130.1	1,297.5	1,374.6	1,512.3	1,635.8	1,756.0	1,807.3	2,044.2
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	866.2	837.6	860.3	816.8	835.7	837.9	1,040.0	1,122.5	1,122.3	1,153.6
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	1,112.7	1,079.8	1,330.3	1,364.2	1,486.5	1,572.6	1,684.8	1,820.9	1,966.1	2,004.5
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	658.3	702.3	761.5	843.5	878.1	1,053.7	1,205.7	1,268.4	1,372.9	1,422.7
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	123.0	128.1	131.1	142.9	152.8	154.6	155.3	156.3	157.9	158.4
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	682.8	642.7	661.3	690.9	718.7	747.7	770.1	792.6	827.6	834.3
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	17,813.8	20,965.3	20,211.3	16,786.2	16,652.1	17,043.7	21,278.9	31,727.7	31,510.4	11,112.0

ที่มา: กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

ตารางแสดงราคาประเมินค่าทรัพย์สินตามบัญชีประเภท อสังหาริมทรัพย์ที่ซื้อขาย ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2549

	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
อสังหาริมทรัพย์ในเขตเมือง	0.715	0.719	0.715	0.718	0.756	0.680	0.682	0.646	0.637	0.596
อสังหาริมทรัพย์นอกเขตเมือง	0.153	0.153	0.171	0.178	0.206	0.177	0.181	0.178	0.173	0.164
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	0.023	0.033	0.038	0.042	0.046	0.046	0.036	0.036	0.036	0.035
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	0.027	0.025	0.035	0.030	0.034	0.033	0.033	0.034	0.033	0.033
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	0.026	0.033	0.041	0.044	0.047	0.047	0.034	0.036	0.033	0.032
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	0.021	0.021	0.023	0.027	0.030	0.033	0.033	0.034	0.034	0.034
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	0.004	0.004	0.004	0.003	0.005	0.005	0.006	0.006	0.006	0.007
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	0.023	0.021	0.022	0.022	0.023	0.024	0.025	0.023	0.023	0.023
อสังหาริมทรัพย์ในเขตอุตสาหกรรม	1.003	1.000	1.000	1.003	1.000	1.002	1.003	1.003	1.003	1.003

ที่มา: กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

ตารางของอัตราส่วนผู้ถือหุ้นการตั้งหนี้ (ข้อ 2) จำนวนเงินระดับการตั้งหนี้และสภาพหนี้ ปี 2546-2549

ประเภทหนี้	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
หนี้สินการก่อหนี้	0.0967	0.0793	0.0606	0.0369	0.0198	0.0185	0.0157	0.0164	0.0141	0.0129
หนี้สินการก่อหนี้	0.1490	0.1389	0.1141	0.0866	0.0600	0.0279	0.0307	0.0331	0.0358	0.0358
หนี้สินการก่อหนี้	0.2993	0.3101	0.3270	0.3453	0.3665	0.3742	0.3718	0.3596	0.3627	0.3627
1) หนี้สินการก่อหนี้	0.1701	0.1764	0.1866	0.1981	0.2117	0.2176	0.2176	0.2176	0.2176	0.2171
2) หนี้สินการก่อหนี้ (ป.ม.)	0.1292	0.1337	0.1404	0.1471	0.1548	0.1565	0.1539	0.1518	0.1493	0.1487
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0650	0.0579	0.0607	0.0635	0.0663	0.0687	0.0652	0.0640	0.0625	0.0619
สิ่งปัดถาวรและหนี้สิน	0.0024	0.0025	0.0025	0.0025	0.0025	0.0025	0.0025	0.0025	0.0025	0.0025
ค่ารวม	0.0346	0.0347	0.0351	0.0355	0.0359	0.0360	0.0360	0.0360	0.0360	0.0360
หนี้สินการก่อหนี้	0.0648	0.0670	0.0705	0.0739	0.0779	0.0785	0.0777	0.0767	0.0753	0.0743
หนี้สินการก่อหนี้	0.0015	0.0016	0.0016	0.0016	0.0016	0.0016	0.0016	0.0016	0.0016	0.0016
หนี้สินการก่อหนี้	0.4550	0.4717	0.4983	0.5283	0.5638	0.5794	0.5636	0.5819	0.5832	0.5842
1) หนี้สินการก่อหนี้/หนี้สินการก่อหนี้	0.1905	0.1973	0.2081	0.2193	0.2335	0.2372	0.2335	0.2372	0.2372	0.2372
2) หนี้สินการก่อหนี้/หนี้สินการก่อหนี้	0.0574	0.0596	0.0630	0.0670	0.0716	0.0737	0.0739	0.0740	0.0740	0.0740
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0016	0.0017	0.0018	0.0018	0.0018	0.0018	0.0018	0.0018	0.0018	0.0018
หนี้สินการก่อหนี้	0.0028	0.0029	0.0029	0.0028	0.0027	0.0027	0.0027	0.0027	0.0027	0.0027
ค่ารวม	0.0590	0.1026	0.1085	0.1151	0.1228	0.1260	0.1250	0.1258	0.1255	0.1250
หนี้สินการก่อหนี้	0.0044	0.0045	0.0046	0.0045	0.0044	0.0045	0.0045	0.0045	0.0045	0.0045
หนี้สินการก่อหนี้	0.0239	0.0262	0.0274	0.0284	0.0296	0.0297	0.0298	0.0281	0.0274	0.0265
หนี้สินการก่อหนี้	0.2642	0.2743	0.2905	0.3086	0.3304	0.3409	0.3436	0.3479	0.3484	0.3512
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0681	0.0643	0.0682	0.0682	0.0682	0.0682	0.0682	0.0682	0.0682	0.0682
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0078	0.0081	0.0084	0.0087	0.0092	0.0093	0.0093	0.0093	0.0093	0.0093
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0018	0.0019	0.0021	0.0023	0.0025	0.0026	0.0026	0.0026	0.0026	0.0026
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0114	0.0117	0.0121	0.0126	0.0132	0.0137	0.0142	0.0147	0.0152	0.0157
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.1039	0.1065	0.1123	0.1183	0.1258	0.1334	0.1414	0.1499	0.1584	0.1669
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0114	0.0120	0.0132	0.0152	0.0177	0.0200	0.0224	0.0244	0.0267	0.0283
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0211	0.0221	0.0232	0.0242	0.0251	0.0257	0.0262	0.0267	0.0272	0.0277
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0082	0.0085	0.0091	0.0097	0.0105	0.0109	0.0111	0.0113	0.0114	0.0114
อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้	0.0007	0.0008	0.0009	0.0010	0.0012	0.0014	0.0016	0.0018	0.0020	0.0022
รวม	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000

หมายเหตุ : 1) ผู้ถือหุ้นและผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการตั้งหนี้รวม - ผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการตั้งหนี้รวม - ผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการตั้งหนี้รวม

2) อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้รวม - อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้รวม - อัตราส่วนการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้รวม

3) ผู้ถือหุ้นและผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการตั้งหนี้รวม - ผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้รวม - ผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการตั้งหนี้รวมการตั้งหนี้รวม

ที่มา : ข้อมูลทางการเงินของบริษัทมหาชน จำกัด และข้อมูลทางการเงินของบริษัทมหาชน จำกัด ปี 2540-2549

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญประธานคณะกรรมการ
การแรงงานเสนอต่อครับ

นายวีระ ปิตรชาติ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียน
ท่านประธานวุฒิสภา และท่านสมาชิก ผู้มีเกียรติ กระผม นายวีระ ปิตรชาติ
ประธานคณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา ขอกราบเรียนว่า
คณะกรรมการได้รับมอบจากวุฒิสภาให้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงาน
เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ในเรื่องนี้กระผม
จะต้องกราบเรียนว่า ในเรื่องการศึกษาที่เราได้พบว่า ขณะนี้ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น
จะต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น ทั้งในด้านความรู้ ทั้งในด้านคุณภาพของสินค้า
แม้กระทั่งในเรื่องของการเรียนรู้ภาษา เพราะฉะนั้นจากสิ่งที่เราได้ศึกษาได้พบว่า
แรงงานซึ่งอยู่ในตลาดแรงงานขณะนี้ยังมีความรู้ด้อยอยู่ คณะกรรมาธิการจึงมีความเห็น
ว่า ควรจะเร่งจัดพื้นฐานการศึกษาเป็นอันดับแรก คือให้มีการศึกษาก่อนถึงกับ ๘ ปี
เป็นอย่างน้อย แล้วก็ต่อไปเป็น ๑๒ ปีตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญด้วย นอกจากปรับ
การศึกษาแล้ว ในเรื่องการศึกษาอบรมนั้นก็ควรจะมีการร่วมมือประสานงานกันระหว่าง
หน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่การฝึกอบรม ตลอดจนภาคเอกชน ซึ่งถือว่าภาคเอกชน
นี้จะมีส่วนในการให้การฝึกอบรม โดยเฉพาะในเทคโนโลยีของการผลิตเป็นส่วนใหญ่นั่น
นอกจากนั้นเรายังมีความเห็นว่า ในเรื่องการศึกษาทางด้านเทคโนโลยีควรจะเป็นการ
ศึกษาสายอาชีพโดยเฉพาะอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะให้ความรู้ในด้านทางเทคนิคแก่ผู้ใช้
แรงงาน และพร้อมกันนี้กระผมก็ขอกราบเรียนเสนอไปแก้คำผิดซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้
ด้วยแล้วครับ ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : สมาชิก ที่ไม่ติดใจอภิปราย
นะครับ เพราะเสนอดีมาก ผมจะได้ขอมติที่ประชุมเลยนะครับว่า จะเห็นชอบด้วยกับ
ข้อเสนอแนะที่ถือเป็นข้อสังเกตนี้ของคณะกรรมการหรือไม่ มีท่านผู้ใดขัดข้องไหม
ครับ ไม่เห็นชอบด้วยมีไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก ยกมือ)

LIRT

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีน่ะครับ เห็นชอบด้วยเป็น
เอกฉันท์ จะเสนอให้รัฐบาลต่อไป

ต่อไประเบียบวาระที่ ๔.๔ อีกเรื่องเดียวเป็นเรื่องสำคัญที่
คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาความไม่สงบ ๕ จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาเสร็จแล้ว

- ๗/๑

รายงานการพิจารณา

ของ

**คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหา
5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ
ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล
วุฒิสภา**

กองกรรมาธิการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

ที่ สว 0009/(ร 54)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กท 10300

22 มีนาคม 2542

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ปัญหาความไม่สงบ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญทั่วไป) วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2541 ได้พิจารณาอนุมัติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส (นายสุลัยมัลย์ วงษ์พานิช เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล ซึ่งกรรมาธิการวิสามัญคณะนี้ประกอบด้วย

1. พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญรุขร	2. นายโกวิท สุรัสวดี
3. นายดำรง พุฒตาล	4. พลเรือเอก ทวีศักดิ์ ศรีประนูน
5. นายนิมุศตาร วาบา	6. พลเอก บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิรงค์
7. พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์	8. นายเพ็ญชัย บุญวัฒน์
9. นายวินัย สะมะฮูน	10. นายวิศาล กัทรกรรมมาท
11. พลเอก ศรินทร ธูปกล้า	12. พลตำรวจโท สมควร หนีกุล
13. นายสมชัย อุทกปริชา	14. นายสมพงษ์ ศรีะพันธ์
15. นายสุลัยมัลย์ วงษ์พานิช	16. คุณหญิงจุฬินา เพชรทองคำ
17. นายอาซิส เบ็ญหาวัน	18. นายอารีย์ วงศ์อารยะ
19. นายอาซิส พิทักษ์คุมพล	

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องปัญหาความไม่สงบ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล เสร็จเรียบร้อยแล้ว กล่าวคือ รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งที่คณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้เสนอแนะวิธีการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้รับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารรายงานที่แนบมาพร้อมนี้

อนึ่ง รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ โดยคณะกรรมาธิการวิสามัญ จัดได้นำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาในส่วนต่อไปในโลกาสันติภาพตามที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมาธิการวิพิจารณาดำเนินการแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อพิจารณาผลงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ต่อไป

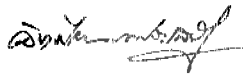
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ฮารีห์ วงศ์อารยะ

(นายฮารีห์ วงศ์อารยะ)

ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

สำเนาถูกต้อง

(นายจัตราไชย วงศ์ประเสริฐ)

หัวหน้าฝ่ายประชุม 3

กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมาธิการ

โทร 2441573, 2441671

โทรสาร 2441573

จุฬารัตน์ ฟิล์มพี
อภิชชาติ/กิตติ ทาน

รายงานของคณะกรรมการการศึกษาสามัญ

ศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันศุกร์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2541 ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการการศึกษาสามัญศึกษาปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส (นายสุลัยมัลย์ วงษ์พานิช เป็นผู้เสนอ) และที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติมอบหมายให้ คณะกรรมการการศึกษาสามัญ ได้พิจารณาศึกษาเพิ่มเติมอีก 2 จังหวัดคือ จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล รวม เป็น 5 จังหวัด และที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษา เรื่องดังกล่าว โดยมีกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานตามภารกิจไว้ 1 ปี นับตั้งแต่วันที่วุฒิสภามอบหมายและ คณะกรรมการสามัญ ได้ขอขยายเวลาการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวออกไปอีก 1 ปี นั้น บัดนี้ คณะ กรรมการสามัญ ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและปฏิบัติในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้รับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงรាយงานผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุม วุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86 ดังนี้

1) ที่ประชุมคณะกรรมการสามัญ ได้มีมติเลือกที่ตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ปรากฏผล ดังนี้

1.1 นายอารีย์ วงศ์อารยะ	เป็นประธานคณะกรรมการสามัญ
1.2 พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการสามัญ คนที่หนึ่ง
1.3 นายสุลัยมัลย์ วงษ์พานิช	เป็นรองประธานคณะกรรมการสามัญ คนที่สอง
1.4 นายวินัย สะมะฮูน	เป็นเลขานุการคณะกรรมการสามัญ
1.5 นายนิมิตต์ วาภา	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการสามัญ
1.6 นายโกวิท สุรัสวดี	เป็นโฆษกคณะกรรมการสามัญ

2) ที่ประชุมคณะกรรมการสามัญ ได้แต่งตั้ง นายจักรไทย รอดปะเสริฐ หัวหน้าฝ่าย ประชุม 3 กองกรรมการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 78 บรรค
สาม

LIRT

3) คณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ รวมทั้งเสนอกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ประกอบด้วย

3.1 นายอนันต์ อนันตกุล	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ
3.2 นายวิสุทธิ สิงห์จวงวรกุล	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ
3.3 ประธานสหภาพการค้าไทย	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ
3.4 คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ
3.5 คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ
3.6 ดร.โมฮัมหมัด อับดุลกาเดร์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ
3.7 ดร.หะสัน นม็ดนมาน	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ
3.8 ดร.อิมรอน มะลูลีม	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ
3.9 นายวิชณุ พูลสุข	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ

4) คณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้แต่งตั้งคณะทำงานอีกสามปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อพิจารณาศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งนำเสนอแนวทางและแผนงานในการพิจารณาศึกษา ของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ประกอบด้วย

4.1 นายวินัย สะมะฮุน	เลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ เป็นประธานคณะทำงาน
4.2 ดร.อารง สุทธาศาสน์	เป็นรองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
4.3 ดร.ชารมณี จินดาพันธ์	เป็นรองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
4.4 ผศ.ดร.สุรสิทธิ์ วิชิรเวช	เป็นเลขานุการคณะทำงาน
4.5 นายไพฑูรย์ บุญวัฒน์	เป็นคณะทำงาน
4.6 นายดำรง พุฒตาล	เป็นคณะทำงาน
4.7 ดร.ปกรณัม ปรีชากร	เป็นคณะทำงาน
4.8 ดร.ชัยวัฒน์ สดกานันท์	เป็นคณะทำงาน
4.9 นายพินัย อนันตพงษ์	เป็นคณะทำงาน
4.10 นายพรชิต บุญนาค	เป็นคณะทำงาน
4.11 ดร.อิมรอน มะลูลีม	เป็นคณะทำงาน
4.12 พลตรี เหว็ดร รัตนผ่องใส	เป็นคณะทำงาน

4.13 ดร.พีรยศ ราชิมมูลา	เป็นคณะทำงาน
4.14 นายนกิต พรหมายน	เป็นคณะทำงาน
4.15 รศ.เสาวนีย์ จิตต์หมวด	เป็นคณะทำงาน
4.16 นายเอกพร จัยสำราญ	เป็นคณะทำงาน
4.17 นายชูศักดิ์ มณีษยวงกูร	เป็นคณะทำงาน
4.18 นายอับดุลเลาะ ดักรู	เป็นคณะทำงาน
4.19 นายวิชัย ศรีขวัญ	เป็นคณะทำงาน
4.20 ผศ.ดลมนรจณ์ บากา	เป็นคณะทำงาน
4.21 นายชัยมัตต์ สมบูรณ์ เกื้อหลวง	เป็นคณะทำงาน
4.22 นายธนาธิวัฒน์ ศิริประชนะ	เป็นคณะทำงาน
4.23 นายดนัย มุสตา	เป็นคณะทำงาน
4.24 นายเสวตช สุนทรารุณ	เป็นคณะทำงาน
4.25 นายอับดุลยาลิม มินฮาร์	เป็นคณะทำงาน

5) คณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ได้เชิญบุคคลและหน่วยงานราชการต่าง ๆ มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น เพื่อประกอบการศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ

- นางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ฝ่ายกิจการพิเศษ
- นายบุญสม พิมพ์หนู เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงมหาดไทย

- นายพลการ สุวรรณรัฐ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
และผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหาร
จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศบ.บต.)

กระทรวงกลาโหม

- พลโท เนรงค์ เต็นอุดม ผู้บัญชาการกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ
และทหารที่ 43 (พตท.43)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- พลตำรวจโท สมเกียรติ พ่วงทรัพย์ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจสันติบาล
- พลตำรวจโท บุญเพ็ญ บำเพ็ญบุญ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 9

กระทรวงการต่างประเทศ

1. นายวีระศักดิ์ ฟุตระกุล
2. นายภาณุวัฒน์ ปริกยะมานนท์

อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก

รองอธิบดีกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง
และแอฟริกา

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

1. นายสมศักดิ์ ดันดีจจา
2. นายมนัส สุวรรณาทิน

รองผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ผู้อำนวยการกอง 7 สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. นายสุรเชษฐ์ แวอาณ
2. นายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ
3. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์
4. นายมุข สุไลมาน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนราธิวาส
พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดยะลา
พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนราธิวาส
พรรคความหวังใหม่

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปัตตานี
พรรคความหวังใหม่

บุคคลอื่น ๆ

นายสมชาย นิละไพจิตร

ทนายความ

6) คณะกรรมการอัยการวิสามัญฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในเชิงลึก ตลอดทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคือ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล เมื่อวันที่ 15-17 มิถุนายน 2541 ณ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา และคณะกรรมการอัยการวิสามัญฯ ได้มอบหมายให้คณะทำงานได้เดินทางไปศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอีก 2 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดให้สมบูรณ์มากที่สุด คือ เมื่อวันที่ 20-24 กรกฎาคม 2541 ณ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา และเมื่อวันที่ 27-29 กันยายน 2541 ณ จังหวัดยะลาและปัตตานี

7) คณะกรรมการอัยการวิสามัญฯ ได้ดำเนินการจัดสัมมนาเรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล” เมื่อวันอังคารที่ 9 มีนาคม 2542 โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความเห็นจากผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปที่เกี่ยวข้องจำนวน 200 คน

8) จากการพิจารณาผลการศึกษาข้างต้น คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ จึงขอเสนอรายงานการศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล ซึ่งสาระสำคัญเรียงตามลำดับของรายงานการศึกษา ฉบับนี้ประกอบด้วยข้อมูลสภาพทั่วไปด้านกายภาพเศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังและที่มาของปัญหาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรอบการศึกษาและสาเหตุหลักของสภาพปัญหา ที่มาของปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะเป็นปัญหาหลักที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ อีก 7 ปัญหาคือ ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย ปัญหาอิทธิพลทั้งด้านปัญหาการเมือง ปัญหาการศึกษา ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติดและปัญหาสิทธิของรัฐ โดยในทุกมิติของปัญหาเหล่านี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ศึกษาวิเคราะห์ พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางแก้ไขในลักษณะข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและปฏิบัติ เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณา และหากที่ประชุมวุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับรายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ แล้ว ได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาขอหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยอย่างถาวรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(นายทวีชัย สมนาม)

เลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 : สภาพทั่วไป	1-1
1.1 ข้อมูลพื้นฐาน	1-1
1.2 ด้านศาสนาและวัฒนธรรมอิสลาม	1-18
บทที่ 2 : ภูมิหลังและที่มาของปัญหา	2-1
2.1 ภูมิหลัง	2-1
2.2 ที่มาของปัญหา	2-15
บทที่ 3 : กรอบการศึกษาและสาเหตุหลักของปัญหา	3-1
3.1 กรอบการศึกษา	3-1
3.2 สาเหตุหลักของปัญหา (ปัญหาสังคมจิตวิทยา)	3-2
บทที่ 4 : ปัญหาหลักในปัจจุบัน	4-1
4.1 ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย	4-1
4.2 ปัญหาอิทธิพลท้องถิ่น	4-10
4.3 ปัญหาการเมือง	4-22
4.4 ปัญหาการศึกษา	4-36
4.5 ปัญหาความยากจน	4-47
4.6 ปัญหายาเสพติด	4-55
4.7 ปัญหาสิทธิของรัฐ	4-70
บทที่ 5 : สรุปผลการศึกษา	5-1
บรรณานุกรม	

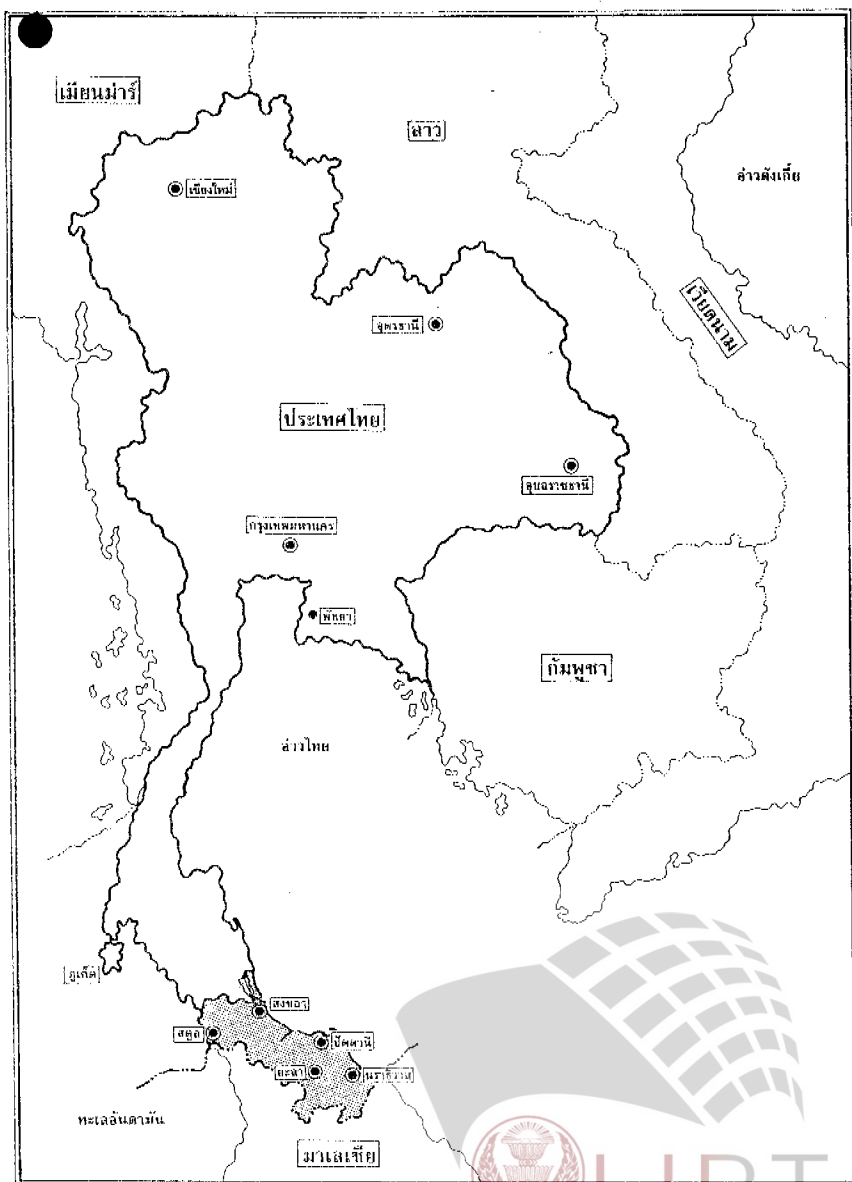

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภาคผนวก

- ญัตติเรื่องขอให้ตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญ เพื่อศึกษาปัญหาชายแดนภาคใต้
- แต่งตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- คำสั่งแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการวิสามัญ
- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บริเวณที่ตั้ง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

Legislative Institutional Repository of Thailand

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ข้อมูลด้านกายภาพ

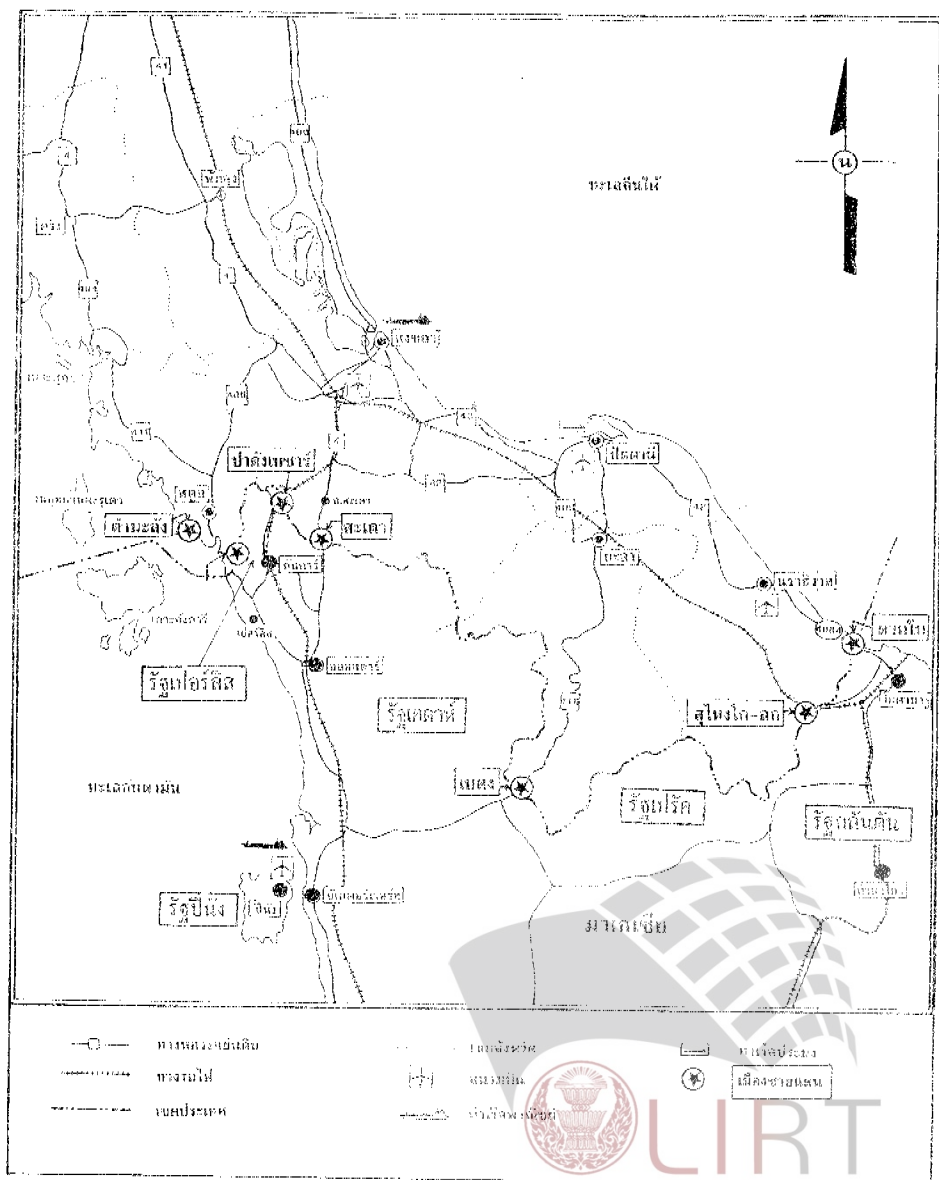
พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 20,810 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณร้อยละ 29.42 ของภาคใต้ และ/หรือร้อยละ 4 ของพื้นที่ทั่วประเทศประมาณ 13,006,081 ไร่

1) ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาและป่าประมาณร้อยละ 34 เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดประมาณร้อยละ 20 เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลพรุและป่าชายเลนประมาณร้อยละ 46 (ต้นอ่าวไทยยาว 330 กิโลเมตร และด้านทะเลอันดามันยาว 145 กิโลเมตร) นอกจากนี้แล้วมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านคือ ประเทศมาเลเซียเ็นระยะยาวถึง 573 กิโลเมตร

2) การใช้ที่ดิน

พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 13,006,081 ไร่ แบ่งการใช้ที่ดินออกเป็นพื้นที่การเกษตรประมาณ 7,362,173 ไร่ (ร้อยละ 56.6) พื้นที่ป่าไม้ประมาณ 2,570,936 ไร่ (ร้อยละ 19.7) พื้นที่แหล่งน้ำประมาณ 725,625 ไร่ (ร้อยละ 5.6) และพื้นที่ที่อยู่อาศัยและอื่น ๆ ประมาณ 2,344,342 ไร่ (ร้อยละ 18.0) ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันการใช้ที่ดินของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในภาคเกษตรกรรมโดยเฉพาะพื้นที่การทำสวนยางในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นราว 1 ล้านไร่ โดย

รองลงมาเป็นการทำนาทุ่งปัจจุบันมีพื้นที่ราว 90,000 ไร่ ในขณะที่พื้นที่ป่าไม้กลับมีจำนวนลดลงราว 1 ล้านไร่

3) แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) ลุ่มแม่น้ำทางฝั่งตะวันตกก ซึ่งไหลลงสู่อ่าวไทย ได้แก่ คลองรัตภูมิ คลองอู่ตะเภา คลองนาทวี คลองเทพา ในบริเวณลุ่มน้ำจังหวัดสงขลา แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี ในบริเวณลุ่มน้ำจังหวัดปัตตานี แม่น้ำโกก-ลก แม่น้ำบางนรา และแม่น้ำสายบุรี (บางส่วน) ลุ่มน้ำจังหวัดนราธิวาส และ 2) ลุ่มน้ำจังหวัดสตูลซึ่งอยู่ด้านตะวันตกจะไหลลงสู่ทะเลอันดามันเป็นคลองสายสั้น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ คลองละงู คลองดุสน (คลองบ่าบัง) คลองลำโสน และคลองการะเกตุ เป็นต้น

ส่วนแหล่งน้ำใต้ดินในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาลบริเวณอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งน้ำบาดาลที่ครอบคลุมพื้นที่ริมทะเลตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราชลงมา และอีกส่วนหนึ่ง ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล ที่ต่อเนื่องจากอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ล้ำเข้าไปในจังหวัดยะลา ลงมาจนถึงจังหวัดปัตตานี

สำหรับแหล่งน้ำธรรมชาติในแต่ละจังหวัดที่สำคัญ ๆ ประกอบด้วย

จังหวัดสงขลา : มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญคือ ทะเลสาบสงขลา พื้นที่ 1,046 ตารางกิโลเมตร คลองอู่ตะเภา ยาวประมาณ 90 กิโลเมตร คลองเทพา ยาวประมาณ 80 กิโลเมตร คลองรัตภูมิ ยาวประมาณ 45 กิโลเมตร และคลองนาทวี ยาวประมาณ 70 กิโลเมตร

จังหวัดปัตตานี : มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญคือ แม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี มีแม่น้ำห้วยลำอาเริ คลองต่าง ๆ ที่เป็นสาขาทั้งสิ้น 325 สาย

จังหวัดยะลา : มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญคือ แม่น้ำปัตตานี มีแม่น้ำห้วยลำธารคลองต่าง ๆ ที่เป็นสาขาทั้งสิ้น 383 สาย

จังหวัดนราธิวาส : มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญคือ แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำโก-ลก แม่น้ำบางนรา และแม่น้ำตากใบ มีแม่น้ำ ห้วยลำธาร คลองต่าง ๆ ที่เป็นสาขาทั้งสิ้น 627 สาย

จังหวัดสตูล : มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญคือ คลองละงู คลองลำโลนน้อย คลองบาราเกด (หรือคลองท่าแพ) คลองกำบัง คลองท่าจีน นอกจากนี้ยังมีลำคลองสั้น ๆ หลายสาย เช่น คลองปยู คลองเจ๊ะบิลัง คลองทุ่งรี ฯลฯ

4) ทรัพยากรธรณีและเชื้อเพลิงธรรมชาติ

พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุต่าง ๆ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะดีบุกเป็นแร่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก แต่ในปัจจุบันยังมีแร่ดินขาว ตะกั่ว พลวง มังกานีส และถ่านหิน ตลอดจนแร่ทองคำ นอกจากนี้ ยังได้มีการค้นพบแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติที่สำคัญ เช่น น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติและถ่านหินที่มีศักยภาพพอเพียงในการพัฒนาเพื่อเป็นเชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้า ตลอดจนมีการค้นพบหินอ่อนในจังหวัดยะลาและหินปูนในเขตอำเภอละงูและอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ซึ่งสามารถพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมขั้นต่อไป

(2) ข้อมูลด้านสังคม

1) ประชากรและการมีงานทำ

ณ สิ้นปี พ.ศ. 2540 พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประชากรทั้งสิ้น 3,100,806 คน หรือร้อยละ 39.0 ของภาคใต้ และร้อยละ 5.1 ของทั่วประเทศ โดยแยกเป็นรายจังหวัดได้ดังนี้

- จังหวัดสงขลา มีจำนวนประชากร 1,191,233 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 ของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- จังหวัดปัตตานี มีจำนวนประชากร 590,735 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- จังหวัดยะลา มีจำนวนประชากร 418,790 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 ของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนประชากร 646,871 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 ของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- จังหวัดสตูล มีจำนวนประชากร 253,177 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 ของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในช่วงปี 2540 มีผู้สมัครงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งสิ้น 9,733 คน มีตำแหน่งว่างทั้งสิ้น 22,425 ตำแหน่ง แต่ปรากฏว่าสามารถบรรจุแต่งตั้งได้เพียง 4,271 คน คิดเป็นร้อยละ 44 ของผู้สมัครงาน และร้อยละ 19 ของตำแหน่งว่าง โดยสรุปสถิติของสถานภาพการมีงานทำในช่วงปี 2540 ดังนี้

สถิติสภาพการมีงานทำในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี 2540

หน่วย : คน

จังหวัด	ผู้สมัครงาน	ตำแหน่งว่าง	บรรจุแต่งตั้ง
สงขลา	3,754	10,716	2,548
ปัตตานี	688	368	218
ยะลา	2,139	2,205	714
นราธิวาส	2,062	2,677	436
สตูล	1,090	6,459	355
รวม	9,733	22,425	4,271

ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

(2) การศึกษา

พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏว่าในปี 2540 มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 3,508 แห่ง มีครู/อาจารย์ทั้งสิ้น 45,572 คน และนักเรียน นิสิต นักศึกษา 1,017,121 คน ซึ่งมีอัตราส่วนครู/อาจารย์ต่อจำนวนนักเรียน นิสิต นักศึกษา เท่ากับ 1 : 22 สำหรับรายละเอียดในแต่ละจังหวัด ดูตารางประกอบ

สถิติการศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี 2540

จังหวัด	ข้อมูลการศึกษา			
	สถานศึกษา	ครู	นักเรียน	สัดส่วน
สงขลา	1,655	19,134	405,524	1 : 21
ปัตตานี	426	6,873	147,772	1 : 21
ยะลา	685	7,171	179,794	1 : 25
นราธิวาส	493	9,092	217,086	1 : 24
สตูล	249	3,302	66,945	1 : 20
รวม	3,508	45,572	1,017,121	1 : 22

ที่มา : สถิติการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2) การสาธารณสุข

ในปี 2540 พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวนสถานพยาบาลแผนปัจจุบัน ที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนทั้งสิ้น 70 แห่ง (รวมทั้งสถานพยาบาลเอกชน) มีจำนวนเพียง 6,088 เตียง

ส่วนบุคลากรทางสาธารณสุขที่สำคัญคือ แพทย์และพยาบาลนั้น ปรากฏว่าในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวนแพทย์ 713 คน คิดเป็นอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรเท่ากับ 1 : 8,347

สำหรับพยาบาลเป็นพยาบาลวิชาชีพ 3,183 คน พยาบาลเทคนิค 1,123 คน รวมเป็น 4,306 คน คิดเป็นอัตราส่วนพยาบาล : ประชากร เท่ากับ 1 : 920

สถิติข้อมูลด้านสาธารณสุขในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด	สถานพยาบาล (รวมเอกชน)		แพทย์		พยาบาล		
	จำนวน	เตียง	จำนวน	สัดส่วนต่อ ประชากร 1 คน	วิชาชีพ	เทคนิค	สัดส่วนต่อ ประชากร 1 คน
สงขลา	31	3,420	501	2,378	1,595	237	650
ปัตตานี	13	637	45	13,025	571	ไม่ระบุ	1,025
ยะลา	9	1,002	84	4,792	454	352	887
นราธิวาส	11	765	60	10,353	371	374	1,689
สตูล	6	264	23	11,007	192	160	352
รวม	70	6,088	713	8,347	3,183	1,123	920

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3) ศาสนา

ในปี 2540 พื้นที่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประชากรทั้งสิ้น 3,100,806 คน มีพุทธศาสนิกชนจำนวน 1,302,244

คน (ร้อยละ 32.45) จำนวนวัด 586 แห่ง ผู้นำถือศาสนาอิสลาม 1,792,882 คน (ร้อยละ 64.75) จำนวนมัสยิด 1,939 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.3 ของจำนวนมัสยิดทั่วประเทศ (3,113 แห่ง)

สถิติข้อมูลศาสนาพุทธและอิสลามในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด	ศาสนาพุทธ			ศาสนาอิสลาม		
	จำนวน	ร้อยละ	วัด	จำนวน	ร้อยละ	มัสยิด
สงขลา	908,389	72.28	366	319,092	25.39	319
ปัตตานี	81,107	13.73	82	505,255	85.53	580
ยะลา	165,913	40.26	39	243,767	59.16	350
นราธิวาส	91,028	13.96	71	556,906	85.41	523
สตูล	55,807	22.04	28	172,862	68.28	167
รวม	1,302,244	32.45	586	1,797,882	64.75	1,939

หมายเหตุ

- (1) ที่มา เอกสารรายงานปี 2540 สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 และ 3 และส่วนทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง

4) อาชญากรรมและยาเสพติด

• **อาชญากรรม**

จากการพิจารณาในกลุ่มความผิดในคดีอุกฉกรรจ์และ สะเทือนขวัญในรอบปี 2540 ของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏว่าสถิติเกิดขึ้นจำนวน 675 ราย จับกุมได้ 237 คิดเป็นอัตราร้อยละ 35.11 ส่วนรายละเอียดของกลุ่มความผิดต่าง ๆ มีดังนี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

กลุ่มงานอื่น	สงขลา			ปัตตานี			ยะลา			นราธิวาส			สตูล		
	เกิด	จับกุม	%	เกิด	จับกุม	%	เกิด	จับกุม	%	เกิด	จับกุม	%	เกิด	จับกุม	%
1. คดีอุกฉกรรจ์และ ละเมิดชีวิต	370	122	32.2	74	26	35.1	66	26	39.9	107	30	28.0	50	33	66.0
2. คดีประมวลอาญายุติธรรม อาชญากรรม	96.0	533	50.6	189	120	67.7	206	132	64.1	268	100	40.4	141	97	68.8
3. คดีประมวลอาญายุติธรรม อาชญากรรม	1.74	874	50.0	279	190	67.0	354	247	69.9	504	322	63.9	259	161	62.1

ที่มา : ตำรวจภูธรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

• ยาเสพติด

ในปี 2540 พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (เฉพาะเฮโรอีน กัญชา แท่ง สารระเหย และแอมเฟตามีน) จำนวน 2,931 คดี และจับกุมผู้ต้องหาได้ 2,943 คน ประเภทยาเสพติดที่จับกุมได้มากที่สุดคือ 2,931 (ร้อยละ 55.60 ของคดีทั้งหมด) รองลงมาคือ 911 (ร้อยละ 30.60 ของคดีทั้งหมด) รายละเอียดในการจับกุมยาเสพติดมีดังนี้

สถิติการจับกุมยาเสพติดแต่ละประเภทในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2540

ประเภท ยาเสพติด	การเกิดคดี	ร้อยละ	ผู้ต้องหา	หมายเหตุ
เฮโรอีน	1,984	55.60	1,545	ขาดข้อมูลจังหวัด สงขลา/สตูล
กัญชาแท่ง	911	30.60	988	ขาดข้อมูลจังหวัด สงขลา/สตูล
สารระเหย	255	9.65	313	ขาดข้อมูลจังหวัด สงขลา/สตูล
แอมเฟตามีน	81	2.53	97	ขาดข้อมูลจังหวัด สงขลา/สตูล
รวม	2,931	24.60	2,943	-

ที่มา : สถานีตำรวจภูธรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

(3) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการผลิตด้านการเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประมงและยางพารา ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าระดับภาคและระดับประเทศ โดยมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ดังนี้

**ผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้และทั่วประเทศ
(ราคาคาลาปี 2539)**

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิตหลัก	ทั่วประเทศ	ภาคใต้	5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
สาขาการเกษตร	507,389.0	155,188.2	59,303.7
- เกษกรรม	289,570.0	75,695.0	23,197.8
- ปศุสัตว์	44,456.9	5,169.3	1,590.3
- ประมง	87,900.0	51,282.6	28,090.5
- อื่น	85,512.2	23,938.5	8,425.1
สาขาอุตสาหกรรม	1,305,772.0	26,192.1	9,379.8
สาขาการบริการ	600,185.7	54,819.9	19,186.7
สาขาอื่นๆ	2,185,042.1	175,547.0	68,601.6
รวม	5,105,627.8	566,431.4	213,775.5

ที่มา : กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อหัวในปี 2539 ปรากฏว่าจังหวัดสงขลามีมูลค่าสูงสุดเท่ากับ 60,350 บาท/คน/ปี ส่วนจังหวัดนราธิวาส มีมูลค่าต่ำสุด 32,998 บาท/คน/ปี โดยแยกได้ดังนี้

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (1,000 บาท)	รายได้เฉลี่ย (บาท)
สงขลา	75,678.9	60,350
ยะลา	17,139.9	43,502
นราธิวาส	20,821.7	32,998
สตูล	12,550.5	51,436
ปัตตานี	28,281.1	47,853
รวม	154,472.1	47,227

ที่มา : กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

(4) ข้อมูลจากแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลได้กำหนดให้มีแนวทางการศึกษาจัดทำ “แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้” เพื่อรองรับโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle หรือ IMT-GT) ช่วงระยะเวลา 10 ปี (เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2549) ภายใต้แผนแม่บทดังกล่าวได้มีการวิเคราะห์พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมาย สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสำหรับอนาคตไว้ โดยสรุปประเด็นหลักดังนี้คือ

(4.1) ผลการวิเคราะห์

1) เป้าหมายด้านเศรษฐกิจ

- เป้าหมายเฉลี่ยอัตราการเจริญทางเศรษฐกิจโดยรวมของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนในระยะปี 2440-2549 จากรอบละ 6.7 เป็นร้อยละ 9.4 (หากดำเนินการตามแผนแม่บท) โดยสาขาเศรษฐกิจ เป้าหมายหลักที่เป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจ ได้แก่
 - สาขาเกษตร มีอัตราการขยายตัวจากร้อยละ 4.8 เป็นร้อยละ 7.4 โดยเน้นพืช ผักผลไม้ ปศุสัตว์ ประมง นอกพื้นที่ และปรับปรุงกระบวนการผลิต พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ยางพารา และ ปาล์มน้ำมัน
 - สาขาอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.0 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 14 ในปี 2544 โดยเน้นพื้นที่สงขลาและปัตตานี
 - สาขาบริการ เน้นการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และบริการค้าปลีกค้าส่ง
- รายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นจาก 53,199 บาท/คน/ปี ในปี 2540 เป็น 68,545 บาท/คน/ปี ในปี 2549 หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี

2) ปัญหาด้านสังคม

ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีปัญหาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่

- การขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
- แรงงานมีการศึกษาค่ำ ขาดทักษะ และประสบการณ์
- แรงงานขาดความรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา

3) ข้อเสนอแนะ

- ปฏิรูประบบการศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ส่งเสริมการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- ปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน ให้เอื้อประโยชน์ในการจัดหาแรงงานอย่างกว้างขวางและทันสมัย

(4.2) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1) ภาพรวมทางเศรษฐกิจ

- การส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรม จากสถิติธุรกิจที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี 2540 ปรากฏว่าลดลงจากปี 2539 ไม่มาก (ด้านเงินลงทุน) คือ ลดลงเพียงร้อยละ 38 นักลงทุนส่วนใหญ่ยังคงเป็นนักลงทุนจากมาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย

- การค้าชายแดน ในปี 2540 การค้าชายแดนผ่านแดนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปี 2540 สูงถึง 1,167,822 ล้านบาท สูงกว่าการค้า

ค้าชายแดนในปี 2539 ถึงร้อยละ 70.57 ส่วนในปี 2541 มีปริมาณการค้าชายแดนลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยของประเทศคู่ค้า ได้แก่ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย แต่อย่างไรก็ดี จากสถิติ การค้าชายแดน ถึงเดือนพฤศจิกายน 2541 ประมาณ 131,961 ล้านบาท และคาดว่าถึงสิ้นปี 2541 ปริมาณการค้าชายแดนจะลดลงจากปี 2540 เพียงไม่เกินร้อยละ 10 ทั้งนี้ เป็นผลจากการเจรจาผ่อนคลายกฎระเบียบภายใต้ IMT-GT JC และ Forum อื่น ๆ

- ด้านการท่องเที่ยว ในปี 2541 แม้ว่าจะเกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลก แต่ปริมาณนักท่องเที่ยวไม่ได้ลดลงมากนัก โดยมีอัตราการหดตัวจากปี 2540 เพียงร้อยละ 1.35 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ลดลงค่อนข้างมากได้แก่ นักท่องเที่ยวจากอินโดนีเซีย (ลดลง 7.86%) และมาเลเซีย (ลดลง 4.41%) ส่วนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นได้แก่ นักท่องเที่ยว สิงคโปร์ (+31.91) ออสเตรเลีย (+10.28) ญี่ปุ่น (+8.63%) และยุโรป (+7.59) อย่างไรก็ตามคาดว่าสิ้นปี 2541 จำนวนนักท่องเที่ยวอาจเพิ่มขึ้นอีกมากกว่าสถิติในปี 2540 (1.01 ล้านคน)

2) การดำเนินงานพัฒนาโดยภาพรวม

(1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงข่ายถนน 4 ช่องจราจร กรมทางหลวงกำลังเร่งรัดก่อสร้างถนน 4 ช่องจราจร โดยเน้นการเชื่อมโยงสายฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้ ระหว่างพัทลุง-สงขลา-ปัตตานี-ยะลา เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2539 กำหนดแล้วเสร็จสมบูรณ์ในปี 2544

• ทำเรื่อน้ำลึกและทำเรือชายฝั่ง

- ทำเรือชายฝั่ง ส่วนใหญ่ได้รับการปรับปรุงไปแล้วตั้งแต่ปี 2540 ได้แก่ ทำเรือปากบาว (สตูล) ทำเรือปัตตานี และทำเรือกันตัง (ตรัง) ยังคงเหลือทำเรือตำมะลัง (สตูล) และทำเรือนหาฮีวาส ที่จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงในปี 2543 นี้
- ทำเรือน้ำลึก กรมเจ้าท่ามีแผนขยายทำเรือนงขลา ภูเก็ตที่มีความแออัดเพิ่มขึ้นในปี 2543 และเตรียมศึกษาความเหมาะสม ทำเรือบูบอย (สตูล) ในปี 2543

- สนามบิน กรมการบินพาณิชย์ กำลังดำเนินการปรับปรุงสนามบินหาดใหญ่ โดยปรับปรุงอาคารผู้โดยสาร และก่อสร้างอาคารคลังสินค้าพร้อมตั้งอำนาจความสะดวก กำหนดแล้วเสร็จในเดือนเมษายน 2542 เพื่อให้หาดใหญ่ทำหน้าที่เป็นสนามบินนานาชาติอย่างแท้จริง

(2) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจเฉพาะ (ปิ่น-สงขลา)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้ สดช. ร่วมกับ ศบ.บด. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ประโยชน์จากก๊าซธรรมชาติ แหล่ง JDA ซึ่งการศึกษาความคุ้มค่าแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม 2542 ได้ขอลงการศึกษาเบื้องต้นปรากฏว่า

- พื้นที่ที่สัณยภาพการพัฒนา ได้แก่ เขตอุตสาหกรรมปัตตานี ฉลุง จะนะ และสะเดา
- การพัฒนาเขตการค้าเสรีบริเวณสะเดา

(3) การพัฒนาศูนย์กลางการผลิตอาหารมุสลิมที่ปัตตานีและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาด้านการเกษตร ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เชื่อมโยงระหว่างเกษตรอุตสาหกรรมแบบผสมผสานและการตลาดโดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจ เช่น ยางพารา น้ำมันปาล์ม ผลไม้ และปศุสัตว์และประมง

(4) การปรับปรุงระบบการศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สศช. ได้ร่วมมือ ศอ.บต. เพื่อจัดเตรียมแผนการปรับปรุงการศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งระบบ โดยจากผลการศึกษาในเบื้องต้น พบว่า

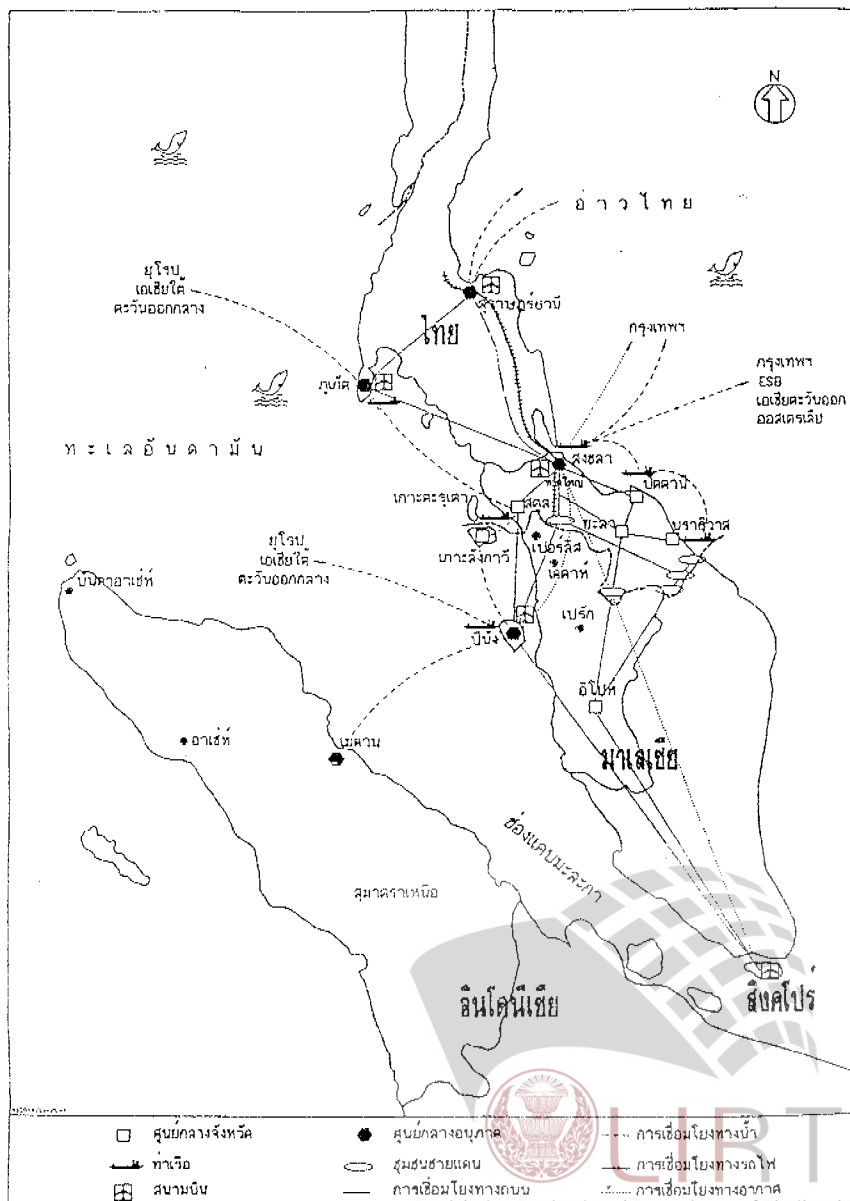
- การบริหารจัดการศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- ครูขาดขวัญและกำลังใจรวมทั้งผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือและไม่เอาใจใส่การศึกษาสายสามัญของบุตร
- การควบคุมการศึกษา โดยเฉพาะระบบนี้เทศก์การสอน ปัจจุบันไม่มีคุณภาพรวมทั้งการคัดเลือกบุคลากรที่มาทำหน้าที่ยังไม่เหมาะสม ศิกษานิเทศก์ควรมีความรู้และคุณสมบัติเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่
- การอุดหนุนการจัดการศึกษามีปัญหาเชิงนโยบายที่ผู้บริหารควรศึกษาอย่างถ่องแท้

โดยให้มีการทบทวนการอุดหนุนทั้งการ
ศึกษาสายสามัญ และสายอาชีพเสียใหม่

- การแก้ปัญหาด้านการศึกษาจำเป็นต้องแก้ไข
ร่วมกันทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ ซึ่ง
จำเป็นต้องนำเสนอแผนปฏิบัติการใน
รายละเอียดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(4.3) แผนเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายใต้แผนแม่บทฯ

- 1) การเชื่อมโยงพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กับพื้นที่
เศรษฐกิจอื่น บริเวณจังหวัดตามชายฝั่งทะเลอันดามัน
สตูล-ตรัง-กระบี่-ภูเก็ต และการเชื่อมโยงตามแนว
ตะวันออก-ตะวันตก สงขลา-สตูล เพื่อเปิดพื้นที่ 5
จังหวัดชายแดนภาคใต้ เชื่อมโยงกับ
 - แหล่งท่องเที่ยวตามแนวชายฝั่งทะเลทั้ง 2 ด้าน
 - เชื่อมโยงกับท่าเรือน้ำลึกและท่าเรือชายฝั่งที่มีอยู่
แล้ว เช่น ท่าเรือกันตัง ท่าเรือสงขลา ท่าเรือ
ปัตตานี ท่าเรือตำมะลัง
 - ปรับปรุงท่าเรือที่เริ่มแออัด เช่น ท่าเรือสงขลา
ท่าเรือตำมะลัง ท่าเรือนราธิวาส ฯลฯ
- 2) การเสริมสร้างฐานการผลิต โดยเฉพาะด้านการเกษตร
ให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอในเชิงพาณิชย์
- 3) การปรับปรุงสาธารณูปโภค และสาธารณูปการในเขต
เมือง และเขตชุมชนต่าง ๆ เช่น ถนนในเมือง ระบบ
ประปา
- 4) การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน และปรับปรุงระบบการเรียน
การสอนในสถานศึกษา
- 5) การพัฒนาเพื่อส่งเสริมอาชีพและกระจายรายได้ เช่น
การจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ ที่สงขลา
- 6) การจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โดยเฉพาะบริเวณอำเภอปัตตานี

1.2 ศาสนาและวัฒนธรรมอิสลาม

ความนำ

สิ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์คือ มนุษย์มีวัฒนธรรม ดังนั้นวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่คู่กับสังคมมนุษย์ เปรียบได้กับเหรียญ 2 ด้าน กล่าวคือ ด้านหนึ่งคือวัฒนธรรม และอีกด้านหนึ่งคือสังคม

ในส่วนของสังคม โครงสร้างของสังคมคือ สถาบันทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยสถาบันศาสนา ครอบครัว การศึกษา การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ฯลฯ

ดังนั้น ในการศึกษาถึงสังคมใด ชนกลุ่มใด การศึกษาถึงโครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

วัฒนธรรม : ความหมายและองค์ประกอบ

วัฒนธรรม (Culture) หมายถึงวิถีในการดำเนินชีวิต (Ways of Life) และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

วัฒนธรรมมีองค์ประกอบ 4 ส่วนคือ องค์คติ (Concept) องค์การ (Organization) องค์พิธีกรรม (Usages) และองค์วัตถุ (Instrumental and Symbolic Objects)

ศาสนา : สถาบันสังคม

ศาสนาจัดเป็นสถาบันที่สำคัญสถาบันหนึ่งของแต่ละสังคม สำหรับสังคมในระดับใหญ่ เช่น รัฐ ประเทศ ศาสนาของประชาชนในสังคมนั้น ๆ มักมีมากกว่าหนึ่งศาสนา ทั้งนี้และทั้งนั้นถือว่าเป็นสิทธิของบุคคลในการมีเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา ทั้งนี้รวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ระบุไว้ในมาตรา 38

อิสลาม : ศาสนาและวัฒนธรรม

อิสลามเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือเป็นจำนวนมากในโลก สำหรับประเทศไทยจัดว่าเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากเป็นลำดับที่ 2 คาดว่ามีประมาณ ร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ โดยตั้งถิ่นฐานอยู่ในทุกภูมิภาค แต่ส่วนใหญ่จะตั้ง

ถิ่นฐานอยู่ในภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา

อิสลาม เป็นศาสนาที่ครอบคลุมพฤติกรรมของศาสนิกชน หรือเป็นวิถีในการดำเนินชีวิต ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า อิสลามเป็นทั้งศาสนาและวัฒนธรรม

ด้วยเหตุนี้ อิสลามจึงมีลักษณะเฉพาะ หรือลักษณะที่แตกต่างจากศาสนาอื่น ๆ หลายประการ อาทิ

- เป็นศาสนาที่มีทั้งพระเจ้าและผู้ประกาศศาสนาซึ่งเรียกว่าศาสนา พระเจ้าในศาสนาอิสลามมีพระนามทั้งหมด 99 พระนาม แต่พระนามที่มุสลิมใช้กล่าวเรียกมากที่สุดคือ อัลลอฮ์ (ซุบฮานะฮฺวะตะอาลา)¹ ส่วนศาสดาผู้ประกาศศาสนาอิสลามคือ ท่านศาสดามุฮัมมัด (คือลลอฮ์วะลียะฮฺวะซัลลัม)²
- ไม่เรียกชื่อศาสนาตามชื่อผู้ประกาศศาสนา คือ ท่านนบี (ศาสดา) มุฮัมมัด คือลา แต่ชื่อศาสนา คือ อิสลาม จะเป็นศัพท์เฉพาะซึ่งมีความหมายว่า “สันติ”
- ไม่เรียกชื่อศาสนิกชนในชื่อเดียวกับศาสนา แต่ก็มีคำเฉพาะคือ มุสลิม หากมุสลิมเป็นชนชาติใดก็สามารถใส่ชื่อนั้น ๆ เช่น “ชาวไทยมุสลิม” หมายถึงชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลาม
- ไม่เรียกศักราชตามชื่อศาสนาและไม่ใช้วันประสูติ สวรรคตเป็นวันเริ่มต้นนับ แต่ใช้วันอพยพของศาสดาเป็นวันเริ่มต้นนับ ซึ่งเรียกว่า “ฮิจเราะห์ศักราช”
- มุสลิมทุกคนจึงต้องมีวิถีชีวิตอยู่ในทางสายกลางระหว่างความเป็นฆราวาสและบรรพชิต กล่าวคือ อิสลามสนับสนุนให้มุสลิมทุกคนแต่งงาน ประกอบสัมมาอาชีพ ในขณะเดียวกันก็ให้ปฏิบัติตนให้อยู่บนครรลองของอิสลามทุกอย่างชั่วแห่งชีวิต มุสลิมจึงดำเนินชีวิตแบบคนครองเรือนควบคู่กับการปฏิบัติแบบนักบวช ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้ถูกสรุปว่าเป็นคนเคร่งศาสนาบ้าง คล้งศาสนาบ้าง เช่นกรณีการแต่งกายของผู้หญิงมุสลิมที่มักรู้จักในชื่อ “ฮิญาบ”

¹ เป็นคำสุดำที่ใช้กล่าวหลังพระนามของพระองค์อัลลอฮ์ มีความหมายว่า มหาบริสุทธิ์และสูงส่งยิ่ง

² เป็นคำสุดำที่ใช้กล่าวหลังนามของท่านศาสดามุฮัมมัด มีความหมายว่า ขอความโปรดปรานแห่งพระองค์อัลลอฮ์และความสันติจงมีแก่ท่าน

อียาบ หมายถึง เครื่องกัน ปกปิด ประเทศไทยในปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงอียาบจึงหมายถึง การแต่งกายของผู้หญิงมุสลิมในชุดที่มีดัด กุล่าวคือ ใส่ชุดขาว (กระโปรงยาว เสื้อแขนยาว) ไม่บางและไม่รัดรูป และมีผ้าคลุมศีรษะ กล่าวได้ว่าเป็นชุดที่เปิดได้เฉพาะแต่ใบหน้าและฝ่ามือ

การแต่งกายในชุดอียาบมิได้เป็นประเพณีหรือวิถีประชาที่จะปฏิบัติหรือไม่ก็ได้ หากแต่เป็นแบบแผนการแต่งกายตามศาสนบัญญัติ เป็นเสมอกฎหมายที่ผู้หญิงมุสลิมทุกคนที่บรรลุนิติภาวะต้องปฏิบัติ¹

ในอดีต การแต่งกายในชุดอียาบมักปรากฏแต่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ภายหลังปี พ.ศ. 2520 เมื่อผู้หญิงมุสลิมเริ่มมีโอกาสได้รับรู้ว่าการแต่งกายดังกล่าวเป็นศาสนบัญญัติ ทั้งนี้เพราะในอดีตชาวไทยมุสลิมอ่านคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งเป็นภาษาอาหรับซึ่งชาวไทยมุสลิมแปลไม่ได้จึงไม่ทราบความหมาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันโปรดเกล้าให้

จุฬาราชมนตรี (ท่าน สุวรรณศาสน์) ถอดความพระมหาคัมภีร์อัล-กุรอานเป็นภาษาไทย ผู้หญิงไทยมุสลิมในกรุงเทพฯ ภาคกลาง และภูมิภาคต่าง ๆ จึงเริ่มเปลี่ยนแปลงการแต่งกายเข้าสู่รูปแบบตามศาสนบัญญัติ โดยค่อย ๆ เพิ่มจำนวนขึ้น เช่น ในกรุงเทพฯ ประมาณปี พ.ศ. 2520 ผู้ที่แต่งชุดอียาบจะเป็นคนแปลกในงานชุมนุมต่าง ๆ ของสังคมมุสลิม แต่ปัจจุบันในงานต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้หญิงไทยมุสลิมที่ไม่แต่งชุดอียาบจะกลายเป็นคนแปลกหรือกลายเป็นคนส่วนน้อยในงาน

มัสยิดคือ สถานที่ซึ่งมุสลิมให้ประกอบศาสนกิจโดยจะต้องมีละหมาดวันศุกร์เป็นปกติ และเป็นสถานที่สอนศาสนาอิสลาม (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 65 ก หน้า 4) และพิธีต่าง ๆ เช่น พิธีแต่งงาน พิธีศพ ฯลฯ ภายในมัสยิด จะมีมิมบรสถานที่ยืนสำหรับผู้แสดงธรรม (คุตบะฮ์) ในส่วนหน้าบริเวณเดียวกับผู้นั่งละหมาด (อิห์ฟาม) และเนื่องจากอิสลามไม่มีนักบวช มัสยิดจึงไม่มีผู้พำนักอยู่ แต่จะมีผู้เดินทางไปมัสยิดทุกวัน เพื่อไปละหมาดประจำวันร่วมกันวันละ 5 เวลา ไปละหมาดวันศุกร์ร่วมกันทุกสัปดาห์ ไปละหมาดวันตรุษร่วมกันปีละ 2 ครั้ง ซึ่งผู้ที่เดินทางไปมัสยิดจะเป็นมุสลิมทุกวัยทั้งชายและหญิง นอกจากนั้น มัสยิดแต่ละแห่งมักจะมีสถานที่สำหรับฝังศพ ซึ่งเรียกว่า กุโบร อยู่ในบริเวณเดียวกัน แต่บางมัสยิดจะอยู่ห่างจากกันและบางมัสยิดจะไม่มิกุโบร ต้องไปใช้กุโบรของมัสยิดอื่น

¹ บรรลุนิติภาวะในอิสลามหมายถึงเมื่อหญิงเริ่มมีรอบเดือน ซึ่งแต่ละคนมีวัยต่างในอายุที่ยาจะแตกต่างกัน ส่วนชายคือเมื่อเริ่มฝันเปียก (หากไม่ปรากฏอาการดังกล่าวจะถือว่าสุเป็นเกณฑ์)

คัมภีร์อัลกุรอาน มิได้เป็นเพียงถ้อยคำในการขอพร ปฏิบัติศาสนกิจ หากแต่มีสถานภาพเป็นกรรมบัญญัติ เป็นกฎหมาย สำหรับมุสลิมอัลกุรอานจึงเป็นคัมภีร์ทั้งทางการถูกอ่านอยู่ตลอดเวลาควบคู่กับการนำเอามาเป็นข้อปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ศาสนาวีสลาม

ศาสนาอิสลามประกอบด้วยโครงสร้างที่สำคัญ 3 ประการคือ หลัก (รูกน) อิหม่านหรือหลักศรัทธา หลักอิสลามหรือหลักปฏิบัติ และหลักเอียะซาน คือ ความยำเกรงต่อพระเจ้า กล่าวคือ

1) หลักอิหม่าน หรือ หลักศรัทธา ประกอบด้วย ความศรัทธา 6 ประการคือ

- 1.1) ศรัทธาว่าอัลลอฮ์เป็นพระเจ้าแต่พระองค์เดียว
- 1.2) ศรัทธาในบรรดามลาอิกะฮ์ซึ่งเป็นปาวของพระเจ้าทำหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งเป็นผู้บันทึกความดีความชั่วของมุสลิมแต่ละคน
- 1.3) ศรัทธาในคัมภีร์ที่มาจากพระเจ้า โดยคัมภีร์อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ฉบับสุดท้ายและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด
- 1.4) ศรัทธาในศาสนาดูอาที่มาจากพระเจ้า โดยมีศาสนาดูอาฮัมมัด (คือลา) เป็นท่านสุดท้าย
- 1.5) ศรัทธาในวันแห่งการพิพากษา กล่าวคือ เชื่อว่ามีวันสิ้นโลก ซึ่งวันนั้นมนุษย์ทุกคนจะถูกพิพากษาในการกระทำทั้งหมด และทุกคนจะได้อยู่ในอาคีรัตคือ เป็นโลกที่เป็นนิรันดร์
- 1.6) ศรัทธาในกฎกำหนดสภาวะการณ์ว่ามาจากพระเจ้าอัลลอฮ์ (ซูบฮาน)

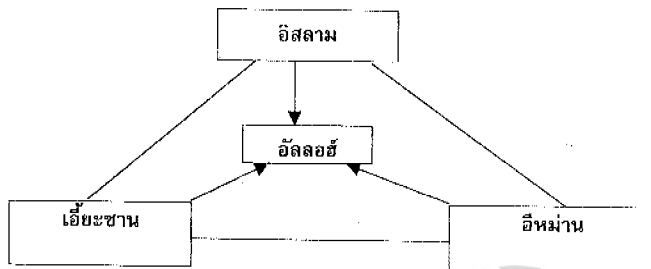
2) หลักอิสลามหรือหลักปฏิบัติ ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 5 ประการคือ

- 2.1) การบัญญัติว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์และแท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตจากพระองค์ การปฏิญาณนี้จะนำไปสู่การปฏิบัติ กล่าวคือ พฤติกรรมของมุสลิมที่ศรัทธาจะต้องปฏิบัติตนตามข้อห้ามตามข้อใช้แห่งศาสนบัญญัติที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานของพระเจ้าและแบบฉบับคำสอนของท่านศาสนาดูอาฮัมมัด (คือลา) legislative Institutional Repository of Thailand

- 2.2 มุสลิมต้องละหมาดวันละ 5 เวลา โดยให้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่อายุ 10 ขวบ
- 2.3 มุสลิมต้องถือศีลอดปีละ 1 เดือน โดยเริ่มเมื่อบรรลุนิติภาวะแล้ว
- 2.4 มุสลิมต้องบริจาคซะกาตในรอบ 1 ปี สำหรับผู้ที่เงินและทรัพย์สินถึงพิกัดที่ศาสนากำหนดไว้ เพื่อมอบแก่คน 8 ประเภท
- 2.5 มุสลิมที่มีความพร้อมความสามารถต้องไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ นครมักกะฮ์

3) **หลักเอ็ยะซาน** คือการปฏิบัติคุณธรรมด้วยความยำเกรง ความกตัญญู ต่อพระเจ้าอัลลอฮ์ (ซุบฮาน) โดยตระหนักว่าพระองค์ทรงอยู่กับเราเห็นเราตลอดเวลา

ดังนั้นจากการที่มุสลิมมีพระเจ้าคือ อัลลอฮ์ (ซุบฮาน) และอิสลาม ประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ส่วนคือ หลักอิมมาน อิสลาม และเอ็ยะซาน ฉะนั้นใน 4 “อ” สำหรับมุสลิม นำเสนอเป็นโครงสร้างได้คือ

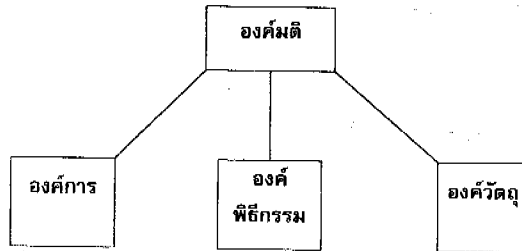

ความศรัทธา (อิมมาน) และความเคารพยำเกรงในพระองค์อัลลอฮ์ (เอ็ยะซาน) จะเป็นฐานในการปฏิบัติตนของมุสลิม (อิสลาม) ฉะนั้นการปฏิบัติกิจต่าง ๆ ของมุสลิมจึงต้องมีเจตนา (เนียต) ว่าเพื่อพระองค์อัลลอฮ์ (ซุบฮาน) และจะเริ่มด้วยการกล่าวถ้อยคำว่า “บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะห์ฮีม” มีความหมายว่า “ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตาปรานีผู้ทรงเมตตาเสมอ” และเมื่อเสร็จจะกล่าวว่า “อัลฮัมดุลิลละฮ์” หมายความว่า การสรรเสริญเป็นสิทธิแห่งพระองค์

วัฒนธรรมอิสลาม

เนื่องจากอิสลามเป็นวิถีในการดำเนินชีวิตของมุสลิมตั้งแต่ต้นจนจบ ตั้งแต่เกิดจนตาย วิถีในการดำเนินชีวิตของมุสลิมจึงไม่สามารถแยกออกจากอิสลามได้ ดัง

นั้นอิสลามจึงมิได้เป็นเพียงศาสนา หากแต่อิสลามยังเป็นวัฒนธรรม โดยองค์คติของวัฒนธรรมอิสลามคือความศรัทธาว่า อัลลอฮ์ (ซุบฮาย) เป็นพระเจ้าองค์เดียวและนบีมูฮัมมัด (ศ็อลลา) เป็นศาสนทูตจากอัลลอฮ์ (ซุบฮาย) องค์คติดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนด องค์การ องค์พิธีกรรมและองค์วัตถุ ดังแบบภาพโครงสร้างวัฒนธรรมอิสลาม

องค์การ ซึ่งหมายถึงการรวมตัวและมีกฎระเบียบ การจัดการ อิสลามได้วางรูปแบบ สิทธิหน้าที่ขององค์การต่าง ๆ ไว้อย่างครอบคลุม เช่น ครอบครัว เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ชุมชน สังคม ฯลฯ

องค์พิธีกรรม อิสลามเป็นหลักการที่เน้นการปฏิบัติควบคู่ไปกับความศรัทธา และกับมุสลิมทุกคน ฉะนั้นในอิสลามจึงมีข้อปฏิบัติหรือพิธีกรรมเป็นจำนวนมาก แต่ก็เป็นพิธีกรรมที่มีกรอบของการปฏิบัติที่ต้องอยู่ในหลักศรัทธา(อิหม่าน) และความเคารพยำเกรง (เอียะซาน)

องค์วัตถุ อิสลามเป็นทางสายกลางระหว่างวัตถุและจิตใจ ฉะนั้นการครอบครองวัตถุจึงเป็นสิ่งให้ได้แต่ต้องอยู่ในความพอดีและจ่ายแจก ขณะเดียวกันการสร้าง การมีไว้ซึ่งวัตถุต้องเป็นวัตถุและสิ่งสร้างสรรค์ (ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม) ที่ไม่ขัดกับองค์คติของอิสลาม

จากที่อิสลามเป็นวิถีในการดำเนินชีวิต ซึ่งประกอบด้วยทั้งที่เป็นข้อให้ปฏิบัติ และข้อห้ามมิให้ปฏิบัติ (Taboo) ซึ่งหลายสิ่งหลายประการแตกต่างจากคำสอนในศาสนาอื่น ๆ อาทิ

ข้อห้ามมิให้มุสลิมปฏิบัติ

ห้ามเคารพ บูชา รูปภาพ รูปปั้น สิ่งสร้างขึ้นต่าง ๆ รวมทั้งธรรมชาติ

ห้ามกราบ บุคคล และวัตถุทุกชนิด

ห้ามในเรื่องของดอกเบี้ยในทุกรูปแบบ

ห้ามเสีงทาย ทำนายโชคชะตา

ห้ามรับประทาน เลือด สุก ร สัตว์ตายเอง สัตว์ในการเชือดที่มีได้กล่าวถ้อยคำ ในการฆ่า ฯลฯ (มุสลิมต้องกล่าว "มิสมิลลา" ในการเชือดสัตว์เป็นอาหาร

ห้ามมีเพศสัมพันธ์โดยมิได้แต่งงาน

ห้ามกร่วมเพศ

ห้ามผู้ชายใช้ทองและผ้าไหม

ฯลฯ

ข้อห้ามมุสลิมปฏิบัติ

การละหมาดวันละ 5 เวลา ทั้งชายและหญิงตั้งแต่อายุ 10 ขวบ

การบริจาคเงินทองและทรัพย์สินที่เกินพิกัดในทุกรอบปีซึ่งเรียกว่า ซะกาต

การกล่าวถ้อยคำในการเริ่มต้นในทุกพฤติกรรม การกิจ และคำกล่าวเมื่อเสร็จ การกิจ

การต้องขลิบปลายอวัยวะเพศสำหรับผู้ชาย (เข้าสูหุนัด)

ฯลฯ

การตั้งถิ่นฐานของชาวมุสลิม

ชาวไทยมุสลิมมีถิ่นฐานอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย แต่บริเวณที่มี จำนวนมากที่สุดก็คือ ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และ สงขลา โดยมีจำนวนประชากรประมาณ 1.5 ล้านคน

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของมุสลิม รวมทั้งชาวไทยมุสลิมจะตั้งถิ่นฐานรวมกัน เป็นกลุ่มเป็นชุมชน หรือเข้าไปอยู่ในบริเวณที่เป็นชุมชนมุสลิมอยู่แล้ว โดยแต่ละชุมชนจะมีมัสยิดเป็นศูนย์กลาง และแต่ละมัสยิดจะมีอิหม่ามเป็นผู้นำ ตามพระราช บัญญัติการบริหารกิจการศาสนาอิสลามในประเทศไทย 2540 และมีคณะกรรมการ บริหารมัสยิดจำนวนไม่เกิน 15 คน

เนื่องจากใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีชาวไทยมุสลิมเป็นจำนวนมากดังได้ กล่าวแล้ว เพราะฉะนั้นในภูมิภาคนี้จึงมีมัสยิดที่จดทะเบียนแล้วเป็นจำนวนมากถึง

LIPT
Legislative Institutional Repository of Thailand

1,939 แห่ง จากจำนวนมัสยิดทั้งหมดของประเทศกว่า 3,113 แห่ง (ข้อมูลจากส่วนการทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง ปี 2540)

ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับศาสนาละวินธรรม

จากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ดินแดนในบริเวณ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และส่วนหนึ่งของสงขลา คือ อำนาจังกร ปัตตานีที่สืบต่อมาจากอาณาจักรลังกาสุกะ โดยประชากรแต่เดิมเป็นชนเชื้อชาติมลายูเช่นเดียวกับประชากรในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยในอดีตบริเวณที่ชนเชื้อชาติมลายูตั้งถิ่นฐานอยู่นี้ ศาสนาของประชากรส่วนใหญ่ในบริเวณนี้เปลี่ยนแปลงจากการนับถือภูตผี มาเป็นพราหมณ์ ฮินดู พุทธ และในส่วนของอาณาจักรปัตตานีและอีกหลายประเทศ ประชากร ส่วนใหญ่เปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลามในท้ายสุด

สำหรับอาณาจักรปัตตานี กล่าวได้ว่าเป็นศูนย์กลางของการศึกษา อิสลามของคนในภูมิภาคนั้น ตำราศาสนาและวิทยาการที่เขียนโดยนักวิชาการด้วยภาษามลายู จึงยังคงอยู่ถึงปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหอสมุดของประเทศมาเลเซีย

ปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ในบริเวณ 5 จังหวัด จึงเป็นชาวไทยมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามและอยู่บนครรลองของวัฒนธรรมอิสลาม หรือกล่าวได้ว่า ชาวไทยมุสลิมในบริเวณนี้มีวัฒนธรรมอิสลามเป็นวัฒนธรรมหลักสำหรับวิถีในการดำเนินชีวิต และมีวัฒนธรรมมลายู วัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยเป็นวัฒนธรรมรองควบคู่กันไป นอกจากนี้วิถีในการดำเนินชีวิตยังมีวัฒนธรรมพราหมณ์ฮินดูผสมกลมกลืน (Assimilation) สืบมาแต่อดีต โดยรับสืบทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งผู้รับสืบทอดจำนวนไม่น้อยไม่ทราบที่มาที่ไปและเข้าใจผิดว่าเป็นวัฒนธรรมอิสลาม

วัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ ประกอบด้วย

1) วัฒนธรรมอิสลาม

วัฒนธรรมอิสลาม มีรูปแบบของพฤติกรรม การดำเนินชีวิตนับแต่เกิดจนตาย โดยอิสลามได้วางรูปแบบการปฏิบัติสำหรับการเกิด การโกนผมไฟ การแต่งงาน การหย่า การตาย ฯลฯ ไว้อย่างครบสมบูรณ์ แต่ในส่วนของการปฏิบัติตามรูปแบบนี้ ปรากฏว่า ยังคงจะมีรูปแบบการปฏิบัติตามความเป็นมลายูที่มีพราหมณ์เป็นพื้นฐานในอดีตอยู่บ้าง เช่นกรณีตัวอย่าง การแต่งงาน การแต่งงานที่เรียกว่าการนิกะห์ มีขั้นตอนที่เรียบง่าย แต่การปฏิบัติในส่วนอื่น ๆ จะเป็น

วัฒนธรรมมลายู เช่น การแต่งกายทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาวซึ่งมีรูปแบบมลายู การแต่งขันหมากที่มีต้นกล้วย อ้อย และขนมโดยเฉพาะงา และพิี้ออื่น ๆ คือส่วนของวัฒนธรรมพราหมณ์พุทธก็ยังคงอยู่ เป็นต้น

ปัจจุบัน กล่าวได้ว่า ชาวไทยมุสลิมในภูมิภาคนี้ได้ตัดวัฒนธรรมที่ผสมกลมกลืนออกไปมากขึ้น หรือกล่าวได้ว่าได้นำวัฒนธรรมอิสลามมาปฏิบัติมากขึ้น

2) วัฒนธรรมมลายู

จากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของภูมิภาคนี้คือ วัฒนธรรมมลายูซึ่งวัฒนธรรมมลายูที่ยังคงอยู่จนปัจจุบันที่เด่นชัดคือ ภาษา กล่าวคือ ประชากรส่วนหนึ่งโดยเฉพาะผู้สูงอายุจนถึงคนวัยกลางคนยังคงใช้ภาษามลายูในการสื่อสาร นอกจากนี้ยังคงมีการละเล่นการแสดง เช่น คีระ ลิเกฮูลู ตลอดจนอาหารควหาวน

3) วัฒนธรรมไทย

ส่วนวัฒนธรรมไทย ทั้งที่เป็นวัฒนธรรมกลาง เช่น ภาษาไทย กลาง และวัฒนธรรมท้องถิ่น ก็จะเป็นอีกส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของคนไทยในภูมิภาคนี้ ซึ่งในปัจจุบัน วัฒนธรรมไทย เช่น ภาษา อาหาร ฯลฯ จะเข้าไปแทนที่ วัฒนธรรมมลายูมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนรุ่นใหม่ กรณีตัวอย่าง ภาษาเยาวชนมุสลิมในภูมิภาคนี้ส่วนหนึ่งจะมีความสามารถเพียงฟังภาษามลายูเข้าใจ แต่พูดไม่ได้ และ เยาวชนอีกส่วนหนึ่งจะไม่สามารถสื่อสารภาษามลายูได้ทั้งการพูดและการฟัง

นอกจากนี้ในปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกก็เริ่มเข้าไปอิทธิพลกับเยาวชนมุสลิม โดยมีแนวโน้มว่ามากขึ้นอย่างน่าอันตรายกับสถานภาพการเป็นมุสลิมที่เคร่งครัดในอดีตของบรรพบุรุษ

อย่างไรก็ตาม ชาวไทยมุสลิมซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้ เป็นประชากรที่มีศาสนาและวัฒนธรรมแตกต่างไปจากประชากรส่วนใหญ่ในประเทศและบนพื้นฐานของประชากรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในภูมิภาคนี้ที่มีความหลากหลายแต่ขาดการ "รู้เขา รู้เรา" ก็ดี จากการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อประชากรในภูมิภาคนี้ก็ดี ตลอดจนความมีอคติหรือทัศนคติที่ไม่ดีในวงกว้างต่อมุสลิมในไทยland

ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความรู้สึกแปลก แยกความรู้สึกหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจกัน
อันนำมาซึ่งปัญหาสังคมจิตวิทยาในที่สุด

2.1 ภูมิหลัง

ดินแดน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ และมีลักษณะสังคมผิดแผกแตกต่างจากดินแดนส่วนอื่น ๆ ของประเทศไทย ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนา อิสลาม ประชากรเหล่านี้มีเอกลักษณ์ทางด้านภาษา ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างจากประชากรส่วนใหญ่ ของประเทศไทยและมีที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน คือ เชื้อสายมาเลย์ จึงมีความรู้สึกในตัวเองว่าแปลกแยก (Alienate) (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2524 : 28) ตลอดจนมีความสำนึกเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของตนเองค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับอารยธรรมปัตตานี (อารย สุทธาศาสน์, 2519 : 106)

ปัตตานีในอดีตมีอาณาบริเวณแตกต่างจากจังหวัดปัตตานีในปัจจุบัน กล่าวคือ ปัตตานีในอดีตมีฐานะเป็นอาณาจักรหรือรัฐหนึ่งมีอาณาบริเวณที่ ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ในปัจจุบันและบาง ส่วนของจังหวัดสงขลา (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2531 : 73) เป็นดินแดนที่มีความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ในยุคแรก ๆ ของคาบสมุทรมลายู ซึ่งได้รับอารยธรรมผสมผสานจากศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพุทธ และศาสนา อิสลาม

(1) อาณาจักรลังกาสุกะ

ที่มาของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัดว่าได้ตั้งขึ้นเมื่อไร ประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 ลอเรนซ์ พี บริกซ์ (Lawrence P. Briggs.) ได้ค้นพบหลักฐานบางประการและบันทึกว่า บริเวณ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล สงขลา) มีชื่อเรียกในปี พ.ศ. 1149-1150 ว่า “อาณาจักร ฌีตือ”

(Chih-tu) ส่วนหลักฐานอีกสายหนึ่งเป็นที่รู้จักกันมากในหมู่นักประวัติศาสตร์ กล่าวว่ดินแดนแห่งนี้ ในสมัยเดียวกันมีชื่อเรียกว่า "อาณาจักรลังกาสุกะ" (Lankasuka) ซึ่งเรียกตามภาษาจีนว่า "ลังยาฮิว" (Lang-ya-hsiu) (อารง สุทธาสาสน์, 2519 : 109) ตำแหน่งที่ตั้งของอาณาจักรลังกาสุกะตามแผนที่ วูไปฉือ (Wu-Pei-Chih) ของจีนระบุว่าตั้งอยู่ระหว่างสงขลา กับแม่น้ำสายบุรีและในบทกวีเรื่องนาครา เกอราตagama (Nagara Kertagama) ของชาวซิงเซียนโดยพระปัญจะ (Prapanca) นักบวชในลัทธิคิวัพุทธแห่งราชอาณาจักรมัชฌาปาทิก พ.ศ. 1908 ระบุว่าตั้งอยู่ถัดไปจากสายบุรี (Paul Wheatley, 1961 : 257-260) เมืองหลวงของอาณาจักรของลังกาสุกะคือ เมืองโกตามะห์ลีเกีย (Kota Mahligai)

หนังสือพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับของ ฟอน วลีต (Von Vliet) ชาวฮอลันดา ซึ่งเคยมาตรวจกิจการค้าของบริษัท ดัตช์อีสต์อินเดีย ที่ตั้งอยู่ในปัตตานีเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2185 ระบุว่าที่ตั้งเมืองลังกาสุกะอยู่ห่างจากเมืองปัตตานีสมาศนั้น (บ้านกรือเซะ อำเภอเมืองปัตตานี) ไปทางตอนเหนือของลำน้ำปัตตานี คือ บริเวณเมืองโบราณที่อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี (อนันต์ วัฒนานิก, 2531 : 12)

บี อาร์ เพิร์น (B.R. Pern, 1963 : 11) บันทึกว่า อาณาจักรลังกาสุกะถูกค้นพบในราวคริสต์ศตวรรษที่ 3 ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของคาบสมุทรมลายู เป็นอาณาจักรที่กว้างใหญ่ไพศาลมีอาณาเขตทิศตะวันออกจรดอ่าวไทย ทิศตะวันตกจรดมหาสมุทรอินเดียและน่าจะเข้าไปได้ว่า เมืองหลวง คือ ปัตตานี ส่วนทางด้านตอนเหนือของอาณาจักรลังกาสุกะ คือ อาณาจักรตามพรลึงค์

แต่จากบันทึกของเคดาห์ (Kedah Annals) หรือ Hikayat Marong Mahawangsa ระบุว่ากษัตริย์มะโรงมาหาวังสา ได้ทรงสถาปนาลังกาสุกะขึ้นที่เซิงเซาเคดาห์ แต่อย่างไรก็ตาม แม้รายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นไปของอาณาจักรลังกาสุกะจะมีไม่มากนัก แต่ก็ปรากฏเหตุการณ์อันเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งประพันธ์ เรื่องเนรนต์ และคนอื่น ๆ

(2531 : 102-104) ได้รวบรวมและเรียบเรียงในหนังสือปัตตานี มีดังนี้

คริสต์ศตวรรษที่ 2 ชื่อของ ลังกาสูกะ ปรากฏในพงศาวดาร เหลียงเป็นครั้งแรก ซึ่งได้เกี่ยวข้องกับการขยายอำนาจของกษัตริย์ ฟินซีมันแห่งอาณาจักรฟูนาน

คริสต์ศตวรรษที่ 6 อาณาจักรลังกาสุกะมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่ง อาณาเขตของรัฐได้ขยายกว้างออกไป จากทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตก ใช้เวลาเดินทาง 30 วัน และทางทิศเหนือถึงทิศใต้ใช้เวลาเดินทาง 20 วัน

คริสต์ศตวรรษที่ 9-10 อาณาจักรลังกาสุกะตกอยู่ภายใต้อำนาจของอาณาจักรศรีวิชัยและอาณาจักรมณฑลปาปากัตตามลำดับ

คริสต์ศตวรรษที่ 11 พระเจ้าราเชนทร์ โฉพะ ที่ 1 ได้ทำสงครามรุกรานดินแดนต่าง ๆ บนคาบสมุทรมลายูรวมทั้งอาณาจักร ลังกาสูกะ หลังจากศตวรรษที่ 11 เรื่องราวของอาณาจักรลังกาสุกะ ได้ขาดหายไป มาปรากฏเป็นครั้งสุดท้าย ในบันทึกของสุไลมาน อัลมาหรี, ในปี ค.ศ. 1511 หลังจากนั้นมิได้มีการกล่าวถึงอีกเลย (A.Teeuw and D.K. Wyatt, 1970 : 3)

(2) อาณาจักรปัตตานี

ชื่อของอาณาจักรลังกาสุกะ ได้หายไปจากเอกสารทางประวัติศาสตร์อย่างใดไม่มีหลักฐานแน่นอน ทราบแต่เพียงว่าเคยรุ่งเรืองมาก เป็นเมืองท่าที่สำคัญที่มีชื่อเสียง แต่ประมาณพุทธศักราช 2023 ชื่อของปัตตานีก็ค่อยๆ ปรากฏในประวัติศาสตร์ขึ้นมาแทนที่ ประวัติศาสตร์ของอาณาจักรปัตตานีเกิดขึ้นอย่างไร ไม่มีหลักฐานแน่ชัด ส่วนมากรู้จักกันมาจากพงศาวดาร ตำนานและเรื่องเล่า ที่กล่าวในเชิงประวัติศาสตร์ก็มีเพียงคนเดียวเท่านั้นคือ อิบรอฮีม ซุกรี (Ibrahim Syukri) เขียนไว้ในหนังสือ เรื่องราวเกี่ยวกับกษัตริย์มลายู ปัตตานี (Sejarah Kerajaan Melayu Patani) ว่ามีหมู่บ้านชาวประมงแห่งหนึ่งติดชายทะเล (บริเวณอำเภอเมืองปัตตานีปัจจุบัน) เป็น

ศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทางบกและทางทะเลและในที่สุดกลายเป็น
ท่าเรือที่สำคัญ แออดไปด้วยผู้คน กษัตริย์ผู้ครองโกตามะห์ลิกัย (Kota
Mahligai) ทรงพระนามว่า พยาตูอันตารา (Paya Tu Antara) ได้ทรง
โยกย้ายพระราชวังมาตั้งที่เมืองแห่งนั้นแล้วตั้งชื่อว่า ปัตตานี (Pattani)

พอล วัทลีย์ (Paul Whaetley, 1961, : 261-262) ได้เขียน
เรื่องราวเกี่ยวกับการก่อตั้งเมืองปัตตานี ซึ่งแปลจากบันทึกของเคดาห์
(Kedah Annals) หรือเรื่องราวของกษัตริย์มะโรงมหาวังสา (Marong
Mahawangsa) ว่าหลังจากกษัตริย์มะโรงมหาวังสา ทรงตั้งเมืองเคดาห์
แล้ว ต่อมากษัตริย์มะโรงมหาโพธิสัตว์ (Marong Mahapodisat)
พระราชโอรส ได้ขึ้นครองราชย์แทน พระองค์ได้ทรงโปรดให้พระราช
ธิดาของพระองค์ทรงช้าง ชื่อ เกมาลา โยฮารี (Gemala Johari) เสด็จ
ไปหาสถานที่เพื่อก่อตั้งเมืองใหม่ พร้อมด้วยข้าราชการและผู้ติดตาม
จำนวนหนึ่ง ช้างเชือกนั้นได้หันศีรษะและออกเดินทางไปที่ทิศตะวันออก
ผ่านป่าเขาสูงชันไฟโร และทุ่งราบอันกว้างใหญ่ หลายนับจนมาถึงที่
ราบแห่งหนึ่งเกือบถึงชายทะเล และพบแม่น้ำสายหนึ่งไหลลงสู่ทะเล
ช้างเกมาลา โยฮารี ก็หยุดตรงนั้น ราชธิดาก็ได้รับสั่งกับผู้ติดตามว่า
“เป็นการดีที่สุดในที่แห่งกลับไปกราบทูลพระราชบิดาที่เคดาห์ว่า เมือง
นี้ชื่อ “ปัตตานี”

ส่วนความเป็นมาของปัตตานีซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปทั้งใน
ต่างประเทศและชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น อยู่
ในลักษณะของเรื่องเล่า ซึ่งมีบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร คือ
หนังสือเรื่องราวเกี่ยวกับปัตตานี (Hikayat Patani : The Story of
Pattani) ประมวลโดย เอ. ทีว และ ดี. เค. ไวแอตต์ (A. Teeuw and D.K.
Wyatt, 1970 : 68-288) ซึ่งมีเรื่องราวสรุปได้ดังนี้

กษัตริย์ผู้ครองเมืองโกตามะห์ลิกัย (Kota Mahligai) ทรงพระ
นามว่า พยาตู กือรูป มาสาจานา (Paya Tu Kerup Mahajana) มี
โอรสชื่อ พยาตูอันตารา (Paya Tu Antara) หลังจากที่ยาตูกือรูป
สิ้นพระชนม์ลง พยาตู อันตารา ได้ครองเมืองในเวลาต่อมา และได้
เปลี่ยนพระนามเป็นพยาตู นักปา (Paya Tu Nakpa) พระองค์ทรง
โปรดการล่าสัตว์มาก วันหนึ่งได้นำข้าราชการออกไปล่าสัตว์ในป่า
Legislative Institutional Repository of Thailand

แถบชายทะเล แต่วันนั้นไม่มีร่องรอยของสัตว์ใด ๆ ปรากฏให้เห็น พระองค์จึงได้สั่งให้ปล่อยสุนัขล่าเนื้อเพื่อค้นหา ประมาณสองชั่วโมงต่อมา ได้ยินเสียงสุนัขเห่าขึ้น พยาตุนักปา จึงรีบไปที่นั่น ก็ได้ทรงทราบว่าได้พบกระเจงเผือกตัวหนึ่ง ถูกสุนัขล่าเนื้อไล่ และกระเจงเผือกตัวดังกล่าว ได้หายไปที่ยาหาตนี้ (ปันไต้ย อีนิ) ในขณะเดียวกันก็ได้พบบ้านหลังหนึ่งไม่ไกลไปจากที่กระเจงเผือกหายไป มีชายชราอาศัยอยู่จึงมีรับสั่งให้ผู้ติดตามสอบถามชายชราผู้นั้น ว่ามาจากที่ใดและเหตุผลใดจึงได้อาศัยอยู่ที่นี้ ได้ความว่า ชายชราผู้นี้เดิมอาศัยอยู่เมืองโกตามะหัลลิกย และได้ติดตามกษัตริย์องค์ก่อนเพื่อจะไปสร้างเมืองอูรยุยา แต่พอมาถึงที่นี้ก็เจ็บป่วย และถูกทอดทิ้งให้อยู่ที่นี่ พยาตุนักปา จึงได้ตรัสถามชื่อชายชราผู้นั้น ชายชราได้ทูลตอบว่า ชื่อ เอ็นซิคตานิ (Encik tani) ซึ่งอาจเป็นไปได้ที่ชาวบ้านเรียกว่า ปะตานี หรือ เปะตานี (ปะ หรือ เปาะ แปลว่า พ่อ)

ในคืนเดียวกันนั้น พยาตุนักปา ได้ปรึกษา ข้าราชการบริวาร ถึงพระประสงค์ของพระองค์ที่จะสร้างเมืองขึ้นบริเวณที่กระเจงเผือกหายไปและในที่สุดก็ได้เกณฑ์ผู้คนมา สร้างเมือง สองเดือนต่อมาการก่อสร้างก็แล้วเสร็จ พยาตุนักปา ก็ได้ทรงโยกย้ายเมืองหลวงจากโกตามะหัลลิกย มาอยู่ที่เมืองใหม่และทรงตั้งชื่อเมืองว่า “ปัตตานีดารุสซาลาม” (ปัตตานีนครแห่งสันติ)

เมืองปัตตานีจึงได้รับการสถาปนาขึ้นในปี พ.ศ. 2012 และหลายปีต่อมา พยาตุนักปา จึงหันเข้ามานับถือศาสนาอิสลาม ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากพระองค์ได้ปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ให้กับ เช็ค สะอิด (Syek Sa' id) ชาวเมืองปาไซ (เมืองหนึ่งซึ่งอยู่บนเกาะสุมาตรา) ที่มารักษาพระองค์ให้หายจากโรคผิวหนัง และเมื่อเข้ารับศาสนาอิสลามแล้ว พยาตุนักปา ได้เปลี่ยนพระนามว่า “สุลต่าน อิสมาแอล ซาห์ ซิลสุลลอฮุฟีลอะลาม” (Sultan Isma'il Syah Zillullah Fil 'Alam) และหลังจากนั้น ข้าราชการบริวารประชาชนต่างก็มารับศาสนาอิสลาม ศาสนาอิสลามจึงเริ่มแผ่ขยายในอาณาจักรปัตตานี ตั้งแต่บัดนั้น และเจริญรุ่งเรืองมากขึ้นในต้นศตวรรษที่ 21 จนปัตตานีมีลักษณะสังคมเป็นสังคมมุสลิมอย่างแท้จริง และได้กลายเป็นศูนย์กลางของศาสนา

อิสลามในสิ่งจังหวัดชายแดนภาคใต้จนถึงทุกวันนี้ (Thomas M. Fraser, 1966 : 2)

พญา ดู นักปา ทรงเป็นกษัตริย์พระองค์แรกแห่งราชวงศ์ปัตตานี (Inland Dynasty) มีกษัตริย์ปกครองทั้งสิ้น 9 พระองค์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : ตารางลำดับ กษัตริย์ราชวงศ์ปัตตานี

ลำดับ ที่	นามกษัตริย์	ปีครองราชย์ (พ.ศ.)	หมายเหตุ
1.	พญาอุณัฏฐาร หรือพญาดูนักปา (สุลต่าน อิสมาแอล ชาห์)	2012-2057	ผู้สร้างเมืองปัตตานี
2.	สุลต่านมุดอัมฟาร์ ชาห์	2057-2092	
3.	สุลต่านมันซูร ชาห์	2092-2101	
4.	สุลต่านปาติกเซียม	2101-2101	
5.	สุลต่านบาศ์ดูร ชาห์	2101-2135	
6.	เจ้าหญิงฮิยา (เขียว)	2135-2159	
7.	เจ้าหญิงปัฐ (น้ำเงิน)	2159-2183	
8.	เจ้าหญิงอุณ (ม่วง)	2183-2200	
9.	เจ้าหญิงกุนิง (เหลือง)	2200-2230	

ที่มา : อนันต์ วัฒนานิก, 2531 : 64

เจ้าหญิงกุนิง เป็นกษัตริย์องค์สุดท้ายแห่งราชวงศ์ปัตตานี ต่อจากราชวงศ์นี้ เป็นสมัยราชวงศ์กลันตัน เหตุที่ราชวงศ์ปัตตานีไม่ได้สืบราชบัลลังก์ เนื่องจากไม่มี รัชทายาทสืบราชสันตติวงศ์ มุขมนตรีของเมืองปัตตานีจึงตั้งราชาบาเกิ้ล (Raja Bakal) ซึ่งมีเชื้อสายกษัตริย์กลันตันและอาศัยอยู่ที่บ้านเตือก (อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ในปัจจุบัน) ขึ้นเป็นกษัตริย์ปัตตานีแทน นับเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์กลันตัน ราชวงศ์กลันตันมีกษัตริย์ปกครอง 8 พระองค์ ดังตารางที่ 2

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตารางที่ 2 : ลำดับกษัตริย์ราชวงศ์กลันตัน

ลำดับ ที่	นามกษัตริย์	ปีครองราชย์ (พ.ศ.)	หมายเหตุ
1.	ราชาบากัล (มรัสม ตือลก)	2231-2233	ปกครองสองสมัย
2.	รายาอัมมัส กลันตัน (มรัสม กลันตัน)	2233-2247	
3.	รายาอัสมีส ยายัม (บากินดา)	2247-2250	
4.	รายาเดวี	2250-2259	
5.	รายาบันดัง บาดัน (ปาดูกา ซะห์ อาลัม)	2259-2263	
6.	รายาลักษมนา ดายัง	2263-2264	
7.	รายาอัมมัส ยายัม (บากินดา)	2264-2271	
8.	อาลุง ยูนุส	2271-2272	

ที่มา : A. Teeuw and D.K. Wyatt, 1970 : 227

ภายหลังจากราชวงศ์กลันตันแล้ว บัตตานีกัโรกษัตริย์ตั้งแต่นั้น
มา บัตตานีได้ประสบความวุ่นวายทางการเมืองเป็นเวลานาน จึงทำให้
บัตตานีอ่อนแอ และเริ่มเสื่อมลงมาเรื่อย ๆ ไม่เหมือนกับสมัยที่อยู่
ภายใต้การปกครองของบรรดาราชินี (อ.บางนรา นามแฝง, 2519
: 55) และเหตุการณ์ในระบอบนี้มีการแย่งชิงระหว่างขุนนางด้วยกัน
และในที่สุดขุนนางผู้หนึ่งสามารถสถาปนาตนเองขึ้นเป็นราชานานา
นามว่า สุลต่านมูฮัมหมัด และในสมัยสุลต่านมูฮัมหมัดนี้ บัตตานีค่อย ๆ
ตกอยู่ภายใต้อำนาจของราชอาณาจักรไทยอย่างแท้จริง โดยเฉพาะ
หลังจากที่ไทยทำศึกเก้าทัพกับพม่าในปี 2328 แล้วไทยได้มีโอกา
สปราบปรามหัวเมืองมลายูแผ่ขยายอาณาเขตและครอบครองดินแดน
แห่งนี้อย่างเต็มที่ตั้งแต่นั้นมา (วินัย คุรุวรรณพันธ์, 2522 : 37)

หลังจากสิ้นสุดสมัยสุลต่านมูฮัมหมัดแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ตันกูสุมิเต็น
ซึ่งเป็นเชื้อสายเจ้าเมืองบัตตานีเก่าให้ดำรงตำแหน่งสุลต่านครองเมือง
บัตตานี ตั้งแต่ปี 2329 สืบมา รายละเอียดปรากฏดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ลำดับผู้ครองเมือง ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี สมัยรัตนโกสินทร์

ลำดับ ที่	รายนามผู้ว่าราชการเมืองปัตตานี	ปีดำรงตำแหน่ง
1.	ตนกูลัมมีเต็น	2329-2334
2.	ระตูปะกาลัน	2334-2351
3.	นายขรัวย้าย	2351-2358
4.	นายพาย	2358-2359
5.	ควนกูสุหลง	2359-2375
6.	นายทองอยู่	2375-2382
7.	นายแม่บุตรพระยาสงขลา (เถียนจ้ง) และพระยารัษฎนครคีรี รักรัษการแทน	2382-2383
8.	นียุโซะ (โตะก)	2383-2388
9.	พระยารัษฎานุประดิษฐ์ (ตนกูปะสา)	2388-2399
10.	พระยารัษฎานุประดิษฐ์ (ตนกูปะเต)	2399-2424
11.	พระยารัษฎานุประดิษฐ์ (ตนกูตีมุง)	2424-2433
12.	พระยารัษฎานุประดิษฐ์ (ตนกูสุไลมาน)	2433-2442
13.	พระยารัษฎานุประดิษฐ์ (ตนกูอับลกาเตร)	2442-2445

ที่มา : อนันต์ วัฒนานิก, 2531 : 102

(3) ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับปัตตานี

อาณาจักรปัตตานีมีความสัมพันธ์กับไทยมาช้านาน อิทธิพลของไทยได้แผ่ขยายเข้าสู่ดินแดนปัตตานีตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19 แต่ไม่ปรากฏเด่นชัด สมัยสุโขทัย ปัตตานีมีลักษณะเป็นประเทศราช เป็นรัฐบรรณาการของไทยต้องส่งเครื่องราชบรรณาการคือ บุหงามัส (ดอกไม้เงิน ดอกไม้ทอง) 3 ปีต่อครั้ง ต่อมาเมื่ออาณาจักรมะละกาเจริญรุ่งเรืองขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 21 ทำให้อำนาจของไทยเสื่อมลง ในปี พ.ศ. 2003 ปัตตานีจึงขึ้นกับมะละกาจนถึงปี พ.ศ. 2054 มะละกาได้ตกเป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกส ปัตตานีก็ได้กลับมาขึ้นต่อไทยตามเดิม ซึ่งตรงกับสมัยกรุงศรีอยุธยา (Thaomas M. Fraser Jr, 1960: 18-19)

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ปัตตานีมีฐานะเป็นประเทศราชของไทย แต่คราวใดที่กรุงศรีอยุธยาอ่อนแอและเสื่อมอำนาจลง เมืองประเทศราชก็มักประกาศเป็นอิสระ งดส่งเครื่องราชบรรณาการ เช่นในปี พ.ศ. 2106 สมัยสุลต่านนารายณ์ ชาห์ ตรงกับสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ พ.ศ. 2173-2176 สมัยเจ้าหญิงอุทุมพรกับสมัยพระเจ้าปราสาททอง แต่ในที่สุดเจ้าหญิงอุทุมพรก็ยอมอ่อนน้อมต่อไทยอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องมาจากการเกลี้ยกล่อมโดยพวกขอขึ้นเฝ้า

ปัตตานีได้ตั้งตัวเป็นอิสระอีกครั้งหนึ่งเช่นเดียวกับเมืองอื่น ๆ ทางภาคใต้ (เมืองนครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง) ในช่วงที่กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าในปี พ.ศ. 2310 ครั้นมาถึงสมัยธนบุรี พระเจ้ากรุงธนบุรี ก็ยังไม่สามารถปราบปรามหัวเมืองมลายูได้ปัตตานีจึงเป็นอิสระตลอดสมัยกรุงธนบุรีจึงวุ่นจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น หลังจากที่ไทยได้ทำสงครามแก้ทัพกับพม่าทางภาคกลางจนประสบชัยชนะแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทเป็นแม่ทัพไปปราบพม่าที่สุรนาททางปากยี่ใต้หลังจากเสร็จศึกสงครามกับพม่าแล้ว จึงได้ยกกองทัพไปปราบปัตตานีทั้งนี้เนื่องจากสุลต่านมูฮัมหมัด เจ้าเมืองปัตตานีในขณะนั้นไม่ยอมสวามิภักดิ์ต่อไทย กองทัพไทยสามารถเข้ายึดปัตตานีเป็นผลสำเร็จในปี พ.ศ. 2329 สุลต่านมูฮัมหมัดสิ้นชีพในสนามรบ กรมพระราชวังบวรฯ จึงทรงตั้งตนกูลัมมิเด็น ซึ่งเป็นเชื้อสายเจ้าเมืองปัตตานีเดิม เป็นเจ้าเมืองปัตตานีและได้รับพระราชทานนามว่า "พระยาริษดิภักดีศรีสุรรังษา" มีหน้าที่ปกครองเมืองปัตตานีและให้อยู่ในความดูแลของเมืองสงขลา

ได้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบขึ้นในปัตตานีอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2334 เมื่อตนกูลัมมิเด็นได้ส่งทูตชื่อ "นาคะคาสุง" ถูกราชสาส์นพร้อมเครื่องราชบรรณาการไปเกลี้ยกล่อมเมืองเยี่ยงลือ กษัตริย์ญวน ขอความร่วมมือให้นางกองทัพญวนโจมตีทางตอนเหนือ ส่วนตนกูลัมมิเด็นจะนำกองทัพโจมตีทางตอนใต้ แต่ต้องยิงล่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกที่ทรงเคยชุบเลี้ยงและอุปถัมภ์ ต่อมาจึงมีราชสาส์นมากราบบังคมทูลให้พระองค์ฯ ทรงทราบดังนั้นจึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีสุริยราชเสนาบดียกกองทัพเรือไป

ตีเมืองปัตตานี จับคนภูลัมมิเตนได้ ทรงให้นำตัวมากักขังที่กรุงเทพฯ และทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งระตูปะกาลัน เป็นเจ้าเมืองปัตตานีสืบแทน และนอกจากนั้นยังแต่งตั้งคนไทยชื่อ “ลักษณะดา ยัน” เป็นผู้ควบคุมดูแลและแต่งตั้งคนไทยอีกจำนวนหนึ่งเป็นกำลังรักษาในเมือง (อ.บางนรา, นามแฝง, 2523 : 59)

ในปี พ.ศ. 2351 ระตูปะกาลัน เจ้าเมืองปัตตานีเกิดความคิดขัดแย้งกับลักษณะดา ยันข้าราชการไทย ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารเมืองปัตตานีในขณะนั้น จนถึงยกกำลังไพร่พลเข้าต่อสู้กันจนเป็นเหตุให้ข้าราชการไทย ซึ่งมีกำลังน้อยกว่า ต้องหลบหนีไปรายงานพฤติกรรมของระตูปะกาลันต่อเจ้าเมืองสงขลา เจ้าพระยาอินทรีศรีสมุทรสงครามและวามกักดี (บุญฮุย) เจ้าเมืองสงขลาจึงได้ระดมกำลังทหารจากเมืองจะนะ พัทลุง และสงขลา ยกกองทัพล้อมเมืองปัตตานีได้สำเร็จและยังต่อสู้กันจนกระทั่งระตูปะกาลันเสียชีวิต (ยอนันต์ วัฒนานิก, 2531 : 73)

บทเรียนจากการแข็งเมือง 2 ครั้ง ของผู้ปกครองเมืองปัตตานี คือ ตนกู ลัมมิเตน และระตูปะกาลัน ทำให้ทางการไทยไม่ไว้วางใจชาวมุสลิมอีก ประกอบกับอาณาเขตปัตตานีกว้างใหญ่ไพศาลมีชุมชนหนาแน่น เพื่อรักษาเสถียรภาพของราชอาณาจักรสยามสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงมีพระบรมราชโบาย “แบ่งแยกแล้วปกครอง” (Divide and Rule) มีให้หัวเมืองปัตตานีก่อการกบฏขึ้นอีก ในปี พ.ศ. 2351 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แบ่งเมืองปัตตานีออกเป็น 7 หัวเมือง เพื่อสะดวกแก่การปกครองดังนี้คือ (สมเด็จพระมหาธีรราชานุภาพ, 2493 : 169)

1. เมืองปัตตานี (ปัจจุบันคือ จังหวัดปัตตานี)
2. เมืองยะลา (ปัจจุบันคือ จังหวัดยะลา)
3. เมืองยะหริ่ง (ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดปัตตานี)
4. เมืองระแงะ (ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดนราธิวาส)
5. เมืองรามัน (ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดยะลา)

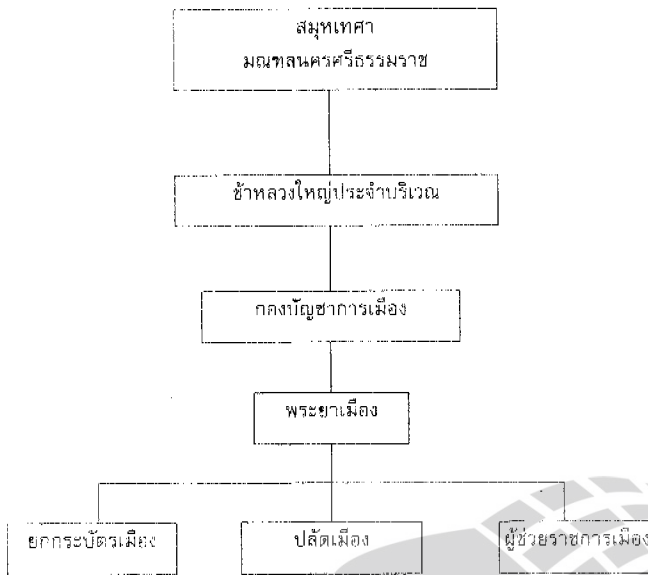
6. เมืองสาบบุรี (ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดปัตตานี)
7. เมืองหนองจิก (ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดปัตตานี)

แต่ละหัวเมืองดังกล่าวถูกลดฐานะเป็นหัวเมืองอยู่ในความดูแลของเมืองสงขลาซึ่งเป็นเมืองเอก เจ้าเมืองได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากกรุงเทพฯ โดยคำนึงว่าเมืองใดมีไทยพุทธมากก็ให้ไทยพุทธเป็นเจ้าเมือง เมืองใดมีมุสลิมมากก็ให้มุสลิมเป็นเจ้าเมือง และได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายขวัญชัย เป็นผู้ว่าราชการเมืองปัตตานีคนแรก ในปี พ.ศ. 2351 (อนันต์ วัฒนานิก, 2531 : 73) ทำให้ เหตุการณ์บริเวณ 7 หัวเมืองสงบเรียบร้อยมาตลอดจนถึงรัชสมัยรัชกาลที่ 2

จนกระทั่งมาถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ได้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบขึ้นในหัวเมืองไทรบุรี พระยาภักดีบริรักษ์ (แสง) ซึ่งว่าราชการที่เมืองไทรบุรี ได้ขอความช่วยเหลือจากพระสุรินทร ซึ่งว่าการที่เมืองนครศรีธรรมราชให้เกณฑ์กองทัพจากเจ็ดหัวเมือง ขวามลายูในหัวเมืองทั้งเจ็ดพากันกระด้างกระเดื่อง ทั้งนี้เนื่องจากพระสุรินทรซึ่งเป็นคนไทยไปเกณฑ์คนมลายูให้ไปรบกับคนมลายูด้วยกัน ทำให้ชาวมลายูเห็นว่าข้าราชการไทยข่มเหงชาวมลายูในบริเวณเจ็ดหัวเมือง จึงถือโอกาสก่อการกบฏขึ้น (ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม, 2516 : 52) ปัตตานีสมัยนั้นตรงกับสมัยต้นฤดูหลงเป็นผู้ว่าราชการเมืองปัตตานี จากเหตุการณ์ไม่สงบดังกล่าวรัชกาลที่ 3 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อยกกองทัพลงไปปราบปรามบริเวณ 7 หัวเมืองเป็นผลสำเร็จ เหตุการณ์ความไม่สงบในบริเวณ 7 หัวเมืองก็ไม่เกิดอีกเป็นเวลายาวหลายทศวรรษ

ครั้นมาถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อยกการปกครองแบบเก่าที่ให้เจ้าเมืองมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครองมาเป็นการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล แต่ยังคงแต่งตั้งผู้แทนที่เคยมีอำนาจปกครองเมืองต่าง ๆ ให้ปกครองต่อไป โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นผู้ว่าราชการเมืองและคณะกรรมการเมืองเป็นต้น โดยให้บริเวณ 7 หัวเมืองขึ้นต่อข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑล

นครศรีธรรมราช แต่ต่อมาเนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวกและห่างไกล กระทรวงมหาดไทยได้ตราข้อบังคับสำหรับการปกครองดินแดนส่วนนี้ขึ้น เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ร.ศ. 120 (พ.ศ. 2444) เรียกว่า “กฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณ 7 หัวเมือง ร.ศ. 120” ตามข้อบังคับที่ตราขึ้นนี้ให้ถือว่าบริเวณหัวเมืองทั้งเจ็ดเป็นเจ็ดเมืองตามเดิม แต่ละเมืองมี หน่วยบริหารราชการบังคับบัญชาเป็นของตนเอง และให้หัวเมืองทั้งเจ็ดมารวมกันเป็นเขตการปกครองอีกชั้นหนึ่ง เรียก “บริเวณ” มีข้าหลวงประจำบริเวณเป็นหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่จัดราชการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ขึ้นตรงข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑลนครศรี ธรรมราช ดังภาพประกอบ 1

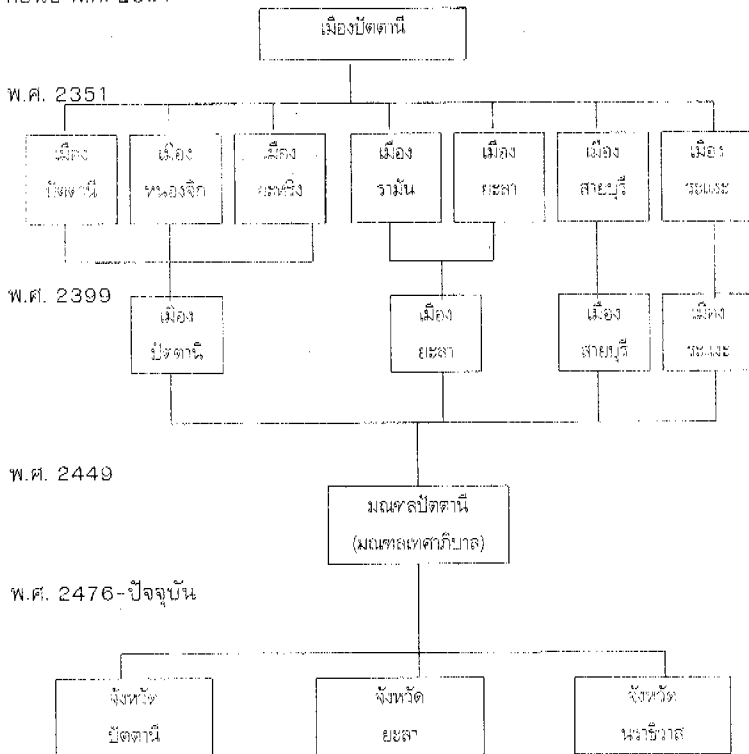
ภาพประกอบ 1 แสดงการจัดระบบบริหารราชการตามกฎหมายข้อบังคับสำหรับการปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง ร.ศ. 120

การปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมืองดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปเมื่อปี พ.ศ. 2449 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งมณฑลปัตตานีขึ้นตามระบบมณฑลเทศาภิบาล และให้ปรับปรุงอาณาเขตเสียใหม่โดยยุบเมืองเล็กสามเมือง คงเหลือเพียงสี่เมือง (วินัย ศุภวรรณวัฒน์ 2522 : 47) คือ

1. เมืองปัตตานี ประกอบด้วย เมืองปัตตานีเดิม และเมืองยะหริ่ง
2. เมืองยะลา ประกอบด้วย เมืองยะลาเดิม และเมืองรามัน
3. เมืองสายบุรี
4. เมืองระแงะ

ขึ้นตรงต่อมณฑลปัตตานี และต่อมาเมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2476 มณฑลปัตตานี จึงถูกแบ่งออกเป็น 3 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ดังภาพประกอบ 2

ก่อนปี พ.ศ. 2351

ภาพประกอบ 2 แสดงความเป็นมาของจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

ที่มา : ปรับปรุงจาก วินัย ครุวรรณพัฒน์ 2522 : 56

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

2.2 ที่มาของปัญหา

ด้วยเหตุผลที่ดินแดนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่มีลักษณะทางสังคมแตกต่างจากภูมิภาคอื่นของประเทศ พลเมืองส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เมื่อดินแดนที่เป็นประวัติศาสตร์อันยาวแห่งนี้ได้มาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรไทยอย่างสิ้นเชิงในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น จากความแตกต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้เกิดกระแสการต่อต้านอำนาจรัฐในรูปแบบต่าง ๆ การก่อความไม่สงบและการจลาจลอยู่เนื่อง ๆ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งมาโดยตลอด

ปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรากเง่าลึกซึ่งเกี่ยวข้องกับลัทธิความเชื่อและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับฝ่ายศาสนา ซึ่งแตกต่างกันในสังคมพุทธและสังคมมุสลิม ความขัดแย้งพื้นฐานนี้นำไปสู่ความไม่ยอมรับในอำนาจ สถานภาพ สิทธิและเสรีภาพของกันและกันระหว่างข้าราชการและชาวไทยพุทธส่วนน้อยกับชาวมุสลิมพื้นเมืองส่วนใหญ่ จนก่อให้เกิดการจัดตั้งขบวนการมุสลิมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศเป็นหัวหอกของการต่อสู้เพื่อปกป้องสถานภาพ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2527 : 66)

แนวความคิดในการต่อต้านนโยบายและอำนาจของรัฐบาลกลางมีขึ้นนับเนื่องตั้งแต่ต้นสมัยรัตนโกสินทร์และปรากฏเด่นชัดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 นับตั้งแต่ พ.ศ. 2329-พ.ศ. 2445 เกิดการก่อการจลาจล เพื่อในเป็นอิสระจากการปกครองชาวไทยมุสลิมให้พ้นจากการปกครองของไทยรวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง คือ (ชาญชัย อีบรอเฮม, 2533 : 3-6)

1. กบฏตงกูลัมมีเต็น พ.ศ. 2329
2. กบฏระตูปะกาลัน พ.ศ. 2349
3. กบฏนายเซะ และนายเจะบุ พ.ศ. 2364 และ พ.ศ. 2369
4. กบฏเจ้าเมืองหนองจิก พ.ศ. 2370
5. กบฏเจ้าเมืองปัตตานี (ตงกูสุหลง) พ.ศ. 2374
6. กบฏตงกูอับลูกาเดรี (พระยาวิชิตภักดี) พ.ศ. 2445

LIPT

หลังจากจบสิ้นสมัยตนกูอับลกาเดร์ (พระยาริษิตภักดีฯ) แล้วก็ไม่ปรากฏว่ามีการแต่งตั้งเชื้อสายเจ้าเมืองปัตตานีขึ้นครองเมืองปัตตานีอีกต่อไป และภายหลังที่ ตนกูอับลกาเดร์ (พระยาริษิตภักดีฯ) ได้เสียชีวิตที่รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซียในปี พ.ศ. 2476 แล้วขบวนการต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดน และปลดแอกชาวไทยมุสลิมหลายขบวนการก็ได้กำเนิดขึ้น รูปแบบของการต่อสู้ ยุทธวิธี เริ่มโน้มนำเข้าสู่รูปแบบแห่งความรุนแรงมาโดยตลอด นับตั้งแต่ การต่อสู้ทางการเมืองของตงกูฮายิดิน บุตรของตนกูอับลกาเดร์ โดยอาศัย เงื่อนไขทางการเมืองหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (ปรีดี พนมยงค์, 2517 : 10-11) การจัดตั้งขบวนการ B.N.P.P. (Barisan National Pembebasar Pattani) การต่อสู้ของหะยีสุหลง โต๊ะมีนา ด้วยข้อเรียกร้อง 7 ประการ ซึ่งจาก ข้อมูลการสัมภาษณ์บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องพบว่าข้อเรียกร้องดังกล่าวได้รับอิทธิพล จากผู้มีอำนาจทางการเมืองในขณะนั้น ซึ่งข้อเรียกร้องดังกล่าวประกอบด้วย

1. ขอให้มีผู้นำซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม 1 คน และมีภูมิสำเนาเกิด ใน 4 จังหวัด โดยประชาชนใน 4 จังหวัดเป็นผู้เลือก และให้มี อำนาจสูงสุด
2. ให้มีการสอนภาษามลายูในโรงเรียนประชาบาลทุกแห่ง
3. ภาษี รายได้ที่จัดเก็บใน 4 จังหวัดให้ใช้จ่ายเฉพาะใน 4 จังหวัด เท่านั้น
4. ชำราชการจะต้องเป็นมุสลิมร้อยละ 80 เพื่อให้สอดคล้องกับ ประชากรซึ่งส่วนใหญ่เป็นมุสลิม
5. ให้ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการ
6. ให้แยกศาลชารีอะห์ (ศาลกฎหมายอิสลาม) เป็นเอกเทศเพื่อ พิจารณาข้อพิพาทคดีความที่เกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม
7. ให้ยอมรับว่าประชาชน 4 จังหวัดเป็นชนเชื้อชาติมลายู

การจลาจลตุงกู ปี พ.ศ. 2491 การกำหนดของแนวร่วมปลดปล่อย แห่งชาติมลายูปัตตานี (B.R.N. : Barisan Revolution National ปี พ.ศ. 2503 ขบวนการปาร์นิส (PARNAS) ปี พ.ศ. 2505 องค์การปลดแอก สาธารณรัฐปัตตานี (P.U.L.O : Pattani United Liberation Organization) พ.ศ.

2511 การสืบทอดเจตนารมณ์ขบวนการ B.N.P.P โดยตนุญะลา นาเซ (อดุลย์ ณ สายบุรี) ในปี พ.ศ. 2514 เป็นต้น

การต่อสู้ท้าวทายอำนาจรัฐของขบวนการต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยเงื่อนไขและโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการปลุกสำนึกชาวไทยมุสลิมให้หันมาต่อสู้อำนาจรัฐ ยามใดที่รัฐกำหนดนโยบายแก้ปัญหาที่ผิดพลาดตักต้อนความรุนแรงและกระแสการต่อต้านดูจะทวีมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมตามมานับเนื่องหลายทศวรรษ (อับดุลฮาติม มินฮาร์, 2535 : 3) ปัญหาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการยอมรับว่าเป็นปัญหาระดับชาติ โดยได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) ในส่วนการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่ามีปัญหาหลักรวม 3 ประการคือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคมจิตวิทยา และปัญหาความมั่นคง (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2532 : 2)

รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา พยายามศึกษา วิเคราะห์และดำเนินการแก้ไขมาโดยตลอด นโยบายการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สำคัญ ๆ ที่ผ่านมามีดังนี้คือ

1. หลักรัฐประศาสนโยบายของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวสำหรับมณฑลปัตตานี
2. ห้วงปี พ.ศ. 2444 พ.ศ. 2482 ยึดหลักนโยบายการปกครองโดยรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง
3. ห้วงปี พ.ศ. 2483-2487 ยึดหลักนโยบายเน้นหนักในเรื่องชาตินิยม มีลักษณะพยายามให้เกิดการผสมผสานกลมกลืน
4. ห้วงปี พ.ศ. 2488-2500 ยึดหลักอุปถัมภ์อิสลามโดยให้เสรีภาพความช่วยเหลืออุปถัมภ์และอุปถัมภ์กิจการศาสนา
5. ห้วงปี พ.ศ. 2501-2520 ยึดหลักนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยมุ่งเน้นการส่งเสริมและปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน

6. ห้างปี พ.ศ. 2521-ปัจจุบัน กำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้

การกำหนดนโยบายการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐที่ผ่านมา บางครั้งนอกจากจะผิดพลาดและถูกโจมตีเสมอว่า เป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุ (ชจิตภัย บุรุษพัฒน์, 2519 : 202) แล้วยังเพิ่มความกดดัน ความหวาดระแวงจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ข้าราชการของรัฐ ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจระหว่างผู้ปกครองและ ผู้ถูกปกครอง

นโยบายของรัฐที่แสดงถึงความบกพร่องของนโยบายในยุคแรก ๆ เช่น นโยบายสร้างชาติด้วยวัฒนธรรมในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยประกาศใช้รัฐนิยมตั้งแต่ พ.ศ. 2482-2485 รัฐนิยมหลายฉบับส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิมอย่างมาก และนำไปสู่ความไม่พอใจและการต่อต้านอำนาจรัฐในที่สุด

บางครั้งนโยบายของรัฐเน้นหนักไปในการปราบปราม เช่น การจัดตั้งกองอำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอร.สศ.) ขึ้นในปี พ.ศ. 2518

การให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2537-2541) เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นความเร่งด่วนลำดับแรก โดยคำนึงว่าปัญหาด้านสังคมจิตวิทยา ยังมีความสำคัญและส่งผลต่อการพัฒนาให้พื้นที่ด้วย

จากการวิพากษ์นโยบายของรัฐบาลไทยต่อชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดย ศาสตราจารย์ ดร. ปิยนาล บุญาค พบว่ารัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงปัญหาของจังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอดนับตั้งแต่ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ. 2516 นั้น นโยบายหลักจะเหมือนกันทั่วประเทศ แต่ในส่วนของจังหวัดชายแดนภาคใต้จะปรับนโยบายให้เข้ากับสภาพบุคคล สถานการณ์ และพื้นที่ทั้งในด้านการปกครอง การศึกษา การสาธารณสุขและด้านอื่น ๆ รัฐบาลบางสมัยอาจจะทำได้ไม่ดีดังใจ แต่ประหนึ่งเป็นการบีบบังคับชาวไทยมุสลิมโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรม จึงก่อให้เกิดความไม่พอใจต่อรัฐบาล

ไทย ทำให้บุคคลบางกลุ่มถือเป็นข้ออ้างเข้าแทรกแซงซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบ
ต่อ เสถียรภาพความมั่นคงของประเทศ

อย่างไรก็ตามแม้รัฐจะกำหนดนโยบายวางมาตรการและกำหนด
ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม
การเมือง และการทหาร เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับ
ประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะส่งผลไปสู่สันติภาพที่ถาวรในที่สุด แต่ก็ยังปรากฏว่า
ภูมิภาคแห่งนี้ยังคงมากไปด้วยปัญหาต่าง ๆ นอกจากนโยบายบางประการที่
ผิดพลาดแล้วส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งมาจากข้าราชการของรัฐบางกลุ่มบางพวก
ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่ยังไม่ตระหนักหรือเข้าใจในหลักการของ
นโยบายนั้นอย่างแจ่มแจ้ง

กรอบการศึกษาและสาเหตุหลักของปัญหา

3.1 กรอบการศึกษา

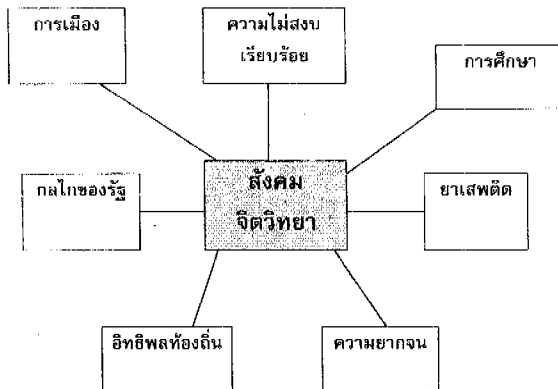
จากที่ได้กล่าวถึงสภาพและประวัติความเป็นมาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองโดยเฉพาะในเรื่องของศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบกับประวัติของความเป็นชาติที่เก่าแก่ ยาวนาน ทำให้โยงไปสู่สมมติฐานที่สำคัญเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ว่า

“ปัญหาของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพื้นฐานจะเป็นปัญหาที่คล้ายคลึงกับปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย แต่เนื่องจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาสังคมจิตวิทยา อันเป็นผลจากความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ที่ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจ ความหวาดระแวง ความรู้สึกต่ออำนาจรัฐในทางลบที่สะสมมานาน ปรากฏอยู่เป็นทุนเดิม จึงทำให้ปัญหาทุกปัญหาที่เกิดขึ้นได้ถูกผูกโยงเข้าสู่ปัญหาพื้นฐานดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา”

จากความเชื่อหรือสมมติฐานหลักที่กล่าวนี้ ได้นำไปสู่การกำหนดกรอบการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาโดยจะเน้นความสำคัญของปัญหาสังคมจิตวิทยา เป็นแกนหลัก ประกอบเข้ากับปัญหาที่คณะผู้ศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญ 7 ประการ ด้วยกัน คือ ปัญหาการศึกษาพื้นฐาน ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาขบวนการก่อการร้าย ปัญหาอิทธิพลท้องถิ่น ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง และปัญหาเกี่ยวกับกลไกของรัฐ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับปัญหาสังคมจิตวิทยา ทั้งในลักษณะที่เป็นผลของปัญหาสังคมจิตวิทยา ได้แก่ ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย หรือในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาสังคมจิตวิทยา คือ มีลักษณะที่เป็นทั้งเหตุและผลของปัญหา ได้แก่ ปัญหาการศึกษาและปัญหากลไกของรัฐ หรือปัญหาที่คล้ายคลึงกับภูมิภาคอื่น ๆ แต่เมื่อเกิดขึ้นในพื้นที่

จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงถูกนำมาผูกโยงเข้ากับปัญหาสังคมจิตวิทยาที่มีอยู่เดิม ทำให้ภาพของปัญหาดังกล่าวมีระดับของความรุนแรงเพิ่มขึ้น ได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาอิทธิพลท้องถิ่น ปัญหากลไกของรัฐ และปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ฯลฯ โดยภาพความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถนำเสนอเป็นกรอบในการศึกษาดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบในการศึกษา

สำหรับในส่วนต่อไปนี้ คณะผู้ศึกษาจะขอนำเสนอเกี่ยวกับปัญหาสังคมจิตวิทยา ซึ่งถือเป็นแกนหลักของปัญหาก่อนที่จะกล่าวถึงปัญหาอื่น ๆ ในบทต่อไป โดยการนำเสนอครั้งนี้จะเป็นรูปแบบของรายงานเชิงนโยบายที่เน้นย้ำถึงประเด็นหรือสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3.2 สาเหตุหลักของปัญหา (ปัญหาสังคมจิตวิทยา)

1. สภาพปัญหา

ปัญหาสังคมจิตวิทยาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกหรือสำนึกถึงความแตกต่าง ความหวาดระแวง และคลางแคลงสงสัย ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้มีอยู่ทั้งในกลุ่มประชาชนและข้าราชการ คือ ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ อิสลาม หรืออื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยเฉพาะปัญหาที่ฝังรากลึกและแสดงออกในหลายลักษณะ เช่น ความไม่เข้าใจกัน การไม่ไว้วางใจระหว่างกันของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง และประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลามกับประชาชนผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ ซึ่งส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน การประท้วงต่อสู้เรียกร้องในกรณีที่ภาครัฐดำเนินการในสิ่งที่ขัดแย้งกับหลักการทางศาสนา รวมไปถึงประเด็นของการก่อการร้ายและแบ่งแยกดินแดนในที่สุด

ด้วยเหตุที่ประชากรส่วนใหญ่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นมุสลิม กล่าวคือเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งในความเป็นจริงอิสลามเป็นทั้งศาสนาและวัฒนธรรม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ อิสลามเป็นวิถีในการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกคน นอกจากนั้นอิสลามยังแตกต่างจากศาสนาอื่น ๆ อย่างเด่นชัดอีกประการหนึ่ง คือ อิสลามไม่มีสถาบันนักบวช ดังนั้นอิสลามจึงเป็นวิถีในการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกคน อย่างแน่นแฟ้นเสมอต่อการปฏิบัติของนักบวช ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดช่องว่างแห่งความไม่เข้าใจกันระหว่างชาวมุสลิมกับชนต่างศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีหรือความมื่อคติ ความหวาดระแวงต่อกัน อันนำไปสู่การปฏิสัมพันธ์ต่อกันในทางลบ ซึ่งภาพของปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงออกมาในลักษณะดังต่อไปนี้ (จริญ มะลูลิ้มและคณะ, 2537 : 75-76; อิมรอน มะลูลิ้ม, 2538 : 89-90 และ 96-98 ; และ พลเอก กิตติ รัตนฉายา, 2533 : 38-46)

1. ชาวมุสลิมบางกลุ่มหวาดระแวงว่า การปฏิบัติของข้าราชการและกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิมบางคนบางกลุ่มขาดความจริงใจ แสแสวงงก่อกวนทำร้ายอย่างหนึ่งลัทธิอย่างหนึ่ง
2. ชาวมุสลิมรุ่นเก่าบางส่วนไม่ต้องการติดต่อสัมพันธ์ หรือสมาคมกับกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิม เพราะเกรงว่าอาจต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับประเพณีทางศาสนาหรือทำให้ความบริสุทธิ์ของศาสนาของตนลดน้อยลง ซึ่งทำให้มีความสัมพันธ์ทางเห็นในลักษณะต่างคนต่างอยู่และนำไปสู่ความไม่เข้าใจกัน

3. เจ้าหน้าที่และกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิมแสดงความรังเกียจตู่กชาวมุสลิมทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น เรียกชาวมุสลิมว่า “แขก” แสดงถึงการแบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา และบางคนชอบล้อเลียนการปฏิบัติบางอย่างทางศาสนาอิสลามด้วยความไม่เข้าใจ ซึ่งถือว่าเป็นการดูหมิ่นและเหยียดหยามชาวมุสลิม
4. ข้าราชการและกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิมบางคนและบางกลุ่มหวาดระแวงว่าชาวมุสลิมโดยทั่วไปต้องการแบ่งแยกดินแดน ไม่จงรักภักดีต่อรัฐบาลไทย ผักไม่ต่อประเทศมาเลเซีย และต้องการแยกตัวจากราชอาณาจักรไทย
5. ข้าราชการและกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิมบางคนบางกลุ่มมักกล่าวหาว่า ชาวมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มีความเป็นไทยหรือไม่อยากเป็นคนไทย ไม่จงรักภักดีต่อชาติ แผ่นดินเกิด และสถาบันพระมหากษัตริย์
6. ข้าราชการและกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิมบางคนบางกลุ่มจะมองคนมุสลิมด้วยความรู้สึกที่ว่าเป็นกลุ่มที่เกียจคร้าน ไม่จริงจังในการประกอบอาชีพ
7. ชาวมุสลิมบางคนบางกลุ่มหวาดระแวงว่า นโยบายบางอย่างของรัฐบาล ต้องการที่จะทำลายศาสนา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมของพวกเขา
8. ชาวมุสลิมบางคนบางกลุ่มมีทัศนะว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันระหว่างชาวมุสลิมกลุ่มบุคคลอื่นหรือ “เลือกที่รักมักที่ชัง” ไม่ว่าทางส่วนตัว ทางราชการ หรือการประกอบอาชีพ
9. ข้าราชการ และกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิมบางคนบางกลุ่มมักมองชาวมุสลิมที่เคร่งครัดต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาว่าเป็นพวกที่ก่อให้เกิดปัญหามุ่งหวังผลทางด้านการเมือง และชอบละเมิดกฎหมาย ขอบังคับ ของสังคมส่วนรวม

10. การที่ชาวมุสลิมบางกลุ่มรับการช่วยเหลือด้านการเงินจากต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศในตะวันออกกลาง และบางกรณีทำตัวเป็นผู้แทนการเคลื่อนไหวแผ่ขยายอิทธิพลของนิกายและแนวทางปฏิบัติอิสลาม ก่อให้เกิดความหวาดระแวงต่อชาวไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มมากขึ้น

2. สาเหตุปัญหา

1. ความแตกต่างด้านศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม

ชาวไทยมุสลิมในห้าจังหวัดภาคใต้ นับว่าเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของภูมิภาคนี้ และเป็นประชากรที่มีความแตกต่างจากอนุภาคอื่น ๆ ทั้งด้านศาสนาและวัฒนธรรม กล่าวคือ เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามและมีวิถีชีวิตตามครรลองของวัฒนธรรมอิสลาม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมหรือข้อปฏิบัติที่จะมีผลต่อมุสลิมทั้งชีวิตในโลกนี้และโลกหน้า โดยมีภาษาอาหรับเป็นภาษาในการปฏิบัติศาสนกิจและวัฒนธรรมบางประการ เช่น การละหมาด การกล่าวคำทักทาย ฯลฯ

ส่วนในชีวิตประจำวัน ชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้จะใช้ภาษามลายูในการสื่อสาร ทั้งนี้ด้วยความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ และในอดีตภูมิภาคนี้คือ ศูนย์กลางการศึกษาอิสลามของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้นภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดอิสลาม ทั้งการเขียนและการบรรยายก็คือ ภาษามลายู ด้วยเหตุนี้ ภาษามลายูจึงมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิมในภูมิภาคนี้ทั้งในชีวิตประจำวัน ในการศึกษา และการถ่ายทอดองค์ความรู้ จากอดีตมาจนปัจจุบัน

ด้วยควมมีลักษณะเฉพาะของชาวไทยมุสลิมดังกล่าวนี้ จึงก่อให้เกิดภาวะของความแตกต่างจากพี่น้องชาวไทยผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งข้าราชการที่มีเชื้อมุสลิม เมื่อมาประกอบกับขาดความรู้ ความเข้าใจในลักษณะเฉพาะดังกล่าวของรัฐ และข้าราชการจนนำไปสู่การกำหนดนโยบาย ออกกฎ ระเบียบ

ต่าง ๆ หรือปฏิบัติการที่ไม่สอดคล้องหรือขัดต่อหลักการของศาสนาและวัฒนธรรมอิสลาม จึงนำไปสู่ความขัดแย้งจนก่อให้เกิดการออกมาเรียกร้อง ประท้วง และอาจแปรเปลี่ยนกลายเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้ไม่ปรารถนาดีใช้เป็นประโยชน์ในการต่อสู้และก่อการร้ายขึ้นได้

2. ข้อผิดพลาดจากการใช้นโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของรัฐบาลในอดีต

รัฐบาลหลายยุคหลายสมัยในอดีตได้ดำเนินนโยบายที่ผิดพลาด คือ ยึดแนวนโยบาย ผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม อันเป็นความพยายามที่จะทำให้ชาวมุสลิมละทิ้งวัฒนธรรมและเอกลักษณ์เดิมของตนเอง และหันไปยึดถือวัฒนธรรมของชาติที่กำหนดโดยพุทธศาสนาเป็นหลัก ซึ่งนโยบายดังกล่าว ไม่จะเป็นการอพยพชนต่างถิ่น ต่างศาสนา เข้ามาอยู่ในพื้นที่ หรือ การบังคับให้ตั้งพระพุทธรูปในโรงเรียน แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความไม่เข้าใจของฝ่ายรัฐบาล วัฒนธรรมการปฏิบัติตามหลักการอิสลาม และการไม่ให้ความสำคัญต่อชาวมุสลิมในการรักษาเอกลักษณ์ของตน ซึ่งส่งผลให้เกิดความรู้สึกราวตระแวงว่ารัฐบาลต้องการที่จะทำลายศาสนา และวัฒนธรรมของพวกเขา

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลขาดความรู้ความเข้าใจในปัญหา

เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ จำนวนไม่น้อยที่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิมและขาดทักษะในการสื่อสารด้วยภาษามลายู ซึ่งทำให้ทั้งขาดความเข้าใจถึงสภาพปัญหาและสาเหตุอย่างแท้จริง ตลอดจนอาจกลายเป็นที่มาของปัญหา

4. ประชาชนไม่เข้าใจและไม่นิยมใช้ภาษาไทย

ประชาชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอดีตมีผู้ใช้ภาษาไทยไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะปัจจัยต่าง ๆ อาทิ

การขาดโอกาสการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจ ระยะทางระหว่างโรงเรียนกับบ้านไกล จากกันมาก ไม่สะดวกในการเดินทาง ตลอดจนการตั้งใจไม่ส่งเข้าเรียน และไม่ให้เรียนในระดับสูงชันกว่าระดับที่บังคับคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เพราะการถูกเชื่อมโยงระหว่างการเรียนในระบบโดยการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับการเสี่ยงกับความเป็นมุสลิมที่อาจสูญหายไป ทั้งนี้เพราะสาระที่จะต้องศึกษา ต้องเชื่อ ต้องปฏิบัติ หลายประการ ขัดต่อหลักการอิสลาม

นอกจากนั้น จากการที่มุสลิมในภูมิภาคนี้เป็นผู้ใช้ 2 ภาษาโดยมีภาษามลายูเป็นภาษาหลัก และใช้ภาษาไทยเฉพาะแต่ในโรงเรียนสำหรับนักเรียน และใช้เป็นทางการสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งในอดีต แม้แต่ในระบบโรงเรียน เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้สอนก็ดี และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจขึ้นก็ดี ครูจำนวนไม่น้อยจึงใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในการเรียนการสอน เปรียบได้กับครูใช้ภาษาไทยในการสอนภาษาอังกฤษ

ด้วยการเป็นผู้ใช้ 2 ภาษาและภาษาไทยไม่ดีนัก จึงทำให้กลายเป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับข้าราชการ โดยไม่สามารถสื่อสารให้ข้าราชการเข้าใจได้ หรือข้าราชการไม่สามารถสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจได้

5. ความไม่เท่าเทียมกันในด้านเศรษฐกิจ และโอกาสทางสังคม

ความล้าหลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ และการด้อยโอกาสทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นส่วนหนึ่งซึ่งทำให้ชาวมุสลิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำบางส่วนมีความรู้สึกจากรัฐบาลไม่จริงใจต่อชาวมุสลิม ทั้ง ๆ ที่โดยข้อเท็จจริงแล้วปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นกับประชาชนกลุ่มอื่น ๆ ของประเทศ และยังมีตลอดไป ไม่ว่ารัฐบาลจะพยายามแก้ไขอย่างไร ประกอบกับมีข้อจำกัดบางประการ ในการที่ชาวมุสลิมบางส่วนไม่สามารถ

เข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ ๆ ที่มีระบบ
เงื่อนไขต่าง ๆ แตกต่างไปจากการดำเนินชีวิตตามประเพณี
สภาพเหล่านี้ส่งผลให้ความพยายามของรัฐบาลในการแก้ไข
ปัญหาทำได้ในขอบเขตจำกัด

3. ข้อเสนอแนะ:

1. **ควรมีการเน้นย้ำนโยบายพหุนิยมทางวัฒนธรรม** โดยเน้น
ถึงการสร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นในท่ามกลางความหลากหลาย
ของกลุ่มบุคคล ผู้มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

นโยบายนี้มีลักษณะเป็นการผ่อนปรนหรือปรับตัวเข้า
หากัน กล่าวคือ รัฐมีนโยบายให้ชาวไทยมุสลิมซึ่งเป็นกลุ่มชาติ
พันธุ์หนึ่งในสังคมไทยมีวิถีชีวิตตามครรลองของศาสนาและ
วัฒนธรรมอิสลามควบคู่ไปกับการมีวิถีชีวิตตามวัฒนธรรมไทย
ที่ไม่ขัดต่อศาสนบัญญัติ สภาพการณ์ดังกล่าวนี้นับเป็นสิ่งปกติ
ธรรมดาที่รัฐหรือชาติหนึ่ง ๆ ย่อมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
ซึ่งหากแต่ละกลุ่มชนยอมรับในความหลากหลาย โดย
ประสานกันในความเหมือน และเคารพให้เกียรติกันในความ
ต่าง ความหลากหลายย่อมนำมาซึ่งความสวยงามและย่อมนำ
มาซึ่งความสามัคคี ความมั่นคงของชาติในที่สุด

2. **เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างผู้นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน**
โดยดำเนินการตามมาตรการ ดังต่อไปนี้

- 2.1 **พิจารณาบรรจุวิชาอิสลามในหลักสูตรชั้นประถมศึกษา**
ในโรงเรียนและปรับปรุงหลักสูตรวิชาศีลธรรมให้เป็น
ศีลธรรมของศาสนาอิสลามสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียน
เป็นมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการ
ของชุมชน และยังเป็นการดึงดูดให้ชาวมุสลิมนิยมส่ง
บุตรหลานเข้าไปเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแทนที่จะไป
เรียนตามปอเนาะหรือโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา
ตลอดจนให้มีการสอนวิชาศาสนาอิสลามในสถาบันที่มี

บทบาทในการผลิตครูให้กว้างยิ่งขึ้น เพื่อเตรียมครูที่จะไปสอนวิชานี้ให้มีจำนวนมากขึ้นอีกด้วย

2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำมุสลิมไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางศาสนา ปัญญาชน นักวิชาการ นักหนังสือพิมพ์ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการชี้แจงการแก้ปัญหา และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างจริงจัง

2.3 ผู้นำมุสลิมควรส่งเสริมให้มุสลิมศึกษาและกระแสนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนา

2.4 ให้การเรียนรู้ภาษาไทยแก่เยาวชนมุสลิม เพื่อเปิดช่องทางการความก้าวหน้าในโอกาสทางสังคมให้มากขึ้น โดยในขณะเดียวกันควรเปิดช่องทางให้เยาวชนมุสลิมได้มีโอกาสเรียนรูภาษามลายูท้องถิ่นควบคู่ไปด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกในแง่ที่ว่ารัฐบาลจะพยายามแทรกแซงทางวัฒนธรรมแก่พี่น้องชาวมุสลิม

2.5 ส่งเสริมให้ข้าราชการและประชาชนที่นับถือศาสนาอื่นในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของชาวมุสลิม และให้ชาวมุสลิมเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประชาชนผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและปรับตัวให้เข้าได้กับวัฒนธรรมของกันและกันเพื่อก่อให้เกิดความสมานฉันท์อย่างแท้จริง

2.6 ขยายขอบเขตการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในสื่อประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้กับประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลามได้ทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ อย่างถูกต้องมากขึ้นอันจะเป็นการป้องกันการบิดเบือนข้อมูลโดยผู้ที่ไม่หวังดี

โดยทั้งนี้การใช้ภาษามลายูในสื่อต่าง ๆ ควรกระทำควบคู่กับการใช้ภาษาไทยที่ดำเนินการอยู่เต็มด้วยเพื่อให้ได้มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกันให้มากขึ้น

- 2.7 ควรส่งเสริมให้ทั้งชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธในภูมิภาคนี้ต่างสามารถดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของตน โดยยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

3. **รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้** โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้สภาพการดำรงชีวิตของประชาชนในเรื่องของรายได้ สภาพโครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการของรัฐในเรื่องต่าง ๆ มีความเจริญทัดเทียมกับภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งแนวทางการพัฒนา ดังกล่าวจะเป็นการลดช่องว่างในด้านเศรษฐกิจและโอกาสทางสังคม ที่มักจะถูกนำมากล่าวอ้างเป็นเงื่อนไขในการเรียกร้องขอความเป็นธรรมอยู่เสมอ

จากการที่ได้กล่าวถึงสาเหตุหลักของปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเน้นย้ำปัญหาสังคมจิตวิทยาเป็นแกนกลาง และมีปัญหาสำคัญอื่น ๆ ที่คณะผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรนำมาพิจารณาได้แก่ ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย ปัญหาอิทธิพลท้องถิ่น ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ปัญหาการศึกษา ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด และปัญหากลไกของรัฐ ซึ่งจะขอนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย

(1) สภาพปัญหา

1) ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

จากการศึกษาข้อเท็จจริงในพื้นที่ พบว่าปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่สุด เพราะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนและเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้ความคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน เป็นเรื่องที่ถูกฝ่ายต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะจากอดีตที่ผ่านมา ประชาชนไม่ใช่ผู้ก่อปัญหา แต่ต้องเป็นผู้ที่อยู่ระหว่างกลไกรัฐและกลุ่มโจร โดยได้รับผลกระทบจากความรุนแรงโดยตรงมาตลอด นอกจากนี้ ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเป็นผลเสียต่อภาพลักษณ์โดยรวมของพื้นที่มาเป็นเวลายาวนาน ปัญหาความไม่สงบจึงมีลักษณะเป็นวัฏจักร คือเมื่อเกิดเงื่อนไขก็จะเกิดความรุนแรงแล้วมีการแก้ไขปัญหาก็จะสงบลงไปชั่วคราวแล้วเมื่อเกิดเงื่อนไขก็จะเกิดความรุนแรงขึ้นอีกวนเวียนเช่นนี้มาโดยตลอด

ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
เกิดจากสาเหตุสำคัญคือ การคุกคามของโจรก่อการร้าย

(จกร.) และกลุ่มโจรแอบอ้าง จกร. และการก่ออาชญากรรมของกลุ่มโจรมัจฉาชีพและกลุ่มอิทธิพล ซึ่งปัจจุบันทำงานเป็นเครือข่ายแสวงหาอำนาจ อิทธิพล ผลประโยชน์จากการเรียกค่าคุ้มครองและค้ายาเสพติด

2) ปัญหาการก่อการร้าย

ถึงแม้ว่าการก่อเหตุร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระยะหลังส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำของกลุ่มโจรมัจฉาชีพและกลุ่มผลประโยชน์ มากกว่าจะเป็นการกระทำของโจรก่อการร้าย (จกร.) แต่ทางราชการยังต้องติดตามความเคลื่อนไหวของ จกร. ในลักษณะขบวนการซึ่งในปัจจุบันไม่มีอุดมการณ์ แต่มุ่งแสวงหาอำนาจและหาผลประโยชน์เป็นหลักมากกว่ามุ่งแบ่งแยกดินแดน มีเพียงแกนนำรุ่นเก่าในต่างประเทศที่ยังมุ่งต่อสู้ทางด้านอุดมการณ์อยู่บ้าง แต่ก็มีบทบาทและความเคลื่อนไหวในประเทศน้อยลง มีเพียงความหวังที่จะยกระดับการต่อสู้ให้ได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีโอกาสน้อยลงตามลำดับ เพราะประเทศมุสลิมมีความเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริงในจังหวัดชายแดนภาคใต้มากขึ้น

ปัจจุบันความเคลื่อนไหวของโจรก่อการร้ายในลักษณะกองกำลังติดอาวุธมีอยู่ ๒ กลุ่มได้แก่

- **ขบวนการพูโล (Pattani United Liberation Organization - P.U.L.O.)** มีการเคลื่อนไหวแยกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มพูโลเก่า และกลุ่มพูโลใหม่
- **ขบวนการ บี อาร์ เอ็น (Barisan Revolution National)**

ปัจจุบันทั้งสองขบวนการมีจำนวนกองกำลังติดอาวุธจำนวนไม่เกินขบวนการละ 50-60 คน และเคลื่อนไหวในลักษณะจำกัดในบางพื้นที่เท่านั้น

LIRT

3) ปัญหาการเมืองและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่

ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันเกิดจากสาเหตุใหญ่คือ การประทุพติมิชอบและการสร้างสถานการณ์ของเจ้าหน้าที่บางคนที่มีมุ่งแสวงหาอำนาจ อิทธิพล และผลประโยชน์ จากเดิมเป็นปัญหาคลไกรฐเป็นเพียงตัวเร่งของปัญหามาเป็นตัวหลักที่ทำให้เกิดปัญหา โดยมีการทำงานเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกับผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น นักการเมืองในท้องถิ่น และกลุ่มหัวคะแนนของนักการเมืองแต่ละฝ่าย ซึ่งต่างสร้างอิทธิพลแข่งขันและขัดแย้งกัน เครือข่ายดังกล่าวมีการเชื่อมโยง ปกป้อง ค้ำครอง และแบ่งปันผลประโยชน์จากการเรียกค่าคุ้มครองและการค้ายาเสพติดเป็นกระบวนการที่เหนียวแน่น ประกอบกับเจ้าหน้าที่บางส่วนยังสร้างเงื่อนไข โดยไม่ให้ความเป็นธรรมกับประชาชน ไม่เข้าถึงมวลชน ไม่มุ่งสร้างศรัทธาและความร่วมมือจากประชาชนรวมทั้งมีพฤติกรรมแสวงหาผลประโยชน์จากการสนับสนุนผู้มีอิทธิพลและกลุ่มโจรในการก่ออาชญากรรม การข่มขู่เรียกค่าคุ้มครอง และการค้ายาเสพติด

ปัญหาความไม่สงบและปัญหาพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหานักการเมืองท้องถิ่น สนับสนุนผู้มีอิทธิพลและเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิดกฎหมาย เพื่อช่วงชิงอำนาจทางการเมืองระหว่างพรรคการเมืองใหญ่ 2 พรรค ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์และพรรคความหวังใหม่ ทำให้เกิดการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายและมีการใช้อิทธิพลอำนาจมีดมีการสร้างสถานการณ์และใช้สถานการณ์ให้เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายตน โดยไม่ได้คำนึงถึงสังคมส่วนรวมและประชาชน นำไปสู่การใช้ความรุนแรงและความไม่สงบในสังคม

(2) สาเหตุของปัญหา

- 1) ความไม่เป็นธรรมในสังคม ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีผู้ก่อเหตุร้าย โดยอ้างเงื่อนไขว่าประชาชนมีความรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากทาง Thailand

ราชการและมีความหวาดระแวงเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีที่มาจากหลายสาเหตุคือ ความรู้สึกของผู้ที่ได้การปกครองกับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกับในพื้นที่อื่นๆ และความรู้สึกฝังใจมาจากอดีตว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากอำนาจรัฐในอดีตซึ่งในบางช่วงมีนโยบายที่ไม่เหมาะสมสอดคล้องต่อสภาพสังคมและประชาชนในพื้นที่นี้ รวมทั้งความรู้สึกไม่ศรัทธาและไม่ไว้วางใจในพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่บางคน ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ทราบดี แม้ไม่แสดงออกมาโดยตรง แต่จะเก็บกดไว้เป็นความรู้สึกฝังใจมาโดยตลอดว่ากลไกรัฐไม่เป็นที่พึ่งและไม่สามารถให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน และทำให้ประชาชนไม่กล้าให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการแก้ปัญหาความไม่สงบ และเมื่อเกิดเหตุก็จะ “ไม่รู้ ไม่เห็น ไม่เป็นพยาน” ทำให้การรักษาความสงบทำไม่ได้ผล

- 2) **การประทุมิชอบของเจ้าหน้าที่** เจ้าหน้าที่บางคนมีพฤติกรรมแสวงประโยชน์โดยสนับสนุนกลุ่มโจรกบฏอาชญากรรมและค้ายาเสพติด เป็นเครือข่ายนอกกฎหมายที่เข้มแข็ง และมีแนวโน้มว่าจะขยายตัวตามผลประโยชน์ที่เพิ่มมากขึ้นและเป็นเพราะทางราชการขาดการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง แม้เจ้าหน้าที่ที่ไม่ดีมีเพียงบางส่วน แต่ปัญหาคือคนไม่ดีเหล่านั้นไม่ถูกลงโทษ มีลักษณะของการ “ลูบหน้าปะจมูก” หรือเห็นแก่พวกพ้อง เพราะข้าราชการที่ประทุมิชอบได้รับความคุ้มครองจากเครือข่ายการเมืองท้องถิ่น และอิทธิพลท้องถิ่น ทำให้ปัญหาสะสมเพิ่มมากขึ้นทุกที พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ จึงเป็นสาเหตุของปัญหาความไม่สงบที่สำคัญที่สุดในปัจจุบัน
- 3) **การต่อสู้ช่วงชิงอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่น** เชื่อมโยงกับการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่กระทำความผิดกฎหมาย และใช้จ้างวานโจรหรือ ผู้ติดตามเสกติดเป็นเครื่องมือในการก่อเหตุร้าย การก่อวินาศกรรมสร้างสถานการณ์ หรือมุ่งกดดันฝ่ายตรงข้ามโดยนักการเมืองมีส่วนในการให้ท้ายสนับสนุน และคุ้มครองข้าราชการที่เป็นพวกของตน หรืออยู่ในเครือข่ายหัดจะแนบ

ของตนเอง ทำให้มาตรการปรับปรุงพฤติกรรมของข้าราชการ
ไม่ได้ผล เพราะข้าราชการที่ **ประพฤติไม่ดี แต่มีนายคุ้มหัว**

- 4) **การขาดเอกภาพในการแก้ไขปัญหา** การดำเนินงานรักษา
ความสงบของทางราชการยังมีจุดอ่อนในเรื่องการขาด
เอกภาพในการประสานการข่าวและการปฏิบัติงานระหว่าง
หน่วยงานในการทำงานมวลชน และการปราบปรามการ
ก่อการร้าย แม้ทุกหน่วยงานจะมีแผนปฏิบัติการและ
ทรัพยากร แต่ยังทำงานในลักษณะต่างคนต่างทำ
- 5) **การขาดการปรับปรุงการทำงานของระบบราชการ** การแก้
ไขปัญหาของทางราชการยังมีลักษณะเชิงรับ คือตามแก้ไข
ปัญหาเมื่อเกิดเหตุ มากกว่าจะทำงานเชิงรุก ในการป้องกัน
ปัญหา คือการทำงานด้านการข่าวและงานมวลชน เพื่อป้อง
กันและการเตือนภัยก่อนเกิดปัญหาความไม่สงบ ทำให้การแก้
ไขปัญหาไม่ได้ผล และวนเวียนตามแก้ไขปัญหามาไม่จบ

(3) ผลการดำเนินงานตามนโยบาย

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้
(พ.ศ. 2537 - 2541) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วยเมื่อวันที่
7 มิถุนายน 2537 เป็นนโยบายของรัฐบาล มีเนื้อหาครอบคลุมการ
แก้ไขปัญหายังจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกด้าน สำหรับ ด้านการ
รักษาความสงบ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ประการเดียวคือ เพื่อให้
ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากขบวนการโจรก่อ
การร้าย และได้กำหนดนโยบายไว้ 3 ประการ ได้แก่

- 1) ปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการข่าวควบคู่ไปกับการทำงาน
มวลชนรวมทั้งกระจายข่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่าง
รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์
- 2) พัฒนาระบบการป้องกันการก่อการร้ายทั้งในเขตป่าเขาและ
เขตเมือง โดยมีการจัดกำลังพลเรือน ตำรวจ ทหารอย่าง
เหมาะสม และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกป้อง
ชุมชน
- 3) แยกแยะเป้าหมายและตัวเป้าหมายการอย่างเหมาะสมต่อโจร
ก่อการร้าย ทั้งระดับนำ กองกำลัง และแนวร่วม โดยชักจูงให้

กลับเข้ามาอยู่ร่วมในสังคม และปราบปรามผู้ที่ยังใช้กำลังอาวุธอย่างเฉียบขาด

จากการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายความมั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้ดำเนินการในช่วงปลายทศวรรษเวลาของนโยบายสรุปผลได้ดังนี้

นโยบาย 1) ปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการข่าวและงานมวลชน รวมทั้งกระจายข่าวไปยังหน่วยงานอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

ผลการดำเนินงานตามนโยบาย ทุกหน่วยงานในพื้นที่ได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการข่าวและงานมวลชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังมีลักษณะของการต่างหน่วยต่างทำ ไม่มีการประสานการปฏิบัติในด้านการข่าวระหว่างหน่วยงานให้เกิดเอกภาพ ทำให้ทางราชการยังไม่สามารถทำงานเชิงรุกในการรักษาความสงบเรียบร้อย คือสามารถป้องกันมิให้เกิดเหตุร้าย แต่ยังคงทำงานเชิงรับ คือตามแก้ปัญหาเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้นแล้ว

นโยบาย 2) พัฒนาระบบการป้องกันการก่อการร้าย ทั้งในเขตป่าเขาและเขตเมือง โดยมีการจัดกำลังพลเรือินตำรวจ ทหารอย่างเหมาะสม และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกป้องชุมชนของตน

ผลการดำเนินงานตามนโยบาย หน่วยงานที่รับผิดชอบการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย ได้จัดทำแผนยุทธการในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายและการก่อเหตุร้ายรุนแรงในเขตป่าเขาและเขตเมือง และมีการดำเนินงานที่ได้ผลในการเปิดยุทธการต่อ จก. ในเขตป่าเขา ส่วนในเขตเมืองและพื้นที่ราบอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองและตำรวจเป็นหลัก การดำเนินงานยังขาดเอกภาพ และยังไม่สามารถดึงมวลชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องชุมชนของตนได้อย่างเป็นระบบ สาเหตุหนึ่งเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนที่ยังสับสนใน

สถานการณ์ และยังไม่ไว้วางใจในพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

นโยบาย 3) แยกแยะเป้าหมายและดำเนินมาตรการอย่างเหมาะสมต่อโจรก่อการร้าย ทั้งระดับนำ กองกำลังและแนวร่วม โดยชักจูงให้กลับเข้ามาอยู่ร่วมในสังคมและปราบปรามผู้ที่ยังใช้กำลังอาวุธอย่างเฉียบขาด

ผลการดำเนินงานตามนโยบาย หน่วยปฏิบัติได้ดำเนินงานตามนโยบายในการแก้ไขปัญหาโจรก่อการร้าย โดยมีการเข้าถึงแกนนำ จกร. ทั้งในและนอกประเทศ เพื่อเจรจาให้ขบวนการยุติการต่อสู้และเข้ามาปรับตัว สำหรับกองกำลังติดอาวุธของ จกร. ในเขตป่าเขา เจ้าหน้าที่ได้ติดตามกดดันอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ต้องลดความเคลื่อนไหวลงในเขตป่าเขา กำลังติดอาวุธส่วนใหญ่ต้องหนีเข้าไปหลบซ่อนอยู่ในมาเลเซีย แต่เข้ามาเคลื่อนไหวก่อเหตุในเขตเมืองมากขึ้น นอกจากนั้นรัฐบาลได้รับความร่วมมือจากมาเลเซียในการส่งตัวสมาชิกระดับนำของ จกร. พูล เข้ามาให้เจ้าหน้าที่ของไทยจับกุมเมื่อเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ 2541 สำหรับสมาชิก จกร. แนวร่วมและผู้สนับสนุน รัฐบาลมีนโยบายให้เข้ามา รายงานตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) และมีโครงการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูความเป็นอยู่ให้สามารถกลับเข้ามาอยู่ร่วมในสังคมได้อีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของทางราชการในเรื่องนี้ก็ประสบผลเพียงระดับหนึ่ง ยังไม่สามารถทำความเข้าใจความตกลงกับระดับนำของ จกร. ได้อย่างเป็นรูปธรรม และการดำเนินการต่อสมาชิกและแนวร่วม จกร. ของแต่ละหน่วยงานอย่างไม่เป็นเอกภาพเท่าที่ควร และยังไม่มีความมั่นใจว่าจะได้ผลถาวร

(4) บัณฑิตจบใหม่ในการแก้ไขปัญหา

- 1) แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ โดยดำเนินการอย่างเฉียบขาดทั้งทางกฎหมายและทางวินัย และการลงโทษ โยกย้ายออกจากพื้นที่ให้เห็นผลในทันที โดยสมควรจัดตั้งองค์กรขึ้นดำเนินการเป็นพิเศษ และกำหนดหลัก

เกณฑ์ที่ให้อำนาจแก่องค์กรและเจ้าหน้าที่อย่างมีเอกภาพในการดำเนินงานอย่างจริงจัง

- 2) **สร้างจิตสำนึกให้กับข้าราชการอย่างจริงจังในหน้าที่รับผิดชอบ** โดยการแก้ไขปัญหาทุจริตประพฤติดีมีขอบในวงราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งเน้นภารกิจในการสร้างความเข้าใจที่ดีและลดความหวาดระแวงของประชาชน โดยถือผลงานในด้านนี้เป็นหลักในการพิจารณาความดีความชอบ
- 3) **ป้องกันและปราบปรามการค้าและการเสพยาเสพติด** โดยเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันเยาวชนที่ยังไม่โตयाให้พ้นจากภัยยาเสพติด โดยเน้นความร่วมมือจากผู้นำศาสนาและชุมชนมากขึ้น และตัดการเคลื่อนไหวของเครือข่ายของเจ้าหน้าที่ ผู้มีอิทธิพล และกลุ่มอาชญากรรม
- 4) **ปรับปรุงประสิทธิภาพและสร้างเอกภาพในการทำงานของทางราชการอย่างจริงจัง** ทั้งในด้านการข่าว งานมวลชน และงานด้านการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ
- 5) **ปรับปรุงการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบให้เกิดเอกภาพ** โดยกำหนดกรอบนโยบายและกรอบการปฏิบัติให้ชัดเจน
- 6) **สนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน** โดยทางราชการต้องเข้าถึงชุมชนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับทางราชการในการปกป้องชุมชน โรงเรียน และเยาวชนให้พ้นจากการก่ออาชญากรรมและยาเสพติด
- 7) **สนับสนุนให้ชุมชนเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนของตนเองบนพื้นฐานของความเสมอภาคและประโยชน์ของชุมชนโดยรวม**

LIRT

สรุปสาระสำคัญปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยและแนวทางการแก้ไข

ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย	(1) ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (2) ปัญหาการก่อการร้าย (3) ปัญหาการเมืองและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่	(1) ความไม่เป็นธรรมในสังคม (2) การประพฤติดมิชอบของเจ้าหน้าที่ (3) การต่อสู้ช่วงชิงอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่น (4) การขาดเอกภาพในการแก้ไขปัญหา (5) การขาดการปรับปรุงการทำงานระบบราชการ	(1) แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ (2) สร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการอย่างจริงจังในหน้าที่รับผิดชอบ (3) ป้องกันและปราบปรามการค้าและเสพติด (4) ปรับปรุงประสิทธิภาพและสร้างเอกภาพในการทำงานของทางราชการอย่างจริงจัง (5) ปรับปรุงการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบให้เกิดเอกภาพ (6) สนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

4.2 ปัญหาวิฤตพิภพท้องถิ่น

(1) สภาพปัญหา

- 1) โครงสร้างสังคมที่สำคัญและเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ชาวไทยมุสลิม ซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ของผู้มีอิทธิพล รวมทั้งสถานการณ์ความไม่สงบใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ยังคงถูกละเลยจากทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่ได้รับการบริการจากทางราชการอย่างถูกต้องและเป็นธรรมยังคงมีอยู่มาก นอกจากนี้ยังมีความหวาดระแวงทางราชการซึ่งอาจมาจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายยังคงมีอคติหรือทัศนคติต่อความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม หรือเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- 2) สภาพเศรษฐกิจยังคงไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมาก บรรยาการการลงทุนถูกบดบังด้วยกลิ่นไอและภาพลักษณ์ของอิทธิพล สถานการณ์ความไม่สงบและการก่อการร้าย ซึ่งส่งผลถึงการจ้างงาน ความกินดีอยู่ดี ความเจริญเติบโตและการพัฒนาคน ชุมชนและเมืองในจังหวัดดังกล่าว
- 3) ประชาชนบางกลุ่มได้รับผลกระทบทางสังคมจากกลุ่มอิทธิพลซึ่งเป็นมิชชันนารีและข้าราชการ เช่น การบีบบังคับให้ยินยอม การขึ้นค่า การแพร่ระบาดของยาเสพติด และสิ่งผิดกฎหมายอื่น ๆ การได้รับผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการเผาป่าเพื่อครอบครองที่ดิน รวมทั้งตกเป็นเหยื่อจากการฉ้อโกงในการเข้าไปเกี่ยวข้องหรือการติดต่อราชการ ซึ่งควรป้องกันอย่างเป็นระบบจนเป็นประเพณีในการติดต่อกับทางราชการ
- 4) จากการลำดับรับฟังสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าปัญหากลไกของรัฐและอิทธิพลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ประชาชนคาดหวังให้แก้ไข ปรากฏว่ายังคงมีข้าราชการที่มีพฤติกรรมกดขี่ รับส่วยจากกิจการผิดกฎหมาย แสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ผักไผ่ฝ่ายการเมือง และยังมีปัญหาการขาดเอกภาพในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะการสั่งการแก้ไขปัญหอันเกิดจากอิทธิพลท้องถิ่น อิทธิพลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเห็นท่วงทีของผู้นำราชการจังหวัด สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบางราย มีอิทธิพลในพื้นที่

บางรายเรียกเก็บเงินผลประโยชน์จากการค้าขายที่ดิน จากการที่เอกชนที่เข้ามาทำธุรกิจและการขออนุญาตประกอบกิจการในพื้นที่เขตการปกครองท้องถิ่น

(2) ความหมาย

- 1) ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 คำว่า อธิธิพล หมายถึง “กำลังที่ยังผลให้สำเร็จ, อำนาจซึ่งแผ่อยู่ในบุคคลหรือรัฐ ซึ่งสามารถบันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์, อำนาจที่สามารถบันดาลให้ผู้อื่นต้องคล้อยตามหรือทำตาม อำนาจที่สามารถบันดาลให้เป็นไปได้ต่าง ๆ เช่น อธิธิพลของดวงดาว, อำนาจนอกเหนือหน้าที่ เช่น ใช้อธิธิพลบังคับให้ยอม”

อธิธิพลท้องถิ่นในที่นี้ หมายถึง อำนาจที่มีอยู่ในตัวบุคคล ทั้งข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องถิ่นหนึ่ง โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ หรือใช้อำนาจนั้นนอกตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้เป็นไปในทางมิชอบ หรือละเมิดจากการปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ และหรืออาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย เพื่อให้ได้ผลในทางมิชอบซึ่งเป็นไปตามความประสงค์ บันดาลให้ผู้อื่นต้องคล้อยตาม หรือทำตามด้วยความเต็มใจหรือยินยอมโดยถูกบังคับ และยังหมายถึง อำนาจที่มีอยู่ในตัวบุคคลทั่วไปในท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งใช้ในทางมิชอบ เพื่อให้ได้ผลดังกล่าวข้างต้น ผลนั้นจะกระทบกระเทือนต่อประชาชนในท้องถิ่นนั้น ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ทั้งในด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สิทธิและเสรีภาพ สังคมและชุมชน จิตใจ ขวัญและกำลังใจ เศรษฐกิจ ความมั่นคงปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน ฯลฯ

- 2) จากการศึกษาข้อมูลพบว่า มีตัวการ ผู้มีอธิธิพล พฤติการณ์ และผลประโยชน์ ซึ่งสามารถแยกได้ดังนี้

- **ตัวการ** ข้าราชการ ผู้นำท้องถิ่น นักการเมือง ผู้มีบารมี/อธิธิพล กลุ่มโจรก่อการร้าย (จกร.) และมิจฉาชีพ ผู้ใช้อำนาจไปในทางมิชอบ โดยผิดทำนองคลองธรรม
- **พฤติกรรม**
 - ชักจูง ช้นำไปในทางเลื่อม/ทุจริต
 - สั่งการ บังคับ ช่มชู้ กดขี่ รีดไถ
 - ก่อความไม่สงบเรียบร้อย

LIRIT
Legislative Institutional Repository of Thailand

- ใช้อำนาจบารมี ใช้ตำแหน่งหน้าที่ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อทำให้มีการฝ่าฝืน เบี่ยงเบน ไม่ปฏิบัติตาม เป็นไปตามตัวบทกฎหมาย ระเบียบ ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมในสังคมต่อประชาชน
- ผลประโยชน์
 - มีรายได้ทรัพย์สินเงินทองจากพฤติกรรมดังกล่าว ในรูปค่าคุ้มครอง / ส่วย หรือผลประโยชน์ในรูปของค่านิยมศรัทธา หรือเนื่องมาจากความเกรงกลัว ความเป็นผู้นำทางความคิด การกระทำอันได้จากการดำเนินการกิจกรรมที่มีกฎหมายการครอบครองทรัพย์สินใด ๆ ที่ได้มาจากการใช้อิทธิพล

(3) ประเด็นปัญหา

- 1) อิทธิพลท้องถิ่นสัมพันธ์เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการก่อการร้าย การสร้างสถานการณ์ให้เห็นว่าเป็นการก่อการร้าย โดยกลุ่มอิทธิพล/ผลประโยชน์ ได้ชักนำจางวาง จกร. ก่อเหตุร้าย สร้างอิทธิพลของตนขึ้น นอกจากนี้ยัง ช่มชู้กรรโชกทรัพย์สิน เรียกส่วยค่าคุ้มครอง หากไม่ได้ก็จะลอบทำร้าย วางระเบิด ให้จ่ายเงินตามที่ต้องการ
- 2) อิทธิพลท้องถิ่นสนับสนุนและทำให้ปัญหายาเสพติดทวีความรุนแรงมากเป็นลำดับ ทั้งการเสกติดในพื้นที่และการลักลอบส่งออกไปยังต่างประเทศผ่านแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย ปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายเป็นผู้จำหน่าย ปัจจุบันมีวัยรุ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ติดยาเสพติดมาก บางรายรับจ้างโจรก่อการร้ายโดยเข้ามาก่อเหตุวางเพลิง ระเบิด
- 3) ปัญหาการค้าของเถื่อน สินค้าชายแดนนอกระบบ หรืออาวุธสงคราม ได้รับการสนับสนุนจากอิทธิพลท้องถิ่น เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ตัวอย่างเช่น สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า และยังมีทองเถื่อน น้ำมันเถื่อน ไม้ซุงจากมาเลเซีย เป็นต้น การไหลเวียนของสินค้าต่าง ๆ และการหมุนเวียนของเงินทุนนั้นมากมายมหาศาล หากไม่มีระบบมาควบคุมคงจะเกิดปัญหามากมาย และคงไม่มีระบบใดจะมาควบคุมได้ นอกจากกลไกแห่งอำนาจอย่างแท้จริงและดูเหมือนว่าอำนาจที่มีอิทธิพลและบารมีเหล่านั้นจะต้องมีพื้นฐานที่มาจากกลไกแห่ง

รัฐเป็นสำคัญ โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีอำนาจและควบคุมกองกำลัง
บางหน่วยงานน่าจะเป็นกรณีศึกษาอย่างละเอียดต่อไป

- 4) ความสัมพันธ์อันแนบแน่นระหว่างอิทธิพลท้องถิ่นกับนักการเมือง ผู้ให้
ข้อมูลบางท่านมีความเห็นว่ากลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ที่มีนักเลงอันธพาลใน
อาณัติ เช่นเดียวกับกลุ่มสังกัดพรรคการเมือง น่าจะมีความเชื่อมโยงในความ
สัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง ผู้เป็นหัวหน้า บุคคลชั้นปลายแถว รวมทั้ง
อาจมีสมาชิก จกร. อีกด้วย เป็นไปได้ที่กลุ่มเหล่านี้จะสร้างสถานการณ์ เพื่อ
ลดความเชื่อถือของกลุ่มฝ่ายตรงกันข้ามจริง

ภาพที่ชัดเจนอีกภาพหนึ่ง คือ การเคลื่อนไหวทางการเมืองใน 5
จังหวัดเป็นภาพของ “ตัวแทน” เป็นหลัก กล่าวคือ ผู้ที่มาแสวงหาผล
ประโยชน์ภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่จะเป็น “ลูกหลานจีน” ซึ่งส่วนมากจะมีกำลัง
ด้านการเงินค่อนข้างสูง หลายคนพยายามจะลงสมัคร ส.ส. ส.จ. แต่ส่วน
ใหญ่จะไม่ประสบความสำเร็จ เพราะประชาชนทราบดีว่าเขาเหล่านั้นประกอบ
ธุรกิจอะไร และความเป็นท้องถิ่นนิยมก็ยังมีสูงจึงทำให้มีการหาตัวแทนเป็น
ยังหลักอย่างเช่น กรณีของอำเภอสุโขทัย-ลก ดังนั้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทาง
การเมืองมีสูง เพราะตัวแทนของเขาสามารถ “เอื้อประโยชน์” ให้กับธุรกิจ
ของเขาเป็นอย่างดี และจะเพิ่มขีดความสามารถในการหาผลประโยชน์มาก
ขึ้น เมื่อตัวแทนของเขาอยู่ในซีกของรัฐบาล

- (5) อิทธิพลท้องถิ่นกับการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีเกิด
ไฟไหม้ป่าพรุโต๊ะแดง ป่าพรุที่สมบูรณ์ที่สุด ในเขตอุทยานแห่งชาติลุ่มน้ำ
บางนรา ตำบลเปเสมัส อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 2
มีนาคม 2541 เพลิงได้ลุกไหม้กินเวลานานกว่า 2 เดือน และไหม้ลุกลาม
กระจายออกสู่พื้นที่กว้างไปถึงบริเวณป่าพรุ บ้านโคกกาหระ ตำบล
บางขุนทอง อำเภอดากใบ รวมเพลิงลุกไหม้กินพื้นที่ป่าพรุทั้งหมดกว่า
11,000 ไร่ สาเหตุของการยึดเชื้อของไฟไหม้ป่าครั้งนี้ไม่ได้เกิดจากความ
รุนแรงของเพลิงลุกไหม้ จนเกินกำลังของเจ้าหน้าที่แต่เกิดจากความไม่เอา
ใจใส่ของเจ้าหน้าที่ที่เห็นแก่ได้บางส่วน ซึ่งมีพฤติกรรมร่วมสมคบกับนายทุน
ในการบุกรุกพื้นที่ป่า โดยการจุดไฟเผาป่าให้กลายเป็นป่าสภาพเสื่อมโทรม
จะได้ขอเอกสารสิทธิในพื้นที่บ้านนั้น แล้วแบ่งพื้นที่ออกขายเป็นแปลง ๆ

- 6) อิทธิพลท้องถิ่นกับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นแหล่งของผลประโยชน์ที่สลับซับซ้อนมาก ไม่ใช่ผลประโยชน์ที่เกิดจากการค้าขายของเดือนเท่านั้น แต่ยังมีการกลุ่มผลประโยชน์ทั้งภายในประเทศและนานาชาติเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่อย่างแนบแน่นไม่ว่าจะเป็นประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มประเทศ ยุโรป อเมริกา ตะวันออกกลาง ตลอดจนในทวีปเอเชีย โดยอาศัยประเทศ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฮองกง เป็นทางผ่าน ดังนั้นการดำเนินของกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้จะครอบคลุมในทุก ๆ สาขาอาชีพ จึงจะเป็นกลุ่มอิทธิพลใหญ่ที่ปัจจุบันถูกใช้และสามารถกำหนดความเคลื่อนไหวทางการเมืองเกือบทุกระดับ

4. สาเหตุของปัญหา

- 1) สาเหตุการคงอยู่ของอิทธิพลท้องถิ่นไม่ว่าจะเกิดจากกลุ่มตัวการใดก็ตามขึ้นอยู่กับผลประโยชน์เป็นสำคัญ ผลประโยชน์อาจจะเป็นเงินทอง หรือการช่วยเหลือกันในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยทำให้ฐานอำนาจและอิทธิพลแข็งแกร่งขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันแนบแน่นระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในอันที่จะเอื้ออำนาจและแสวงประโยชน์ต่อกัน ผลประโยชน์จากประเด็นปัญหาข้างต้นมีดังนี้
 - ผลประโยชน์จากสถานการณ์การก่อการร้ายทั้งก่อการร้ายจริง และก่อการร้ายลวงได้แก่ ผลประโยชน์จากการช่มชู้ ผลประโยชน์ทางการเมืองของกลุ่มการเมือง ผลประโยชน์ของข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่าจงใจสร้างสถานการณ์ความไม่สงบ รวมทั้งผลประโยชน์จากค่าคุ้มครองหรือส่วย
 - ผลประโยชน์จากยาเสพติด ทั้งผู้ค้า ขบวนการทั้งในและนอกประเทศ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอิทธิพล และการแสวงประโยชน์จากผู้ติดยาให้ก่อเหตุการณ์ความไม่สงบ
 - ผลประโยชน์จากการค้าของเถื่อน สินค้าชายแดน อาวุธสงคราม
 - ผลประโยชน์เพื่อชิงความเหนือกว่าทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้มีการแย่งชิงความนิยม ศรีราชา ในหมู่ประชาชน การแย่งชิงผู้นำศาสนาเข้ามาเป็นพวก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลรายซึ่งพึ่งพาอาศัยนักการเมือง เพื่อผลประโยชน์ในการได้รับ แต่งตั้งในตำแหน่งดี ๆ หรือให้ได้มาซึ่งอำนาจหน้าที่ที่ต้องการ

- ผลประโยชน์จากการทำลายทรัพย์สินสาธารณะและสิ่งแวดล้อม เช่น การบุกรุกเข้าครอบครองที่ดิน การตัดไม้ทำลายป่า

- 2) เกิดจากความห่างเหินระหว่างประชาชนกับสถาบันข้าราชการ ซึ่งน่าจะเป็นสถาบันหลักในการต่อต้านภัยยังอิทธิพลท้องถิ่นได้ แต่กลับมีพลังต่อต้านไม่เต็มที่ เนื่องจากข้าราชการบางรายเป็นผู้มีอิทธิพลเสียเอง นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ยังรู้สึกว่าไม่ได้รับสิทธิในการรับบริการจากรัฐอย่างเต็มที่ หรืออย่างที่ควรได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม และประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตเป็นลำดับแรก จึงทำให้ไม่ยากให้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ บางรายเมื่อให้ข้อมูลแล้วกลับถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ถูกร้องเรียน ช่มชู้ ทำร้าย ทำให้ข้อมูลประกอบการแก้ไขปัญหาลดความตลกขบถหรือไม่ครบถ้วน แก้ไขปัญหาไม่ถูกต้อง ไม่กล้าให้การตามความเป็นจริง

5. การดำเนินการของ คอ.บต.

เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2541 คอ.บต. ได้ปรับปรุงการดำเนินการอำนวยความสะดวกเพื่อจัดอิทธิพลต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายการโยกย้ายข้าราชการที่มีปัญหา โดยปรับปรุงโครงสร้างจัดตั้งกลุ่มบริหารงานบุคคลรับผิดชอบเรื่องราวจ้างทุกซ์ พร้อมทั้งเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และปรับปรุงกระบวนการรับเรื่องราวจ้างทุกซ์เสียใหม่ โดยจัดตั้งคณะทำงานกลั่นกรองเรื่องราวจ้างทุกซ์ประกอบด้วยผู้แทนของทางราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศาสนา นักกฎหมายเพื่อกลั่นกรองเรื่องให้เป็นธรรมและรอบคอบมากขึ้น การรักษาความลับของผู้ร้องทุกซ์ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ร้องทุกซ์ระบุข้อมูล และเผยแพร่เรื่องร้องเรียนให้เพียงพอที่ คอ.บต. จะดำเนินการให้ผู้ร้องทุกซ์ได้

6. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

- 6.1 เนื่องจากกลุ่มผู้มีอิทธิพลอาศัยช่องว่างทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เสริมสร้างอิทธิพล อำนาจบาตรมี ผลประโยชน์และรายได้ ความศรัทธา ให้แข็งแกร่งขึ้นเป็นลำดับ จึงควรให้ความสำคัญแก่การสำรวจตรวจสอบ และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อสวัสดิภาพประชาชนและชุมชนในสังคมและที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหรือขยายอิทธิพลให้เหมาะสม โดยให้

ความคุ้มครองและเสริมสร้างสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจัง โดยสอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และดำเนินการให้กฎหมายมีประสิทธิภาพในการครอบคลุมการกระทำผิดที่เกี่ยวข้อง ตัวการ ผู้สมรู้ร่วมคิด กวดขันบทลงโทษ การประกันตัว และการคุ้มครองพยานบุคคล ฯลฯ

ในระดับชาติ ให้รัฐสภาพิจารณาเหตุผล ความจำเป็นในการปรับปรุงกฎหมายเพื่อจัดอิทธิพลซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชน จัดลำดับความสำคัญของกฎหมายที่คาดว่าจะปรับปรุง และดำเนินการปรับปรุงโดยรีบด่วน

ในระดับรัฐบาล ให้กระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง สืบรวจตรวจสอบกฎหมายลักษณะดังกล่าวที่อยู่ในความรับผิดชอบ พิจารณาทหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แล้วดำเนินการเสนอขอปรับปรุงตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ควรมอบอำนาจ เร่งรัด ติดตามประเมินผลเรื่องดังกล่าวให้ผู้ตรวจราชการกระทรวง ทบวง กรม หรือเทียบเท่า เร่งรัดการปฏิบัติงานให้บังเกิดผลโดยเร็ว รวมทั้งมอบอำนาจในการสับดับรับฟัง เสนอส่งพฤติการณ์ของข้าราชการในสังกัดด้วย

- 6.2 ในขณะที่ดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบ และปรับปรุงกฎหมายข้างต้น ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ปรับปรุงนโยบายความมั่นคงแห่งชาติใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งที่จะคุ้มครองและเสริมสร้างสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค มุ่งจัดอิทธิพลท้องถิ่น อิทธิพลทางการเมือง อิทธิพลจากมิถิลาชีพ หรือโจรก่อการร้าย แล้วประชุมชี้แจงมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้หน่วยงานปฏิบัติ อันได้แก่ ศอ.บต. พตท. 43 ทก. 4 ฯลฯ รวมทั้งติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบายภายในห้วงเวลาอันเหมาะสม

- 6.3 ในส่วนของการแก้ไขปัญหาอิทธิพลท้องถิ่นในระดับจังหวัด ให้กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง พิจารณามอบอำนาจในการสั่งการ อนุญาต อนุมัติ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือข้าราชการตำแหน่งต่ำกว่าลงมา เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและผลกระทบดังกล่าวได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ สนองตอบความต้องการของประชาชนได้โดยรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้เอกภาพในการบริหารราชการในเขตจังหวัดมีประสิทธิภาพ และลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นออกไป

- 6.4 ควรปรับปรุงแนวทางการบริหารงานบุคคลสำหรับกลไกของรัฐทุกหน่วยงาน ทุกตำแหน่งหน้าที่ให้มีเอกภาพและเป็นระบบ สอดคล้องกับหลักคุณธรรมความเหมาะสมในพื้นที่ โดยอาจมอบหมายให้องค์กรอิสระรับผิดชอบในการตรวจสอบ สดับตริบฟัง ปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากพฤติกรรมของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ แม้กระทั่งหน่วยงานของรัฐ แล้วเสนอความเห็นต่อพฤติการณ์นั้นไปยังนายกรัฐมนตรี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาย่างรวดเร็ว
- 6.5 ให้ ศอ.บต. ร่วมกับสำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดการพัฒนาหลักจริยธรรมของรัฐทุกหน่วยงาน ทุกตำแหน่งหน้าที่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ทศนครี คุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกในการให้บริการแก่ประชาชน อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยังพาสของประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งปรับปรุงสรรหาวิธีการที่เหมาะสมในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีในหลักศาสนาและวัฒนธรรมอิสลาม เพื่อขจัดความรู้สึกแปลกแยกอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม
- 6.6 ควรให้ความสำคัญอย่างย้งยวดในการตัดและลดรอนเครือข่ายโยงใยของการขยายและการแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพล เป็นต้นว่าอิทธิพลของกลุ่มข้าราชการบางกลุ่มบางบุคคลที่อยู่ในพื้นที่มานานเมื่อย้ายออกไปแล้วก็หาช่องทางย้ายกลับเข้ามาในพื้นที่อีก หรืออาจต้องสร้างกลุ่มแกนนำชุมชนที่ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของชุมชนนั้นขึ้นมาด้านอิทธิพลของผู้ฉกฉวยผลประโยชน์หรือผู้สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ หรือการตัดและลดรอนเครือข่ายโยงใยเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดการค้าของเถื่อนสินค้าชายแดนนอกระบบและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวดกวดขัน ทั้งนี้ เพื่อทำลายหรือลดฐานอำนาจทางการเงินและฐานอำนาจอิทธิพลท้องถิ่นลง พร้อมกันกับชี้แนะให้ประชาชนเห็นความผิดที่สิทธิของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ขณะเดียวกันให้ทางราชการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยมุ่งที่จะสร้างจิตสำนึกในหมู่ประชาชนให้ตระหนักและต่อต้านอำนาจและอิทธิพลในท้องถิ่น โดยการพัฒนาจิตใจและความรู้สึกร่วมกันในหมู่ประชาชนแต่ละท้องถิ่นให้ตระหนักถึงภัยและผลกระทบที่ประชาชนจะได้รับโดยตรงจากอิทธิพลและอำนาจมืดที่ครอบงำแต่ละท้องถิ่น พร้อมกันนั้นให้นำหลักศาสนาและการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเสริมสร้างช่องว่างที่ขาดหายไปด้วย

- 6.7 ควรมอบหมายให้ ศอ.บต. เป็นศูนย์กลางประสานงานกับองค์กรพัฒนาภาคเอกชน (NGO) และประชาชนผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสนับสนุน ตรวจสอบ ติดตามกรณีร้องเรียนพฤติการณ์ของข้าราชการหรือบุคคลอื่นนำส่งส่วยเข้าข่ายผู้มีอิทธิพลและส่งเสริมให้องค์กรพัฒนาภาคเอกชนมีบทบาทเชิงแกร่ง เพื่อเป็นที่ปรึกษาและผู้ตรวจสอบที่ดี
- 6.8 ควรสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมขององค์กรพัฒนาภาคเอกชนและประชาชน ในการกระทำความผิดประโชชน์แก่ทางราชการและสังคม เช่น ศูนย์บำบัดผู้ติดยาเสพติด ชมรมอาสาต้านภัยยาเสพติด โครงการเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ฯลฯ โดยอาจดำเนินการใน 3 ประสานแบบไตรภาคี ระหว่างภาคราชการ ประชาชนไทยพุทธและไทยมุสลิม และองค์กรประชาชน ในลักษณะ "ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันตรวจสอบ"
- 6.9 ปรับปรุงระเบียบพิธีของทาง ราชการ ลดกฎระเบียบปฏิบัติของทางราชการ (Deregulation) ให้สอดคล้องกับหลักศาสนา และวิถีการดำเนินชีวิต ของชาวไทยมุสลิมให้มากที่สุด และขอให้ผู้นำศาสนาเป็นกำลังสำคัญในการชี้แจงสังคม ในปัญหา ยาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 6.10 ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการศึกษาพิจารณาเสนอแนะในการออกกฎหมายในเชิงพัฒนา/สร้างสรรค์ เพื่อจัดการกับวิวัฒนาการในการเสริมสร้างอิทธิพล และผลประโยชน์จากการกระทำผิดกฎหมาย เช่น ร่างกฎหมายป้องกันและปราบปราม การปกปิดหรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ซึ่งมุ่งที่จะกำหนดความผิดฐานฟอกเงิน จัดการเพื่อให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน เพื่อให้สามารถติดตามป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น
- 6.11 เพื่อป้องกันการเสริมสร้างอิทธิพล การใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อประชาชน จึงควรเร่งรัด เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป็นประจำ และต่อเนื่อง รวมทั้งสรรหาวิธีการที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจโดยง่ายถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎหมายที่สามารถป้องกันหรือถ่วงดุลมิให้เกิดการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเพื่อความโปร่งใส ยุติธรรมแก่ประชาชน เช่น พระราชบัญญัติวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย

การปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2532 ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น และควรมอบให้หน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ฝ่ายอำนาจการ ควบคุมการบังคับใช้กฎหมายนั้น ดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โดยเร่งด่วน

**สรุปสาระสำคัญปัญหาสิทธิพลท้องถิ่น
ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้**

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	ข้อเสนอแนะ
2. ปัญหาสิทธิพลท้องถิ่น	1) ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการได้รับการบริการจากทางราชการอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ยังคงถูกละเลย และยังคงมีความหวาดระแวงทางราชการ 2) ภาพลักษณ์เชิงลบของสิทธิพลและสถานการณ์ความไม่สงบ ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ ทั้ง ๆ ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมมาก ส่งผลถึงความเจริญเติบโตและการพัฒนาชุมชนและเมือง 3) ประชาชนได้รับผลกระทบจากกลุ่มกบฏที่โจมตีเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีเจตนาที่ผิดคนล้างมาก 4) ข้าราชการบางรายยังคงแสวงประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่หรือการละเว้นปฏิบัติหน้าที่ ผิดไปจากเมือง ขณะเดียวกันมีปัญหามหาชนแยกภาพในการบริหารราชการในจังหวัด ทำให้แก้ไขปัญหามิได้ทันทั่วถึง	1) ผลประโยชน์อันมหาศาลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิพลกับกลุ่มโจรก่อการร้าย, กลุ่มยาเสพติด, ผู้ค้าของเถื่อน และอาวุธสงคราม กลุ่มการเมือง, การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกลุ่มผลประโยชน์ต่างประเทศ 2) เกิดจากความท้อแท้ในการไม่ได้รับการบริการอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ความรู้สึกว่าพึ่งพาทางราชการไม่ได้ รวมทั้งความหวาดระแวง	1) สำนักรวบรวมข้อกฎหมาย และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย สิ่งที่เกิดให้ผลกระทบต่อด้านสวัสดิภาพของประชาชนให้เหมาะสม 2) ให้ สมช. ปรับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกฎหมายตามข้อ 1 3) ให้กระทรวง ทบวง กรม มอบอำนาจในการแก้ไขปัญหามาตรผลกระทบนานเนื่องกับสิทธิพลให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อบริหารจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง 4) ปรับปรุงแนวทางการบริหารงานบุคคลสำหรับกลไกของรัฐ หน่วยงานทุกตำแหน่งหน้าที่ 5) เฝ้าระวังพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจัง 6) ให้ความสำคัญแก่การติดตามและติดตามเครื่องข่ายสิทธิพล เช่น การปราบปรามยาเสพติด การค้าของเถื่อน สินค้าชายแดน ยาเสพติด เพื่อลดฐานอำนาจทางการเมืองและอิทธิพล ขณะเดียวกันให้สร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธและต่อต้านสิทธิพลท้องถิ่น โดยเสริมสร้างและนำหลักศาสนาและการศึกษาเข้ามาแทนที่ 7) ประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของ

สรุปสาระสำคัญปัญหาอิทธิพลท้องถิ่น
ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	ข้อเสนอแนะ
			เจ้าหน้าที่ของรัฐ 8) สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชน ประชาชน ผู้นำศาสนา ในการกระทำกิจกรรมคุณประโยชน์ให้แก่สังคม 9) ให้ความสำคัญต่อสถาบันศาสนา โดยลดกฎระเบียบปฏิบัติของทางราชการให้เหมาะสม 10) ให้เสนอกฎหมายเชิงพัฒนา สร้างสรรค์ และก้าวหน้าทันต่อการจัดการกับวิวัฒนาการในการเสริมสร้างอิทธิพล และผลประโยชน์จากการกระทำผิดกฎหมาย 11) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกฎหมายที่ป้องกันหรือถ่วงดุลมิให้เกิดการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งสิทธิต่างๆ ในการได้รับการบริการ ให้ประชาชนรับทราบอย่างแพร่หลายและต่อเนื่อง

4.3 ปัญหาการเมือง

ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสลับซับซ้อนและแก้ไขได้ยาก เพราะเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเมือง ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย ปัญหาการศึกษา ปัญหาสิทธิของราษฎร ปัญหาสิทธิพลท้องถิ่น ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาโจรก่อการร้าย เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้หากจะตามไปแก้ไขเป็นเรื่อง ๆ คงจะไม่สำเร็จ เพราะปัญหาแต่ละเรื่องมีความเกี่ยวข้องกัน จะต้องหาสาเหตุร่วมกันให้ได้ อะไรเป็นมูลเหตุ ซึ่งเมื่อแก้ไขแล้ว จะเปิดไปสู่การแก้ไขปัญหาทั้งหมด

การเมืองเรื่องของอำนาจและผลประโยชน์

ปัญหาการเมือง เป็นเรื่องหนึ่งที่เราควรได้รับความสนใจ การเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ ดังนั้นจึงทำให้เกิดความขัดแย้ง แย่งกันต่อสู้ถกเถียง ผลประโยชน์ สร้างสถานการณ์เพื่อความชอบธรรมทางการเมือง ส่งผลกระทบไปสู่ท้องถิ่นโดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เกิดปัญหามากมาย

1. สภาพปัญหาการเมืองในปัจจุบัน

การเมืองในปัจจุบันมักจะได้ยินเสียงพูดจากประชาชนว่า เมื่อมีระบอบการปกครองของนักการเมืองที่ต่อสู้แย่งกันเป็นใหญ่อย่างไร้จริยบรรณ ขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดความสุจริตในการแก้ปัญหาการเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1.1 พรรคการเมือง

มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า พรรคการเมืองไทยถูกครอบงำด้วยนักธุรกิจ คนมีเงิน การเลือกตั้งจึงมีการใช้เงินซื้อเสียง ขณะนี้การซื้อเสียงได้ระบาดถึงการเมืองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนมากเป็น นักธุรกิจ จึงมีผู้กล่าวว่า สมาชิกผู้แทนราษฎรเป็นสภาของนักธุรกิจ พ่อค้า รัฐมนตรี

บางคนที่มาจากพรรคการเมืองก็คอยตั้งหน้าตั้งตาวางใน
กระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจที่ตนควบคุมอยู่นั้น
จะมีอะไรให้ฉกฉวยผลประโยชน์ได้บ้าง ระบบราชการจึงถูก
คุมโดยนักการเมือง คุมกันเป็นสาย พรรค ก.คุมกระทรวง
หนึ่ง พรรค ข.คุมอีกกระทรวงหนึ่ง โดยไม่ได้จัดสายงาน
ตามความรู้ความสามารถของรัฐมนตรี แต่จัดตาม
กระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจที่เป็นแหล่งแสวง
หาผลประโยชน์ ดังนั้นพรรคการเมืองจึงแย่งกันคุม
กระทรวงหรือรัฐวิสาหกิจสำคัญที่พอจะแสวงหาผล
ประโยชน์ได้ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดที่มาจากพรรคการเมือง จะ
ใช้อำนาจหรืออิทธิพลลงไปจัดการในเรื่องการแต่งตั้ง โยก
ย้ายขอ 2 ชั้น เลื่อนตำแหน่ง ฯลฯ ปัจจุบันนี้ลงไปถึง
ระดับ ข้าราชการระดับซี 3 แล้ว ผู้ได้รับการแต่งตั้ง ก็จะต้อง
คอยส่งส่วยเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้ในการรับเหมาก่อ
สร้าง หรือซื้อวัสดุครุภัณฑ์ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
จะมีการเรียกค่าคอมมิชชั่น ทหารายได้ได้โตะ โดยความร่วมมือ
ของข้าราชการกับนักการเมือง เพื่อหารายได้เข้า
กระเป๋าส่งส่วยไปยังผู้มีอำนาจให้คุณให้โทษต่อตน

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น นักการเมือง
ส่วนใหญ่ตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงท้องถิ่น เมื่อเข้ามาเป็น
นักการเมืองก็แสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่ง เริ่มต้น
ด้วยการปรับปรุงโยกย้ายตำแหน่งข้าราชการเป็นสำคัญ
เพื่อเอาลูกน้องคนสนิทของตนไปบรรจุในตำแหน่งนั้น เพื่อ
แสวงหาผลประโยชน์ (พลเอกหาญ ถินานนท์ : 2527 :
29) เมื่ออำนาจและผลประโยชน์เป็นที่มาและเชื่อว่าเป็นที่
มาของเกียรติด้วย ทำให้พรรคการเมืองโดยเฉพาะใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการแย่งชิงผู้นำศาสนา ผู้นำท้อง
ถิ่น เพื่อแสวงหาพรรคพวกอันจะนำไปสู่การมีอำนาจและ
ช่วงชิงความได้เปรียบในการเลือกตั้งระหว่างพรรคการเมือง
และในท้องถิ่น ทำให้เกิดการขัดแย้งกันอย่างรุนแรง มีการ

บิดเบือนความจริงต่าง ๆ สับสนและเดียดร้นแก่ประชาชน นำไปสู่การปฏิบัติการหลากหลายเพื่ออำนาจ เช่น พรรคการเมืองที่มีฐานะและช่องทางเข้าถึงพวกโจรก่อการร้ายก็อาจใช้ช่องทางนั้นเป็นข้อต่อรองเป็นต้นว่า คนในรัฐบาลสามารถเจรจามีการปรับเงื่อนไขขออย่าให้มีสถานการณ์โดยตอบแทนเป็นผลประโยชน์ หรือเงินแก่ จกร. กรณีเผาโรงเรียน 34 แห่ง ในปี 2536 นั้น ผู้ให้ข้อมูลกับคณะกรรมการฯ บางคนตั้งข้อสงสัยว่าเป็นการกระทำของบุคคลในกลุ่ม จกร. ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลบางคนยืนยันว่าเป็นการสร้างสถานการณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการปราบปรามตั้งนี้เป็นตัวอย่าง

1.2 กระบวนการยุติธรรม

จากการที่การเมืองซึ่งเป็นระบบของอำนาจปกครองประเทศขาดความถูกต้องเช่นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักการเมืองหรือระบบบริหารราชการหรือใช้ระบบพรรคพวก ประกอบกับกฎหมายที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัยมีมากมาย ทำให้เกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะกระบวนการยุติธรรม ที่ผู้เกี่ยวข้องบางคนทำตัวเป็นผู้ยุติธรรมเสียเอง เช่น ตำรวจบางกลุ่ม และฝ่ายอัยการบางคน เคยมีการหาผลประโยชน์จากการฟ้องคดี (ผู้ให้ข้อมูลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างวันที่ 27 - 29 กันยายน 2541) กระบวนการยุติธรรมที่ทำให้เกิดปัญหาแก่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้สรุปได้ดังนี้

1.2.1 กฎหมาย

ในขณะที่จังหวัดชายแดนภาคใต้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แต่การเมืองกลับตามไม่ทัน นักการเมือง พรรคการเมือง ซึ่งเป็นผู้ออกกฎหมายมาบังคับใช้นั้น กฎหมายที่ออกมาเกือบทุกฉบับล้วน

ถูกนำไปใช้เป็นช่องทางการสร้างอำนาจให้แก่ข้าราชการ เพื่อให้เกิดความสับสนแก่ข้าราชการมากกว่าจะให้เกิดความสับสน หรือความอยู่ดีมีสุขของประชาชน เรียกว่า ข้าราชการนั่งอยู่เฉย ๆ ใครที่เกี่ยวข้องจะต้องวิ่งมาหา กฎหมายทุกฉบับที่ออกมาจึงเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ทำมาหากินได้ทั้งสิ้น เพราะกฎหมายมีมากมาย เช่น รถยนต์ ตำรวจจับลงไปที่ตรงไหนก็ผิดได้ทั้งนั้น แต่ตำรวจไม่จับก็เพราะรู้ ๆ กัน แต่วันดีคืนดีหากตำรวจไม่ชอบหน้าใครขึ้นมาก็จะจับผลที่เกิดขึ้นจึงกลายเป็นว่ากฎหมายจะถูกใช้หรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคนการบังคับใช้กฎหมายก็หาความเป็นธรรมไม่ได้มีการละเมิดกฎหมายอยู่เสมอ ทำให้เกิดปัญหาผู้มีอิทธิพลตามมา (มีชัย ฤชุพันธุ์:2541:25)

1.2.2 ตำรวจ

ตำรวจเป็นข้าราชการกลุ่มที่มีอิทธิพลมาก ตำรวจที่ดีก็มี แต่บางคนก็ดูถูก ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ข่มเหงประชาชนก็ยังมีให้เห็นอยู่เช่นเดียวกัน จากข้อมูลของ ศอ.บต.ระบุว่าข้าราชการที่ถูกร้องเรียนจากประชาชนมากที่สุดคือ ตำรวจ โดยถูกร้องเรียนถึง 60 % เนื่องจากตำรวจบางคนมีผลประโยชน์

รัฐมนตรีว่าการเมือง และพรรคการเมือง จะใช้อำนาจหรืออิทธิพลเข้าไปจัดการเรื่องการแต่งตั้งโยกย้าย ตำรวจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้จะมีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจพิจารณาเรื่องการจัดตั้งโยกย้ายเป็นทางการอยู่ก็ตาม แต่การเล่นพรรคเล่นพวก เล่นเส้นเล่นสายก็ยังทำได้ และทำกันมานานแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้บางคนจะขอย้ายนายตำรวจระดับ ร.ต.ต.ยังทำได้

ด้วยความยากลำบาก เพราะมันคือการเมืองหนูล
หลัง หรือบางที่ย้ายนายตำรวจออกนอกพื้นที่ไปได้
แต่ไม่เกิน 6 เดือนนายตำรวจคนดังกล่าวก็กลับมา
ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้อีก เพราะนายตำรวจคนนั้น
หาผลประโยชน์ให้กับนักการเมือง

สำหรับวิธีการปฏิบัติงานของตำรวจเกี่ยวกับการ
สอบสวนนั้น ในทางทฤษฎีแล้วคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้
ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด แต่วิธีการของ
ตำรวจในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ การสอบสวนโดยการ
บีบแค้น ทาหลักฐานจากผู้ต้องหาเป็นหลัก อันเป็นการผิด
กับหลักการสืบหาหลักฐานมามัดตัวผู้กระทำความผิด ก่อนการ
จับกุมตั้งข้อหาที่ใช้กันเป็นสากล ทำให้ประชาชนไม่ได้รับ
ความเป็นธรรม

1.2.3 อัยการ

อัยการ เป็นข้าราชการกลุ่มที่มีอิทธิพลมากกว่า
ตำรวจ แต่ไม่ค่อยได้รับการกล่าวถึงมากนัก กระบวนการ
ยุติธรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีปัญหาทุกขั้นตอน มีผู้ตั้งข้อ
สังเกตว่า ถ้าหากตำรวจจับอัยการก็จะปล่อย เพราะ “ไก่
เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่” ผลประโยชน์จะต้องสอดคล้องกัน
จึงจะประสานสามัคคีกันได้ ผู้ให้ข้อมูลในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ระหว่างวันที่ 27 - 29 กันยายน 2541 หลาย
คนยืนยันว่าตำรวจบางกลุ่ม และอัยการบางคนมีการหาผล
ประโยชน์จากการฟ้องคดี ถึงแม้จะแสดงให้เห็นว่า กระบวน
การยุติธรรมบางส่วน ทำตัวเป็นผู้อยุติธรรมเสียเอง

LIRT

1.2.4 ข้าราชการทั่วไป และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการทั่วไป

นอกจากตำรวจและอัยการแล้ว ข้าราชการหน่วยอื่น ๆ ก็ไม่ยิ่ง-หย่อนไปกว่ากัน ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการฝ่ายปกครอง ที่ดิน ป่าไม้ โยธาธิการ ฯลฯ ส่วนใหญ่ยังยึดมั่นในระบบเจ้าขุนมูลนาย ข้าราชการมีความสำนึกว่าตนมีศักดิ์ศรีเหนือกว่าประชาชน จึงขาดจิตสำนึกที่จะให้บริการหรือรับใช้ประชาชน โดยเฉพาะถ้าประชาชนนั้นยากจนต่อการศึกษา ก็จะได้รับปฏิบัติแตกต่างจากประชาชนที่มีฐานะการเงินดี เช่น หากมีประชาชนธรรมดาติดต่อขอตั้งบิหมันขนาดเล็ก (บิหมันหลอด) ขนาด 200 ลิตร เจ้าหน้าที่จะมองในลักษณะที่น่ารำคาญ เพราะจะเอางานมาให้ตนทำเหนื่อยยาก แต่ถ้าประชาชนระดับ “เสีย” มาติดต่อขอสร้างบิหมันขนาดพันลิตร หมื่นลิตร เจ้าหน้าที่คนเดียวก็จะกังวลใจ ต้องรับอำนาจความสะดวกให้เป็นอย่างดี บางครั้งนำไปอนุญาตไปส่งให้ถึงบ้าน

สำหรับการปฏิบัติงานราชการที่ไม่เท่าเทียมกัน ก็มีให้เห็นอยู่มาก เช่น ประชาชนผู้ยากจนเข้าไปรุกป่าสงวนแห่งชาติ ก็จะถูกเจ้าหน้าที่จับและถูกปรับ แต่หากนักการเมือง ข้าราชการ นายทุน เข้าไปรุกป่าสงวนทำสนามกอล์ฟบ้าง ทำรีสอร์ทบ้าง กลับไม่มีเจ้าหน้าที่คนใดใครกล้าไปจับไล่ เป็นต้น

พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานรัฐวิสาหกิจเกือบทุกแห่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็มีพฤติกรรมเป็นเจ้าขุนมูลนาย ใช้ระเบียบแบบแผนมาบีบบังคับประชาชนเหมือนกับข้าราชการทั่วไป ทั้งที่ตนเองเป็นผู้บริการประชาชนในเชิงธุรกิจ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เป็นต้น

1.3 กลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น

1.3.1 กลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น ในที่นี้หมายถึงพ่อค้า นักธุรกิจ

เป็นกลุ่มที่ใช้เงินสร้างอิทธิพล มีความสัมพันธ์กับศูนย์กลางโดยเฉพาะพรรคการเมือง และนักการเมืองเพื่อร่วมกันกอบโกยผลประโยชน์ บางครั้งกลุ่มผลประโยชน์ก็มีการสร้างสถานการณ์ขึ้นมาเอง เช่น บริษัทก่อสร้างได้สร้างสถานการณ์ว่าบริษัทของตนถูกเรียกค่าคุ้มครอง มีการวางระเบิดเอง เพื่อปรามผู้รับเหมารายอื่นไม่ให้ไปแข่งขันหรือเพื่อต่อสัญญาที่ทำไม่เสร็จ โดยอ้างว่าถูกคุกคามจากการก่อการร้าย

1.3.2 ผู้มีอิทธิพล

นอกจากกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น ที่เป็นพ่อค้า นักธุรกิจแล้ว ยังรวมถึง “ผู้มีอิทธิพล” ซึ่งมีกิจการผิดกฎหมายต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยความเป็นจริงแล้ว “ผู้มีอิทธิพล” เหล่านี้มักถูกเรียกขานว่า “พวกหัวคะแนน” เพราะมีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองและนักการเมือง กลไกการหาเสียงเลือกตั้งหลายระดับต้องพึ่งพาผู้มีอิทธิพลเหล่านี้ เพื่อให้มาเป็นหัวคะแนน มาบีบบังคับเพื่อให้พรรคและพวกของตนเข้ามาเป็นผู้แทน ขณะเดียวกันผู้มีอิทธิพลเหล่านี้ ก็ต้องพึ่งพิงและแอบอิงกับอำนาจรัฐ รวมทั้งนักการเมือง เพื่อให้ช่วยปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นบ่อนการพนัน สถานบริการ ห่วยเถื่อน สินค้าเถื่อนหนีภาษี การซื้อขายอาวุธสงคราม บางรายรวมไปถึงเฒ่าเฒ่ายาเสพติด ซึ่งมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้ค้ายาเสพติดบางรายถึงขนาด ครอบงำกับรัฐมนตรีแล้วไปติดไว้ที่

บ้าน ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่กล้าจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวด้วย ผู้มีอิทธิพลบางคนมีทั้งอำนาจและบารมีสามารถใช้สารวัตรใหญ่ไปหยิบเหล่าที่บ้านมาเลี้ยงแขกที่ร้านอาหารได้ หากผู้มีอิทธิพลไม่พอใจใครที่ขัดผลประโยชน์ก็จะส่งมือปืนไปฆ่าเสีย (พลเอกหาญ ลีนาพันธ์ : 2523 : 29 - 35)

1.3.3 โจรก่อการร้าย

โจรก่อการร้ายเป็นปัญหาการเมืองเก่าที่ตกทอดมาจากอดีต ผู้มีอำนาจรัฐเดิมแสวงหาอำนาจรัฐใหม่การต่อสู้ทำลายอำนาจรัฐของขบวนการต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สืบเนื่องอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันเห็นลดความสำคัญลงไป การเคลื่อนไหวของ จกร. ในระยะหลังไม่มีอุดมการณ์เหมือนในอดีต แต่มุ่งแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์เป็นหลักมากกว่าการมุ่งแบ่งแยกดินแดน

ในปัจจุบัน ยังมีเหตุร้ายเกิดขึ้น ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในพื้นที่ราบชุมชน พื้นที่ป่าเขามีเพียงเล็กน้อย จากสถิติของ พตท.43 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2540 - พฤษภาคม 2541 มีเหตุการณ์ร้ายของโจรกลุ่มต่าง ๆ รวม 53 ครั้ง เป็นการกระทำของโจรก่อการร้าย จริง ๆ 5 ครั้งที่เหลืออีก 11 ครั้งไม่ชัดเจน แต่คาดว่าโจรก่อการร้ายทำที่ชัดเจนว่ากลุ่มจุฬายี่นอิสลามปัตตานี (ถือเป็นโจรมิจฉาชีพ ไม่ใช่เป็นโจรก่อการร้าย) ทำรวม 7 ครั้ง ไม่ชัดเจนแต่คาดว่ากลุ่มนี้ทำ 2 ครั้ง ที่เหลืออีก 27 ครั้งเป็นโจรหลายกลุ่ม ทั้งโจรมิจฉาชีพ โจรผู้ร้ายธรรมดา การขัดแย้งผลประโยชน์ กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายย่อย รวมทั้งปัญหา ขัดแย้งเรื่องส่วนตัว ลักษณะเหตุร้ายที่เกิดขึ้นจะคล้ายกัน เช่น คนร้ายนั่งรถจักรยานยนต์มาก่อเหตุลอบยิงเจ้าหน้าที่ ขวางระเบิดป้อม วางเพลิงยังได้รับการเสนอ

LIPT

ข่าวจากสื่อมวลชนโดยต่อเนื่อง ยิ่งทำให้ภาพเกิดความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ในความเป็นจริงนั้น ความเชื่อมโยงกันเป็นกลุ่ม เป็นพวกในเรื่องของหัวคะแนน ผู้นำท้องถิ่น ซึ่งมีญาติ เพื่อนฝูง พี่น้องหลายพวกติดต่อกัน บางคนเป็นสมาชิก จกร. แล้วมาสมัครเป็นหัวคะแนนให้กับการเมือง สำหรับ ขบวนการก่อการร้าย ไม่ว่า พุโล . BRN ฯลฯ ไม่ได้หลบซ่อนตัวในภูเขา พวกนี้ก็อาศัยอยู่ในเมือง และ จกร. บางคนก็เป็นผู้สนับสนุนพรรคการเมือง

2. สาเหตุวงเวียน

2.1) การแข่งขันเพื่อช่วงชิงความได้เปรียบในการเลือกตั้ง ระหว่างพรรคการเมืองทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง

เมื่ออำนาจเป็นที่มาของเกียรติและเงิน การแข่งขันทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้งที่มุ่งตำแหน่งเป็นสำคัญ ทำให้พรรคการเมืองมีการแย่งชิงผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น เพื่อช่วงชิงความได้เปรียบในการเลือกตั้ง ทำให้มีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง แต่ละพรรคมีการสร้างกลุ่ม สร้างองค์กร ทำให้แบ่งเป็นฝักเป็นฝ่าย ไม่รวมมือกัน มีการกล่าวหาใส่ร้าย รวมถึงการทำลายล้างซึ่งกันและกัน

2.2) การแสวงหาผลประโยชน์ของนักการเมือง ทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง

การทุจริต คอร์รัปชันโดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ร่วมกับข้าราชการระดับสูงเกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้น การแสวงหาผลประโยชน์ จึงเป็นการร่วมมือกันระหว่าง นักการเมืองกับส่วนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการร่วมกับ กลุ่มผลประโยชน์ ผู้มีอิทธิพล โจรก่อการร้าย ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อนักการเมืองร่วมมือกับข้าราชการ และนัก

ธุรกิจ เราจะพบว่ามีการทุจริต คอร์รัปชันด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประมูลซื้อของโนราคาแพง หรือการรับคอมมิชชั่นในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการก่อสร้าง และหากเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลขึ้นใหม่ ก็จะนำความระส่ำระสายมาสู่ข้าราชการชุดเดิม ที่ร่วมมือกับนักการเมือง ชุดเก่า ดังนั้น ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้น

อนาคต

ปัญหาการเมืองเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ ในขณะที่บ้านเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แต่การเมืองตามไม่ทัน มีการเดินเกมสัการการเมือง แบ่งเป็นขั้ว เป็นข้าง เกิดการแตกแยก ช่วงชิงอำนาจ แย่งชิงผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น

พรรคการเมือง นักการเมือง ต่างแสวงหาอำนาจ ผลประโยชน์ จึงเข้าแทรกแซงข้าราชการประจำ เอาพรรคพวกของตนเข้ามาดำรงตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์ โกงกินประเทศชาติและประชาชน ด้วยวิธีการต่าง ๆ

กระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายบางฉบับ ล้าสมัยไม่เป็นธรรม เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจบางกลุ่ม มีผลประโยชน์กับสิ่งผิดกฎหมาย ตลอดจนมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า ขบวนการยุติธรรมอื่น ๆ ก็ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เช่น อัยการบางคนก็มีผลประโยชน์จากการฟ้องคดี ข้าราชการส่วนใหญ่ไร้ประสิทธิภาพ มีคอร์รัปชันสูง พนักงานรัฐวิสาหกิจก็ทำตัวเป็นเจ้าขุนมูลนาย เช่นเดียวกับข้าราชการ ขาดจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน ประชาชนต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่าย ตลอดจนเสียค่าน้ำร้อนน้ำชา เมื่อต้องมาติดต่อขอรับบริการ ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรม

กลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นพ่อค้า นักธุรกิจ ผู้มีอิทธิพล (หัวคะแนน) ตลอดจนใจรักก่อการร้าย ก็สมรู้ร่วมคิดกับนักการเมือง มีการสร้างสถานการณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งนำไปสู่การแสวงหาอำนาจ และผลประโยชน์ มีการช่วงชิงอำนาจทางการเมือง บิดเบือนสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นสำคัญที่สุดคือผลประโยชน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคน และระบบ ดังนั้นจึงต้องตัด โยงใยที่เชื่อมต่อกับผลประโยชน์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกให้หมด ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลของการเมือง กระบวนการยุติธรรม ตำรวจ อัยการ ข้าราชการทั่วไป พนักงานรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ปัญหาความไม่สงบยังดำรงอยู่ต่อไป รัฐบาลยังตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาได้น้อย และงบประมาณมีจำกัด การเมืองยังมีภาพพจน์ ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้จะยังมีเพิ่มมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

ในการจะแก้ไขปัญหาให้สำเร็จต้องสร้างอำนาจของประชาชนให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อตัดโยงใยอำนาจทางการเมือง โดยจะต้องมีความร่วมมือร่วมใจกันของฝ่ายต่าง ๆ รวม 6 ฝ่าย ได้แก่

1. ผู้นำศาสนา
2. นักการเมือง
3. ข้าราชการ
4. ผู้นำท้องถิ่น
5. ตัวแทนประชาชน
6. สื่อมวลชน

โดยทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันผลักดันให้มีการจัดตั้ง องค์การอิสระ เป็น

คณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งอาจกำหนดรายละเอียดเป็นตัวอย่างได้ดังนี้

คณะที่ปรึกษา ดังกล่าวเป็นองค์การอิสระ มีจำนวนไม่เกิน 9 คน อยู่ในตำแหน่งไม่เกิน 4 ปี แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี

คณะที่ปรึกษา ดังกล่าว ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีแต่เพียงผู้เดียว

ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารและการจัดการ

และด้านกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 3 คน

2. ผู้แทนของสำนักงานข้าราชการพลเรือน จำนวน 1 คน
3. ผู้นำศาสนา จำนวน 2 คน
4. ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนท้องถิ่น จำนวน 2 คน
5. ตัวแทนภาคเอกชนท้องถิ่น จำนวน 1 คน

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

1. ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง หรือที่ปรึกษาพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นตำแหน่งหน้าที่มาแล้วเกินกว่าสามปี
2. ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง
3. เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

เป็นประมุข

4. ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม
5. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

สถานที่ตั้ง

ควรมีที่ทำการอยู่ที่จังหวัดยะลา โดยให้ ศอ.บต. สนับสนุนบุคลากร ช่วยปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการคณะที่ปรึกษา

อำนาจหน้าที่

ให้ความเห็นและเสนอแนะ ตลอดจนคัดค้านในการโยกย้ายข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่จะเข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ประสิทธิภาพ การรับราชการ ตลอดจนคุณสมบัติพิเศษที่พึงมี ฯลฯ รวมถึงการย้ายออกข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม หรือมีพฤติกรรมที่

นำเสนอว่าไม่เหมาะสม โดยเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการโดยตรง
และเมื่อนายกรัฐมนตรีมีบัญชา และให้กระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐ
วิสาหกิจดังกล่าว ดำเนินการให้เป็นไปตามบัญชาโดยเร็ว

สรุปสาระสำคัญปัญหาการเมือง และแนวทางการแก้ไข
ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	ข้อเสนอแนะ
3. ปัญหาการเมือง	สภาพปัญหาการเมืองในปัจจุบัน 1. พรรคการเมือง 2. กระบวนการยุติธรรม 2.1 กฎหมาย 2.2 ตำรวจ 2.3 อัยการ 2.4 ข้าราชการทั่วไป และพนักงานรัฐวิสาหกิจ 3. กลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น 3.1 พ่อค้า นักธุรกิจ 3.2 ผู้มีอิทธิพล (หัวคะแนน) 3.3 โจรก่อการร้าย	1. การแข่งขันเพื่อชิงชิงความได้เปรียบในการเลือกตั้งระหว่างพรรคการเมือง ทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง 2. การแสวงหาผลประโยชน์ของนักการเมือง ทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง	จัดตั้งคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นองค์การอิสระ

4.4 ปัญหาการศึกษา

(1) สภาพปัญหา

- 1) หลักสูตรแบบเรียนและสื่อไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนมุสลิม

เนื่องจากการจัดทำหลักสูตรเป็นหน้าที่ของกรมวิชาการ โดยเฉพาอย่างยิ่งหลักสูตรที่เป็นวิชาแกนหรือวิชาบังคับ กรมวิชาการจะเป็นผู้กำหนดหลักสูตร ยกเว้นวิชาเลือกที่เป็นวิชาชีพมอบอำนาจให้ท้องถิ่น แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรแบบเรียนที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นนั้นใช้สำหรับโรงเรียนทั่วประเทศ เนื้อหาสาระบางอย่างขัดกับศาสนาอิสลามหรือไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนมุสลิมในจังหวัด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

- 2) ครูส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในท้องถิ่น

การที่กระทรวงศึกษาธิการบรรจุครูที่สามารถสอบคัดเลือกได้ที่มาจากท้องถิ่นอื่นๆ เข้าสอนในโรงเรียนของรัฐ ครูเหล่านั้นส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ของคนในท้องถิ่นจนบางครั้งก่อให้เกิดปัญหาระหว่างครูกับนักเรียน หรือชุมชนในท้องถิ่นนั้น

- 3) นักเรียนมุสลิมไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

การออกกฎ ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการจะครอบคลุมให้นักเรียนได้ปฏิบัติเหมือนกันทั่วประเทศ กฎ ระเบียบบางอย่างขัดกับหลักศาสนาอิสลาม นักเรียนมุสลิมไม่สามารถปฏิบัติตามได้ เช่น ระเบียบการแต่งกายนักเรียน การแต่งกายลูกเสือ-เนตรนารี และระเบียบว่าด้วยการกู้ยืมเงินเรียนที่จะต้องเสียดอกเบี้ย เป็นต้น

LIRT

4) **ครูสอนวิชาศาสนาอิสลามขาดขวัญ และกำลังใจ**

ครูสอนวิชาศาสนาอิสลามในโรงเรียนของรัฐ ไม่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการเป็นแต่เพียงลูกจ้างชั่วคราว ทำหน้าที่วิทยากรสอนวิชาศาสนาอิสลาม ทำให้ขาดความมั่นคง ความก้าวหน้าในอาชีพ ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโดยตรง

5) **โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนเฉพาะวิชาศาสนาอิสลามไม่มีคุณภาพ**

โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนเฉพาะวิชาศาสนาอิสลามอย่างเดียว ยังไม่ได้รับการอุดหนุนงบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการ แต่ประการใด ซึ่งต่างจากโรงเรียนในศาสนาอื่นที่ได้รับการอุดหนุนจากงบประมาณจากกรมการศาสนาทุกปี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทนี้มีสภาพขาดทุนขาดทุน บางแห่งมีสภาพไม่เหมาะที่จะเป็นโรงเรียน ครูสอนก็ได้รับค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน จึงมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาอย่างมาก

6) **หลักสูตรชั้น ชานาวิยะห์ ไม่ได้รับการรับรอง**

นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรชั้น “ชานาวิยะห์” เมื่อไปศึกษาต่อต่างประเทศจะประสบปัญหาอย่างมาก ไม่สามารถจะเข้าเรียนได้เลย เพราะกระทรวงศึกษาธิการยังไม่ให้การรับรองหลักสูตรนี้ เมื่อนักเรียนไปศึกษาต่อต่างประเทศจะต้องมีการทักท้วง ทวงถาม และได้ตอบกันทำให้เสียเวลาของนักเรียน

7) **รัฐบาลยังไม่ให้การสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ “โรงเรียนขยายโอกาส” อย่างพอเพียง**

ในปัญหานี้โรงเรียนบ้านกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา เป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจเนื่องจากในปัจจุบันนี้ ผู้บริหาร ครู และชุมชนบ้านกาตอง จะต้องช่วยกันออกเงินจ้างครูสอนวิชาศาสนาอิสลามเอง จำนวน 9 คน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 เพราะสำนัก

งานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่อนุญาตให้เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาทั้งๆ ที่ในโรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนมุสลิมเกือบ 100 เปอร์เซนต์ จึงไม่ให้งบประมาณจ้างครูสอนวิทยาศาสตร์อิสลาม และไม่แน่ว่าทางโรงเรียนบ้านหาดทอง จะจ้างครูสอนศาสนาอิสลามได้อีกนานเท่าใด ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหายื่นๆ ตามมาอีก

8) นักเรียนมุสลิมไม่นิยมพูดภาษาไทย

นักเรียนมุสลิมนิยมใช้ภาษามลายูท้องถิ่น เพราะเป็นภาษาที่ใช้พูดกันในครอบครัว นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนภาษาไทย จึงทำให้เป็นปัญหาในการสอนของครู เพราะนักเรียนไม่เข้าใจภาษาไทย ไม่มีทักษะทั้งในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนคุณภาพทางการศึกษา หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กกลุ่มนี้จึงต่ำกว่าเด็กกลุ่มอื่นๆ ส่งผลต่อการสอบเข้าเรียนต่อในระดับสูง นักเรียนส่วนใหญ่สอบเข้าเรียนต่อหรือสอบแข่งขันไม่ได้

9) ความไม่ปลอดภัยของครู

ในปัจจุบันนี้ ครูเป็นกลุ่มบุคคลในเป้าหมายของผู้ก่อการร้ายอีกกลุ่มหนึ่ง เพราะการกระทำกับครูนั้นจะมีผลในแง่จิตวิทยา ได้ดีกว่ากระทำกับประชาชนจึงได้รับอันตรายอยู่เสมอ ทั้งครูของโรงเรียนรัฐบาลและครูของโรงเรียนเอกชน

10) ความเอาใจใส่ทางการบริหารไม่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ

แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการทราบอยู่แล้วว่า พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างพิเศษจากพื้นที่อื่นๆ แต่กระทรวงศึกษาธิการก็ไม่ได้มีรูปแบบการบริหารการศึกษาในท้องถิ่นนี้ให้มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มาจนกระทั่งปัจจุบัน

(2) สาเหตุของปัญหา

1) อำนวยการบริหารอยู่ในส่วนกลาง

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการไม่ได้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างแท้จริง แม้ว่าบางกรมจะมีหน่วยงานอยู่ในส่วนภูมิภาคแต่ในความเป็นจริงแล้ว การวินิจฉัยสั่งการ การดำเนินการ จะต้องปฏิบัติตามนโยบาย หรือการสั่งการของอธิบดี หรือการสั่งการของอธิบดี หรือเลขาธิการ ซึ่งบางอย่างขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับชนบทรวมนิยมประเพณี ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น ในเรื่องการใช้หลักสูตรแบบเรียนเพื่อการเรียนการสอน รวมทั้ง กฎ ระเบียบต่างๆ ด้วยเป็นต้น

2) กระทรวงศึกษาธิการไม่แก้ไขปัญหาการศึกษาของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างจริงจัง และจริงจัง

ปัญหาการศึกษาของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นมานานแล้ว แต่กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหานี้ เท่ากับปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาคอื่นๆ ไม่สนใจที่จะแก้ปัญหานี้ให้หมดไปอย่างจริงจังและจริงจัง เช่น ปัญหาเด็กมุสลิมส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้เรียนต่อในระดับสูงเพราะยากจน ปัญหาการจดทะเบียนपोทะเบียนเพิ่มขึ้นไม่ได้ ปัญหาการสอนภาษามลายูท้องถิ่นที่ไม่ได้รับการส่งเสริมเป็นต้น

3) การไม่ปฏิบัติตามนโยบาย

ปัญหาการศึกษาบางอย่างที่เกิดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะได้พยายามแก้ปัญหาหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติยังได้รับการตอบสนองอย่างจริงจังจากผู้บริหารโรงเรียน และผู้บริหารบางคนมีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตาม เช่น การผ่อนผันการแต่งกายนักเรียน เครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี ของนักเรียนมุสลิม เป็นต้น จึงก่อให้เกิดปัญหาและความขัดแย้งรุนแรงยิ่งขึ้น

นโยบายการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้รับการตอบสนองในทางปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นมติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น

1. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2534 เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและปัญญาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปลงสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ 3 ประการ คือ
 - 1.1 การสร้างคนในท้องถิ่นให้เป็นครู
 - 1.2 ให้กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย ก.ค. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณารับรอง และหรือเทียบวุฒิเพื่อให้ปัญญาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถในหน่วยงานของรัฐ ได้กว้างขวางขึ้น
 - 1.3 ให้ ก.ค. รับผิดชอบในการจัดตั้งกองทุนของรัฐ เพื่อให้ทุนการศึกษาด้านศาสนาอิสลามตามความต้องการของหน่วยงานในสังกัดองค์กรต่างๆ
2. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2532 อนุมัติหลักการดำเนินการขยายโอกาสของการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่บังคับ และยึดหลักสองความแตกต่างระหว่างบุคคล กำหนดสาระในการเรียนเป็น 3 ส่วน คือ วิชาการ วิชาชีพ และสรรคสภาพขั้นพื้นฐาน และให้ระดมสรรพกำลังทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมาใช้ในการดำเนินงาน
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางด้านการศึกษาของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการวิชาการวิสามัญศึกษาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเรื่องการศึกษาผลกระทบต่อชีวิต ชั่วญ และกำลังใจของครู เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2533 มีความตอนหนึ่งระบุว่า 4.2.2 "สนับสนุนให้บุคคลในท้องถิ่นได้มีโอกาสเป็นครูมากยิ่งขึ้น" 4.2.3 "การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีหลักสูตรสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปะเพณีความเชื่อทางศาสนา..." 4.2.4 "ส่งเสริม

ให้ประชาชนผู้นำชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น”

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจัดโดยฝ่ายโครงการพิเศษ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2533 ตอนหนึ่งระบุว่า...7. เร่งรัดปรับปรุงการเรียนการสอนในวิชาศาสนาอิสลามทั้งที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา และในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้นำศาสนาเปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนาได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร แบบเรียนสื่อการเรียนการสอน และพัฒนาครูสอนวิชาศาสนาอิสลามให้มีความรู้ ปรับปรุงเรื่องราวได้ สวัสดิการ ความมั่นคงในอาชีพครูสอนศาสนาอิสลาม

นโยบายต่างๆ ที่กล่าวข้างต้น ยังไม่มีการตอบสนองในการปฏิบัติอย่างจริงจัง

4) ความไม่ชัดเจนในด้านนโยบาย

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการไม่มีความชัดเจนในด้านนโยบายการศึกษาของนักเรียนมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีความแตกต่างที่จำเป็น ตามหลักการของศาสนาอิสลาม ตัวอย่างเช่น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกระทรวงศึกษาธิการ ต้องให้ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (หลักสูตรที่ผสมกลมกลืนระหว่างหลักสูตรสายสามัญกับหลักสูตรศาสนาอิสลาม แต่ในทางตรงกันข้าม สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติไม่อนุญาตให้โรงเรียนในสังกัดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา กรณีตัวอย่างโรงเรียนบ้านกาตอง เป็นต้น จนทำให้เกิดปัญหาอยู่จนทุกวันนี้)

LIRT

(3) ข้อเสนอแนะ:

- 1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

แม้ว่าในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการยังไม่สามารถกระจายอำนาจในการจัดการสอนไปสู่ส่วนภูมิภาคได้ แต่ถ้าเห็นว่าเป็น 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่แตกต่างจากส่วนภูมิภาคอื่นๆ มีความแตกต่างกันทั้งในด้านชนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ปัญหาทางการศึกษาก็แตกต่างกันทั้งในด้านชนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ปัญหาทางการศึกษาก็แตกต่างจากปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาคอื่นเช่นเดียวกัน การจัดตั้งหน่วยพิเศษเฉพาะให้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นนี้ก็จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ทางการศึกษาได้ดี แต่องค์กร จะต้องมีความจอบ้างเต็มๆ ในการจัดการศึกษาของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวคือ ภารกิจของทุกคน จะต้องอยู่ในสายการบังคับบัญชาขององค์กรแห่งหนึ่งทั้งหมด

- 2) กระทรวงศึกษาธิการควรกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาท้องถิ่น หรือชุมชนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

ถ้าหากกระทรวงศึกษาธิการ ได้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นดำเนินการ และให้มีคณะกรรมการบริหารแต่ละโรงเรียน โดยกรรมการส่วนหนึ่งเป็นตัวแทนของท้องถิ่นหรือชุมชน จะทำให้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นลดลงหรือหมดไปที่สุด

- 3) รัฐจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนที่เรียนเฉพาะวิชาศาสนาอิสลามได้เรียนวิชาอาชีพควบคู่ไปด้วย เพื่อจะได้ออกไปประกอบอาชีพเมื่อเรียนจบวิชาศาสนา

- 4) รัฐจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้การศึกษาแก่กลุ่มอาชีพต่างๆ อย่างทั่วถึง เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นได้ประกอบอาชีพด้วยหลักวิชาการที่ทันสมัยการศึกษาตลอดชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐจะต้อง

สนับสนุนและส่งเสริมโดยหน่วยงานต่างๆ จะต้องประสานความร่วมมืออย่างจริงจัง

- 5) รัฐควรจัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้กับเยาวชนไทยมุสลิม โดยเน้นทักษะฝีมือแรงงาน และการใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาหรับ แล้วจัดส่งแรงงานเหล่านี้ไปทำงานในประเทศตะวันออกกลาง โดยประสานความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลประเทศนั้น ๆ จะทำให้สามารถจัดส่งแรงงานดังกล่าวไปทำงานในต่างประเทศได้เป็นจำนวนมาก และอาจจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ได้ระดับหนึ่ง
- 6) ควรเปิดสอนวิชาชีพระดับ ปวส. ในสาขาช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมเพื่อผลิตกำลังคนด้านการอาชีพรองรับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่าย คือ อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT)
- 7) กระทรวงศึกษาธิการควรจะได้มีการพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้สถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยให้สำนักจุฬาราชมนตรี คณะกรรมการกลางอิสลาม ได้มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนดังกล่าวด้วย
- 8) กระทรวงศึกษาธิการ ควรจะได้มีการวิจัยเพื่อหารูปแบบในการจัดการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีคุณภาพมาตรฐานเท่ากับท้องถิ่นหรือภูมิภาคอื่น ๆ
- 9) ควรจัดให้มีโครงการจัดการศึกษาในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพของคนและชุมชนในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การพัฒนาอาชีพ การมีงานทำ การรู้จักฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการต่อต้านสารเสพติด
- 10) ควรจัดให้มีโครงการคุ้มครองสวัสดิภาพครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อจะได้ช่วยคุ้มครองสวัสดิภาพ ความปลอดภัยในโรงเรียน ชีวีต

และครอบครัวของผู้ประกอบอาชีพครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการจัดระบบการประสานงานคุ้มครองสวัสดิการครู ระดับ จังหวัด อำเภอ และตำบล ด้วย

- 11) กระทรวงศึกษาธิการควรจะได้มีการสำรวจความเป็นอยู่ของครูใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้รับสวัสดิการที่จำเป็น และเหมาะสม เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ประกอบอาชีพครู ส่งเสริม ให้มีความมั่นคงในอาชีพและยกระดับคุณภาพชีวิตของครูใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สูงขึ้น
- 12) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรมุสลิมทุกระดับ ตลอดทั้ง ประชาชนชาวไทยมุสลิมให้มีจิตสำนึกในความรักชาติรักแผ่นดิน ไทย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม

สรุปสาระสำคัญปัญหาการศึกษาและแนวทางแก้ไข
ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ข้อเสนอแนะ
4. ปัญหาการศึกษา	1. หลักสูตรแบบเรียนและสื่อไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนมุสลิม 2. ครูส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในท้องถิ่น 3. นักเรียนมุสลิมไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการได้ 4. ครอบครัวยุติศาสนาอิสลามขาดขวัญและกำลังใจ 5. โรงเรียนเอกชนที่เสนอเฉพาะวิชาศาสนาอิสลามไม่มีคุณภาพ 6. หลักสูตรชั้น "ชานาวิยะฮ์" ไม่ได้การรับรอง 7. โรงเรียนบ้านกาตองขาดงบประมาณจ้างครูสอนวิชาศาสนา 8. นักเรียนมุสลิมไม่นิยมพูดภาษาไทย 9. ความไม่ปลอดภัยของครู 10. ความเอาใจใส่ทางการบริหารไม่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ	1. อำนาจบริหารอยู่ในส่วนกลาง 2. กระทรวงศึกษาไม่แก้ปัญหการศึกษาใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างจริงจังและจริงใจ 3. การไม่ปฏิบัติตามนโยบาย 4. ความไม่ชัดเจนในดำเนินนโยบาย	1. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. กระทรวงศึกษาธิการควรกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างแท้จริง 3. รัฐจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนที่เรียนวิชาศาสนาได้เรียนวิชาชีพควบคู่ไปด้วย 4. รัฐจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้การศึกษากับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ อย่างทั่วถึง 5. รัฐควรจัดฝึกอาชีพระยะสั้นแก่เยาวชนไทยมุสลิม เพื่อจัดส่งแรงงานไปทำงานในประเทศตะวันออกกลาง 6. ควรผลิตกำลังคนด้านช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมเพื่อรองรับโครงการเศรษฐกิจสามฝ่าย (IMF-GT) 7. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษา

สรุปสาระสำคัญปัญหาการศึกษาและแนวทางแก้ไข
ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ข้อเสนอแนะ
			โดยให้องค์กรศาสนาอิสลามไปเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและพิจารณาจัดทำสื่อการเรียนการสอนด้วย 8. ให้กระทรวงศึกษาธิการได้มีการวิจัยหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 9. ควรจัดโครงการจัดการศึกษาในหมู่บ้านยาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง 10. ควรจัดให้มีโครงการคุ้มครองสวัสดิการครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ 11. กระทรวงศึกษาธิการควรจะได้มีการสำรวจความเป็นอยู่ของครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้รับสวัสดิการที่จำเป็นและเหมาะสม 12. ส่งเสริมให้องค์กรมุสลิมทั่วทุกระดับ ตลอดจนทั้งประชาชนชาวไทยมุสลิมให้มีส่วนร่วมในการรักษาดีงามแผ่นดินไทย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม

LIRT

1.5 ปัญหาความยากจน

(1) สภาพปัญหา

- 1) โดยภาพรวมประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีฐานะยากจน ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ มักจะเกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรมเป็นหลัก คือ การทำสวน ยางพารา การทำนาข้าว การปลูกพืชผลไม้และการประมงตาม แนวชายฝั่ง นอกจากนั้นแล้วยังประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและค้า ขาย ส่งผลทำให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในภูมิภาคนี้ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับในระดับภาคและทั่วประเทศ
- 2) การขาดปัจจัยหลายประการที่จะเร่งรัดให้เกิดการลงทุนและ กระตุ้นสภาวะเศรษฐกิจ เพื่อกระจายรายได้และการจ้างงานไปสู่ ประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบโครงสร้าง พื้นฐานของรัฐยังขาดความสมบูรณ์และเชื่อมโยงกัน อีกทั้งขาด โอกาสในการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของ ภูมิภาค เช่น พื้นที่ตามเมืองชายแดนต่าง ๆ เป็นต้น
- 3) ภายใต้นโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐยังขาดประสิทธิภาพ ใน การที่จะกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ด้อยโอกาส เช่น จังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยนักลงทุนส่วนใหญ่ยังคงมุ่งที่จะ ลงทุนในพื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นหลัก สืบเนื่องจากสิทธิประโยชน์ ในการลงทุนเท่าเทียมกัน คือ เป็นพื้นที่ส่งเสริมการลงทุนเขต 3 เช่นเดียวกัน
- 4) ขาดตลาดรองรับการจ้างงาน ประกอบกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มรายได้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ยังไม่ทั่วถึง กล่าวคือ แม้รัฐบาลได้จัดตั้งสถาบัน/ศูนย์ พัฒนาฝีมือแรงงานขึ้นทุกจังหวัดก็ตาม แต่ยังมีช่องว่างในการ ประชาสัมพันธ์และจูงใจให้ประชาชนเข้ามารับการฝึกอบรมฝีมือ แรงงาน
- 5) ระบบเศรษฐกิจของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงทันท้หน้า หรือพึ่งพาต่อระบบเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศมาเลเซีย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว การค้าการลงทุน ซึ่งมักจะอาศัยกำลังซื้อจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์เป็นหลัก ดังนั้นหากเกิดภาวะวิกฤตการณ์ทางการเมืองหรือทางเศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้าน จะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของพื้นที่ชายแดนภาคใต้ อันจะนำซึ่งการว่างงานและปัญหาสังคมตามมาในภายหลัง

(2) ประเด็นปัญหา

1) ฐานการผลิตทางเศรษฐกิจแคบ

ผลผลิตทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับสินค้าทางการเกษตรไม่กี่ชนิด โดยเฉพาะยางพาราและการประมง นอกจากนั้นการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม ยังคงพึ่งพาวัตถุดิบทางการเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมง ข้าวและกาแฟ ซึ่งมีความผันผวนทางราคาสูง ในส่วนของภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยางแผ่น อาหารทะเล ปลาป่น และน้ำมันปาล์ม เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังกระจุกตัวอยู่เฉพาะในบริเวณพื้นที่สงขลา-หาดใหญ่เป็นส่วนใหญ่

2) ความไม่สงบและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ความไม่สงบเรียบร้อยของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงเป็นประเด็นปัญหาทางเศรษฐกิจที่สำคัญ แม้ว่าโดยสภาพข้อเท็จจริงแล้วสถานการณ์โดยทั่วไปจะอยู่ในวิสัยที่ฝ่ายปกครองและฝ่ายความมั่นคงจะควบคุมไว้ได้ในระดับปกติ แต่กระแสน้ำที่ปรากฏทางสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องได้สร้างให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศในการลงทุนและประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสถานการณ์รุนแรง เพื่อข่มขู่เรียกค่าคุ้มครองหรือเพื่อหวังผลทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับความพยายามแบ่งแยกดินแดนก็ตาม

LIRT

3) การกระจุกตัวของการบริการโครงสร้างพื้นฐาน

ระบบบริการโครงสร้างพื้นฐานยังกระจายตัวไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอในชุมชนชนบท โดยมีสภาพกระจุกตัวในเขตชุมชนเมือง จึงเกิดปัญหาในการกระจายสาธารณูปโภค สาธารณูปการของรัฐ ได้แก่ ปัญหาการแย่งชิงน้ำระหว่างภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ปัญหาการแย่งใช้ไฟฟ้าระหว่างผู้ประกอบการกากับโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ ซึ่งปัญหาประเด็นนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการสร้างงานในพื้นที่

4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

ประเด็นปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกประการหนึ่งคือ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แม้ว่าในเชิงเปรียบเทียบอนุภูมิภาคนี้จะมีความอุดมสมบูรณ์กว่าภูมิภาคอื่นก็ตามแต่ปัจจุบันมีปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติระหว่างภาคเศรษฐกิจ ได้แก่ การแย่งชิงทรัพยากรน้ำระหว่างภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การบริการ การขยายตัวของนากุ้ง ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับนาข้าว การประมงเชิงพาณิชย์ที่ใช้เครื่องมือขนาดใหญ่ที่ทำลายระบบนิเวศชายฝั่งขัดแย้งกับผู้ประกอบอาชีพประมงขนาดเล็ก

5) การขาดแคลนกำลังแรงงานและแรงงานมีฝีมือ

ปัจจุบันพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบปัญหาภาวะขาดแคลนแรงงานโดยเฉพาะในภาคเกษตร ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- ก. การอพยพแรงงานไปยังประเทศเพื่อนบ้าน แม้ว่าในขณะนี้ภูมิภาคนี้จะประสบวิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจออร์กับประเทศมาเลเซียมีนโยบายผลักดันแรงงานข้ามชาติออกจากประเทศก็ตาม แต่การอพยพแรงงานในแถบชาย

แดนภาคใต้ยังมีอยู่เรื่อย ๆ ซึ่งนับว่าเป็นประเด็นปัญหาความมั่นคงและเศรษฐกิจควบคู่กัน

- ข. **แรงงานไม่มีคุณภาพในพื้นที่ 5** จังหวัดชายแดนภาคใต้ แรงงานส่วนใหญ่ยังมีการศึกษาต่ำและไม่มีฝีมือเนื่องจากเป็นแรงงานที่เคลื่อนย้ายมาจากภาคเกษตรกรรม ซึ่งหากไม่มีการยกระดับฝีมือแรงงานแล้ว จะนำไปสู่ประเด็นปัญหาการพัฒนาที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเชื่อมโยงการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบการพัฒนาโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย (IMT-GT)
- ค. **แรงงานผิดกฎหมาย** แม้ว่าจะมีการอพยพแรงงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ขณะเดียวกันพื้นที่นี้ยังเป็นที่รองรับแรงงานผิดกฎหมายที่ถูกขับไล่จากประเทศมาเลเซียซึ่งในอนาคตหากไม่มีการดูแลกวดขันอย่างเต็มที่แล้วจะส่งผลกระทบต่อแรงงานในพื้นที่

6) การหันหน้าพึ่งพาเศรษฐกิจจากประเทศเพื่อนบ้าน

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเขตติดต่อชายแดนกับประเทศมาเลเซียด้านทิศเหนือกว่า 500 กิโลเมตร ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาก่อให้เกิดการขยายตัวด้านการลงทุน และการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก แต่ในปัจจุบันจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศมาเลเซีย การกำหนดนโยบายปริวรรตเงินตราต่างประเทศที่ควบคุมการนำเงินริงกิตเข้า-ออก ผกผันกับสถานการณ์การเมืองที่ประสบปัญหาในขณะนี้ ส่งผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจโดยรวมของภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวและบริการ

(3) แนวทางแก้ไข

- 1) กำหนดให้พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็น “พื้นที่ส่งเสริมการลงทุนพิเศษ” โดยผ่อนคลายมาตรการด้านภาษีให้กับนักลงทุน

LIBRT
Legislative Institutional Registrar of Thailand

และลดต้นทุนด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า ประปา รวมทั้งสนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุน และการสร้างงาน

- 2) ขยายฐานการผลิตในพื้นที่ให้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการพัฒนาแหล่งทรัพยากรก๊าซธรรมชาติระหว่างไทย-มาเลเซีย (JDA) มาเป็นฐานการผลิตพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่สำคัญ เช่น อุตสาหกรรมสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตอาหารทะเล เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องคำนึงต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เป็นสำคัญ
- 3) จัดระบบการจัดการด้านประมงครบวงจร โดยกำหนดให้จังหวัดปัตตานีเป็น “ศูนย์กลางประมงของอาเซียน” ตามโครงการ IMT-GT เพื่อสนับสนุนเขตอุตสาหกรรมปัตตานีให้เป็นศูนย์กลางผลิตอาหารมุสลิม (Halal) สำหรับการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกสู่ตลาดโลก
- 4) เร่งรัดการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย (IMT-GT) ให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของหน่วยงานของภาคเอกชนให้มีความเข้มแข็ง โดยภาครัฐจะต้องสนับสนุนด้านวิชาการและกำลังคนและการเงินให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรจะมีการทบทวนและเพิ่มบทบาทในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง
- 5) สนับสนุน “อุตสาหกรรมในชนบท” ให้มีบทบาทต่อการดำรงชีพของประชากรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยส่งเสริมและอบรมระยะสั้นให้กับประชาชนในชนบทที่มีระยะเวลาเว้นว่างจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้สามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพอื่นๆ เพื่อหารายได้ให้กับตัวเองและครอบครัวต่อไป

LIRT

- 6) ส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพในการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยกำหนด “โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน” ขึ้นตามเมืองชายแดนสำคัญ เพื่อพัฒนาให้เป็นประตูการค้าที่สำคัญของภูมิภาคนี้ โดยขยายขนาดของตลาด และลดต้นทุนการขนส่งที่จะเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านพร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาการค้าชายแดนนอกระบบ
- 7) ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ พร้อมทั้งจัดให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้แพร่หลายแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างประเทศ ขณะเดียวกันควรจัดให้มีการวางแผนเปิดตลาดนักท่องเที่ยวใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน และได้หวัน เพื่อเป็นทางเลือกกรณีได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและการเมืองจากประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง
- 8) สนับสนุนการลงทุนให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ขึ้นเป็นกรณีเฉพาะเพื่อสนับสนุนการลงทุนตลอดจนการจัดตั้งสถาบันการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม หรือ “ธนาคารอิสลาม” ขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ โดยมีพร. ว่าด้วยกิจกรรมดังกล่าวขึ้นมารองรับ
- 9) กระตุ้นให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มบทบาทมากขึ้นอีกทั้งให้สอดคล้องกับวิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาคนี้ เช่น บทบาทของพาณิชย์จังหวัดควรจะกำหนดภารกิจเฉพาะเป็นกรณีพิเศษด้านการแสวงหาตลาดสินค้าในประเทศเพื่อนบ้านควบคู่กับหน้าที่รับผิดชอบปกติ

LIRT

สรุปสาระสำคัญปัญหาความยากจนและแนวทางการแก้ไข
ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	ข้อเสนอแนะ
6. ปัญหาความยากจน	(1) ราษฎรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำ (2) ขาดปัจจัยพื้นฐานที่จะกระตุ้นการลงทุน (3) ขาดการสนับสนุนด้านการจูงใจให้เกิดการลงทุน (4) การพัฒนาฝีมือแรงงานยังไม่ทั่วถึง (5) ระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ยังคงอาศัยพึ่งพาต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซีย	(1) ฐานการผลิตทางเศรษฐกิจแคบ (2) ความไม่สวดยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (3) การไม่กระจายตัวของการบริการ โครงสร้างพื้นฐาน (4) การจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม (5) ขาดการพัฒนาคุณภาพคน (6) ขาดแคลนกำลังแรงงานและแรงงานฝีมือ (7) การพึ่งพาเศรษฐกิจจากประเทศเพื่อนบ้าน	(1) เพิ่มรายได้ของประชาชนไทยสนับสนุนให้เป็น “เขตส่งเสริมการลงทุนพิเศษ” (2) ขยายฐานการผลิตในพื้นที่ให้กว้างและหลากหลายพร้อมทั้งสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตการเกษตร (3) สนับสนุนให้จังหวัดปัตตานีเป็น “ศูนย์กลางการผลิตอาหารมุสลิม” (Halal Food) (4) ขยายปริมาณและกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดที่กว้างขวาง พร้อมทั้งจัดให้มีตลาดรองรับ (5) ส่งเสริมความรู้ให้กับประชาชนที่ทำงานโดยส่งเสริมอาชีพระยะสั้น (6) ส่งเสริมวิชาชีพในโรงเรียนปอเนาะ (7) สนับสนุนให้โรงเรียนใช้พื้นที่เหมาะสมด้านการเกษตรเพื่อเป็นอาหารสำหรับนักเรียนและการเรียนรู้ด้านตัดเย็บเสื้อผ้า (8) ขยายและเผยแพร่สินค้าในพื้นที่สู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน (9) ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ (10) วางแผนเปิดตลาดนักท่องเที่ยวใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวมุสลิมและสิงคโปร์

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	ข้อเสนอแนะ
			(11) สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม (ธนาคารอิสลาม) ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4.6 ปัญหาเสพติด

สภาพปัญหา

ยาเสพติดมีวิวัฒนาการด้านการผลิตคิดค้นซึ่งเป็นไปตามความเจริญก้าวหน้าและความทันสมัยของโลกมนุษย์ ทำให้ยาเสพติดมีหลายรูปแบบและทวีความรุนแรงจนเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญทั่วโลกเป็นลำดับในสังคมไทย ปัจจุบันปัญหายาเสพติดนับเป็นปัญหาที่ทางราชการต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งด้านการปราบปราม ป้องกัน และบำบัดรักษา ซึ่งรวมทั้งการระดมบุคลากร ทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันแก้ไขปัญหาอีกทางหนึ่งด้วย ปัญหาเสพติดได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมหมุนเวียนด้านอื่น ๆ ตามมา ได้แก่ ปัญหาสุขภาพกรรม ปัญหายัยรุ่น ปัญหาโสเภณี ซ่องโจร การพนัน ปัญหาการแพร่โรคเอดส์ หรือแม้กระทั่งก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยโดยผู้ติดยาเสพติดตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพลให้ก่อการร้าย ก่อวินาศกรรม

จากรายงานสถานการณ์ยาเสพติดของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย พล.ต. ปราภว่า ปัญหาเสพติดที่แพร่ระบาดและมีความรุนแรงในปัจจุบันคือ เฮโรอีน ซึ่งพบการใช้มากในกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนนักศึกษา หญิงชายบริการ ผู้ใช้แรงงาน รองลงมาคือ กัญชา สารระเหย ยาบ้า และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท สำหรับยาบ้ามีแนวโน้มทวีความรุนแรงและนำมาใช้แทนเฮโรอีนในที่สุด

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่าปัญหาเสพติดทำให้เกิดปัญหาสังคมระยะยาว ทำให้เกิดปัญหากลุ่มวัยรุ่นก่ออาชญากรรมและเป็นเครื่องมือของโจรก่อการร้าย และกลุ่มอิทธิพลค้ายาเสพติดจ้างวานก่อเหตุร้าย โดยลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและก่อวินาศกรรมในเขตเมืองและชุมชนที่สำคัญปัญหาเสพติดยังเป็นเงื่อนไขให้ฝ่ายตรงข้ามนำไปโฆษณาชวนเชื่อว่า ทางราชการใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องมือทำลายสังคม เป็นเรื่องสำคัญที่ทางราชการต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจโดยเร็ว

LIRT

ประเด็นปัญหา

1. ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทวีความรุนแรง ขาดการป้องกันปราบปรามอย่างเข้มงวดจริงจัง จากสถิติผู้ติดยาเสพติดทั่วประเทศซึ่งมีจำนวนเกือบ 2 ล้านคน ในจำนวนนี้มีนักเรียนนักศึกษาเกือบ 1 ล้านคนนั้น ปรากฏว่าพื้นที่ที่มีความระบาดรุนแรงคือ 13 จังหวัดภาคเหนือ และ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะ 3 จังหวัดชายแดน มีผู้ติดยาเสพติดถึง 85,000 คน

ที่มาของยาเสพติดประเภทต่าง ๆ ได้แก่

เฮโรอีน	ถูกลักลอบเข้ามาในพื้นที่จากภาคเหนือ
กัญชา	จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกหรือภาคใต้ตอนบนจากจังหวัดนครศรีธรรมราชและสุราษฎร์ธานี
ยาบ้า	มีที่มาจากภาคเหนือโดยจำหน่ายให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานกรรมกร รวมทั้งการแพร่ระบาดไปสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน และตามชุมชน

สำหรับพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มค้ายาเสพติดและการลักลอบส่งออก-นำเข้ายาเสพติดที่สำคัญ ประกอบด้วย

- 1.1 จังหวัดสงขลา มีอำเภอดำรงใหญ่เป็นจุดศูนย์กลางของการค้ายาเสพติดในภาคใต้ เป็นแหล่งกระจายการค้า การเงิน อำเภอสะเตา เป็นแหล่งพำนักของกลุ่มค้า แห่ส่งเก็บซุกซ่อนยาเสพติดเพื่อการส่งออก
- 1.2 จังหวัดสตูล ลักลอบส่งออกที่อำเภอเมือง อำเภอละงู และกิ่งอำเภอท่าแพ
- 1.3 จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่กลุ่มค้ายาเสพติดจากอำเภอดำรงใหญ่ ใช้ลำเลียงยาเสพติดเพื่อส่งออกต่างประเทศ โดยผ่านอำเภอเบตง ทางด่านศุลกากรและแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย

- 1.4 **จังหวัดนราธิวาส** เป็นจังหวัดที่มีการลักลอบนำเข้าโรอินและกัญชาไปมาเลเซียมากจังหวัดหนึ่ง ทางอำเภอตากใบ อำเภอสุไหงโก-ลก และอำเภอแว้ง ตามแม่น้ำสุไหงโก-ลก ด้านศุลกากร และแนวชายแดน
- 1.5 **จังหวัดปัตตานี** มีปัญหาการเสฟติดของลูกเรือประมงเป็นส่วนใหญ่ วัยรุ่น ผู้รับจ้างใช้แรงงาน

สำหรับการลักลอบนำเข้ายาเสพติดเข้ามาจากต่างประเทศก็มี ยาอี (เอ็ดคาซี) หรือ M.D. M.A. เป็นสารสังเคราะห์นำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน ยาแก้ไอผสมโคเคอิน เติมลักลอบเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน จำหน่ายในพื้นที่แนวชายแดนที่อำเภอสุไหงโก-ลก และอำเภอเบตง นอกจากนี้มีการนำเข้าเฮโรอินจากมาเลเซีย แต่มีคุณภาพต่ำกว่าเฮโรอินที่เข้ามาทางภาคเหนือของไทยมาก

สำหรับข้อมูลพื้นฐานยาเสพติดในระดับหมู่บ้านชุมชนสำรวจโดยสำนักงาน ปปส. และกระทรวงมหาดไทย เมื่อปี 2539 พบว่าพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหายาเสพติดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 กล่าวคือ จากหมู่บ้านชุมชนที่สำรวจ 2,545 แห่ง พบว่ามีปัญหา 1,319 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 52 ประกอบด้วยปัญหาน้อย 726 แห่ง ปานกลาง 470 แห่ง และรุนแรง 48 แห่ง สำหรับสถิติการจับกุมคดีและสถิติการเข้าบำบัดรักษาของผู้ติดยาเสพติด ในรอบปี 2535-2540 ก็เป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการแพร่ระบาดสูงขึ้น

2. เจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายมีส่วนร่วมกับการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้ให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการการยาเสพติดกล่าวว่า ศูนย์กลางค้ายาเสพติดอยู่ที่อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส มีข้าราชการเป็นเอเยนต์จำหน่าย นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลายท่านได้กล่าวโดยสอดคล้องกันว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจในการแพร่ระบาดของยาเสพติด และนักค้ายาเสพติดบางรายยังมีความสนิทสนมกับรัฐมนตรีในรัฐบาลอีกด้วย ในเขตอำเภอสะเตาะ มีผู้ใหญ่บ้าน ดำรง

และมือผลิตเฮโรอีนจากกองพล 93 ร่วมกันผลิตยาเสพติด ในเขต
อำเภอสุโขทัย-ตาก มีลูกของยี่หม่ามติดยาและยังเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดอีกด้วย

3. การแสวงประโยชน์จากผู้ติดยาเสพติดให้ก่อการร้ายก่อความไม่สงบ
ยังคงมีอยู่ จากสถานการณ์ความไม่สงบในช่วงปลายปี 2540 เมื่อ
วันที่ 7 มกราคม 2541 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้เปิดเผย
ต่อผู้สื่อข่าวภายหลังจากที่ พล.ต.อ. ประสา พรหมนอก อธิบดีกรม
ตำรวจ ได้เข้ารายงานสถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้และการจับ
กุมคนร้ายที่ก่อเหตุได้ว่า จากคำสารภาพของคนร้าย ตนได้ฝากให้
ดำเนินการเรื่องยาเสพติดในภาคใต้ เนื่องจากมี ส.ส. ในพื้นที่แจ้งว่ามี
วัยรุ่นติดยาเสพติดมีส่วนร่วมก่อความไม่สงบอยู่ด้วย โดยขอให้จับกุม
นักค้ายาเสพติดรายใหญ่สัก 2-3 ราย จะได้สกัดต้นตอของปัญหาได้
มากขึ้น (วัฏจักร ฉบับวันที่ 8 มกราคม 2541)

นอกจากนี้ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา กล่าว
ภายหลังจากที่หารือกับนายสุรินทร์ พิศสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ เกี่ยวกับสถานการณ์ในภาคใต้ว่า ข้อมูล
ค่อนข้างจะตรงกันคือ ยังคงมีขบวนการก่อการร้ายบางส่วน โดยมีผู้
บางรายอยู่ในต่างประเทศโดยอาศัยช่องว่างของผู้ติดยาเสพติดและผู้ว่าง
งานในพื้นที่ โดยให้คำจ้างรางวัลตอบแทน และอาศัยพื้นที่ของประเทศ
เพื่อนบ้านหลบหนีไป (ผู้จัดการรายวัน, ฉบับวันที่ 6 มกราคม
2541)

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการฯ ท่านหนึ่งกล่าวว่า
กลุ่มวัยรุ่นติดยาเสพติด ถูกจ้างวานให้ก่อความไม่สงบ ตามขบวนการ
ยุทธการใบไม้ร่วงโดยทำร้ายเจ้าหน้าที่ครั้งละ 4-5,000 บาท และ
กลุ่มนี้จะเข้ามาแทนที่โจรก่อการร้าย ผู้ให้ข้อมูลอีกท่านกล่าวว่า พวก
โจรก่อการร้ายกลุ่มอาบูฮิซัด (Abujihad) มีกำลัง 6-7 คน เริ่มเคลื่อน
ไหวประมาณตุลาคม 2540 ก่อตั้งโดยผู้ต้องหาคดีอาญา มีอับ
รับจ้าง และพวกติดยาเสพติด รับจ้างเป็นเครื่องมือของผู้ก่อการร้าย มี
เป้าหมายเกี่ยวกับผลประโยชน์ พยายามยกระดับความสำคัญของกลุ่ม
โดยเลียนแบบโจรก่อการร้าย

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งยืนยันว่า ปัญหายาเสพติดยัง
โยงไปถึงโจรก่อการร้าย ขณะที่ทางการจับ หะยี ดาโอ๊ะ ท่าน้ำ ได้
นั้น นอกจากอาวุธแล้วยังค้นพบยาเสพติดอีกด้วย

สาเหตุของปัญหา

1. สาเหตุของปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดไปทั่วประเทศคือ การได้รับผล
ประโยชน์อันมหาศาลจากการผลิตและการค้ายาเสพติด แม้จะรู้ว่าเป็นสิ่งผิด
กฎหมาย แต่ผลกำไรที่ผลิตและขายยาเสพติดได้สูงกว่าต้นทุนมากมาย และ
สามารถที่จะนำไปจำหน่ายต่อเนื่องแผ่ลามเป็นลูกโซ่ รวมทั้งยังอาจเจอบางสิ่ง
ที่เป็นพิษเข้าไปอีก จนทำกำไรได้มหาศาล จึงเป็นสิ่งจูงใจให้มีการกระทำความ
ผิดกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้การขยายเครือข่ายตลาดไปยังต่างประเทศยังมี
โอกาสอีกมาก และยังสามารถแสวงหาเอเยนต์จำหน่ายจากผู้เสพเอง เมื่อไม่
มีเงินทองซื้อก็จะแปรสภาพเป็นทั้งผู้เสพและผู้ขาย และเมื่อตกอยู่ในวงจรค้า
แล้ว ยากที่จะถอนตัวจากขบวนการ ซึ่งปรากฏข่าวอยู่บ่อยครั้งว่าขบวนการค้า
ยาบ้าได้ตามล่ากันเพราะขัดผลประโยชน์ หรือหักหลังกันเอง หรือการคิดจะ
ถอนตัวล้างมือจากวงการ ผลประโยชน์ดังกล่าวจะครอบคลุมไปถึงผู้ผลิต ผู้ส่ง
ผู้รับจ้างขนส่ง ผู้อำนวยการความสะอาดในการขนส่ง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาง
ราย ผู้คุ้มกัน เจ้าของพื้นที่ เอเยนต์รายย่อย ผู้ที่เสพและขายเองด้วย ฯลฯ ซึ่ง
จะเห็นได้จากการเหนียวสุรชัย เงินทองฟู หรือ บังอรอน สามารถพลิกผันจาก
อาชีพรับจ้างเป็นมหาเศรษฐีได้ในเวลาเพียงไม่กี่ปี
2. สาเหตุของปัญหายังอีกประการหนึ่งเกิดจากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดมีจำนวนมากขึ้น
เป็นลำดับ ผู้ค้ารายใหม่เป็นผู้ค้าอิสระ เป็นผู้ค้าที่ไม่มีประสบการณ์ทางการค้า
ยาเสพติดมาก่อน แต่เมื่อเกิดสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ไม่มีทางเลือก เดิม
กลุ่มบุคคลเหล่านี้จะมีสถานภาพทางสังคมที่ดี เป็นที่ยอมรับนับหน้าถือตาใน
สังคม เช่น ข้าราชการ พระ ครูอาจารย์ จึงส่งผลให้จำนวนผู้ค้าและผู้เสหมี
ปริมาณสูงขึ้นไปด้วย (เดลินิวส์, ฉบับวันที่ 1 พฤศจิกายน 2541)
3. ความไม่พร้อมในการแก้ไขปัญหโดยกลไกของรัฐ ทำให้ปัญหาเสพติดมิได้
รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ได้แก่ การขาดอัตราค่าปรับเจ้าหน้าที่และงบประมาณ
ในการป้องกันปราบปรามมีน้อย หากกลไกของรัฐกลับเอื้ออำนาจประโยชน์
ต่อปัญหาเสพติดโดยเข้าไปมีส่วนร่วมมือ เห็นและละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

กียากที่จะจัดปัญหาดังกล่าวได้ ทั้งนี้ รวมถึงปัญหาการกำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นศูนย์กลางประสานการปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย

4. การขาดความร่วมมือจากชุมชน ประชาชนและองค์การพัฒนากลุ่มเอกชนอื่นเนื่องมาจากความห่างเหินระหว่างพวงราชการกับประชาชน นอกจากนี้ ทางราชการไม่สามารถให้ความคุ้มครองผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามได้อย่างทั่วถึง บ้างก็มีการเอารายชื่อผู้ให้ความร่วมมือไปเปิดเผย บางครั้งถูกข่มขู่หรือลอบสังหารให้เป็นตัวอย่าง เช่น กรณีนายมา มุ ประสา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ตำบลเฉลิม อำเภอร่องเงะ จังหวัดนราธิวาส ถูกยิงตาย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้ความช่วยเหลือทางราชการปราบปรามยาเสพติด (หนังสือพิมพ์ข่าวสด, ฉบับที่ 24 มกราคม 2541)

นโยบายและการดำเนินการ

ศอ.บต. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. **การวิเคราะห์และจัดทำแผน** ศอ.บต. และสำนักงาน ปปส. ภาคใต้ได้จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการควบคุมปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้เบาบางลง และตั้งเป้าหมายไว้ 4 ประการคือ

- 1.1 การปราบปรามผู้เสพและผู้จำหน่ายในพื้นที่ที่มีสภาพการแพร่ระบาดหนาแน่นใน 14 อำเภอ ให้มีสถิติผลการจับกุมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 ใช้มาตรการทั้ง 3 คือ การปราบปราม การป้องกัน และการบำบัดรักษาอย่างผสมผสานในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กร ประชาชน องค์กรส่วนท้องถิ่น และองค์กรศาสนา

LIRT

- 1.3 ให้สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเป็นเครือข่ายของการร่วมมือแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน
- 1.4 การจัดตั้งองค์กรกลางที่จะทำหน้าที่ประสานแผนงาน ประสานการปฏิบัติ ให้คำแนะนำ กำกับดูแล และติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่
2. **การประสานงาน** ศอ.บต. ได้ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ส. ภาคใต้ จังหวัดชายแดนภาคใต้ องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และองค์กรศาสนา ในการกำหนดมาตรการ แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดย
 - 2.1 ประสานสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) โดยเป็นแกนกลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
 - 2.2 ประสานสำนักงาน ป.ป.ส. ภาคใต้ จัดกิจกรรมในการป้องกันต่าง ๆ
3. **การสนับสนุนด้านงบประมาณ** ในปี 2541 ศอ.บต. ได้จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ผ่านจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปดำเนินการด้านบำบัดรักษาและฟื้นฟู 11 โครงการ เป็นเงิน 3,055,950 บาท
 สำหรับในปี 2540 ศอ.บต. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 6,300,000 บาท ในปี 2541 จำนวน 4,410,000 บาท และในปี 2542 จำนวน 2,700,000 บาท ซึ่งมีจำนวนลดลงมากอย่างเห็นได้ชัด
4. การเผยแพร่กิจกรรมและความรู้การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ครู นักเรียน รวมทั้งการสอดแทรกเนื้อหาสาระเกี่ยวกับภัยของยาเสพติดในการอบรมสัมมนา โครงการต่าง ๆ อีกด้วย
5. ศอ.บต. โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) ได้กำหนดมาตรการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วน

เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการรวบรวมรายงานข้อมูลข่าวสารให้กับ คอ.บต. โดย

- 1) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ถือปฏิบัติกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดดังนี้
 - ไม่ขอความร่วมมืออย่างหนึ่งอย่างใด ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือสิ่งของ
 - ไม่เชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมของจังหวัด
 - ไม่ยกย่องหรือส่งเสริม
 - ไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่บุคคลดังกล่าวจัดขึ้น
 - ไม่ร่วมมือในกิจกรรมอื่นใดที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อบุคคลกลุ่มนี้
- 2) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบติดตามข้อมูลบุคคลที่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัยอย่างใกล้ชิดและรายงาน คอ.บต.
- 3) หากพบเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืน คอ.บต. จะดำเนินการโดยเสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัด คณะกรรมการ ป.ป.ส. เพื่อดำเนินการความเหมาะสมต่อไป

แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด

คอ.บต. ได้วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มว่าปัญหายาเสพติดในพื้นที่จะขยายตัวมากขึ้น หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง นอกจากนี้ รายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเกี่ยวกับแผนการปราบปรามในช่วงปี 2540-2544 ระบุว่าหากประเทศต่าง ๆ ในสามเหลี่ยมภูมิภาคขยายความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน และเศรษฐกิจมากขึ้น อาจจะส่งผลกระทบต่อการลักลอบค้าเฮโรอีนผ่านแดนมากยิ่งขึ้นด้วย โดยเฉพาะสามเหลี่ยมเศรษฐกิจระหว่างประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย แม้แต่ในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ซึ่งเชื่อมโยงประเทศทางฝั่งมหาสมุทรอินเดีย

LIRT

ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหายาเสพติดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทั้งการเสพติดในพื้นที่ และการลักลอบส่งออกผ่านประเทศเพื่อนบ้านไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งก่อรายได้มหาศาลแก่กลุ่มผู้ค้าทั้งชาวไทยและต่างชาติ รัฐบาลควรในพื้นที่ผู้รู้เห็นเป็นใจ ที่ผ่านมายังมิได้มีการปราบปรามกันอย่างเข้มงวดและจริงจัง และเพื่อให้ดำเนินการเป็นระบบมีเอกภาพ จึงสมควรปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกของรัฐ ในการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ดังกล่าว และโดยที่ภารกิจและกิจกรรมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีหลายประการ และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายหน่วย แม้จะมีการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2540-2544) ร่วมกันระหว่าง ศอ.บต. และสำนักงาน ปปส. ภาคใต้ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) แล้วก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการต่อต้านปัญหาเสพติดเป็นไปในทางประสานสอดคล้องกันด้วยดี ระหว่างส่วนราชการและภาคเอกชน จึงเห็นสมควรจัดตั้งองค์กรทำหน้าที่ศูนย์กลางประสานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการ ประกอบไปด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามภารกิจและกิจกรรมดังนี้

- 1.1 การป้องกันและปราบปราม : สำนักงาน ปปส. ภาคใต้, ศอ.บต. พตท. 43, กองทัพภาคที่ 4, ตำรวจภูธรภาค 9 และจังหวัด
- 1.2 การบำบัดรักษา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานขององค์กรพัฒนาภาคเอกชน หน่วยงานการสาธารณสุขอื่น ๆ รวมทั้งขององค์กรปกครองท้องถิ่นและจังหวัด
- 1.3 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ : หน่วยงานสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ หน่วยงานเสี่ยงตามสายขององค์กรปกครองท้องถิ่น และชุมชนเครือข่าย
- 1.4 การเข้มงวดกวดขันด้านพิธีการศุลกากร และการตรวจคนเข้าเมือง : หน่วยงานสังกัดกรมศุลกากร และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อสกัดกั้นการลักลอบขนยาเสพติดผ่านทางชายแดนไทย และสกัดกั้นการนำเข้าจากต่างประเทศ

- 1.5 งานกิจการมวลชน : ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดตั้งอาสาสมัครชุมชนสอดส่องเฝ้าระวังพฤติกรรมยาเสพติด
- 1.6 กิจการศาสนาเพื่อต้านภัยยาเสพติด : ผู้นำศาสนา คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.7 การศึกษาเพื่อต้านภัยยาเสพติด : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย ผู้นำศาสนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้บริการคำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ใช้สารเสพติดและยาในทางที่ผิด และกิจกรรมกีฬา

โดยมีสำนักงาน ปปส.ภาคใต้ เป็นฝ่ายเลขานุการศูนย์ โดยประสานงานการป้องกันและปราบปรามกับ 5 จังหวัด ซึ่งมีศูนย์ในระดับจังหวัดซึ่งขณะนี้สำนักงานจังหวัดเป็นฝ่ายเลขานุการศูนย์ระดับจังหวัด

อำนาจหน้าที่ของศูนย์ประสานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ

- กำหนดแผนงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการที่ศูนย์ระดับจังหวัดเสนอเพื่อพิจารณาโดยสอดคล้องกับแผนป้องกันและปราบปรามของสำนักงาน ปปส. ส่วนกลาง
- เป็นศูนย์กลางประสานการปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน 5 จังหวัด ในภารกิจและกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น
- จัดทำงบประมาณของศูนย์ฯ และศูนย์ฯ ระดับจังหวัดให้สอดคล้องกันกับแผนงาน และเสนอไปยังรัฐบาลโดยตรง รวมทั้งจัดสรรงบประมาณไปยังศูนย์ระดับจังหวัด หรือหน่วยงานศาสนา หรือองค์กรพัฒนาภาคเอกชนโดยตรง เพื่อความคล่องตัวรวดเร็วในการทำงาน มีความรับผิดชอบมากขึ้น และสามารถตรวจสอบได้
- ให้คำปรึกษา แนะนำ เผยแพร่ด้านวิชาการแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เข้าร่วมในศูนย์ฯ และจังหวัด

เป็นศูนย์กลางในการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานกฤษฎีกาว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. 2542 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2542 ซึ่ง ครม. มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2541 โดยกำหนดโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องได้รับโทษเพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่า ของโทษปกติ

2. รมณงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงโทษและพิษภัยจากยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะในสถานศึกษา ในชุมชน ในสถานประกอบการ และชี้ชวนให้จัดตั้งอาสาสมัครชุมชนต่อต้านยาเสพติด โดยเร่งรัดการรณรงค์ในพื้นที่แพร่ระบาดรุนแรงก่อนเป็นลำดับแรก รวมถึงการเพิ่มการผลิตวิทยากร สื่อทางวิชาการในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
3. ควรเปิดโอกาสให้องค์กรศาสนา องค์กรพัฒนาภาคเอกชนทั้งไทยและต่างประเทศ โรงเรียนสถานศึกษา ประชาชนทั้งไทยพุทธ-ไทยมุสลิม เข้ามาร่วมในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบำบัดรักษายาเสพติดให้มากขึ้น โดยสนับสนุนแนวทางของบ้านดรุณมาน อำเภอมะนังยะลา ซึ่งรับช่วงผู้ผ่านการถอนพิษยามาฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือบ้านปากน้ำ ในศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดจังหวัดปัตตานี ซึ่งบำบัดรักษาโดยใช้หลักศาสนานำการสาธารณสุข ตั้งแต่ขึ้นถอนพิษ ฟื้นฟูสมรรถภาพ และฝึกอาชีพ (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 29 สิงหาคม 2541)
4. เมื่อพิจารณางบประมาณในการป้องกันและปราบปรามของ คอ.บต. จะเห็นได้ว่าลดลงอย่างมากทุกปีตั้งแต่ปี 2540 ขณะที่สถานการณ์ยาเสพติดยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งน่าจะมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อการปฏิบัติงาน จึงควรเพิ่มงบประมาณในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้เหมาะสมเพียงพอ ต่อสถานการณ์ความรุนแรงรวมทั้งการเพิ่มเงินสินบน เงินรางวัล ในคดียาเสพติดเพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
5. ปรับปรุงระเบียบกฎหมายโดยเฉพาะการเพิ่มบทลงโทษเด็ดขาดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยยกเว้นการลดหย่อนผ่อนโทษ และปรับปรุงมาตรการอนุมัติให้ประกันตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด ให้เหมาะสมรวมทั้งพัฒนามาตรการด้านกฎหมายเพื่อเอื้ออำนวยต่อการป้องกัน และปราบปราม เช่น การรับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดให้เป็นของแผ่นดิน การ

ป้องกันการฟอกเงินอันได้จากการค้ายาเสพติด เพื่อลดฐานอำนาจทางการเงิน และทรัพย์สินที่จะใช้สนับสนุนการค้ายาเสพติด

6. ให้ความสำคัญในการปราบปรามและทำลายฐานการผลิตยาเสพติดในประเทศไทย โดยเฉพาะยาบ้า และปราบปรามแหล่งปลูกพืชเสพติด เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามที่ต้นเหตุของปัญหา สกัดกั้นการนำส่วนผสมหรือตัวยา เข้ามาจากต่างประเทศ รวมทั้งการปรับหลักเกณฑ์การขออนุมัติทำลายยาเสพติดให้ง่าย เนื่องจากขณะนี้ยาเสพติดที่ถูกยึดได้และรอการพิจารณาคดี อยู่ในการเก็บรักษาของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นจำนวนถึง 13 ตัน (บางกอกโพสต์, ฉบับวันที่ 8 มกราคม 2542)
7. จากกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนพัวพันกับยาเสพติดและอยู่ระหว่างติดตามพฤติการณ์ แต่ยังไม่มีหลักฐานแน่ชัดจำนวนถึง 800 คน โดยเฉพาะตำรวจชั้นประทวนมีมากที่สุดนั้น (มติชน ฉบับวันที่ 24 ธันวาคม 2541) เห็นสมควรดำเนินการตามมาตรการการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้มีส่วนพัวพันดังกล่าว โดยให้ระบุที่มาของทรัพย์สินอย่างชัดเจน การได้มาโดยกินฐานะหรือไม่ เพื่อเป็นการตรวจสอบเบื้องต้นไว้ชั้นหนึ่งก่อน แล้วจึงสอบสวนขยายผลว่าจะเกี่ยวพันจริงหรือไม่ต่อไป
8. เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้ต้องหาหรือจำเลยคดียาเสพติดอยู่ระหว่างพิจารณาคดีเป็นจำนวนมาก จนแน่นเรือนจำและศาล ดังนั้นเห็นควรปรับปรุงแนวทางการดำเนินคดีในปัจจุบันโดยเฉพาะการพิจารณาคดียาเสพติดออกจากคดีอาญาทั่วไป เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างรวดเร็ว (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 19 มกราคม 2542) และในคดีจำนำยซึ่งมีอัตราโทษขั้นต่ำจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป แม้จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นศาลอันจะเป็นประโยชน์ต่อรูปคดี ซึ่งศาลมีอำนาจลดโทษให้ได้เต็มที่กึ่งหนึ่ง จำเลยจะรับโทษจำคุกขั้นต่ำสุด 2 ปี 6 เดือน แต่ก่อนจะลงโทษจะต้องมีการสืบประกอบการรับสารภาพ กว่าคดีจะแล้วเสร็จต้องใช้เวลาอีกหลายเดือน ทำให้เกิดปัญหาคดีล่าช้า ผู้ต้องหาหรือจำเลยส่วนที่คุมขัง จึงควรพิจารณาแก้ไขอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำคดีให้น้อยกว่า 5 ปี เพื่อว่าเมื่อคดีใดที่จำเลยรับสารภาพแล้ว ก็สามารถที่จะลงโทษได้เลย ไม่ต้องรอให้โจทก์สืบประกอบอีก (เดลินิวส์, ฉบับวันที่ 12 มกราคม 2542)
9. โดยที่ปรากฏว่าการลักลอบนำเข้ายาเสพติดและสารสังเคราะห์จากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านบนหลักแห่งความ

สัมพันธ์อันดีต่อกันจะเอื้ออำนวยต่อการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติด รวมทั้งการปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดที่มีเครือข่ายโยงใยในต่างประเทศ จากการประชุมคณะกรรมการระดับสูงของไทยและมาเลเซียครั้งที่ 3 ซึ่งพลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ร่วมประชุมสัมมนา กับพลเอก ดันศรี ดาโต๊ะ ซีรี อีสมาลิ ฮัจจีโอมาร์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดมาเลเซีย และคณะ ทางฝ่ายมาเลเซียได้ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยดี โดยให้เจ้าหน้าที่ประสานงานกันโดยตลอด (ไทยรัฐ, ฉบับวันที่ 9 ธันวาคม 2541) ดังนั้น รัฐบาลจึงควรให้ความสำคัญแก่การพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ในประเด็นดังกล่าว รวมทั้งการประสานความร่วมมือฝึกอบรมปราบปรามยาเสพติดกับมิตรประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา โดยหน่วยงานปราบปรามยาเสพติด (D.E.A) ได้สนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมเรื่องดังกล่าวแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงาน ปปส. ในการคัดเลือกบุคลากรจำนวน 50 คนไปฝึกอบรมทฤษฎีวิชาการ ทักษะ เทคนิคการสืบสวนและปราบปราม ที่มลรัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 9 มกราคม ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2542 (ไทยรัฐ, ฉบับวันที่ 13 มกราคม 2542)

**สรุปสาระสำคัญปัญหาหาษาเสพติด
ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้**

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	ข้อเสนอแนะ
7. ปัญหาชายเสพติด	1) ปัญหาชายเสพติดได้ส่งผลกระทบต่อจำนวนมาก รวมถึงบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะปัญหา 2) ปัญหาภัยคุกคามถึงคนกลุ่มอื่น เช่น ปัญหาชายอายุรวม วัยรุ่น โสเภณี ค่องโจร การพนัน การซื้อคัมปะกัน แห่ไปคนเคยลี ฯลฯ 3) ปัญหาภัยคุกคามไม่สงบมีภัยคุกคามต่อกลุ่มผู้ติดตามผู้แสวงประโยชน์ เป็นเครื่องมือของโจรก่อการร้ายในการลอบทำร้ายและก่อวินาศกรรม 4) เบื้องต้นใช้ในการโฆษณาชวนเชื่อที่ว่า ทางราชการใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องมือทำลายสังคม	1) การได้รับผลประโยชน์จากรัฐบาลและราชการการมีผลประโยชน์ จ้างนำส่ง ตลอดจนโยกย้ายประเทศและเครือข่ายต่างประเทศ 2) กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดมีจำนวนมากขึ้น สืบเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้จำนวนผู้ติดตามเสพติดมีมากขึ้นเป็นลำดับ 3) ปัญหาความไม่ลงรอยกันยึดมั่นถือมั่นเจ้าหน้าที่ถึงจบประมาณ ปัญหาการประนีประนอม 4) ขาดความร่วมมือจากชุมชนและประชาชนอันเนื่องมาจากความห่างเหิน ตลอดจนการที่ทางราชการไม่อาจให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ในการปราบปราม แจ้งข่าวยาเสพติด	1) จัดตั้งศูนย์กลางประสานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีสำนักงาน ป.ป.ส. ภาคใต้เป็นฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการศูนย์ประกอบด้วย ศอ.บต. พทว.43 ทบ. 4 ตร.ภคท. 9 ฯลฯ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ กำหนดแผนงานป้องกันปราบปรามใน 5 จังหวัดตามที่ศูนย์รับผิดชอบจังหวัดเสนอ - ศูนย์กลางประสานการปฏิบัติ - จัดทำแผนประมาณและจัดสรรงบประมาณในปีของศูนย์ฯ ระดับจังหวัดและหน่วยงานศึกษา NGO โดยตรง - ให้ความรู้และแนะนำวิชาการติดตามประเมินผล - รับเรื่องร้องเรียนเหตุฉ้อโกงเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ออกถึงกับ - หาเสพติด ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2544 2) รมว.กระทรวงมหาดไทยให้ทราบถึงพิษภัยของยาเสพติด ผลกระทบทางเศรษฐกิจ 3) เปิดโอกาสให้ถึงองค์กรศาสนา NGO โรงเรียน สถานศึกษา ประชาชน ที่เข้าร่วมในโครงการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 4) เพิ่มงบประมาณในการป้องกันและปราบปราม รวมทั้งเงินสนับสนุนเงินรางวัล 5) ปรับปรุงระบอบกฎหมายใน

ประเภทปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	ข้อเสนอแนะ
			ประเด็นที่มอบหมายให้ การประกันตัวผู้ต้องหา การพัฒนามาตรการด้านกฎหมาย เช่น การจับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรม การฟ้อง 6) ทำลายฐานการผิดและแหล่งปลูกพืชเสพติด 7) ตรวจสอบทรัพย์สินเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกที่ขึ้นบัญชีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินว่าได้มาเกินฐานะหรือไม่ แล้วรายงานผลการสอบสวน 8) แยกคดียาเสพติดออกจากคดีอาญาทั่วไป และแก้ไขอัตราค่าสูงให้น้อยกว่า 5 ปี เพื่อคัดค้านคดีที่รับสารภาพ ศาลจะได้ตัดสินลงโทษได้เสีย ไม่ต้องรอให้โจทก์สืบประกอบอีก 9) เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับมิตรประเทศ ในการป้องกันปราบปรามการลักลอบนำเข้า-ส่งออก รวมทั้งการฝึกอบรมจากมิตรประเทศ

LIRT

4.7 ปัญหาการไกล่เกลี่ย

(1) ประเด็นปัญหา

ปัญหาการไกล่เกลี่ยของรัฐถือเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากการดำเนินงานตามนโยบายแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่รัฐบาลกำหนดขึ้นจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าหากกลไกของรัฐบกพร่อง ดังที่ นต. ประสงค์ สุ่นศิริ อดีตเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้กล่าวว่า “แม้รัฐบาลจะกำหนดนโยบายหรือแนวทางแก้ไขปัญหามาอย่างสวยงาม ถูกต้องเพียงใด ถ้าข้าราชการกลไกของรัฐไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นพลเรือน ตำรวจ หรือทหาร ที่ไม่ทำตามนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติ ไม่ทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมา ซึ่งอาจจะเกิดจากความเห็นแก่ตัว หรือเห็นแก่สมัครพรรคพวกเป็นใหญ่ ข้าราชการเหล่านี้ย่อมกลับเป็นผู้สร้างปัญหาให้ซับซ้อนทวีขึ้นไปอีก โดยเฉพาะข้าราชการที่มาปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ย่อมประสบกับปัญหาที่ค่อนข้างยุ่งยาก และสลับซับซ้อน มีความยากลำบากใจกว่าข้าราชการในภาคอื่น ๆ บางคนก็ไม่อยากมาอยู่ที่นี้เพราะไกลและแก้ปัญหาไม่ค่อยได้ บางคนก็อยากมา เพราะภาคใต้มีผลประโยชน์มาก ด้านเงินทองสินค้าข้ามแดน แร่ ป่าไม้ บางครั้งภาคใต้ก็เป็นสถานที่ไว้สำหรับบะบายคนที่ส่วนกลางไม่ชอบ จะด้วยเรื่องอะไรก็ได้ แต่ ส่งมาชุมนุมกันที่นี่ทำให้ปัญหาเพิ่มขึ้นไปอีก” (ประสงค์ สุ่นศิริ, 2526 : 21-24)

ในส่วนของจังหวัดภาคใต้ เราจะพบว่าสภาพหรือประเด็นปัญหาที่มีความสอดคล้องกับคำกล่าวของ นต. ประสงค์ สุ่นศิริ อย่างมาก โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาทั้งในลักษณะของภาพรวมของระบบการบริหารราชการ และในส่วนพฤติกรรมของตัวข้าราชการเอง ทั้งในแง่ของความรู้ความสามารถ ความเอาใจใส่ และความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การประสานงานระหว่างหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ขาดเอกภาพ การทำงานเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ และบางครั้งเกิดความขัดแย้งกัน โดยเฉพาะระหว่างฝ่ายปกครองกับตำรวจและส่วนราชการอื่น ๆ ที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง

2. ข้าราชการบางส่วนยังติดยึดกับระบบศักดินา ขาดสำนึกของการให้บริการทำให้ประชาชนโดยเฉพาะชาวมุสลิม ซึ่งพูดภาษาไทยไม่ค่อยได้ ไม่สามารถติดต่อขอรับบริการได้ และมีความท้อแท้เห็นมากขึ้น
3. ข้าราชการบางส่วน มีความลำเอียงในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติต่อชาวไทยพุทธในลักษณะที่ผ่อนปรน ยืดหยุ่นในการปฏิบัติ ในขณะที่จะเข้มงวดกวดขันในกรณีของชาวมุสลิม
4. ข้าราชการบางส่วนมีพฤติกรรม ในลักษณะของการแสวงหาประโยชน์ พยายามวิ่งเต้นไปอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ และเป็นช่องทางของยาเสพติด และสินค้าหนีภาษี
5. ข้าราชการบางส่วนยอมตัวเป็นเครื่องมือของกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ รวมทั้งช่วยกลุ่มผู้ก่อการร้าย และกลุ่มคนร้ายให้ทำผิดกฎหมาย ซึ่งในเรื่องนี้ เรืองยศ จันทรศิริ (อ้างใน อิมรอน มะลูลีม, 2538 : 99) และจากการสัมภาษณ์จากชาวบ้านและผู้นำท้องถิ่น ระบุอย่างชัดเจนว่าการก่อการร้าย หรืออาชญากรรม ในหลายลักษณะ เช่น การลักพาคนไปเรียกค่าไถ่ การปิดสวนยาง การค้ายาเสพติด และการลักลอบนำสินค้าเถื่อนและออกจากประเทศมักจะมีเจ้าหน้าที่รัฐบาลเป็นผู้หนุนหลัง
6. มีการสร้างสถานการณ์ (เงื่อนไข) โดยข้าราชการบางส่วนเพื่อเป็นการแข่งขันอำนาจ แย่งชิงผลประโยชน์ หรือรักษาสถานภาพการดำรงอยู่ของหน่วยงานของตนเอง ซึ่งตัวอย่างของเหตุการณ์เหล่านี้ ได้แก่ กรณีคนร้ายใช้อาวุธปืนยิงไล่ สภ.ต. รัตนาบึงยัง อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี ซึ่งจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่ได้ข้อมูลในลักษณะของการขัดแย้งผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยกันเอง หรือ ในกรณีของการวางระเบิดสะพานข้ามแม่น้ำปัตตานีที่บ้านป่าหวัง อ.บันนังสตา จ.ยะลา ซึ่งผลการสืบสวนไม่แน่ชัดว่าเป็นผลงานของฝ่ายใด

LIRT

(2) สาเหตุของปัญหา

จากประเด็นและสภาพปัญหาเกี่ยวกับความบกพร่องของกลไกของรัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่กล่าวถึงแล้วนี้ สามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. การเลือกสรร โยกย้าย และบรรจุแต่งตั้งข้าราชการลงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มักจะไม่เป็นไปตามนโยบายที่ราชการกำหนด ทั้งที่ทางราชการได้มีการกำหนดนโยบาย และมาตรการในการเลือกสรรบรรจุแต่งตั้งข้าราชการไว้อย่างเด่นชัด และต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ไม่ว่าจะเป็นหลักรัฐประศาสน์นโยบายสำหรับปฏิบัติราชการในเขตลพัตตานี ของสำนักเลขาธิการที่ 6 มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของกระทรวงมหาดไทย และล่าสุดคือ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าในบางหน่วยงานมิได้นำนโยบายและมาตรการที่กำหนดขึ้นไปใช้อย่างเคร่งครัด โดยยังมีการส่งข้าราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะของการลงโทษ มี การบรรจุข้าราชการโดยไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของมุสลิม ไม่ได้คำนึงถึงความซื่อสัตย์
2. การจัดโครงสร้างการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 56/2539 ลงวันที่ 23 เมษายน 2539 ที่ปรับปรุงสายการบังคับบัญชาเดิมของหน่วยงานในพื้นที่จากที่ต้องขึ้นต่อแม่ทัพภาคที่ 4 โดยตรง เป็นการแยกส่วนงานด้านพลเรือนและตำรวจให้ขึ้นต่อ ผอ.ศอ.บต. และงานด้านความมั่นคงให้ขึ้นต่อแม่ทัพภาคที่ 4 มีผลทำให้การประสานงานระหว่างทั้งสองฝ่ายขาดเอกภาพเนื่องจากขาดผู้รับผิดชอบที่แท้จริงในพื้นที่ประกอบกับคณะกรรมการอำนวยการแก้ปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) ซึ่งเป็นคณะกรรมการกำกับนโยบายในระดับชาติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานไม่มีการประชุมเพื่อประสาน เร่งรัดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายเท่าที่ควรคือ เพิ่งมีการประชุมเพียงครั้งเดียวนับตั้งแต่ก่อตั้งในปี

2540. จึงทำให้ปัญหาการประสานงานและเอกภาพการบังคับบัญชาไม่ได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไปได้

3. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการกำกับดูแลและเร่งรัดการปฏิบัติงานของฝ่ายพลเรือน และตำรวจรวมทั้งการปรับปรุงประสิทธิภาพของข้าราชการ และพนักงานองค์การของรัฐ ไม่สามารถดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากขาดการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง
4. บุคลากรภาครัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างขาดแคลน โดยตัวเลขที่ได้จากการศึกษาของคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2537) พบว่าในหน่วยงานแต่ละแห่งจะมีบุคลากรไม่ครบตามกรอบอัตรากำลังเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะบุคลากรสายแพทย์ พยาบาล และครูจะมีสภาพขาดแคลนมากกว่าหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งจะพบว่า ในเขตอำเภออรอบนอก (อำเภอชั้น 3-5) จะมีสภาพความขาดแคลนมากกว่าอำเภอรอบใน (อำเภอชั้น 1-2) ทำให้อำเภอที่ห่างไกลมีความเจริญน้อย ข้าราชการต้องแบกรับภาระงานมากขึ้นกว่าที่ควรจะเป็น
5. ข้าราชการบางส่วนยังขาดความเข้าใจที่แท้จริงในหลักการ และวิถีปฏิบัติของศาสนาอิสลาม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ไม่เห็นถึงความสำคัญของความรู้สึกรักของชาวมุสลิมในเรื่องการรักษา และสืบต่อเอกลักษณ์ทางศาสนาของตน รวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับประชาชนในพื้นที่ได้ และในบางรายกลับประพฤติปฏิบัติในลักษณะที่ขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จนก่อให้เกิดความขัดแย้งไม่สามารถทำงานอยู่ในพื้นที่ได้
6. ข้าราชการขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ ได้แก่

LIRT

- 6.1 ข้าราชการจำนวนมากมีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีความต้องการที่จะย้ายกลับภูมิลำเนาเดิม หรือย้ายออกจากพื้นที่
- 6.2 สวัสดิการและผลประโยชน์เกื้อกูลบางด้านยังไม่เพียงพอ อาทิเช่น ขาดบ้านพัก เบี้ยเลี้ยง ค่ารักษาพยาบาล และเงินค่ายังชีพ และในบางด้านยังไม่มีให้ อาทิเช่น เครื่องมือสื่อสาร เบี้ยกันดาร และการประกันภัย
- 6.3 การพิจารณาให้ 2 ชั้นปกติ หรือ 2 ชั้นกรณีพิเศษไม่กระจาย และบางส่วนใช้ระบบอุปถัมภ์โดยผลของการศึกษาในเรื่องนี้ของคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2537 :39) พบว่า
 - 1) ไม่มีเกณฑ์ที่แน่นอนชัดเจนในการพิจารณาให้ 2 ชั้นกรณีปกติ และ 2 ชั้นกรณีพิเศษ รวมทั้งยังพบว่า ข้าราชการในเขตอำเภอที่เจริญกว่ามีโอกาสได้ 2 ชั้น มากกว่าข้าราชการในอำเภอห่างไกล
 - 2) การพิจารณาให้ 2 ชั้นพิเศษ จะกระจุกตัวในกลุ่มข้าราชการฝ่ายปกครอง และข้าราชการที่ประจำอยู่ที่ คอ.บต. ทำให้ไม่กระจายอย่างเป็นธรรม
 - 3) ข้าราชการจำนวนมาก (ประมาณ 1 ใน 3) ไม่เคยได้รับการพิจารณาให้ 2 ชั้นปกติ หรือ 2 ชั้นพิเศษเลย ตั้งแต่ปฏิบัติราชการมา

(3) ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับความย่อหย่อนของกลไกของรัฐที่มีผลทำให้นโยบายต่าง ๆ ที่รัฐบาลกำหนดขึ้นไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นในส่วนต่อไปนี้ จึงเป็นการนำเสนอถึงมาตรการเชิงนโยบายที่ควรกำหนดให้มีขึ้น เพื่อแก้ปัญหา อันประกอบด้วย

- 1) ควรมีการกำชับให้ทุกหน่วยงานยึดมั่นในมติคณะรัฐมนตรี และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน

การที่จะเลือกสรรบรรจุแต่งตั้งข้าราชการหรือบุคลากรในหน่วยงานให้ไปทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะควรเป็นคนที่มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวมุสลิมเป็นอย่างดี และหากสามารถคัดเลือกข้าราชการที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งรับราชการอยู่ในส่วนราชการต่าง ๆ เข้าไปปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของข้าราชการนั้น ๆ ก็จะเป็นยิ่งขึ้น

- 2) การโยกย้ายข้าราชการที่มีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมออกจากพื้นที่ ควรจะมีการดำเนินการอย่างเด็ดขาดและจริงจัง โดยควรมีการสอบสวนข้อเท็จจริงอย่างแน่ชัดเสียก่อน และให้ ศอ.บต. เสนอต่อนายกรัฐมนตรีโดยตรง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการวิ่งเต้นหรือการปกป้องช่วยเหลือกันเองของหน่วยงาน รวมทั้งควรมีการกำกับให้ย้ายออกจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเงื่อนไขไม่ให้อำย้ายไปสู่ตำแหน่งหรือพื้นที่ที่ดีกว่าเดิมด้วย
- 3) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ให้รับผิดชอบการดำเนินงานในหน้าที่ของงานให้มีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการดังกล่าวควรเป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยตรงจากนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) เพื่อเร่งรัดและประสานการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่ให้มีเอกภาพมากยิ่งขึ้น
- 4) ในกรณีของ ศอ.บต. ซึ่งผลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ (สุรสิทธิ์ วชิรจร, 2539) เห็นว่าควรยังคงอยู่ต่อไปอีกระยะหนึ่งนั้น รัฐบาลควรสนับสนุนบทบาทของ ศอ.บต. ให้สามารถทำหน้าที่ของตน ตามที่ระบุไว้ในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 56/2539 ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผน การจัดตั้งงบประมาณเพื่อการพัฒนาการสรรหาข้าราชการที่ดี มีความรู้ความสามารถ หรือการโยกย้ายผู้ที่มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะควรกำกับให้หน่วยงานต่าง ๆ ยอมรับและสนับสนุน

การทำงานของ ศอ.บต. อย่างจริงจัง เพื่อให้เป้าหมายหลักของการแก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดนภาคใต้ตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถบรรลุผลตามช่วงเวลาที่กำหนด

- 5) ควรมีการเร่งรัดบรรจุแต่งตั้งข้าราชการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เป็นไปตามกรอบอัตรากำลังของแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาให้ได้ข้าราชการที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามมติคณะรัฐมนตรี และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย โดยเฉพาะบางหน่วยงานที่มีปัญหาความขาดแคลนบุคลากรอย่างรุนแรง เช่น บุคลากรด้านสาธารณสุข กระทรวงและกรมที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายและมาตรการเฉพาะ โดยให้สิทธิพิเศษ และมาตรการจูงใจอื่น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวให้บรรลุผลต่อไป
- 6) ควรมีการปรับปรุงวิธีการและกฎเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ (2 ชั้นปกติ หรือ 2 ชั้นพิเศษ) ให้มีความเป็นธรรมและสามารถอธิบายเหตุผลได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะกรณี 2 ชั้นพิเศษ ควรมีการกระจายสัดส่วนให้กับหน่วยงานด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยงานฝ่ายปกครอง ฝ่ายความมั่นคง และฝ่ายรักษาความสงบ ให้ได้รับเพิ่มมากขึ้น
- 7) ในส่วนของสวัสดิการและผลประโยชน์เกื้อกูลนั้น ควรมีการพิจารณาสนับสนุนให้กับข้าราชการที่ปฏิบัติงาน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นกรณีพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการบ้านพัก เบี้ยเลี้ยง เบี้ยกันดาร การประกันภัย ยานพาหนะ หรือเครื่องมือสื่อสาร เพื่อเป็นการตอบแทนในความเสียสละ และการทุ่มเทแรงกายแรงใจของข้าราชการ เหล่านี้

LIRT

สรุปสาระสำคัญปัญหากลไกของรัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ข้อเสนอแนะ
8. ปัญหากลไกของรัฐ	1. การประสานงานระหว่างหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ขาดเอกภาพ 2. ข้าราชการขาดสำนึกของการบริการประชาชน 3. ข้าราชการบางส่วนมีความลำเอียงในการให้บริการระหว่างชาวพุทธและชาวมุสลิม 4. ข้าราชการบางส่วนมีพฤติกรรมแสวงประโยชน์ 5. ข้าราชการบางส่วนยอมตัวเป็นเครื่องมือของกลุ่มอิทธิพล 6. มีการสร้างสถานการณ์เพื่อแข่งขันอำนาจและปกป้องผลประโยชน์	1. การเลือกสรรโยกย้ายและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการไม่เป็นไปตามนโยบาย 2. การประสานระหว่างหน่วยงานหลักฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหารขาดเอกภาพ 3. คอ.บต. ขาดการยอมรับจากหน่วยงานอื่น และไม่ได้รับทราบสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากรัฐบาล 4. บุคลากรของรัฐขาดแคลน 5. ข้าราชการขาดความเข้าใจที่แท้จริงในหลักการและวิธีปฏิบัติของศาสนาอิสลาม 6. ข้าราชการขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน	1. กำชับให้หน่วยงานยึดนโยบายของรัฐในการเลือกสรร บรรจุแต่งตั้งข้าราชการ 2. การโยกย้ายข้าราชการที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมควรทำอย่างเด็ดขาดและจริงจัง 3. ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลและประเมินผลการทำงาน 4. รัฐควรสนับสนุนบทบาทของ คอ.บต. ให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ 5. เร่งรัดบรรจุแต่งตั้งข้าราชการให้ครบตามกรอบอัตรากำลัง 6. ควรมีการปรับปรุงวิธีการและกฎเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ 7. สนับสนุนสวัสดิการและผลประโยชน์แก่ผู้ดูแลเป็นกรณีพิเศษ

ปัญหาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยทั่วไปแล้วจะเป็นปัญหาที่คล้ายคลึงกับปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ แต่เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมี “ปัญหาสังคมจิตวิทยา” อันเป็นผลมาจากความแตกต่างทางด้านศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ที่ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจ หรือความเข้าใจผิด ความหวาดระแวง ตลอดจนความรู้สึกต่ออำนาจรัฐในทางลบที่สะสมมาเป็นเวลานานปรากฏอยู่เป็นทุนเดิม จึงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ ได้ถูกผูกโยงเข้าสู่ปัญหาสังคมจิตวิทยาดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น นอกจากปัญหา “สังคมจิตวิทยา” ซึ่งเป็นแกนแล้ว ยังมีปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาการศึกษาและปัญหาความยากจน มาเป็นองค์ประกอบทำให้สังคมประชาชนใน 5 จังหวัดดังกล่าวมีความอ่อนแอและเปราะบางเป็นช่องทางให้บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ เป็นต้นว่าก่อความไม่สงบขึ้นจนกลายเป็นปัญหา หรือปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น ปัญหาสิทธิของราษฎร และปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ปัญหาเหล่านี้เมื่อเชื่อมโยงเข้ากับปัญหาสังคมจิตวิทยา ทำให้ภาพของปัญหาดังกล่าวมีขนาดและระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีความแตกต่างกับปัญหาลักษณะเดียวกันที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอื่นของประเทศ ดังนั้นการแก้ปัญหาก็ต้องพิจารณาดำเนินการในมิติที่แตกต่างกันกับการแก้ไขปัญหามิภาคอื่นของประเทศด้วย

สำหรับผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหานอกระบบที่ผ่านมา รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยระดมสรรพกำลัง ทั้งทางด้านกำลังพลและกำลังงบประมาณ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหารการปกครอง แต่พบว่านโยบายของรัฐ และวิธีแก้ไขปัญหานั้นผ่านมายังมีจุดอ่อนและมีข้อผิดพลาด ทำให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะกรณีการดำเนินนโยบายของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่กำหนดนโยบายแบบปุปพรม เป็นรูปแบบเดียวลักษณะเดียว และวิธีดำเนินการเหมือนกันทั่วประเทศ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้การดำเนินนโยบายเหล่านั้นไม่บรรลุผลแล้ว บางครั้งยังกลับกลายเป็นจุดที่ก่อให้เกิดปัญหาสุญญากาศ อันเป็นปัญหา

จังหวัดชายแดนภาคใต้ในระยะเวลาที่ผ่านมา ถ้าดูอย่างผิวเผินในบางช่วงระยะเวลาก็มีความสงบเรียบร้อย น่าพอใจ แต่เนื่องจากปัญหาด้านสังคมจิตวิทยา ซึ่งเป็นแกนหลักยังมีได้ถูกแก้ไข สถานการณ์ที่ดูเหมือนสงบนั้น ที่จริงแล้วก็ยังคงเป็นปัญหาที่สงบชั่วคราวและรอปะทุขึ้นรุนแรงครั้งใหม่ ถ้ามีเชื้อหรือปัจจัยสาเหตุจากปัญหาอื่นเข้ามาเสริม หรือมีปัญหาอื่นมาประกอบก็จะมีการลุกลามรุนแรงขึ้นเป็นระยะ ๆ

นอกจากนั้น จากการศึกษาได้พบว่า ในบางครั้ง ก็มีบุคคลบางกลุ่มบางพวก ที่อยู่ในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ, ผู้นำท้องถิ่น, นักการเมืองที่มีอิทธิพล, กลุ่มโจร, พวกมิจฉาชีพ อาศัยช่องว่างของความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐและประชาชนและจังหวะโอกาสต่าง ๆ สร้างสถานการณ์หรือสร้างปัญหาขึ้นหรือบางกรณีแม้แต่ไม่ได้ฉวยโอกาสสร้างสถานการณ์ขึ้น แต่อย่างน้อยก็ต้องการให้ปัญหาดำรงอยู่ต่อไปเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่ม

ดังนั้น นโยบาย ยุทธศาสตร์ และกลวิธีในการแก้ไขปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในอนาคต คงต้องมีการทบทวน และพิจารณาให้รอบคอบมากขึ้น โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิด และตระหนักว่า ปัญหาภาคใต้เป็นปัญหาละเอียดอ่อน มีปัญหาทางสังคมจิตวิทยาเป็นแกน ซึ่งเป็นบ่อเกิดของความหวาดระแวงและความไม่เข้าใจกัน และได้พัฒนาความขัดแย้งมาเป็นเวลานาน การแก้ไขปัญหาก็ไม่ง่ายและต้องใช้เวลาในการดำเนินการ โดยไม่สามารถจะรวบรัด ให้เสร็จสิ้นลงในเวลาอันรวดเร็วได้ นอกจากนั้น ยังต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

ข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งสำหรับปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างไม่ใช่ปัญหาเชิงปรากฏการณ์หรือลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว แต่เป็นปัญหาที่ยังรากลึก ซึ่งต้องแก้ไขที่รากเหง้าอันเป็นสาเหตุของปัญหาให้หมดสิ้นไป จากการศึกษาได้พบว่า ปัญหาซึ่งประกอบด้วยปัญหาสังคม จิตวิทยา ปัญหาด้านการศึกษาและปัญหาความยากจน ตลอดจนปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามมา ล้วนมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผล หรือเป็นทั้งเหตุและผลซึ่งกันและกัน ตลอดจนบางปัญหามีลักษณะเป็นตัวเร่งให้สถานการณ์ของปัญหามีความรุนแรงขึ้นด้วย ดังนั้นการแก้ไขปัญหาในอนาคตจะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กันทุกปัญหา และจะต้องแก้ไขในเชิงบูรณาการ ตั้งแต่ระดับนโยบายลงไปถึงระดับปฏิบัติ โดยมองปัญหาแบบองค์รวมที่มีความสัมพันธ์กันและทุกฝ่ายดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ไม่ใช่มองปัญหาแบบแยกส่วน และแบ่งแยกหน่วยงานต่างฝ่ายต่างทำโดยไม่ประสานกัน

ด้วยเหตุนี้ การแก้ไขปัญหาก็ต้องอาศัยการแก้ปัญหาเชิงบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบายไปถึงการปฏิบัติ โดยให้คณะกรรมการธิการวิสามัญศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ชุดนี้เป็นคณะกรรมการธิการสามัญของวุฒิสภา (Standing Committee) เพื่อติดตามผลการแก้ไขปัญหาดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว นำเสนอต่อรัฐสภาและรัฐบาลต่อไป

โดยสรุปจากรายงานของคณะกรรมการธิการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ฉบับนี้ ภายใต้อกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงกันจากข้อเท็จจริงด้านเศรษฐกิจสังคม ผนวกกับหลักศาสนาและวัฒนธรรมในท้องถิ่น นับตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน คณะกรรมการธิการวิสามัญ จึงกำหนดปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกเป็นปัญหาต่าง ๆ ซึ่งทุกปัญหาล้วนมีผลกระทบโดยตรงและทางอ้อมต่อ “ปัญหาสังคมจิตวิทยา” ขณะเดียวกันการแก้ไขปัญหานั้นคณะกรรมาธิการการ วิสามัญ ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลังของประเทศ พบว่าปัญหาที่มีความสำคัญยิ่งและจำเป็นต้องได้รับการดำเนินการแก้ไขให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างเร่งด่วนนั้น มีดังต่อไปนี้คือ

1. ปัญหาสังคมจิตวิทยา

- ข้อเสนอแนะแก้ไขอย่างเร่งด่วน
 - (1) ควรมีการเน้นย้ำนโยบายพหุนิยมทางวัฒนธรรม
 - (2) เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างผู้นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน
 - (3) รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย

- ข้อเสนอแนะแก้ไขอย่างเร่งด่วน
 - (1) แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ

- (2) สร้างจิตสำนึกให้กับข้าราชการอย่างจริงจังในหน้าที่รับผิดชอบ
- (3) ป้องกันและปราบปรามการค้าและเสพติด
- (4) ปรับปรุงประสิทธิภาพและสร้างเอกภาพในการทำงานของทางราชการอย่างจริงจัง
- (5) ปรับปรุงการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบให้เกิดเอกภาพ
- (6) สนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

3. ปัญหาอิทธิพลท้องถิ่น

• ข้อเสนอแนะแก้ไขอย่างเร่งด่วน

- (1) ดำเนินตรวจสอบกฎหมาย และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัย สิ่งทีก่อให้เกิดผลกระทบต่อสวัสดิภาพของประชาชนให้เหมาะสม
- (2) ให้ สมช. ปรับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกฎหมายตามข้อ 1
- (3) ให้กระทรวง ทบวง กรม มอบอำนาจในการแก้ไขปัญหาและผลกระทบอันเกี่ยวข้องกับอิทธิพลให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อการสั่งการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่
- (4) ปรับปรุงแนวทางการบริหารงานบุคคลสำหรับกลไกของรัฐทุกหน่วยงานทุกตำแหน่งหน้าที่
- (5) เร่งรัดพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจัง
- (6) ให้ความสำคัญแก่การตัดและลดรอบเครือข่ายอิทธิพล เช่น การปราบปรามยาเสพติด การค้าของเถื่อน สินค้าชายแดนอย่างเข้มงวด เพื่อลดฐานอำนาจทางการเงินและอิทธิพลลงขณะเดียวกันให้สร้างจิตสำนึกในทางปฏิบัติและต่อต้านอิทธิพล

พลท้องถิ่น โดยเสริมสร้างและนำหลักศาสนาและการศึกษาเข้ามาแทนที่

- (7) ประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (8) สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชน ประชาชน ผู้นำศาสนา ในการกระทำกิจกรรมคุณประโยชน์ให้แกสังคม
- (9) ให้ความสำคัญต่อสถาบันศาสนา โดยลดกฎระเบียบปฏิบัติของทางราชการให้เหมาะสม
- (10) ให้เสนอกฎหมายเชิงพัฒนาสร้างสรรค์ และก้าวหน้าทันต่อการรับมือจัดการกับวิวัฒนาการในการเสริมสร้างอิทธิพล และผลประโยชน์จากการกระทำผิดกฎหมาย
- (11) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกฎหมายที่ป้องกันหรือถ่วงดุลมิให้เกิดการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการได้รับการบริการ ให้ประชาชนรับทราบอย่างแพร่หลาย และต่อเนื่อง

4. ปัญหาการเมือง

- ข้อเสนอแนะแก้ไขอย่างเร่งด่วน

- (1) จัดตั้งคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นองค์กรอิสระ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

5. ปัญหาการศึกษา

- ข้อเสนอแนะแก้ไขอย่างเร่งด่วน
 - (1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดให้หน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - (2) กระทรวงศึกษาธิการควรกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างแท้จริง
 - (3) รัฐจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนที่เรียนวิชาศาสนาได้เรียนวิชาชีพควบคู่ไปด้วย
 - (4) รัฐจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้การศึกษาแก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
 - (5) รัฐควรจัดฝึกอาชีพระยะสั้นแก่เยาวชนไทยมุสลิม เพื่อจัดส่งแรงงานไปทำงานในประเทศตะวันออกกลาง
 - (6) ควรลดกำลังคนด้านช่างอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมเพื่อรองรับโครงการเศรษฐกิจสามฝ่าย (IMT-GT)
 - (7) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาโดยให้องค์การศาสนาอิสลามไปเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและพิจารณาจัดทำสื่อการเรียนการสอนด้วย
 - (8) กระทรวงศึกษาธิการได้มีการวิจัยหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - (9) ควรจัดโครงการจัดการศึกษาในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
 - (10) ควรจัดให้มีโครงการคุ้มครองสวัสดิการครูจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - (11) กระทรวงศึกษาธิการควรจะได้มีการสำรวจความเป็นอยู่ของครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับสวัสดิการที่จำเป็นและเหมาะสม

- (12) สนับสนุนให้องค์กรมุสลิมและประชาชนมุสลิมตระหนักถึงการรักชาติและให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของความศรัทธา

6. ปัญหาความยากจน

- ข้อเสนอแนะแก้ไขอย่างเร่งด่วน
 - (1) เพิ่มรายได้ของประชาชนไทยสนับสนุนให้เป็น “เขตส่งเสริมการลงทุนพิเศษ”
 - (2) ขยายฐานการผลิตในพื้นที่ให้กว้างและหลากหลาย พร้อมทั้งสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตการเกษตร
 - (3) สนับสนุนให้จังหวัดปัตตานีเป็น “ศูนย์กลางการผลิตอาหารมุสลิม”
 - (4) ขยายปริมาณและกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบทให้กว้างขวาง พร้อมทั้งจัดให้มีตลาดรับรอง
 - (5) ส่งเสริมความรู้ให้กับประชาชนที่ทำงานโดยส่งเสริมอาชีพระยะสั้น
 - (6) ส่งเสริมวิชาชีพในโรงเรียนปอเนาะ
 - (7) สนับสนุนให้โรงเรียนใช้พื้นที่เหมาะสมด้านการเกษตรเพื่อเป็นอาหารสำหรับนักเรียนและการเรียนรู้ด้านตัดเย็บเสื้อผ้า
 - (8) ขยายและเผยแพร่สินค้าในพื้นที่สู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน
 - (9) ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่
 - (10) วางแผนเปิดตลาดนักท่องเที่ยวใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวจีนและไต้หวัน เพื่อทดแทนนักท่องเที่ยวมาเลเซียและสิงคโปร์
 - (11) สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม (ธนาคารระบบอิสลาม) ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

7. ปิณฑาษาเสฟติต

- ข้อเสนอแนะแก้ไขอย่างเร่งด่วน
 - (1) จัดตั้งศูนย์กลางประสานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - (2) รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงพิษภัยของยาเสพติด ผลดีวิทยาการและสื่อ
 - (3) เปิดโอกาสให้องค์กรศาสนา NGO โรงเรียน สถานศึกษา ประชาชน มีส่วนร่วมในโครงการที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น
 - (4) เพิ่มงบประมาณในการป้องกันและปราบปราม รวมทั้งเงิน สิ้นบน เงินรางวัล พร้อมทั้งปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

8. ปิณฑากาลิกของรวิ

- ข้อเสนอแนะแก้ไขอย่างเร่งด่วน
 - (1) กำชับให้หน่วยงานยึดนโยบายของรัฐในการเลือกสรร บรรจุ แต่งตั้งข้าราชการ ให้ครบตามกรอบอัตรากำลัง
 - (2) การโยกย้ายข้าราชการที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมควรทำอย่างเด็ดขาดและจริงจัง
 - (3) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลและประเมินผลการทำงาน
 - (4) รัฐควรสนับสนุนบทบาทของ คอ.บต. ให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
 - (5) ควรมีการปรับปรุงวิธีการและกฎเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ พร้อมทั้งการสนับสนุนสวัสดิการและผลประโยชน์ เกื้อกูลเป็นกรณีพิเศษ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กิตติ รัตนฉายา, “ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้”, (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร, 2533)

..... “ปัญหาทางสังคมของชาวไทยมุสลิม 3 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้”, (วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง,
2526).

จัตถภัย บุรุษพัฒน์. ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยาอิน
เตอร์เนชั่นแนล, 2519.

..... “ไทยมุสลิม. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล,
2519.

เจริญ มะลูลีม และคณะ. ไทยกับโลกมุสลิม ... ศึกษาเฉพาะกรณีชาวไทยมุสลิม.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

เฉลิมเกียรติ ชุนทองเพชร. การต่อต้านนโยบายรัฐบาลในสี่จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย
... โดยการนำของหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์. กรุงเทพมหานคร :
วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. อิสลามกับความรุนแรง : การศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์
รุนแรงในสี่จังหวัดภาคใต้ ... ประเทศไทย พ.ศ. 2519-2524.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2527.

ชาญชัย อีบรอเฮม. ประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ของชนชาติปัตตานี. ม.ป.ท., ม.ป.ป.,
(อัสसानา)

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2.
กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2498.

เด่น โต๊ะสีนา. ความหวังใหม่กับธนาคารอิสลาม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพร่
พิทยา, 2516.

ทวีศักดิ์ ล้อมลัม. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมลายู. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
แพร่พิทยา, 2516.

ประพนธ์ เรื่องณรงค์ และคนอื่น ๆ. ปิดตานี้. กรุงเทพมหานคร : แบล็คไทมอนด์,
2531.

ประเวศ วะสี. การเดินทางแห่งความคิด : ปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพมหานคร. สำนัก
พิมพ์หมอชาวบ้าน, 2540

ปิยนดา บุณนาค. “ระบุงาราชการภาคใต้ปฏิบัติสวนนโยบายรัฐ” ทางนำ. 112
(เมษายน 2534) หน้า 8

ปรีดี พนมยงค์. “ข้อสังเกตเกี่ยวกับเอกภาพของชาติกับประชาธิปไตย” ความเป็น
เอกภาพของชาติกับปัญหาสามจังหวัดภาคใต้. ม.ป.ท. 2517.

มีชัย ฤชุพันธุ์. “ปัญหาของประเทศไทย”. สารคดีสภา, ฉบับที่ 5 ปีที่ 6 พฤษภาคม
2541.

ลิขิต สีเรเวดิน. ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2521.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาค
ใต้. ม.ป.ท., 2533 (อัดสำเนา).

..... นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้.
ม.ป.ท., 2537

วินัย คุรอรณพัฒน์. “ทัศนคติของคนไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีต่อ
ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย”, (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาค
วิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

สุรินทร์ พิศสุวรรณ. ปัญหาสามจังหวัดภาคใต้ : ข้อเท็จจริงและแนวทางแก้ไข
กรุงเทพมหานคร : สารมวลชน, 2524.

..... สี่จังหวัดภาคใต้กับสิทธิมนุษยชน : เงื่อนไขทางการเมืองที่นำไป
สู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2527.

สาวนีย์ จิตต์หมวด. กลุ่มชาติพันธุ์ : ชาวไทยมุสลิม. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2531.

อ. บางนรา (นามแฝง). ปัตตานี อดีต-ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์, 2519.

อนันต์ วัฒนานิก. ประวัติเมืองลังกาสุกะ เมืองปัตตานี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2531.

อารง สุทธาศาสน์. ปัญหาความขัดแย้งในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพมหานคร : กรู๊สสยามการพิมพ์, 2519.

อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, ศูนย์. แนวคำบรรยาย. ม.ป.ท. 2532 (อัดสำเนา).

อับดุลฮาติม มินฮาร์. “คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติการโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ตามทัศนะของผู้นำมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้”, (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2535).

ภาษาอังกฤษ

Fraser, Thomas. M. Fisherman of South Thailand New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1966.

..... : Rusembilan : A Malay Fishing Village in Southern Thailand.
New York : Cornell University Press, 1966.

Pern, B.R. An Introduction of History of South-east Asia. Kuala Lumpur : Longmans of Malaysia Ltd., 1963.

Teeuw, A. and Wyatt, D.K. Hikayat Patanic (The Story of Patani). The Hague : Martinus Nijhoff, 1970.

Wheatly, Paul. The Golden Khersonese. Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1961.

חכמתפותרת

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่ 5 / 2544
วันที่ 30 ก.พ 2544
เวลา 14.00 น.

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กม. ๑๐๓๐๐

๒๕๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้คือปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในปัจจุบัน ได้เกิดเหตุการณ์อันไม่สงบขึ้นในหลาย ๆ พื้นที่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะใน ๓ จังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เนื่องจากมีผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติได้ก่อความไม่สงบขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การลอบวางเพลิงเผาโรงเรียน การฆาตกรรมที่ร้ายครุ การลอบยิงเจ้าหน้าที่ตำรวจและการยิงถล่มสถานที่ราชการ การลอบวางระเบิดทางรถไฟ การขว้างระเบิดใส่ป้อมยามจุดตรวจ และอีกหลาย ๆ เหตุการณ์ ซึ่งสร้างความหวาดผวแก่ประชาชนทั่วไปโดยเกรงว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งไม่มั่นใจต่อการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริงว่าเป็นการกระทำของขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ที่เชื่อมโยงกับต่างประเทศ เพื่อต้องการสร้างผลงานโดยหวังการสนับสนุนด้านการเงินและอาวุธยุทโธปกรณ์หรือจะเป็นฝีมือของกลุ่มผู้ที่มีอิทธิพลในท้องถิ่นที่เสียผลประโยชน์ในเรื่องการค้ายาเสพติดที่ไม่พอใจต่อนโยบายการปราบปรามกวาดล้างอย่างจริงจังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเป็นการกระทำของนักการเมืองเพื่อต้องการที่จะทำลายความศรัทธาและเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล หรือเกิดจากการข้าราชการขัดแย้งกันเองเกี่ยวกับผลประโยชน์ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงภายในประเทศ ระบบการปกครอง และความหวาดระแวงระหว่างคนไทยด้วยกัน และระหว่างข้าราชการกับประชาชนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาที่เกิดขึ้นมานานเป็นเวลานาน ๑๐ ปี แต่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ทำให้เสียงบประมาณในการแก้ไขปัญหาอย่างมากมาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะรัฐบาลแก้ไขปัญหาไม่ถูกจุด จึงได้เสนอแก้ไขปัญหาคือวุฒิสภา ซึ่งถ้าทั้งไว้ต่อไปอาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศให้เกิดความเสียหายไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยว การค้าขาย การส่งออก การลงทุน โดยส่งผลให้นักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศไม่มีความมั่นใจที่จะเข้ามาลงทุน ตลอดจนอาจจะกระทบต่อการพัฒนาโครงสร้างสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นความร่วมมือของ ๓ ประเทศ อันได้แก่ประเทศไทย อินเดีย มาเลเซีย และไทย

จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดเสนอที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญจำนวน
๑๗ คน พิจารณาศึกษาปฏิบัติเรื่องดังกล่าว โดยมีกำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษา ๑ ปี นับแต่วันที่
วุฒิสภามีมติมอบหมาย ส่วนเหตุผลและรายละเอียด กระผมจะได้ชี้แจงในที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

สุวิทย์ มัชฌิมกิจ

ผู้เสนอ

(นายสุวิทย์ มัชฌิมกิจ)

สมาชิกวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

(ผู้ตัด เรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)

a.	(.....)
b.	(.....)
c.	(.....)
d.	(.....)
e.	(.....)
f.	(.....)
g.	(.....)
h.	(.....)
i.	(.....)
j.	(.....)
k.	(.....)
l.	(.....)
m.	(.....)
n.	(.....)
o.	(.....)
p.	(.....)
q.	(.....)
r.	(.....)
s.	(.....)
t.	(.....)
u.	(.....)
v.	(.....)
w.	(.....)
x.	(.....)
y.	(.....)
z.	(.....)

ที่ กว ๐๐๐๘/

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

กฎหมายขึ้น ๒๕๔๑

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ญัตติ เรื่อง ขอเสนอญัตติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล ซึ่งนายสุลักษณ์ วงษ์พานิช เป็นผู้เสนอ และลงมติตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๖ ประกอบด้วย

๑. พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญบุรุษ	๒. นายโกวิท สุรัสวดี
๓. นายดำรง พุฒตาล	๔. พลเรือเอก ทวีศักดิ์ ศรีประยูร
๕. นายนิมิตต์ วาบา	๖. พลเอก บุญศักดิ์ กำแหงอุทธีวงศ์
๗. พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์	๘. นายไพฑูรย์ บุญวัฒน์
๙. นายวินัย สะมะฮุน	๑๐. นายวิศาล กัทรธรรมมส
๑๑. พลเอก ศิริจันทร์ ชูปกล้า	๑๒. พลตำรวจโท สมควร หริกุล
๑๓. นายสมชัย วุฒิปรีชา	๑๔. นายสมพงษ์ ศรียะพันธุ์
๑๕. นายสุลัยมอญ วงษ์พานิช	๑๖. คุณหญิงสุวัฒนา เพชรทองคำ
๑๗. นายอาทิตย์ เบ็ญหาวัน	๑๘. นายอารีย์ วงศ์อารยะ
๑๙. นายอาทิตย์ พิทักษ์กุลพล	

อนึ่ง ที่ประชุมได้กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานตามภารกิจไว้ ๑ ปี

นับแต่วันที่วุฒิสภามอบหมาย

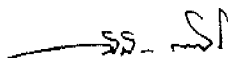

(โปรดพลิก)

จึงเรียนคืนเข้ามา และจะให้มีการประชุมคณะกรรมการธิการ ในวันพุธที่
๔ มีนาคม ๒๕๔๑ เวลา ๑๑.๐๐ น. ห้องประชุมคณะกรรมการบริหารเลข ๑๑๘
ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒

ฉะนั้น จึงขอเชิญท่านไปประชุมตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

ขอแสดงความนับถือ

(นางพนิต อารยะศิริ)

เลขาธิการวุฒิสภา

กองการประชุม

โทร. ๒๔๔๐๕๖๓

คำสั่ง

คณะกรรมการการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล วุฒิสภา

ที่ ๑/๒๕๔๑

เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ

ตามที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ได้ลงมติแต่งตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล นั้น คณะกรรมการการวิสามัญได้ประชุมพิจารณาศึกษาข้อมูลเบื้องต้นแล้วพบว่า จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถเพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะรวมทั้งเสนอกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการวิสามัญ ดังนั้น คณะกรรมการการวิสามัญจึงมีมติแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการการวิสามัญ ดังนี้

๑. นายอนันต์ อนันตกุล
๒. นายวิสุทธิ์ ถึงห้วยจรกุล
๓. ประธานสภาหอการค้าไทย
๔. คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๕. คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๖. ดร.โมฮัมหมัด อับดุลกาดีร์
๗. ดร.หะสัน หมัดหมาน
๘. ดร.อิหมรอน มะลูลีม
๙. นายวิษณุ พูลสุข

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

คำสั่ง

คณะกรรมการการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล วุฒิสภา

ที่ ๒/๒๕๕๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ได้ลงมติแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล นั้น คณะกรรมการการวิสามัญ ได้ประชุมพิจารณาศึกษาข้อมูลเบื้องต้นแล้วพบว่าข้อมูลและรายละเอียดในส่วนที่เป็นเอกสาร รายงาน และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้และความสามารถในการประมวลและเรียบลำดับข้อมูลและปัญหา รวมทั้งนำเสนอแนวทางและแผนงานในการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการวิสามัญ ดังนั้น คณะกรรมการวิสามัญ จึงได้มีมติแต่งตั้งคณะทำงานชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งนำเสนอแนวทางและแผนงานในการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการวิสามัญ

โดยคณะทำงานศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้คณะนี้ประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. นายวินัย สมะบุญ
๒. ดร.อรัง สุทธศาสตร์
๓. ดร.อารมณ จินดาพันธ์
๔. นายโกวิท สุรัสวดี
๕. ผศ.ดร.สุรสิทธิ์ วชิรเจริญ
๖. นายไพฑูรย์ บุญวิวัฒน์
๗. นายดำรง พุฒผล

ประธานคณะทำงาน

รองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง

รองประธานคณะทำงาน คนที่สอง

โฆษกคณะกรรมการ

เลขานุการคณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

๘. ดร.ปกรณ์ ปรีชากร	คณะทำงาน
๙. ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์	คณะทำงาน
๑๐. นายพินัย อนันตพงษ์	คณะทำงาน
๑๑. นายพรชาติ นูนนาค	คณะทำงาน
๑๒. ดร.อิมรอน มะลูลีม	คณะทำงาน
๑๓. พลตรี เรวัตร รัตนผ่องใส	คณะทำงาน
๑๔. ดร.พีรยศ ราอิมมูลา	คณะทำงาน
๑๕. นายปกิต พรหมายน	คณะทำงาน
๑๖. รศ.เสาวนีย์ จิตต์หมวด	คณะทำงาน
๑๗. นายเอกพร จุ้ยสำราญ	คณะทำงาน
๑๘. นายชูศักดิ์ มณีขยางกูร	คณะทำงาน
๑๙. นายอับดุลลาอะ อับดุล	คณะทำงาน

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

๐๘๖
(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ

คำสั่ง

คณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษาเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล วุฒิสภา
ที่ ๓/๒๕๔๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มเติม

ตามที่คณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษาเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ
ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล วุฒิสภา โดยประธานคณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษา ได้มี
คำสั่งที่ ๑/๒๕๔๑ แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษา และคำสั่งที่ ๒/๒๕๔๑
แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ความละเอียดทราบแล้วนั้น เนื่องจาก
ภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษา ในการพิจารณาศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
ของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น มีขอบข่ายประเด็นการพิจารณาที่กว้างขวาง จำเป็นจะต้องอาศัย
ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอข้อมูล และแนวทางการพิจารณา
ศึกษารวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง

ดังนั้น คณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษา จึงมีมติแต่งตั้งให้ นายวิชัย ศรีขวัญ รองผู้ว่า
ราชการจังหวัดพังงา ช่วยราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย เป็น
คณะทำงานศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

ประธานคณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

คำสั่ง

คณะกรรมการการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล วุฒิสภา

ที่ ๕/๒๕๔๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเพิ่มเติม

ตามที่คณะกรรมการการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล วุฒิสภา ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาและ
คณะทำงาน ตามคำสั่งที่ ๑ และ ๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ นั้น เพื่อให้การทำงานของ
คณะกรรมการการวิสามัญฯ มีความสมบูรณ์และครอบคลุมประเด็นเนื้อหาที่พิจารณาศึกษา
มากขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการการวิสามัญฯ จึงมีมติแต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ เป็น
คณะทำงานของคณะกรรมการการวิสามัญฯ เพิ่มเติม ดังนี้

๑. ผศ.ดลมนรรัตน์ บากา
๒. นายอัมมัต สมบูรณ์ บัวหลวง
๓. นายธานีรัตน์ ศิริประชนะ
๔. นายदनัย มุสลา
๕. นายสรเดช สุนทราราม

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

ประธานคณะกรรมการการวิสามัญฯ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

คำสั่ง

คณะกรรมการการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล วุฒิสภา

ที่ ๕/๒๕๕๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มเติม

ตามที่คณะกรรมการการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล วุฒิสภา โดยประธานคณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะที่ปรึกษา และคณะทำงานของคณะกรรมการการวิสามัญฯ จำนวน ๔ คณะ ความละเอียดทราบแล้วนั้น เนื่องจากคณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้ขอขยายเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติของคณะกรรมการการวิสามัญฯ จากวุฒิสภาออกไปอีก ๑ ปี เพื่อพิจารณาศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งประเมินและติดตามผลรายงาน และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ที่ได้เสนอต่อรัฐบาล จึงจำเป็นต้องอาศัยนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ช่วยนำเสนอข้อมูล และแนวทางการศึกษาวิเคราะห์อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อให้แนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของคณะกรรมการการวิสามัญฯ มีความสมบูรณ์และสามารถนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น คณะกรรมการการวิสามัญฯ จึงมีมติแต่งตั้งให้นายอัปดุลฮาติม มินฮาร์ ชาฮารย์ ๑ ระดับ ๖ โรงเรียนนโยบายนพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นคณะทำงานศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

(นายอารีชัย วงศ์อรระ)

ประธานคณะกรรมการการวิสามัญฯ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ~~กรับ~~ ขอเชิญประธาน

คณะกรรมการการวิสามัญเสนอรับ เชิญครับ

พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์ (รองประธานคณะกรรมการ) :

กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา และเรียนสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน กระผม พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล ของวุฒิสภา ได้รับมอบหมายจาก ท่านประธานคณะกรรมการ คือ นายชารีย์ วงศ์อารยะ ให้มากราบเรียนรายงาน และถึงจะกราบเรียนรายงานแทนท่านวินัย สมะอุณ ซึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการด้วย พร้อมกันครับ

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ตามที่นายสุลักษณ์ วงษ์พานิช สมาชิกวุฒิสภา เป็นผู้เสนอ พร้อมได้มีการเสนอให้คณะกรรมการการวิสามัญ คณะนี้ศึกษาปัญหาใน ๒ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดสงขลาและสตูลเพิ่มเติมด้วยนั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ดำเนินการศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในฐานะรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญศึกษาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล ใคร่ขอกราบเรียนว่า คณะกรรมการการวิสามัญตระหนักดีว่า ได้มีผู้ทำการศึกษาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจำนวนมากในช่วงระยะเวลาหลาย ๆ ปีที่ผ่านมา แต่คณะกรรมการการวิสามัญมีความเชื่อว่า การศึกษาในอดีตอาศัยข้อมูล สภาพการณ์ สภาวะแวดล้อมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากรัฐบาลชุดต่าง ๆ ที่ผ่านมามีได้กำหนดนโยบายและมาตรการหลายประการที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จนแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ส่วนหนึ่ง แต่ในข้อเท็จจริงแล้วพื้นที่

LIRT

บริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง ๕ ยังมีปัญหาอยู่หลากหลายปัญหา ที่ถูกรุนมาโดยตลอด และยังต้องการมาตรการแก้ไขที่ถูกต้อง ปฏิบัติได้บนพื้นฐานของความจริงใจ และความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการการศึกษามีมติได้พิจารณากำหนดในการศึกษาที่มีลักษณะการศึกษาเชิงนโยบายที่มุ่งเสนอแนะนโยบายและมาตรการที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ อย่างถาวร มีใช้เป็นการศึกษาเชิงวิจัยทางวิชาการ นอกเหนือไปจากการใช้กลไกคณะกรรมการการศึกษามีมติศึกษาแล้ว คณะกรรมการการศึกษามีมติได้แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะทำงานซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีประสบการณ์เคยสัมผัสกับปัญหาใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างแท้จริงจำนวนหนึ่งมาช่วยในการทำการศึกษานั้น นอกจากนั้น การศึกษานี้ยังเน้นการใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และคำนึงถึงสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ และเนื่องจากการศึกษานี้มุ่งเจาะลึกถึงข้อมูล ข้อเท็จจริง ความเห็น ข้อเสนอแนะจากแหล่งปฐมภูมิเป็นหลัก ประสมประสานกับการทบทวนวรรณกรรมเดิม การรับฟังข้อเท็จจริง ชี้แจงจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งที่เป็นข้าราชการการเมือง ข้าราชการจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิในภาคเอกชน องค์กรเอกชน ประชาชนโดยทั่วไปจำนวนหนึ่ง ดังนั้นกรรมการการศึกษามีมติ คณะที่ปรึกษา และคณะทำงานจึงได้ผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันเดินทางลงไปสอบถาม รับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริงของสถานการณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ โดยใกล้ชิด ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเป็นการทดสอบความเห็น รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การศึกษาค้นคว้านี้ให้เป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวาง

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา

ที่เคารพ กระผม วิชัย โสสุวรรณจินดา สมาชิกวุฒิสภา กระผมได้อ่านรายงานของ
คณะกรรมการการวิสามัญศึกษาปัญหา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว มีรายงานที่ละเอียด
แล้วกระผมเชื่อว่า เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และมีข้อเสนอหลาย ๆ อย่าง ซึ่งน่าจะเป็น
ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเรื่องของการจัดตั้งธนาคารอิสลาม หรือเขตเศรษฐกิจ
ชายแดน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจในส่วน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีศักยภาพ
ที่สูงขึ้น แต่กระผมมีข้อสงสัยอยู่ข้อหนึ่งครับท่านประธานฯ ครับ ขออนุญาตฝาก
กราบเรียนถามท่านไปยังคณะกรรมการฯ ในหน้า ๔ - ๑๒ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่
บอกว่า ควรจะมีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นองค์กรอิสระ ซึ่งในรายละเอียดบอกว่า จะต้องมีจำนวน
ไม่เกิน ๕ คน อยู่ในตำแหน่งไม่เกิน ๔ ปี แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี แล้วก็มีอำนาจ
หน้าที่ในการให้ความเห็นเสนอแนะตลอดจนคัดค้านการโยกย้ายข้าราชการพนักงาน
รัฐวิสาหกิจที่เข้ามาปฏิบัติในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นที่กระผมมีความ
สงสัยก็คือ คำว่า องค์กรอิสระ ถ้าพูดถึงองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ได้มีแนวทาง
เอาไว้ก็ควรจะต้องเป็นองค์กรที่มีกฎหมายรองรับ แล้วก็มีอำนาจหน้าที่ชัดเจน แต่เท่าที่
เสนอโดยคณะกรรมการการวิสามัญเป็นเพียงคณะที่ปรึกษา เพราะฉะนั้นความเป็นอิสระนั้นจะ
อยู่ตรงไหน แล้วจะมีบทบาทอย่างไร เพราะว่าหน้าที่ก็เพียงแต่ให้ความเห็นและ
เสนอแนะ ซึ่งนายกรัฐมนตรีอาจจะไม่ทำก็ได้ หรือในรายงานฉบับนี้ก็มีการพูดถึงเจ้าหน้าที่
ซึ่งเกี่ยวข้องกับการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นตำรวจหรืออัยการ หรือว่าประเด็นเหล่านี้
ถ้าได้เสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เขาได้แก้ไขปัญหานั้นจะช่วยลดได้ส่วนหนึ่ง
แล้วที่กระทรวงมหาดไทยเองก็มีศูนย์บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งช่วยลดปัญหา
เหล่านี้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นอยากจะเรียนถามคำว่า องค์กรอิสระ ที่หนูมีความอยู่ในรายงาน
ฉบับนี้นั้นมีอะไรที่เป็นพิเศษมากกว่าการเป็นคณะที่ปรึกษาบ้างไหมครับ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญ พลเอก ปานเทพ

พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์ (รองประธานคณะกรรมการ) : ในเรื่องนี้ได้มีการพิจารณาในคณะกรรมการอย่างกว้างขวางว่า ในปัจจุบันนั้นการเสนอแนะต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ นั้นเป็นไปได้โดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้และกองทัพบกที่ ๔ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของส่วนราชการ เราก็มีความคิดเห็นว่า ยังผูกโยงไปกับราชการ ถ้าหากว่า จะมีการกล่าวหาว่าราชการนั้นก็จะอาจจะไปเข้าข้างกัน จึงมีความคิดว่า ควรจะเป็นองค์กรอิสระที่ตั้งขึ้นมา และองค์กรอิสระนี้ก็จะเสนอแนะต่อท่านนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่มีอำนาจโดยตรง แต่ผู้เสนอแนะ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเพื่อแก้ปัญหา ขอบกราบเรียนเท่านั้นครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มีท่านสมาชิก ผู้ใดจะอภิปรายหรือสอบถามอะไรเพิ่มเติม ผมจะขอมติที่ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่เสนอมานี้หรือไม่ มีท่านผู้ใดไม่เห็นชอบไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เห็นชอบเป็นเอกฉันท์ จะได้เสนอไปทางรัฐบาลต่อไป

ต่อไประเบียบวาระที่ ๕ เรื่องค้างพิจารณา ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่

๖.๑ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน วุฒิสภามีมติต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

เลขที่ร่างพระราชบัญญัติ	30/48
วันที่	๕ มี.ค. ๕๒
เวลา	๑๖.๕๐ น.

ที่ สผ ๐๐๐๘/ปช ๕๔๓

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ.

ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภา
พิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวินมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๒๕๔๑๑๓๓

LIR

วินิจฉัย/1

Legislative Institutional Repository of Thailand

สํารบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาด
อำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่
ระหว่างศาล พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติ
รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐
ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ และตั้งกรรมาธิการ
วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อ
สภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๘ เมษายน ๒๕๔๒

Mr. W. J. J.

(นางศิริลักษณ์ ปันปัญญกิจ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

วินิจฉัย/๖

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้
มีคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่าง
ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น โดยให้ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา
ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่นและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่กฎหมายบัญญัติ
และให้หลักเกณฑ์การ เสนอปัญหาดังกล่าวเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

วินิจฉัย/3

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นทศสิบวันนับตั้งแต่วันที่ถูกกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมีผลใช้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
"ศาล" หมายความว่า ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น
"ศาลยุติธรรม" หมายความว่า ศาลทั้งหลายตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
หรือศาลที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นและกำหนดให้อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม หรือกำหนดให้เป็นศาลยุติธรรม

Legislative Institutional Repository of Thailand

(โปรดพลิก)

"ศาลปกครอง" หมายความว่า ศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง

"ศาลทหาร" หมายความว่า ศาลทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

"ศาลอื่น" หมายความว่า ศาลที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นและมีใช้ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

มาตรา ๔ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ ประธานศาลปกครองสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ

ในกรณีที่มีการจัดตั้งศาลขึ้นขึ้น ให้ประธานศาลอื่นนั้น เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ตามวรรคหนึ่งด้วย

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และอำนาจหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนหนึ่งคน

(๒) ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ผู้ตรวจการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนหนึ่งคน

(๓) ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหาร ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ผู้ตรวจการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านกฎหมาย ที่มีใช้ เป็นผู้ทนายความหรือผู้ตรวจการประจำศาล ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากกรมทนายความโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม (๑) (๒) และ (๓) จำนวนหนึ่งคน

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นผู้พิพากษา หรือตุลาการประจำศาลในกรณีที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๑) (๒) หรือ (๓)
- (๔) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือที่ปรึกษา หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันในทางหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา ๗ ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานของศาลแต่ละศาล และหัวหน้าสำนักตุลาการทหารสำหรับศาลทหาร เพื่อดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี และเสนอรายชื่อต่อประธานกรรมการ

ให้กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) ประชุมร่วมกันคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔)

วิธีการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมใหญ่ของศาลแต่ละศาล แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด สำหรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) ให้รับสมัครจากผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖ วิธีการรับสมัครและการคัดเลือกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสองกำหนด

ให้ประธานกรรมการประกาศรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในราชกิจจานุเบกษา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(โปรดพลิก)

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่วาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันประกาศรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในราชกิจจานุเบกษา

ถ้ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างโดยเร็ว ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๗ และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการคัดเลือกใหม่มีวาระอยู่ในตำแหน่งตามวาระหนึ่ง

ในระหว่างที่ยังมิได้คัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวาระสองและยังมีการประชุมการเหลืออยู่เป็นกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือก่อนวันนั่งพิจารณาครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ให้ศาลที่รับฟ้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นต้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินการระบวนพิจารณาคดีในศาลเดิมต่อไป

LIRT

วิจัย/

Legislative Institutional Repository of Thailand

(๒) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(๓) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลตามวรรคหนึ่ง (๓) ให้เป็นที่สุด และมีให้ศาลที่อยู่ในลำดับสูงขึ้นไปของศาลตามวรรคหนึ่งยกเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นพิจารณาอีก

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับกรณีที่ศาลเห็นเอง ก่อนมีคำพิพากษาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลที่รับฟ้องให้ศาลนั้นดำเนินการสอบสวนพิจารณาต่อไป แต่ถ้าวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ศาลที่รับฟ้องสั่งโอนคดีหรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีการนำคดีซึ่งมีข้อเท็จจริงเรื่องเดียวกันฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจแตกต่างกันตั้งแต่สองศาลขึ้นไป ถ้าคู่ความหรือศาลเห็นว่าคดีนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลใดศาลหนึ่งที่รับฟ้อง ให้นำความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการโอนคดีตามคำสั่งศาลตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าบรรดากระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการไปแล้วในศาลที่มีคำสั่งโอนคดีเป็นกระบวนการพิจารณาของศาลที่รับโอนคดีด้วย เว้นแต่ศาลที่รับโอนคดีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

เมื่อมีเหตุต้องฟ้องคดีใดใหม่ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ อันเนื่องจากการดำเนินการความพระราชบัญญัตินี้ ถ้าอายุความหรือกำหนดเวลาในการฟ้องคดีครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการพิจารณาของศาลหรือของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี หรือจะครบกำหนดก่อนหกสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งของศาลหรือของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี ให้ขยายอายุความหรือกำหนดเวลาการฟ้องคดีออกไปจนถึงหกสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งของศาลหรือของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔ ถ้ามีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันเป็นคดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกัน จนเป็นเหตุให้คู่ความไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความขัดแย้งในเรื่องฐานะหรือความสามารถของบุคคล คู่ความหรือบุคคลซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการเพื่อขอให้วินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวได้ภายในหกเดือนนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ขออุทธรณ์ถึงที่สุด

ให้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง โดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล แล้วให้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ ถึงมาตรา ๑๔ ไปใช้กับวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา การยื่นคำร้องต่อศาลก่อนการฟ้องคดีตามที่กฎหมายบัญญัติ การสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนฟ้องคดี การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ประการอื่นของศาลโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการ เป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดในที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๗ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ทำเป็นหนังสือ ระบุเหตุผล และคำวินิจฉัยและลงลายมือชื่อกรรมการทุกคนที่วินิจฉัย และบุคคลทั่วไปอาจขอคัดสำเนาได้ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ
การพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการ และการอื่นที่จำเป็นเท่าที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทน
ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๙ ให้เลขานุการศาลฎีกาเป็นเลขานุการคณะกรรมการ และให้มีหน้าที่
รับผิดชอบดำเนินการตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ เมื่อศาลปกครองได้เปิดทำการแล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๒) ภายในหกสิบวันนับแต่วันเปิดทำการศาลปกครอง

ภายในสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้มีสิทธิ
ที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๒) ได้

มาตรา ๒๑ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

4 12
(นางบุษกร กสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติศาสตร์ กองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วิญญู/10

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญเลขาธิการ
 นายจันทน์ สวมประคำ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน
 เลขาธิการวุฒิสภา)

“สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาด
 อำนาจอหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ.
 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจอหน้าที่
 ระหว่างศาล พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับ
 หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐
 ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ และตั้งกรรมาธิการ
 วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อ
 สภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญ
 ทั่วไป) วันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อ
 พิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
 ๘ เมษายน ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น โดยให้ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่นและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หลักเกณฑ์การเสนอปัญหาดังกล่าวเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ~~ตรงนี้ท่านรัฐมนตรีมีอะไรจะชี้แจง~~
เพิ่มเติมใหม่

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ไม่มีครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญสมาชิก เชิญคุณวิรัช

นายวิรัช โสวรรถจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
กระผม วิรัช โสวรรถจินดา สมาชิกวุฒิสภา กระผมมีกรรมวิธีที่ได้เสนอกฎหมาย

~~ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขึ้นมาสู่สภา แม้ว่าจะมีเวลาที่พิจารณาค่อนข้างจะสั้น เพราะว่า~~

สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภามือวันที่ ๘ เมษายน และสมาชิกฯ ส่วนใหญ่ก็คงจะได้รับ
 ในเช้าวันที่ ๙ ที่มาประชุมนี้ กระผมคิดว่า กฎหมายฉบับนี้คงเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญที่
 พงศ์ศิริสวัสดิธรรมบุญได้กำหนดว่า จะต้องมีการขยับขึ้นมาโดยเฉพาะ โดยกำหนดว่า
 ให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยปัญหาอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ไม่ว่าจะเป็น
 ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น โดยประกอบด้วยประธานศาลฎีกา
 ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่กฎหมาย
 บัญญัติ แต่ที่กระผมสงสัยในร่างกฎหมายซึ่งรัฐบาลได้เสนอเข้ามาและผ่าน
 สภาผู้แทนราษฎรแล้ว

- ๑๐/๑

ในประเด็นข้อแรกอยู่ในมาตรา ๒ ที่ทำไม่จึงต้องกำหนด “ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมีผลใช้บังคับ” เพราะว่า กฎหมายฉบับนี้เป็นความขัดแย้งระหว่างศาล ถึงแม้ว่าไม่มีศาลปกครองอยู่ ความขัดแย้งระหว่างศาลก็อาจจะเกิดขึ้น เช่น ความขัดแย้งระหว่างศาลยุติธรรม ศาลทหาร หรือศาลอื่น ซึ่งก็มีเกณฑ์ที่น่าจะต้องนำมาใช้บังคับด้วย

ในประเด็นที่ ๒ คือ ในกฎหมายฉบับนี้กำหนดว่า จะต้องมีความกระทำการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งอยู่ในมาตรา ๕ กระทำการผู้ทรงคุณวุฒินั้นก็ขึ้นอยู่กับประกอบว่า จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๔ คน ซึ่งอันนี้ก็เป็นเรื่องซึ่งกำหนดขึ้นในรัฐธรรมนูญ และที่กำหนดเอาไว้ในมาตรา ๕ ว่า จะต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติในเรื่องของการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม ซึ่งมาจากศาลฎีกา ๑ คน มาจากที่ประชุมตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ๑ คน มาจากที่ประชุมใหญ่ของตุลาการพระธรรมนูญในศาลปกครองสูงสุด ๑ คน และถ้าผู้มีประสบการณ์ด้านกฎหมายซึ่งมิใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการอีก ๑ คน ซึ่งถ้าดูตามมาตรา ๕ แล้วก็ครบ ๔ คน แต่ในมาตรา ๔ บอกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๔ คน แล้วตกลงจะเอาไม่เกิน ๔ คน หรือเอา ๔ คนกันแน่ เพราะความหมายแตกต่างกัน ถ้าดูตามมาตรา ๕ ก็ต้อง ๔ คนเต็มที่สุด ก็ไม่จำเป็นจะต้องเขียนว่า ไม่เกิน ๔ คน ที่เขียนว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ คน ก็จะสอดคล้องต้องกัน

ในประเด็นที่ ๓ ก็คือในเรื่องของการเสนอคำวินิจฉัย ซึ่งปกติแล้วก็จะต้องมีโอกาสนี้จะเสนอเข้ามาโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ ก็คือคู่ความที่ถูกฟ้องนั้นสามารถยื่นคำร้องมายังศาลได้ และให้ศาลส่งความเห็นมา ซึ่งในกรณีนี้ทำให้เห็นว่า ถ้าเป็นกรณีที่ศาลเห็นเองจะสามารถส่งเข้ามาได้หรือไม่ และการที่จะพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดนั้นจะมีระยะเวลานานเท่าใด แต่ถ้าเป็นกรณีที่ศาลจะมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาชี้ขาดได้เอง อย่างเช่น ศาลแรงงานเป็นอำนาจของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานจะวินิจฉัยคดีนั้นอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ และถ้าเกิดคู่ความเห็นว่า ไม่ใช่อำนาจของศาลแรงงานก็สามารถจะส่งคำแย้งให้ศาลส่งมาให้คณะกรรมการชุดนี้วินิจฉัยชี้ขาดหรือไม่ จะเป็นความขัดแย้งระหว่างอำนาจของศาลกับความเห็นของคู่ความ อย่างนี้คณะกรรมการจะมีอำนาจ

วินิจฉัยได้หรือไม่ ซึ่งทั้ง ๓ ประเด็นนี้ กระผมคิดว่า น่าจะต้องทำความเข้าใจกันในเรื่องต้น
ก่อนที่จะพิจารณาในหลักการของกฎหมายนี้ต่อไปครับ ขอบคุณครับ ท่านประธานฯ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : มีท่านผู้อื่นจะอภิปรายเพิ่มเติม
ตรงนี้ไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ อภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธาน
วุฒิสภาที่เคารพ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในฐานะ
รัฐบาล กระผมขอขอบพระคุณท่านสมาชิกวุฒิสภาที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่อง
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ในประเด็นที่ท่าน
ได้สอบถามเกี่ยวกับเรื่องการใช้บังคับนั้น ทั้งนี้เพราะว่า ในระยะเวลาที่จะต้องขอให้
ผลบังคับใช้เมื่อพ้น ๖๐ วันนับแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธี
พิจารณาคดีปกครองมีผลบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะในมาตรา ๕ (๒) นั้น ได้กำหนดให้กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากฝ่ายต่าง ๆ แต่ใน (๒) จะมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากศาลปกครอง
กล่าวคือ ได้มีบทบัญญัติไว้ว่า ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษา
ของศาลปกครอง ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
จำนวน ๑ คน เพราะฉะนั้นเวลาดังกล่าวนั้น จึงเป็นเวลาที่เมื่อศาลปกครองมีผลบังคับใช้แล้ว
ก็จะดำเนินการเลือกตุลาการศาลปกครอง จึงน่าจะเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับกรณีที่จะมีผล
บังคับใช้ ไม่เช่นนั้นแล้วก็จะขาดองค์ประกอบของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๒)
กรณีจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีไม่เกิน ๔ คนนั้น ซึ่งเป็นข้อความตามที่บัญญัติไว้ใน
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๘ กำหนดไว้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญอาจารย์นิติ

นาขรนิติ เศรษฐบุตร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ผม
นิติ เศรษฐบุตร ในฐานะสมาชิกวุฒิสภา ผมมีเรื่องอยากกราบเรียนตั้งเป็นข้อสังเกตถึง
คณะกรรมการการ ในมาตรา ๕ พูดถึงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มี
ลักษณะต้องห้าม อ่านดูจากที่กำหนดแล้วเข้าใจว่า ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) ผู้มีความรู้

มีประสบการณ์ด้านกฎหมายที่มีใช้ผู้พิพากษาหรือตุลาการประจำศาลนั้น ถ้าเขียนห้ามไว้ใน (๓) ของมาตรา ๖ นั้น ผมอ่านดูเร็ว ๆ ต้องขอประทานโทษ เนื่องจากเพิ่งได้รับเอกสาร ทำให้มีข้อสังเกตว่า ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจะมีประสบการณ์ด้านกฎหมายนั้น ถ้าเขียนไว้ในมาตรา ๖ อย่างนี้ อาจจะเท่ากับห้ามอาจารย์ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการ ซึ่งต่อไปจะเป็นมหาวิทยาลัยอยู่นอกระบบราชการนั้นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ไม่ห้ามอาจารย์ ซึ่งเป็นนักกฎหมายของมหาวิทยาลัยเอกชน ในความเห็นของผมคิดว่า ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านกฎหมายนั้นน่าจะเปิดให้อาจารย์ทั้งด้านกฎหมายในคณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยทั้งเอกชนและของรัฐเป็นได้ จะมีทางใดที่จะทำได้หรือไม่ ผাগเป็นข้อสังเกตด้วยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิชัยครับ

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาครับ กระผม
วิชัย โสสุวรรณจินดา ครับ ขอต่อเนื่องจากที่กระผมถามไว้เมื่อครั้งหนึ่งนะครับ คือที่
ท่านรัฐมนตรีบอกว่า กฎหมายนี้ต้องใช้บังคับเมื่อพ้น ๖๐ วันนับแต่การจัดตั้งศาลปกครอง
มีผลใช้บังคับ โดยอ้างว่าในมาตรา ๕ กำหนดว่าต้องมีผู้แทนจากศาลปกครองสูงสุด
จำนวน ๑ คน ซึ่งความจริงถ้าเลือกตามมาตรา ๕ ก็จะมีผู้ทรงคุณวุฒิครบ ๔ คน ก็เป็นตามที่
กำหนดเอาไว้ แต่ในมาตรา ๔ บอกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกิน ๔ คน เพราะฉะนั้นแม้ว่าศาล
ปกครองยังไม่ได้ตั้ง ยังไม่มีผู้แทนจากศาลปกครอง ก็ยังมีผู้แทนจากศาลอื่นอีก ๓ ศาล คือ
ศาลฎีกา ศาลทหาร แล้วที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ๑ คน ซึ่งก็ยังสามารถจะเป็นคณะกรรมการวินิจฉัย
ชี้ขาดตามมาตรา ๔ ได้ ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกิน ๔ คน เพราะฉะนั้นเรื่องที่จะต้องไปกำหนด
ว่าจะต้องมีศาลปกครองเสียก่อนถึงจะใช้บังคับกฎหมายนี้น่าจะไม่จำเป็น อันนี้ขอเป็น
ข้อสังเกตผ่านไปยังคณะกรรมการที่จะพิจารณาเรื่องนี้ต่อไปครับ ขอบคุณครับ
ท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญท่านรัฐมนตรี

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธาน
วุฒิสภาที่เคารพครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น กระผมขออนุญาตกราบเรียนท่านสมาชิกฯ
ขอประทานโทษที่เอ่ยนาม ท่านอาจารย์ธนนิติ กระผมเข้าใจว่าในผู้ทรงคุณวุฒิที่ท่านได้
กล่าวถึงนั้น น่าจะเข้าในองค์ประกอบของมาตรา ๕ (๔) ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มีผู้ใดจะอภิปรายแล้วนะครับ
ผมจะขอมติที่ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่
นะครับ ท่านลงคะแนนได้แล้วครับ เจ้าหน้าที่ช่วยคุณครับ มีใครติดขัดเรื่องเครื่อง
ลงคะแนน เรียกร้องหรือไม่ครับ มีท่านผู้ใดยังไม่ได้ลงคะแนนมีหรือไม่ครับ ถ้าเรียกร้องก็
รวมคะแนนได้

(มีสมาชิกฯ เห็นด้วยเป็นเอกฉันท์)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เห็นชอบเป็นเอกฉันท์นะครับ
ต่อไปก็คณะกรรมการ เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธาน
วุฒิสภาที่เคารพครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ขอเสนอคณะกรรมการการวิสามัญ จำนวน
๒๕ ท่านครับ

- ๑๒/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดจะขัดข้องไหมครับ
(ไม่มีสมาชิก ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่ขัดข้อง ก็เชิญเป็นไป

ตามนั้น ท่านเสนอเลยครับฝ่ายรัฐบาล

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ท่านประธานวุฒิสภา ~~ครับ~~ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ขอเสนอรายงานกรรมาธิการวิสามัญ
ดังต่อไปนี้

๑. นายสุทัศน์ เงินหมื่น

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ก็คนครับรัฐบาล

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

จำนวน ๕ ท่านครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญเสนอ ๕ คน

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

๑. นายสุทัศน์ เงินหมื่น

๒. นายอรอนนิติ ดิษฐอำนาจ

๓. นายเจริญ ภักดีชนากุล

๔. นายสราวุธ เบญจกุล

๕. นายอัมพร จารุจินดา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ก็เหลือวุฒิสภา ๒๐ คน

เชิญคุณเพชร เชิญครับ

นายเพชร ยุติธรรมดำรง : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

กระผม นายเพชร ยุติธรรมดำรง สมาชิกวุฒิสภา ขอเสนอรายงานของคณะกรรมการธิการ
ในส่วนของสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๒๐ ท่าน ดังต่อไปนี้ครับ

๑. นายกรพจน์ อิศวินวิจิตร

๒. นายเกษม สรศักดิ์เกษม

๓. พลเอก จักร กุลละวณิชย์

LIRT

๔. นายธีรพงษ์ จรูญศรี
๕. นายนิพนธ์ วิถียุทธศาสตร์
๖. นายพูนศักดิ์ วรรณพงษ์
๗. นายไพศาล กุมารย์วิสัย
๘. นายวรรณไว พันธ์นัย
๙. พลตำรวจเอก วสิษฐ เดชกุญชร
๑๐. นายวิศาล ภัทรธรรมมาศ
๑๑. นายวิมล เกรื่องาม
๑๒. พลเอก ศรินทร ฐาโกล่า
๑๓. พลอากาศเอก สมศักดิ์ เวสุวรรณ
๑๔. นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
๑๕. พลเอก สิทธี จิโรจน์
๑๖. นายอดิศักดิ์ โพธารามิก
๑๗. นายอนันต์ อนันตกุล
๑๘. นายอมร จันทรมบูรณ์
๑๙. นายอรุณ ภาณุพงศ์ และ
๒๐. นายเอี่ยม ฉายางาม

ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิก ยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ผู้รับรองถูกต้อง มีเสนอผู้อื่น

ไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก เสนอ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีก็เป็นที่ไปตามนั้นครับ

แปรญัตติภายในกี่วันครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ท่านประธานวุฒิสภาครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ขอเสนอแปรญัตติตามข้อบังคับครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : แปรญัตติตามข้อบังคับ ๑ วัน
 นส. ๑๕ มีผู้ใดขัดข้องไหมครับ
 (ไม่มีสมาชิก ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีก็ตามนั้นครับ
 ต่อไป ๖.๒ ร่างพระราชบัญญัติวิศวกรรม พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติ
 เห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
วุฒิสภากำลังพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

ที่ สผ ๐๐๐๘/๒๕๔๔

31/42
8 M. 4. 42
เวลา 12.50 น.

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท. ๑๐๓๐๐

ที่ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิศวรร พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติวิศวรร พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อเสนอต่อวุฒิสภา
พิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิศวกกร พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิศวกกร พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสภาวิศวกกร พ.ศ. (นายประกอบ จิรภักดี กับคณะ
เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. (นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาณฑ์
เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติวิศวกกร พ.ศ. (นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ
และนายพรรค ภูอิทธิวงศ์ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสี่ฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒
ครั้งที่ ๓๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการ
วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา
เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและใช้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา
ต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๘ เมษายน ๒๕๔๒

(นางศิริลักษณ์ บัณฑิตกิจ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

วิศวกกร/2

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิศวกร
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันวิทยาการด้านวิศวกรรมมีความเจริญก้าวหน้าไปมาก และมีรายละเอียดที่ลึกซึ้งมากขึ้น ไม่ว่าในด้านวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหการ และอื่น ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน ได้มาก อันสมควรมีการควบคุมเพื่อกลั่นกรองความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพ และเพื่อติดตามดูแลการประกอบวิชาชีพให้ใกล้ชิดกว่าที่เป็นมาแต่เดิม ประกอบกับองค์กรวิชาชีพวิศวกรรมได้ก่อตั้งมานานจนเป็นปึกแผ่นแล้ว สมควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมรวมตัวกันเป็นองค์กร เข้ามามีส่วนช่วยรัฐในการควบคุมดูแล เพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้น อนึ่ง ประเทศไทยคงต้องเปิดเสรีทางการค้าและบริการในไม่ช้านี้ สมควรให้ภาครัฐ และภาคเอกชนได้มีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมคุณภาพการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้พร้อมที่จะแข่งขันกับต่างประเทศได้ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

วิศวกรรม/3

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสภาวิศวกร
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม

เหตุผล

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้
บังคับมานานแล้ว และมีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่เหมาะสม สอดคล้องสมัย สมควรปรับปรุง
ให้เหมาะสมเพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมและคุ้มครองความปลอดภัยของ
ประชาชนให้รัดกุมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายประกอบ จิรกิตี กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม

เหตุผล

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมานานแล้ว และมีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย สมควรปรับปรุงให้เหมาะสม เพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนให้รัดกุมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายธีระวัฒน์ ภิริวันสาณฑ์ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิศวกร
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันวิทยาการด้านวิศวกรรมมีความเจริญก้าวหน้าไปมาก และมีรายละเอียดที่ลึกซึ้งมากขึ้น ไม่ว่าในด้านวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหกรรม และวิศวกรรมสาขาอื่น ซึ่งการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมนั้นมีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สมควรมีการกำกับดูแล เพื่อถ่วงดุลความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพและ เพื่อติดตามดูแลการประกอบวิชาชีพให้ได้มาตรฐาน ความปลอดภัยอย่างใกล้ชิดกว่าที่เป็นมา แต่เดิม ประกอบกับองค์กรวิชาชีพวิศวกรรมได้ก่อตั้งมานานจนมีความเป็นปึกแผ่น สมควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมรวมตัวกันเป็นองค์กร เข้ามามีส่วนช่วยรัฐในการควบคุมดูแล สมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้น และโดยที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ซึ่งจำเป็นต้องมีการแข่งขันทางการค้าและการบริการจึงสมควรให้ภาครัฐ และ เอกชนได้มีส่วนร่วมกันอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมคุณภาพการประกอบวิชาชีพให้พร้อมที่จะแข่งขันกับต่างประเทศได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ และนายณรงค์ ภูจิตเจริญศักดิ์ เป็นผู้เสนอ)

LIRT

วิศวกร/๕

Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิศวกร
พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่ เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

LIRT
(ไปรษณีย์)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๒) พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒
- (๓) พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"วิชาชีพวิศวกรรม" หมายความว่า วิชาซึ่งการช่างในสาขาวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหการ และสาขา วิศวกรรมอื่น ๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

"วิชาชีพวิศวกรรมควบคุม" หมายความว่า วิชาชีพวิศวกรรมที่กำหนดในกฎกระทรวง

"ใบอนุญาต" หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ตามพระราชบัญญัตินี้

"ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมจากสภาวิศวกร

"สมาชิก" หมายความว่า สมาชิกสภาวิศวกร

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการสภาวิศวกร

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสภาวิศวกร

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสภาวิศวกร

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า บุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติ การตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ กรรมการ กรรมการจรรยาบรรณ และอนุกรรมการตาม พระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่ว่า เป็นผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมกรรมการตามกฎหมายว่าด้วย การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย

LIRT

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สภาวิศวกร

มาตรา ๗ ให้มีสภาวิศวกร มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้สภาวิศวกร เป็นนิติบุคคล

มาตรา ๘ สภาวิศวกรมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม
- (๒) ส่งเสริมความสามัคคีและใกล้ชิดเชื้อชีพาของสมาชิก
- (๓) ส่งเสริมสวัสดิการและผดุงเกียรติของสมาชิก
- (๔) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม
- (๕) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการทางด้านวิชาการต่าง ๆ แก่ประชาชน และองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับวิทยาการและ เทคโนโลยีทางวิศวกรรม
- (๖) ให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาด้านวิศวกรรมรวมทั้งด้านเทคโนโลยีของประเทศ
- (๗) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของประเทศไทย
- (๘) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

LIR

มาตรา ๕ สมาชิกพรรคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม
- (๒) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพ

วิศวกรรมควบคุม

- (๔) รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม
- (๕) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดตั้งและการเลิกสาขาวิชาชีพวิศวกรรม

ควบคุม

- (๖) ออกข้อบังคับสมาชิกพรรคว่าด้วย

(ก) การกำหนดลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ (๗)

(ข) การรับสมัครเป็นสมาชิก ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุงและ

ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก

(ค) การเลือกและการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๓๒

(ง) การออกใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต

และการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

(จ) คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากการดำรงตำแหน่ง
ของผู้ตรวจตามมาตรา ๒๑ วรคสอง

(ฉ) คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม
แต่ละระดับตามมาตรา ๔๖

(ช) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
วิศวกรรมควบคุมตามมาตรา ๔๗

(ซ) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพวิศวกรรม และการประพฤติผิดจรรยาบรรณ
อันจะนำมาซึ่งความเสียหายแก่เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

(๗) มาตรฐานในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

(๘) การประชุมของที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกร

(๙) การใด ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับสมาชิกพรรคนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษ และเมื่อได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๐ สภาวิศวกรอาจมีรายได้ดังนี้

- (๑) ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายพระราชบัญญัตินี้
- (๒) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (๓) ผลประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สินและการดำเนินกิจการของสภาวิศวกร
- (๔) ทรัพย์สินที่ได้รับบริจาคและการช่วยเหลือ
- (๕) ดอกผลของเงินและทรัพย์สินตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีเป็นประธานกฤษฎีกาแห่งสภาวิศวกร และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

สมาชิก

มาตรา ๑๒ สมาชิกสภาวิศวกรมีสามประเภท ดังนี้

- (๑) สมาชิกสามัญ
- (๒) สมาชิกกิตติมศักดิ์
- (๓) สมาชิกสมทบ

มาตรา ๑๓ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
- (๒) มีสัญชาติไทย
- (๓) มีความรู้ในวิชาชีพวิศวกรรมโดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร

หรือวุฒิบัตรในวิชาชีพวิศวกรรมศาสตร์ที่สภาวิศวกรรับรอง

- (๔) เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพที่สภาวิศวกรรับรอง

(๕) ไม่เป็นผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
(โปรดพิทักษ์)

วิศวกร/11

(๖) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่เป็น
การประทุษร้ายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

(๗) ไม่เป็นผู้มีจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นโรคที่กำหนด
ในข้อบังคับสภาวิศวกร

สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกรแต่งตั้ง

สมาชิกสมทบต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง

(๑) (๒) (๕) (๖) และ (๗)

มาตรา ๑๔ สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญ มีดังต่อไปนี้

(๑) มีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการประชุมใหญ่สภาวิศวกร

(๒) มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในการประชุมใหญ่สภาวิศวกร

(๓) แสดงความเห็นและซักถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาวิศวกร
ส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และในกรณีที่มีสมาชิกร่วมกันตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป
เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาวิศวกร คณะกรรมการ
ต้องพิจารณา และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบโดยมีชักช้า

(๔) เลือก รับเลือกตั้ง หรือรับแต่งตั้งเป็นกรรมการ

(๕) ชำระค่าจดทะเบียนสมาชิกและค่าบำรุงตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

(๖) ปฏิบัติซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพและปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกกิตติมศักดิ์หรือสมาชิกสมทบไม่มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ
เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ตาม (๒) และ (๔)

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกบอกล้มเลิกเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ เพราะขาดคุณสมบัติตาม

มาตรา ๑๓ เมื่อครบกำหนดสมาชิกสามัญและสมาชิกสมทบ แล้วแต่กรณี

(๔) ที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกรมีมติเพิกถอนการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

(๕) ไม่ชำระค่าจดทะเบียนสมาชิกหรือค่าบำรุงตามมาตรา ๑๔ (๕)

มาตรา ๑๖ ให้มีการประชุมสามัญเป็นการประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้ง การประชุมใหญ่คราวอื่นนอกจากนี้เรียกว่า การประชุมใหญ่วิสามัญ

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่ตามที่จำเป็น

สมาชิกสามัญอาจขอให้ประชุมใหญ่วิสามัญได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับสภาผู้แทนราษฎร ในการนี้ คณะกรรมการต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำร้องขอ

มาตรา ๑๘ ในการประชุมใหญ่สภาผู้แทนราษฎร ถ้าสมาชิกสามัญมาประชุม ไม่ครบจำนวนสองร้อยคนและการประชุมใหญ่นั้นได้เรียกตามคำร้องขอของสมาชิกก็ให้งดการประชุม แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่ที่สมาชิกมิได้เป็นผู้ร้องขอ ให้เลื่อนการประชุมนั้นออกไป โดยให้นายกสภาผู้แทนราษฎรเรียกประชุมใหญ่อีกครั้งภายในสี่สิบห้าวัน การประชุมใหญ่ครั้งใหม่นี้ ไม่ว่าจะมิใช่สมาชิกสามัญมาประชุมจำนวนเท่าใดก็ได้ถือเป็นองค์ประชุมได้ แต่การประชุมในครั้งนี้อาจดำเนินการได้เฉพาะ เรื่องที่กำหนดไว้ตามระเบียบวาระการประชุมที่ได้แจ้งไว้ในการประชุมใหญ่ที่ได้เลื่อนไปนั้น

มาตรา ๑๙ ในการประชุมใหญ่สภาผู้แทนราษฎร ให้นายกสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่นายกสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อุปนายกสภาผู้แทนราษฎรผู้ทำการแทนตามมาตรา ๓๔ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาผู้แทนราษฎร และอุปนายกสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกที่มาประชุม เลือกสมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๒๐ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ให้มีการอันพึงกระทำได้แก่

- (๑) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการ
- (๒) พิจารณาและอนุมัติงบดุลประจำปีของสภาผู้แทนราษฎร
- (๓) ตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดคำตอบแทนผู้สอบบัญชี

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
(โปรดพลิก)

มาตรา ๒๑ ให้ผู้ตรวจคนหนึ่งหรือหลายคนตามที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกร
แต่งตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก

คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากการดำรงตำแหน่ง
ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

ผู้ตรวจมีอำนาจหน้าที่ตรวจการดำเนินงานของคณะกรรมการแล้วทำรายงาน
เสนอต่อที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกร

มาตรา ๒๒ ในการตรวจการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้ผู้ตรวจ
มีอำนาจเข้าไปตรวจในสถานที่ทำการงานต่าง ๆ ของสภาวิศวกรในระหว่างเวลา
ทำงานได้ และให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ หรือให้คำชี้แจงแก่
ผู้ตรวจตามควรแก่กรณี

มาตรา ๒๓ กรรมการ อุตกรรมการ เจ้าหน้าที่สภาวิศวกร ลูกจ้าง
และตัวแทนของสภาวิศวกรมีหน้าที่ส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งตนเก็บรักษาหรือ
อยู่ในอำนาจของตนให้แก่ผู้ตรวจ และให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ
ในกิจการของสภาวิศวกร ทั้งนี้ เมื่อผู้ตรวจร้องขอ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่น่าจะเห็นว่าคณะกรรมการมิได้ดำเนินการตามแผนการ
ดำเนินงานประจำปีหรือดำเนินการไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือขัดต่อ
วัตถุประสงค์ของสภาวิศวกร ให้ผู้ตรวจแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกรหรือสมาชิกสามัญ
ตามที่ตนเห็นสมควร เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

หมวด ๓
คณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการสภาวิศวกร ประกอบด้วย

(๑) กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และมีได้ดำรงตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสิบคน

(๒) กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และดำรงตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษา จำนวนห้าคน

(๓) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสมาชิกสามัญโดยการเสนอชื่อของสถานวทยพิเศษ จำนวนห้าคน

มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีการแต่งตั้งกรรมการและทราบผลการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๕ แล้ว ให้สถานวทยพิเศษกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการภายในสามสิบวัน และให้ถือว่าวันประชุมดังกล่าวเป็นวันเริ่มวาระของการอยู่ในตำแหน่งกรรมการ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาวิศวกร อุปนายกสภาวิศวกรคนหนึ่ง และอุปนายกสภาวิศวกรคนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นายกสภาวิศวกรเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ เหนรัญญิกตำแหน่งละหนึ่งคน และอาจเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้นายกสภาวิศวกรมีอำนาจถอดถอนเลขาธิการ เหนรัญญิก และตำแหน่งอื่นตามวรรคสองออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

นายกสภาวิศวกร อุปนายกสภาวิศวกรคนหนึ่ง และอุปนายกสภาวิศวกรคนที่สองให้ดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้ง

เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิศวกรพ้นจากหน้าที่ให้เลขาธิการ เหนรัญญิก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสองพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๒๘ กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับสามัญวิศวกรมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี หรือระดับวุฒิวิศวกร
- (๒) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

มาตรา ๒๙ กรรมการให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งจะดำรงตำแหน่งเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕
- (๒) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๘
- (๓) ลาออก
- (๔) สภาวิศวกรมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม
- (๕) ตำแหน่งกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งว่างลงรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งทั้งหมดและวาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน
- (๖) รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๗

มาตรา ๓๑ เมื่อตำแหน่งกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการเลือกสมาชิกผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๕ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลง แต่ถ้าวาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะให้มีการเลือกกรรมการแทนหรือไม่ก็ได้

LIRT

ในกรณีตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่งว่างลงรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งทั้งหมดและวาระของกรรมการเหลืออยู่ตั้งแต่เก้าสิบวันขึ้นไปให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการขึ้นแทนตำแหน่งกรรมการที่ว่าง

ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกหรือเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๒ การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๑) และ (๒) การเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ และการเลือกหรือการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๓๑ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาวิศวกร

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาวิศวกร
- (๒) สอดส่องดูแลและดำเนินการทางกฎหมายกับผู้กระทำการขัดต่อพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ออกระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการใด ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกรมอบหมาย

มาตรา ๓๔ นายกสภาวิศวกร อุปนายกสภาวิศวกรคนหนึ่ง อุปนายกสภาวิศวกรคนที่สอง เลขานุการ และ เหรัญญิก มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) นายกสภาวิศวกรมีอำนาจหน้าที่
 - (ก) เป็นผู้แทนสภาวิศวกรในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก
 - (ข) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการและที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกร
 - (ค) ดำเนินกิจการของสภาวิศวกรให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ
- (๒) อุปนายกสภาวิศวกรคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยนายกสภาวิศวกรในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายกสภาวิศวกรตามที่นายกสภาวิศวกรมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิศวกรเมื่อนายกสภาวิศวกรไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
- (๓) อุปนายกสภาวิศวกรคนที่สองเป็นผู้ช่วยนายกสภาวิศวกรในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายกสภาวิศวกรตามที่นายกสภาวิศวกรมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาวิศวกรเมื่อนายกสภาวิศวกร และอุปนายกสภาวิศวกรคนหนึ่ง ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) เกษณีการมีอำนาจหน้าที่

(ก) ความคุ้มภัยกับปัญญาเจ้าหน้าที่สภาวิศวกรทุกระดับ

(ข) เป็นเลขานุการในที่ประชุมคณะกรรมการและที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกร

(๕) เสร็จสิ้นการมีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการบัญชี การเงิน

และภาระงานของสภาวิศวกร

นายกสภาวิศวกรอาจมอบหมายให้อุปนายก กรรมการ เลขานุการ เสร็จสิ้นการ หรือเจ้าหน้าที่ของสภาวิศวกรกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนได้ตามที่กำหนดใน ข้อบังคับสภาวิศวกร

หมวด ๔

การดำเนินการของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า หนึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้นายกสภาวิศวกรเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่นายกสภาวิศวกร ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้อำนวยการสภาวิศวกรผู้ทำการแทน ตามมาตรา ๓๔ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาวิศวกรและอุปนายกสภาวิศวกร ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือก กรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมถ้าถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการ ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีที่สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๕ (๓) มติของที่ประชุม ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มาประชุม

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

วิธาน/18

มาตรา ๓๖ สภานายกพิเศษจะเข้าร่วมการประชุม และชี้แจงแสดง
ความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาวิศวกร
ในเรื่องใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๓๗ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการ
จัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกร เมื่อที่ประชุมมีมติ
เห็นชอบแล้วจึงจะดำเนินงานได้

ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงานของคณะกรรมการ
ในปีที่ล่วงมา คำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย พร้อมด้วยงบดุลและบัญชีรายได้และรายจ่าย
ประจำปีซึ่งผู้สอบบัญชีความเหมาะสมว่าด้วยผู้สอบบัญชีรับรอง เสนอต่อที่ประชุมใหญ่
สภาวิศวกรภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

มาตรา ๓๘ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณา
หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการได้

การประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการ

มาตรา ๓๙ ให้มีสำนักงานสภาวิศวกรทำหน้าที่ธุรการต่าง ๆ ให้แก่
คณะกรรมการและสภาวิศวกร

มาตรา ๔๐ ให้นายกสภาวิศวกรแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานสภาวิศวกรตาม
มติของคณะกรรมการจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย บุคคลวิกลจริต หรือคนไร้ความสามารถ
หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ
สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) คุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดค่าจ้าง และเงื่อนไขอื่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าสำนักงานสภาวิศวกรให้เป็นไปตามแบบ สัญญาจ้างที่สภาวิศวกรกำหนด

มาตรา ๔๒ หัวหน้าสำนักงานสภาวิศวกรมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ควบคุมรับผิดชอบงานธุรการทั่วไปของสภาวิศวกร
- (๒) ดูแลรักษาทะเบียนสมาชิก ทะเบียนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุม และทะเบียนอื่น ๆ ของสภาวิศวกร
- (๓) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสภาวิศวกร
- (๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการมอบหมาย

หมวด ๕

ข้อบังคับสภาวิศวกร

มาตรา ๔๓ ร่างข้อบังคับสภาวิศวกรจะ เสนอได้ก็แต่โดยคณะกรรมการ หรือสมาชิกสามัญ

การ เสนอร่างข้อบังคับสภาวิศวกรของสมาชิกสามัญจะกระทำได้ เมื่อมี สมาชิกสามัญจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนรับรอง

ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่สภาวิศวกร เพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับ สภาวิศวกรที่มีการ เสนอตามความเหมาะสมแก่กรณี การพิจารณาร่างข้อบังคับสภาวิศวกร จะ เสนอเป็นวาระจริงไม่ได้ แต่ต้องกำหนดเป็นวาระอันหนึ่งอันใดประชุมให้ชัดเจนและ เสนอร่างข้อบังคับสภาวิศวกรที่เสนอไว้พร้อมกันด้วย

LIRT

มาตรา ๔๔ เมื่อที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกรมีมติให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับสภาวิศวกรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกสามัญที่เข้าประชุม ให้นายกสภาวิศวกรเสนอร่างข้อบังคับสภาวิศวกรต่อสภานายกพิเศษโดยไม่ชักช้า สภานายกพิเศษอาจยับยั้งร่างข้อบังคับนั้นได้แต่ต้องแสดงเหตุผลโดยแจ้งชัด ในกรณีที่มีตัวยับยั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับที่นายกสภาวิศวกรเสนอ ให้ถือว่าสภานายกพิเศษให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับนั้น

ถ้าสภานายกพิเศษยับยั้งร่างข้อบังคับใด ให้คณะกรรมการประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการยับยั้ง ในการประชุมครั้งหลังนี้ ถ้ามีเสียงยืนยันมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งคณะ ให้ถือว่าร่างข้อบังคับนั้นได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษแล้ว

หมวด ๖

การควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือแสดงตัววิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นวิศวกรหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาวิศวกร

มาตรา ๔๖ ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมแต่ละสาขามี ๔ ระดับ คือ

- (๑) วุฒิศวกร
- (๒) สามัญวิศวกร
- (๓) ภาควิศวกร
- (๔) ภาควิศวกรพิเศษ

คุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมแต่ละระดับให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(โปรดพลิก)

วิศวกร/21

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ทั้งนี้ รวมถึงการใช้ จ้างวาน หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวให้ของตน เว้นแต่ผู้ได้รับบัตรหรือหนังสืออนุมัติเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมสาขานั้น ๆ จากสภาวิศวกรหรือสถาบันที่สภาวิศวกรรับรอง หรือผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

มาตรา ๔๘ การออกใบอนุญาต การทบทวีใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต และการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

มาตรา ๔๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิศวกร และนำพาสมาชิกภาพเมื่อใดได้รับอนุญาตของผู้ขึ้นสิ้นสุดลง

ความในวรรคสองมิใช่ให้บังคับกับผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีได้มีสัญชาติไทย หรือที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นนิติบุคคล ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีทุนเป็นของคนต่างด้าว จำนวนเท่าใด นิติบุคคลนั้นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

(๒) ผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง หรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน กรรมการผู้จัดการของบริษัท หรือผู้มีอำนาจบริหารของผู้เดียวของนิติบุคคล เป็นผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพวิศวกรรมตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิศวกร

LIRT

วิชาการ/๒๒

มาตรา ๕๑ บุคคลใดพบการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพวิศวกรรมของผู้ได้รับใบอนุญาต บุคคลนั้นก็มีสิทธิกล่าวหาผู้ได้รับใบอนุญาตผู้นั้นโดยทำเรื่องยื่นต่อคณะกรรมการ

การถอนการกล่าวหาที่ได้ยื่นไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๒ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วยประธานกรรมการจรรยาบรรณคนหนึ่ง และกรรมการจรรยาบรรณตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด แต่ไม่น้อยกว่าสามคน

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณตามมติของที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกรจากสมาชิกซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี
- (๒) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณ

มาตรา ๕๓ กรรมการจรรยาบรรณให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณใหม่

มาตรา ๕๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ลาออก
- (๒) สภาวิศวกรสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง
- (๔) สภาวิศวกรมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม

LIR

Legislative Institutional Repository (ประเทศไทย)

วิศวกร/23

มาตรา ๕๕ เมื่อตำแหน่งกรรมการจรรยาบรรณว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งซ่อม เว้นแต่วาระของกรรมการจรรยาบรรณเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะดำเนินการแต่งตั้งซ่อมหรือไม่ก็ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเพื่อรับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งคนแทน

มาตรา ๕๖ คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพติดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพวิศวกรรมวิชาชีพพิจารณาและ วินิจฉัยของคณะกรรมการจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการจรรยาบรรณ

มาตรา ๕๗ คณะกรรมการจรรยาบรรณจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา วินิจฉัยหรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการจรรยาบรรณได้ การปฏิบัติกรของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการจรรยาบรรณ

มาตรา ๕๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจรรยาบรรณ และของคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้ง ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดคนหนึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา แต่ถือเป็นการมีคำสั่งต่อบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาทนายคดีแพ่งหรือผู้ซึ่งสภานายกพิเศษมอบหมาย

มาตรา ๕๙ ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณแจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งส่งสำเนาเรื่องข้อกล่าวหาให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกกล่าวหาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเริ่มพิจารณา

ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิคำชี้แจงหรือนำพยานหลักฐานใด ๆ ส่งให้คณะกรรมการจรรยาบรรณภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับแจ้งจากประธานกรรมการจรรยาบรรณหรือภายในเวลาที่คณะกรรมการจรรยาบรรณกำหนด

LIRT

มาตรา ๖๐ คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ยกข้อกล่าวหา
- (๒) ตักเตือน
- (๓) ภาคทัณฑ์
- (๔) พักใช้ใบอนุญาตที่กำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปี
- (๕) เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๖๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา ๖๐ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) อาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาดต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

การอุทธรณ์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพ คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๒ ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ใดประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือแสดงตัววิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นวิศวกรหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมอื่นเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าว ให้คณะกรรมการสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๖๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะยื่นขอรับใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นห้าปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษเพิกถอนใบอนุญาต

ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ผู้บริหารของนิติบุคคล และพนักงานหรือลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือนิติบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำอันเป็นเหตุให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือนิติบุคคลนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาต และห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ผู้บริหารของนิติบุคคล พนักงาน หรือลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือนิติบุคคล ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะพ้นห้าปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษเพิกถอนใบอนุญาต

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(โปรดคลิก)

หมวด ๗
การกำกับดูแล

มาตรา ๖๔ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลการดำเนินงานของสภาวิศวกรและการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

(๒) สั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาวิศวกรและการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

(๓) สั่งเป็นหนังสือให้กรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสภาวิศวกรและขอให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของคณะกรรมการก็ได้

(๔) สั่งเป็นหนังสือให้สภาวิศวกรระงับหรือแก้ไขการกระทำใด ๆ ที่ปรากฏว่าขัดต่อวัตถุประสงค์ของสภาวิศวกร กฎหมาย หรือข้อบังคับสภาวิศวกร

มาตรา ๖๕ เพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา และมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานในสำนักงานของสภาวิศวกรในสถานที่ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมได้ในระหว่างเวลาทำการ หรือให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องชี้แจงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ยังขอ ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๖๖ ในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้แสดงบัตรประจำตัว
ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๗ เมื่อปรากฏว่าสภาวิศวกรไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๖๔ หรือกระทำการใด ๆ อันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชนหรือเป็นอันควรยับยั้งความมั่นคงของรัฐ ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี
มีอำนาจสั่งให้กรรมการคนหนึ่งคนใดพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา ๖๗ ให้กรรมการทั้งหมด
ของสภาวิศวกรพ้นจากตำแหน่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกสามัญของสภาวิศวกร
เท่าจำนวนกรรมการที่จะมีได้ตามมาตรา ๒๕ เป็นกรรมการชั่วคราวแทนกรรมการที่พ้น
จากตำแหน่งในวันเดียวกันกับวันที่รัฐมนตรีมีคำสั่งให้กรรมการพ้นจากตำแหน่ง

ให้กรรมการชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการเพียงเท่าที่
จำเป็นและดำเนินการเรียกประชุมสมาชิกสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรี
มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการชั่วคราว เพื่อให้มีการเลือกตั้งและแต่งตั้งกรรมการใหม่ตาม
มาตรา ๒๕

เมื่อกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่แล้ว ให้กรรมการชั่วคราวซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง
พ้นจากตำแหน่ง

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

LIPT

(โปรดพลิก)
Legislative Institutional Repository of Thailand
วิศวกร/27

มาตรา ๗๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการจรรยาบรรณ หรือคณะกรรมการความมาตรา ๕๘ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้หุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ผู้แทนของนิติบุคคลหรือผู้ซึ่งมีส่วนในการกระทำความผิดดังกล่าวมีความผิดในฐานะ เป็นผู้ร่วมกระทำความผิด ผู้ใช้ให้กระทำความผิด ผู้โฆษณาหรือประกาศให้กระทำความผิด หรือผู้สนับสนุนกระทำความผิด แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติความผิดนั้น และสำหรับนิติบุคคล ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของอัตราโทษปรับสำหรับความผิดนั้นด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๔ ให้คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับสภาวิศวกรรมการตามมาตรา ๙ (๖) เท่าที่จำเป็น เพื่อใช้ในการชั่วคราว ข้อบังคับดังกล่าวให้มีผลใช้บังคับจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับนั้น

การเลือกตั้งและแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๕ ให้กระทำให้เสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ ให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นสมาชิกสามัญของสภาวิศวกรตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้สมาชิกภาพของสมาชิกตามวรรคหนึ่งเป็นอันสิ้นสุดลง เว้นแต่จะสมัครและได้เป็นสมาชิกของสภาวิศวกรตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๖ ให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทวิศวกรรมสามัญวิศวกร ภาควิศวกร หรือใบอนุญาตพิเศษตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ และใบอนุญาตนั้นยังคงใช้ได้ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับวุฒิศวกรสามัญวิศวกร ภาควิศวกร หรือภาควิศวกรพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ตามมาตรา ๒๘ (๑) ให้ถือว่ากำหนดเวลาที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทสามัญวิศวกรตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นกำหนดเวลาที่ได้รับใบอนุญาตระดับสามัญวิศวกรตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๗ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๘ ให้ถือว่าการกระทำผิดมรรยาทหรือข้อกำหนดและเงื่อนไข
ในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕
ซึ่งได้กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ได้มีการดำเนินการตาม
พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นการประพฤติดิจรบรรณแห่ง
วิชาชีพวิศวกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดมรรยาท หรือข้อกำหนดและเงื่อนไข
ในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าการ
ดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำเนินการต่อไป
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

4 n

(นางบุษกร กลสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

(ก) ระดับวุฒิวิศวกร อายุ ๕ ปี	๑๐,๐๐๐ บาท
(ข) ระดับสามัญวิศวกร	๗,๕๐๐ บาท
(ค) ระดับภาคีวิศวกร	๕,๐๐๐ บาท
(ง) ระดับภาคีวิศวกรพิเศษ	๕,๐๐๐ บาท

(๒) ค่าต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

ที่ขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตหมดอายุ

(ก) ระดับวุฒิวิศวกร	๓,๐๐๐ บาท
(ข) ระดับสามัญวิศวกร	๒,๐๐๐ บาท
(ค) ระดับภาคีวิศวกร	๑,๐๐๐ บาท
(ง) ระดับภาคีวิศวกรพิเศษ	๑,๐๐๐ บาท

สำหรับผู้ที่ขอต่ออายุใบอนุญาตหลังจากใบอนุญาตหมดอายุ

ให้เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียม	๒,๐๐๐ บาท

(๓) ค่าหนังสือรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ
วิศวกรรมควบคุม

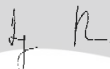
๑๐,๐๐๐ บาท

(๔) ใบแทนใบอนุญาตหรือหลักฐานรับรองการได้รับใบอนุญาต

๕๐๐ บาท

(๕) ค่าทดสอบความรู้ในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางบุษกร กลสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญเลขาธิการอ่านสารบบ
นายจันทน์ สวมประคำ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการ
วุฒิสภา) :

“สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ รวมสี่ฉบับ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติ
รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ทั้งสี่ฉบับ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๓๔ วันพุธที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง
เพื่อพิจารณา โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการ
พิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญ
ทั่วไป) วันพุธที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภา
เพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๘ เมษายน ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิศวกร
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายด้วยวิชาชีพวิศวกรรม

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันวิทยาการด้านวิศวกรรมมีความเจริญก้าวหน้าไปมาก และมีรายละเอียดที่ลึกซึ้งมากขึ้น ไม่ว่าในด้านวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหการ และอื่น ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน ได้มาก อันสมควรมีการควบคุมเพื่อถ่วงดุลของความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพ และเพื่อติดตามดูแลการประกอบวิชาชีพให้ใกล้ชิดกว่าที่เป็นมาแต่เดิม ประกอบกับองค์กรวิชาชีพวิศวกรรมได้ก่อตั้งมานานจนเป็นปึกแผ่นแล้ว สมควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมรวมตัวกันเป็นองค์กรเข้ามามีส่วนช่วยรัฐในการควบคุมดูแลเพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้น อนึ่ง ประเทศไทยคงต้องเปิดเสรีทางการค้าและบริการในไม่ช้านี้ สมควรให้ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมคุณภาพการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้พร้อมที่จะแข่งขันกับต่างประเทศได้ สมควรปรับปรุงกฎหมายด้วยวิชาชีพวิศวกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

- ๑๓/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคอกเตอร์วิจิตรครับ

นายวิจิตร ศรีสอ้าน : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม วิจิตร ศรีสอ้าน สมาชิกวุฒิสภา กระผมเห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และสนับสนุน ขอฝากข้อสังเกต ๕ ประการครับ

ประการแรก ในมาตรา ๕ ซึ่งได้มีการกำหนดเรื่อง มาตรฐาน จรรยาบรรณ วิชาชีพวิศวกรรม โดยให้มีฐานะเป็นข้อบังคับของสภาวิศวกรตาม (๖) ข้อ (๗) และ (๘) เป็นต้น กระผมขอฝากข้อสังเกตว่า เรื่องของจรรยาวิชาชีพของวิชาชีพสำคัญ เช่น วิศวกร และวิชาชีพสำคัญอื่น ที่มีผลที่จะใช้ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพ แล้วก็มีบทที่จะลงโทษอันเนื่องมาจากการละเมิดจรรยาบรรณด้วย กรณีนี้ควรหรือไม่ที่จะเป็นแค่เพียงข้อบังคับ ซึ่งโดยปกติแล้วเรื่องซึ่งมีผลที่เป็นคุณและโทษต่อสมาชิกและสาธารณชนมีส่วนรับผลการควบคุมเช่นนี้ด้วยในฐานะผู้รับบริการ น่าจะเป็นกฎหมายชั้นรอง อาจจะเป็นกฎกระทรวง อาจจะเป็นพระราชกฤษฎีกามากกว่าข้อบังคับหรือไม่ ก็ขอฝากไว้เป็นประเด็นแรกเพื่อกรมการจะได้ช่วยดูครับ

ประการที่ ๒ ก็ในมาตรา ๑๑ ที่กำหนดให้รัฐมนตรี ซึ่งก็เข้าใจว่าเป็นรัฐมนตรีที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ก็คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นสถานายกพิเศษแห่งสภาวิศวกร และก็มีอำนาจตามที่บัญญัติ กระผมไปอ่านดูแล้วก็มีอำนาจอยู่ ๓ อย่างในฐานะสถานายก จะไปเข้าประชุมชี้แจงเสนอความเห็นได้ มีมติกับเขาไม่ได้ เป็นผู้นำตั้งประชุมในการประชุมครั้งแรกของสภาวิศวกรที่ได้รับเลือกภายใน ๓๐ วัน ทำหน้าที่คล้าย ๆ เลขานุการสมาคม และก็มีหน้าที่ที่ ๓ คือเรื่องที่จะเสนอสมาชิกสามัญเข้าไปเป็นสภาวิศวกร ๕ คน กระผมว่าหน้าที่ที่ ๓ นี้่าคิดนะครับ ต้องยอมรับว่ารัฐมนตรีนั้นเป็นนักการเมืองแน่นอน และการที่องค์กรวิชาชีพที่ ๑ ใน ๔ ของสมาชิกมาจากการเสนอแต่งตั้งของสถานายกพิเศษซึ่งเป็นรัฐมนตรีนั้น จะเปิดทางให้มีการดั่งบุคคลในลักษณะที่เป็นเชิงการเมืองหรือไม่ เปิดทางตรงนี้ไว้แค่ไหน กับอีกบทบาทหนึ่งกระผมรู้สึกว่า ๒ บทบาทนี้ น่าจะแยกกัน ปล่อยให้สภาเขาเป็นสภาทางวิชาชีพโดยสมบูรณ์ เพราะในหมวด ๑ ตั้งแต่มาตรา ๖๔ ถึงมาตรา ๖๘ รัฐมนตรีที่รักษาการ คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้กำกับสภาวิศวกรอยู่แล้วนะครับ ซึ่งก็แสดงว่าในกฎหมายนี้รัฐมนตรีที่รักษาการจะมี

หมวด ๒ ใน ~~ข้อ~~ ๒๖ ในหนึ่งทำหน้าที่สถานนายกพิเศษ อีกในหนึ่งทำหน้าที่ผู้กำกับ กระผม
 ยังนี้เห็นว่าน่าจะคงความเป็นผู้กำกับเอาไว้เดิมที่ตามหมวด ๑ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ ก็เป็น
 อำนาจที่กว้างขวางพอสมควร และปล่อยให้เรื่องที่จะต้องมีสถานนายกพิเศษซึ่งเป็นนายก
 นอกสภา เพราะเข้าประชุมกับเขาไม่ได้ นอกจากไปเสนอความเห็น ก่อนข้างจะเป็น
 ตำแหน่งพิธีการ เป็นหน้าที่ของสภาของเขาไป น่าจะเหมาะสมกว่า ขอฝากเป็นข้อสังเกต
 ประการที่ ๒

ประการที่ ๓ ในมาตรา ๑๘ ในเรื่องเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ เขียนเหมือน
 กับสมาคมเขียนเลขครับ ~~แล้วสมาคม~~ ~~ที่~~ ~~ก็~~ ~~แก้~~ ~~กัน~~ ~~ไป~~ ~~แล้ว~~ ~~ตอน~~ ~~นี้~~ ~~ที่~~ ~~นอก~~ ~~กว่า~~ ~~การ~~ ~~ประชุม~~ ~~ใหญ่~~
~~นั้น~~ ~~เมื่อ~~ ~~เชิญ~~ ~~ประชุม~~ ~~แล้ว~~ ~~ไม่~~ ~~ครบ~~ ~~จำนวน~~ ~~๒๐๐~~ ~~คน~~ ~~ก็~~ ~~ต้อง~~ ~~เลื่อน~~ ~~เมื่อ~~ ~~เลื่อน~~ ~~แล้ว~~ ~~เรียก~~ ~~ประชุม~~
 อีกครั้งหนึ่งภายใน ๔๕ วัน การประชุมใหญ่ครั้งนี้ไม่ว่าจะมีสมาชิกสามัญมาประชุมจำนวน
 เท่าไรก็ให้ถือเป็นองค์ประชุมได้ มากนเคียวก็ประชุมได้ ~~ซึ่ง~~ ~~ใน~~ ~~สภา~~ ~~วิชา~~ ~~ชีพ~~ ~~ซึ่ง~~ ~~มี~~ ~~อำนาจ~~
 หน้าที่กว้างขวาง มีอำนาจหน้าที่ให้ ~~คุณ~~ ~~ให้~~ ~~ไทย~~ ~~กับ~~ ~~คน~~ ~~ด้วย~~ แล้วการประชุมใหญ่คือการ
 ประชุมที่สำคัญที่สุด การที่ไม่ครบครั้งแรกและครั้งที่ ๒ ไม่กำหนดอะไรเลย มาก่อนก็เป็น
 องค์ประชุม นั้น คิดว่าไม่น่าจะเหมาะสมกับสภาวิชาชีพซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมาย มีอำนาจให้คุณ
 ให้โทษ ถ้าเป็นสภาแก่แพทย์คงไม่เป็นไร เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นประเด็นที่ ๓ ครับ

ประเด็นที่ ๔ คือเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ ทั้งหมด ๒๐ คน ~~ที่~~ ~~จะ~~ ~~รับ~~ ~~มา~~ ~~จาก~~ ~~สมาชิก~~ ~~สามัญ~~ ~~เขา~~ ~~เลือก~~ ~~กัน~~ ~~ของ~~ ๑๐ คน แต่ห้ามไว้ว่า ๑๐ คนนี้จะดำรงตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ อีก ๕ คนมาจากสมาชิกสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษา ก็คงจะเป็นพวกอาจารย์ ซึ่งก็จะแทนฝ่ายผลิต (๓) อีก ๕ คน ~~มี~~ ~~รัฐมนตรี~~ ~~แต่งตั้ง~~ ~~คณะ~~ ~~รัฐมนตรี~~ ~~แต่งตั้ง~~ ~~จาก~~ ~~สมาชิก~~ ~~สามัญ~~ ซึ่งเสนอชื่อโดยสภานายกพิเศษ ก็ยังต้องเป็นสมาชิกสามัญอยู่ ~~ที่~~ ~~แสดง~~ ~~ว่า~~ ๒๐ คนนี้เป็นวิศวกรทั้งหมด แต่ ~~ที่~~ ~~มี~~ ~~ที่~~ ~~มา~~ ~~ต่าง~~ ~~กัน~~ ๑๐ คน ~~นั้น~~ ~~สมาชิก~~ ~~เลือก~~ ~~จาก~~ ~~ผู้~~ ~~ที่~~ ~~ไม่ใช่~~ ~~เป็น~~ ~~อาจารย์~~ อีก ๕ เลือกจากผู้ที่ ~~เป็น~~ ~~อาจารย์~~ อีก ๕ เลือกจากใครก็ได้ที่เป็นสมาชิกสามัญ กระผมมีความรู้เกี่ยวกับการตั้งสภาอุปนี้ ทั้ง ๆ ที่กระผมเห็นด้วยในหลักการว่า สมาชิกควรจะเป็นผู้ควบคุมดูแลการประพฤติปฏิบัติมาตรฐานวิชาชีพเอง แต่ถ้ามั่นไปทั้งหมดร้อยเปอร์เซ็นต์ก็เป็นองค์กรปิด แล้วปัญหานั้นที่เกิดขึ้นก็คือความเป็นองค์กรปิดนี้ บางทีตามความก้าวหน้า ความทันสมัยไม่ทัน แล้ว ~~ตัว~~ ~~คณะ~~ ~~นี้~~ ~~ก็~~ ~~เป็น~~ ~~ข้อ~~ ~~ขัด~~ ~~แย้ง~~ ~~พอสมควร~~ ~~ของ~~ ~~หลาย~~ ~~องค์กร~~ ~~วิชาชีพ~~ ~~ที่~~ ~~ผ่าน~~ ~~มหาวิทยาลัย~~ ~~เขา~~ ~~ล้ำ~~ ~~หน้า~~ ~~ไป~~ ~~มาก~~ เขามีแนวความคิดใหม่ ๆ องค์กรวิชาชีพก็กำหนดไว้เหมือน ๒๐ ปีที่แล้วไม่ได้เปลี่ยนแปลง กับประการที่ ๒ ก็มีปัญหายอยู่ว่า การที่จะดูแลมาตรฐานวิชาชีพนี้จะต้องพึ่งจากผู้ใช่และผู้รับบริการอยู่ด้วย ซึ่งในทางที่ดีการจะมีสภาวิศวกรนั้นคงไม่ใช่หมายความว่าแค่เพียงจะควบคุมสมาชิก แต่ ~~มัน~~ ~~จะมี~~ ~~ลักษณะ~~ ~~ของ~~ ~~การ~~ ~~คุ้มครอง~~ ~~ผู้บริโภค~~ ~~อยู่~~ ~~ด้วย~~ ~~อีก~~ ~~ลักษณะ~~ ~~หนึ่ง~~ ~~เพื่อ~~ ~~ให้~~ ~~ผู้~~ ~~ใช้~~ ~~บริการ~~ ~~เขา~~ ~~ได้รับ~~ ~~บริการ~~ ~~ตาม~~ ~~มาตรฐาน~~ ~~วิชาชีพ~~ ~~ที่ดี~~ กระผมยังเสียดยว่ามาตรา ๒๕ นี้ ถ้าจะให้ ~~มี~~ ~~ผู้~~ ~~ที่~~ ~~เป็น~~ ~~บุคคล~~ ~~ผู้~~ ~~ทรง~~ ~~คุณ~~ ~~วุฒิ~~ ~~ภายนอก~~ ~~วิชาชีพ~~ ~~แต่~~ ~~เกี่ยวข้อง~~ เช่น กลุ่มหรือนิติบุคคลที่เป็นแหล่ง ~~ผู้~~ ~~ใช้~~ ~~วิศวกร~~ ~~เข้ามา~~ ~~อยู่~~ ~~ใน~~ ~~นี้~~ ~~ด้วย~~ ~~จำนวน~~ ~~น้อย~~ ~~ไม่ใช่~~ ~~จำนวน~~ ~~มาก~~ ~~จะเป็น~~ ~~๓~~ ~~คน~~ ~~๕~~ ~~คน~~ ~~ก็~~ ~~แล้ว~~ ~~แต่~~ ~~จะ~~ ~~ทำ~~ ~~ให้~~ ~~องค์กร~~ ~~นี้~~ ~~มี~~ ~~ลักษณะ~~ ~~เป็น~~ ~~องค์กร~~ ~~เปิด~~ ~~มากขึ้น~~ ~~แล้ว~~ ~~ก็~~ ~~จะ~~ ~~ทำ~~ ~~ให้~~ ~~การ~~ ~~ดูแล~~ ~~มาตรฐาน~~ ~~วิชาชีพ~~ ~~มาตรฐาน~~ ~~ที่~~ ~~ไป~~ ~~เกี่ยวกับ~~ ~~ทาง~~ ~~วิชาการ~~ ~~ด้วย~~ ~~เป็น~~ ~~ไป~~ ~~โดย~~ ~~รอบ~~ ~~คอบ~~ ~~ขึ้น~~ ~~ไม่~~ ~~ผูก~~ ~~ขาด~~ ~~อยู่~~ ~~แต่~~ ~~เพียง~~ ~~สมาชิก~~ ~~เท่านั้น~~

ประเด็นสุดท้าย ~~มี~~ ~~มาตรา~~ ๑๕ ซึ่งในวรรคสองได้บัญญัติว่า “เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้สมาชิกภาพของสมาชิกตามวรรคหนึ่งเป็นอันสิ้นสุดลง เว้นแต่จะสมัครและได้เป็นสมาชิกของสภาวิศวกร

ตามพระราชบัญญัตินี้” ก็หมายความว่าคนที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอยู่แล้ว
ในวิศวกรรมควบคุมตามวรรคหนึ่งนี้ จะรักษาสติไว้ แต่พอถึงวรรคสองจะรักษาไว้
ให้เพียง ๒ ปี คำถามก็คือว่า อันนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลรอบคอบแล้วหรือยังว่าเป็นการ
รอนสิทธิที่เขาอยู่แล้วหรือไม่ มีผลกระทบมากนักน้อยเพียงใด กระผมก็ขอกราบเรียน
ข้อสังเกต ๕ ประการเพื่อการแปรญัติในขั้นต่อไปครับ

- ๑๕/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีท่านสมาชิก อภิปราย
ซักถามอะไรนะครับ ทางรัฐบาลจะชี้แจงอะไรไหมครับตอนนี้

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ไม่มีครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ครับ ถ้าไม่มีผมก็จะได้ขอมติ
ที่ประชุมนะครับว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่
นะครับ เชิญท่านลงคะแนนได้ครับ เรียบร้อยแล้วนะครับรวมคะแนนได้ครับ

(มีสมาชิก เห็นด้วยเป็นเอกฉันท์)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์
นะครับ ต่อไปคณะกรรมการ ท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่าน
ประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ในนามของรัฐบาลขอเสนอ
กรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ ท่านครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิชัย

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
ผม วิชัย โสสุวรรณจินดา ครับ ผมขออนุญาตเพิ่มอีก ๑ ท่านได้ไหมครับ เป็น ๒๖ ท่าน
เพื่อความสะดวกในการพิจารณาในเรื่องนี้ครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : รัฐบาลจะจัดซื้อไหม

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : เห็นชอบ
ด้วยครับ ๒๖ ท่านครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : มีอย่างอื่นไหมครับ ไม่มีก็เชิญ
ไปตามนั้นนะครับ ๒๖ ท่าน เชิญรัฐมนตรีเสนอฝ่ายรัฐบาลครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่าน
ประธานวุฒิสภาครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น รัฐบาลขอเสนอ ๕ ท่าน ดังมีรายนาม
ต่อไปนี้

LIRT

๑. นายปรีณะ ลีพัฒนพันธ์

๒. นายชัยฤกษ์ คิชฐอำนาจ

๓. นายเกษม กุหลาบแก้ว

๔. นายสมศักดิ์ เลิศบรรณพงษ์

๕. นายประมูล เพชรสว่าง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ครับ ทางวุฒิสภาเสนอ

๒๑ คน เชิญคุณเกษมครับ

นายเกษม สรศักดิ์เกษม : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม
เกษม สรศักดิ์เกษม ขออนุญาตท่านประธานฯ เสนอชื่อในสัดส่วนวุฒิสภา จำนวน

๒๑ ท่านครับท่านประธานฯ

๑. นายชูวงศ์ ฉายะบุตร

๒. นายโชคชัย อักษรนันท์

๓. นายธีรพงษ์ จรูญศรี

๔. นายนิพนธ์ วิสินธุยุทธศาสตร์

๕. คุณหญิงนิรมล สุวิสัยชัย

๖. นายปรัชญา สุตะบุตร

๗. นายประชัย เลี้ยวไพรัตน์

๘. นายประเสริฐ สมะลาภา

๙. นายไพบูลย์ ช่างเรียน

๑๐. นายไพบูลย์ ภูมิพยอม

๑๑. พลเอก ไพบูลย์ เอมพันธุ์

๑๒. นายไพศาล ภูมาลย์วิสัย

๑๓. นายไพสิษฐ์ พิพัฒน์กุล

๑๔. นายมนตรี จุฬาวินิจกุล

๑๕. นายมนัส สุขสมาน

๑๖. นายวรวิทย์ เลิศลักษณ์

๑๗. นายโสภณ สุภาพงษ์

๑๘. นายอมร จันทรมบูรณ์

๑๙. นายอรุณ ชัยเสรี

๒๐. นายอารีย์ วงศ์อารยะ

๒๑. นายวิจิตร ศรีสอ้าน

ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกฯ ยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ผู้รับรองถูกต้องครับ มีท่าน
ผู้ใดเสนออีกไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ เสนอ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีก็เป็นที่เรียบร้อยแล้วครับ
การแปรญัตติครับท่านรัฐมนตรี

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่าน
ประธานวุฒิสภาครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ขอเสนอแปรญัตติตามข้ออ้างดังครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ครับแปรญัตติตามข้ออ้างครับ
มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีก็เป็นที่เรียบร้อยแล้วครับ

ต่อไป ๖.๓ ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วนะครับ

ที่ สว ๐๐๐๘/ ๖๔๖๖

วุฒิสภา

ถนนอุททองใน กท ๑๐๓๐๐

๖ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของ
ประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา (ฉบับที่ ๖)

กราบเรียน ฯพณฯ ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข
ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา (ฉบับที่ ๖) จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประธานวุฒิสภาได้มีคำสั่งวุฒิสภา ที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เรื่อง
แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของ
ประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ในการพิจารณาศึกษารายละเอียด
สาระสำคัญ ผลกระทบ ข้อดีและข้อบกพร่อง หากจะมีร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข
ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภาดังกล่าวเป็นการด่วน และให้รายงานผลการพิจารณา
ศึกษาต่อประธานวุฒิสภา เพื่ณำไปประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในแต่ละฉบับในวาระที่หนึ่ง ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์ไพศาล กุญชรวิชัย	ประธานกรรมการ
๒. นายวีรพงษ์ รามางกูร	รองประธานกรรมการ
๓. นายกรพจน์ อัศวินวิจิตร	กรรมการ
๔. นางกรทองแก้ว อัครชิน	กรรมการ
๕. พลเรือเอก เกาเหล่หลัก เจริญรักษ์	กรรมการ
๖. นายจิรายุทธ์ วสุรัตน์	กรรมการ
๗. นายดุสิต ศิริวรรณ	กรรมการ
๘. นายธนู กุลชล	กรรมการ
๙. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์	กรรมการ
๑๐. คุณหญิงนิรมล สุริยสัตย์	กรรมการ
๑๑. นายบุรพา อัดมากร	กรรมการ
๑๒. นายปภิต พัดมนกุล	กรรมการ
๑๓. นายประวิทย์ โจนเพียรลภิต	กรรมการ

๑๔. นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา	กรรมการ
๑๕. นายมนัส สุธรรมาน	กรรมการ
๑๖. นายวัลลภ ตั้งคนานุรักษ์	กรรมการ
๑๗. นายวิโรจน์ ภูตระกูล	กรรมการ
๑๘. นายวีระชัย สุตธรรมน	กรรมการ
๑๙. พลเอก ศิริรินทร์ ชูปักล่า	กรรมการ
๒๐. นายสุภาวุฒิ สายเชื้อ	กรรมการ
๒๑. นายสมชัย วุฑฒิปรีชา	กรรมการ
๒๒. นายสวัสดิ์ หยรุ่งเรือง	กรรมการ
๒๓. นายลัก กอแสงเรือง	กรรมการ
๒๔. นางสาวสุนันท์ กาญจนาลัย	กรรมการ
๒๕. นายสุชน ชาลีเครือ	กรรมการ
๒๖. นายสุวรรณ ปัญญาภาส	กรรมการ
๒๗. นายไพโรจน์ สุภาพงษ์	กรรมการ
๒๘. นายคตศิัย โพธารามิก	กรรมการ
๒๙. นายอรุณ ภาณุพงศ์	กรรมการ
๓๐. นายอำนาจ สอนอัมสาตร์	กรรมการ
๓๑. นายพชร ยุติธรรมดำรง	กรรมการและเลขานุการ
๓๒. นายวิชัย ไถสุวรรณ์จินดา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. นายนัท ผาสุข	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาตักท้วงพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
ของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา (บางฉบับ) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามรายงานผลการ
พิจารณาตักท้วงที่แนบเสนอมาท่อนนี้ จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาตามที่เห็นเป็นการสมควร
ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ไพฑูริศ ภูมิพลวิสัย)

ประธานกรรมการ

กองกรรมาธิการ

โทร ๒๙๑๑๕๑๑, ๒๕๔๑๗๓๕ โทรสาร ๒๙๑๑๕๑๑

Legislative Institutional Repository of Thailand

**รายงานของคณะกรรมการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ
ที่จะเสนอต่อวุฒิสภา (ฉบับที่ ๖)**

ตามที่ประธานวุฒิสภาได้มีคำสั่งวุฒิสภา ที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ในการพิจารณาศึกษารายละเอียดสาระสำคัญ ผลกระทบ ข้อดีและข้อบกพร่อง หากจะมีของร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภาดังกล่าวเป็นการด่วน และให้รายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อประธานวุฒิสภา เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในแต่ละฉบับในวาระที่หนึ่ง

ในการพิจารณาศึกษาดังกล่าว คณะกรรมการฯ ได้เสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภาไปแล้ว รวม ๕ ฉบับ คือ

- ๑) รายงานของคณะกรรมการ (ฉบับที่ ๑) พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. รายงานต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๑
- ๒) รายงานของคณะกรรมการ (ฉบับที่ ๒) พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. รายงานต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒
- ๓) รายงานของคณะกรรมการ (ฉบับที่ ๓) พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการเข้าอสังหาริมทรัพย์ที่กำหนดให้เป็นทรัพย์สินสิทธิ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คดีในสารเวร) และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การครอบครองที่ดินของคนต่างด้าว) รายงานต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๒
- ๔) รายงานของคณะกรรมการ (ฉบับที่ ๔) พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติอาศรัยชุด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รายงานต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒
- ๕) รายงานของคณะกรรมการ (ฉบับที่ ๕) พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับคดีตามคำพิพากษา) รายงานต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติในส่วนที่เหลือคือ ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. เสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการฯ จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาตามลำดับ ดังนี้ Legislative Institutional Repository of Thailand

(๑) ในการดำเนินการพิจารณาศึกษา คณะกรรมการฯ ได้เชิญหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ชี้แจงข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ คือ

(๑.๑) นายมานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ	อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา และอดีตผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีล้มละลายในศาลฎีกา
(๑.๒) นายการุณ กิตติสถาพร	อธิบดีกรมทะเบียนการค้า
(๑.๓) นางสาวชุติมา บุญยประภัพร	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการค้าพหุภาคี
(๑.๔) นายสุรัตน์ ศรีสุวรรณผลไท	ผู้อำนวยการกองการค้าบริการ
(๑.๕) นายหน้ วิพุกกุล	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานทะเบียนการค้า ๗
(๑.๖) ศาสตราจารย์ประสิทธิ์ เอกบุตร	อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(๑.๗) นายกฤต ไกรจิตติ	ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา กระทรวงการต่างประเทศ
(๑.๘) นายอัมรินทร์ คอยมันต์	ประธานบริษัท ไทยสตรีทซีปิ้ง จำกัด
(๑.๙) นางสาวพยุขะ พันธุธีรางกูร	นิติกร ๘ ๖ ปฏิบัติราชการในฐานะรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
(๑.๑๐) นายภูษณ ปรีรัมย์โนช	รองประธานสถาบันสังคมและเศรษฐกิจ
(๑.๑๑) นายสันติ สาทิพย์พงษ์	รองผู้อำนวยการโครงการกฎหมาย สถาบันนโยบายสังคมและเศรษฐกิจ

(๒) ผลการพิจารณา

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคะชุกชุกของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา ในครั้งนี้ รวม ๑ ฉบับ คือ

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ผลการพิจารณาหลักการและสาระสำคัญ

แห่ง

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.

หลักการและสาระสำคัญ

โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ออกใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีหลักการบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเสียใหม่ เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประเทศไทยโดยรวม ทั้งยังเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ความเห็นของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาหลักการ สาระสำคัญและรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ตามที่สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. การเปิดเสรีทางการลงทุนและการค้าบริการในช่วงภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่ผู้ประกอบการไทยตกอยู่ในภาวะปัญหานี้ สันนิษฐานว่าและรายได้จากการประกอบการตกต่ำย่อมไม่เป็นการสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ และจะไม่ส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากนักลงทุนจากประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งไม่ได้ประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ จะเข้ามาซื้อกิจการหรือควบรวมกิจการของไทยได้ในต้นทุนที่ถูกลง และสามารถกำหนดราคาขายสินค้าหรือบริการได้ในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราที่ผู้ประกอบการไทยกำหนด ซึ่งในที่สุด หากไม่มีมาตรการในการส่งเสริมการแข่งขันที่เข้มข้นและปฏิบัติได้อย่างจริงจังแล้ว ก็จะทำให้ผู้ประกอบการไทยในตลาดชั้น โดยผู้ประกอบการที่เป็นนักลงทุนต่างชาติเพียงไม่กี่กลุ่ม อันจะนำมาซึ่งความเสียหายต่อผู้บริโภคและต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม

๒. การเปิดเสรีในการประกอบธุรกิจตามบัญชีแนบท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นการเปิดเสรีที่เกินกว่าพันธกรณีที่ประเทศไทยผูกพันไว้กับองค์การการค้าโลก (WTO) ภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services : GATS) และยังมีผลทำให้อำนาจต่อรองของผู้แทนไทย ในการเจรจาเปิดเสรีทางการค้าบริการรอบถัดไป ลดน้อยลงเป็นอย่างมาก ซึ่งในประเด็นการเปิดเสรีเกินกว่าพันธกรณี สามารถแยกพิจารณาได้ ๒ ประการ ดังนี้

๒.๑ การเปิดเสรีในประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้ายร่างพระราชบัญญัติให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น หากพิจารณาจากพันธกรณีที่ประเทศไทยผูกพันไว้กับองค์การการค้าโลกในการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย จะเห็นว่าประเทศไทยผูกพันที่จะเปิดเสรีการค้าบริการเพียง ๑๐ สาขาบริการ และผูกพันที่จะเปิดเสรีเพียงเท่าที่กฎหมายภายในในขณะนั้นอนุญาตเท่านั้น ซึ่งตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๖ ก็มีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับพันธกรณีที่ประเทศไทยผูกพันเอาไว้อยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเปิดเสรีการค้าบริการตาม ป.ว. ๒๔๖ มีลักษณะเป็นการควบคุมการประกอบธุรกิจการค้าบริการเอาไว้ทุกประเภท ซึ่งการควบคุมดังกล่าวปรากฏอยู่ในบัญชี ค ของ ป.ว. ๒๔๖ แต่การเปิดเสรีการค้าบริการในร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นการเปิดเสรีเกินกว่าพันธกรณี เนื่องจากการเปิดเสรีการค้าบริการอย่างกว้างขวางเป็นหลักทั่วไป เพียงแต่มีการควบคุมการประกอบธุรกิจการค้าบริการของคนต่างด้าวเอาไว้เพียงไม่กี่ประเภทบริการเท่านั้น และการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามบัญชีควบคุมแนบท้ายร่างพระราชบัญญัติ ก็สามารถกระทำได้โดยการขออนุญาตต่ออธิบดีกรมทะเบียนการค้าและคนต่างด้าวสามารถเข้ามาถือหุ้นหรือลงทุนในการประกอบธุรกิจได้ทั้งหมด ซึ่งเป็นเงื่อนไขในการควบคุมที่อ่อนกว่าเงื่อนไขการควบคุมตาม ป.ว. ๒๔๖ และสอดคล้องทั่วไปกว่าด้วยการค้าบริการตามที่ประเทศไทยผูกพัน

๒.๒ การเปิดเสรีการประกอบธุรกิจภายใต้หลักการประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-favored Nation) การเปิดเสรีภายใต้หลัก MFN นั้นถือเป็นหลักการทั่วไปที่ทุกประเทศสมาชิกของ GATS จะต้องยึดปฏิบัติ แต่เนื่องจากประเทศไทยได้มีสนธิสัญญาทางไมตรี (Treaty of Amity) กับประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๑ ซึ่งสนธิสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่รัฐบาลของทั้งสองประเทศจะต้องปฏิบัติต่อคนชาติของประเทศคู่สัญญาเยี่ยงคนชาติของตน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือจะต้องให้ National Treatment แก่คนชาติของประเทศคู่สัญญา ซึ่งหลักการภายใต้สนธิสัญญาทางไมตรินั้นถือเป็นการขัดต่อหลัก MFN ตามข้อตกลง GATS เพราะเป็นการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) แต่ประเทศไทยได้ขอสงวนต่อที่ประชุม GATS ในการเปิดเสรีตามลำดับเพื่อให้สอดคล้องกับหลัก MFN ภายในกำหนดเวลา ๑๐ ปี (ซึ่งจะถึงกำหนดที่ประเทศไทยจะต้องยกเลิกการเลือกปฏิบัติต่อคนชาติอเมริกันภายในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘) และประเทศไทยจะต้องทบทวนเปิดเสรีตามลำดับในเรื่องนี้ทุก ๕ ปี

จากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว เป็นเหตุให้ประเทศไทยถูกกดดันจากนานาประเทศให้ต้องเปิดเสรีการค้าบริการตามหลัก MFN โดยต้องปฏิบัติต่อคนต่างด้าวสัญชาติอื่นให้เท่าเทียมกับคนสัญชาติอเมริกัน ซึ่งในการเปิดเสรีเช่นนี้โดยหลักการแล้วสามารถกระทำได้ ๖ วิธี ได้แก่ การลดการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติของคนอเมริกันลงให้เท่าเทียมกับคนสัญชาติอื่น ด้วยการแก้ไขหรือยกเลิกสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา หรือการให้สิทธิแก่คนชาติอื่นให้เท่าเทียมกับคนชาติอเมริกัน ด้วยการแก้ไขกฎหมายภายในให้เปิดเสรีการประกอบธุรกิจและการค้าบริการของคนต่างด้าวอย่างเต็มที่ ซึ่งทั้งสองวิธีดังกล่าวน่าจะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถกระทำได้ในเวลานี้ ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีการเปิดเสรีตามลำดับ (Progressive Liberalization) ในประเด็นนี้ และเพื่อลดแรงกดดันในการเจรจาการค้าที่กำลังจะเกิดขึ้นภายในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ รัฐบาลจึงได้เสนอร่างกฎหมาย มาตรา ๑๐ วรรค ๒ โดยมีผลเป็นการยกเว้นให้คนต่างด้าวที่ถือสัญชาติของประเทศที่ต่างสนธิ

สัญญาต่างตอบแทนในการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวกับรัฐบาลไทย สามารถเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศได้อย่างเสรีโดยไม่ต้องขออนุญาตเพียงแต่ต้องแจ้งต่ออธิบดีกรมทะเบียนการค้าเพื่อขอหนังสือรับรองก่อนประกอบธุรกิจเท่านั้น

สำหรับประเด็นของมาตรา ๑๐ วรรค ๒ นี้ คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นออกเป็นสองแนวทาง ดังนี้

ความเห็นแรก มีความเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวดูเหมือนจะเป็นเพียงการแก้ไขทางเทคนิคกฎหมายที่อาจไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะการทำสนธิสัญญาในลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นการขัดกับหลัก MFN และหลัก Non-discrimination ภายใต้ข้อตกลง GATS และจะเป็นช่องทางสนับสนุนให้มีการกระทำการที่ขัดต่อหลักการของ GATS ซึ่งอาจสร้างปัญหายุ่งยากเช่นเดียวกับการนิสสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาให้เพิ่มมากขึ้นในอนาคต รวมทั้งการแก้ไขดังกล่าวอาจทำให้นานาประเทศใช้เป็นช่องทางในการหยอกล่อบประเด็นการเปิดเสรีการค้าบริการขึ้นมาเจรจากับไทย นอกกรอบความตกลงพหุภาคีภายใต้ GATS อีกด้วย

ความเห็นที่สอง มีความเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวน่าจะเป็นผลดีต่อประเทศมากกว่า เนื่องจากจะเป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจของรัฐบาลในการพยายามที่จะปฏิบัติต่อคนต่างด้าวสัญชาติอื่น ๆ ให้เท่าเทียมกับคนสัญชาติอเมริกัน และเป็นการป้องกันการถูกเอาเปรียบจากการทำสนธิสัญญาต่างตอบแทน ดังเช่นที่ปรากฏอยู่ในสนธิสัญญาทางไมตรีซึ่งคนสัญชาติอเมริกันสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้โดยสะดวกเช่นเดียวกับคนไทย แต่คนไทยกลับไม่สามารถเข้าไปประกอบธุรกิจในสหรัฐอเมริกาได้โดยสะดวกเนื่องจากติดขัดกฎระเบียบของกฎหมายภายในสหรัฐอเมริกาและกฎหมายของมลรัฐต่าง ๆ ดังนั้น มาตรานี้จึงเป็นการกำหนดให้คนต่างด้าวที่ถือสัญชาติของประเทศที่มีสนธิสัญญาต่างตอบแทนในการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจกับรัฐบาลไทย จะสามารถประกอบธุรกิจได้โดยเสรีตามข้อผูกพันในสนธิสัญญาโดยไม่ต้องขออนุญาต ก็ต่อเมื่อคนไทยสามารถเข้าไปประกอบธุรกิจได้โดยสะดวกในประเทศของคู่สัญญาแล้วเท่านั้น

ในการเปิดเสรีทั้งในด้านประเภทของธุรกิจและด้านการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่ง รัฐบาลไทยมีพันธกรณีภายใต้ข้อตกลง GATS ที่จะต้องเปิดเสรีตามลำดับ และจะต้องนำผลการเปิดเสรีตามลำดับเข้าสู่การพิจารณาในการเจรจาการค้ารอบถัดไปที่จะมีขึ้นประมาณวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๓ ดังนั้น ถ้าจะมองในมุมที่ว่าร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการเตรียมการเพื่อเปิดเสรีตามลำดับตามพันธกรณีที่มีอยู่ก็จะไม่ผิดนัก แต่การกระทำดังกล่าวย่อมเป็นผลทำให้ผู้แทนเจรจาการค้าไทยต้องสูญเสียอำนาจต่อรองในการเจรจาให้ประเทศสมาชิกอื่น เนื่องจากการเปิดเสรีให้เสร็จสิ้นแล้วก่อนการเจรจาแลกเปลี่ยนกับผู้แทนเจรจาของประเทศอื่น

ด้วยเหตุดังที่กล่าวมา คณะกรรมการมีความเห็นว่า การแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ควรที่จะมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเจรจาการค้าบริการรอบถัดไป และเพื่อเป็นการสร้างอำนาจต่อรองในการเจรจาให้กับผู้แทนเจรจาฝ่ายไทย ซึ่งการแก้ไขควรกระทำเพียง ๒ ประการ คือ หลักการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงบัญชีท้ายร่างพระราชบัญญัติในส่วนการค้าบริการ จากเดิมที่จะต้องกระทำด้วยพระราชบัญญัติ มาเป็นกระทำด้วยพระราชกฤษฎีกาโดยการทบทวนและคำแนะนำของคณะกรรมการหรือโดยกฎกระทรวงในบาง

ประเภทธุรกิจบริการ และการแก้ไขหลักการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งเดิมต้องกระทำโดยพระราชกฤษฎีกา มาเป็นอำนาจของอธิบดีกรมทะเบียนการค้า ข้อมู้นจะเป็นการเพิ่มพอสสำหรับการเปิดเสรีตามลำดับตามพันธกรณีที่มีอยู่แล้ว และขณะเดียวกัน การแก้ไขหลักการ ๒ ประการเพียงเท่านี้ โดยไม่ต้องเพิ่มเติมประเภทธุรกิจบริการให้เปิดเสรีได้มากขึ้น ก็ย่อมจะเป็นการสร้างอำนาจต่อรองในการเจรจาให้กับผู้แทนเจรจาฝ่ายไทยได้เป็นอย่างมาก

๓. คำจำกัดความ ความหมายของคำว่า “คนต่างด้าว” ตามบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง

“(๑) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย

(๓) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคล

ตาม (๑) หรือ (๒) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) ลงทุนมีมูลค่าหุ้นตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม (๑)

(๔) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ลงทุนมีมูลค่าหุ้นตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

เพื่อประโยชน์แห่งคำนิยามนี้ ให้ถือว่าหุ้นของบริษัทจำกัดที่มีใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือเป็นหุ้นของคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้มีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”

คณะกรรมการมีความเห็นว่า การนิยามความหมายของคำว่า “บุคคลต่างด้าว” ไว้ตามที่กล่าวมา อาจจะไม่เป็นการครอบคลุมเพียงพอที่จะควบคุมการเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทย และอาจก่อให้เกิดการหลีกเลี่ยงของคนต่างด้าวโดยอาศัยช่องว่างทางกฎหมายที่มีอยู่ได้โดยสะดวก

ตามหลักการของ WTO ที่ปรากฏในข้อตกลง GATS และสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ได้ยอมรับหลักการเกณฑ์ในการกำหนดคำนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ไว้โดยอาศัยหลักเกณฑ์ ๓ หลักเกณฑ์ ได้แก่ เกณฑ์ภูมิลำเนา (หรือเกณฑ์สัญชาติของคนต่างด้าว) เกณฑ์ความเป็นเจ้าของ และเกณฑ์การควบคุมผลประโยชน์ (Controlling Interests) แต่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้รับเอาเฉพาะเกณฑ์ภูมิลำเนา และเกณฑ์ความเป็นเจ้าของ มาใช้เพื่อเป็นการควบคุมการประกอบธุรกิจโดยผ่านบทนิยามของคนต่างด้าวเท่านั้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดการอาศัยช่องว่างของคำนิยามหลีกเลี่ยงกฎหมายขึ้นได้ในหลาย ๆ กรณี เช่น การกำหนดสิทธิในการออกเสียงหรือการแต่งตั้งกรรมการผู้ถือหุ้นที่เป็นคนต่างด้าวให้เหนือกว่าคนไทย เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการควบคุมประเภทของคนต่างด้าวให้มีความรัดกุมเท่าเทียมกับมาตรฐานระหว่างประเทศ จึงสมควรที่จะนำเกณฑ์ควบคุมผลประโยชน์เข้ามาช่วยในการกำหนดความหมายของคำนิยามด้วย เช่น การกำหนดให้นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยที่มีคนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวถือหุ้นในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ ๔๙ แต่คนต่างด้าวนั้นมีสิทธิตามกฎหมายในการออกเสียงกำหนดนโยบายการดำเนินงานหรือมีอำนาจในการครอบงำการบริหารของนิติบุคคลแล้ว ให้ถือว่านิติบุคคลดังกล่าวเป็นคนต่างด้าวตามร่างกฎหมายนี้ด้วย ซึ่งจะทำให้การควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นไปตามมาตรฐานสากลขององค์การการค้าโลกและเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของไทยโดยรวมด้วย ทั้งนี้ โดยอาจพิจารณาเพิ่มเติมข้อความต่อไปนี้เป็นอนุ ๕ ในมาตรา ๔ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ “(๕) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นหรือมูลค่าของทุนต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แต่นิติบุคคลดังกล่าวมีอำนาจในการเสนอชื่อกรรมการส่วนใหญ่ หรือมีอำนาจตามข้อบังคับของนิติบุคคลในการกำกับหรือครอบงำการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น”

๔. หลักเกณฑ์ทั่วไปในการอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้กำหนดว่า

“(๑) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษตามที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง

(๒) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี

(๓) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”

และมาตรา ๕ ได้กำหนดกรอบการใช้ดุลพินิจไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า “การอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณีของประเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพลังงานและการรักษาสีงแวดล้อม ขนาดของกิจการ การจ้างแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์”

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การเปิดเสรีการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในบางประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้ายยังไม่มีความเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ในบางประเภทบริการ เช่น การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์หรือสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือตราสาร การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือจัดหาสินค้าหรือบริการของวิสาหกิจในเครือเดียวกัน การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือจัดหาสินค้าหรือจัดหาตลาดเพื่อการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในประเทศหรือนำเข้าจากต่างประเทศอันมีลักษณะการประกอบ

ธุรกิจระหว่างประเทศ การทำกิจการขายทอดตลาดที่เป็นการประมุขซื้อขายระหว่างประเทศ การทำ
กิจการค้าระหว่างประเทศเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และการทำกิจการค้าปลีกหรือ
ค้าส่งขนาดใหญ่ เพราะจะทำให้ขาดระบบในการกำกับตรวจสอบเพื่อประโยชน์ทางสถิติและการ
กำหนดนโยบายโดยภาครัฐ นอกจากนี้การกำหนดกรอบการใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอย่างหลวม ๆ
โดยไม่มีสภาพบังคับ อาจทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างจริงจัง

**๕. การทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย โดยมาตรา ๙ วรรคหนึ่งและวรรค
สองแห่งพระราชบัญญัตินี้กำหนดว่า**

“การปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ทำเป็น
พระราชกฤษฎีกา เว้นแต่ธุรกิจตามบัญชีสอง หมวด ๑ ให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ

ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติน้อย่าง
น้อยครั้งหนึ่งในทุกวาระระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ แล้วทำความเห็น
เสนอรัฐมนตรี”

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การสร้างบทบัญญัติเพื่อให้มีการทบทวนประเภท
ธุรกิจตามบัญชีแนบท้ายทุก ๆ ๑ ปี โดยคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และการสร้าง
ความยืดหยุ่นในการแก้ไขปรับปรุงประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย ด้วยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
นั้น อาจถือได้ว่าเป็นหลักการที่ดี และบทบัญญัติดังกล่าวยังเป็นช่องทางในการแสดงให้ประเทศสมาชิก
ของ WTO เห็นถึงความตั้งใจในการเปิดเสรีตามลำดับ รวมทั้งเป็นการสร้างอำนาจต่อรองให้แก่คณะ
ผู้เจรจาฝ่ายไทยในกฎหมายไทยอีกด้วยทางหนึ่งด้วย แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมีข้อสังเกต
เกี่ยวกับการนิยามรวม ๓ ประการ ดังนี้

๕.๑ การแก้ไขปรับปรุงประเภทธุรกิจตามบัญชีหนึ่ง ซึ่งเป็นบัญชีที่ห้ามคนต่างด้าว
ประกอบธุรกิจเด็ดขาดนั้น สามารถกระทำได้โดยการตราพระราชกฤษฎีกา แต่การแก้ไขปรับปรุง
ประเภทธุรกิจตามบัญชีสอง หมวด ๑ ซึ่งเป็นบัญชีที่คนต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจได้ด้วยอนุมัติ
ของรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี กลับจะต้องกระทำโดยการตราพระราชบัญญัติ ทำให้เกิดความขัด
แย้งในเรื่องความสำคัญของประเภทธุรกิจของทั้งสองบัญชีนี้ ว่าบัญชีใดมีความสำคัญมากกว่ากัน
แต่เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของบัญชีหนึ่งตามที่ได้กำหนดไว้เป็นประเภทธุรกิจที่ห้ามคนต่างด้าว
ประกอบแล้ว คณะกรรมการ มีความเห็นว่าควรจะปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภท
ธุรกิจตามบัญชีหนึ่งให้เหมาะสมกับความสำคัญที่เพิ่มมากขึ้น ได้ ๖ วิธี ได้แก่

วิธีแรก ควรแก้ไขให้การแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภทธุรกิจตามบัญชีหนึ่งต้อง
กระทำโดยพระราชบัญญัติด้วยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเช่นเดียวกับ
บัญชีสอง หมวด ๑ เนื่องจากประเภทธุรกิจตามบัญชีหนึ่งเป็นประเภทธุรกิจที่ต้องห้ามกระทำด้วย
เหตุผลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและเป็นประเภทธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม
ไทยเป็นอย่างมาก อีกทั้งเป็นประเภทธุรกิจที่รัฐบาลไทยไม่มีพันธกรณีตามข้อตกลง GATS หรือสนธิ
สัญญาใด ๆ ที่จะต้องเปิดเสรีให้แก่คนต่างด้าวเข้ามาประกอบการ

วิธีที่สอง ควรแก้ไขให้การแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภทธุรกิจตามบัญชีสอง หมวด ๑ ให้ต้องกระทำโดยพระราชกฤษฎีกาตามคำแนะนำของคณะกรรมการเช่นเดียวกับการแก้ไขบัญชีหนึ่ง และบัญชีอื่น ๆ เนื่องจากจะเป็นการสร้างอำนาจต่อรองให้แก่ผู้แทนเจรจาของไทยหากได้มีการหยิบยกประเภทธุรกิจตามบัญชีหนึ่งและบัญชีสอง หมวด ๑ เข้ามาเจรจาเพื่อเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลง GATS หรือ ข้อตกลงพหุภาคีอื่นใดที่อาจมีขึ้นในอนาคต

๕.๒ นอกจากการทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย ด้วยวิธีการพิจารณา ทบทวนของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรานี้แล้ว ฝ่ายบริหารโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ยังสามารถตรากฎกระทรวง เพื่อเปิดเสรีการค้าบริการในบาง ประเภทให้มากกว่าที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายก็ได้ เช่น ในธุรกิจการก่อสร้าง ธุรกิจตัวแทนขาย หน้า และธุรกิจการขายทอดตลาด ซึ่งการให้อำนาจดุลพินิจในการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจบริการใน บางประเภทแก่รัฐมนตรีอย่างเต็มขั้นนั้น อาจทำให้ขาดการพิจารณาอย่างรอบคอบและรัดกุม ดังนั้น การ ทบทวนประเภทธุรกิจในทุกกรณีจึงควรกระทำโดยคณะกรรมการ ภายใต้มาตรา ๙ แห่งร่าง พระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

๕.๓ แม้ว่าร่างกฎหมายมาตรานี้จะเป็นการสร้างอำนาจต่อรองให้แก่คณะผู้เจรจา ฝ่ายไทย แต่ก็ยังขาดการสร้างภูมิคุ้มกันทางกฎหมายให้แก่ประชาชนคนไทยและประเทศไทย ดังนั้น จึงควรกำหนดไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจนให้การพิจารณาการแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภทธุรกิจ ใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเสรีเพิ่มมากขึ้นหรือการควบคุมเพิ่มเติม จะต้องผ่านกระบวนการ รับฟังความคิดเห็นจากทั้งหน่วยงานของภาครัฐและสถาบันภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ทุกครั้ง และจะต้องประกาศผลการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและเหตุผลในการตัดสินใจ ของคณะกรรมการต่อสาธารณชนด้วย

๖. การกำหนดอัตราส่วนของทุนต่างด้าวและทุนไทยในการประกอบธุรกิจ ซึ่งตาม มาตรา ๑๕ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้บัญญัติว่า “คนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจตามบัญชีสองได้ จะต้องเป็นคนไทยหรือนิติบุคคลที่มีไปคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้ถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละสิบ ของทุนของคนต่างด้าวที่เป็นนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะมีเหตุสมควรว่ารัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะ รัฐมนตรีอาจผ่อนผันสัดส่วนในเรื่องดังกล่าวให้น้อยลงได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้า และต้องมี กรรมการที่เป็นคนไทยไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมด”

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดอัตราส่วนในการถือหุ้นของคนไทย และจำนวนกรรมการของคนไทยในนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจควบคุม ไว้เฉพาะประเภท ธุรกิจตามบัญชีสองนั้น อาจจะไม่เป็นการเพียงพอและเหมาะสมนัก หากพิจารณาในแง่มุ่งของการ สนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ธุรกิจไทยยังขาดอยู่ อย่างมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคธุรกิจบริการตามบัญชีสามแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น หากจะส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจไทย สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ในอนาคตแล้ว ย่อมมีความจำเป็น คลายยิ่งที่จะมีการกำหนดสัดส่วนเงินทุนหรือการถือหุ้นและจำนวนกรรมการที่เป็นคนไทยเอาไว้ใน

ประเภทธุรกิจอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในธุรกิจบริการที่มีได้อาศัยปัจจัยการผลิต (ทุน แรงงาน และที่ดิน) เป็นส่วนสำคัญในการประกอบธุรกิจ หากแต่เป็นธุรกิจที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง เครือข่าย การประกอบธุรกิจที่กว้างขวางเป็นส่วนสำคัญ และรูปแบบและความคิดสร้างสรรค์ในการประกอบธุรกิจ สมัยใหม่ (Non-factor Service) ด้วย นอกเหนือจากธุรกิจตามบัญชีสอง

การเปิดโอกาสให้คนไทยสามารถเข้าถือหุ้นและมีส่วนร่วมในการบริหารกับนักลงทุน ต่างประเทศในธุรกิจประเภท Non-factor Service ได้บ้างนั้น แม้ว่าจะมีได้ช่วยให้คนไทยหรือผู้บริหาร ชาวไทยมีสิทธิหรือมีอำนาจในการบริหารจัดการธุรกิจและมีสิทธิในผลกำไรอันเกิดจากการประกอบ ธุรกิจได้เท่าเทียมกับนักลงทุนต่างชาติ แต่จะทำให้คนไทยและผู้บริหารชาวไทยได้มีโอกาสในการเรียนรู้ ถึงแนวคิด กลยุทธ์ และวิธีการบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่ และได้มีโอกาสติดตามความเคลื่อนไหว ต่าง ๆ ในแวดวงธุรกิจสมัยใหม่ได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งการได้มีโอกาสในการฝึกฝนทักษะและสั่งสม ประสบการณ์เช่นนี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคธุรกิจเอกชนของไทยได้ในระยะยาว เนื่องจาก ปัจจุบันคนไทยและผู้ประกอบการชาวไทยนั้นโดยส่วนตัวแล้วมีศักยภาพและมีความสามารถในการ ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพในภาคการค้าบริการมิได้ยิ่งหย่อนไปกว่าคนของประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่เมื่อ พิจารณาถึงการประกอบธุรกิจในลักษณะขององค์กรธุรกิจแล้ว ผู้ประกอบการไทยจะยังไม่มีความรู้ ความรู้ และขีดความสามารถเพียงพอที่จะไปแข่งขันกับองค์กรธุรกิจของต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ การเริ่มต้น ส่งเสริมให้คนไทยเข้าถือหุ้นหรือร่วมลงทุนในสัดส่วนเสียงข้างน้อยกับนักลงทุนชาวต่างชาติจึงน่าจะ เป็นวิธีการที่เหมาะสม และเมื่อคนไทยเริ่มพัฒนาศักยภาพของตนได้มากขึ้นก็จะมีอำนาจต่อรองใน การเข้าถือหุ้นในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้นหรือออกมาประกอบธุรกิจแห่งกันกับต่างประเทศได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ถ้ากฎหมายกำหนดให้สัดส่วนการถือหุ้นของคนไทยในธุรกิจประเภท Non-factor Service ไว้มากเกินไปแล้ว ก็ย่อมไม่เป็นภาระมุ่งใจให้นักลงทุนต่างชาติถ่ายทอดเทคโนโลยี การ บริหารจัดการ หรือการให้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายธุรกิจที่มีอยู่ มายังธุรกิจนั้น ๆ นอกเหนือไปจาก เงินทุน

๗. สัดส่วนของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งตามมาตรา ๒๓ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ “คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทน กระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวง สาธารณสุข ผู้แทนสภาพนาความ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้แทนสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมทะเบียนการค้า เป็นกรรมการและเลขานุการ”

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า สัดส่วนคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่เป็นข้าราชการนั้น มีจำนวนที่สูงมากในขณะที่สัดส่วนของผู้แทนภาคเอกชนและภาคประชาชน ผู้บริโภคนั้นมีจำนวนที่ค่อนข้างต่ำ อาจทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวถูกรองรับโดยแนวคิดของข้าราชการ ซึ่งอาจมีมุมมองที่แตกต่างไปจากภาคธุรกิจและภาคผู้บริโภคทำให้ขาดความคิดเห็นที่มีความหลากหลายโดยเฉพาะจากผู้ปฏิบัติและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดนโยบายของคณะกรรมการ ดังนั้น จึงควรพิจารณาเพิ่มสัดส่วนของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีตัวแทนจากภาคธุรกิจและผู้บริโภคเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการให้มากขึ้น ลดสัดส่วนของกรรมการที่เป็นข้าราชการให้เหลือเท่าที่จำเป็นหรืออาจพิจารณาในสัดส่วนที่เท่ากับหรือใกล้เคียงกับสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นข้าราชการ

ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

คณะกรรมการ ได้พิจารณาศึกษาถึงภาพรวมของการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่ผ่านมาในอดีตแล้ว มีความเห็นว่าการบังคับใช้ ป.ว. ๒๕๑ ไม่สามารถควบคุมการเข้ามามีประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวได้อย่างจริงจัง เนื่องจาก ป.ว. ๒๕๑ นั้น ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งสภาพของการประกอบธุรกิจในปัจจุบันได้เพิ่มความสลับซับซ้อนมากขึ้นทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายหลายประการ จึงก่อให้เกิดการเลี่ยงกฎหมายในหลายวิธีการ เช่น การกำหนดให้คนต่างด้าวที่ถือหุ้นบุริมสิทธิสามารถใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ ๒ เสียงต่อหนึ่งหุ้น ในขณะที่คนไทยที่ถือหุ้นสามัญออกเสียงได้ ๑ เสียงต่อ ๑ หุ้น หรือการจัดตั้งนิติบุคคลสัญชาติไทยขึ้นในรูปของบริษัทที่คนต่างด้าวมียอำนาจในการครอบงำกิจการขึ้นหลายบริษัท แล้วให้บริษัทสัญชาติไทยนั้นถือหุ้นในนิติบุคคล (บริษัท) ที่ประกอบธุรกิจร่วมกับผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยเพียงไม่กี่ราย ซึ่งจะทำให้คนต่างด้าวมียอำนาจในการครอบงำกิจการทั้งหมด หรือการแต่งตั้งกรรมการบริหารที่เป็นบุคคลต่างด้าว (ในขณะที่สัดส่วนของกรรมการคนไทยมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่ง) หรือการแต่งตั้งกรรมการที่เป็นบุคคลต่างด้าวให้เป็นผู้มีอำนาจลงนามและประทับตราแทนบริษัท (แม้ว่าสัดส่วนของกรรมการคนไทยมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่ง) เป็นต้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่กระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายทั้งสิ้น

นอกจากนั้น ป.ว. ๒๕๑ ยังไม่สามารถใช้บังคับได้กับคนสัญชาติอเมริกัน เนื่องจากมีสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาที่จะต้องปฏิบัติต่อคนสัญชาติอเมริกันเยี่ยงคนชาติไทย ประกอบกับการออกกฎหมายในลักษณะที่มีผลเป็นการควบคุมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไว้อย่างกว้างขวางโดยขาดหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตลาดที่โปร่งใสเห็น ย่อมเป็นสิ่งที่น่าจะขัดต่อพันธกรณีระหว่างประเทศที่รัฐบาลได้ผูกพันไว้ ดังนั้น คณะกรรมการจึงมีข้อสังเกตว่า

๑. กฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวนั้น น่าจะเปลี่ยนจากลักษณะของการควบคุมการประกอบธุรกิจในบางประเภทธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีเงื่อนไขในการอนุมัติหรือไม่อนุมัติซึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ มาเป็นลักษณะของการให้อนุญาตประกอบธุรกิจได้เฉพาะในบางประเภทธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด โดยใช้ระบบการให้

ใบอนุญาตทันทีหากมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างละเอียด (ซึ่งกฎหมายอาจกำหนดจำนวนของผู้ประกอบการทั้งหมดที่สามารถขอใบอนุญาตเอาไว้ให้ชัดเจนก็ได้) และควรอนุญาตไว้เฉพาะแต่สาขาการประกอบธุรกิจที่มีการเจรจาภายใต้ข้อตกลง GATS เท่านั้น ส่วนการประกอบธุรกิจอื่นที่ไม่ได้มีการเจรจาให้ต้องเปิดเสรี ก็ไม่จำเป็นต้องนำมากล่าวถึงในกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งการเปลี่ยนลักษณะของกฎหมายจากการควบคุมในบางประเภทธุรกิจมาเป็นการเปิดเสรีเฉพาะบางธุรกิจ และเปลี่ยนจากระบบการขออนุมัติมาเป็นระบบการให้ใบอนุญาตเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วน จะทำให้ลักษณะของกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวนั้นมีความสอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศและสามารถรองรับพันธกรณีภายใต้ข้อตกลง GATS ได้ อีกทั้งยังเป็นการดึงดูดนักลงทุนชาวต่างประเทศที่ดีให้เข้ามาลงทุนในประเทศได้ในระดับหนึ่ง เพราะระบบการให้อนุญาตจะมีความโปร่งใส และจะช่วยลดต้นทุนแฝงในการประกอบธุรกิจได้ในระดับหนึ่ง

๒. ในระยะยาวแล้ว กฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวควรจะทำให้เป็นลักษณะของการกำกับตรวจสอบใน ๒ ระดับ ได้แก่ การกำกับตรวจสอบภายใต้กฎหมายทั่วไป และการกำกับตรวจสอบภายใต้กฎหมายเฉพาะซึ่งการกำกับตรวจสอบภายใต้กฎหมายทั่วไปนั้น มีลักษณะเช่นเดียวกับการควบคุมภายใต้ ป.ว. ๒๔๑ คือ จะเป็นการกำกับตรวจสอบในประเภทธุรกิจของชนต่างด้าวที่กว้างขวางและมีเงื่อนไขในการกำกับตรวจสอบเป็นการทั่วไปไม่คำนึงถึงประเภทธุรกิจ ซึ่งจะให้กับประเภทธุรกิจที่ยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมายกำกับตรวจสอบไว้เป็นการเฉพาะ ส่วนการกำกับตรวจสอบภายใต้กฎหมายเฉพาะ จะเป็นการควบคุมในบางประเภทธุรกิจที่มีความสลับซับซ้อนและมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดสัดส่วนการลงทุนของคนต่างด้าว คุณสมบัติ เงื่อนไขในการประกอบธุรกิจ และมาตรฐานในการประกอบธุรกิจไว้เป็นกรณีพิเศษ ซึ่งการกำกับตรวจสอบการประกอบธุรกิจภายใต้กฎหมายเฉพาะนั้น สามารถกระทำได้ด้วยกฎหมายฉบับเดียวกันกับที่กำกับตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนไทย ทั้งนี้ เพื่อมิให้เป็น การเลือกปฏิบัติระหว่างคนต่างด้าวและคนชาติ ซึ่งจะขัดแย้งกับหลักกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศและข้อตกลง GATS ทั้งนี้ การแบ่งระดับการควบคุมออกเป็น ๒ ระดับ จะช่วยให้การควบคุมและกำกับตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมีความสอดคล้องกับความสัมพันธ์ของแต่ละประเภทธุรกิจ และจะทำให้ความเข้มข้นของการกำกับตรวจสอบมีความเหมาะสมกับแต่ละประเภทธุรกิจได้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ควรนำหลักเกณฑ์ในการควบคุมคนต่างด้าวที่ปรากฏไว้ในข้อตกลง GATS ในเรื่องเกณฑ์การควบคุมผลประโยชน์และการควบคุมการร่วมประกอบกิจการ หรือธุรกิจในเครือ (AFFILIATE) มาใช้บังคับในกฎหมายเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

LIRT

๓. เพื่อประโยชน์ในการกำกับตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และเพื่อประโยชน์ในการเก็บข้อมูลเชิงสถิติเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของภาครัฐ จึงควรกำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นรายปีหรือเป็นกำหนดเวลาที่สมควร ทั้งนี้ ไม่ควรให้มีการกำหนดเป็นเงื่อนไขให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตต้องมาขอต่อใบอนุญาต ดังที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันเพราะจะเป็นการสร้างภาระแก่คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตจนเกินสมควร

๔. ในการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภทธุรกิจควบคุมตามบัญชีแนบท้ายนั้น คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวและรัฐบาล ควรให้ความสำคัญกับสถาบันภาคเอกชนและภาคธุรกิจเอกชนของไทย และจัดให้มีเวทีสำหรับการพบปะหารือและพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น ในทุก ๆ ระดับ รวมทั้งควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันภาคเอกชนนั้นสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและโดยมีอิสระปลอดจากแรงกดดันทางการเมืองให้เพิ่มมากขึ้นด้วย

บทสรุปเกี่ยวกับประเด็นและสาระสำคัญเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาภาพรวมของร่างพระราชบัญญัติแล้ว เห็นว่ามีประเด็นและสาระสำคัญเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่สมควรได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบดังต่อไปนี้

(๑) การเปิดเสรีการประกอบธุรกิจที่เพิ่มมากขึ้น ด้วยการตัดบางประเภทธุรกิจควบคุมตาม ป.ว. ๒๘๑ ออกไปและเพิ่มบางประเภทธุรกิจเข้ามาในบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคธุรกิจบริการประเภทต่าง ๆ นั้น จะมีผลเป็นการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจการค้าบริการที่เกินไปกว่าพันธกรณีที่ประเทศไทยผูกพันไว้กับองค์การการค้าโลก และจะทำให้อำนาจในการเจรจาแลกเปลี่ยนการเปิดเสรีภายใต้เวทีข้อตกลง GATS ของผู้แทนเจรจาการค้าไทยลดน้อยลง

(๒) การมีบทบัญญัติรับรองสิทธิของคนต่างด้าวที่ถือสัญชาติของประเทศที่ทำสนธิสัญญาต่างตอบแทนในการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจกับประเทศไทย ให้สามารถเข้ามาประกอบธุรกิจตามบัญชีควบคุมได้โดยไม่ต้องอนุญาต ตามมาตรา ๑๐ วรรค ๒ แม้ว่าจะมีข้อดีคือเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติเชิงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) และลดการเลือกปฏิบัติต่อคนสัญชาติอเมริกาที่ดีกว่าคนสัญชาติอื่น ๆ ลง แต่ก็อาจเป็นช่องทางให้มีการกระทำการที่ขัดต่อหลัก MFN ซึ่งอาจสร้างปัญหาสูงขึ้นเช่นเดียวกับการนิสสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาให้เพิ่มมากขึ้นได้ และยังอาจทำให้หนทางประเทศใช้เป็นช่องทางเจรจาเปิดเสรีทางการค้านอกกรอบความตกลงพหุภาคีได้ในอนาคต ซึ่งอาจสร้างผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจไทย

(๓) คำนิยามของคำว่า "คนต่างด้าว" ในมาตรา ๔ ยังไม่รัดกุมและไม่สอดคล้องกับหลักการของข้อตกลง GATS ซึ่งอาจทำให้เกิดการเลี่ยงกฎหมายโดยอาศัยช่องโหว่จากคำนิยามดังกล่าวได้ เหมือนเช่นที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติเป็นปกติในปัจจุบัน ดังนั้น จึงควรกำหนดคำนิยามให้ครอบคลุมถึง

นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยแต่คนต่างด้าว (ทั้งบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล) มีอำนาจในการครอบงำการบริหารหรือมีอำนาจในการแต่งตั้งกรรมการบริหาร ผู้บริหารระดับสูง หรือกระทำการแทนนิติบุคคลนั้นด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการประกอบธุรกิจที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน

(๔) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภทธุรกิจควบคู่ตามบัญชีแนบท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ ยังมีข้อบกพร่องในบางประการซึ่งสมควรได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข กล่าวคือ

(๔.๑) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภทธุรกิจตามบัญชีหนึ่ง ซึ่งเป็นบัญชีที่ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจอย่างเด็ดขาด แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสามารถกระทำได้โดยตราพระราชกฤษฎีกา ในขณะที่ธุรกิจตามบัญชีสอง หมวด ๑ เป็นธุรกิจที่คนต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจได้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงกลับต้องกระทำโดยตราเป็นพระราชบัญญัติทำให้การแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภทธุรกิจของทั้งสองบัญชีมีความลักลั่นกัน ทั้งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ดังนั้น จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การแก้ไขเปลี่ยนแปลงประเภทธุรกิจควบคู่ตามบัญชีทั้งสองให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(๔.๒) ในบัญชี ๓ แนบท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้การเปิดเสรีการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในบางประเภทธุรกิจสามารถกระทำได้โดยตราเป็นกฎกระทรวง ซึ่งอาจทำให้ขาดการพิจารณาถ่วงดุลอย่างรอบคอบ ดังนั้น จึงสมควรที่จะพิจารณากำหนดให้การเปิดเสรีเพิ่มเติมตามบัญชี ค. ต้องกระทำโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาด้วยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในทุกกรณี

(๔.๓) ควรพิจารณากำหนดในบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวต้องรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ สถาบันเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชนที่หลากหลาย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาทบทวนแก้ไขบัญชีแนบท้ายร่างพระราชบัญญัติ และต้องเปิดเผยข้อมูลและเหตุผลในการตัดสินใจให้สาธารณชนรับทราบเป็นการทั่วไป

(๕) การกำหนดสัดส่วนของทุนต่างด้าวและทุนไทยในการประกอบธุรกิจตามมาตรา ๑๕ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ ไว้เฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจตามบัญชีสอง อาจไม่เป็นการส่งเสริมให้คนไทยและผู้ประกอบการชาวไทยได้มีโอกาสร่วมรู้และพัฒนาขีดความสามารถในการประกอบธุรกิจในลักษณะองค์กรธุรกิจจากนักลงทุนต่างชาติ ดังนั้น จึงควรพิจารณากำหนดสัดส่วนของกลางทุนหรือการถือหุ้นเอาไว้ในการประกอบธุรกิจตามบัญชีสามด้วย

(๖) สัดส่วนของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา ๒๓ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ อาจไม่ส่งเสริมให้เกิดแนวความคิดที่หลากหลายในทุกมิติของภาคเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น จึงควรพิจารณาสัดส่วนส่วนกรรมการภาคราชการหรือเพิ่มสัดส่วนกรรมการภาคเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนให้เพิ่มมากขึ้น

LIRT

(๗) เพื่อประโยชน์ในการกำกับตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อาจพิจารณา กำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองให้ประกอบธุรกิจต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม แทนการกำหนดเป็นเงื่อนไขให้ต้องขอต่ออายุใบอนุญาตตามที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

(นายพชร ยูติธรรมดำรง)
กรรมการและเลขานุการ

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

ที่ สผ ๐๐๐๘/๒๕๕๖

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๖ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๒๔๔๑๑๓๓

LIRT

กต ๑๐๓๐๐/1
Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

เหตุผล

โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕
ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ออกใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีหลักการบางประการ
ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน
สมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเสียใหม่ เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ
ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์กับประเทศไทยโดยรวม ทั้งยัง
เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

Legislative Institutional Repository of Thailand
คนต่างด้าว/3

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

เหตุผล

โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ออกใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีหลักการบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันสมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเสียใหม่เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ และให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นประโยชน์กับประเทศไทยเป็นส่วนรวมเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การค้ากับดูแลการลงทุนของคนต่างด้าวในประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายธีระพันธุ์ สาสิวัฐนิภาค กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

.....

.....

.....

เรียกว่า "พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ
ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วัน

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑
ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๒๑

(๓) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑
ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"คนต่างด้าว" หมายความว่า

(๑) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย

(๓) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้น ถือโดยบุคคล
ตาม (๑) หรือ (๒) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่ง
ของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการ
หรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม (๑)

(ค) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของ
นิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือนิติบุคคล ซึ่งมีบุคคลตาม (๑) (๒)
หรือ (๓) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

เพื่อประโยชน์แห่งคานียามนี้ให้ถือว่าหุ้นของบริษัทยากัดที่มีใบหุ้นติดออกให้แก่
ผู้ถือเป็นหุ้นของคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้มีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

"ทุน" หมายความว่า ทุนจดทะเบียนของบริษัทจำกัด หรือทุนชำระแล้วของ
บริษัทมหาชนจำกัด หรือผู้ถือหุ้นส่วนหรือสมาชิกนามลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลนั้น

"ทุนขั้นต่ำ" หมายความว่า ทุนของคนต่างด้าวในกรณีที่คนต่างด้าวเป็นนิติบุคคล
ซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และในกรณีที่คนต่างด้าวเป็นนิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนใน
ประเทศไทยหรือเป็นบุคคลธรรมดาให้หมายถึง เงินตราต่างประเทศที่คนต่างด้าวนำมาใช้
เมื่อเริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทย

LIR

"ธุรกิจ" หมายความว่า การประกอบกิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่น อันเป็นการค้า

"ใบอนุญาต" หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

"ผู้รับใบอนุญาต" หมายความว่า คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาต

"หนังสือรับรอง" หมายความว่า หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจ

"ผู้รับหนังสือรับรอง" หมายความว่า คนต่างด้าวที่ได้รับหนังสือรับรอง

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ การอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณีของประเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพลังงานและการรักษาสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค ขนาคของกิจการ การจ้างแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์

มาตรา ๖ คนต่างด้าวต่อไปนี้ ห้ามประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร

(๑) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือการเนรเทศตามกฎหมาย

(๒) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่น

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(โปรดพลิก)

คนต่างด้าว/7

มาตรา ๗ คนต่างด้าวต่อไปนี้ จะประกอบธุรกิจได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และจะประกอบธุรกิจได้เฉพาะประเภทธุรกิจและในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขข้อบังคับไว้ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

(๑) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

(๒) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และระยะเวลาการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ยกเว้นใบอนุญาตให้คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งประกอบธุรกิจ คนต่างด้าวนั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ และให้ยื่นคำความในมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒

(๑) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษตามที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง

(๒) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และทัศนธรรมพื้นบ้าน หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี

(๓) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

LIR

มาตรา ๙ การปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่ธุรกิจตามบัญชีสอง หมวด ๑ ให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ

ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ อย่างน้อยครั้งหนึ่งในทุกรอบระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้วหาความเห็นเสนอรัฐมนตรี

คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจที่มีได้กำหนดไว้ในบัญชีสองหรือบัญชีสามอยู่ก่อนการปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามวรรคหนึ่ง หากต่อมาธุรกิจนั้นเป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าคนต่างด้าวนั้นประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป ให้ดำเนินการขออนุญาตตามหลักเกณฑ์และภายในระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง และในระหว่างระยะเวลาไม่มีให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ประกอบธุรกิจโดยมิได้รับอนุญาต

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๕ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ ไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับอนุญาตจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการเฉพาะกาล

คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้โดยสนธิสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีความผูกพันตามพันธกรณีที่ได้รับยกเว้นจากการบังคับใช้บทบัญญัติแห่งมาตราต่าง ๆ ความที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง เมื่อประเทศสัญญาติของคนต่างด้าวนั้นได้ดำเนินการให้ข้อมูลพันตามสนธิสัญญามีผลใช้บังคับในการให้สิทธิคนชาติของคู่สัญญาหรือภาคี รวมถึงคนไทยและวิสาหกิจของคนไทยเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศของคนได้แล้ว เท่านั้น

มาตรา ๑๑ คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๐ หากประสงค์จะประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อขอหนังสือรับรอง และให้อธิบดีออกหนังสือรับรองให้คนต่างด้าวนั้นโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากคนต่างด้าว เว้นแต่อธิบดีเห็นว่าการแจ้งมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือกรณีไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๐ ให้อธิบดีแจ้งแก่คนต่างด้าวนั้นทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากคนต่างด้าว

หนังสือรับรองต้องระบุเงื่อนไขตามที่รัฐบาลกำหนดหรือตามที่กำหนดในสนธิสัญญาด้วย

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ธุรกิจของคนต่างด้าวซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือได้รับอนุญาต เป็นหนึ่งเดียวประกอบ อุตสาหกรรมหรือประกอบการค้า เพื่อส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทยหรือตามกฎหมายอื่น เป็นธุรกิจตามบัญชีสองหรือบัญชีสามท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้คนต่างด้าวดังกล่าวแจ้งต่ออธิบดีเพื่อขอหนังสือรับรอง เมื่ออธิบดีเห็นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้รับมอบหมายตรวจสอบความถูกต้องของบัตรส่งเสริมการลงทุนหรือหนังสืออนุญาต ดังกล่าวแล้ว ให้อธิบดีออกหนังสือรับรองโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง การได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนหรือหนังสืออนุญาต แล้วแต่กรณี ในกรณีนี้ให้คนต่างด้าวดังกล่าวนั้น ได้รับยกเว้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒ ตลอดระยะเวลาที่ธุรกิจนั้นได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือได้รับ อนุญาตให้ประกอบอุตสาหกรรมหรือประกอบการค้า เพื่อส่งออกแล้วแต่กรณี

การออกหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดี กำหนด

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กฎหมายอื่นกำหนดเรื่องการถือหุ้น การเป็นหุ้นส่วน หรือการลงทุนของคนต่างด้าว การอนุญาตหรือการห้ามคนต่างด้าวในการประกอบธุรกิจบาง ประเภท หรือกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไว้ เป็นประการใด ให้ใช้บังคับตามกฎหมายดังกล่าว และมีให้นำความในพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับในส่วนที่มี กฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

มาตรา ๑๔ หุ้นขั้นต่ำที่ใช้ในการประกอบธุรกิจต้องเป็นเงินตราต่างประเทศ ขึ้นหรือส่งเข้ามาจากต่างประเทศ เว้นแต่ในกรณีที่คนต่างด้าวเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนใน ประเทศไทย หุ้นขั้นต่ำที่จะเป็นเงินตราต่างประเทศที่นำหรือส่งเข้ามาจากต่างประเทศนั้น ให้หมายถึงเฉพาะหุ้นขั้นต่ำที่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้เป็นสมาชิกที่เป็นคนต่างด้าว นำมาลงหุ้นหรือลงทุนในนิติบุคคลนั้นเท่านั้น

หุ้นขั้นต่ำตามวรรคหนึ่งต้องมีจำนวนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้อง ไม่น้อยกว่าสามล้านบาท

LIRT

มาตรา ๑๕ คนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจตามบัญชีสองได้จะต้องมีคนไทย หรือนิติบุคคลที่มีถิ่นต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้ถือหุ้นอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบของทุนของ คนต่างด้าวที่เป็นนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะมีเหตุผลสมควรโดยกรมการพาณิชย์ของคณะรัฐมนตรี อาจผ่อนผันสัดส่วนในเรื่องดังกล่าวให้น้อยลงได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า และต้องมี กรรมการที่เป็นคนไทยไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๑๖ คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตได้ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) ไม่เคยต้องโทษตามคำพิพากษาหรือถูกแปดเปื้อนเทียบปรับในความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (๖) ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาในความผิดฐานฉ้อโกง โกงเข้าหนี้ยักยอก ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาหรือในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

ในกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาต กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นที่เป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังกล่าวในวรรคหนึ่งด้วย

LIR
(โปรดพลิก)

มาตรา ๑๗ ในการขออนุญาตประกอบธุรกิจ ให้คนต่างด้าวยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจต่อรัฐมนตรีหรืออธิบดีตามกฎหมายหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้คณะรัฐมนตรีในการพิจารณาบัญชีสอง หรืออธิบดีในการพิจารณาบัญชีสามพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาต แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำขอ ในการพิจารณาบัญชีของคณะรัฐมนตรีมี เหตุจำเป็น เป็น ซึ่งคณะรัฐมนตรีไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้ขยายระยะเวลาการพิจารณาออกไปอีกได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้การอนุมัติหรือรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รัฐมนตรีหรืออธิบดีออกใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหรืออธิบดีอนุญาต

ในการอนุญาต รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๘ สำหรับการประกอบกิจการตามบัญชีสอง หรืออธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๘ สำหรับกรประกอบกิจการตามบัญชีสาม ก็ได้

ในการที่คณะรัฐมนตรีไม่อนุมัติให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามบัญชีสอง ให้รัฐมนตรีแจ้งการไม่อนุมัติให้คนต่างด้าวนั้นทราบเป็นหนังสือภายในสามสิบวัน และให้ระบุเหตุที่ไม่ให้การอนุมัตินั้นไว้โดยชัดแจ้ง

ในการที่อธิบดีไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามบัญชีสาม ให้อธิบดีแจ้งการไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นทราบเป็นหนังสือภายในสิบห้าวัน และให้ระบุเหตุที่ไม่ให้การอนุญาตนั้นไว้โดยชัดแจ้ง คนต่างด้าวนั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตต่อรัฐมนตรีได้ และให้นำความในมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขหนึ่ง เงื่อนไขใดให้คนต่างด้าวผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) อัตราส่วนทุนกับ เงินกู้ที่จะใช้ในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต
- (๒) จำนวนกรรมการที่เป็นคนต่างด้าวซึ่งจะต้องมีภูมิลำเนาหรือที่อยู่นิรชาอาณาจักร

(๓) จำนวนและระยะเวลาการดำรงไว้ซึ่งทุนในต้นภายในประเทศ

(๔) เทคโนโลยีหรือทรัพย์สิน

(๕) เงื่อนไขอื่นที่จำเป็น

มาตรา ๑๙ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับหนังสือรับรองผู้ใด

(๑) ผ่าฝืนเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง

(๒) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือ

มาตรา ๑๗ วรรคสาม

(๓) ผ่าฝืนมาตรา ๑๕

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖

(๕) กระทำความผิดตามมาตรา ๓๕

ในกรณีตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับหนังสือรับรองปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๗ วรรคสาม หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๕ แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่อธิบดีเห็นสมควร ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองไม่ปฏิบัติตามที่อธิบดีมีหนังสือแจ้งดังกล่าวโดยไม่มีเหตุสมควร ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักการใช้ใบอนุญาตชั่วคราวหรือสั่งระงับการประกอบธุรกิจชั่วคราวได้ในระยะเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันมีคำสั่ง เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วคนดังกล่าวยังมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้อธิบดีพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองดังกล่าว หรือเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

ในกรณีตาม (๔) และ (๕) ให้อธิบดีพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่อธิบดีสั่งพักการใช้ใบอนุญาตชั่วคราวหรือสั่งระงับการประกอบธุรกิจชั่วคราว หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสือรับรอง ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับหนังสือรับรองมีสิทธิอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งอธิบดี เว้นแต่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจะสั่งทุเลาให้

รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ยื่นอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

LIR

มาตรา ๒๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๐ ใบอนุญาตให้ใช้ใช้ตลอดไปจนกว่าผู้รับใบอนุญาตจะเลิกประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต สำหรับหนังสือรับรองให้ใช้ได้ เพื่าระยะ เวลาที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยหรือสามที่สนธิสัญญา กำหนดให้ประกอบธุรกิจนั้น หรือตลอดระยะเวลาที่ธุรกิจนั้นได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือได้รับอนุญาตให้ประกอบอุตสาหกรรม หรือประกอบกิจการเพื่อการส่งออก แล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้ใดได้รับหนังสือรับรองเลิกประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตก่อนครบกำหนดระยะเวลา ดังกล่าวก็ให้หนังสือรับรองใช้ได้เพียงนั้น

ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับหนังสือรับรองต้องแสดงใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองดังกล่าวไว้ ณ สถานที่ประกอบธุรกิจของตนในที่เปิดเผย

ถ้าใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองชำรุดในสาระสำคัญหรือสูญหาย ให้ยื่นคำขอรับใบแทนต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการมาการชำรุดหรือสูญหาย

การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ระยะเวลาในการออกใบแทนต้องไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ และถ้าถือว่าใบแทนนั้นเป็นเอกสารที่จำเป็นใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองได้จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองใหม่

มาตรา ๒๒ เมื่อผู้รับใบอนุญาต ผู้รับหนังสือรับรองเลิกประกอบธุรกิจ หรือย้ายสำนักงาน หรือสถานที่ประกอบธุรกิจ ให้แจ้งการเลิกหรือย้ายต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกหรือวันย้ายนั้นตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ให้มีคณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสหภาพนิคมอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมทะเบียนการค้า เป็นกรรมการและเลขาธิการ

ผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในด้านเศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การค้า หรือการลงทุน และต้องไม่เป็นที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๒๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง าก็ผู้ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ ไม่ได้

มาตรา ๒๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย ไม่สุจริต บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓ วาระที่สอง

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และให้มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ หรือให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีในเรื่องการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎหมายหรือตามพระราชบัญญัติหรือการกำหนดประเภทธุรกิจ และท้องที่ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา ๗ หรือการขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ (๒)

(๒) ศึกษา รวบรวม และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของ
คนต่างด้าวในราชอาณาจักร รวมถึงผลกระทบและความเหมาะสมในเรื่องดังกล่าว เสนอ
ต่อรัฐมนตรีเป็นครั้งคราว แต่ต้องไม่น้อยกว่าสี่แห่งหนึ่งครั้ง

(๓) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ หรือให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีในเรื่องอื่น ๆ
ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ซึ่งจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานไม่มา
ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็น
ประธานกรรมการในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่ง
ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม
ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียง เป็นเสียงที่ขาด

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณา
หรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๒๗
มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ ให้กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ทำหน้าที่เป็น
สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๒) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ
ของคนต่างด้าวในราชอาณาจักร เพื่อประโยชน์ในการศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำ
รายงานเสนอต่อรัฐมนตรี

(๓) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้แจ้งข้อเท็จจริง รวมทั้ง
ให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง

(๒) เข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในช่วงเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบให้ทราบเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบ เป็นหนังสือ จากอธิบดีก่อน เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างอื่น ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ ที่จำเป็น อย่างอื่นต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๒) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่อำนวยความสะดวกแก่ นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ความสมควร นายทะเบียนหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะ เป็นการข่มขู่หรือ เป็นการตรวจค้นตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและต้องมีหนังสือบอกกล่าวแก่ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง สถานที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันทำการ เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างอื่น และเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ให้รายงานรัฐมนตรีทราบผลการปฏิบัติหน้าที่เป็น ลายลักษณ์อักษรโดยเร็ว

มาตรา ๓๑ ผู้ใดขอตรวจหรือขอคัดสำเนา เอกสารหรือขอให้ นายทะเบียน คัดสำเนาหรือนำ เอกสารพร้อมทั้งคำรับรองหรือขอให้ออกหนังสือรับรองข้อความที่ นายทะเบียนเก็บรักษาไว้ ให้ นายทะเบียน คำเนินการอนุญาตโดยเร็ว เว้นแต่เอกสารนั้น มีลักษณะ ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่น โดยผู้ขอต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนด ในกฎกระทรวง ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อธิบดี นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
(โปรดพลิก)

คนต่างด้าว/17

มาตรา ๓๔ คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตหรือหนึ่งสัปดาห์ก่อนผู้ใด
ถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือถูกสั่งระงับการประกอบธุรกิจตามหนังสือ
รับรองและหมดสิทธิอุทธรณ์หรือรัฐมนตรีมีคำสั่งจับ เป็นผู้ที่ทำให้พักใช้หรือเพิกถอน
ใบอนุญาตหรือให้ระงับการประกอบธุรกิจแล้ว แต่คนต่างด้าวนั้นยังคงประกอบธุรกิจนั้น
ต่อไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๕ คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจใดตาม
พระราชบัญญัตินี้ หากร่วมทำธุรกิจอันเป็นของคนต่างด้าวรายอื่นซึ่งมิได้รับอนุญาต
ให้ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประกอบธุรกิจที่คนต่างด้าวรายอื่นนั้นเป็น
เจ้าของร่วมโดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของคนแต่ผู้เดียว เพื่อให้คนต่างด้าวรายอื่นนั้น
หลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเลิกการ
ร่วมทำธุรกิจหรือการประกอบธุรกิจนั้นเสีย หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้อง
ระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๖ ผู้มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีชื่อนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้
ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนหรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อันเป็นธุรกิจที่กำหนด
ไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้โดยคนต่างด้าวนั้นมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าว
หรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวโดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของคนแต่ผู้เดียวหรือชื่อหุ้น
แทนคนต่างด้าวในทางหุ้นส่วนหรือบริษัจำกัด หรือนิติบุคคลใด ๆ เพื่อให้คนต่างด้าวประกอบ
ธุรกิจโดยหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งคนต่างด้าวซึ่งยินยอมให้
ผู้มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีชื่อนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้กระทำการดังกล่าว
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้เลิกการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนหรือสั่งให้เลิกการร่วม
ประกอบธุรกิจ หรือสั่งให้เลิกการถือหุ้น หรือการเป็นหุ้นส่วนนั้นเสีย แล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืน
ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่
ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๗ คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนมาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจ หรือเลิกกิจการ หรือสั่งเลิกการเป็นผู้ถือหุ้น หรือเพิกถอนส่วนแล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๘ คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนตามมาตรา ๑๔ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา ๑๘ (๓) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท และปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ วรรคสองหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เมื่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามหรือเรียกตรวจสอบหรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่มีบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ กรรมการ หุ้นส่วน หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น หรือมิได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(โปรดพลิก)

คนต่างด้าว/19

มาตรา ๔๒ ในกรณีความผิดตามมาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้เปรียบเทียบปรับในความสืบวันนับแต่วันเปรียบเทียบปรับคดีนั้น เป็นอันเลิกกัน

มาตรา ๔๓ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ และคำสั่งซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะให้มีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๔ คนต่างด้าวที่ได้รับสิทธิหรือได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ได้รับสิทธิหรือได้รับอนุญาตในการประกอบธุรกิจนั้นต่อไปตามเงื่อนไขและระยะเวลาของการได้รับสิทธิหรือได้รับอนุญาตดังกล่าว

มาตรา ๔๕ คนต่างด้าวซึ่งประกอบธุรกิจประเภทที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจที่ไม่ได้กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ หากประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป ให้ดำเนินการขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนกําหนดค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....
.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

๒ ๑๒

(นางบุษกร กสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. ค่าขอใบอนุญาต

(ก) ค่าขอใบอนุญาตตามมาตรา ๗	๑,๐๐๐ บาท
(ข) ค่าขอใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗	๒,๐๐๐ บาท
(ค) ค่าขอหนังสือรับรองตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๒	๒,๐๐๐ บาท

๒. ใบอนุญาต

(ก) ใบอนุญาตตามมาตรา ๗	๕,๐๐๐ บาท
(ข) ใบอนุญาตสำหรับธุรกิจบัญชีสอง	
(๑) บุคคลธรรมดา	๔๐,๐๐๐ บาท
(๒) นิติบุคคล	พื้นที่สิบบาทของทุน จดทะเบียน ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า ๔๐,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เศษของพื้นที่คิด เท่ากับหนึ่งพันบาท
(ค) ใบอนุญาตสำหรับธุรกิจบัญชีสาม	
(๑) บุคคลธรรมดา	๒๐,๐๐๐ บาท
(๒) นิติบุคคล	พื้นที่ห้าบาทของทุน จดทะเบียน ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท เศษของพื้นที่ให้คิด เท่ากับหนึ่งพันบาท
๓. หนังสือรับรอง	๒๐,๐๐๐ บาท
๔. ใบแทนใบอนุญาต หรือใบแทนหนังสือรับรอง	๕,๐๐๐ บาท

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(ใบรศพลก)

คนต่างด้าว/22

๕. อุทธรณ์
- (ก) อุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตตามมาตรา ๗ ๑,๐๐๐ บาท
 - (ข) อุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตตามมาตรา ๑๗ ๒,๐๐๐ บาท
 - (ค) อุทธรณ์คำสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาต หรือหนึ่งสัปดาห์รับรอง ตามมาตรา ๒๐ ๒,๐๐๐ บาท
๖. การแจ้งเลิก หรือย้ายสำนักงานหรือสถานที่ประกอบธุรกิจ ๑,๐๐๐ บาท
๗. การขอแก้ไขรายการทะเบียน ใบอนุญาต หรือหนึ่งสัปดาห์รับรอง ๑,๐๐๐ บาท
๘. การตรวจหรือคัดสำเนาเอกสาร รายละเอียด ๒๐๐ บาท
๙. การขอให้คัดสำเนาหรือขอให้ถ่ายเอกสาร พร้อมทั้งค่ารับรอง หน้าละ ๑๐๐ บาท
๑๐. การออกหนังสือรับรองข้อความในทะเบียนละ ๑๐๐ บาท

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

L R

(นางบุษกร กลีกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIART
กนตางด้าว/23

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.

บัญชีหนึ่ง

ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ

- (๑) การทำกิจการหนึ่งสี่อิมพ์ การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์
- (๒) การทำนา ทำไร่ หรือทำสวน
- (๓) การเลี้ยงสัตว์
- (๔) การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ
- (๕) การทำกิจการประมง เฉพาะการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทย
- (๖) การสกัดสมุนไพรไทย
- (๗) การค้าและการขายทอดตลาดโบราณวัตถุของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ
- (๘) การทำหรือหล่อพระพุทธรูป และการทำบาตร
- (๙) การค้าที่ดิน

บัญชีสอง

ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อ
ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี หัตถกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวด ๑ ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ

- (๑) การผลิต การจำหน่าย การซ่อมบำรุง
 - (ก) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด
 - (ข) ส่วนประกอบของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด
 - (ค) อาวุธยุทโธปกรณ์ เรือ ยานอากาศยาน หรือยานพาหนะทางการทหาร
 - (ง) อุปกรณ์หรือส่วนประกอบของอุปกรณ์สงครามทุกประเภท
- (๒) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ
รวมถึงกิจการการบินในประเทศ

หมวด ๒ ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และหัตถกรรมพื้นบ้าน

- (๑) การค้าของเก่า หรือศิลปวัตถุ ซึ่งเป็นงานศิลปกรรม หัตถกรรมของไทย
- (๒) การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก
- (๓) การเลี้ยงไหม การผลิตเส้นไหมไทย การทอผ้าไหมไทย หรือ
การพิมพ์ลวดลายผ้าไหมไทย
- (๔) การผลิตเครื่องดนตรีไทย
- (๕) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม เครื่องทองลงหิน หรือ
เครื่องเงิน
- (๖) การผลิตถ้วยชามหรือเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย
- (๗) การทำกิจการบริการทางสถาปัตยกรรม

LIRT

หมวด ๓ ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม

- (๑) การผลิตน้ำตาลจากกล้วย
- (๒) การทำนาเกลือ รวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์
- (๓) การทำเกลือหิน
- (๔) การทำเหมือง รวมทั้งการระเบิดหรือขุดยหิน
- (๕) การแปรรูปไม้เพื่อทำเครื่องเรือนและเครื่องใช้สอย

บัญชีสาม

ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับ

คนต่างด้าว

- (๑) การสีข้าว และการผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่
- (๒) การค้าสารปรอทและ เกล็ดสังกะสี
- (๓) การทำน้ำมันจากปาล์ม
- (๔) การผลิตไม้ขัด แผ่นไม้วีเนียร์ ฟิล์มพลาสติก หรืออาร์คโพลีเมอร์
- (๕) การผลิตปูนขาว
- (๖) การทำกิจการบริการทางบัญชี
- (๗) การทำกิจการบริการทางกฎหมาย
- (๘) การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม
- (๙) การก่อสร้าง ยกเว้น
 - (ก) การก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชนด้านการสาธารณสุข โภชนาหรือการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ห้าร้อยล้านบาทขึ้นไป
 - (ข) การก่อสร้างประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๑๐) การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทน ยกเว้น
 - (ก) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์หรือการบริการที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายล่วงหน้าซึ่งสินค้าเกษตรหรือตราสารทางการเงินหรือหลักทรัพย์
 - (ข) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือจัดหาสินค้าหรือบริการที่จะเป็นต่อการผลิตหรือการให้บริการของวิสาหกิจในเครือเดียวกัน

LIRT

- (ค) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย จัดซื้อหรือจัดจำหน่าย หรือจัดหาตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการจำหน่าย ซึ่งสินค้าที่ผลิตในประเทศหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งมีลักษณะ เป็นการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ โดยมีทุนขั้นต่ำ ของคนต่างด้าวตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป
- (ง) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๑๑) การขายทอดตลาด ยกเว้น
- (ก) การขายทอดตลาดที่มีลักษณะ เป็นการประมูลซื้อขายระหว่าง ประเทศที่มีการประมูลซื้อขายของเก่า วัตถุโบราณ หรือ ศิลวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม ที่ดิลกกรรม หรือโบราณวัตถุ ของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ
- (ข) การขายทอดตลาดประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๑๒) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตทางเกษตรพื้นเมือง ที่ยังไม่มียกหมายห้ามไว้
- (๑๓) การค้าปลีกสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำรวมทั้งสิ้นน้อยกว่าหนึ่งร้อย ล้านบาท หรือที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่ายี่สิบล้านบาท
- (๑๔) การค้าส่งสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่า หนึ่งร้อยล้านบาท
- (๑๕) การทำกิจการโฆษณา
- (๑๖) การทำกิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม
- (๑๗) การนำเข้าเที่ยว
- (๑๘) การขายอาหารหรือเครื่องดื่ม
- (๑๙) การทำกิจการเพาะและขยายพันธุ์พืช

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางนงนุช กรสูต)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญเลขานุการอ่านสารบบครบ
นายจันทก์ สวมประคำ (รองเลขานุการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน
เลขานุการวุฒิสภา)

“สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ รวมสองฉบับ
ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ทั้งสองฉบับ
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อ
พิจารณา โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการ
พิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๑
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้
เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๘ เมษายน ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรใช้เป็นหลักในการพิจารณา

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

เหตุผล

โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ออกใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีหลักการบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเสียใหม่ เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประเทศไทย โดยส่วนรวม ทั้งยังเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกฯ กราบ โดยที่เรามีคณะกรรมการพิจารณาสิทธิร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทยที่จะเสนอต่อวุฒิสภานี้ ซึ่งรวมถึงกฎหมายฉบับนี้ด้วยซึ่งมีอาจารย์ไพศาล กุมาลชัยชัย เป็นประธาน ตอนนี้ก็ได้พิจารณาเรื่องนี้เสร็จแล้ว ได้เสนอผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าวมานี้แล้วนะครับ ได้เสนอแจกท่าน

ไปแล้ว แต่ว่าเพื่อประกอบการพิจารณาในตอนนี้อยากจะขอเชิญอาจารย์ไพศาลได้กรุณา
แสดงผลการศึกษาให้ที่ประชุมทราบด้วย

นายไพศาล กุมาลย์วิสัย (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่าน
ประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม ไพศาล กุมาลย์วิสัย สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธาน
คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดรวม ๑๑ ฉบับ
สำหรับฉบับนี้ก็เป็นฉบับเกือบจะสุดท้าย คือเป็นฉบับที่ ๑๐ กระผมขอกราบเรียนว่า ตามที่
ท่านเลขาธิการวุฒิสภาได้กรุณากล่าวนำว่า หลักการสำคัญในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้พอ
ที่จะสรุปได้เป็น ๓ ประการด้วยกัน คือ

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ปี ๒๕๑๕ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว
และมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสม

ประการที่ ๒ เพื่อจะส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจทั้งภายใน
และภายนอกประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน

ประการที่ ๑ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ถึ
นานาชาติ

จากหลักการ ๑ ประการนี้ ทางคณะกรรมการ ๓๓ ท่าน ในคณะที่กระผมได้
ทำการศึกษาได้ดูแลเรื่องนี้หลายครั้งหลายคราด้วยกัน ก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
จะมาสู่การพิจารณาของวุฒิสภา แต่ว่าอย่างไรก็ดี ทางคณะกรรมการได้พิจารณาแล้ว
ในสาระสำคัญทางสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้ปรับปรุงไปบ้าง แต่ก็ยังอยู่ในสาระสำคัญที่เป็น
ร่างของรัฐบาลที่เสนอต่อสภา เพราะฉะนั้นในวันนี้คณะกรรมการได้เตรียมรายงาน
ฉบับนี้มีจำนวนหลายหน้า กระผมจะขออนุญาตกล่าวสรุปเพียงสั้น ๆ เพื่อจะได้เป็นการ
สงวนเวลาของที่ประชุม

ประการแรก คณะกรรมการมีความเห็นว่า การเปิดเสรีทางการลงทุน
และการเปิดการค้าบริการในช่วงภาวะวิกฤตของประเทศในขณะนี้จะทำให้ไม่สอดคล้อง
กับภาวะที่เป็นจริงอาจจะทำให้การแข่งขันเสรีซึ่งเป็นการประสงค์หลักของกฎหมาย
ฉบับนี้ทำให้คนไทยอยู่ในฐานะเสียเปรียบ

LIRT

ประการที่ ๒ การเปิดเสรี การประกอบธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย
ร่างพระราชบัญญัติซึ่งเดิมได้เสนอเป็น ๒ บัญชีด้วยกัน แต่ในชั้นพิจารณาของ
คณะกรรมการการแปรรูปคดีและผ่านที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่ ๒ ที่ ๑
ได้ปรับปรุงเป็น ๓ บัญชีนั้น ก็ยังเห็นว่า เป็นการเปิดเสรีที่เกินกว่าพันธกรณีที่เราได้ทำไว้
กับองค์การการค้าของโลก นอกจากนั้นยังมีผลที่ทำให้อำนาจต่อรองของเจ้าหน้าที่ผู้แทนไทย
ในการที่จะไปพิจารณาในช่วงรอบต่อไป ซึ่งจะมีขึ้นในปี ๒๕๔๓ นั้น มีอำนาจต่อรองที่
ลดน้อยลงไป

ประการที่ ๓ การเปิดเสรีในการประกอบธุรกิจตามบัญชีแนบท้ายให้กว้าง
ขึ้นนั้นก่อให้เกิดปัญหาขึ้น ๒ - ๓ ประการ

ประการแรก นอกจากจะเป็นการเปิดเสรีเกินกว่าพันธกรณีที่เรามีอยู่
ซึ่งถ้าหากว่า เราจะเก็บเอาไว้เพื่อเป็นอำนาจต่อรองในการเจรจาในทางที่เลือกตอบแทน
ซึ่งกันและกันในวันข้างหน้า ก็น่าจะเป็นประโยชน์กว่า

- ๑๗/๑

นอกจากนั้นแล้วในประกาศที่ ๒ ก็คือการเปิดเสรีในลักษณะภายใต้
 บทบัญญัติของกฎเกณฑ์ของดับเบิลยูทีโอ (WTO) ที่ว่า จะต้องให้ความเท่าเทียมกัน
 ในการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง ในประเด็นนี้ก็มีความหมายตรงนี้ครับ
 ท่านประธานฯ ก็คือว่า ในขณะที่เราได้มีสนธิสัญญากับสหรัฐอเมริกาเป็นกรณีพิเศษ
 เมื่อประมาณปี ๒๕๑๑ ที่ทำให้คนสัญชาติอเมริกันนั้นมีสิทธิมาประกอบธุรกิจ
 ในประเทศของเราได้อย่างคนไทยโดยไม่มีข้อจำกัด ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่
 ในสังคมโลกของเรา ทำให้เราอยู่ในฐานะที่ลำบากใจอยู่พอสมควร ที่เราจะต้องปรับ
 การให้สิทธิพิเศษสำหรับคนอเมริกัน ในจุดนี้จะทำได้เพียง ๒ ประการด้วยกัน
 อีกนัยหนึ่งก็คือว่า ได้มีหลาย ๆ ประเทศมาร้องขอที่จะมีสิทธิได้อย่างเดียวกับ
 คนอเมริกันที่จะมาประกอบธุรกิจในประเทศไทย เพราะฉะนั้นก็มีปัญหาเกิดขึ้น
 ทางปฏิบัติที่เราอาจจะทำได้ ทำได้ ๒ ประการ ก็คือว่า เปรียบกับสหรัฐอเมริกา
 เพื่อจะผ่อนคลายนโยบายและในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิพิเศษอันนั้นลงไป
 หรือว่าเราจะให้ชนชาติอื่นนั้นมีสิทธิได้อย่างคนอเมริกัน นี่เป็นปัญหาใหญ่ที่เรา
 กำลังเผชิญอยู่

ทราบเรียนท่านที่เคารพครับ ในประกาศที่ ๓ ก็คือว่า ในร่าง
 พระราชบัญญัติฉบับนี้ทางคณะกรรมการมีความเห็นอยู่บ้างว่า ได้ให้คำจำกัดความ
 กับคำว่า บุคคลต่างด้าว นั้น ในลักษณะที่เราเองอาจจะเสียประโยชน์ กระผมทราบเรียน
 อย่างนี้ครับ ในเนื้อหาของคำนิยามนั้นบอกว่า บุคคลต่างด้าวคือบุคคลธรรมดา
 ที่ไม่มีสัญชาติไทย อันนี้ชัดเจน นิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย ก็ชัดเจน
 แต่ว่านิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยที่มีลักษณะโดยสรุปก็คือว่า ถือหุ้นเกิน
 กึ่งหนึ่งขึ้นไปนี้ถือว่าเป็นคนต่างด้าว ถ้าไม่ถึงกึ่งหนึ่งก็ยังไม่เป็นคนไทยอยู่ ปัญหาว่า
 ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ตรงนั้นเขาทำกันอย่างไรในทางภาคปฏิบัติ นอกจากนั้นแม้ว่า
 ต่างประเทศจะถือหุ้นประมาณ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ หรือแม้แต่
 ๕ เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าหากว่า เขามีอำนาจควบคุมการบริหาร ควบคุมการออกเสียง
 ลงคะแนนในที่ประชุม นั่นเป็นปัญหาที่เราเผชิญอยู่ในขณะนี้ว่า มีการรูดช่องโหว่
 ในทางกฎหมายที่บัญญัติไว้ดังที่กระผมทราบเรียนใน ๒ - ๓ ประเด็นข้างต้น ฉะนั้น

ในประเด็นนี้ทางคณะกรรมการมีความเห็นว่า ควรจะได้บัญญัติคำนิยามเพิ่มเติมให้ครอบคลุมข้อสงสัยตรงนั้นออกไปว่า ถ้าหากคนต่างด้าวมีอำนาจในการควบคุมหรือครอบงำทรัพย์สินอยู่ แม้ว่าการถือหุ้นจะไม่ถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ก็ยังคงจะอยู่ในฐานะที่มีความหมายว่า เป็นคนต่างด้าว ทั้งนี้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของดัชนีเบลูทีโอ ไม่ใช่เป็นหลักเกณฑ์ที่เราจะสร้างขึ้นใหม่ ความเห็นของคณะกรรมการนั้นมีความเห็นว่า คำจำกัดความนี้ควรจะขยายความให้คลุมถึงความหมายที่ปรากฏอยู่ในคำนิยามของที่ปรากฏในดัชนีเบลูทีโอครับ

ในประการต่อไป คือประการที่ ๔ หลักเกณฑ์ทั่วไปในการอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจนั้นกำหนดไว้แบ่งเป็นบัญชีที่หนึ่ง บัญชีที่สอง บัญชีที่สาม บัญชีที่หนึ่งนั้นทางสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่า ได้ตั้งขึ้นมาใหม่ อีกนัยหนึ่งก็คือปรับปรุงขึ้นมาให้มีบัญชีหนึ่ง บัญชีที่หนึ่งนี้ห้ามขาดหมายความว่า ห้ามไม่ให้ประกอบธุรกิจเลขซึ่งต่างกับที่ปรากฏเดิมยกว่า แบ่งเป็นบัญชีหนึ่ง บัญชีที่สอง ให้ประกอบได้โดยมีการอนุญาต ในบัญชีที่สองนั้น การอนุญาตให้ทำได้โดยรัฐมนตรี แต่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี สำหรับบัญชีที่สามนั้นถูกห้าม แต่ว่าจะอนุญาตให้กระทำได้โดยอนุญาตของอธิบดี ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ-----

ความจริงนี้ก็ยังเป็นโอกาสที่ทำให้หน้าพิเคราะห์เหมือนกันว่าเป็นการผ่อนคลายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ซึ่งเดิมการที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตนั้นจะมีความเคร่งครัดกว่าที่ปรากฏ แต่ว่าการทำอย่างนี้กระผมคิดว่ามีความมุ่งหมายที่รัฐบาลก็จะเอาไว้ในกรณีที่จะไปเจรจากับการค้าโลกหรือการค้าระหว่างประเทศ ที่ว่าให้อำนาจกับรัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี ให้อำนาจแก่อธิบดีโดยอนุมัติของคณะกรรมการ ให้เป็นลักษณะของการที่ช่วยกันพิจารณาให้ความรอบคอบขึ้น

แต่อย่างไรก็ดี ก็ยังมีปัญหาที่จะได้พูดในประเด็นต่อไปนะครับท่านประธานฯ ก็คือในประเด็นที่บอกว่า แม้ว่าจะกำหนดบัญญัติหนึ่งว่าจะอนุญาตไม่ได้ บัญชีสองคิดไว้ชัดเจนว่ามีกิจการประกอบธุรกิจ บัญชีสามมีอะไรบ้าง ทั้ง ๓ ประการนี้ก็อาจจะมีการทบทวนทุก ๆ หนึ่งปี การทบทวนทุก ๆ หนึ่งปีนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงบัญชีที่ว่านั้นได้อยู่เสมอ ความข้อนี้ก็มีข้อที่น่าเป็นห่วงในแง่ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงนั้นกระทำโดยง่าย จะแตกต่างจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ซึ่งเป็นหลักการในกฎหมายปัจจุบันนี้ ตามหลักการปัจจุบันนั้นจะต้องออกเป็นพระราชบัญญัติในการแก้ไข แต่ว่าตามร่างกฎหมายฉบับนี้อาจจะแก้ไขด้วยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา คงมีอยู่เรื่องเดียว คือบัญชีสอง หมวด ๑ เท่านั้นที่จะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ความข้อนี้ทางคณะกรรมการก็มีความเห็นว่า ควรจะได้มีการพิจารณาให้ชัดเจนว่าหมวด ๑ ในบัญชีสองกับบัญชีหนึ่งซึ่งห้ามขาดนั้น เหตุใดจึงมีความแตกต่างกัน สิ่งที่จะปรับปรุงแก้ไขในบัญชีสองหมวด ๑ นั้นเป็นเรื่องที่จะต้องทำเป็นพระราชบัญญัติ แต่ว่าในบัญชีหนึ่งที่ห้ามขาดนั้นให้ทำโดยพระราชกฤษฎีกา ความข้อนี้ก็ขึ้นข้อสังเกตที่กระผมคิดว่าในชั้นพิจารณาของกรรมาธิการคงจะได้พิเคราะห์กันโดยละเอียด

ในประการต่อไปครับท่านประธานฯ การกำหนดอัตราส่วนของบุคคลต่างด้าวที่จะมาประกอบธุรกิจในเชิงเป็นบริษัทจำกัด ได้กำหนดไว้ว่า ในการประกอบธุรกิจในบัญชีสามนั้นจะต้องมีสัดส่วนคนไทยไม่น้อยกว่าสี่สิบเปอร์เซ็นต์ ความข้อนี้ก็เป็นเรื่องดีทางคณะกรรมการก็เห็นว่าเป็นเรื่องที่สมควร เพราะเหตุว่า การประกอบธุรกิจในบัญชีสามนั้นอาจจะมีลักษณะทำให้คนไทยได้เรียนรู้ ได้มีโอกาส ได้รับถ่ายทอดทางเทคโนโลยีกลับมา แต่ว่าอย่างไรก็ดี คณะกรรมการเห็นว่าการที่จะขยายไปในบัญชีที่สองด้วย เพราะเหตุว่า บัญชีที่สองนั้น ก็มีรายการหลายรายการที่ควรที่จะให้คนไทยได้เข้ามามีเป็นส่วนในการถือหุ้นใน

บริษัทจำกัดนั้นให้มากขึ้น หรืออย่างน้อยที่สุดที่กำหนดเป็นกฎเกณฑ์ไว้ทำงานองเดียวกับว่า
เกณฑ์ขั้นต่ำเป็นประการใด แต่ว่าในกฎหมายฉบับนี้ในบัญชีสองมิได้กำหนดเช่นนั้น

ในประการต่อไปท่านประธานฯ ครับ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาต
หรือการเสนอแนะประการใดเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้ ได้มีคณะกรรมการประกอบธุรกิจ
คนต่างด้าวบัญญัติไว้ชัดเจนในเรื่องนี้ว่าประกอบด้วยใครบ้าง โดยสรุปก็คือว่า ประกอบด้วย
บุคคลจากทางราชการเป็นส่วนใหญ่ จะมีบุคคลซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๕ ท่าน ความเห็น
ของคณะกรรมการที่กระผมดำเนินการอยู่นี้เห็นว่า ควรจะได้มีการปรับปรุงสัดส่วนตรงนี้
ให้มีภาคเอกชนเพิ่มขึ้นมากกว่าไม่เกิน ๕ ท่าน เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนที่เป็นบุคคลจาก
ทางราชการเป็นส่วนใหญ่ ในที่สุดท่านประธานฯ ครับ กระผมคิดว่าจะไม่พูดอะไรมาก
เพียงแต่จะกราบเรียนท่านประธานฯ ว่า ในตอนสุดท้ายเพื่อประโยชน์ของการที่จะพิจารณา
ในชั้นแปรญัตติ ทางคณะกรรมการได้สรุปประเด็นต่าง ๆ ที่กระผมกราบเรียนมาโดยยืดยาว
พอสมควร แต่ว่าในตัวเอกสารจะเขียนยาวกว่านี้มาก

โดยสรุปก็จะปรากฏอย่างนี้ครับว่า ให้พิจารณาในประเด็นการเปิดเสรีที่เกินไป
นี้ว่าสมควรประการใด ควรจะขยับมาเพียงใดหรือไม่-----

ควรจะพิจารณาในประเด็นเรื่องคำนิยามคำว่า บุคคลต่างด้าว ควรจะมีการพิจารณาใน
ประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงหรือทบทวนรายการประกอบธุรกิจในบัญชีต่าง ๆ นั้น
ควรจะได้มีการวิเคราะห์ว่า ขั้นตอนในการทำการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างไร เป็นพระราช
บัญญัติที่น่าจะพิจารณาระหว่างบัญชีหนึ่ง และบัญชีสอง หมวด ๑ ให้ชัดเจน

ประการต่อไปก็คือว่า คณะกรรมการที่กระผมกราบเรียนเมื่อคืนนี้ควรจะมี
ภาคเอกชนเข้ามาร่วมมากขึ้น โดยสรุปรับท่านประธานฯ ครับ ทางคณะกรรมการก็มี
ความเห็นว่ ในบรรยากาศปัจจุบันนี้การที่เราจะเร่งออกกฎหมายฉบับนี้ กระผมเองก็
ทราบว่ามีคามจำเป็นมานานแล้ว แต่ถ้าหากเราทำในขณะที่เรายังมีความแข็งแรง
กระผมคิดว่าคงจะดีกว่าทำในขณะที่คนไทยเราอยู่ในภาวะที่อ่อนแออยู่ในขณะนี้
แต่อย่างไรก็ดี เมื่อกฎหมายฉบับนี้ผ่านสภาผู้แทนฯ แล้ว กระผมคิดว่าในการ
ปรับปรุงในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการธิการของวุฒิสภา ก็น่าจะได้พิจารณาถึง
ประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติของเราเป็นหลักมากกว่าที่จะเป็นเรื่องที่ทำไปเพราะ
บรรยากาศและความกดดันที่เราเห็นกันอยู่ในขณะนี้ครับท่านประธานฯ เพราะฉะนั้น
กระผมจึงขอกราบเรียนโดยสรุปมาเพื่อประกอบการพิจารณา ขอบพระคุณครับ
ท่านประธานฯ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณบุรพา

นายบุรพา อัดถากร : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม บุรพา
อัดถากร สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานฯ ครับ กระผมขออนุญาตให้ข้อมูลและข้อคิดเห็น
บางอย่างประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
ซึ่งเป็นกฎหมายแก้ไข ปว. ๒๕๑ ประเด็นสำคัญประเด็นแรกคือ ในแง่ของการพยายาม
กีดกันการประกอบธุรกิจโดยคนต่างด้าว เพื่อสงวนไว้ให้คนไทย ทั้ง ปว. ๒๕๑ และ
กฎหมายที่จะออกแทน ปว. ๒๕๑ คือร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ครับ มีช่องโหว่ที่
ใหญ่มาก คือใหญ่ขนาดข้างรอดได้ ทั้งนี้ก็เพราะว่า ตามที่ท่านประธานคณะกรรมการ
ศึกษากฎหมายฯ ได้เรียนแล้วว่า เรามีสนธิสัญญาทางไมตรีกับสหรัฐฯ ที่เรียกว่า เอมีตี
(Amity) ซึ่งให้สิทธิชาวอเมริกันมาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้เหมือนคนไทย

ปรากฏว่าปัจจุบันนี้เราก็เปิดประตูให้อเมริกาทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา มาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้โดยเสรีอยู่แล้ว สำหรับคนชาติอื่นถ้าเขามีบริษัทในเครือในอเมริกา ก็สามารถเข้ามาประกอบธุรกิจในไทยได้ โดยอาศัยสนธิสัญญาดังกล่าว ข้อเท็จจริงข้อหนึ่งซึ่งผมคิดว่าไม่มีใครที่จะเถียงได้ก็คือว่า เรามี ปว. ๒๘๑ ที่กฎหมายกีดกันการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ก็ ๒๗ ปีมาแล้ว แต่ก็ปรากฏว่า มีคนต่างด้าวมาประกอบธุรกิจที่หวงห้ามไว้สำหรับคนไทยมากมาย ตัวอย่างเช่น สำนักงานกฎหมาย สำนักงานตรวจบัญชี ซึ่งเป็นธุรกิจที่กฎหมายห้ามคนต่างด้าวมาประกอบโดยเด็ดขาด ในการกฎหมายทุกคนรู้จัก เช่น เบเกอร์แอนด์แมกเคนซี อินเตอร์เนชันแนลลีเกลคานเซลเลอร์สไวต์แอนด์เคส (Baker and McKenzie, International Legal Counsellors White and Case) พวกนี้เป็นบริษัทกฎหมายที่หาากินในประเทศไทยมานาน แล้วทุกคนก็รู้จัก ในวงการบัญชีคนก็รู้จัก คูเปอร์ไพร์ซวอเตอร์เฮาส์เฮอร์นส์แอนด์ยังก์เพตมาร์วิกเอสจีวีเดลอยด์ทูซ (Cooper Price Water House Ernst and Young, Pete Marwick, SGV Deloitte Touche) แล้วก็ยังมีอื่น ๆ อีกนะครับ ซึ่งพวกนี้ก็หาากินในประเทศไทยมานานมาแล้วเหล่านี้เป็นของคนต่างชาติ ซึ่งอยู่ในประเภทธุรกิจที่ห้ามทั้งสิ้น อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือการค้าปลีก ปว. ๒๘๑ ห้ามการค้าปลีกในประเทศไทย โดยต่างชาติ แต่ปรากฏว่ามีธุรกิจประเภทนี้โดยต่างชาติเต็มเมือง ดีพาร์ทเมนต์สโตร์ ที่เรามองเห็นก็ โชโก้ คาร์ฟู โตคิว ลาฟาร์เทท แม็กโคร เดโปต์ ไดมารู และอื่น ๆ อีกมากมายหนทางเลี่ยงกฎหมายห้ามต่างชาติมาประกอบธุรกิจในไทยมีมากมาย เช่น โดยการให้คนไทยถือหุ้น ส่วนที่จะทำให้การถือหุ้นโดยต่างชาติเกินที่กฎหมายกำหนดแทน และให้คนไทยที่ถือหุ้นเช่น โอนหุ้นโดยไม่ระบุชื่อผู้รับโอนไว้ อีกวิธีหนึ่งก็คือการกำหนดประเภทหุ้นที่คนไทยถือ เป็นหุ้นบุริมสิทธิที่มีสิทธิน้อยกว่าหุ้นสามัญ เช่น ให้ ๕ หุ้นมีเสียงในการลงคะแนนเพียง ๑ เสียง แทน ๑ หุ้นต่อ ๑ เสียง สำหรับหุ้นสามัญที่ต่างชาติถือเป็นคน โดยวิธีหลังต่างชาติที่มีหุ้นเพียง ๔๐ เปอร์เซ็นต์ก็สามารถควบคุมการดำเนินการของบริษัทได้อย่างเต็มที่ แม้แต่ในกรณีที่มีกฎหมายระบุว่าจะต้องมีมติพิเศษ เช่นกรณีเพิ่มทุนหรือกรณีแก้ไขข้อบังคับ ซึ่งจะต้องใช้เสียงข้างมากถึง ๒ ใน ๓ และ ๓ ใน ๔ นอกจากนี้เรายังมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

ซึ่งให้อำนาจคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ยกเว้นการบังคับใช้ ปร. ๒๕๑ ได้ใน
 เกือบทุกกรณี ซึ่ง~~แต่~~ก็ได้มีการให้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้มากมาย นอกจากบริษัท
 ฝรั่งและบริษัทญี่ปุ่นมากมายที่เข้ามาทำธุรกิจในประเทศไทยแล้ว ก็ยังมีชาวพม่า จีน ลาว
 เขมร เวียดนามอีกนับล้านคนที่ปัจจุบันเข้ามาประกอบธุรกิจและอาชีพในไทยโดยไม่ถูก
 ต้องตามกฎหมาย-----

- ๒๐/๑

การที่เราไม่มีขีดความสามารถในการบังคับใช้กฎหมายกีดกันการประกอบธุรกิจของ
 คนต่างด้าวในอดีตและปัจจุบัน เป็นเหตุผลหนึ่งที่เราควรพิจารณายกเลิกการกีดกัน
 การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวโดยทั่วไป เราควรเพียงสงวนอำนาจจำกัดสิทธิของ
 ต่างชาติที่จะประกอบธุรกิจในประเทศไทยเป็นกรณีกเว้นเป็นครั้งคราว ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่า
 การจำกัดสิทธิของคนต่างด้าวจะเป็นผลต่อประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งอันนี้น่าจะทำให้เป็น
 อำนาจของคณะกรรมการธุรกิจคนต่างด้าวที่ได้มีการเสนอตั้งตามร่างพระราชบัญญัติ
 ฉบับนี้ คณะกรรมการชุดนี้ควรจะมิทั้งตัวแทนจากภาครัฐและเอกชน และนักวิชาการ
 และการจำกัดสิทธิของคนต่างด้าวก็ควรได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาโดยคำแนะนำของ
 คณะกรรมการ คือโดยวิธีนี้การที่จะไปห้ามหรือกีดกันจำกัดสิทธิของคนต่างชาติ
 ก็จะต้องมีการชี้แจงอธิบายเหตุผลอย่างชัดเจนว่า จะห้ามทำไม เพราะอะไร แล้วเป็น
 ผลประโยชน์ต่อประเทศไทยอย่างไร แทนที่จะไปกำหนดบัญชีไว้โดยที่คนส่วนมาก
 อ่านแล้วก็ไม่ทราบว่าจะกำหนดทำไม ทำไมอาชีพนี้ถึงห้ามหรือจำกัดสิทธิของคน
 ต่างชาติ แล้วอาชีพอื่นทำไมไม่ห้าม เหมือนกับว่า เป็นเรื่องของอำนาจของกลุ่ม
 ผลประโยชน์ ถ้ากลุ่มไหนมีผลประโยชน์มากก็ให้ใส่ไว้ในบัญชีที่ห้าม กลุ่มที่ไม่มี
 พลังก็ไม่สามารถที่จะให้ใส่ธุรกิจไว้ในบัญชีนั้นได้ ทุนประธานฯ ครับ ถึงแม้ว่า
 การที่เราไม่มีขีดความสามารถในการบังคับใช้กฎหมายจำกัดการประกอบธุรกิจของ
 คนต่างด้าว เป็นเหตุผลหนึ่งที่ควรยกเลิกการกีดกันโดยทั่วไป แต่ก็เพียงเหตุผล
 ประกอบ เหตุผลหลักที่ไทยควรเปิดกว้างในเรื่องนี้ก็คือ การเปิดเสรีให้ต่างชาติมา
 ประกอบธุรกิจในประเทศไทยจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยและคนไทยส่วนใหญ่ ถึงแม้
 ส่วนน้อยจะต้องเสียหายนั่น นอกจากนั้นถ้าใครตรงให้ดูก็จะเห็นว่า ผลประโยชน์
 ที่จะตกกับประเทศไทยไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่า ประเทศอื่นจะเปิดเสรีให้กับคนไทยและ
 ธุรกิจไทยด้วยหรือไม่ กระทบขออนุญาตอธิบาย ประสิทธิภาพในการผลิตและ
 บริการจะเกิดขึ้นจากการแข่งขัน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่า ประเทศอื่นเปิดประเทศให้
 คนไทยเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศเขามากน้อยเพียงใด ยกตัวอย่าง ธุรกิจ
 ห้างสรรพสินค้า ซึ่งปัจจุบันประสิทธิภาพสูงขึ้นมาก ทั้งนี้ก็เพราะมีบริษัทต่างชาติ
 หลายรายมาแข่งขันกับห้างสรรพสินค้าไทย และแข่งขันกันเองด้วย สมมุติว่าไม่มี

ประเทศใดในโลกอนุญาตให้คนไทยไปทำธุรกิจห้างสรรพสินค้าในประเทศของเขา เราก็ยังคงได้ประโยชน์จากการเปิดให้ห้างสรรพสินค้าจากทั่วโลกมาแข่งขันกัน ให้บริการกับคนไทยในประเทศไทย ธุรกิจอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ขอยกตัวอย่าง การธนาคาร ถ้าไทยเปิดให้สถาบันการเงินจากทั่วโลกที่ได้มาตรฐานที่กำหนด มาเปิดแข่งขันกันอย่างเสรีในประเทศไทย คนไทยและธุรกิจไทยก็จะได้รับบริการจากธนาคารที่มีประสิทธิภาพขึ้น ทั้งนี้ไม่เกี่ยวกับว่าประเทศอื่นจะมีนโยบายเปิดประเทศให้กับธนาคารไทยหรือไม่ กระผมได้เคยอภิปรายในสภานี้หลายครั้งแล้วว่า การแข่งขันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างไร และขออนุญาตที่จะไม่อภิปรายซ้ำ กระผมขออนุญาตแต่เพียงว่า ไม่ว่าจะเป็นการประกอบธุรกิจหรือการประกอบอาชีพ การแข่งขันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ และอนาคตของไทยในยุคโลกาภิวัตน์จะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของธุรกิจไทย และประชาชนชาวไทยอย่างเลี่ยงไม่ได้ ในเรื่องการประกอบธุรกิจก็มีหลายท่านกล่าวว่า อะไรที่คนไทยทำได้ดีอยู่แล้วก็ควรสงวนไว้ให้คนไทย ไม่ควรให้ต่างชาติมาแย่งอาชีพของคนไทยในสิ่งที่คนไทยทำได้ กระผมกลับมองว่า สิ่งที่คนไทยทำได้ดีอยู่แล้ว เรายังไม่มีเหตุผลที่จะกีดกันคนต่างชาติ เพราะคนไทยซึ่งพูดภาษาไทยได้ รู้วัฒนธรรมไทย เข้าใจระบอบราชการไทย รู้จักนักธุรกิจไทยมากมาย ย่อมได้เปรียบอยู่แล้ว สำหรับสิ่งที่ไทยเรายังทำไม่ได้ หรือทำไม่ได้ดี ก็สมควรที่เราจะให้ต่างชาติเข้ามาทำ เพื่อเราจะได้เรียนรู้จากเขา และปรับปรุงขีดความสามารถของตัวเอง เน้นในเรื่องเทคโนโลยีทรานส์เฟอร์ (Technology transfer) และเรื่องเงินลงทุนจากต่างชาติที่จะมาประกอบธุรกิจในไทย เป็นเรื่องที่เราจะต้องกำหนดกติกาให้เหมาะสม ซึ่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวจะต้องให้อำนาจไว้ด้วย

ท่านประธานฯ ครับ กระผมยังมีข้อสังเกตที่จะสนับสนุนนโยบายเปิดประเทศอย่างเต็มที่ เดียวนี้แค่ครึ่ง ไมใช่ ๕ ปีข้างหน้า หรือ ๑๐ ปีข้างหน้า อย่างที่มีคนจำนวนมากที่บอกว่า เห็นด้วยกับการเปิดเสรี แต่ไม่ใช่เดี๋ยวนี้ แต่ต้อง ๕ ปีข้างหน้า หรือ ๑๐ ปีข้างหน้า แต่กระผมเห็นว่า ควรเปิดเสรีอย่างเต็มที่เดี๋ยวนี้

ประการแรก กระผมขอย้อนกลับไปให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับสนธิสัญญาทางไมตรีกับสหรัฐฯ ว่า ในการเปิดเสรีต่อกันระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐฯ ภายใต้สนธิสัญญาดังกล่าว ผู้ที่ได้รับประโยชน์มากกว่าน่าจะเป็นไทยไม่ใช่สหรัฐฯ คนไทยที่ไปทำธุรกิจประกอบอาชีพในสหรัฐฯ มีจำนวนหลายแสนหรืออาจจะเป็นล้าน ทั้งที่เป็นหมอ พยาบาล เจ้าของร้านค้า โรงงาน โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจอื่น ๆ แต่บริษัทยักษ์อเมริกันหรือคนอเมริกันที่มาประกอบธุรกิจหรือประกอบอาชีพในไทย กระผมว่าไม่มีที่ร้อยราย ถ้าสมมุติว่า มีการยกเลิกสนธิสัญญาผู้ที่ได้รับผลกระทบกระเทือนมากกว่าน่าจะเป็นไทย ไม่ใช่สหรัฐฯ ข้อสังเกตต่อไปก็คือ ธุรกิจไทยที่ไปกล้าแข่งขันไปประกอบธุรกิจในต่างประเทศ ปัจจุบันก็มีไม่น้อยที่พอนึกชื่อได้ก็มีอย่างเช่น ซี.พี. (CP) ปูนซิเมนต์ไทย เอสแอนด์พี (S & P) โรงแรม ธนาคารอีกหลายแห่ง เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการขายธุรกิจของไทยในต่างประเทศเราควรที่จะส่งเสริมความพยายามที่จะสร้างระบบธุรกิจและการค้าเสรีในโลกให้มากที่สุดและทำตัวเป็นตัวอย่างด้วย

สุดท้ายกระผมขออนุญาตให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศนิวซีแลนด์และอังกฤษ และให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับสหรัฐฯ อีกเล็กน้อยประกอบการพิจารณาของท่านประธานฯ และท่านสมาชิกวุฒิสภา ประเทศนิวซีแลนด์เป็นประเทศที่เล็กมากมีพลเมืองเพียง ๑.๕ ล้านคน ประเทศนิวซีแลนด์ได้เผชิญปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในทศวรรษก่อน และได้ปฏิรูปตัวเองเพื่อให้เป็นระบบเศรษฐกิจเสรีอย่างเต็มที่ นิวซีแลนด์ได้เปิดเสรีให้ทั่วโลกมาทำธุรกิจในนิวซีแลนด์อย่างได้กติกาดียวกัน ทั้งสำหรับชาวนิวซีแลนด์และชาวต่างประเทศที่ทางการได้กำหนดขึ้น เพื่อประโยชน์ของประเทศนิวซีแลนด์ โดยไม่ได้เกรงกลัวว่า ประเทศจะโดนกลืนโดยประเทศมหาอำนาจ ท่านรัฐมนตรีการค้าต่างประเทศของนิวซีแลนด์ชื่อ ไพรเฟสเซอร์ ล็อกวูด สมิธ (Professor Lockwood Smith) ซึ่งเดินทางมาประเทศไทย

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ปีนี้ ซึ่งกระผมได้มีโอกาสได้พบ ก็ได้ชี้แจงว่า นิวซีแลนด์ต้องการประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตและการบริการในประเทศนิวซีแลนด์ โดยไม่คำนึงว่า ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการธุรกิจจะเป็นชนชาติใด ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพสูงสุดเป็นประโยชน์ต่อชาวนิวซีแลนด์และประเทศนิวซีแลนด์ ทั้งในการพัฒนาเศรษฐกิจและในฐานะผู้บริโภค ผลอย่างหนึ่งของนโยบายนี้ก็คือว่า ในปัจจุบันนิวซีแลนด์ไม่มีธนาคารที่เป็นของชาวนิวซีแลนด์เลย รัฐบาลพอใจที่จะส่งเสริมให้ชาวนิวซีแลนด์ไปทำอย่างอื่นที่ชาวนิวซีแลนด์ถนัด เช่น การเลี้ยงแกะ และการทำการเกษตรเป็นต้น และปล่อยให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการธนาคารจากต่างชาติมาแข่งขันให้บริการแก่ชาวนิวซีแลนด์และธุรกิจนิวซีแลนด์ นั่นแหละครับ กระผมจะต้องยอมรับว่าความสำเร็จที่นิวซีแลนด์ได้รับจากการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ โดยยึดหลักเศรษฐกิจเสรี มีอิทธิพลต่อความคิดของกระผมค่อนข้างมาก นอกจากนี้กระผมยังได้เห็นผลสำเร็จของการเปิดเสรีด้านการเงินอย่างเต็มที่ของประเทศอังกฤษสมัยมิสซิสแตรเซอร์เมื่อ ๒๒ ปีมาแล้ว ซึ่งเป็นช่วงที่กระผมทำงานอยู่ที่ลอนดอน กระผมยังจำได้ว่า กระผมได้ซื้อระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนของอังกฤษมา ซึ่งเป็นหนังสือที่หนามาก แต่ราคา ๓๐ ปอนด์ ในวันรุ่งขึ้นหลังจากที่กระผมได้ซื้อหนังสือเล่มใหญ่นั้นมาแล้ว เพื่อที่จะมาศึกษาครับ รัฐบาลอังกฤษภายใต้การนำของแตรเซอร์ได้ประกาศยกเลิกการควบคุมการแลกเปลี่ยนโดยสิ้นเชิง ซึ่งทำให้หนังสือที่กระผมซื้อสิ้นประโยชน์ในทันที แต่ในวันนั้นก็เป็นจุดเริ่มต้นของยุคทองทางเศรษฐกิจของอังกฤษ ที่ช่วยให้แตรเซอร์สามารถครองอำนาจอยู่ได้ถึง ๓ สมัยติดต่อกัน อีกตัวอย่างหนึ่งของผลดีของการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเสรีก็คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาเอง เจ้าของประเทศเดิมคือ พวกอินเดียนแดง ถ้าเราสมมุติว่าพวกอินเดียนแดงรักประเทศมาก แล้วก็มีอำนาจมากพอที่จะต่อต้านกีดกันการประกอบธุรกิจและการประกอบอาชีพในอเมริกาของคนต่างด้าว คือชาวยุโรป ซึ่งไปต่ออเมริกามากมายในสมัยนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาก็คงจะไม่เจริญเท่าที่เราเห็นในปัจจุบัน สำหรับตัวอย่างชี้ความสามารถในการพัฒนาของประเทศที่ปิดที่ไม่อนุญาตให้ต่างชาติเข้าไปทำธุรกิจได้ ดูได้จากพม่า และเกาหลีเหนือ สำหรับประเทศไทยกระผมมีความ

เชื่อมั่นอย่างแรงกล้าว่า เราเปิดเสรีเศรษฐกิจยิ่งมาก โดยกำหนดกติกาและกฎเกณฑ์
ให้เหมาะสม ก็ยิ่งจะเป็นผลดีต่อประเทศในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ -----

- ๒๒/๑

กระผมไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดที่จะกีดกันต่างชาติเพียงเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในการเจรจา เพราะ ~~ว่า~~ ไม่ว่าเราจะทำอะไร อำนาจต่อรองของไทยในเวทีโลกมีน้อยมาก เราควรเลือกดำเนินนโยบายที่จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อประเทศมากกว่า การกีดกันการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวควรจะทำเฉพาะในกรณีที่สามารถแสดงได้อย่างชัดเจนว่าจะเกิดผลเสียต่อประเทศโดยตรง และต่อส่วนรวมโดยเห็นชัดเท่านั้น ซึ่งกระผมจะได้เสนอแปรรูปคดีในแนวนี้นี้ในชั้นกรรมาธิการต่อไป ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณพนัสครับ

นายพนัส ไทยล้วน : ขอบคุณครับท่านประธานฯ ครับ

ผม พนัส ไทยล้วน ผมมีสั้น ๆ นิดเดียวครับ ดูจากประสบการณ์ในการที่ให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงาน ซึ่งเมื่อเข้ามาแล้วก็ไปเจอมา ถูกโกงค่าจ้างมา ๓๐๐ - ๔๐๐ คน บริษัททองเห่าซื้อที่ดินดำเนินธุรกิจโดยคนต่างด้าวที่พุมธานี ท่านประธานฯ ครับ ผมดูจากสัดส่วนในคณะกรรมการแล้วมีประธานสภาหอการค้า ประธานสภาอุตสาหกรรม แต่ก็ไม่มีผู้แทนของทางด้านแรงงานอยู่ด้วยเลยสักคนเดียว ก็คงจะคิดว่าไม่มีความสำคัญ ทั้ง ๆ ที่ความจริงแล้วในปัจจุบันนี้ครับ ขบวนการของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในบ้านเรา ฝ่ายแรงงานนี้ก็ประสบปัญหามากมาย แล้วนายจ้างส่วนใหญ่ที่เป็นคนต่างด้าวเราจะพบว่า คนต่างด้าวไม่ใช่ต่างด้าวตัวจริง ไม่ใช่ นายจ้างตัวจริง เป็นนายจ้างตัวที่สำรองมาจดทะเบียนทำธุรกิจในบ้านเรา แล้วก็มีนายจ้างตัวจริงที่เป็นเจ้าของกิจการคอนโทรล (Control) อยู่ข้างหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในกลุ่มเอเชียเราหลายประเทศ พอเราจะต้องรองหรือพูดอย่างไก็ตามแต่เขาไม่สามารถตกลงอะไรได้เลย เพราะว่า จะต้องคุยกับทางฝ่ายนายจ้างตัวจริงซึ่งอยู่ในต่างประเทศ ผมเคยเดินทางไปถึงประเทศได้วันเพื่อไปเจรจากับนายจ้างตัวจริงที่ได้วัน ขึ้นไปเจรจากับนายจ้างตัวจริงแล้วนะครับ นายจ้างที่เป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่ในกรุงเทพฯ บอกว่า ชั้นที่ผมขึ้นไปเจรจา เขาทำงานมา ๑๗ ปียังไม่เคยขึ้นไปเลยแม้แต่ครั้งเดียว ท่านประธานฯ ครับ ผมไม่เห็นผู้นำแรงงานอยู่ในคณะกรรมการของการพิจารณาคนต่างด้าว ก็คงจะไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าไรนัก แต่ผมกราบเรียนว่า เท่าที่เราประสบปัญหาโดยตลอดก็คือ ปัญหาการจ้างงาน ซึ่งอยู่ในนี้คือคำนึงถึงการจ้างงานด้วย เพราะอะไรครับ เพราะว่า การจ้างงานนั้น พอเวลา

นายจ้างมาอยู่กับเรา เราจะมีปัญหากับนายจ้าง แล้วนายจ้างจะตอบว่าเขาไม่เข้าใจเรื่องกฎหมายเรา ผมเคยเจอนายจ้างได้หัวพันพูดกับผม คือผมกำลังเจรจา ผมก็ยกเรื่องกฎหมายบอก ว่า ลูกจ้างคุณที่ลาป่วย เขามีสิทธิลาอย่างนี้ ๆ ลาป่วยไม่เกิน ๓ วัน ไม่ต้องมีใบรับรองแพทย์ พูดเป็นภาษาอังกฤษเลย เขาก็มีกฎหมายของเขาเล่มหนึ่งครับ แปลภาษาได้หัวพันเป็นภาษาอังกฤษเรียบร้อย เขาบอกกับผมว่า กฎหมายที่ผมพูดอยู่นี้ยกเลิกไปตั้งนานแล้วต้องกฎหมายของเขานี้ยังไม่ยกเลิก กฎหมายเล่มเดียวกันนี้แหละครับ เขาบอกของผมยกเลิกไปแล้ว บางครั้งเราบอกนี้เป็นกฎหมาย เขาบอกเขาไม่ทำตามกฎหมาย อย่างนี้ก็ยังมีครับ เพราะว่า คนเหล่านี้เขาไม่เข้าใจในเรื่องของกฎหมาย ไม่เข้าใจวิธีการทำงาน ไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติเลย เมื่อรับการส่งเสริม บีไอไอ (BOI) กับส่งเสริมการลงทุนเข้ามา แล้วที่ผ่าน ๆ มา เขาก็ปฏิบัติไปตามที่เขาต้องการจะปฏิบัติ ก็เป็นปัญหาเกิดขึ้นไม่รู้จักจบ เพราะฉะนั้นท่านประธานฯ ครับ ผมตั้งนึกได้ว่า เราไม่เห็นว่าจะจะมีผู้ผ่านฝ่ายด้านแรงงานอยู่ในคณะกรรมการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว ทั้ง ๆ ที่มีสภาหอการค้ากับสภาอุตสาหกรรม ซึ่งขณะนี้สภาหอการค้ากับสภาอุตสาหกรรมก็จับมือร่วมกัน ประธานสภาอุตสาหกรรม ประธานสภาหอการค้าก็จับมือกับผู้นำแรงงานอยู่ตลอดเวลาจะพิจารณาอะไรก็ตามแต่ก็เป็นกรรมการร่วมกัน แต่เดี๋ยวนี้ที่ไม่มีมีนะครับ ผมเรียนท่านนิดหนึ่งนะครับ คือเรื่องการประกอบธุรกิจหลาย ๆ อย่างในบัญชีข้างท้ายนั้นนะครับ ๑, ๒, ๓ นี้ ก็มีวิธีการปฏิบัติหลายแบบนะครับ บางที่เขาไม่ทำตรง ๆ นะครับ เขาก็มีบริษัทหนึ่ง แล้วก็มีบริษัทลูก มีคนไทยไปประกอบกิจการ ถึงแม้จะห้ามไว้ในกฎหมายนี้คงจะทำอะไรไม่ได้ เช่น ไม่แปรรูปอาหารนี้ เขาไม่แปรรูปเองหรือครับ เขาไปมีบริษัทลูกจัดทำการแปรรูปแล้วส่งมาแล้วเขาก็แปรรูป เพราะการแปรรูปไม้เฟอร์นิเจอร์ คนไทยไม่มีทางทำได้ก็ทำเขาหรือครับ เพราะเดี๋ยวนี้เขามีธุรกิจแบบแปลก ๆ ที่ทันสมัยมาก ขนาคูไม้ยางเขาจับมาเสียบเข้าใส่กันโดยใช้ความร้อน เราจะมองไม่เห็นรอยต่อของไม้เลย

อันที่ ๓ ก็คือ กระผมไม่เห็นในนี้ที่จะพูดถึงเรื่องการทรานส์เฟอร์เทคโนโลยี ให้คนไทยด้วย เรื่องใหญ่ครับ หลายครั้งเราพูดกันว่า เมื่อเราจะได้เทคโนโลยี เป็นเรื่องโกหกทั้งนั้นครับ ทางเขียนอาจจะเป็นไปได้ พูดอาจจะเกินไปได้ ทางปฏิบัติไม่ว่า นายจ้างต่างค้า ที่มาประกอบกิจการโดยนำเทคโนโลยีมา เขาไม่ทรานส์เฟอร์เทคโนโลยีให้คนไทย หรือครับ เขากันเขียบ แล้วไม่มีกฎหมายอะไรไปบอกเขาว่า กฎจะต้องภายใน ๓ ปี ๕ ปี คุณจะต้องฝึกคนไทยให้เป็น ก็มีแต่คนไทยเอาไปฝึกในต่างประเทศ เอาไปใช้งานแรงงาน ถูก ๆ ในต่างประเทศ แล้วก็กลับมาเป็นคนไทยในค่าจ้างเดิม ๆ ไม่ใช่ได้อะไรกลับมา เพราะฉะนั้นกระผมตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ว่า การจะให้คนต่างค้าเข้ามาประกอบธุรกิจ อย่างหนึ่งอย่างใดก็มันจะมีสิ่งเหล่านี้ประกอบเข้าไปด้วย เพื่อให้คนไทยได้มีโอกาส ลูกจ้างคนไทยได้มีโอกาสที่จะสามารถใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ เพราะคนต่างค้าพอเขาประกอบกิจการขาดทุนนิดเดียว หรือว่าไม่คุ้มกับการลงทุนนิดเดียวเขาขายฐานการผลิตเลยครับ ขนาดบริษัทเครื่องคิดเลขใหญ่ ๆ บริษัท ออโรรา เมกกาทรอนิกส์ ใหญ่ ๆ คนงาน ๑๐๐ - ๒๐๐ คน พอเขาไปเปิดโรงงานลงทุนที่ประเทศจีนแดง บอก จีนแดงมี ๑๒ ราย ประเทศไทยมี ๘ ราย ได้วันมี ๔ ราย เขาปิดในประเทศไทยเลย แล้วก็ย้ายไปประเทศจีนทันที เพราะว่า ทางนั้นได้ประโยชน์มากกว่า ท่านประธานฯ ครับ แต่ว่าพอเขาไปแล้ว ลูกจ้างทำงานมาตั้งหลายสิบปี เทคโนโลยีจริง ๆ ก็ยังไม่ได้ ยังไม่รู้เรื่องด้วยว่าเป็นอะไร สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่พวกกระผมประสบกันอยู่ตลอดเวลา แล้วเราก็ต้องเป็นฝ่ายรับกรรม สุดท้ายทุกครั้งทีบริษัทต่างค้าย้ายกิจการออกไปยังต่างประเทศแล้ว หรือหลบไปแล้ว คนที่รับกรรมคนสุดท้ายคือผู้ใช้แรงงานทั้งนั้นเลยครับ ไม่ใช่รัฐบาล ไม่ใช่กระทรวง แรงงานฯ ไม่เกี่ยวเลยครับ อย่างวันนี้ ๒๐๐ - ๓๐๐ คนไม่จ่ายค่าจ้าง บริษัททองเท่าซื้อตั้ง บอกว่า ไม่จ่ายค่าจ้าง ก็ต้องไปนั่งตามเอาค่าจ้างดูครับ กระผมเพิ่งไปเจอลูกจ้างมา เมื่อคืนนี้เอง ท่านประธานฯ ครับ กระผมอยากทราบเรียนว่า น่าจะมีผู้แทนของด้านแรงงาน เข้าไปด้วย เพราะว่า อย่างน้อยก็ทำให้เราสามารถที่จะได้รับรู้ว่า การประกอบธุรกิจของคนต่างค้าเหล่านั้น หรือสามารถที่จะแสดงความคิดเห็น หรือแสดงข้อมูลให้ชัดเจนว่า

LIRT

การที่จะประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในอนาคตต่อไปนั้นควรจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง
ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญอาจารย์ธนนิติ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

กระผม นายธนนิติ เศรษฐบุตร สมาชิกวุฒิสภา กระผมมีข้อสังเกตตามมาตรา ๒๑ เท่านั้นครับ
คือผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกิน ๕ คนนั้น ในวรรคสองบอกไว้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ
ต้องไม่เป็นที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระผมเข้าใจว่า ที่เขียน
อย่างนี้เห็น เจตนาคงไม่ต้องการให้ไม่เฉพาะที่ปรึกษาพรรคการเมือง แต่ไม่ต้องการให้ผู้ดำรง
ตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองเป็น
เพราะฉะนั้นถ้าเจตนายกอย่างนี้ขอความกรุณาฝากไปถึงกรมการเลือกตั้งพิจารณาด้วย น่าจะ
เขียนให้เต็มเหมือนกับกฎหมายที่ผ่านไปแล้วเมื่อแรก ๆ เขียนอย่างนี้ ส่วนในส่วนที่ ๒
หรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง เข้าใจว่า เจตนาไม่ต้องการให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ถ้าเป็นเช่นนั้นจริงต้องเขียนให้มากไปกว่านี้
อีกเหมือนกัน เช่น ต้องคลุมไปถึงสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่นด้วย เพราะถ้า
ไม่เขียนไว้ท่านอาจจะตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นนายกเทศมนตรีได้ เป็นผู้ว่าฯ กทม. ได้
หรือผู้ดำรงตำแหน่งในสภา กทม. ได้ ฝากด้วยในมาตรา ๒๑ วรรคสอง ว่า คงต้องเขียน
ให้เต็ม เพื่อให้รับกันเหมือนอย่างที่เราเขียนในกฎหมายอื่น ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : พลเรือเอก เกาเหลัก

พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญรุข : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา

ที่เคารพ กระผม พลเรือเอก เกาเหลัก สมาชิกวุฒิสภา กระผมอยากจะขอกราบเรียน
ท่านประธานฯ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กระผมเข้าใจดีว่า
เรากำลังพิจารณาพระราชบัญญัติที่จะให้คนต่างชาติเข้ามาทำงาน หรือประกอบ
ธุรกิจในประเทศไทยได้เสรีมากขึ้น และกระผมก็เข้าใจดีเหมือนกันเวลานี้โลกของความเป็น
เสรีกำลังระบอบไปทั่ว ไม่ว่าจะเป็นไปที่ไหนก็อ้างถึงความเป็นเสรี แต่ผู้ที่อ้างความเป็นเสรี
อย่างเข้มแข็งนั้น ขณะนี้ก็รู้สึกว่ามีปัญหาทับซ้อน เพื่อไม่ให้เกิดความไม่เป็นเสรีเกิดขึ้น

ก็จะสังเกตเห็นว่า ในการอ้างความเป็นเสรีนั้นอ้างเพื่อผลประโยชน์ของตนทั้งสิ้น ~~สรุป~~
ไม่ได้อ้างเพื่อชาวโลกอะไรอย่างี่ทุกคน

ประการต่อไปกระผมอยากจะกราบเรียนว่า ในการพิจารณาเรื่องของ
ทางเศรษฐกิจนั้น สำหรับประเทศไทยไม่สามารถที่จะพิจารณาเฉพาะเรื่องของเศรษฐกิจได้
จำเป็นจะต้องมีมุมมองในแง่ของสังคมและศักดิ์ศรีของความเป็นไทยประกอบกันไปด้วย
เพราะประเทศไทยแผ่นดินนี้ไม่ใช่เป็นแผ่นดินที่ใครส่งนักโทมมาอยู่แล้วก็มาสร้างประเทศ
ไม่ใช่เป็นแผ่นดินที่ใครที่เห็นการกดขี่จากทวีปหนึ่งแล้วไปอยู่อีกที่หนึ่งแล้วก็ไปสร้าง
ประเทศ แผ่นดินนี้เ็นแผ่นดินที่บรรพบุรุษของเราได้อยู่มายาวนานแล้ว -----

- ๒๔/๑

เพราะฉะนั้นพื้นฐานทางสังคมและความคิดไม่เหมือนกัน การที่จะนำเอาความเป็นเสรีเข้ามานั้น กระผมไม่ได้ขัดข้อง กระผมถึงแม้ว่าจะอายุมากแล้ว ก็ยังถือว่าเป็นคนรุ่นใหม่ อยู่พอสมควรที่จะยอมรับการก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือความเป็นเสรีที่จะให้เกิดการพัฒนา ถ้าหากว่า จะตั้งเป้าหมายว่า ให้นักธุรกิจเข้ามาเพื่อให้ประเทศชาติพัฒนา เพื่อให้คนไทยได้อยู่ดีกินดี ตรงนี้กระผมคิดว่าไม่มีใครจะขัดข้อง แต่กระผมขอความกรุณาให้คิดสักนิดว่า การที่เข้ามาให้ต่างชาติเข้ามาโดยเสรี เกิดทั้งหมดเลย กระผมถามว่า ความเป็นเสรีที่ขาดความเสมอภาคหรือความเป็นเสรีที่มีความด้อยโอกาสเข้ามาผสมผสานนั้น จะทำให้เกิดความเสมอภาคได้อย่างไร กระผมเองฯลฯ ไม่ว่าใครที่ตรงนี้ได้ ที่สมมุติว่า ตัวเดียวกับกระผม แล้วก็มีขึ้นได้ต้นมะม่วงเวลานี้กำลังออกลูกตก แล้วก็บอกมีความเป็นเสรีสาวได้สาวเอา ผมนินคิบครับ เพราะกระผมสูงกว่าตัวเรียบ และคนที่เตี้ยกว่ากระผมก็ได้แต่เกาะขากระผม ขอกระผมเท่านั้นเอง นอกจากจะใครสักคนเอาลงมาก่อให้ขึ้น แต่ก็ยังสู้กระผมไม่ได้ เพราะกระผมเดินไปทีอื่น อันนี้ต้องย้ายลงช้ากว่ากระผมอีก นี่คือการเป็นเสรีที่ไม่มีโอกาสเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นถ้าจะพูดถึงความเป็นเสรีต้องพูดถึงโอกาสที่เท่าเทียมกันด้วย กระผมถามว่าจะให้ต่างชาติเข้ามาเปิดเสรีในประเทศไทย คนไทยอยู่ในฐานะที่มีโอกาสเท่าเทียมกับเขาหรือเปล่า คนไทยอยู่ในฐานะที่มีความสามารถที่จะกอบโกยความรู้ที่เขาจะนำถ่ายทอดให้ สมมุติเอาว่า เขาอยากจะทำถ่ายทอด มีอยู่แค่ไหน คนไทยมีกำลังเงินพอที่จะสู้กับเขาไหม แล้วคนไทยมีวัฒนธรรมที่จะคล้อยตามเขาไปได้บ้างไหม คนไทยเวลาทำการค้าทำการเศรษฐกิจ มีปัญหาขึ้นมาก็ยังอะลุ่มอล่วยกัน ยังพูดจากันได้ แต่ต่างชาติไม่มีกฎหมายเป็นอย่างไร สอดตามกฎหมายเรียบ ใครจะล้มละลาย ใครไม่ล้มละลายไม่ใช่เรื่องของฉัน ตรงนี้เองเราจะต้องคิดให้หนักด้วย กระผมไม่ปฏิเสธความเป็นเสรี แต่กระผมปฏิเสธความเป็นเสรีที่ไม่มีโอกาสเท่าเทียมกัน เพราะนั่นคือการกดขี่ และนั่นคือการฉวยโอกาส และนั่นคือสิ่งที่เราพูดว่าปลาใหญ่ไล่กินปลาเล็ก เพราะฉะนั้นตรงนี้ต้องคิดให้มากกว่า ที่จะเปิดเสรีนั้นเป็นอย่างไร บนพื้นฐานของความคิดเหมือนกัน แต่แนวทางที่จะนำไปสู่ตรงนั้นแตกต่างกัน

LIRT

ประการต่อไป กระผมอยากจะกราบเรียนว่า ความพร้อมของเรา ที่มียุ่่นนั้นมีความสำคัญเป็นอันมาก ที่เราจะต้องก้าวไปสู่ความเป็นเสรีตรงนั้น เพราะฉะนั้น เรามีจุดมุ่งที่จะไปสู่ความเป็นเสรีในทางการค้าก็จริงอยู่ เราต้องเตรียม คนของเรา เตรียมความพร้อมของเรา ก้าวไปตามจังหวะที่เกิดประโยชน์แก่บ้านเรา ~~นั่นประการนี้~~ ลองคิดดูซิครับ ถ้าเปิดเป็นเสรีต่างชาติเข้ามา เราบอกว่า เราจะเจริญ รุ่งเรือง เศรษฐกิจเราจะรุ่งเรือง จะมีร้านค้า จะมีศูนย์การค้ายิ่งใหญ่ กระผมถามว่า แล้วใครมาลงทุน เวลานั้นที่ยกตัวอย่างมาใครมาลงทุน ใครเป็นเจ้าของ แล้วถ้าใคร เขาจะให้เราหรือ ก็ใส่กระเป๋ากลับบ้าน แล้วคนไทยจะมีฐานะอะไร ลูกจ้าง คนไทย จะมีฐานะอะไร เป็นผู้ซื้อเท่านั้นเอง แล้วถ้าไม่มีสตางค์ซื้อเขาก็ลด แลก แจก แถม เราก็เข้าไปตามเขา ก็ไปซื้อ แล้วก็เอาเงินไปใส่กระเป๋ามา แล้วเขาก็ไป วันดีคืนดี เราบอกว่า ไม่เห็นอะไร วันข้างหน้าเราจะมีพลังที่จะไปซื้อสิน เขาก็เอาสตางค์เก็บใส่ กระเป๋าไปเรียบร้อยแล้ว เหลือแต่เปลือกข้าว ตัวข้าวสารเขาเอาไปหมดแล้ว เหลือแต่ ข้าวเปลือกให้เรา ข้าวเปลือกนั้นแม้แต่ปลวกก็ยังไม่กินเลย เพราะภาคตัวมัน เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วการที่จะให้เขาเข้ามานั้น กระผมถามว่า ถ้าเข้ามาเพื่อให้เศรษฐกิจ ของไทยพัฒนา กระผมไม่เห็นด้วย ที่ไม่เห็นด้วยเพราะอะไร เพราะเศรษฐกิจของไทย พัฒนาไม่ได้หมายความว่า คนไทยได้รับผลประโยชน์ แต่ถ้าเข้ามาเพื่อให้เศรษฐกิจ ไทยพัฒนา แล้วคนไทยได้ผลประโยชน์อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย กระผมเห็นด้วย เพราะฉะนั้นจะไปมองภาพเดียวไม่ได้ ว่าจะมีโรงงานที่โน่น จะมีอุตสาหกรรมที่นี่ จะมีศูนย์การค้าที่นั่น จะมีการกดขี่ที่นี่ แล้วอะไรต่ออะไรเล่นปรี๊ดปรี๊ด แล้วคนที่ ทำตรงนั้นคือนายห้างที่นั่งอยู่ หน้าตาไม่เหมือนอย่างกระผม จมูกแบน ๆ อย่างนี้ ไม่มี คงจะมีจมูกโค้ง ๆ แล้วคนไทยยังไม่ได้อะไรขึ้นมาเลย เพราะฉะนั้นกระผม ไม่เห็นด้วยที่จะเปิดเสรี แล้วมีการพัฒนาโดยที่คนไทยไม่ได้อะไรเลย เราจะต้อง ถามว่า คนไทยได้อะไร เขาอย่างนี้เสียก่อน ถ้าคนไทยยังไม่ได้ เดียวกันค่อยพูดกัน เพราะฉะนั้นกระผมเห็นด้วยที่ท่านกรรมการที่ได้นำเสนอว่า การที่จะปรับปรุง พระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา นั้น จะต้องมองภาพของภาพ รวม จะต้องมองภาพถึงการต้องรองให้ได้ว่า เพราะในเวทีโลกนั้น ไม่มีใครหรือสัก

ที่จะรักคนไทยเท่ากับคนไทยเอง เพราะฉะนั้นตรงนี้กระผมอยากจะกราบเรียน
ท่านประธานฯ ในอีกแง่มุมหนึ่งของการพิจารณากฎหมายฉบับนี้ จอมนพระคุณครับ

- ๒๕/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณสุคนธ์ครับ

นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
ความจริงท่านประธานไพศาลท่านได้กล่าวในภาพรวมไว้แล้ว ที่ดิฉันจะขออนุญาต
กราบเรียนที่ประชุมก็คงเป็นข้อเสริมที่ท่านได้กล่าวมาแล้ว ทุกท่านคงได้ยินข่าวมาบ้างว่า
การแก้ไขปรับปรุง ปว. ๒๘๑ ได้มีการริเริ่มและมีความพยายามดำเนินการมานานแล้ว
แม้กระทั่งย้อนหลังไปถึง พ.ศ. ๒๕๓๐ ก็ตาม แต่ยังไม่เป็นผลสำเร็จ ณ วันนี้เรากำลัง
พิจารณาร่างฉบับนี้อยู่ ดิฉันอยากจะขอสั่งเกตดูว่าจะฝากไว้ โดยเฉพาะในเรื่องของ
รายละเอียด คือมาตรา ๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ วรรคสอง ถ้าจะขอขออนุญาตให้เห็น
ภาพ พันธกรณีตามสนธิสัญญาในวรรคสองของมาตรา ๑๐ น่าจะได้แก่ สนธิสัญญาทาง
ไมตรีไทยสหรัฐฯ และข้อตกลงองค์การการค้าโลก ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าบริการ
หรือที่เรียกว่าเงินเนรลอะกรีเมนต์ออนเทรคอินเซอร์วิส (General agreement on trade in
service) ตามพันธกรณีตามสนธิสัญญาไมตรีไทยสหรัฐฯ นั้น ในทางปฏิบัติอาจจะมีการ
ปฏิบัติไปในทางที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลง กล่าวคือข้อตกลง ตกลงว่าผู้สัญญาจะต้องได้รับ
การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ หรือเน้นชั้นแนลทรีตเมนต์ (National treatment) แต่ในทางปฏิบัติ
จริง ๆ แล้วขอยกตัวอย่างให้เห็นภาพง่าย ๆ ก็คือการขอวีซ่า คนอเมริกันจะเข้ามาใน
ประเทศไทยอาจจะไม่ต้องขอวีซ่า หรือเข้ามาได้เลย แต่คนไทยจะเข้าไปในสหรัฐฯ การขอ
วีซ่านี้เป็นเรื่องยากเย็นมาก ในเรื่องของการประกอบธุรกิจก็เช่นกัน ในเรื่องประกันภัย
บริษัทอเมริกันก็มาตั้งสาขาบริษัทประกันภัยในประเทศไทยได้ คนไทยก็อยากจะไป
ประกอบธุรกิจประกันภัยในต่างประเทศ ในสหรัฐฯ เช่นกัน เกษมมีธุรกิจไปขอใบอนุญาต
ประกอบประกันภัยที่รัฐยูทาห์ ถ้าตอบที่ได้จากรัฐนั่นก็คือว่า ท่านต้องไปขอใบอนุญาตมา
จากรัฐนิวยอร์กก่อน เมื่อได้ใบอนุญาตจากรัฐนิวยอร์กแล้วท่านถึงจะมาขอใบอนุญาตเป็น
ในที่ ๒ ในยูทาห์ และประกอบธุรกิจประกันภัยได้ อันนี้ก็ชี้ให้เห็น ส่วนพันธกรณีตาม
ฉบับเบิลยูทีโอ ว่าด้วยข้อตกลงการค้าบริการ ขั้นตอนขณะนี้รัฐบาลไทยก็ได้อภิปรายลงนามกับ
ประเทศสมาชิกทั่วโลกที่เป็นสมาชิกฉบับเบิลยูทีโอในข้อตกลงหลัก หรือที่เรียกว่า เฟรมเวิร์ก
(Frame work) ซึ่งข้อตกลงหลักก็จะกำหนดว่า จะให้การปฏิบัติแก่ผู้สัญญาอย่างไรบ้าง และ

ที่มีข้อตกลงรายสาขาธุรกิจบริการ หรือที่เรียกว่า เซกทอเรียล (Sectorial) ข้อตกลงธุรกิจบริการนี้ ในขั้นนี้ก็ตกลงว่า จะเปิดในบางสาขา และจะเจรจาในรายละเอียดเงื่อนไขของแต่ละสาขา ถ้าจะพูดว่า มีข้อตกลงแม่บทและรายสาขาสำเร็จลุล่วงแล้วก็พูดได้ แต่ยังเป็นหนังสือร่างอยู่ เพราะว่า จะต้องตกลงในขั้นรายละเอียด -----

- ๒๖/๑

ถ้าจะขออนุญาตยกตัวอย่างในเรื่องของธุรกิจการเงินการธนาคาร ก็จะต้องตกลงกันว่า ความหมายของคำว่า “การเงินการธนาคาร” จะกว้างจะแคบอย่างไร ธุรกิจอะไรจะทำได้บ้าง และในการประกอบแต่ละธุรกิจจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไร เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นว่า ข้อตกลงนี้ยังไม่สิ้นสุด และยิ่งกว่านั้นในหลักการแม่บทก็ยังกำหนดว่า ประเทศใดจะกำหนดเงื่อนไขที่จะยกเว้นข้อตกลงหลักก็ย่อมกระทำได้ หรือจะกล่าวง่าย ๆ ก็คือว่า สมาชิกมีสิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงหลัก หรือปฏิบัติบางส่วนก็ได้หากเห็นว่าจำเป็นต้องปกป้องผู้ลงทุน ผู้ฝากเงิน หรือเพื่อความมั่นคงของระบบการเงิน จากข้อตกลงหรือเงื่อนไขดังกล่าวจะวิเคราะห์ได้ว่า ขณะนี้ขบวนการเจรจาขึ้นอยู่กับเงื่อนไขรายละเอียด อาจจะเปิดเสรีไปตามข้อตกลงแม่บท อาจจะมิดกลดเสรีน้อยกว่าข้อตกลง หรืออาจจะเปิดเสรีมาก ยิ่งขึ้นกว่าข้อตกลงก็ได้ ขบวนการเหล่านี้ยังไม่สิ้นสุด ดังนั้นในการเปิดเสรี หรือในขบวนการขออนุญาตของประเทศที่มีสนธิสัญญาในเรื่องนี้ จึงควรจะต้องคำนึงถึงประเด็นที่ติดกันกล่าวมาข้างต้น อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตในมาตรา ๑๑ วรรคสอง ซึ่งกำหนดไว้ว่า “คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้โดยสนธิสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีความผูกพันตามพันธกรณีให้ได้รับยกเว้นจากการบังคับใช้บทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว ตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง เมื่อประเทศสมาชิกของกันต่างด้าว นั้นได้ดำเนินการให้ข้อผูกพันตามสนธิสัญญามีผลใช้บังคับในการให้สิทธิรักษาของคู่สัญญา หรือภาคี รวมถึงคนไทยและวิสาหกิจของคนไทยเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศของตนได้แล้วเท่านั้น” ข้อกำหนดนี้เป็นข้อกำหนดที่ดี พยายามลดช่องโหว่ โดยเฉพาะที่ติดกันได้กล่าวมาแล้วในพันธกรณีกับประเทศสหรัฐฯ แต่น่าจะมีความชัดเจนในเรื่องของคำว่า “มีผลบังคับใช้” จะมีวิธีปฏิบัติอย่างไร อาจจะแปลความหมายว่า จะต้องออกกฎหมายมาให้สิทธิแก่คนต่างชาติคู่สัญญาหรือไม่ หรือจะต้องมีผู้มาร้องขอแล้วจึงจะได้สิทธิ ควรจะต้องมีความชัดเจนในการเขียนข้อกฎหมายในขั้นตอนนี้ และในมาตราที่เกี่ยวข้องคือมาตรา ๑๑ วรรคสอง ได้ระบุไว้ว่า “หนังสือรับรองต้องระบุเงื่อนไขตามที่รัฐบาลกำหนด หรือตามที่กำหนดในสนธิสัญญาด้วย” ถ้าในสนธิสัญญาแต่เปลี่ยนที่โดยเจรจาไปแล้วเสร็จในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่จะกำหนดเงื่อนไขอย่างไร และจะต้องกำหนดยาว สั้นขนาดไหน ในทางปฏิบัติควรจะออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดในเรื่องนี้ ให้ความชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติ

โดยสรุปการเปิดเสรีเป็นสิ่งที่ดี การเปิดเสรีในขบวนการองค์การการค้าโลก เป็นไปตามขั้นตอน ท่านจะเห็นได้ว่า การเปิดเสรีในเรื่องของสินค้าเกษตร (GATT) ได้ใช้เวลาถึง ๔๕ ปี กว่าจะมีการตกลงรอบที่ผ่านมารอบอุรุกวัยจึงจะเปิดเสรีที่เห็นภาพว่าค่อนข้างสมบูรณ์ ส่วนการเปิดเสรีการค้าบริการนั้นเป็นเรื่องใหม่ และเป็นเรื่องที่ต้องดูสภาพของธุรกิจทั่วโลกแล้ว ประเทศใหญ่เป็นประเทศที่ได้ดูแลทางการค้าเสรี อย่างไรก็ตาม ประเทศที่กำลังพัฒนาก็คำเป็นที่จะต้องเข้าไปร่วมเจรจาในฐานะที่เป็นสมาชิกเมื่อดับเบิลยูทีโอมีหลักการของการเปิดเสรีเป็นตามขั้นตอนและตามลำดับแล้ว และยังให้สิทธิแก่ประเทศกำลังพัฒนา คือ มีแต้มต่อ ดังจะเห็นได้ว่า ในการเปิดเสรีในรอบที่ผ่านมาของรอบอุรุกวัยนั้น แด้มต่อที่ประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยได้ก็คือว่า เราเปิดเสรีโดยใช้เวลานานกว่าที่ประเทศกำลังพัฒนา เช่น เราอาจจะเปิดเสรีการลงทุนภายใน ๘ ปี แต่ประเทศอื่นอาจจะเปิดเสรีทางการลงทุนไปแล้ว เราลดภาษีในอัตราที่น้อยกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา และเราก็ได้ระยะเวลาในการลดอัตราภาษีของเราว่าที่ประเทศกำลังพัฒนา เพราะฉะนั้นในความเห็นของดิฉัน การเปิดเสรีเป็นเรื่องที่ควรสนับสนุน แต่จะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน จะต้องเห็นไปตามกำลังความสามารถของตัวเอง แม้แต่ท่านไปเล่นกอล์ฟ หรือท่านดอยมวย ท่านดอยมวย ท่านก็ต้องดอยมวยกับผู้ที่มือน้ำหนักเท่ากัน ท่านเป็นผู้มีน้ำหนักฟลายเวท ท่านคงไม่ไปดอยมวยกับผู้ที่มีน้ำหนักเฮฟวีเวท หรือท่านเพิ่งเล่นกอล์ฟใหม่ ท่านก็ได้แต้มต่อ ท่านจะไม่เล่นกอล์ฟโดยไม่มีแต้มต่อแน่ ดิฉันจึงขอกราบเรียนที่ประชุมเพื่อได้รับทราบในประเด็นนี้ ขอขอบพระคุณค่ะ

- ๒๓๖/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิศาลครับ

นายวิศาล ภักธรธรรมาส : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ผม นายวิศาล ภักธรธรรมาส สมาชิกวุฒิสภา ผมเห็นด้วยกับที่ท่านประธานคณะกรรมการที่ได้ศึกษา ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ แต่ผมก็เห็นด้วยกับฝ่ายที่รัฐบาลที่จะพยายามส่งเสริมให้มีการระดมทุน จากต่างประเทศเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้ เพื่อการที่จะให้ต่างประเทศมาลงทุนใน ประเทศไทยมากขึ้น แต่มีข้อที่น่าสังเกตที่ผมใคร่ที่จะฝากต่อกรรมการที่จะศึกษา ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ต่อไปบางประการ อาทิเช่น มาตรา ๔ มาตรา ๕ นั้นเราจะเห็นได้ว่า คนต่างด้าวเขาแยกเป็น ๓ ประเภท แต่โดยเฉพาะประเภทที่ ๑ ที่ท่านบอกว่า ถ้าเป็น นิติบุคคลที่มาจดทะเบียนในประเทศไทยแล้ว แล้วมีลักษณะดังต่อไปนี้ ที่บอกว่า ที่ท่านประธานฯ อาจารย์ไพศาลก็ได้บอกว่า นิติบุคคลที่มีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่ตั้งหนึ่งของ นิติบุคคลนั้น ถ้าเป็นกึ่งหนึ่งของการจดทะเบียนลงทุน เราจะพิจารณาว่าเขาคือคนต่างด้าว หรือจะเป็นนิติบุคคลที่เป็นไทย แล้วจะมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายประการใด ซึ่งเป็นสิ่งที่ จะต้องคิด และอำนาจบริหารจะอยู่กับใคร เพราะถ้ากึ่งหนึ่งถ้ามีการไหลเวียนระหว่าง ผู้ถือหุ้น ผมคิดว่าก็ต้องเป็นกึ่งหนึ่งตลอดเวลา แล้วไม่ทราบจะไปลงมืออย่างไร และใน มาตราที่วรรคสุดท้ายมีคำว่า ทุนขั้นต่ำ ผมก็อยากจะฝากข้อสังเกตว่า ทุนขั้นต่ำ คำจำกัด ความนั้นเห็นได้ชัดว่าจะต้องพูดถึงทุนขั้นต่ำ แต่เมื่ออ่านทั้ง ๓ บรรทัดครึ่งแล้ว ไม่เห็นว่า มีกำหนดจำนวนทุนว่าควรเป็นเท่าไร อย่างเช่นในนี้บอกว่า “ทุนขั้นต่ำ” หมายความว่า ทุนของคนต่างด้าว ในกรณีที่คนต่างด้าวเป็นนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และ ในกรณีที่คนต่างด้าวเป็นนิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทยหรือเป็นบุคคล ธรรมดาให้หมายถึงเงินตราต่างประเทศที่คนต่างด้าวนำมาใช้ เมื่อเริ่มต้นประกอบธุรกิจ ในประเทศไทย เงินตราต่างประเทศที่คนต่างด้าวนำมาใช้ แต่ไม่ทราบเท่าไร ด้านเราต้องการ ส่งเสริมให้ชาวระดมทุนเข้ามาประเทศไทยในภาวะที่เรามีความต้องการ แล้วเราก็กำหนดว่า ทุนต่างด้าวควรเป็นเท่าไร แต่เราไม่ได้พูดถึงเลยว่าควรเป็นเท่าไร อันนี้ผมใคร่ที่จะฝากเป็น ข้อสังเกตว่า น่าจะกำหนดไว้ และจากที่เมื่อท่านผู้ทรงเกียรติได้พูดถึงมาตรา ๑๐ เราก็ก ังเกตเห็นได้ว่าถ้าเป็นพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นสิ่งที่ได้ที่เราจะต้องเคารพ และปฏิบัติ แต่ปัญหาตลอดเวลาที่ผ่านมา พันธกรณีตามกฎหมายที่เราไม่มีกับต่างประเทศนั้น

ตั้งอยู่ในพื้นฐานของความเสมอภาคหรือไม่ หรือว่าเราอื่นสิ่งดี ๆ ให้เขา แต่เราไม่สามารถ
 รับอะไรจากประเทศที่เป็นพันธมิตรกับเรา ถ้าอย่างนั้นเป็นความเกลียดชังของเราใช่หรือไม่
 ที่เราจะยื่นสิ่งดี ๆ ให้เขา แต่เราไม่สามารถรับอะไรจากประเทศของเขาได้โดย-----

- ๒๘/๑

อย่างเช่นท่านได้พูดถึงว่า สิ่งที่เราเห็นได้ชัด ขณะนี้ที่เราเห็นได้ชัดเป็นตัวอย่างที่ประจักษ์ อยู่ในประเทศไทย คือผู้เช่นคนอเมริกัน ซึ่งเรามีพันธกรณีกับเขา เขามาลงทุนในธุรกิจ ประกันภัย ซึ่งผมต้องขออนุญาตว่า ไม่เอ่ยชื่อบริษัทนั้น ทุกท่านทราบแล้ว เขาครองตลาด ของการประกันภัยของประเทศไทยเกือบจะว่า ๘๐ - ๘๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วเขาก็ได้เงินทุน ที่ได้จากผลกำไรในประเทศไทย ก็ไปซื้อธุรกิจเงินทุนหลักทรัพ์อะไรต่าง ๆ กิจกรรมต่าง ๆ สถาบันการเงินต่าง ๆ ลงทุนในสิ่งต่าง ๆ เพื่อครอบงำประโยชน์ของประเทศไทยต่อไป ซึ่งเราไม่สามารถที่จะป้องกันและยุติการกระทำของเขาได้ เพราะเขาถือว่า เขาได้ประโยชน์ จากเรา แล้วเขาก็ลงทุนต่อไป ที่ซื้อต่อไป สิ่งนั้นเหมาะสมไหม ถ้าเหมาะสมหันกลับมา มองว่า ถ้าหากนักธุรกิจไทยที่จะไปลงทุนในประเทศของเขาเราทำได้ไหม ถ้าตอบก็คือ ทำไม่ได้ อย่างที่ท่านบอกว่า อย่างคนอเมริกันที่มาประเทศไทย วิชาหนึ่งขอป็น ไม่ต้องมีวิชา ก็เข้าประเทศไทยได้ แต่คนไทยจะไปอเมริกา แม้แต่ขอเพียง ๑ อาทิตย์ หรือ ๑๐ วัน ก็ไม่ได้ แล้วความเสมอภาคของเราอยู่ที่ไหน ผมอยากจะขอฝากว่า สิ่งต่าง ๆ นี้ผู้ที่มิอำนาจหน้าที่ กรุณาเจรจาหรือต่อรองสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อบ้านเรา ประเทศเรา โดยเฉพาะ มาตรา ๑๐ ได้เขียนไว้ดีครับ ที่ท่านบอกว่า วรรคสองสุดท้าย “รวมถึงคนไทยและวิสาหกิจ ของคนไทยเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศของตนได้แล้วเท่านั้น” หมายความว่า เรามีสิทธิ ไป แต่เขาจะรับเราไหม เราเขียนอย่างนี้ได้ครับ ผมอ่านแล้วผมก็ชื่นใจว่า เอ๊ะ เราจะ มีสิทธิไปประเทศเขาถ้าเป็นพันธกรณี แต่ปัญหาข้อเท็จจริงว่าเราทำได้แค่ไหน แล้วเขารับ เราไหม เขาเอ็กเซพต์ (Except) เราไหม ผมเป็นห่วงมากครับว่า เราจะยื่นสิ่งดี ๆ ให้เขา แล้วเขาก็ข้อเท็จจริงที่เราเห็นว่าใน พ.ร.บ. ฉบับนี้มีกำหนดบัญญัติท้าย พ.ร.บ. ๓ ฉบับ ซึ่งท่าน ผู้มีเกียรติเมื่อสักครู่นี้ก็ได้ออกว่า อย่างขณะนี้เราเห็นได้ว่า วิสาหกิจทางกฎหมาย ทั้ง ๆ ที่ยัง ไม่ได้เปิด พ.ร.บ. ฉบับนี้ยังไม่ใช้ แต่วิสาหกิจทางกฎหมายที่เดิม หรือวิสาหกิจทางการ ตรวจสอบทางบัญชีก็ตาม เราเห็นข้อเท็จจริงได้โดยแจ้งชัดว่า บริษัทต่างชาติมาครอง ตลาดในประเทศไทย สำนักงานกฎหมายใหญ่ ๆ ในประเทศไทยก็คือของคนต่างด้าว สำนักงานตรวจสอบบัญชีใหญ่ ๆ ก็คือของคนต่างด้าว ผมถามว่า คนไทยมีไหม ไม่มี แต่ขณะเดียวกันดูครับผมอยากจะไปประกอบอาชีพ ทั้ง ๆ ที่ผมเป็นนักกฎหมาย ผมจะ ประกอบอาชีพทนายความ หรือธุรกิจบริการทางกฎหมายที่อเมริกาถามว่า ทำได้ไหม

คำตอบก็คือ ไม่ได้ เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ ผมอยากจะฝากไว้ว่า แม้แต่งานบัญชีสาม (๘) การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม เป็นต้น ก็เช่นเดียวกัน ตอนที่ธุรกิจเมืองไทยกำลังบูม (Boom) เราเห็นได้ว่า บริษัทก่อสร้าง บริษัทวิศวกรรมต่าง ๆ ของคนต่างด้าวมาประกอบธุรกิจในเมืองไทยได้ แต่ของเราไปทำอะไรกับเขาไม่ได้ เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ ผมอยากจะฝากให้คณะกรรมการที่จะพิจารณาปรับปรุงดูแลกฎหมายฉบับนี้ต่อไปว่า สิ่งต่าง ๆ นี้ อยากจะขอฝากไว้เป็นข้อสังเกต ขอบพระคุณครับท่าน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกฯ ครับ เราก็อภิปรายมานานพอสมควร ประเด็นก็กว้างขวาง แต่ค่อนข้างจะซ้ำ ๆ กันแล้วนะครับ ฉะนั้นพอจะวินิจฉัยได้ เกี่ยวกับรับหลักการได้พอสมควรแล้วนะครับ ผมคิดว่า ผมจะถามขอความเห็นว่าคุณจะเปิดอภิปรายได้หรือยังครับ เพราะว่า ยังมีกฎหมายหลายฉบับ แล้วยังสมาชิกฯ เราที่ย่อย คงจะหิวด้วยนะครับ เดียวจะได้หารื้อต่อไป เพราะฉะนั้นผมเห็นว่า น่าจะปิดอภิปรายได้หรือยังครับ ใครเห็นว่าควรเปิดอภิปรายต่อไปครับ

(มีสมาชิกฯ ยกมือเป็นส่วนน้อย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ก็น้อยนะครับ ส่วนใหญ่ก็เห็นว่าปิด ก็ปิดนะครับ ท่านสมาชิกฯ ครับ ผมจะขอมติจากที่ประชุมเลยว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ครับ เชิญท่านลงคะแนนได้ รวมคะแนนได้ครับ

(มีสมาชิกฯ เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่เห็นชอบด้วยคนเดียวนะครับ กรรมการการครับท่านรัฐมนตรีครับ

นายประวิทย์ รัตนเพียร (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์) : ท่าน
ประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม ประวิทย์ รัตนเพียร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
ในนามของรัฐบาลขอเสนอกรรมาธิการวิสามัญ ๑๕ ท่านครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดจะขัดข้องไหมครับ
(ไม่มีสมาชิกฯ ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่ขัดข้องก็ขอเชิญรัฐบาลเสนอใน
ส่วนของรัฐบาลได้ครับ

นายประวิทย์ รัตนเพียร (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์) : ท่าน
ประธานวุฒิสภาที่เคารพ รัฐบาลขอเสนอ ๕ ท่าน ดังต่อไปนี้ครับ

๑. นายการุณ กิตติสถาพร

๒. นายธนวัฒน์ สุวรรณ

๓. นายบรรยง พงษ์ราช

๔. นางปานดา ศิริวัฒน์ และ

๕. นายวรารักษ์ ชื่นสามารถ

ขอผู้รับรองด้วยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : รัฐบาลไม่ต้องครับ เป็นเอกสิทธิ์
ฝ่ายสภาฯ ของวุฒิสภาครับ เชิญคุณเพชรเสนอ

นายเพชร ยุติธรรมดำรง : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
กระผม นายเพชร ยุติธรรมดำรง สมาชิกวุฒิสภา ขอเสนอรายชื่อนามคณะกรรมาธิการใน
ส่วนของสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๓๐ คน ดังต่อไปนี้ครับ

๑. นายกรพจน์ อัครวินวิจิตร

๒. พลเรือเอก เกาเหล่หลัก เจริญรักษ์

๓. นายจิรายุทธ วัชรรัตน์

๔. นายดุสิต ศิริวรรณ

๕. นายธรรมมา ปิ่นสุภาญชนะ

๖. คุณหญิงนันทกา สุระภาตะนันท์

LIRT

๗. นายนิพนธ์ วิชัยยุทธศาสตร์
 ๘. คุณหญิงนรมล สุริยศักดิ์
 ๙. นายบุรพา อัครการ
 ๑๐. นายปภิต พัฒนกุล
 ๑๑. นายประชา เหวระกุล
 ๑๒. นายพชร ยุติธรรมดำรง
 ๑๓. นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา
 ๑๔. นายไพศาล กุมาลย์วิสัย
 ๑๕. นายมนัส สุขสมาน
 ๑๖. นายวัลลภ ตั้งคณาภิรักษ์
 ๑๗. นายวิจิตร ณ ระนอง
 ๑๘. นายวิชัย โสสุวรรณจินดา
 ๑๙. นายวิโรจน์ ภูตระกูล
 ๒๐. นายวีรพงษ์ รามางกูร
 ๒๑. พลเอก ศิริจันทร์ ชูปกล้า
 ๒๒. นายสมพล เกียรติไพบูลย์
 ๒๓. นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
 ๒๔. นายสวัสดิ์ หอรุ่งเรือง
 ๒๕. นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย
 ๒๖. นายโชคชัย อักษรนันท์
 ๒๗. นายสุธรรม จิตรานุเคราะห์
 ๒๘. นางอรนุช โอสธานนท์
 ๒๙. นายอดิศักดิ์ โพธารามิก และ
 ๓๐. นายอำนาจ สอนอัมมาตร
- ขอผู้รับรองครับ
(มีสมาชิกฯ ยกมือขึ้นรับรอง)

LIRT

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ผู้รับรองถูกต้อง มีเสนออย่างอื่นอีกไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ เสนอ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เป็นตามนั้นนะครับ
แปรญัตติครับท่านรัฐมนตรี

นายประวิช รัตนเพียร (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์) : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ รัฐบาลขอแปรญัตติ ๑ วันตามข้อบังคับครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : รัฐบาลเสนอแปรญัตติ ๑ วันตามข้อบังคับ มีท่านผู้ใดขัดข้องไหมครับ

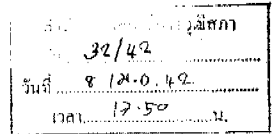
(ไม่มีสมาชิกฯ ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เป็นไปตามนั้นนะครับ
ท่านสมาชิกฯ ครับ ตอนเช้าผมคิดว่าเราจะพักรับประทานอาหาร แต่ตอนนี้ผมสังเกตว่าเราจะเหลือกฎหมายอีก ๔ ฉบับ ซึ่งเป็นกฎหมายสั้น ๆ เรื่องยากที่ผ่านไปแล้วคือเรื่องนี้ที่อภิปรายมาก ถ้าท่านสมาชิกฯ คิดว่าอีก ๔ ฉบับนี้จะไม่ลำบากนัก ผมคิดว่าเราอาจจะทำได้ภายในไม่เกินบ่ายโมง ถ้าจะเป็นอย่างนั้นได้เราพิจารณาให้หมดรับหลักการไปได้ ตั้งกรรมาธิการเสีย เราจะฟังพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมพร้อม ๆ กันและออกไปทานอาหารอย่างสบายใจไม่ต้องห่วงกังวล จะไหวไหมครับ ถ้าเอาตามนั้นผมขออนุญาตต่อไปเดี๋ยวครับ

ต่อไป บ.๔ ร่างพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

• มีสภาพต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

ถนนอุทัยทองใน กท ๑๐๓๐๐

สถาบัน/1

สารบัญ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติสถาปนิกสภา พ.ศ. (นายประกอบ จิรกิตกับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาโดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่

๘ เมษายน ๒๕๔๒

Dr. L. J. J. J.

(นางศิริลักษณ์ บินมำรุรงกิจ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สถาปนิก/๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสถาปนิก
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม

เหตุผล

โดยที่วิทยาการด้านสถาปัตยกรรมมีการพัฒนาในเนื้อหาและวัตถุประสงค์แตกต่างจากเดิมจนครอบคลุมการสร้างสรรคสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมให้มีประโยชน์ใช้สอย ความงาม และมั่นคง เพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ เอกภคณัฒน์ วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้มีภาระที่ต้องควบคุมดูแลมากกว่าเดิม และการรวมตัวของสถาปนิกในการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพก็ได้ดำเนินการมาจนมั่นคง เป็นที่ประจักษ์ในผลงานแล้ว สมควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมรวมตัวกันตั้งองค์กรวิชาชีพเพื่อช่วยรัฐในการควบคุมดูแลมาตรฐานความรู้และการประกอบวิชาชีพให้สามารถดำเนินการควบคุมได้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และจากนโยบายเปิดเสรีในการค้าและบริการในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทำให้ต้องเร่งการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการประกอบวิชาชีพให้พร้อมกับการแข่งขันกับต่างประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(นายประกอบ จิรภักดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สถาปนิก
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘

Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"วิชาชีพสถาปัตยกรรม" หมายความว่า วิชาชีพการช่างที่ใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรมนิเทศศิลป์ และสาขาสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

"วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม" หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่กำหนดในกฎกระทรวง

"ใบอนุญาต" หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

"ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมจากสภาสถาปนิก

"สมาชิก" หมายความว่า สมาชิกสภาสถาปนิก

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการสภาสถาปนิก

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสภาสถาปนิก

"เลขานุการ" หมายความว่า เลขานุการสภาสถาปนิก

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า บุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ กรรมการ กรรมการจรรยาบรรณ และอนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมกรรมการ ตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามกฎหมายว่าด้วย

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
สภาสถาปนิก

มาตรา ๗ ให้มีสภาสถาปนิกมีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้สภาสถาปนิกเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๘ สภาสถาปนิกมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
- (๒) ส่งเสริมความสามัคคีและใกล้ชิดข้อพิพาทของสมาชิก
- (๓) ส่งเสริมสวัสดิการและผดุงเกียรติของสมาชิก
- (๔) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพ

สถาปัตยกรรมควบคุม

(๕) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการทางด้านวิชาการต่าง ๆ แก่ประชาชน และองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีทางสถาปัตยกรรม

(๖) ให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหา ด้านสถาปัตยกรรมรวมทั้งด้านเทคโนโลยีของประเทศ

(๗) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย

(๘) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ สภาสถาปนิกมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
- (๒) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพ

สถาปัตยกรรมควบคุม

(๔) รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

(๕) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดตั้งและการเลิกสาขาวิชาชีพ
สถาปัตยกรรมควบคุม

(๖) ออกข้อบังคับสภาสถาปนิกว่าด้วย

(ก) การกำหนดลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ (๗)

(ข) การรับสมัครเป็นสมาชิก ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง
และค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากสมาชิกหรือนุคคลภายนอก

(ค) การเลือกและการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๓๒

(ง) การออกใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต
และการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

(จ) คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ
ผู้ตรวจตามมาตรา ๒๑ วรคสอง

(ฉ) คุณสมบัติของผู้เข้ารับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
ควบคุมแต่ละระดับตามมาตรา ๔๖

(ช) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้เข้ารับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
สถาปัตยกรรมควบคุมตามมาตรา ๔๙

(ซ) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม และการประพฤติผิด
จรรยาบรรณอื่นจะนำมาซึ่งความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

(ฅ) มาตรฐานในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

(ฉ) การประชุมของที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิก

(ง) การใด ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับสภาสถาปนิกนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษ
และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๐ สภาสถาปนิกอาจมีรายได้ดังนี้

(๑) ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

(๓) ผลประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สินและการดำเนินกิจการของ

สภาสถาปนิก

(๔) ทรัพย์สินที่ได้รับบริจาคและการช่วยเหลือ

(๕) ดอกผลของเงินและทรัพย์สินตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีเป็นประธานยกพิเศษแห่งสภาสถาบัน และเมื่ออำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

สมาชิก

มาตรา ๑๒ สมาชิกสภาสถาบันมีสามประเภท ดังนี้

(๑) สมาชิกสามัญ

(๒) สมาชิกกิตติมศักดิ์

(๓) สมาชิกสมทบ

มาตรา ๑๓ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

(๒) มีสัญชาติไทย

(๓) มีความรู้ในวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรในวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่สภาสถาบันรับรอง

(๔) เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพที่สภาสถาบันรับรอง

(๕) ไม่เป็นผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน

(๖) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่เป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน

(๗) ไม่เป็นผู้มีจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นโรคที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน

Legislative Institutional Repository of Thailand

(โปรดพลิก)

สถาบัน/๘

สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งที่ประชุมใหญ่สภาสถาบันก่ตั้ง
สมาชิกสมทบต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง (๑)
(๒) (๕) (๖) และ (๗)

มาตรา ๑๔ สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญ มีดังต่อไปนี้

- (๑) มีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการประชุมใหญ่สภาสถาบัน
 - (๒) มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในการประชุมใหญ่สภาสถาบัน
 - (๓) แสดงความเห็นและซักถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาสถาบัน
ส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และในกรณีที่มีสมาชิกร่วมกันตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป เสนอให้
คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาสถาบัน คณะกรรมการต้องพิจารณา
และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบโดยมิชักช้า
 - (๔) เลือก รับเลือกตั้ง หรือรับแต่งตั้งเป็นกรรมการ
 - (๕) ชำระค่าจดทะเบียนสมาชิกและค่าบำรุงตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน
 - (๖) ผิดข้อไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพและปฏิบัติตนตามพระราชบัญญัตินี้
- สมาชิกกิตติมศักดิ์ หรือสมาชิกสมทบไม่มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ
เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ตาม (๒) และ (๔)

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกย่อมสิ้นสุดเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ เพราะขาดคุณสมบัติตาม
มาตรา ๑๓ สำหรับกรณีสมาชิกสามัญและสมาชิกสมทบ แล้วแต่กรณี
- (๔) ที่ประชุมใหญ่สภาสถาบันมีมติเพิกถอนการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิก
กิตติมศักดิ์
- (๕) ไม่ชำระค่าจดทะเบียนสมาชิกหรือค่าบำรุงตามมาตรา ๑๔ (๕)

มาตรา ๑๖ ให้มีการประชุมสมาชิกเป็นการประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้ง
การประชุมใหญ่คราวอื่นนอกจากนี้เรียกว่า การประชุมใหญ่พิเศษสามัญ

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่ตามที่จำเป็น
สมาชิกสามัญอาจขอให้ประชุมใหญ่วิสามัญได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน ในการนี้ คณะกรรมการต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำร้องขอ

มาตรา ๑๘ ในการประชุมใหญ่สภาสถาบัน ถ้าสมาชิกสามัญมาประชุม
ไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยคนและการประชุมใหญ่นั้นได้เรียกตามคำร้องขอของสมาชิกก็ให้
งดประชุม แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่ที่สมาชิกมิได้เป็นผู้ร้องขอ ให้เลื่อนการประชุมนั้น
ออกไป โดยให้นายกสภาสถาบันเรียกประชุมใหญ่อีกครั้งภายในสี่สิบห้าวัน การประชุมใหญ่
ครั้งใหม่นี้ ไม่ว่าจะมีสมาชิกสามัญมาประชุมจำนวนเท่าใดให้ถือเป็นองค์ประชุมได้ แต่การ
ประชุมในครั้งนี้ให้ดำเนินการได้เฉพาะ เรื่องที่กำหนดไว้ตามระเบียบวาระการประชุมที่ได้
แจ้งไว้ในการประชุมใหญ่ที่ได้เลื่อนไปนั้น

มาตรา ๑๙ ในการประชุมใหญ่สภาสถาบัน ให้นายกสภาสถาบัน
เป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่นายกสภาสถาบันไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อุปนายกสภาสถาบันผู้ทำการแทนตามมาตรา ๓๔ เป็นประธาน
ในที่ประชุม ถ้านายกสภาสถาบันและอุปนายกสภาสถาบันไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ให้สมาชิกที่มาประชุมเลือกสมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๒๐ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี กิจการอันพึงกระทำได้แก่

- (๑) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการ
- (๒) พิจารณาและอนุมัติงบประมาณประจำปีของสภาสถาบัน
- (๓) ตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี

มาตรา ๒๑ ให้มีผู้ตรวจคนหนึ่งหรือหลายคนตามที่ประชุมใหญ่สภาสถาบัน
แต่งตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก

คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากการดำรงตำแหน่ง
ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน

ผู้ตรวจมีอำนาจหน้าที่ตรวจการดำเนินงานของคณะกรรมการแล้วทำรายงาน
เสนอต่อที่ประชุมใหญ่สภาสถาบัน

มาตรา ๒๒ ในการตรวจการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้ผู้ตรวจ
มีอำนาจเข้าไปตรวจในสถานที่ทำการงานต่าง ๆ ของสภาสถาบันในระหว่างเวลา
ทำงานได้ และให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ หรือให้คำชี้แจง
แก่ผู้ตรวจตามควรแก่กรณี

มาตรา ๒๓ กรรมการ อนุกรรมการ เจ้าหน้าที่สภาสถาบัน ลูกจ้าง
และตัวแทนของสภาสถาบันมีหน้าที่ส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งตนเก็บรักษาหรือ
อยู่ในอำนาจของตนให้แก่ผู้ตรวจ และให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ
ในกิจการของสภาสถาบัน ทั้งนี้ เมื่อผู้ตรวจร้องขอ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่พบว่าคณะกรรมการมิได้ดำเนินงานตามแผนการ
ดำเนินงานประจำปีหรือดำเนินงานไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือขัดต่อ
วัตถุประสงค์ของสภาสถาบัน ให้ผู้ตรวจแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่สภาสถาบันหรือสมาชิก
สามัญตามที่ตนเห็นสมควร เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

หมวด ๓

คณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการสภาสถาบัน ประกอบด้วย

- (๑) กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และมีได้ดำรง
ตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสิบคน
- (๒) กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และดำรงตำแหน่ง
ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวนห้าคน
- (๓) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสมาชิกสามัญโดยการเสนอชื่อ
ของสภานายกพิเศษ จำนวนห้าคน

มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีการแต่งตั้งกรรมการและทราบผลการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๕ แล้ว ให้สภานายกพิเศษกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการภายในสามสัปดาห์ และให้ถือว่าวันประชุมดังกล่าวเป็นวันเริ่มวาระของการอยู่ในตำแหน่งกรรมการ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบัน อупนายกสภาสถาบันคนหนึ่ง และอุปนายกสภาสถาบันคนที่สองตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นายกสภาสถาบันเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ เหรียญิกตำแหน่งละหนึ่งคนและอาจเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้นายกสภาสถาบันมีอำนาจถอดถอนเลขาธิการ เหรียญิก และตำแหน่งอื่นตามวรรคสองออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

นายกสภาสถาบัน อุปนายกสภาสถาบันคนหนึ่ง และอุปนายกสภาสถาบันคนที่สอง ให้ดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้ง

เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันพ้นจากหน้าที่ ให้เลขาธิการ เหรียญิกและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสองพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๒๘ กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมระดับสามัญสถานิกมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี หรือระดับวุฒิสถาปนิก
- (๒) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

มาตรา ๒๙ กรรมการให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งจะดำรงตำแหน่งเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งกรรมการใหม่

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(โปรดพลิก)

สถาบัน/12

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕

(๒) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๘

(๓) ลาออก

(๔) สภาสถาปนิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม
ของจำนวนสมาชิกที่ประชุม

(๕) ตำแหน่งกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งว่างลงรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการซึ่งได้รับการเลือกตั้งทั้งหมดและวาระของกรรมการเหลืออยู่
ไม่ถึงเก้าสิบวัน

(๖) รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๗

มาตรา ๓๑ เมื่อตำแหน่งกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งว่างลงก่อนครบวาระ
ให้คณะกรรมการเลือกสมาชิกผู้มีความสมบัติตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๕ (๑) หรือ (๒)
แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลง
แต่ถ้าวาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะให้มีการเลือกกรรมการแทน
หรือไม่ก็ได้

ในการมีตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่งว่างลงรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของจำนวน
กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งทั้งหมดและวาระของกรรมการเหลืออยู่ตั้งแต่เก้าสิบวันขึ้นไป
ให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการขึ้นแทนตำแหน่งกรรมการที่ว่าง

ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกหรือเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระ
ที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งคนแทน

มาตรา ๓๒ การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๑) และ (๒)
การเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ และการเลือกหรือ
การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๓๑ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาสถาปนิก

LIRT

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาสถาบัน

(๒) สอดส่องดูแลและดำเนินการทางกฎหมายกับผู้กระทำการขัดต่อพระราชบัญญัตินี้

(๓) ออกระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการใด ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ประชุมใหญ่สภาสถาบันมอบหมาย

มาตรา ๓๔ นายกสภาสถาบัน อุปนายกสภาสถาบันคนหนึ่ง อุปนายกสภาสถาบันคนที่สอง เลขานุการ และเหรัญญิก มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) นายกสภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่

(ก) เป็นผู้แทนสภาสถาบันในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก

(ข) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ และที่ประชุมใหญ่

สภาสถาบัน

(ค) ดำเนินกิจการของสภาสถาบันให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ

(๒) อุปนายกสภาสถาบันคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยนายกสภาสถาบันในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายกสภาสถาบัน ตามที่นายกสภาสถาบันมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาสถาบัน เมื่อนายกสภาสถาบันไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๓) อุปนายกสภาสถาบันคนที่สองเป็นผู้ช่วยนายกสภาสถาบันในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายกสภาสถาบัน ตามที่นายกสภาสถาบันมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาสถาบันเมื่อนายกสภาสถาบัน และอุปนายกสภาสถาบันคนหนึ่งไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) เลขานุการมีอำนาจหน้าที่

(ก) ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่สภาสถาบันทุกระดับ

(ข) เป็นเลขานุการในที่ประชุมคณะกรรมการ และที่ประชุมใหญ่

สภาสถาบัน

(๕) เหรัญญิกมีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการบัญชี การเงิน และการงบประมาณของสภาสถาบัน

นายกสภาสถาบันอาจมอบหมายให้อุปนายก กรรมการ เลขานุการ เหรัญญิก หรือเจ้าหน้าที่ของสภาสถาบันกระทำการอย่างใดแทนได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน

หมวด ๔

การดำเนินการของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้นายกสภาสถาบันเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่นายกสภาสถาบัน
ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้อุปนายกสภาสถาบันผู้ทำการแทนตามมาตรา ๓๔
เป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาสถาบันและอุปนายกสภาสถาบันไม่อยู่ในที่ประชุม
หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานใน
ที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้สื่อเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
เป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๕ (๓) มติของที่ประชุม
ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มาประชุม

มาตรา ๓๖ สภานายกพิเศษจะเข้าร่วมการประชุม และชี้แจงแสดงความเห็น
ในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาสถาบันในเรื่องใด ๆ
ก็ได้

มาตรา ๓๗ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการจัดทำ
แผนการดำเนินงานประจำปี เสนอต่อที่ประชุมใหญ่สภาสถาบัน เมื่อที่ประชุมมีมติเห็นชอบแล้ว
จึงจะดำเนินงานได้

ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงานของคณะกรรมการ
ในปีที่ล่วงมา คำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย หรือด้วยบุคคลและบัญชีรายได้และรายจ่าย
ประจำปีซึ่งผู้สอบบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีรับรองเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สภาสถาบัน
ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

มาตรา ๓๘ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการ

มาตรา ๓๙ ให้มีสำนักงานสภาสถาปนิกทำหน้าที่ธุรการต่าง ๆ ให้แก่คณะกรรมการและสภาสถาปนิก

มาตรา ๔๐ ให้นายกสภาสถาปนิกแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิกตามมติของคณะกรรมการจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย บุคคลวิกลจริต หรือคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) คุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดค่าจ้าง และเงื่อนไขอื่นในการทำงานในหน้าที่หัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิกให้เป็นไปตามแบบสัญญาจ้างที่สภาสถาปนิกกำหนด

มาตรา ๔๒ หัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิกมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ควบคุมรับผิดชอบงานธุรการทั่วไปของสภาสถาปนิก
- (๒) ดูแลรักษาทะเบียนสมาชิก ทะเบียนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม และทะเบียนอื่น ๆ ของสภาสถาปนิก
- (๓) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสภาสถาปนิก
- (๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการมอบหมาย

หมวด ๕

ข้อบังคับสภาสถาบัน

มาตรา ๔๓ ร่างข้อบังคับสภาสถาบันจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะกรรมการ
หรือสมาชิกสามัญ

การเสนอร่างข้อบังคับสภาสถาบันของสมาชิกสามัญจะกระทำได้เมื่อมีสมาชิก
สามัญจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนรับรอง

ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่สภาสถาบันเพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับ
สภาสถาบันที่มีการเสนอตามความเหมาะสมแก่กรณี การพิจารณาร่างข้อบังคับสภาสถาบัน
จะเสนอเป็นวาระหรือไม่ได้ แต่ต้องกำหนดเป็นวาระในหนึ่งสัปดาห์ประชุมให้ชัดเจนและแนบ
ร่างข้อบังคับสภาสถาบันที่เสนอไปพร้อมกันด้วย

มาตรา ๔๔ เมื่อที่ประชุมใหญ่สภาสถาบันมีมติให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับ
สภาสถาบันด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกสามัญที่เข้าประชุมให้นายก
สภาสถาบันเสนอร่างข้อบังคับสภาสถาบันต่อสภานายกพิเศษโดยไม่มีข้อจำกัด สภานายกพิเศษ
อาจรับร่างข้อบังคับนั้นได้แต่ต้องแสดงเหตุผลโดยแจ้งชัด ในกรณีที่มิได้ยับยั้งภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับที่นายกสภาสถาบันเสนอให้ถือว่าสภานายกพิเศษ
ให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับนั้น

ถ้าสภานายกพิเศษยับยั้งร่างข้อบังคับใด ให้คณะกรรมการประชุมอีกครั้งหนึ่ง
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการยับยั้ง ในการประชุมครั้งหลังนี้ถ้ามีเสียงยืนยันมติ
ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าร่างข้อบังคับนั้นได้รับ
ความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษแล้ว

LIRT

สถาบัน/17

หมวด ๖

การควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือแสดง
ตัววิชาชีพใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นสถาปนิกหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
ควบคุมสาขาใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาสถาปนิก

มาตรา ๔๖ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปนิกควบคุมแต่ละสาขามี ๔ ระดับ คือ

- (๑) วุฒิสถาปนิก
- (๒) สามัญสถาปนิก
- (๓) ภาชีสถาปนิก
- (๔) ภาชีสถาปนิกพิเศษ

คุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมแต่ละระดับ ให้เป็นไปตาม
ที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่า
ตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ทั้งนี้ รวมถึง
การใช้ จ้างวาน หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำดังกล่าวให้แก่ตน เว้นแต่ผู้ได้รับวุฒิปด
หรือหนังสืออนุมัติเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขานั้น ๆ
จากสภาสถาปนิกหรือสถาบันที่สภาสถาปนิกรับรอง หรือผู้ได้รับใบอนุญาต ซึ่งมีคุณสมบัติตาม
ที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

มาตรา ๔๘ การออกใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต
และการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ให้เป็นไป
ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

LIRT

(โปรดพลิก)

Legislative Institutional Repository of Thailand
สถาปนา/18

มาตรา ๔๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องเป็นสมาชิกสามัญของสภาสถาบัน และเข้าขาดจากสมาชิกภาพเมื่อใดให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับกับผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีได้มีสัญชาติไทย หรือที่ กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นนิติบุคคลไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีทุนเป็นของคนต่างด้าว จำนวนเท่าใด นิติบุคคลนั้นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

(๒) ผู้เป็นส่วนหนึ่งของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน กรรมการผู้จัดการของบริษัทหรือผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียวของนิติบุคคล เป็นผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ สถาบันศรัทธาตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาบัน

มาตรา ๕๑ บุคคลใดพบการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาบันศรัทธา ของผู้ได้รับใบอนุญาต บุคคลนั้นมิใช่ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตผู้นั้น โดยทำเรื่องยื่นต่อ คณะกรรมการ

การถอนการกล่าวหาที่ได้ยื่นไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๒ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วยประธานกรรมการ จรรยาบรรณคนหนึ่ง และกรรมการจรรยาบรรณตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด แต่ไม่น้อย กว่าสามคน

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณตามมติของที่ประชุมใหญ่ สภาสถาบันจากสมาชิกซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

LIRT

- (๑) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี
- (๒) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณ

มาตรา ๕๓ กรรมการจรรยาบรรณที่มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณใหม่

มาตรา ๕๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออก
- (๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง
- (๔) สภานิติบัญญัติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม

มาตรา ๕๕ เมื่อตำแหน่งกรรมการจรรยาบรรณว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งซ่อม เว้นแต่วาระของกรรมการจรรยาบรรณเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะกรรมการจะดำเนินการแต่งตั้งซ่อมหรือไม่ก็ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งแทน

มาตรา ๕๖ คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม วิธีพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการจรรยาบรรณ

LIRT

มาตรา ๕๗ คณะกรรมการจรรยาบรรณจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยหรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการจรรยาบรรณได้ การปฏิบัติกรของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการจรรยาบรรณ

มาตรา ๕๘ ในกรปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจรรยาบรรณ และของคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้ง ให้กรรมการจรรยาบรรณ และอนุกรรมการมีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา แต่ถ้าเป็นการมีคำสั่งต่อบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษหรือผู้ซึ่งสภานายกพิเศษมอบหมาย

มาตรา ๕๙ ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณ แจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งส่งสำเนาเรื่องซึ่งที่กล่าวหาให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกกล่าวหาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเริ่มพิจารณา

ผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิทำคำชี้แจงหรือนำพยานหลักฐานใด ๆ ส่งให้คณะกรรมการจรรยาบรรณภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานกรรมการจรรยาบรรณ หรือภายในเวลาที่คณะกรรมการจรรยาบรรณกำหนด

มาตรา ๖๐ คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ยกข้อกล่าวหา
- (๒) ตักเตือน
- (๓) ภาคทัณฑ์
- (๔) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปี
- (๕) เพิกถอนใบอนุญาต

LIRT

สถาปนา/21

มาตรา ๖๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณวินิจฉัยชี้ขาด
ตามมาตรา ๖๐ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) อาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาดต่อคณะกรรมการ
ไต่สวนในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

การอุทธรณ์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ
สภาสถาบัน

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๒ ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ใดประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นสถาปนิกหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพ
สถาปัตยกรรมควบคุมอื่นเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้คณะกรรมการสั่งเพิกถอน
ใบอนุญาต

มาตรา ๖๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมซึ่งถูก
สั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะยื่นขอรับใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นห้าปีนับแต่วันที่ถูกล้างเพิกถอน
ใบอนุญาต

ในกรณีที่ผู้สั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้มีผลเป็นการเพิกถอน
ใบอนุญาตของผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ผู้บริหารของนิติบุคคล
และพนักงานหรือลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือนิติบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำ
อันเป็นเหตุให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือนิติบุคคลนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาต และห้ามมิให้
บุคคลดังกล่าวเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ผู้บริหารของนิติบุคคล
พนักงานหรือลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือนิติบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตตาม
พระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะพ้นห้าปี นับแต่วันที่ถูกล้างเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๗
การกำกับดูแล

มาตรา ๖๔ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลการดำเนินงานของสภาสถาบันและการประกอบวิชาชีพ
สถาปัตยกรรมควบคุม

(๒) สั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของสภาสถาบัน และการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

(๓) สั่งเป็นหนังสือให้กรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสถาบัน
และจะสั่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของคณะกรรมการก็ได้

(๔) สั่งเป็นหนังสือให้สภาสถาบันกระจับหรือแก้ไขการกระทำใด ๆ ที่ปรากฏว่า
ขัดต่อวัตถุประสงค์ของสภาสถาบัน กฎหมาย หรือข้อบังคับสภาสถาบัน

มาตรา ๖๕ เพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๔ ให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสาร
หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา และมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบเอกสารหรือ
หลักฐานในสำนักงานของสภาสถาบันในสถานที่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมได้
ในระหว่างเวลาทำการ หรือให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องชี้แจงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ร้องขอ
ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง
อำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๖๖ ในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้แสดงบัตรประจำตัว
ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

LIR

มาตรา ๖๗ เมื่อปรากฏว่าสภาสถาปนิกไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๖๔ หรือกระทำการใด ๆ อันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ให้รัฐมนตรีโดยอนุมีติคณะรัฐมนตรี
มีอำนาจสั่งให้กรรมการคนหนึ่งคนใดพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตาม
มาตรา ๖๗ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกสามัญของสภาสถาปนิก เท่ากับจำนวน
กรรมการที่จะมีได้ตามมาตรา ๒๕ เป็นกรรมการชั่วคราวแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง
ในวันเดียวกันกับวันที่รัฐมนตรีมีคำสั่งให้กรรมการพ้นจากตำแหน่ง

ให้กรรมการชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการเพียงเท่าที่
จำเป็นและดำเนินการเรียกประชุมสมาชิกสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่ง
แต่งตั้งกรรมการชั่วคราว เพื่อให้มีการเลือกตั้งและแต่งตั้งกรรมการใหม่ตามมาตรา ๒๕

เมื่อกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่แล้ว ให้กรรมการชั่วคราวซึ่งรัฐมนตรี
แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการจรรยาบรรณ
หรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๕๘ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้หุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ผู้แทนของนิติบุคคล หรือผู้ซึ่งมีส่วนในการกระทำความผิดดังกล่าวมีความผิดในฐานะ เป็นผู้ร่วมกระทำความผิด ผู้ใช้ให้กระทำความผิด ผู้โฆษณาหรือประกาศให้กระทำความผิด หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในกรณีกระทำความผิดนั้น และสำหรับนิติบุคคล ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของอัตราโทษปรับสำหรับความผิดนั้นด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๔ ให้คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับสมาคมสถาปนิกตามมาตรา ๙ (๖) เพื่อใช้เป็นการชั่วคราว ข้อบังคับดังกล่าวให้มีผลใช้บังคับจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับนั้น

การเลือกตั้งและแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๕ ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ ให้ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘ อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นสมาชิกสามัญของสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สมาชิกภาพของสมาชิกตามวรรคหนึ่ง เป็นอันสิ้นสุดลง เว้นแต่จะสมัครและได้เป็นสมาชิกของสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัตินี้

LIART

สถาปนา/25

Legislative Institutional Repository of Thailand

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ขอเชิญเลขานุการอ่านสารบบ
 นายอานงค์ สวมประคำ (รองเลขานุการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน
 เลขานุการวุฒิสภา) :

“สารบบ

เรื่อง การพิจารณาพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.
 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี
 และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ รวมสองฉบับ ที่ประชุมได้พิจารณาและ
 ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ ในคราวประชุมสภา
 ผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๑ ตุลาคม
 ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาโดยถือร่างของ
 คณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้
 เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗
 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้
 เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
 ๘ เมษายน ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสถาปนิก

พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรใช้เป็นหลักในการพิจารณา

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม

เหตุผล

โดยที่วิทยาการด้านสถาปัตยกรรมมีการพัฒนาในเนื้อหาและ
วัตถุประสงค์แตกต่างจากเดิมจนครอบคลุมการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมและ
สิ่งแวดล้อมให้มีประโยชน์ใช้สอย ความงาม และมั่นคง เพื่อสนองความต้องการทาง
เศรษฐกิจ เอกลักษณ์ วัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้มีภาระที่ต้อง
ควบคุมดูแลมากกว่าเดิม และการรวมตัวของสถาปนิกในการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ
ก็ได้ดำเนินการมาจนมั่นคงเป็นที่ประจักษ์ในผลงานแล้ว สมควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพ
สถาปัตยกรรมรวมตัวกันตั้งองค์กรวิชาชีพเพื่อช่วยรัฐในการควบคุมดูแลมาตรฐาน
ความรู้และการประกอบวิชาชีพให้สามารถดำเนินการควบคุมได้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และจาก
นโยบายเปิดเสรีในการค้าและบริการในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทำให้ต้องเร่ง
การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการประกอบวิชาชีพ
ให้พร้อมกับการแข่งขันกับต่างประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ
สถาปัตยกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : คุณวิชัยจะอภิปราย เชิญครับ

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : ท่านประธานวุฒิสภาครับ ผม วิชัย

โสสุวรรณจินดา เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับ

ร่างพระราชบัญญัติวิศวกรรม พ.ศ. ความจริงขออนุญาตให้คณะกรรมการที่จะ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาปนิก ได้นำคำอภิปรายของสมาชิก ที่เกี่ยวข้อง กับ

ร่างพระราชบัญญัติวิศวกรรม ไปรณนำไปพิจารณาประกอบกันด้วยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ผมจะถามมติที่ประชุมเลยครับ

จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ เพื่อความรวดเร็ว

มีท่านผู้ใดไม่เห็นชอบไหมครับ ยกมือก็ได้

(ไม่มีสมาชิก ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีนะครับ เห็นชอบเป็น

เอกฉันท์ ต่อไปกรรมการ ท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ในนามรัฐบาล เสนอ

กรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ ท่านครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ขัดข้องไหมครับ เชิญ

คุณวิชัย

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : ท่านประธานวุฒิสภาครับ ผม

ขออนุญาตเพิ่มอีก ๑ คน เป็น ๒๖ ท่าน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ๒๖ ท่านรัฐบาลขัดข้อง

ไหมครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ไม่ขัดข้องครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่ขัดข้อง รัฐบาลเสนอได้เลย

ครับ

LIRT

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่าน
ประธานวุฒิสภาครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น รัฐบาลขอเสนอจำนวน ๕ ท่าน ดังนี้
รายนามต่อไปนี้

๑. นายปรัชญา สุตะบุตร
๒. นายชัยฤกษ์ คิชฌอ์อานาจ
๓. นายเกษม กุหลาบแก้ว
๔. นายสมศักดิ์ เลิศารมณพงษ์
๕. นายประมุข เพชรสว่าง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญท่านสมาชิกฯ เสนอ
ส่วนของวุฒิสภา เชิญคุณวิชัยครับ

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
ผม วิชัย โสสุวรรณจินดา ขอเสนอรายชื่อกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. จำนวน ๒๑ ท่าน ดังนี้

๑. นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
๒. คุณหญิงจรัสศรี ทิพย์
๓. คุณหญิงชนิดต์ ปิยะอุย
๔. นายชัยชาญ ถาวรเวช
๕. นายเดชา บุญค้ำ
๖. นางทักษิณา สอนานนท์
๗. นายบุญเยี่ยม มีสุข
๘. นายประเสริฐ สมะลาภา
๙. นายพชร ยุติธรรมดำรง
๑๐. นายพิชัย วาสนาสัง
๑๑. นายพิสิทธิ์ ณ พัทลุง
๑๒. นายไพฑูรย์ บุญวัฒน์
๑๓. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ

๑๔. นายลิขิต เทอดสถิรศักดิ์

๑๕. นางวันเพ็ญ ปานขาว

๑๖. นายวัฒนา รัตนวิจิตร

๑๗. นายวิมลสิทธิ์ หรยางกูร

๑๘. นายวีระ ปีตรชาติ

๑๙. นายศิริ เกวลินสฤยดี

๒๐. นายอรุณ ชัยเสรี

๒๑. นายวิจิตร ศรีสอ้าน

ขอผู้รับรองด้วยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญผู้รับรอง

(มีสมาชิกฯ ยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : รับรองถูกนะครับ มีเสนอ

อย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ เสนอ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็ตามนั้นนะครับ

แปรญัตติ ท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธานวุฒิสภาครับ กระผมขออนุญาตเปลี่ยนแปลงรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญที่ได้เสนอไปแล้ว ขออนุญาตเปลี่ยนดังมีรายนามต่อไปนี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ของส่วนรัฐบาลใช่ไหมครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ใช่ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ครับ ไม่ขัดข้องให้เปลี่ยน

นะครับ เชิญท่านเสนอ

LIRT

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

๑. นายปรีชา สุตะบุตร

๒. นายชัยฤกษ์ คิชฌอ์นานาจ

๓. พันตำรวจเอก ไกรสร ศรีศรี

๔. พันตรี หม่อมราชวงศ์ทองใหญ่ ทองใหญ่

๕. นายประมูล เพชรสว่าง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ~~ทวิชัย~~ สมาชิกฯ ไม่ขัดข้อง
 นะครับท่านเสนอเปลี่ยนให้ตามนั้น แปรญัตติถึงที่วันครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

แปรญัตติตามข้อบังคับครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : แปรญัตติตามข้อบังคับ ไม่มี
 ใครขัดข้องนะครับเป็นไปตามนั้นนะครับ

ต่อไป ๖.๕ ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรง
 ตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

ที่ สผ ๐๐๐๘/ปธสว

33/42
วันที่ 8 มี.ย. 42
เวลา 17.00 น.

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๘ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส
พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภา
พิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว เป็นร่างพระราชบัญญัติ
เกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

Legisprudence and Library Department of the Thai Parliament

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง
และการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรง
ตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณา
และลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๒ และตั้งกรรมาธิการ
วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อ
สภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญ
ทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภา
เพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๘ เมษายน ๒๕๔๒

IX. L12-up

(นางศิริลักษณ์ บันบัวรุ่งกิจ)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

อวว/สเ/2

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๓๓๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้
ตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์
ในปีกงบประมาณใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาล
ชั้นต้น ตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปีกงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึงวันสิ้นปีกงบประมาณ
ที่ผู้พิพากษานั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และหากผู้พิพากษาอาวุโสผู้ใดผ่านการประเมิน
ตามที่กฎหมายบัญญัติว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึง
วันสิ้นปีกงบประมาณที่ผู้พิพากษานั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์
เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

อาวส/๓

ร่าง

พระราชบัญญัติ

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เห็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ข้าราชการตุลาการ" หมายความว่า ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

"ก.ต." หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ นอกจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ให้มีตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลชั้นต้นซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้พิพากษาอาวุโสมีอำนาจหน้าที่ในการนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น รวมทั้งมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอัยการสำหรับผู้พิพากษาคนเดียว

มาตรา ๙ ให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินเดือนเท่ากับเงินเดือนเดิมที่ได้รับอยู่ก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เว้นแต่ผู้ซึ่งได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของชั้นก่อนแล้ว ซึ่งให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าเงินเดือนเดิมหนึ่งขั้น และในกรณีประมาณต่อ ๆ ไปให้ได้รับอัตราเงินเดือนของแต่ละตำแหน่งทุกปีละหนึ่งขั้น โดยไม่มีการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี

เงินเดือนเดิมตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงเงินเดือนที่จะได้รับภายหลังการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีประมาณถัดจากปีที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว

ให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินประจำตำแหน่งเท่ากับเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับอยู่เดิมก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เว้นแต่ในกรณีปรับอัตราเงินเดือนตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินเดือนในขั้นที่สูงขึ้น ก็ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งสำหรับผู้พิพากษาชั้นที่สูงขึ้นนั้น

มาตรา ๑๐ ข้าราชการตุลาการซึ่งจะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสต้องเป็นผู้ซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในงบประมาณก่อนปีงบประมาณที่ดำรงตำแหน่ง

ข้าราชการตุลาการผู้ใดไม่ประสงค์จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีก่อนสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ไม่น้อยกว่า เก้าสิบวัน

LIRT

ให้เจ้ากระทรวงมหาดมณฑลหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการดำเนินการ
ให้ข้าราชการตุลาการตามวรรคสอง พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

มาตรา ๗ การแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา
อาวุโสในศาลชั้นต้นใด ให้รัฐมนตรีเสนอรายชื่อผู้ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งต่อ ก.ต.
เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว จึงนำความกราบบังคมทูล
เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๘ เมื่อได้มีการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลใดแล้ว จะย้ายข้าราชการตุลาการผู้นั้นจากศาลนั้นโดยไม่ได้รับ
ความยินยอมมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัยหรือตกเป็นจำเลย
ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ต.กำหนด

มาตรา ๙ ให้ ก.ต. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่
ของข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสที่จะมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์
ในเชิงงบประมาณต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด

ผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งผ่านการประเมินสมรรถภาพตามวรรคหนึ่ง ให้ดำรง
ตำแหน่งต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ ส่วนผู้พิพากษา
อาวุโสที่ไม่ผ่านการประเมินให้ดำเนินการให้ผู้นั้นพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วย
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

มาตรา ๑๐ การแต่งตั้งข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา
อาวุโสไปดำรงตำแหน่งหรือทำการแทนตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ มาตรา ๙
และมาตรา ๑๓ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมจะกระทำมิได้

มาตรา ๑๑ การสั่งให้ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสไปช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งอื่นหรือสิ่งอื่นใดไปเป็นข้าราชการฝ่ายอื่น จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๒ ผู้พิพากษาอาวุโสไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิใน ก.ต.

มาตรา ๑๓ ข้าราชการตุลาการซึ่งพ้นจากราชการเพราะเกษียณอายุในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ หากประสงค์จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสให้แสดงความจำนงต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้รัฐมนตรีเสนอรายชื่อบุคคลดังกล่าวต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวัน นับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. แล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามความในวรรคหนึ่ง ถ้าก่อนออกจากราชการเป็นผู้ที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๙ ให้ผู้นั้นมีสภาพเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการต่อไป และในการหักจากราชการนั้น ถ้าเป็นผู้รับบำนาญ ให้หักรับบำนาญตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส รวมทั้งให้คืน เงินสะสม เงินสมทบ เงินประเดิม เงินชดเชย และผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวที่ได้รับไปแก่กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นผู้พิพากษาอาวุโส แต่ถ้าเป็นผู้รับบำเหน็จ ให้คืน เงินบำเหน็จ เงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์ที่ได้รับจากเงินดังกล่าวแก่ทางราชการและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นผู้พิพากษาอาวุโส

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามความในวรรคหนึ่ง ถ้าก่อนออกจากราชการเป็นผู้ที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้ผู้นั้นอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ต่อไป และในการหักจากราชการนั้น ถ้าเป็นผู้รับบำนาญ ให้หักรับบำนาญตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโส แต่ถ้าเป็นผู้รับบำเหน็จ ให้คืน เงินบำเหน็จแก่ทางราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นผู้พิพากษาอาวุโส

ผู้พิพากษาอาวุโสตามมาตรา ๖๖ ให้มีสิทธิได้รับเวลาราชการก่อนนอนออกจาก
ราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อประโยชน์ในการคำนวณ
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

ก

(นางบุษกร กลีกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญเลขาธิการอ่านสารบบ
 นายจันทน์ สวมประจำ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน
 เลขาธิการวุฒิสภา) :

“สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง
 และการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ.
 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการ
 ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้
 พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในคราวประชุม
 สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓ มีนาคม
 ๒๕๕๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการ
 พิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๑
 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้
 เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
 ๘ เมษายน ๒๕๕๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาอาวุโส
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาอาวุโส

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๓๓๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในฝั่งประมาณใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษานั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และหากผู้พิพากษาอาวุโสผู้ใดผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษานั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

- ๓๒/๑

LIRT

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิชัยครับ

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
ผม วิชัย โสสุวรรณจินดา สมาชิกวุฒิสภา ผมขอสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์
การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ซึ่งได้เสนอในวันนั้นครับ
เพราะผมคิดว่า ในปัจจุบันนี้เราขาดแคลนผู้พิพากษาที่จะมีความรู้ความสามารถในการ
พิจารณาคดี ประกอบกับท่านผู้พิพากษาท่านกว่าจะเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้พิพากษาได้
ก็ต้องอายุ ๒๕ ปีขึ้นไป โอกาสที่ยังจะต้องรับใช้ประเทศชาตินั้นก็ยังมีอยู่มาก เพราะฉะนั้น
น่าจะเป็นเรื่องที่ดีที่จะให้ท่านผู้พิพากษาเหล่านี้ได้มีโอกาสเข้ามาทำงานในเรื่องของการ
พิจารณากระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์ แต่ผมขออนุญาตมีข้อสังเกตที่ขอ
อนุญาตกราบเรียนถามไปยังท่านรัฐมนตรีอยู่ ๔ ประการนะครับ

ประการที่ ๑ คือ ในมาตรา ๕ ที่กำหนดว่า ผู้พิพากษาอาวุโสจะได้รับ
เงินเดือนเท่ากับเงินเดือนเดิมก่อนที่จะได้รับการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสและที่
ขึ้นเงินเดือนได้ปีละขั้นนะครับ ซึ่งการที่จะพิจารณาอย่างนั้นนะครับก็เท่ากับว่า เป็นการ
พิจารณาไปตามหลักเกณฑ์ปกติ แต่เท่าที่ทราบตอนนี้กระทรวงยุติธรรมกำลังพิจารณา
เปลี่ยนโครงสร้างเงินเดือนของผู้พิพากษานะครับ โดยแต่ละขั้นนั้นอาจจะไม่มีเงินเดือนไม่
เกิน ๒ ขั้น คืออาจจะเปลี่ยนจากรูปแบบเดิมและจะไม่มีการพิจารณาขึ้นเงินเดือนประจำปี
เพราะฉะนั้นถ้าโครงสร้างเงินเดือนได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างนี้แล้วนะครับ จะมีผลกระทบ
อย่างไรต่อการขึ้นเงินเดือนของผู้พิพากษาอาวุโสตามมาตรา ๕ หรือไม่

คำถามข้อที่ ๒ คือ ในกรณีที่จะมีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติ
หน้าที่ของท่านผู้พิพากษานะครับ ซึ่งจะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสอยากจะขอเสนอว่า
เป็นไปได้หรือไม่ที่จะประเมินตั้งแต่เมื่อท่านเกษียณอายุ ๖๐ ปีด้วยนะครับ เพราะตาม
มาตรา ๘ ใช้การประเมินเฉพาะกรณีจะต่ออายุจาก ๖๕ ไปถึง ๗๐ ปี แต่ว่าตั้งแต่ ๖๐ ปี
ขึ้นไปผมคิดว่า ก็ควรจะประเมินสักครั้งหนึ่งก่อน แล้วถ้าเป็นไปได้อยากจะให้กระทรวง
ยุติธรรมหรือศาลยุติธรรมจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของท่านผู้พิพากษาที่อายุเกิน ๖๐ ปีขึ้นไป
ทุกปีและเป็นการตรวจสอบอย่างละเอียดเพื่อให้ท่านมีความมั่นใจนะครับว่า ท่านจะมี

สมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจที่จะสามารถทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมได้

น่ะครับ

ประการที่ ๑ คือการที่จะพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาอาวุโสหมอยากจะเสนอว่า กระทรวงยุติธรรมนั้นไม่ควรจะดูเฉพาะเรื่องจำนวนผู้พิพากษาแต่เพียงอย่างเดียวจะรับถ้ามีโอกาสขอให้พิจารณาที่จะจัดให้มีเครื่องมือเครื่องมือนอกธรรมดา ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่จะมาช่วยให้ผู้พิพากษาอาวุโสเหล่านี้ได้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี เพราะว่าอย่าลืมว่า หลายท่านก็เป็นผู้พิพากษาระดับอธิบดี ระดับผู้พิพากษาศาลฎีกานะครับ และถ้าท่านจะต้องมาทำงานในตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาอาวุโสในศาลชั้นต้นก็ท่านจะต้องให้เกียรติกับท่านพอสมควรน่ะครับ เพื่อให้ท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมศักดิ์ศรี และ

ประการสุดท้ายผมขอกราบเรียนว่า การที่จะดำเนินการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับกฎหมายหลายฉบับซึ่งวุฒิสภาได้พิจารณาผ่านไปแล้วที่จะให้หลาย ๆ คนได้ยุติในศาลชั้นต้นน่ะครับ เพราะฉะนั้นกระบวนการในการพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นจะดำเนินการอย่างไรที่จะให้ท่านผู้พิพากษาอาวุโสเหล่านี้ได้มีโอกาสเข้าไปร่วมในการตรวจสอบสำนวนคดีก่อนที่จะมีคำพิพากษาออกมา เพื่อให้เชื่อมั่นว่า คำพิพากษาของศาลชั้นต้นซึ่งเป็นคดีหลายประเภทที่ยุติในศาลชั้นต้นนั้นได้รับการกลั่นกรองจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการพิจารณากฎหมายอย่างรอบคอบและถี่ถ้วนน่ะครับ อันนี้ขอฝากเป็นข้อสังเกตผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีครับ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : คุณเพชรครับ

นายเพชร ยุติธรรมดำรง : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเพชร ยุติธรรมดำรง สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานฯ ครับ กระผมคงเห็นด้วยน่ะครับ ในการที่จะให้ผู้พิพากษาซึ่งเกษียณอายุราชการแล้วเข้าไปทำหน้าที่เนื่องจากว่ารัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นเช่นนั้น แต่ผมมีข้อสังเกตและก็จะจะเป็นคำถามได้แต่ความห่วงใย เห็นว่าการที่จะให้ผู้พิพากษาซึ่งอายุมากแล้วทำงานมาตั้งแต่อายุ ๒๕ ปีถึง ๖๐ ปีก็ ๓๕ ปีแล้วเข้าไปทำหน้าที่ตรงนั้นอีก กระผมเป็นห่วงในประการแรกก็คือ ดุร้ายนี้ครับว่า

LIRT

คนอายุ ๖๐ ปี ในการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษานั้นถ้าเป็นในทางปฏิบัติและความเป็นจริง
ขณะนี้ก็คือว่า ท่านเหล่านั้นส่วนมากจะขึ้นไปดำรงตำแหน่งในชั้นต่อไป อย่างน้อย ๆ ก็หัวหน้า
คณะศาลฎีกาหรืออธิบดี หรืออธิบดีต่าง ๆ นะครับ ไม่ว่าจะเป็นอธิบดีศาลอุทธรณ์หรือ
รองประธานศาลฎีกา ถึงแม้ว่ากฎหมายฉบับนี้ตามมาตรา ๖ บอกว่า การที่จะเข้าไปดำรง
ตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาอาวุโสจะต้องมีการแจ้งแสดงความสมัครใจเสียก่อนครับ
มีคำถามห่วงใยก็คือว่าหลังจากที่ท่านจะต้องพ้นอายุครบ ๖๐ ปีแล้วนะครับ เมื่อสมัครใจ
ไปดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาอาวุโสตามกฎหมายที่จะให้ดำเนินการได้ตรงนี้ มีคำถาม
เกี่ยวกับเรื่องความต่อเนื่องของมาตรา ๔ ก็คือว่า ณ วันที่ท่านจะต้องกลับไปเป็นผู้พิพากษา
อาวุโสซึ่งจะต้องทำหน้าที่ในศาลต่างจังหวัดนั้น ทางกระทรวงยุติธรรมได้คำนึงถึงในเรื่อง
ของการบริหารในภาพบริหารไหมครับ -----

- ๓๓/๑

เพราะว่า ~~ตรงนั้น~~ตามจังหวัดต่าง ๆ จะมีตำแหน่งซึ่งเรียกว่า ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ไปดำรงตำแหน่งนั้นอยู่ แล้วบรรดาผู้พิพากษาหัวหน้าศาลนั้น วันหนึ่งเมื่อเริ่มรับราชการ อาจจะเป็นอายุ ๒๕ ปี ๒๖ ปี ๒๗ ปี ในทางปฏิบัติแน่นอนครับ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ในขณะนั้นคล้าย ๆ ว่าเป็นลูกศิษย์ เป็นลูกศิษย์ของผู้พิพากษาอาวุโสหนึ่งแหละ คนหนึ่ง ในขณะที่เริ่มรับราชการเป็นอาจารย์ คนหนึ่งเป็นลูกศิษย์ แต่พอครบ ๖๐ ปี ลูกศิษย์ ไปเป็นหัวหน้าศาล แต่ตัวอาจารย์จะต้องมาเป็นผู้พิพากษาอาวุโส แล้วก็ปฏิบัติหน้าที่ ในศาลชั้นต้น จะต้องไปเป็นองค์คณะ แล้วทำหน้าที่ผู้พิพากษานายเดี่ยว ตามธรรมเนียม ศาลยุติธรรม ความรู้สึกในเรื่องการบังคับบัญชาจะมีไหมครับว่า คนอายุ ๖๐ ปี ซึ่งวันหนึ่งเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้วเคยเป็นอาจารย์จะต้องมาอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของลูกน้อง หรือของลูกศิษย์ ความรู้สึกนั้นจะเป็นอย่างไร อันนี้กระผมก็คงจะกล่าวไม่ได้ อันนี้ เป็นความห่วงใยในแง่ของการบังคับบัญชาครับ

ประกาศที่ ๒ สิ่งที่กระผมอยากจะตั้งเป็นข้อสังเกตประการหนึ่งก็คือว่า จำนวนของผู้พิพากษาอาวุโสตามร่างกฎหมายฉบับนี้ครับ ทั้งกระทรวงยุติธรรม มีข้อมูลไหมครับ เพราะตัวเลขซึ่งผู้พิพากษาจะต้องเกษียณไปในแต่ละปีครับ สมมุติว่า ทุกท่านจะสมัครเป็นผู้พิพากษาอาวุโสตามกฎหมายฉบับนี้ จะมีจำนวนเท่าไร ใน ๕ ปีข้างหน้าจะมีจำนวนเท่าไร งบประมาณที่จะต้องให้เพิ่มขึ้นมีเท่าไร เพราะเงินเดือนนั้นจะต้องยังคงอยู่ จะต้องจ่ายอยู่ครับ เมื่อจ่ายอยู่แล้ว ประเด็นหนึ่ง ก็คือว่า เงินเดือนตามมาตรา ๕ ก็อย่างที่ท่าน ต้องขออนุญาตเอ่ยนาม ก็คือท่านวิชัย ได้เป็นห่วงว่า ต้องมีการจ่ายทุกปี และในตามตัวร่างมาตรา ๕ นี้ การจ่ายเงินเดือนนั้น จะดูตามร่างนี้อาจจะยังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง หรือกฎหมายจะออกมาใหม่ เงินเดือนของผู้พิพากษาอาวุโสนั้นจะต้องจ่ายทุกปี แล้วก็ต้องมีการเพิ่มขึ้นให้ทุกปี ปีละ ๑ ขั้น ถึงแม้ว่าจะไม่เกี่ยวกับเรื่องเลื่อนขั้นประจำปี แต่ว่าเงินเดือนนั้น ต้องอย่าลืมว่าการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษา ตามกฎหมายเก่าที่ดี ซึ่งใช้ขณะนี้ ก็มีการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ชั้น ๑ ถึงชั้น ๕ ในแต่ละขั้นนี้ไม่ว่า จะเป็นชั้น ๕ ชั้น ๖ ชั้น ๗ ชั้น ๘ ชั้น ๙ จะมีเพดานของเงินเดือนอยู่ หรือว่าตามเงินเดือนใหม่ ซึ่งอาจจะ

มีการกำหนดเป็น ๕ ขั้น ก็มีเงินเดือนเป็นเพดานของแต่ละขั้นอยู่ แล้วถามว่า วันหนึ่งนี้
พิพากษายาวโส ซึ่งรับเงินเดือนเต็มขั้นของขั้นแต่ละขั้นนั้นแล้ว ตามกฎหมายที่กำลัง
ร่าง กำลังจะรับหลักการกันอยู่ บอกว่า ให้มีการเพิ่มเงินเดือนให้ผู้พิพากษาทุกปี ปีละ
๑ ขั้น ~~คือ~~ จะเอาเงินจากไหนมาให้ ในเมื่อก็เต็มขั้นแล้ว เมื่อเต็มขั้นแล้ว พ้นจาก
ตรงนั้นแล้ว ไม่ได้ผูกพันกับขั้นเงินเดือนที่จะต้องรับตามขั้นของผู้พิพากษา แต่ปรากฏ
เวลานี้ตัวเองเป็นผู้พิพากษายาวโส แล้วถามว่า เงินเดือนที่จะต้องให้เพิ่มอีก ๑ ขั้น
จะเอาหลักการไหนมาให้ โดยเฉพาะถ้าเป็นหลักการใหม่ ตามกฎหมายฉบับที่จะต้อง
ออกนั้น จะต้องตามภาคกฎหมายฉบับนี้ในสมัยหน้าผู้พิพากษามี ๕ ขั้น แล้วเงินเดือน
แต่ละขั้นเต็มแล้ว เมื่อเต็มแล้ว หลักการบอกว่าจะให้เงินเดือนปีละ ๑ ขั้น เอาเพดาน
อะไรมาคิด ตรงนี้ก็ปัญหา ซึ่งคณะกรรมการจะตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ให้
เพราะฉะนั้นตามร่างมาตรานี้ต่อไปจะต้องมีการแก้ไขหรือไม่ จะต้องสอดคล้องกับ
กฎหมายฉบับใหม่ไหม มาตรา ๕ อีกเหมือนกันครับ หลักการก็เพียงแต่บอกว่า
จะให้มีการขึ้นเงินเดือนนะครับ แต่พอไป “มาตรา ๘ เมื่อได้มีการแต่งตั้งข้าราชการ
ตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษายาวโสในศาลใดแล้ว จะย้ายข้าราชการตุลาการ
ผู้นั้นจากศาลนั้นโดยไม่ได้รับความยินยอมมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างถูก
ดำเนินการทางวินัยหรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ทั้งนี้
ตามระเบียบที่ ก.ค. กำหนด” มาตรานี้หมายความว่า การแต่งตั้งหรือโยกย้าย
ผู้พิพากษายาวโส นั้นจะทำได้ เพราะเขาสัมครใจอยู่ในจังหวัดนั้น การย้ายนั้น
เว้นแต่กรณีที่ถูกลงโทษคดีทางวินัย ย้อนกลับไปมาตรา ๕ ที่บอกว่า เงินเดือนให้ขึ้น
ปีละ ๑ ขั้น ในกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้บอกเลยครับว่า ถ้าหากว่า ผู้พิพากษายาวโส นั้น
กระทำผิดวินัย เงินเดือนจะต้องขึ้นหรือไม่ขึ้น จะไม่ได้ขึ้นได้ไหม เพราะกฎหมาย
มาตรา ๕ บอกให้ขึ้นทุกปี ปีละ ๑ ขั้น ก็ไม่ได้บอกว่า ในระหว่างที่เขาดำรงตำแหน่ง
นั้น ถ้าเกิดถูกลงโทษทางวินัยแล้วเงินเดือนไม่ขึ้น เพราะในกฎหมายมาตรา ๕
บอกให้ขึ้นทุกปี ตรงนี้ก็ประเด็นปัญหาในทางกฎหมายว่า เขาถูกสอบทางวินัย

LIRT

หรืออาจจะต้องถูกพ้นจากการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส หรือถูกดำเนินคดีอาญา
 แต่ว่าเงินเดือนตามมาตรา ๕ นี้จะต้องให้หรือเปล่า เพราะกฎหมายให้อำนาจให้เงินเดือนขึ้น
 อีกปีละ ๑ ขั้นนะครับ อันนี้ก็ขึ้นประเด็นปัญหา ซึ่งในทางตัวหนังสือที่เขียนไว้ที่
 นะครับ

- ๓๔/๑

ที่สุดท้ายครับ การเพิ่มจำนวนผู้พิพากษาอาวุโสถือว่าในกระบวนการ
 ที่ถูกต้องในแง่ของการให้อำนาจความยุติธรรม ซึ่งบุคลากรนั้นได้มีความรู้ความสามารถ
 แต่กระบวนการยุติธรรมนั้นไม่ได้หมายความว่า การทำงานของผู้พิพากษาจะทำงานได้
 เพียงฝ่ายเดียว จะต้องมียกประกอบอื่น ไม่ว่าจะเป็นทนายความ ไม่ว่าจะเป็นพนักงานอัยการ
 การให้ผู้พิพากษาอาวุโสยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปก็หมายความว่า อัตรากำลังของผู้พิพากษา
 นั้นจะคงอยู่เท่าเดิมหรือลดเพียงเล็กน้อย ไม่ได้สูญหายไปไหน ไม่เหมือนกับหน่วยราชการอื่น
 หน่วยข้างเคียงอย่างที่เราเรียนก็คงจะใกล้เคียง คือ พนักงานอัยการ พนักงานอัยการ
 ขณะนี้ต้องเกษียณ ๖๐ ปี ยังไม่มีกฎหมายว่าจะให้ต่ออายุการเป็นอัยการอาวุโส ตรงนี้กระผม
 คงจะไม่มีความเห็นประกอบว่าสมควรจะทำอย่างนั้นหรือไม่ ในขณะที่ซึ่งประเทศชาติกำลัง
 ขาดเงินเดือนข้าราชการ แล้วกระผมคิดว่าพนักงานอัยการทำงานมาก็คล้าย ๆ ศาล ก็คงจะ
 เห็นเหมือนกันพอสมควร การให้เป็นอัยการอาวุโส นั้นคงจะไม่เห็นชอบด้วยเท่าไรในขณะนี้
 แต่กระผมว่าอัตราซึ่งพนักงานอัยการจะต้องทำในระหว่างปฏิบัติราชการ ตามราชการ
 อายุไม่เกิน ๖๐ ปีนี้ จำนวนข้าราชการอัยการนั้นคงจะต้องให้สอดคล้องกับผู้พิพากษา รวมทั้ง
 ผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งจะคงดำรงตำแหน่งในอัตราค่าจ้างของการบริหารราชการในลักษณะของ
 กระบวนการยุติธรรมนั้นด้วย สิ่งตรงนี้กระผมอยากจะกราบเรียนไว้เป็นข้อสังเกตเท่านั้น
 ละครับ ว่าการคงตำแหน่งของผู้พิพากษาอาวุโส นั้นเห็นชอบด้วยตามรัฐธรรมนูญ แต่ว่าอัตรา
 ค่าจ้างของข้าราชการนั้น กระผมอยากจะเห็นการดำเนินการที่สอดคล้องกันเพื่อการดำเนินการ
 ในทางราชการ เพื่ออำนาจความยุติธรรมกับประชาชนนั้นคงจะให้สอดคล้องกันด้วย กระผม
 มีข้อสังเกตและก็เป็นประเด็นคำถามอย่างที่เราเรียนท่านประธานฯ คงจะตั้งไว้เป็น
 ข้อสังเกตตรงนี้ ขอขอบคุณท่านประธานฯ ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญอาจารย์ช่วงค์

นายช่วงค์ ฉายะบุตร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
 ผม นายช่วงค์ ฉายะบุตร สมาชิกวุฒิสภา ผมรู้สึกมีความจำเป็นที่จะต้องขออนุญาตใช้เวลา
 สักเล็กน้อยที่จะต้องพูด ทั้ง ๆ ที่คิดว่าไม่ควรจะพูดเลยครั้งประเด็นนี้ เพราะว่า เป็นประเด็น
 ของหลักการด้วยกัน ในกฎหมายฉบับนี้ที่ออกมาโดยอาศัยอำนาจรัฐธรรมนูญว่ารัฐธรรมนูญ
 ให้นิยามไว้ให้ชัดเจนกฎหมายเรื่องผู้พิพากษาอาวุโส เวลาที่เราขอรับรัฐธรรมนูญนี้ครับ

ผมไม่ทราบว่าคุณจะยอมรับหรือไม่ แต่ว่าเราเข้ามาแล้วเราก็ต้องทำตามนี้แหละถ้าจะไร
ไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่รัฐธรรมนูญไม่น่าจะเขียนอย่างนั้นในความรู้สึกของผม ประเด็นตอนนี้ก็คือ
รัฐธรรมนูญมาตรา ๓๓๔ เขียนว่า หลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งอายุครบ ๖๐ ปี
สามารถที่จะทำงานในฐานะเป็นผู้พิพากษาอาวุโสต่อไป อย่างที่ร่างกฎหมายฉบับนี้เสนอมา
ผมคิดว่าประการที่หนึ่ง เรื่องนี้หลักการถ้าเปรียบเทียบกับที่ท่านผู้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ได้สรุป
มาแล้วว่า ต่อไปอัยการก็ควรจะให้มีอายุอาวุโสบ้าง ของผู้อื่น ฝ่ายอื่น ๆ ก็อาจจะม
ีอาวุโสขึ้นมาบ้างท่านเองนี่ ซึ่งข้าราชการพลเรือนก็จะมีข้าราชการพลเรือนอาวุโสบ้าง
ความจริงข้าราชการพลเรือนเมื่อครบอายุ ๖๐ ปีแล้วก็สามารถจะต่ออายุได้ ๖ เดือน หรือ ๑ ปี
อย่างนี้ก็เป็นต้น แต่ไม่มีใครกล้าต่อเลย เพราะถ้าขึ้นต่อก็จะมีปัญหา คนอนุโมทนากัน
ทั่วประเทศ อย่างนี้เป็นต้น แต่ตอนนี้ผู้พิพากษาจะต่อไปถึงอายุ ๖๕ ปีไปถึงอายุ ๗๐ ปี
ด้วยกัน โดยอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญผมจึงได้กล่าวว่า รัฐธรรมนูญนี้ยุติธรรมหรือไม่
ประเด็นอยู่ในที่นี้เขียนไว้ ศาลยุติธรรมเวลานี้ไม่ได้มีเฉพาะศาลยุติธรรมเท่านั้น จะต้อง
พิจารณาว่าศาลอื่น ศาลปกครองที่กำลังจะมีขึ้นนี่จะมีผู้พิพากษาศาลอาวุโสหรือไม่
ศาลทหาร ศาลแรงงาน ศาลคดีเด็กและเยาวชน ซึ่งในอนาคตอาจจะมีศาลสังคมขึ้นมา อย่างนี้
เป็นต้น จะมีผู้พิพากษาอาวุโสหรือไม่ ทุกคนก็คิดจะมีผู้พิพากษาอาวุโสอยู่กันถึงอายุ ๗๐ ปี
อย่างนี้เป็นต้น-----

เพราะฉะนั้นชัดเจนว่า ศาลยุติธรรมอยู่ตรงนั้นแหละไหน ผมก็ยินดีที่ว่าท่านผู้ที่มีความชำนาญจะเป็นศาลต่อไปมาทำงานให้ โดยจะมีผู้พิพากษาน้อย แต่อันนี้ไม่น่าจะเป็นกรณีสำหรับจะมีกับบุคคลอื่นอื่น ที่คิดว่าจะเป็นทำนองเดียวกัน เพราะรัฐธรรมนูญเขียนไว้เฉพาะตรงนี้

ประเด็นที่ ๒ ที่ผมอยากกราบเรียนก็คือว่า ถึงแม้จะมีหลักเกณฑ์ประเมินสุขภาพของผู้พิพากษาอาวุโส สุขภาพนี้เป็นสุขภาพทางร่างกายเป็นหลักด้วยกันเป็นผู้ที่ไม่เป็นโรคไม่เป็นอะไรต่าง ๆ ตามที่ทางแพทย์เขาประเมิน หรือว่าคณะกรรมการประเมินออกมา แต่สุขภาพทางจิตนี้ ผมคิดว่าคนอายุเกิน ๖๐ ปี ต้องคิดมากรื่องสุขภาพทางจิต เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญที่ว่า ผมฝากว่าคณะกรรมการประเมินก็ต้องไปมองสุขภาพทางจิตด้วย ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นผมอยากจะให้มีแค่ข้อสังเกตเพียง ๒ ประการที่จะฝากไว้ในที่นี้ด้วย ขออนุญาตบันทึกไว้ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กระผมขออนุญาตเรียนตอบข้อสังเกตของท่านสมาชิกวุฒิสภาหลายท่านที่กรุณาให้ข้อสังเกตและให้ข้อเสนอแนะหลายประการ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อกฎหมายฉบับนี้ เพราะเป็นกฎหมายใหม่ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ประเด็นแรก ในเรื่องศาลนั้นกระผมเข้าใจว่าคงหมายถึงเฉพาะศาลยุติธรรม เพราะได้เริ่มบัญญัติไว้ชัดเจน ส่วนศาลอื่นนั้นในรัฐธรรมนูญก็เขียนไว้เช่นศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งก็คงไม่ได้หมายถึงศาลดังกล่าว เพราะได้ระบุไว้เฉพาะคำว่า ศาลยุติธรรม ในส่วนข้าราชการฝ่ายอื่นหรือข้าราชการจะเป็นอาวุโสหรือไม่นั้น กระผมขณะนี้ก็ยังไม่สามารถที่จะให้ความเห็นประการใดได้ เพราะคำว่า อาวุโสดังกล่าวนั้นก็มียุ่มาหลาย แม้กระทั่งราษฎรอาวุโสก็มีการเรียกชื่อกันอยู่ แต่ขณะเดียวกันคำว่า ผู้พิพากษาอาวุโส นั้นเป็นข้อความที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะต้องเสนอ

กฎหมายให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๓๓๔ (๒) ดังกล่าว ส่วนจะเหมาะสมหรือไม่ประการใดนั้น ที่รัฐธรรมนูญเขียนไว้เช่นนี้ก็นอกเหนือการที่กระผมจะไปวิพากษ์วิจารณ์ได้ ในเรื่องเงินเดือนนั้นมาตรา ๕ ได้ระบุไว้ชัดเจนในส่วนนี้ แต่ขณะเดียวกันขณะนี้องค์การพระพุทธศาสนาได้เสนอกฎหมายแยกศาล แยกสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นอิสระ และขณะเดียวกันได้มีการเสนอบัญชีเงินเดือน ซึ่งไม่อิงกับบัญชีเงินเดือนข้าราชการฝ่ายอื่น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นคำว่าเงินเดือนใน มาตรา ๕ นี้ก็จะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเงินเดือนที่จะต้องเสนอใหม่ หากมีการกระทำความผิดที่จะต้องลดขั้นหรือจะต้องมีการลดการขึ้นเงินเดือนนั้น ก็จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เขียนไว้ ก็เหมือนกับผู้พิพากษาปกติทั่วไป

ในประเด็นในเรื่องการบริหารงานในส่วนของจังหวัด หรือศาลจังหวัดที่มีผู้พิพากษาอาวุโสไปอยู่นั้น ก็เป็นข้อกังวลเช่นเดียวกันในส่วนตัวรู้สึกของบุคคลนั้นกระผมไม่สามารถที่จะไปกล่าวได้ แต่ขณะเดียวกันอำนาจหน้าที่ในกฎหมายฉบับนี้ก็เขียนไว้ชัดเจนว่า ท่านผู้พิพากษาอาวุโสมีอำนาจหน้าที่อย่างไร และท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลมีอำนาจหน้าที่อย่างไร และการบริหารงานบุคคลของท่านผู้พิพากษานั้นก็จะขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของระเบียบที่ ก.ค. คงจะวางไว้อีกครั้งหนึ่งซึ่งจะเป็นหลักทั่วไปในการบริหารงานบุคคล ก.ค. ที่มีอำนาจในการที่จะวางระเบียบเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานบุคคลได้ ในส่วนการพิจารณาท่านที่จะไปดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาอาวุโสครั้งแรกนั้น ในกฎหมายฉบับนี้ก็เขียนไว้ชัดเจนว่า ให้ท่านเหล่านั้นแสดงความจำนงค์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมก็เสนอบัญชีรายชื่อต่อคณะกรรมการตุลาการเพื่อให้ความเห็นชอบ ถ้าท่านใดมีความประสงค์ที่จะดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาอาวุโสตามกฎหมายฉบับนี้ ก็คงจะแสดงความจำนงค์ ซึ่งกำหนดระยะเวลาเป็นบทเฉพาะกาลไว้ให้แสดงความจำนงค์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ค. แล้ว ก็จะได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ถึงอย่างไรก็ตาม เมื่อมีการโปรดเกล้าฯ ครั้งแรกแล้วนั้น การประเมินครั้งแรกก็คงจะอยู่ในดุลยพินิจของ ก.ค. ว่า ท่านเหล่านั้นสมควรจะได้รับการเสนอขึ้นโปรดเกล้าฯ หรือไม่ ในการประเมินนั้นตามกฎหมายฉบับนี้ก็เขียนไว้ในเมื่อมีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณถัดไป ก็จะทำให้มีการประเมินโดยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค. กำหนด ซึ่งกระผมก็คาดว่า คณะกรรมการตุลาการก็จะไปกำหนดระเบียบอีกทีหนึ่งว่า ควรจะประเมินอย่างไร และการพิจารณาเหล่านั้น ท่านคณะกรรมการตุลาการก็จะถึงลงถึงนิสัยใจคอและสุขภาพด้วยเช่นเดียวกัน เพราะปกติในเวลาที่ท่านกรรมการตุลาการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายทั้งผู้พิพากษา ท่านจะลงในรายละเอียดถึงบุคคล ถึงสุขภาพก่อนข้างที่จะละเอียดมาก เท่าที่กระผมได้สังเกตจากการรายงานของการประชุมของคณะกรรมการตุลาการ ถึงอย่างไรก็ตาม เนื่องจากเรื่องนี้เป็นกฎหมายใหม่ที่กระทรวงยุติธรรมดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ข้อสังเกตของท่านสมาชิกฯ หลายท่าน กระผมจะขอรับไปพิจารณาเพิ่มเติมในขั้นกรรมาธิการครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ผมคิดว่า ในด้านเหตุผลหลัก ๆ คงจะได้หมดแล้วครับ พอจะขอมติที่ประชุมได้แล้วว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ ผมจะถามกลับกันไปเลยนะครับ ท่านผู้ใดไม่เห็นชอบด้วย มีไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์นะครับ ต่อไปคณะกรรมการ ท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : กระผมขอเสนอคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ ท่านครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ที่ประชุมไม่ขัดข้องนะครับ
(ไม่มีสมาชิกฯ ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ท่านรัฐมนตรีเสนอฝ่ายรัฐบาล

เลขครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น เสนอกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน ๕ ท่าน ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๒. นายเพ็ง เพ็งนิตติ
๓. นายบัณฑิต ราชตะนันท์
๔. นายจิรนิติ หะวานนท์
๕. นายอัษฎพร จารจินดา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : วุฒิสภา เสนอฝ่ายวุฒิสภา

พลเรือเอก เกาเหลัก ครับ

พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญรุกษ์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ที่เคารพครับ กระผม พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญรุกษ์ ขอเสนอรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา อาวุโส พ.ศ. จำนวน ๒๐ ท่าน ในโอกาสเดียวกันนี้ด้วยโดยมีรายชื่อ ดังนี้

๑. นายกิริรินทร์ ชัชวาลวงศ์
๒. นายกำธร อุดมฤทธิรุจ
๓. นายเกษม สรศักดิ์เกษม
๔. นายเกษม สุวรรณกุล
๕. นายชูวงศ์ ฉายะบุตร
๖. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์
๗. พลเอก บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิรงค์
๘. นายเผ่าเทพ อุปการนิติเกษตร
๙. นายไพฑูรย์ ช่างเรียน
๑๐. นายไพฑูรย์ พิพัฒน์กุล
๑๑. นายรัตน์ ศรีไกรวิน
๑๒. นายวิวัฒนา รัตนวิจิตร

LIRT

๑๓. นายวินัย สมะอุณ
๑๔. นายวีระชัย สุตรสุวรรณ
๑๕. พลเรือโท สำราญ อ่ำสำอางค์
๑๖. นายสุชาติ ไตรประสิทธิ์
๑๗. นายสุประดิษฐ์ หุตะสิงห์
๑๘. นายสุวรรณ ปัญญาภาส
๑๙. คุณหญิงอัมพร มีสุข
๒๐. นายจุลล บุญประกอบ

ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกฯ ยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : มีผู้รับรองถูกต้องครับ มีเสนอ

อย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ เสนอ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี เป็นไปตามนั้น แปรญัตติ

ท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ขอเสนอแปรญัตติตามข้อบังคับครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : แปรญัตติตามข้อบังคับ มีผู้ใด

เห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เป็นไปตามนั้นนะครับ

ต่อไป ๖.๖ ร่างพระราชบัญญัติกำหนดอำนาจข้าราชการ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

LIRT

- ๓๖/๓

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

ที่ สผ ๐๐๐๘/๒๕๕๖

เลขที่	๕๓/๔๒
วันที่	๘ มี.ค. ๕๖
เวลา	๑๗.๕๐ น.

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส
พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๖ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภา
พิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๕
อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว เป็นร่างพระราชบัญญัติ
เกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวินมูหะมัดนอร์ มะทา)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
(ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา ต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่

๘ เมษายน ๒๕๔๒

Dr. Litzig

(นางศุภลักษณ์ ปันนารุ่งกิจ)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔
ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของข้าราชการตุลาการและ
ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙
และเพิ่มมาตรา ๑๙ ทวิ)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การยื่นบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จ
บำนาญเนื่องจากการเกษียณอายุ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑)

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๓๓๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้
ตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์
ในปียงประมาณใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อเนื่งพิจารณาพิพากษาคดีใน
ศาลชั้นต้น ตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึงวันสิ้นปี
งบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และหากผู้พิพากษาอาวุโสใด
ผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ได้ดำรง
ตำแหน่งต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เกี่ยวกับ
หลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของข้าราชการตุลาการและข้าราชการตุลาการซึ่งดำรง
ตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

W. P. . . .

โดยทำให้เป็นการสมควรแก่ใจเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าเหินบ้านนาญ
ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าเหินบ้านนาญข้าราชการ
(ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๕" ข้าราชการซึ่งมีอาชญากรรมกลับปบวิมรณแล้ว เป็นอันพ้นจาก
ราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการผู้นั้นมีอาชญากรรมกลับปบวิมรณ

(ใบเสร็จรับเงิน)

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนในพระองค์
สมุหราชองครักษ์ รองสมุหราชองครักษ์ ข้าราชการกรมการเมือง และข้าราชการตุลาการ
ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ สมุหราชองครักษ์
และรองสมุหราชองครักษ์ ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา

การพ้นจากราชการของข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา
อาวุโสให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙ ทวิ"

มาตรา ๘ ให้เพิ่มวรรคต่อไปนี้ในมาตรา ๑๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

"มาตรา ๑๙ ทวิ ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
ผ่านตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ
ที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการที่ได้ผ่าน
การประเมินผลแล้วยังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ก็ให้รับราชการต่อไปได้จนถึงสิ้นปี
งบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบ เจ็ดสิบปีบริบูรณ์

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพของข้าราชการตุลาการตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการตุลาการกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง
และการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส"

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๑ ก่อนสิ้นเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณทุกปี ให้เจ้าพนักงาน
เกษียณอายุของข้าราชการตามมาตรา ๒๑ เป็นบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จ
บำนาญเนื่องจากการเกษียณอายุตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๑๙ ทวิ ในปีงบประมาณถัดไป
ต่อเจ้ากระทรวงของผู้ขึ้นและกระทรวงการคลัง เว้นแต่ในกรณีของข้าราชการตุลาการ
ซึ่งจะพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์
หรือหกสิบห้าปีบริบูรณ์ แล้วแต่กรณี ให้เป็นบัญชีชื่อคนสิ้นปีงบประมาณดังกล่าวไม่น้อยกว่า
หกสิบวัน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

ในกรณีที่มีการต่อเวลาราชการให้แก่ข้าราชการผู้ใด ให้เจ้ากระทรวง
แจ้งไปให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุทราบ และให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุแจ้ง
ต่อไปยังกระทรวงการคลัง"

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

Ly R

(นางบุษกร กสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บำเหน็จบำนาญ/๘

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญเลขาธิการอ่านสารบบ
 นายจ่านงค์ สวมประคำ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน
 เลขาธิการวุฒิสภา) :

“สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..)
 พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการ
 แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓
 ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๒ และตั้งกรรมาธิการ
 วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อ
 สภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗
 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้
 เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
 ๘ เมษายน ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๕๔
ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของข้าราชการตุลาการและ
ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ และ
เพิ่มมาตรา ๑๕ ทวิ)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอื่นบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จ
บำนาญเนื่องจากการเกษียณอายุ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๓๓๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ
ให้ตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งมีอายุครบหกสิบปี
บริบูรณ์ในปีกงบประมาณใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อบริหารงานพิพากษา
คดีในศาลชั้นต้น ตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึง
วันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และหากผู้พิพากษา
อาวุโสผู้ใดผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่
ก็ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปี
บริบูรณ์ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๕๔

เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของข้าราชการตุลาการและข้าราชการตุลาการ
ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : คุณวิชัยเชิษฐา

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
ผม วิชัย โสสุวรรณจินดา ผมมีคำถามที่อยากจะถามอยู่ประเด็นเดียวที่ระบุในมาตรา ๔
เพิ่มความในมาตรา ๑๕ ทวิ รัฐธรรมนูญครับ เขียนบอกว่า “ข้าราชการตุลาการตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว
เป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปี
บริบูรณ์” ซึ่งถ้าดูตามร่างกฎหมายฉบับนี้ก็เท่ากับว่า ข้าราชการตุลาการจะเกษียณอายุ
เมื่อครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ผมเข้าใจว่า กฎหมายที่เราเพิ่งพิจารณาผ่านมานั้นจะ
เกษียณอายุเมื่อหกสิบปีบริบูรณ์ แล้วถ้าเห็นว่า สมรรถภาพยังดีอยู่ แล้วท่านผู้พิพากษา
ผู้นั้นสมัครใจ ก็ให้แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาอาวุโสไปเกษียณเมื่ออายุหกสิบห้าปี แล้วถ้า
หกสิบห้าปีแล้วยังตรวจสอบสมรรถภาพว่า ยังดีอยู่ทั้งร่างกาย จิตใจ ก็อยู่ได้ถึงเจ็ดสิบปี
เพราะฉะนั้นในหลักเกณฑ์มาตรา ๑๕ ทวิ นี้ เป็นเรื่องให้ครบหกสิบห้าปีเป็นการเปลี่ยน
หลักการเดิมหรือเปล่านั้นรัฐมนตรีครับ อยากจะถามข้อสงสัยตรงนี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผมเข้าใจว่า การครบเกษียณอายุก็คงเป็นหกสิบปีครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : คุณวิชัยเชิษฐา

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : ถ้าอย่างนั้นผมฝากประเด็นนี้ให้ทาง
กรรมาธิการได้ไปพิจารณาทบทวนด้วย ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ครับ จะขอมติที่ประชุมแล้วว่า
จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ ก็ถามกลับอีกทีว่า มี

ท่านผู้ใดไม่เห็นชอบไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี เห็นชอบเป็นเอกฉันท์
นะครับ คณะกรรมการทำรัฐมนตรีนะครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ขอใช้กรรมการชุดเดียวกัน
กับชุดที่เป็นกรรมการร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาอาวุโสครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : รัฐบาลขอเสนอคณะกรรมการ
ชุดเดียวกับที่ผ่านมาเมื่อสักครู่นี้ มีท่านผู้ใดขัดข้องหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เป็นตามรัฐบาล
แปรญัตติก็เหมือนกันใช่ไหมครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : แปรญัตติ
ตามข้อบังคับครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : แปรญัตติตามข้อบังคับด้วย
ไม่มีใครขัดข้องนะครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เป็นไปตามนั้นครับ

ท่านสมาชิกฯ ครับเหลืออีกฉบับหนึ่ง เป็นร่างพระราชบัญญัติโอน
กรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน
โดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ให้แก่เทศบาล
ตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

LIRT

วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ ๕๖/๔๔
วันที่ ๘ เม.ย. ๕๖
เวลา ๑๗.๕๐ น.

ที่ สผ ๐๐๐๘/๒๕๕๖

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๙ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้
เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน
จังหวัดชุมพร ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๖ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อ
ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ
และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภา
พิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๒๔๔๑๑๓๓

Legislative Institutional Repository of Thailand

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ
ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน
โดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร พ.ศ.

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน
จังหวัดชุมพร ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันพุธที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา
เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๘ เมษายน ๒๕๔๒

(นางศิริลักษณ์ บินบารุงกิจ)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติ
โอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ
ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร
พ.ศ.

หลักการ

โอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์
ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร บางส่วน
ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร

เหตุผล

เนื่องจากเทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร มีความประสงค์จะขอ
แลกเปลี่ยนที่ดินของเทศบาล ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
เนื้อที่ประมาณ ๑๐๑ ไร่ ๓ งาน ๘๘.๖ ตารางวา กับที่ดินบางส่วนของที่ราชพัสดุ
ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แปลงหมายเลข
ทะเบียนที่ ๔๒๕๒ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ
๑๘ ไร่ ๒ งาน ๒๘ ตารางวา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสถานที่ราชการตามโครงการ
ของจังหวัดชุมพร สมควรโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุดังกล่าว บางส่วน ให้แก่เทศบาล
ตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร แต่โดยที่มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ
พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้
เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต้องกระทำโดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
Legislative Institutional Repository of Thailand

โอนกรรมสิทธิ์/3

พระราชบัญญัติ

ที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

“ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน
จังหวัดชุมพร บางส่วน ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร เพื่อแลกเปลี่ยนกับที่ดิน
ของเทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ
ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาคณะในท้องที่
ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร
พ.ศ. ๒๕๖๒"

(โปรดพลีก)

โอนกรรมสิทธิ์/4

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้โอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้
เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ ๔๒๕๒ บางส่วน
เนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ ๒ งาน ๒๘ ตารางวา ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน
จังหวัดชุมพร ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร ภายในแนวเขตตามแผนที่
ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

4 R

(นางบุษกร กลสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(ลุขชาติ เข้าวัดวิเศษ)
อธิปัตติกรรมอนารัก

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : คณะที่ได้ขออนุมัติที่ประชุม
ไว้แล้วในตอนต้นว่า ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๑๕ นั้นก็ต้องให้คณะกรรมการวิสามัญ
กิจการวุฒิสภาพิจารณาก่อน แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องด่วนไม่ได้พิจารณา ที่ขอยกเลิกการใช้
ข้อบังคับดังกล่าวนั้นเป็นการชั่วคราว เพราะฉะนั้นเราพิจารณาตอนนี้ได้เลยเป็น
๓ วาระนะครับ ตามที่อนุมัติไว้แล้ว ขอเชิญเสวยธิการอ่านสารบบ

- ๓๘/๑

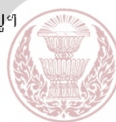
นายจ่านงค์ สวมประคำ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน
เลขาธิการวุฒิสภา) :

“สาราน”

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ
ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน
โดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน
จังหวัดชุมพร ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร
พ.ศ.

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบล
หลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร
พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่ง
ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓
ครั้งที่ ๒๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๒ และตั้งกรรมาธิการ
วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอ
ต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้
เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

LIRT

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๘
เมษายน ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติ
โอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ
ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร
พ.ศ.

หลักการ

โอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อ
ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน
จังหวัดชุมพร บางส่วน ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร

เหตุผล

เนื่องจากเทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร มีความประสงค์จะขอ
แลกเปลี่ยนที่ดินของเทศบาล ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
เนื้อที่ประมาณ ๑๐๑ ไร่ ๓ งาน ๘๔.๖ ตารางวา กับที่ดินบางส่วนของที่ราชพัสดุที่เป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แปลงหมายเลข

ทะเบียนที่ ๔๒๕๒ ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ ๒ งาน ๒๘ ตารางวา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสถานที่ราชการตามโครงการของจังหวัดชุมพร สมควรโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุดังกล่าว บางส่วนให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร แต่โดยที่มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต้องกระทำโดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิชัย

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา

ที่เคารพ ผม วิชัย โสสุวรรณจินดา ขออนุญาตถามท่านรัฐมนตรี ๒ คำถามนะครับ คำถามแรกก็คือการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการแลกเปลี่ยนที่ดิน ซึ่งที่ดินที่จะขอไปแลกเปลี่ยนกับเทศบาลตำบลหลังสวนเป็นที่ดินที่มีแผนที่ท้ายพระราชบัญญัติอยู่ติดถนนใหญ่ครับ คือมีถนนเขาเงินอยู่ด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งก็คือขอหลังสวนซอย ๑ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สวยงาม พื้นที่สีเขียว เข้าใจว่า คงจะมีการประเมินราคาไว้ก่อนข้างจะดี ที่ดินที่มาแลกเปลี่ยนนั้นแม้ว่าจะมีที่ดินมากกว่า ๑๐๑ ไร่ ยากจะทราบว่ายืนยันมูลค่ากันแล้วเป็นอย่างไรครับของที่จะแลกเปลี่ยน

คำถามประการที่ ๒ คือที่ดินที่จะไปแลกเปลี่ยน พื้นที่ของที่ดินทั้งหมดเขียนเอาไว้ว่า ๑๘ ไร่ ๒ งาน ๒๘ ตารางวา แต่ที่จะยกให้เทศบาลตำบลหลังสวนนั้น ๑๘ ไร่ ๒ งาน ๒๘ ตารางวา หายไป ๑๑๐.๑ ตารางวา คุณถามแผนที่แล้วอยากให้ท่านรัฐมนตรีช่วยชี้หน่อครับ ส่วนไหนที่เราไม่ให้ ไม่เต็มพื้นที่ครับ มีส่วนไหนที่ยังขาดไปครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ท่านรัฐมนตรีครับ

นายพิษณุ พันธุ์ชาดิกุล (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง) : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ผม พิษณุ พันธุ์ชาดิกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ผมเกรงใจในเรื่องเวลา แต่ก็จำเป็นต้องอธิบายเพื่อความชัดเจนครับว่า

เรื่องนี้เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เนื่องจากว่า เทศบาลมีที่ดินแปลงหนึ่งอยู่ใกล้ชุมชน แต่ขณะเดียวกันมีที่ราชพัสดุแปลงหนึ่งอยู่ในชุมชน เทศบาลหลังสวนจำเป็นต้องมีสถานที่ราชการสร้างตัวอำเภอ สร้างอะไรต่ออะไรหลายอย่าง แต่ที่ ๑๘ ไร่จำกัดมากแล้วไม่เหมาะสม ก็มีตกลงแลกเปลี่ยนกันในที่แปลงหนึ่ง ๑๐๑ ไร่ กับที่แปลง ๑๘ ไร่ ราคาประเมิน ณ ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ของเทศบาลแปลงนี้มีมูลค่า ๔๓๑,๓๕๐ บาท แล้วที่ของราชพัสดุนี้อาจมีมูลค่า ๔๐๗,๘๕๐ บาท เป็น ณ ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ แต่ราคาประเมินปัจจุบันนี้ที่ของราชพัสดุนี้อาจมีมูลค่า ๓๔,๖๐๔,๐๐๐ บาท ส่วนที่ของเทศบาลมีมูลค่า ๕๗,๓๒๒,๐๐๐ บาท หมายถึงราคาก่อนจะแลกกัน หลังจากนั้นก็ทำฎีกาส่งมอบการครอบครอง แล้วที่ต่างฝ่ายต่างก็ทำประโยชน์ที่ดิน ที่ของเทศบาลก็เป็นสถานที่ราชการไปหมดแล้ว แต่ที่เทศบาลโอนให้ที่ราชพัสดุก็นั้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุไปเรียบร้อยแล้ว แต่เมื่อเทศบาลจะขอทำนิติกรรมโอนที่ตรงนี้ไปเป็นของเทศบาลก็ติดขัดด้วยว่า กฎหมายกำหนดว่า การโอนที่เป็นสาธารณสมบัติแผ่นดินเช่นนี้จะต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ -----

เรื่องจะออกเ็นพระราชบัญญัติกล้าเข้ามาตลอด ในที่ประมาณ ๑๕ ไร่ ๓ งานดังกล่าวนี้
 ที่ท่านสมาชิก วิชัยได้กรุณาสอบถามว่า ขาดไปอีกประมาณ ๑๑๐ ตารางวา เนื่องจากว่า
 ในที่ทั้งหมด ๑๕ ไร่เศษ มีผู้อยู่ในนั้น ๑ ราย และยึดเยื้อกันมาตลอด เพราะว่า ไม่สามารถ
 ตกลงในเรื่อง ๑ รายตรงนี้ได้ และขณะนี้ก็เข้าสู่คณะกรรมการในการที่จะพิจารณาเพิกถอน
 แต่เพื่อไม่ให้ล่าช้า ซึ่งตรงนั้นอาจจะมีการบวนการที่ต้องใช้เวลาต่อไป แต่ขณะนี้เทศบาล
 หลังสวนมีความจำเป็นในเรื่องการที่จะต้องจัดการที่ทรัพย์สิน โดยเฉพาะในปีงบประมาณ
 ๒๕๕๑ นี้ ก็เลยขออนุญาตว่า โดยเฉพาะในที่ที่ไม่มีปัญหาทั้งหมด ๑๕ ไร่ ๒ งานนี้ไปก่อน
 ส่วนอีก ๑๑๐ ตารางวา ก็ให้สู่กระบวนการระหว่างเทศบาลกับผู้อยู่อาศัยประมาณ ๑ ราย
 ที่มีปัญหากันอยู่ในขณะนี้ ก็คงจะเป็นการตอบประเด็นคำถามทั้ง ๒ ประเด็นครับ ขอบคุณ
 ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ครับ ท่านสมาชิก ครับ

ผมจะขอมติที่ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่
 นะครับ มีท่านผู้ใดไม่เห็นชอบด้วยไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เห็นชอบเป็นเอกฉันท์ครับ

กฎหมายฉบับนี้ตามข้อบังคับของเราก็พิจารณาเป็น ๓ วาระครับ ข้อบังคับว่าให้พิจารณา
 เป็น ๓ วาระรวด แล้วก็ต่อไปพิจารณาวันที่ ๒ เลย โดยที่ประชุมเต็มสภา เป็นกรรมาธิการ
 เต็มสภา จะขอให้เลขาธิการอ่านไปตามนี้ แต่เพื่อความสะดวก เพราะมีไม่มากนัก เพื่อไม่ให้
 ใช้เวลามากก็ขออนุญาตอ่านเป็นตัวเลขมาตราเท่านั้น หน้ามืออะไรก็ยกยี้แล้วก็แล้วกัน
 ขอเชิญเลขาธิการ

นายจันทน์ สวมประคำ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน
 เลขาธิการวุฒิสภา) :

LIRT

“ร่าง

พระราชบัญญัติ

โอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

ในท้องที่ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

ให้แก่เทศบาลตำบลหลังสวน จังหวัดชุมพร

พ.ศ.

.....

.....

.....

คำปรารภ

.....

.....

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีการแก้ไขถ้อยคำอะไร
ก็ถือว่าจบการพิจารณาครั้งที่ ๒ นะครับ ต่อไปเป็นการพิจารณาครั้งที่ ๓ ผมจะขอมติที่
ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ประกาศเป็นกฎหมายได้
มีท่านผู้ใดไม่เห็นชอบไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีนะครับ เห็นชอบเป็นเอกฉันท์
ต่อไประเบียบวาระที่ ๑ มีเรื่องอื่น ๆ อยู่เรื่องเดียวครับ คือทาง
คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคมได้เสนอขอวุฒิสภาพิจารณาขยายเวลา
พิจารณาศึกษา เรื่อง วิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านการแรงงาน
และสวัสดิการสังคม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องออกไปอีกเป็นเวลา ๓๑๐ วันนับแต่วัน
ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๒ เป็นต้นไป คือจนกระทั่งถึงปลายวาระการประชุมนี้ เพื่อจะได้ศึกษา
เรื่องนี้ต่อไปถึงก่อนจะจบวาระการประชุมนี้ครับ

ที่ ร.๖๕/๒๕๕๒

วุฒิสภา

ถนนอุไทยใน กท ๑๐๓๐๐

๗๐

มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอยขยายเวลาพิจารณาศึกษา

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ตามที่คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม วุฒิสภา ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมวุฒิสภาให้พิจารณาศึกษาเรื่อง ดังนี้

๑. เรื่อง ความเป็นไปได้ในการให้สถาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเพิ่มเติม
๒. เรื่อง แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในภูมิภาควิวัฒน์
๓. เรื่อง วิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านการแรงงานและสวัสดิการสังคม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

และคณะกรรมการฯ ได้ขอยขยายเวลาการศึกษาเรื่องทั้งสามดังกล่าวออกไปอีก ๑ ปี นับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ และระยะเวลาการศึกษาเรื่องดังกล่าวทั้งสามหัวข้อจะสิ้นสุดลงในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๒ นั้น บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องที่ ๑ และเรื่องที่ ๒ เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยได้จัดทำเป็นรายงานการศึกษาพร้อมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาแล้ว สำหรับเรื่องที่ ๓ นั้น คณะกรรมการฯ ยังไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ เพราะเป็นเรื่องที่มีสาระสำคัญและรายละเอียดที่ต้องพิจารณาศึกษามาก รวมทั้งต้องพิจารณาให้รอบคอบ ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงขอยขยายเวลาการศึกษาเรื่องที่ ๓ คือ เรื่องวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านการแรงงานและสวัสดิการสังคม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องออกไปอีก ๓๒๐ วัน ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๗

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาลงมติให้ขยายเวลาพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวออกไปอีก ๓๒๐ วัน ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวีระ ปิตร์ชาติ)

ประธานคณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม

กองกรรมาธิการ

โทร. ๒๕๔๑๕๗๓. ๒๕๔๑๖๗๓

โทรสาร ๒๕๔๑๕๗๓

Legislative Institutional Repository of Thailand

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ผมจะขอมติที่ประชุมว่า จะเห็นชอบ
ให้ศึกษาต่อไปได้อย่างไรหรือไม่ ที่ขอมมา มีผู้ไม่เห็นชอบไหมครับ
(ไม่มีสมาชิก ยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : ไม่มีครับ ก็อนุมัติให้ทำงาน
ต่อไปได้

ท่านสมาชิก ครับ ผมขอเชิญท่านสมาชิก ยืนขึ้นเพื่อรับฟัง
พระบรมราชโองการประกาศพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๔๒ ครับ เชิญเลขาฯ อ่าน

(สมาชิก และผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ยืนขึ้นเพื่อรับฟังพระบรมราชโองการ)

นายจันทน์ สวมประจำ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน
เลขาธิการวุฒิสภา) :

“พระบรมราชโองการ
ประกาศ
พระราชกฤษฎีกา
ปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๕๒

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช ปร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒
เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ตามที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาขยายเวลาประชุม
รัฐสภาสมัยประชุมสามัญทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๒ ออกไปอีก นั้น บัดนี้ สมควรที่จะปิดประชุม
ได้แล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๔ และมาตรา ๒๒๑ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกา
ปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญทั่วไป ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย
นายกรัฐมนตรี”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : เชิญนั่งครับ

ท่านสมาชิกฯ ครับวันนี้ทั้งหมดระเบียบวาระการประชุมจริง ๆ นะครับ

ก็ขอขอบคุณท่านสมาชิกฯ ทุกท่านที่อยู่ร่วมประชุมจนถึงที่สุดนี้ ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา

ผู้ชดรายงานการประชุม

คาวิทพิ	อินบุญนะ	ตำรวม	ผลประสิทธิ
รุจิรา	เนตรบุตร	ทิพรตน์	แก้วสุขโข
สรยุทธ	ปลื้มถนอม	ทิพวรรณ	พูนทรัพย์
สรัญญา	ศตะภัก	สิริวรรณ	โชติพันธุ์
วิมล	แจ้งอัคคะ	มยุรี	แก่นสาร
อรสา	เจียมเจริญ	สุวิมล	มหาจำปา
ปวีณ์พร	มีสมเพิ่ม	สุชาดา	ภมระภา
ศิริลักษณ์	แซ่ตั้ง	ลัดดาวัลย์	รัตนบุรี

ฝ่ายชวเลข กองการพิมพ์

คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุมและพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ลายมือชื่อ
๑.	พลเอก วิจิต ฤณยะวัฒน์ ประธานคณะกรรมการ	๒๖.๑๑.๒๕๖๓
๒.	นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล รองประธาน คนที่หนึ่ง	นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล
๓.	นายศิริ เกวลินสฤณดี รองประธาน คนที่สอง	นายศิริ เกวลินสฤณดี
๔.	พลอากาศเอก จรยา สุคนทรทรัพย์	พลอากาศเอก จรยา สุคนทรทรัพย์
๕.	นายจันทน์ ทองประเสริฐ	
๖.	นายชัยเชต สุนทรพิพิธ	
๗.	พลเรือเอก ทวีศักดิ์ ศรีประยูร	พลเรือเอก ทวีศักดิ์ ศรีประยูร
๘.	พลเรือเอก บัณฑิตย์ ชูณหะวัณ	
๙.	พลเอก บุญฤทธิ์ ทรรทรานนท์	พลเอก บุญฤทธิ์ ทรรทรานนท์
๑๐.	นายประยอม ชองทอง	นายประยอม ชองทอง
๑๑.	นายชยยุทธ เลอสม	นายชยยุทธ เลอสม
๑๒.	นายสมหมาย สุรกุล	นายสมหมาย สุรกุล
๑๓.	นายสิงห์โต ช่างตระกูล	นายสิงห์โต ช่างตระกูล
๑๔.	นางสุกัญญา ชลศึกย์	
๑๕.	นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย	
๑๖.	พลเรือเอก สุวัชชัย เกษมสุข	พลเรือเอก สุวัชชัย เกษมสุข
๑๗.	นายพินิต อารยะศิริ เลขานุการคณะกรรมการ	นายพินิต อารยะศิริ

ตรวจแล้ว วันที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

สภารับรองในคราวประชุม

ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป)

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ประธานวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand